ព្រះ
ត្រៃបិដកចារលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក
មហាខន្ធ បឋមភាគ
៦

មហាខន្ធកៈ ឧបោសថក្ខន្ធកៈ

បោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៣-ស ២៥៥៩

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកស្កានេះ
ត្រូវទាបថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកដប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជាទបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាវង្ស ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

កែសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឲ្យបកវណ៌អានអេឡិត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ ស្រុង-ចាន់ណា ។

www.5000-years.org

ព្រះ
វិន័យបិដក ភាគ ដឹង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
ខន្ធយបិដក
មហាវគ្គ បឋមភាគ
១

មហាខន្ធកៈ ខុទ្ទាសបែកខន្ធកៈ

ពោះពុម្ពលើកទី ២

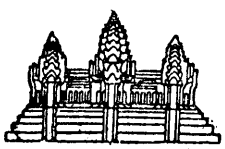

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៣. ស. ២៤៩៩

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមថ្លែងស្មារតីស្ងួត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។
ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។
ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានស្ងួត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាទីរាប់អាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាទីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ បកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិកជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រៅដួងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំងមនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តីទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើហោរហៅ បញ្ចប់គំនុំគុំគួន ដើរតាមពុទ្ធដីកាព្រះបរមគ្រូ ខិតខំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និងប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃកត្តិកឫក្ស កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara

អ្នកចាត់ការ

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！
敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曾有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗りこえ、瞋りを離れ、怨みを怨し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年７月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表	無着　成恭	世話人	松永　然道	有馬　実成
事務局長	篠原　鋭一		伊藤　佳通	渡井　奎一
			杉谷　義純	茂田　真澄
			前田　利勝	中島　教之
			永　六輔	

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commisson of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE
Project Manager : The Rev. Seikyo Muchaku
Secretary General : The Rev. Eiitsu Shinohara
Management Team :
The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

វិនយបិដក មហាវគ្គ

បឋមភាគ

៦

មហាខន្ធកៈ ឆដ្ឋសង្គាយនាកថា

ព.ស.២៤៩៩

បឋមោ ភាគោ

ឯវមេ តស្ស ភគវតោ អរហតោ

សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

មហាខន្ធកំ

(១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ឧរុវេលាយំ វិហរតិ នជ្ជា នេរញ្ជរាយ តីរេពោធិរុក្ខមូលេ បឋមាភិសម្ពុទ្ធោ ។ អថខោ ភគវា ពោធិរុក្ខមូលេ សត្តាហំ វិវដបល្លង្កេន និសីទិ វិមុត្តិសុខប្បដិសំវេទី ។ អថខោ ភគវា រត្តិយា បឋមំ យាមំ បដិច្ចសមុប្បាទំ អនុលោមបដិលោមំ មនសាការសិ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារ

ភាគទី ១

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។

មហាខន្ធកៈ

(១) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគ ជាន់តែស្តេចដ៏ឆ្ងាយ ដម្បូងទ្រង់គង់នៅក្រោមម្លប់ពោធិព្រឹក្ស ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងនេរញ្ជរា ក្នុងឧរុវេលាប្រទេស ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ដោយព្រះកន្ទុតែមួយអស់ ៧ ថ្ងៃ ក្រោមម្លប់ពោធិព្រឹក្សទ្រង់សោយវិមុត្តិសុខ (គឺសុខកើតអំពីផលសមាបត្តិ) ។ លុះនោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់រំពឹងនូវបដិច្ចសមុប្បាទធម៌ ជាអនុលោមប្បដិលោម គឺពិចារណាបណ្តាយចុះនឹងច្រាសឡើង អស់បឋមយាមនៃរាត្រីដោយន័យថា សង្ខារ[1]ទាំងឡាយកើតមាន ព្រោះមាន

---

១ ក្នុងគម្ពីរវិសុទ្ធិមគ្គថា សង្ខារ ៣ គឺបុញ្ញាភិសង្ខារ ១ អបុញ្ញាភិសង្ខារ ១ អនេញ្ជាភិសង្ខារ ១ ។ បុញ្ញាភិសង្ខារនោះបានខាងចេតនា ១៣ គឺកាមាវចរកុសលចេតនា ៨ នឹងរូបាវចរកុសលចេតនា ៥ ប្រព្រឹត្តទៅដោយអំណាចភាវនា ឯអបុញ្ញាភិសង្ខារ បានខាងអកុសលចេតនា ១២ ។ អនេញ្ជាភិសង្ខារ គឺអរូបាវចរកុសលចេតនា ៤ ប្រព្រឹត្តទៅដោយអំណាចភាវនា រួមទាំងអស់ជា ២៩ ។

สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ นาม-
รูปปจฺจยา สฬายตนํ สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส
ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา ตณฺหา ตณฺหาปจฺ-
ยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภเว ภวปจฺจยา ชาติ
ชาติปจฺจยา ชรามรณํ เสาจปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุ-
ปายาสา สมฺภวนฺติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส
สมุทยโย โหติ อวิชฺชาย เตฺวว อเสสวิราคนิโรธา
สงฺขารนิโรโธ สงฺขารนิโรธา วิญฺญาณนิโรโธ วิญฺ-
ญาณนิโรธา นามรูปนิโรโธ นามรูปนิโรธา สฬายต-
ตนนิโรโธ สฬายตนนิโรธา ผสฺสนิโรโธ ผสฺส-
นิโรธา เวทนานิโรโธ เวทนานิโรธา ตณฺหานิโรโธ

អវិជ្ជា(๑)ជាហេតុ វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះមានសង្ខារជាហេតុ នាមរូបកើតមាន ព្រោះមានវិញ្ញាណជាហេតុ សឡាយតនៈកើតមាន ព្រោះមាននាមរូបជាហេតុ ផស្សៈកើតមាន ព្រោះមានសឡាយតនៈជាហេតុ វេទនាកើតមាន ព្រោះមានផស្សៈជាហេតុ តណ្ហាកើតមាន ព្រោះមានវេទនាជាហេតុ ឧបាទានកើតមាន ព្រោះមានតណ្ហាជាហេតុ ភពកើតមាន ព្រោះមានឧបាទានជាហេតុ ជាតិកើតមាន ព្រោះមានភពជាហេតុ សេចក្តីចាស់ ស្លាប់ សោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ទឹងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចាំងឡាយកើតមាន ព្រោះមានជាតិជាហេតុ សេចក្តីកើតឡើងនៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ រមែងមានយ៉ាងនេះឯង ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីរលត់សង្ខារកើតមាន ព្រោះវិនាសនឹងរលត់មិនមានសេសសល់នៃអវិជ្ជា សេចក្តីរលត់វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះរលត់សង្ខារ សេចក្តីរលត់នាមរូបកើតមាន ព្រោះរលត់វិញ្ញាណ សេចក្តីរលត់សឡាយតនៈកើតមាន ព្រោះរលត់នាមរូប សេចក្តីរលត់ផស្សៈកើតមាន ព្រោះរលត់សឡាយតនៈ សេចក្តីរលត់វេទនាកើតមាន ព្រោះរលត់ផស្សៈ សេចក្តីរលត់តណ្ហាកើតមាន ព្រោះរលត់វេទនា សេចក្តី

---

๑ ដែលហៅថា អវិជ្ជានោះ បានខាងសេចក្តីមិនដឹងក្នុងសច្ចៈទាំង ๔ មានទុក្ខសច្ចៈជាដើម ។ (នេះជាបរិយាយក្នុងសូត្រ ឯបរិយាយក្នុងអភិធម្មថា) បានខាងសេចក្តីមិនដឹងនូវរឿង ๘ មានមិនដឹងក្នុងចំណែកខាងអតីតជាដើម ម្យ៉ាងទៀតថា បានខាងមោហចេតសិក មានលក្ខណៈធ្វើចិត្តឲ្យវង្វែងក្នុងអារម្មណ៍ ។

តណ្ហានิរោធา ឧបាទានนิរោធោ ឧបាទานนิរោធา ภว-
นิរោធោ ภวนิរោធา ជាตินิរោធោ ជាตินิរោធา ជរามរណំ
សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សุปายาสา นิรุชฺฌนฺติ เอวเมว-
ตสฺส เกวลสฺส ទុក្ខក្ខนฺธสฺส นิរោធោ โหตีតិ ฯ
អថខោ ភគวา เอตមตฺถំ วิทิตฺวา តายំ เวลายំ ឥមំ
อุทานំ อุทาเนสิ

យទา หเว ปาตุภวนฺติ ธมฺมา
អาตาปิโน ฌายโต พฺราหฺมณสฺส
อถสฺส กงฺขา วปยนฺติ สพฺพา
យតោ បជานาติ สเหตุธมฺมนฺติ ฯ

(๒) អថខោ ภគวา รตฺติยา มជฺฌิมំ យามំ បដิจฺจ-
สมุปฺปาทំ อนุโลมปฏิโลมំ មนสากาสิ អวิជฺชาបจฺ-
យา สงฺขาร สงฺขารปจฺจยา วิញฺญาณំ วิញฺญาณปจฺจยา
นามรูปំ นามรูปปจฺจยา สឡายตนំ สឡายตน-

វេទនាបច្ចយា តណ្ហា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានំ ឧបាទានបច្ចយា ភវោ ភវបច្ចយា ជាតិ ជាតិបច្ចយា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា សម្ភវន្តិ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ សមុទយោ ហោតីតិ ខោ ភិក្ខវេ សមុទយោ សមុទយោតិ ខោ ភិក្ខវេ ឥមេសុ ធម្មេសុ បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទបាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ ឧទបាទិ។

ដូចម្តេចហ្ន៎ ព្រោះអាស្រ័យនូវវេទនា ទើបមានតណ្ហា ព្រោះអាស្រ័យនូវតណ្ហា ទើបមានឧបាទាន ព្រោះអាស្រ័យនូវឧបាទាន ទើបមានភព ព្រោះអាស្រ័យនូវភព ទើបមានជាតិ ព្រោះអាស្រ័យនូវជាតិ ទើបមានជរា មរណៈ សោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត នឹងចង្អៀតចង្អល់ចិត្តជាំងឡាយក៏សឹងតែរលត់ទៅ ព្រោះរលត់នៃជាតិ សេចក្តីរលត់នៃកងទុក្ខជាំងអស់នេះតែងមានយ៉ាងនេះ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់សេចក្តីនេះហើយ ទើបបន្ទូលនូវឧទានគាថានេះ ក្នុងវេលានោះថា

ធម្មា[1] ជាំងឡាយរមែងប្រាកដដល់ខ្លួនណា ដល់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកមានព្យាយាមញុាំងកិលេសឲ្យក្តៅ អ្នកជ្រុតជាន់នូវកិលេសក្នុងកាលណា សេចក្តីសង្ស័យទាំងឡាយទាំងពួងរបស់ខ្លួនណាសព្រាហ្មណ៍នោះក៏សឹងតែរម្ងាប់អស់ទៅក្នុងកាលនោះ ព្រោះថាខ្លួនណាសព្រាហ្មណ៍នោះ ដឹងច្បាស់នូវធម៌ព្រមទាំងហេតុ។

(២) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រំពឹងនូវបដិច្ចសមុប្បាទធម៌ជាអនុលោមប្បដិលោម គឺពិចារណាបណ្តាយចុះនឹងច្រាសឡើង អស់មជ្ឈិមយាមនៃរាត្រីដោយន័យថា សង្ខារទាំងឡាយកើតមាន ព្រោះមានអវិជ្ជាជាបច្ច័យ វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះមានសង្ខារជាបច្ច័យ នាមរូបកើតមាន ព្រោះមានវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សឡាយតនៈកើតមាន ព្រោះមាននាម-

---

[1] ធម្មា ជា បាឋដែលពោធិបក្ខិយធម៌ ទីឯចតុភរិយសច្ចធម៌។

ปจฺจยา ผสฺโส ผสฺสปจฺจยา เวทนา เวทนาปจฺจยา
ตณฺหา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ อุปาทานปจฺจยา ภเว
ภวปจฺจยา ชาติ ชาติปจฺจยา ชรามรณํ โสกปริเท-
วทุกฺขโทมนสฺสุปายาสา สมฺภวนฺติ เอวเมตสฺส เกว-
លสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ อวิชฺชาย ตฺเวว
อเสสวิราคนิโรธา สงฺขารนิโรโธ สงฺขารนิโรธา
วิญฺญาณนิโรโธ วิญฺญาณนิโรธา นามรูปนิโรโธ นาม-
รูปนิโรธา สฬายตนนิโรโธ สฬายตนนิโรธา
ผสฺสนิโรโธ ผสฺสนิโรธา เวทนานิโรโธ เวทนานิ-
โรธา ตณฺหานิโรโธ ตณฺหานิโรธา อุปาทานนิโรโธ
อุปาทานนิโรธา ภวนิโรโธ ภวนิโรธา ชาตินิโรโธ
ชาตินิโรธา ชรามรณํ โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุ-
ปายาสา นิรุชฺฌนฺติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส

រូបជាបច្ច័យ ផស្សៈកើតមាន ព្រោះមានសឡាយតនៈជាបច្ច័យ វេទនា
កើតមាន ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ តណ្ហាកើតមាន ព្រោះមានវេទនា
ជាបច្ច័យ ឧបាទានកើតមាន ព្រោះមានតណ្ហាជាបច្ច័យ ភពកើតមាន
ព្រោះមានឧបាទានជាបច្ច័យ ជាតិកើតមាន ព្រោះមានភពជាបច្ច័យ
សេចក្តី ចាស់ ស្លាប់ សោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយលំបាកចិត្ត ចង្អៀត
ណែនក្នង់ចិត្តគាំង ឡាយកើតមាន ព្រោះមានជាតិជាបច្ច័យ សេចក្តី
កើតឡើងនៃកង្គុំទុក្ខគាំងអស់នេះរមែងកើតមានយ៉ាងនេះឯង ម្យ៉ាងទៀត
សេចក្តីរលត់សង្ខារកើតមាន ព្រោះវិនាសនឹងរលត់មិនមានសេសសល់
នៃអវិជ្ជា សេចក្តីរលត់វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះរលត់សង្ខារ សេចក្តី
រលត់នាមរូបកើតមាន ព្រោះរលត់វិញ្ញាណ សេចក្តីរលត់សឡាយតនៈ
កើតមាន ព្រោះរលត់នាមរូប សេចក្តីរលត់ផស្សៈកើតមាន ព្រោះរលត់
សឡាយតនៈ សេចក្តីរលត់វេទនាកើតមាន ព្រោះរលត់ផស្សៈ សេចក្តី
រលត់តណ្ហាកើតមាន ព្រោះរលត់វេទនា សេចក្តីរលត់ឧបាទានកើតមាន
ព្រោះរលត់តណ្ហា សេចក្តីរលត់ភពកើតមាន ព្រោះរលត់ឧបាទាន
សេចក្តីរលត់ជាតិកើតមាន ព្រោះរលត់ភព សេចក្តី ចាស់ ស្លាប់ សោក
ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយលំបាកចិត្តនឹងចង្អៀតចង្អល់ចិត្តគាំងឡាយក៏សឹង
តែរលត់ទៅ ព្រោះរលត់នៃជាតិ សេចក្តីរលត់កង្គុំទុក្ខគាំងអស់នេះ រមែង

និរោធោ ហោតីតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

យទា ហវេ បាតុភវន្តិ ធម្មា
អាតាបិនោ ឈាយតោ ព្រាហ្មណស្ស
អថស្ស កង្ខា វបយន្តិ សព្វា
យតោ ខយំ បច្ចយានំ អវេទីតិ ។

(៣) អថខោ ភគវា រត្តិយា បឋមំ យាមំ បដិច្ចសមុប្បាទំ អនុលោមបដិលោមំ មនសាការសិ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនំ សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ ផស្សបច្ចយា វេទនា វេទនាបច្ចយា តណ្ហា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានំ ឧបាទានបច្ចយា ភវោ ភវបច្ចយា ជាតិ ជាតិបច្ចយា ជរាមរណំ សោកបរិទេ-

មានយ៉ាងនេះឯង ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់សេចក្តីនេះហើយ ទើបបន្ទឹន្ទូវុទានគាថានេះ ក្នុងវេលានោះថា

ធម្មិកាំងឡាយ ប្រាកដដល់ខីណាសវព្រាហ្មណ៍ អ្នកមានព្យាយាមញុំាងកិលេសឲ្យក្តៅ អ្នកដុតបង់នូវកិលេស ក្នុងកាលណា សេចក្តីសង្ស័យទាំងឡាយទាំងពួង របស់ខីណាសវព្រាហ្មណ៍នោះ តែងរម្ងាប់អស់ទៅ ក្នុងកាលនោះ ព្រោះថាខីណាសវព្រាហ្មណ៍នោះបានដឹងច្បាស់នូវព្រះនិព្វានជាទីអស់ទៅនៃបច្ច័យ ។

(៣) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រំពឹងនូវបដិច្ចសមុប្បាទធម៌ជាអនុលោមប្បដិលោម គឺពិចារណាបណ្តាយចុះទំាងប្រាសខ្បែង អស់បច្ចិមយាមនៃរាត្រីដោយន័យថា សង្ខារទាំងឡាយកើតមាន ព្រោះមានអវិជ្ជាជាបច្ច័យ វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះមានសង្ខារជាបច្ច័យ នាមរូបកើតមាន ព្រោះមានវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សឡាយតនៈកើតមាន ព្រោះមាននាមរូបជាបច្ច័យ ផស្សៈកើតមាន ព្រោះមានសឡាយតនៈជាបច្ច័យ វេទនាកើតមាន ព្រោះមានផស្សៈជាបច្ច័យ តណ្ហាកើតមាន ព្រោះមានវេទនាជាបច្ច័យ ឧបាទានកើតមាន ព្រោះមានតណ្ហាជាបច្ច័យ ភពកើតមាន ព្រោះមានឧបាទានជាបច្ច័យ ជាតិកើតមាន ព្រោះមានភពជាបច្ច័យ សេចក្តីចាស់

វុដ្ឋាបេតព្ពាយោសា សព្ពន្តិ ឯវមេតស្ស កេវ-
លស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ អវិជ្ជាយ ត្វេវ
អសេសវិរាគនិរោធា សង្ខារនិរោធោ សង្ខារនិរោធា វិញ្ញា-
ណនិរោធោ វិញ្ញាណនិរោធា នាមរូបនិរោធោ នាមរូប-
និរោធា សឡាយតននិរោធោ សឡាយតននិរោធា
ផស្សនិរោធោ ផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោ វេទនានិ-
រោធា តណ្ហានិរោធោ តណ្ហានិរោធា ឧបាទាននិរោធោ
ឧបាទាននិរោធា ភវនិរោធោ ភវនិរោធា ជាតិនិរោធោ
ជាតិនិរោធា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្ស-
ឧបាយាសា និរុជ្ឈន្តិ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស
និរោធោ ហោតីតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតមត្ថំ វិទិត្វា
តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

ស្ងប់ សោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយលំបាកចិត្តនឹងចង្អៀតវណ្ណកងចិត្ត ។ ពាំងឮ្លាយកើតមាន ព្រោះមានជាតិជាបច្ច័យ សេចក្តីកើតឡើងនៃកងទុក្ខ ពាំងអស់នេះ រមែងមានយ៉ាងនេះឯង ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីរលត់សង្ខារ កើតមាន ព្រោះវិនាសនឹងរលត់មិនមានសេសសល់នៃអវិជ្ជា សេចក្តីរលត់ វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះរលត់សង្ខារ សេចក្តីរលត់នាមរូបកើតមាន ព្រោះ រលត់វិញ្ញាណ សេចក្តីរលត់សឡាយតន:កើតមាន ព្រោះរលត់នាមរូប សេចក្តីរលត់ផស្ស:កើតមាន ព្រោះរលត់សឡាយតន: សេចក្តីរលត់វេទនា កើតមាន ព្រោះរលត់ផស្ស:សេចក្តីរលត់តណ្ហាកើតមាន ព្រោះរលត់វេទនា សេចក្តីរលត់ឧបាទានកើតមាន ព្រោះរលត់តណ្ហា សេចក្តីរលត់កពកើត មាន ព្រោះរលត់ឧបាទាន សេចក្តីរលត់ជាតិកើតមាន ព្រោះរលត់កព សេចក្តីចាស់ ស្ងប់ សោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយលំបាកចិត្តនឹងចង្អៀត ចង្អល់ចិត្តពាំងឮ្លាយ ក៏សឹងតែរលត់ទៅ ព្រោះរលត់នៃជាតិ សេចក្តីរលត់ នៃកងទុក្ខពាំងអស់នេះរមែងមានយ៉ាងនេះឯង ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់សេចក្តីនេះហើយ ក៏បន្ទូលព្រះឧទានគាថានេះ ក្នុង វេលានោះថា

ยตฺถ ปาเว ปาตุภวนฺติ ฉฬฺภิ
อาสาทิโน ลาภยสาปหาริโน
ทิฏฺฐปยิ ติฏฺฐติ ปาวเสนิ
สุรินฺทปาว ปิกาสยมตฺถลิงฺกนฺติ ฯ

ปาฬิกถา นิฏฺฐิตา ฯ

[๔] อฏฺฐกถา ปกาสา สตฺถุปาสฺส อฏฺฐยเน ตสฺมา สมาธิสฺมา วุฏฺฐหิตฺวา ปาฬิยา ปุพฺพาปรฺหฺมูลา ยเน อฏฺฐกถาลงฺกาโร ตาเนว ปสฺสนฺติ อุปสงฺกมิตฺวา อฏฺฐกถาลงฺกาโร-ปุพฺพาปรฺหฺมูเล สตฺถาหิ ปกาสยมาเนน นิสีทิ ปิตฺวา-สุขปฺปฏิสวาเรติ ฯ

อฏฺฐกถา อญฺญาสาโร หิมวนฺตปาเทสิกาโร[๑] ภิกฺขูหิ ยเน ปกาสา ตาเนว ปสฺสนฺติ อุปสงฺกมิตฺวา ปกาสา

---

๑ ฉ.ม. หิมวนฺตปาเทสิกาโรติ ฯ หิมวนฺตปาเทสิกาโรติ สาโร กิร ทิฏฺฐมงฺคลิกาโร นาม มหาวิสาโร ปาฬิวิสาโร จ หิมวนฺตปาเทสิกาโรติ วิวรติ ตสฺมา หิมวนฺตปาเทสิกาโรติ วุตฺตนฺติ ฯ ปุพฺพปฺปาฬิกาโรติ ตตฺถ ปาฬิยา ปุพฺพาปรฺหฺมูลาติ ปาฬิยา ปุพฺพาปรฺหฺมูลา ยเน อฏฺฐกถาลงฺกาโรติ ปาฬิยา ปุพฺพาปรฺหฺมูลา ยเน อฏฺฐกถาลงฺกาโรติ ปาฬิยา ปุพฺพาปรฺหฺมูลา ยเน อฏฺฐกถาลงฺกาโร

ធម៌ចាំងឡុះយ ប្រាកដដល់ខីណាសវព្រាហ្មណ៍ អ្នកមានព្យាយាមញុាំងកិលេសឲ្យក្តៅ អ្នកដុតបង់នូវកិលេស ក្នុងកាលណា ខីណាសវព្រាហ្មណ៍នោះ រមែងកំចាត់បង់នូវមារព្រមទាំងសេនាមារ ហើយឋិតនៅ ក្នុងកាលនោះ បីដូចព្រះអាទិត្យរះឡើងធ្វើអាកាសឲ្យរុងរឿង ដោយរស្មីរបស់ខ្លួន កំចាត់បង់នូវងងឹត ឋិតនៅ ដូច្នោះឯង ។

ចប់ ពោធិកថា ។

[៤] លុះថ្ងៃ ៧ កន្លងទៅហើយ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញចាកសមាធិនោះ ហើយទ្រង់ចេញពីមូលពោធិព្រឹក្ស យាងចូលទៅកាន់ដើមអជបាលនិគ្រោធ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់ទីពែនក្នែនតែមួយបង្គុយអស់ ៧ ថ្ងៃ ត្រេកមូលមូបអជបាលនិគ្រោធព្រឹក្ស[1] សោយវិមុត្តិសុខ (គឺសុខក្នុងផលសមាបត្តិ) ។

គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ឈ្មោះហុំហុំកជាតិកៈ (មានជាតិជាអ្នកធ្វើនូវសំឡេងគ្រមមថា ហុំហុំ) ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយមួយអន្ទឹងដោយព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះធ្វើពាក្យ

---

១ ដើមត្រែងដែលជាទីត្រេកអរស្រ័យនៃពួកជនអ្នកឃ្លាំងពៃ ។

សទ្ធឹ សម្មោធិ សម្ពោធនីយំ កេចំ សភាគណីយំ
វីតំសារវត្ថា ឯតមត្ថំ អជ្ឈាសិ ។ ឯតមត្ថំ ឋិតោ ខោ
សោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កិត្តាវតា នុ ខោ
ភោ គោតម ព្រាហ្មណោ បេហតិ ភគតមេ ច បន
ព្រាហ្មណគារណោ ឧម្មាតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតមត្ថំ
វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

យោ ព្រាហ្មណោ ពាហិតបាបធម្មោ
និហុំហុង្កោ[1] និក្កសាវោ យតត្តោ
វេទន្តគូ វូសិតព្រហ្មចរិយោ
ធម្មេន សោ[2] ព្រហ្មវាទំ វទេយ្យ
យស្សុស្សទា នត្ថិ កុហិញ្ចិ លោកេតិ ។

អដ្ឋកថាលក្ខណេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា ។

---

๑ ម. និហុហុង្កោ ម. និហុំហុង្កោ ។ ๒ ម.ម. សោ ព្រាហ្មណោ ។

គួរជាទីរីករាយគួរជាទីរលឹកឲ្យស្រេចហើយក៏បិតនៅ ក្នុងកន្លែងដ៏សម-
គួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍នោះបិតនៅក្នុងកន្លែងដ៏សមគួរហើយ ទើបនិយាយ
ពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បុគ្គលដែល
បាននឹងថា ព្រាហ្មណ៍ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង មួយទៀត ធម៌អ្វីខ្លះ
សម្រាប់ធ្វើបុគ្គលឲ្យជាព្រាហ្មណ៍ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីនេះហើយ ក៏បន្ទឺនូវឧទានគាថានេះ ក្នុងវេលានោះថា

ព្រាហ្មណ៍ណាមានបាបធម៌បណ្តែតចោលហើយ
មានសំខ្មែងគ្រាមថា ប៉ុប៉ុ លះចោលហើយ មាន
ទឹកម្ចត់គឺតាគឺកិលេសលះចោលហើយ មានចិត្ត
សង្ខ័មហើយ ចេះចប់នូវវេទ (គឺមគ្គញ្ញាណទាំង ៤)
មានមគ្គព្រហ្មចរិយៈ នៅរួចហើយ មួយទៀត
ព្រាហ្មណ៍ណាមិនមានគំនរគឺតាគឺកិលេសក្នុង
អារម្មណ៍បច្ចុប្បន្នក្នុងលោកសន្ទិវាស ព្រាហ្មណ៍
នោះគួរនឹងហៅខ្លួនថា ជាព្រាហ្មណ៍ដោយធម៌បាន ។

ចប់ អគ្គញ្ញសូត្រ ។

[๙] អថខោ ភគវា សត្តាហស្ស អច្ចយេន តម្ហា សមាធិម្ហា វុដ្ឋហិត្វា អនភាលនំ ក្រោធម្ហលា យេន មុច-លិន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មុចលិន្ទម្ហមូលេ សត្តាហំ ឯកបល្លង្កេន និសីទិ វិមុត្តិសុខប្បដិសំវេទី ។

តេន ខោ បន សមយេន មហាអកាលមេឃោ ឧទបាទិ ។ សត្តាហវទ្ទលិកោ សីតវាតទុទ្ទិនី ។ អថខោ មុចលិន្ទោ នាគរាជា សកភវនា និក្ខមិត្វា ភគវតោ កាយំ សត្តក្ខត្តុំ ភោគេហិ បរិក្ខិបិត្វា ឧបរិមុទ្ធនិ មហន្តំ ផណំ ករិត្វា អដ្ឋាសិ មា ភគវន្តំ សីតំ មា ភគវន្តំ ឧណ្ហំ មា ភគវន្តំ ឌំសមកសវាតាតបសិរិំសបសម្ផស្សតិ ។ អថខោ មុចលិន្ទោ នាគរាជា សត្តាហស្ស អច្ចយេន វិទ្ធំ វិគតវលាហកំ ទេវំ វិទិត្វា ភគវតោ កាយា ភោគេ វិនីវេឋេត្វា សកវណ្ណំ បដិសំហរិត្វា មាណវកវណ្ណំ អភិ-និម្មិត្វា ភគវតោ បុរតោ អដ្ឋាសិ អញ្ជលិំ ភគវន្តំ

(៩) លុះថ្ងៃ៧កន្លងទៅហើយ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រោកចាកសមាធិនោះ ហើយទ្រង់ចេញអំពីមូលអជបាលនិគ្រោធព្រឹក្ស យាងចូលទៅកាន់ដើមកំង លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់គង់ដោយព្រះភ្នែនតែមួយបង្គុយអស់៧ថ្ងៃក្រោមម្លប់កំង សោយវិមុត្តិសុខ (គឺសុខកើតអំពីផលសមាបត្តិ) ។

សម័យនោះឯង មហាមេឃពុំដូចកាល ក៏បណ្តាលឲ្យជាភ្លៀង ។ មានភ្លៀងរលឹមអស់៧ថ្ងៃ បណ្តាលឲ្យអាប់ពន្លឺព្រះអាទិត្យដោយអំណាចខ្យល់ត្រជាក់ ។ គ្រានោះ មុចលិន្ទនាគរាជចេញអំពីលំនៅរបស់ខ្លួនហើយ ពេនព័ទ្ធព្រះកាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ៧ជុំដោយក្នេន (របស់ខ្លួន) ហើយលើកពពារដ៏ធំចាំងពីខាងលើព្រះសីរ្សព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបិតនៅដោយគិតថា រាងកុំបីបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគ ភ្លៀកកុំបីបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្ផស្សរបោមមូសខ្យល់កំដៅថ្ងៃពស់តូចពស់ធំកុំបីបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ។ លុះថ្ងៃ៧កន្លងទៅហើយ លំដាប់នោះ មុចលិន្ទនាគរាជដឹងថា ភ្លៀងកំងហើយ មេឃស្រឡះហើយ កំរោយក្នេនចេញចាកព្រះកាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយប្រែកេរបស់ខ្លួននិម្មិតជាកេរមាណព[1] ឈរប្រណម្យអញ្ជលី នមស្ការព្រះដ៏មាន

---

1 មនុស្សកំឡោះ ។

นมสฺสมาโน ฯ อถโข ภควา ปุตฺตมตฺตํ วิทิตฺวา ตายํ

เวลายํ ฯมํ ฆฏานํ ฆฏาเนสิ

สุโข วิเวโก ตุฏฺสฺส สุตธมฺมสฺส ปสฺสโต

อพฺยาปชฺโช สุขี โลเก ปาณภูเตสุ สญฺโม

สุขา วิราคตา โลเก กามานํ สมติกฺกโม

อสฺมิมานสฺส วินโย เอตํ เว ปรมํ สุขนฺติ ฯ

มุขวลิโนกถา ติฏฺฐติ ฯ

[๖] อถโข ภควา สตฺถุโน สฺส อจฺจเยน ตสฺมา

สมาธิมฺหา วุฏหิตฺวา มุขวลิโนมุลา เยน ภตฺตสาลา

ព្រះភាគ ពីខាងទីបំពោះព្រះកន្តែព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីនេះហើយ ក៏បន្ទឹន្ទូវឧទានគាថា ក្នុងវេលានោះថា

សេចក្តីស្វាត់ចាកកិលេស របស់បុគ្គលអ្នកត្រេកអរ
(ដោយមគ្គញ្ញាណ) មានធម៌ច្បាកដហើយ ជាន
ឃើញធម៌ (ដោយញាណចក្ខុ) ជាគុណឲ្យកើត
សេចក្តីសុខ សេចក្តីមិនព្យាបាទនឹងសេចក្តីសង្រួម
មិនបៀតបៀនសត្វទាំងឡាយ ក៏ជាគុណឲ្យកើត
សេចក្តីសុខក្នុងលោក សេចក្តីណាយចាកភគៈនឹង
ការប្រព្រឹត្តកន្ទួងតាមទាំងឡាយ ជាគុណឲ្យកើត
សេចក្តីសុខក្នុងលោក កិរិយាកំចាត់បង់ នូវអស្មិ
មានៈ កិរិយាកំចាត់បង់នូវអស្មិមាននុ៎ះ ជាសុខ
យ៉ាងក្រៃលែង ។

ចប់ មុចលិន្ទកថា ។

(៦) លុះកន្លង ៧ ថ្ងៃទៀតហើយ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ក្រោកចេញចាកសមាធិនោះហើយ យាងចេញពីម្លប់ដើមកណ្ដាល ហើយ

เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภาชิยตนญฺเจ สตฺถา
ปกาปลฺลงฺเก นิสีทิ วิมุตฺติสุขปฏิสเวที ฯ

เตน ขเณน ตปุสฺสภลฺลิกา ภณิชา
อุกฺกลา ตํ เทสํ อทฺธานมคฺคปฏิปชฺชา โหนฺติ ฯ อถโข
ตปุสฺสภลฺลิกานํ ภณิชานํ ญาติสาโลหิตา เทวตา
ตปุสฺสภลฺลิเก ภณิเช เอตทเวจ อยํ มหาสา
กกา ภาชิยตนญฺเจ วิหารเต ปมาทิสฺสนฺติ กฏฺ
ฐํ ภกฺขนฺติ มญฺเจน จ มญฺจปีฐิกาย จ ปฏิมาเนฺ
ตา เว ภวิสฺสติ ทียรตฺตํ หิตาย สุขายาติ ฯ อถโข
ตปุสฺสภลฺลิกา ภณิชา มญฺจญฺ มญฺจปีฐิกญฺ อาชา-
ยา เยน ภกา เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภกฺขนฺ
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺสุ ฯ เอกมนฺตํ ปิตา เขา

យាងចូលទៅកាន់ដើមភជាយតន:(១) លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់ដោយព្រះកន្ទែនតែមួយបង្គុយអស់ ៧ ថ្ងៃ ក្រោមម្លប់ដើមភជាយតន: ទ្រង់សោយវិមុត្តិសុខ (គឺសុខក្នុងផលសមាបត្តិ) ។

សម័យនោះឯង មានពាណិជពីរនាក់ (ជាបង្អួននឹងគ្នាបង្កើត) ឈ្មោះតបុស្សៈ ១ ភល្លិក: ១ ជាអ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ ចេញអំពីឧក្កលជនបទ សំដៅទៅកាន់ប្រទេសនោះ ។ គ្រានោះ មានទេវតាជាញាតិសាលោហិត(២) របស់តបុស្សៈនឹងភល្លិក:ពាណិជ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងតបុស្សៈភល្លិក:ពាណិជថា ម្នាលគ្នាយើង ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនេះទើបនឹងបានត្រាស់ជាជម្ងឺ ឥឡូវព្រះអង្គគង់នៅក្រោមម្លប់ភជាយតន: (ឯណោះ) អ្នកទាំងឡាយ គួរចូលទៅបូជាព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះដោយសដូវផង់នឹងសដូវដុំចុះ ការបូជានោះនឹងបានជាប្រយោជន៍ នឹងសេចក្តីសុខដល់អ្នកទាំងឡាយអស់កាលយូរអង្វែង ។ គ្រានោះ តបុស្សៈនឹងភល្លិក:ពាណិជក៏នាំយកនូវសដូវផង់នឹងសដូវដុំ ចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឋិតទៅក្នុងកន្លែងដ៏សមគួរ ។ លុះតបុស្សៈនឹងភល្លិក:ពាណិជឋិតទៅក្នុងកន្លែងដ៏សមគួរហើយ

---

១ ដើមកែស ។ ២ ញាតិសាលោហិតនោះ គឺដនដែលធ្លាប់ជាញាតិរបស់ពាណិជទាំងនោះ មកកើតជាទេវតា ។

ตปุสฺสภลฺลิกา ภนฺเต ทฺวิวาจิกา ภควนฺตญฺจ ธมฺมญฺจ สรณญฺ-
ญาตุ เทว ภนฺเต ภควา มญฺเญ มญฺจปิฐกญฺจ ยํ
อมฺหากํ อสฺสุ ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขายาติ ฯ อถ โข
ภควา ปตฺตเหมสิ ฯ โข ตถาคตา หาเปสุ
ปฏิคฺคณฺหนฺติ กิญฺจิ ทุ โข อหิ ปฏิคฺคณฺหาปยฺ มญฺเญ
มญฺจปิฐกนฺติ ฯ อถ โข จตฺตาโร มหาราชา(๑)
ภควา เจตสา เจโตปริวิตกฺกมญฺญาย จตุทฺทิสา
จตฺตาโร สีลมเย(๒) ปตฺเต ภควา อุปนาเมสุ
ส ภนฺเต ภควา ปฏิคฺคณฺหาตุ มญฺจปิฐกนฺติ ฯ
ปฏิคฺคเหสิ ภควา ปฐวิยา สีลมเย ปตฺเต มญฺจ
มญฺจปิฐกญฺจ ปฏิคฺคเหตฺวา จ ปริภุญฺชิ ฯ อถ โข
ตปุสฺสภลฺลิกา ทฺวิวาจิกา(๓) ภควนฺตญฺจ ธมฺมญฺจ
มยํ ภนฺเต ภควนฺตญฺจ สรณญฺจ คจฺฉาม ธมฺมญฺจ ภิกฺขุสงฺเฆ

---

๑ ยเมฺหยฺยาน มหาราชาเนติ ทิสฺสติ ฯ ๒ จตฺตาโร ปฐวิยา สีลมเยปิ ภณฺฑิเก
เปตฺวาเน ทิสฺสติ ฯ ๓ ติเณ ปน ภควนฺตญฺจ ธมฺมญฺจ ภิกฺขุสงฺฆญฺจ อุปาสเก สรณญฺ
คเมปตฺวาติ วิเสสนปทมฺปิ ปาฬิยมฺปิ นตฺถิ ทิสฺสติ ฯ

ទើបពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលនូវសប្តវផង់នឹងសប្តវដុំរបស់យើងខ្ញុំ ព្រោះថាការទទួលនឹងបានជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខដល់យើងខ្ញុំតាំងពីយប់អស់កាលយូរអង្វែង ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រិះរិះថា ធម្មតាព្រះតថាគតតាំងពីយប់មិនដែលទទួល (អាមិស:) ផ្ទាល់នឹងដៃឡើយ បើដូច្នេះតើ តថាគតគួរទទួលនូវសប្តវផង់នឹងសប្តវដុំដោយវត្ថុអ្វីហ្ន៎ ។ គ្រានោះ មហាពដ[1]តាំង ៤ ទ្រង់ជ្រាបព្រះដំរិះរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន) ទើបនាំនូវបាត្រថ្មកែវតាំងពីយប់ ៤ អំពីទិសតាំង ៤ បង្អោនចូលមកថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលនូវសប្តវផង់នឹងសប្តវដុំដោយបាត្រនេះចុះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលនូវសប្តវផង់នឹងសប្តវដុំដោយបាត្រថ្មកែវតាំងពីយប់ដ៏មានដំឡៃច្រើន លុះទទួលស្រេចហើយក៏ទ្រង់សោយ (ក្នុងពេលនោះ) ។ គ្រានោះឯង តបុស្សៈនឹងកល្លិកៈពាណិជបានទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំតាំងពីយប់នេះសូមដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងព្រះធម៌ជាទីពឹង សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបនូវយើងខ្ញុំតាំងពីយប់ថាជាឧបាសកបានដល់នូវទីពឹងស្មើដោយជីវិត ក្នុងកាលមានថ្ងៃនេះ

---

๑ លោកបាលទេវបុត្តទាំង ๔ ដែលជាស្តេចធំក្នុងស្ថានសួគ៌ឈ្មោះចាតុម្មហារាជិក: ។

เถา ภควา ชาเตสุ อชฺชตคฺเค ฆาฬฺหเตเร สาฬเห กเตสิ ฯ เต ๘[๑] เลาเกา ปปมํ พุทฺธสรณา อเหสุ๋ เทฺวภาจิกา ฯ

ราชายตนกถา ตติยา ฯ

(๗) อถโข ภควา สตฺตาหสฺส อจฺจเยน ตมฺหา สมาธิมฺหา วุฏฺฐหิตฺวา ภายตนมูลา เยน อชปาลนิโคฺรธเถา เตนุปสงฺกมิ[๒] ฯ ตตฺร สุทํ ภควา อชปาลนิโคฺรธมูเล วิหรติ ฯ อถโข ภควาโต ราหาคตสฺส ปฏิสลฺลีนสฺส เอวํ เจตโส ปริวิตกฺโก อุทปาทิ อธิคโต โข มยายํ ธมฺโม คมฺภีโร ทุทฺทโส ทุรนุโพเธ สนฺโต ปณีโต อตกฺกาวจโร นิปุโณ ปณฺฑิตเวทนีโย อาลยรามา โข ปชายํ ปชา อาลยรตา อาลยสมฺมุทิตา อาลยรามาย โข ปน ปชาย อาลยรตาย อาลยสมฺมุทิตาย ทุทฺทสํ ฐานํ ยทิทํ อิทปฺปจฺจยตาปฏิจฺจสมุปฺปาโท ฐานมฺปิ โข ปนิทํ สุทุทฺทสํ

---

๑ ฉ. เตรส ฯ ๒ สพฺเพ ปนาเม เยภุยฺเยน อุปสงฺกมิตฺวาติ ปาเฐ ทิสฺสติ ฯ โส อติเรกเตติ ทฏฺฐพฺโพ ฯ

ជាដើមតរៀងទៅ ។ ក៏ឯពាណិជទាំង៨ពីរនាក់នោះបាននាមបញ្ញត្តិថាទ្វេវាចិកឧបាសក[1] ជាដម្បូងក្នុងលោក ។

ចប់រាជាយតនកថា ។

(៧) លុះថ្ងៃ៧កន្លងទៅហើយ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគចេញចាកសមាធិនោះ ហើយយាងចេញអំពីគ្រែមកប់ជាយតនៈហើយយាងចូលទៅគាន់ដើមអជបាលនិគ្រោធវិញ ។ បានឮថាព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅគ្រែមកប់អជបាលនិគ្រោធនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់សម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់តែមួយព្រះអង្គទើបទ្រង់ព្រះដំរិះយ៉ាងនេះថា ក៏ធម៌ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយនេះឯង ជាធម៌ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ជាធម៌គឺសត្វឃើញបានដោយកម្រ ជាធម៌គឺសត្វត្រាស់ដឹងបានដោយកម្រ ជាធម៌រម្ងាប់ទុក្ខ ជាធម៌ដ៏ឧត្តម ជាធម៌ដែលសត្វមិនគប្បីស្ទង់ប្រមើលដោយសេចក្តីត្រិះរិះបាន ជាធម៌ដ៏ល្អិត ជាធម៌លុះតែអ្នកប្រាជ្ញទើបត្រាស់ដឹងបាន ក៏ឯពពួកសត្វនេះសុទ្ធតែនៅកំពុងរីករាយក្នុងសេចក្តីអាល័យ កំពុងត្រេកត្រអាលក្នុងសេចក្តីអាល័យ កំពុងស្រើបស្រាលក្នុងសេចក្តីអាល័យ (ចំពោះតាមទាំងឮយ៉ាងនៅឡើយ) ក៏បដិច្ចសមុប្បាទធម៌ គឺធម៌ជាបច្ច័យនៃគ្នានឹងគ្នា បដិច្ចសមុប្បាទធម៌នេះ ជាហេតុនាំឲ្យពពួកសត្វនៅរីករាយក្នុង

---

១ ទ្វេវាចិកឧបាសកបានបញ្ជេញវាចាប្តេជ្ញាខ្លួនយកព្រះពុទ្ធ នឹងព្រះធម៌ទាំងពីរដោយទីពឹងទីរឭក ព្រោះក្នុងពេលនោះមិនទាន់មានព្រះសង្ឃនៅឡើយ ។

យេនិទំ សព្ពសង្ខារសមថោ សព្ពូបធិប្បដិនិស្សគ្គោ តណ្ហា-
ក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ និព្ពានំ អមាវ្ហោ ខោ បន
ធម្មំ ទេសេយ្យំ បរេ ច មេ ន អាជានេយ្យុំ សោ
បមស្ស កិលមថោ សា មមស្ស វិហេសាតិ ។ អ-
បិស្សុ[1] ភគវន្តំ ឥមា អនច្ឆរិយា គាថាយោ បដិភំសុ
បុព្ពេ អស្សុតបុព្ពា

កិច្ឆេន មេ អធិគតំ ហាលទ្ធានិ បកាសិតុំ ។
រាគទោសបរេតេហិ ជាយំ ធម្មោ សុសម្ពុធោ ។
បដិសោតគាមិំ និបុណំ គម្ភីរំ ទុទ្ទសំ អណុំ
រាគរត្តា ន ទក្ខន្តិ តមោក្ខន្ធេន អាវុដាតិ ។

---

๑ អបិស្សុទន្តិ ពត្តុំ ចោត្តពេ ទិស្សតិ ។

សេចក្តីកាលយ៑ នៅត្រែតត្រអាលក្នុងសេចក្តីអាល័យ នៅស្រើបស្រាល ក្នុងសេចក្តីអាល័យ ឃើញបានដោយកម្រ ម្យ៉ាងទៀត ធម៌ណាសម្រាប់រម្ងាបបង់នូវសង្ខារទាំងពួង សម្រាប់លះចោលនូវឧបធិគឺខន្ធនឹងកិលេសទាំងអស់ ជាទីអស់ទៅនៃតណ្ហា ជាទីណាយចាកភព: ជាទីរលត់នៃទុក្ខគឺនិព្វាន ធម៌ទាំងអម្បាលនេះជាហេតុដែលពពួកសត្វឃើញបានដោយកម្រ ក្រៃពេក បើទុកជាតថាគតសំដែងធម៌ទៅក៏គង់សត្វទាំងឡាយដទៃមិនអាចនឹងត្រាស់ដឹងនូវធម៌របស់តថាគតបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីលំបាក សេចក្តីនឿយព្រួយមុខជានឹងមានដល់តថាគតមិនខាន ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះគាថាទាំងឡាយជាហេតុអស្ចារ្យសមគួរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនដែលបានពួកនឹងកាលមុនឡើយ ក៏កើតប្រាកដដល់ព្រះអង្គថា

> ឥឡូវនេះគថាគតគួរសំដែងនូវធម៌ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយដោយកម្រ(នុ៎ះទៅចុះ) ។ ប៉ុន្តែសត្វទាំងឡាយដែលរាគៈទោសៈត្រូបសង្កត់ ក៏មិនអាចនឹងត្រាស់ដឹងនូវធម៌នេះបានដោយងាយទេ។សត្វទាំងឡាយដែលកំពុងត្រែតអរដោយរាគៈដែលគំនរងឹត (គឺអវិជ្ជា) កំពុងបិទបាំង (យ៉ាងនេះ) មុខជានឹងមិនឃើញនូវធម៌ដែលនាំសត្វឲ្យដល់នូវព្រះនិព្វានជាធម៌ល្អិតឆ្ងាស្រាលជ្រៅ សត្វឃើញបានដោយកម្រ(នុ៎ះទេ) ។

ឥតិហ ភគវតោ បដិសញ្ចិក្ខតោ អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តំ នមតិ នោ ធម្មទេសនាយ ។

(៨) អថខោ ព្រហ្មុនោ សហម្បតិស្ស[1] ភគវតោ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ ឯតទហោសិ នស្សតិ វត ភោ លោកោ វិនស្សតិ វត ភោ លោកោ យត្រ ហិ នាម តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តំ នមតិ នោ ធម្មទេសនាយាតិ ។ អថខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតោ ភគវតោ បុរតោ បាតុរហោសិ ។ អថខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ទក្ខិណជាណុមណ្ឌលំ[2] បឋវិយំ និហន្ត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច ទេសេតុ ភន្តេ ភគវា ធម្មំ ទេសេតុ សុគតោ ធម្មំ សន្តិ[3]សត្តា អប្បរជក្ខជាតិកា

---

១ សហប្បតីតិបិ តស្ស នាមំ ។ ២ ឱ. មក្ខិណំ ជាណុមណ្ឌលំ ។ ៣ សត្តីធាតិបិ បាឋោ ។

កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគពិចារណាឃើញ ដោយន័យដែលត្រិះរិះដូច្នេះហើយ ព្រះហឫទ័យក៏នឿនទៅដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូសតិច មិននឿនទៅដើម្បីសំដែងធម៌ឡើយ ។

(៨) លំដាប់នោះ សហម្បតិព្រហ្ម ដឹងនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយចិត្តរបស់ខ្លួនហើយ ទើបពោលត្រិះរិះដូច្នេះថា អើហ្ន៎ ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធមានព្រះហឫទ័យនឿនទៅដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូសតិច មិននឿនទៅដើម្បីសំដែងធម៌ (យ៉ាងនេះ) ខ្មួ សត្វលោកវិនាសតើហ្ន៎ ខ្មួ សត្វលោកវិនាសតើហ្ន៎ ។ គ្រានោះ សហម្បតិព្រហ្ម ក៏ចាត់អំពីព្រហ្មលោក មកប្រាកដកង៏ទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រភាគ (ដោយឆាប់ភ្លាម) ប្រៀបដូចបុរសខ្លាកមានកំឡាំងលាចេញនូវដើមដៃដែលខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដើមដៃដែលខ្លួនលាចេញ ។ លំដាប់នោះ សហម្បតិព្រហ្មធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាង ហើយលុតចុះនូវមណ្ឌលជង្គង់ខាងស្តាំលើផែនដី ប្រណម្យអញ្ជលី ថ្វាយបង្គំចំពោះត្រង់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទើបពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងធម៌ សូមព្រះសុគតសំដែងធម៌ (ដ្បិត) សត្វពាក់ឡាយដែលមានធូលីគឺកាគិក្តិលេសដ៏ស្រាល

អស្សាទតា ធម្មស្ស បរិហាយន្តិ ភវិស្សន្តិ ធម្មស្ស អញ្ញាតារោតិ ។ ឥធមភេច ព្រហ្មា សហម្បតិ ឥទំ វត្វា អថាបរំ ឯតទវោច

ចាតុរហោសិ មគធេសុ បុព្វេ
ធម្មោ អសុទ្ធោ សមលេហិ ចិន្តិតោ ។
អថាបុរេតំ អមតស្ស ទ្វារំ
សុណន្តុ ធម្មំ វិមលេនានុពុទ្ធំ ។
សេលេ យថា បព្ពតមុទ្ធនិដ្ឋិតោ
យថាបិ បស្សេ ជនតំ សមន្តតោ
តថូបមំ ធម្មមយំ សុមេធ
បាសាទមារុយ្ហ សមន្តចក្ខុ
សោកាវតិណ្ណំ ជនតំ អបេតសោកោ
អវេក្ខស្សុ[1] ជាតិជរភិភូតំ ។
ឧដ្ឋេហិ វីរ វិជិតសង្គាម

---

๑ អប្បេក្ខស្សុតិបិ បាឋោ ។

ស្តេចកន្ធកៈកាលបញ្ញា តែខានស្តាប់ធម៌មុខជានឹងសាបសូន្យមិនខាន សត្វ
ទាំងឡាយអ្នកបំរើនឹងត្រាស់ដឹងនូវធម៌គង់មានដែរ ។ សហម្បតិព្រហ្ម
បានពោលពាក្យនេះ (ប៉ុណ្ណេះ) លុះពោលពាក្យនេះរួចហើយ ក៏ពោល
ពាក្យជាគាថាទៀតថា

ពីមុនរៀងមក ធម៌ដែលជនទាំងឡាយអ្នកប្រកបដោយមន្ទិល
តែងគិត ជាធម៌មិនបរិសុទ្ធទេ តើតែប្លែកជាហើយ ក្នុងវិជន
មគធៈ ។ សូមព្រះអង្គបើកនូវទ្វារនៃព្រះនិព្វានន៏ុះ សត្វទាំង-
ឡាយប្រែងចាំស្តាប់ធម៌ ដែលព្រះអង្គជាអ្នកប្លែកសចាកមន្ទិល
ទ្រង់ត្រាស់ដឹងតាម (លំអានព្រះពុទ្ធអំពីបូពណ) ។ ប្រៀប
ដូចជាបុរសអ្នកមានចក្ខុ ឈរនៅលើកំពូលភ្នំដ៏ហើយដោយថ្ម
សុទ្ធ ក្រឡេកមើលឃើញប្រជុំជនដោយដុំវិញយ៉ាងណាមិញ
បពិត្រព្រះអង្គមានបញ្ញាស្អ មានសមន្តចក្ខុ ព្រះអង្គជាអ្នកមាន
សេចក្តីសោកទៅប្លែកហើយ សូមទ្រង់ឡើងកាន់ប្រាសាទ
ដ៏ហើយដោយធម៌ពិចារណាមើលនូវប្រជុំជនអ្នកច្រឡំដោយ
សេចក្តីសោកដែលជាតិជរាកំពុងគ្របសង្កត់ មានឧបមាដូច្នោះ
ដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានព្យាយាម អ្នកឈ្នះសង្គ្រាម

សត្ថាបិ អនលោ វិចរ លោកេ ។
ទេសេស្សុ[1] ភគវា ធម្មំ
អញ្ញាតារោ ភវិស្សន្តីតិ[2] ។

[๙] អថខោ ភគវា ព្រហ្មុនោ ច អជ្ឈេសនំ វិទិត្វា សត្តេសុ ច ការុញ្ញតំ បដិច្ច ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេសិ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេន្តោ សត្តេ អប្បរជក្ខេ មហារជក្ខេ តិក្ខិន្ទ្រិ-យេ មុទិន្ទ្រិយេ স্বাকারে দ্বাকারে সুবিঞ্ញាបយេ দুবিঞ্ញា-បយេ[3] អប្បេកច្ចេ បរលោកវជ្ជភយទស្សាវិនោ វិហា-រន្តេ[4] ។ សេយ្យថាបិ នាម ឧប្បលិនិយំ វា បទុមិនិយំ

---

๑ យេភុយ្យេន ទេសេតូតិ ជាហៅ ទិស្សតិ ។ ๒ ឧ.ម. ធោតូកេសុ តិក្ខត្តុំ អជ្ឈេសនា កថា ។ តេសុ ហិ ឯវំ ទិស្សតិ ឯវំ វុត្តេ ភគវា ព្រហ្មានំ សហម្បតិំ ឯតទវោច មយ្ហំ ខោ ព្រហ្មេ ឯតទហោសិ អធិគតោ ខោ ម្យាយំ ធម្មោ គម្ភីរោ... សោមមស្ស វិហេសាតិ អបិស្សុ មំ ព្រហ្មេ ឥមា អនច្ឆរិយា គាថាយោ បដិភំសុ បុព្ពេ មេ អស្សុតបុព្ពា... អារុឡាតិ ឥតិហ មេ ព្រហ្មេ បដិសញ្ចិក្ខតោ អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តំ នមតិ នោ ធម្មទេសនាយាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច ទេសេតុ ភន្តេ ភគវា ធម្មំ... អញ្ញាតារោ ភ-វិស្សន្តីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា ព្រហ្មានំ សហម្បតិំ ឯតទវោច មយ្ហំ ខោ ព្រហ្មេ ឯតទ-ហោសិ... នោ ធម្មទេសនាយាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច ទេសេតុ ភន្តេ ភគវា ធម្មំ... អញ្ញាតារោ ភវិស្សន្តីតិ ។ ๓ ឯត្ថន្តរេ ភព្ពេ អភព្ពេតិបិ កត្តបិ ធោតូកេ ទិស្សតិ ។ ๔ ឥតោ បរំ អប្បេកច្ចេ ឧ បរលោកវជ្ជភយទស្សាវិនោ វិហរន្តេតិបិ កត្តបិ ធោតូកេ ទិស្សតិ ។

ហើយជានាយកនៃពួកសត្វ អ្នកមិនជាប់ជំពាក់បំណុលគឺកាម
សូមព្រះអង្គក្រោកឡើង សូមទ្រង់ស្តេចទៅកាន់លោក ។
សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម៌ សត្វចាំងច្បាស់អ្នក
បំរុងនឹងត្រាស់ដឹងនូវធម៌ ក៏គង់មានដែរ ។

(៩) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តី
អាពាធនារបស់សហម្បតិព្រហ្មផង ទ្រង់អាស្រ័យនូវសេចក្តីករុណាចំពោះ
សត្វចាំងច្បាស់ផង ទើបទ្រង់រំមិលមើលនូវសត្វលោកដោយពុទ្ធចក្ខុ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគកាលទ្រង់រំមិលមើលនូវសត្វលោកដោយពុទ្ធចក្ខុ ទ្រង់
ឃើញសត្វចាំងច្បាស់មានធូលីគឺកាគិក្កិលេសតិចក្នុងភ្នែក (ខ្លះ) មាន
ធូលីគឺកាគិក្កិលេសច្រើនក្នុងភ្នែក (ខ្លះ) មានឥន្ទ្រិយរឹង (ខ្លះ) មានឥន្ទ្រិយ
ទន់(ខ្លះ) មានអាការល្អ (ខ្លះ) មានអាការអាក្រក់ (ខ្លះ) ជាសត្វដែល
ព្រះអង្គគួរឲ្យត្រាស់ដឹងបានដោយងាយ (ខ្លះ) ឲ្យត្រាស់ដឹងបានដោយកម្រ
(ខ្លះ) ជាអ្នកឃើញបរលោកនិងទោសដោយសភាពគួរខ្លាចខ្លះ ។ (សេច
ក្តីប្រៀបថា) មានផ្កាឈូកជាតិពួកខ្លះគឺផ្កាព្រិលតក្តី ផ្កាឈូកក្រហមក្តី ផ្កា

ឯ បុណ្ណាវ័តិនិយំ ឯ អប្បេកច្ចានិ ឧប្បលានិ ឯ បទុ-
មានិ ឯ បុណ្ឌរីកានិ ឯ ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ
សំវឌ្ឍានិ ឧទកានុគ្គតានិ អន្តោនិមុគ្គបោសីនិ អប្បេ-
កច្ចានិ ឧប្បលានិ ឯ បទុមានិ ឯ បុណ្ឌរីកានិ ឯ
ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ សំវឌ្ឍានិ សមោទកំ ឋិតានិ
អប្បេកច្ចានិ ឧប្បលានិ ឯ បទុមានិ ឯ បុណ្ឌរីកានិ
ឯ ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ សំវឌ្ឍានិ ឧទកា អច្ចុគ្គម្ម
តិដ្ឋន្តិ អនុបលិត្តានិ ឧទកេន ឯវមេវ ភគវា ពុទ្ធចក្ខុនា
លោកំ ឱលោកេន្តោ អទ្ទស សត្តេ អប្បរជក្ខេ មហា-
រជក្ខេ តិក្ខិន្ទ្រិយេ មុទិន្ទ្រិយេ ស្វាការេ ទ្វាការេ សុ-
វិញ្ញាបយេ ទុវិញ្ញាបយេ អប្បេកច្ចេ បរលោកវជ្ជភយ-
ទស្សាវិនោ វិហរន្តេ ទិស្វាន ព្រហ្មានំ សហម្បតឹ គាថាយ
អជ្ឈភាសិ

អថាវុតា តេ អមតស្ស ទ្វារា
យេ សោតវន្តោ បមុញ្ចន្តុ សទ្ធំ ។

ឈូកសក្តិ ក្នុងគុម្ពនៃព្រលិតក្តី ក្នុងគុម្ពនៃឈូកក្រហមក្តី ក្នុងគុម្ព
នៃឈូកសក្តិ តែងកើតឡើងក្នុងទឹក ចំរើនឡើងក្នុងទឹក លូតលាស់
ឡើងតាមទឹក លិចនៅក្នុងទឹកនៅឡើយ មានផ្កាជលជាតិពួកខ្លះគឺផ្កា
ព្រលិតក្តី ផ្កាឈូកក្រហមក្តី ផ្កាឈូកសក្តិ តែងកើតឡើងក្នុងទឹក ចំរើន
ឡើងក្នុងទឹក បិតនៅត្រឹមស្មើនឹងទឹក មានផ្កាជលជាតិពួកខ្លះគឺផ្កាព្រលិត
ក្តី ផ្កាឈូកក្រហមក្តី ផ្កាឈូកសក្តិ តែងកើតឡើងក្នុងទឹក ចំរើនឡើង
ក្នុងទឹក ដុះខ្ពស់ឡើងជាងទឹក មិនជាប់ជំពាក់ដោយទឹក មានឧបមាយ៉ាង
ណាមិញ ព្រះដ៏មានព្រះភាគកាលទ្រង់រមើលមើលសត្វលោកដោយពុទ្ធ-
ចក្ខុ ទ្រង់ឃើញសត្វពាំងឮយមានធូលីគឺរាគាទិក្កិលេសតិចក្នុងភ្នែក(ខ្លះ)
មានធូលីគឺរាគាទិក្កិលេសច្រើនក្នុងភ្នែក (ខ្លះ) មានឥន្ទ្រិយរឹង(ខ្លះ) មាន
ឥន្ទ្រិយទន់(ខ្លះ) មានអាការល្អ(ខ្លះ) មានអាការមិនល្អ(ខ្លះ) ជាសត្វ
ដែលព្រះអង្គគួរឲ្យត្រាស់ដឹងបានដោយងាយ(ខ្លះ)ឲ្យត្រាស់ដឹងបានដោយ
កម្រ(ខ្លះ) សត្វចំពួកខ្លះឃើញបរលោកនឹងទោសដោយសភាពគួរខ្លាចមាន
ឧបមេយ្យដូច្នោះឯង លុះទ្រង់ឃើញហើយ ទើបទ្រង់សំដែងជាបទគា-
ថានឹងសហម្បតិព្រហ្មថា

ទ្វារនៃព្រះនិព្វានទាំងនោះបើកហើយ សត្វទាំងឮយណាមាន
សោតប្បសាទ សត្វទាំងឮយនោះចូរបញ្ចេញនូវសទ្ធាចុះ ។

วิมาเสสญฺเจ ปกฺขิปิตฺวา ฉ กาสี
ฉตฺตึ ปณีตํ มญฺเชสุ ปูเรตฺวา ฯ

อถโข ปูชา สมาปตฺติ ปกาสนาเสา ปาฏิหาริยตา ฉฬภิญฺญตา ฉพฺพณฺณพุทฺธรสฺมิโย อภินีหารโต ปฏฺฐาย ปกาเสตฺวา ปธานกฺขณํ กตฺวา ตสฺเสวตฺถาย ฯ

ปูชาปฏิกถา ตติยภาณวาร ฯ

[๑๐] อถโข ปกาสโต ฌานโตสิ ปกาสฺส ตุ ปาโ อหํ ปมมํ ฉตฺตึ เทเสยฺยาสาโ ฯมํ ฉตฺตึ ปิปฺผเลา อาชานิสฺสตีติ ฯ อถโข ปกาสโต ฌานโตสิ อยํ ปาโ อาตฺปาเภ กาลาเมา ปณฺฑิโต ปฺยตฺโต เมธาวี ปิยรตฺตึ อปฺปาชกฺขชาติโก ยตฺตกาหิ อาตฺปาสฺส กาลามสฺส ปมมํ ฉตฺตึ เทเสยฺยาสาโ ฯมํ ฉตฺตึ ปิปฺผเลา อาชานิสฺสตีติ ฯ อถโข เทวตา อนฺตรหิตา ปกาสโต

ម្នាលមហាព្រហ្ម តថាគតមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងការលំបាក ថាជាមិនសំដែងធម៌ដ៏ឧត្តម ដែលស្អាត់កង់សំណាក់មនុស្ស តាំងពាយ ។

គ្រានោះ សហម្បតិ៍ព្រហ្មគិតថា ខ្លួនអញជាបុគ្គលគឺព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យល់ព្រមដើម្បីនឹងសំដែងធម៌ហើយ (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ក៏ថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណហើយក៏បាត់អំពីទីនោះមួយរំពេចនោះ ។

ចប់ព្រហ្មយាចនកថា ។

(១០) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា តថាគតគួរសំដែងធម៌ដល់អ្នកណាជាមុនហ្ន៎ អ្នកណាអាចត្រាស់ដឹងធម៌នេះឆាប់រហ័សបាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះទៀតថា អាឡារគាមសកាលាមគោត្រនេះជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឆ្លៀវឆ្លាស ភាងវៃជាអ្នកមានបញ្ញា មានធូលីគឺរាគៈតិចតួងក្នុងកែកយូរមកហើយ បើដូច្នោះ គួរតថាគតសំដែងធម៌ដល់អាឡារគាមសកាលាមគោត្រជាមុនបុះ អាចសនោះនឹងត្រាស់ដឹងធម៌នេះឆាប់រហ័សបាន ។ គ្រានោះ មានទេវតា (អង្គមួយ) មានរូបមិនប្រាកដ ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ

อาเภเชสิ สตฺถา มาคณฺฑิยคเต อาคนฺตฺวา ภาคิ-
เนยฺยาติ ฯ ภควาเตน โข ปน สมเยน อุทายิ สตฺถา มา-
คณฺฑิยคเต อาคนฺตฺวา ภาคิเนยฺยาติ ฯ อถ โข ภควา
ปตฺตจีวรมาทาย เยน มาคณฺฑิยสฺส พฺราหฺมณสฺส นิ-
เวสนนฺเตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน
นิสีทิ ฯ อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควนฺตเมต-
ทโวจ ปฏิกฺกมตุ ภวนฺโต ปฏิกฺกมตุ ภวนฺโต ยาว
ภาคิเนยฺยา ปฏิกฺกมนฺตุ ยาว ภาคิเนยฺยา ปฏิกฺกมนฺตุ
ยาว ภาคิเนยฺยาติ ฯ เอวมุตฺเต ภควา ตุณฺหี อโหสิ ฯ
อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๐๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสโปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๐๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๐๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๐๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๐๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๐๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๐๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๐๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๐๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๐๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๑๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๑๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๑๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๑๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๑๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๑๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๑๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๑๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๑๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๑๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๒๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๒๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๒๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๒๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๒๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๒๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๒๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๒๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๒๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๒๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๓๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๓๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๓๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๓๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๓๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๓๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๓๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๓๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๓๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๓๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๔๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๔๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๔๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๔๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๔๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๔๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๔๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๔๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๔๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๔๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๕๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๕๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๕๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๕๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๕๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๕๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๕๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๕๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๕๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๕๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๖๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๖๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๖๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๖๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๖๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๖๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๖๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๖๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๖๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๖๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๗๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๗๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๗๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๗๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๗๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๗๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๗๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๗๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๗๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๗๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๘๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๘๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๘๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๘๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๘๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๘๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๘๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๘๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๘๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๘๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๙๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๙๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๙๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๙๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๙๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๙๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๙๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๙๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๑๙๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๑๙๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๐๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๐๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๒๐๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๐๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๐๔. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๒๐๕. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๐๖. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๐๗. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๒๐๘. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๐๙. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๑๐. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตสฺมึ ลยเน
ตสฺมึ มุหุตฺเต อิมา คาถาโย อภาสิ ฯ

๒๑๑. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๑๒. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

๒๑๓. ยสฺส ราคา จ โทสา จ มานา มกฺขา จ ปาติตา
สาสเปริว อารคฺคา ตมหํ พฺรูมิ พฺราหฺมณนฺติ ฯ

อถ โข มาคณฺฑิโย พฺราหฺมโณ ภควโต ตุณฺหีภาวา
ปฏิกฺกมิ ฯ อถ โข ภควา ตสฺมึ ขเณ ตส

ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អាឡារគាបសកាលាមគោត្រធ្លើ
កាលកិរិយា ស្លាប់ទៅ ៧ថ្ងៃហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ជ្រាបថា
អាឡារគាបសកាលាមគោត្រធ្លើកាលកិរិយា ស្លាប់ទៅ ៧ថ្ងៃហើយ ។ គ្រា
នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះថា អាឡារគាបសកាលាម-
គោត្រ(នុ៎ះ)មានសេចក្តីសាបសូន្យធំ ប្រសិនបើតាបសនោះបានស្តាប់ធម៌
នេះ ក៏គប្បីត្រាស់ដឹងធម៌បានមួយរំពេច ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះថា តថាគតសំដែងធម៌ដល់អ្នកណា ជាមុនអេះ អ្នកណា
នឹងត្រាស់ដឹងធម៌នេះឆាប់ហ័សបាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ព្រះ
តម្រិះក្នុងលំដាប់នោះទៀតថា ឧទ្ទកតាបសរាមបុត្រនេះឯងជាបណ្ឌិតជា
អ្នកឆ្លៀវឆ្លាសវាងវៃ ជាអ្នកមានបញ្ញា មានធូលីគឺរាគាទិក្កិលេសតិចក្នុងភ្នែក
យូរណាស់មកហើយ បើដូច្នោះ គួរតថាគតសំដែងធម៌ដល់ឧទ្ទកតាប
រាមបុត្រនេះជាមុនចុះ តាបសនោះនឹងត្រាស់ដឹងធម៌នេះឆាប់ហ័សបាន ។
គ្រានោះ មានទេវតា(អង្គមួយ) មានរូបមិនច្បាកដគ្រាបទូលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឧទ្ទកតាបសរាមបុត្រធ្លើ
កាលកិរិយា ស្លាប់អំពីពេលព្រលប់ទៅហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏
ទ្រង់ជ្រាបថា ឧទ្ទកតាបសរាមបុត្រធ្លើកាលកិរិយា ស្លាប់អំពីពេលព្រលប់
ទៅហើយដែរ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះថា

ฯ ตตฺถ เหมนฺติ มหาชานิยา เขา ขตฺติยกา ภมปุตฺตา สเจ หิ เสา ส์มึ ธมฺมึ สุณาเยยฺย ลิจฺฉเวา อาชานาเตยฺยาติ ฯ อถเขา ภควาเตา ฯ ตตฺถ เหมนฺติ มหาชานิยา เขา ขตฺติยกา ภมปุตฺตา สเจ หิ เสา ส์มึ ธมฺมึ สุณาเยยฺย ลิจฺฉเวา อาชานิสฺสตี

ទូតតាបសពាមបុត្រមានសេចក្តីសាបសូន្យជំ ប្រសិនបើតាបសនោះបាន
ស្តាប់ធម៌នេះតប្តីតាស់ដឹងធម៌បានមួយវារពេច ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះថា តថាគតគួរសំដែងធម៌ដល់អ្នកណាជាមុនហ្ន
អ្នកណានឹងត្រាស់ដឹងធម៌នេះឆាប់រហ័សបាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់មានព្រះតម្រិះដូច្នេះក្នុងលំដាប់នោះថា បញ្ចវគ្គិយ(១) កិក្ខុពាំងឡាយ
មានឧបការៈច្រើនដល់តថាគត ព្រោះថាបានបម្រើតថាគតកាលដែល
កំពុងបញ្ឆេចិត្តទៅកាន់ព្យាយាម(២) បើដូច្នោះ គួរតថាគត សំដែងដល់
បញ្ចវគ្គិយកិក្ខុពាំងឡាយជាមុនចុះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
មានព្រះតម្រិះដូច្នេះថា ឥឡូវនេះបញ្ចវគ្គិយកិក្ខុពាំងឡាយនៅឯណា ។
លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញបញ្ចវគ្គិយកិក្ខុពាំងឡាយ នៅក្នុង
ឥសិបតនមិគទាយវន ទៀបក្រុងពារាណសី ដោយទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ
ស្អាតកន្លងលើសចក្ខុរបស់មនុស្ស ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់
នៅក្នុងឧរុវេលាប្រទេស តាមសមគួរដល់ព្រះអធ្យាស្រ័យ ទើបទ្រង់
យាងទៅកាន់ចារិក សំដៅទៅកាន់ក្រុងពារាណសី ។

(១១) មានអាជីវកម្នាក់ ឈ្មោះឧបកៈ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគស្តេចទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងចន្លោះនៃគយាប្រទេសផង ក្នុងចន្លោះ

---

๑ ភិក្ខុមានគ្នា ៥ រូប ។ ๒ កំពុងទំប្រឹងបំពេញព្យាយាមឲ្យបានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ ។

ឥស្សាន កតវដ្ដំ ឯតទវោច វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អាវុ-
សោ ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ
កំសិ នុ អាវុសោ ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិតោ តោ ភ តេ
សត្ថា កស្ស ភ នុ ធម្មំ ភោចេសីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគវា
ឧបកំ អាជីវកំ គាថាហិ អជ្ឈភាសិ

សព្ពាភិភូ សព្ពវិទូហមស្មិ
សព្ពេសុ ធម្មេសុ អនូបលិត្តោ
សព្ពញ្ជហោ តណ្ហាក្ខយេ វិមុត្តោ
សយំ អភិញ្ញាយ កមុទ្ទិសេយ្យំ ។

ន មេ អាចរិយោ អត្ថិ សទិសោ មេ ន វិជ្ជតិ
សទេវកស្មិំ លោកស្មិំ នត្ថិ មេ បដិបុគ្គលោ ។
អហញ្ហិ អរហា លោកេ អហំ សត្ថា អនុត្តរោ
ឯកោម្ហិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ សីតិភូតោស្មិ និព្ពុតោ ។

ពោធិព្រឹក្សផង លុះឃើញហើយក៏ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ម្នាលអាវុសោ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយរបស់អ្នកជះថ្លាណាស់ ឆវិវណ្ណ[1] របស់អ្នកក៏បរិសុទ្ធផូរផង់ ម្នាលអាវុសោ អ្នកបួសចំពោះគ្រូណា អ្នកណាជាគ្រូរបស់អ្នក អ្នកពេញចិត្តនឹងធម៌របស់គ្រូណា ។ កាលឧបកាជីវកសួរយ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឆ្លើយតបដោយពាក្យជាគាថាទៅវកឧបកាជីវកថា

តថាគតជាអ្នកគ្របសង្កត់នូវតេកូមិកធម៌ទាំងអស់ ត្រាស់ដឹងនូវបតុកូមិកធម៌ទាំងអស់ មិនប្រឡាក់ដោយកិលេសក្នុងតេកូមិកធម៌ទាំងអស់ ចានលះចោលនូវតេកូមិកធម៌ទាំងអស់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ព្រោះអស់ទៅនៃតណ្ហា ដឹងច្បាស់នូវបតុកូមិកធម៌ដោយខ្លួនឯង (ចាំបាច) ចំពោះបុគ្គលណា ។ តថាគតមិនមានអាចារ្យទេ មិនមានបុគ្គលដទៃស្មើនឹងតថាគតឡើយ ក្នុងលោកនេះព្រមទាំងទេវលោកមិនមានបុគ្គលប្រៀបផ្ទឹមនឹងតថាគតបានឡើយ ។ ព្រោះថា តថាគតជាអរហន្តក្នុងលោក ជាសាស្តាខ្ពស់ផុត ជាអ្នកត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃចំពោះខ្លួនឯង តថាគតមានសេចក្តីត្រជាក់ មានក្លឹងកិលេសរលត់ហើយ ។

---

១ សម្បុរស្បែកឬសម្បុរថ្ងៃ ។

ធម្មចក្កំ បវត្តេតុំ កច្ឆាមិ កាសិនំ បុរំ

អន្ធភូតស្មឹ លោកស្មឹ អហញ្ញឹ អមតទុន្ទភិន្តិ ។

យថា ខោ តំ អាវុសោ បដិជានាសិ អរហាសិ

អនន្តជិនោតិ ។

មាទិសា វៃជិនា ហោន្តិ យេ បត្តា អាសវក្ខយំ

ជិតា មេ បាបកា ធម្មា តស្មាហមុបក ជិនោតិ ។

ឯវំ វុត្តេ ឧបកោ អាជីវកោ ហុវេយ្យាវុសោតិ(๑) វត្វា

សីសំ ឱកម្បេត្វា ឧម្មគ្គំ កហោត្វា បក្កាមិ ។

---

๑ ម. ហុវេយ្យ អាវុសោតិ ។ ម. ហុវេយ្យាវុសោតិ ។

ឥទ្ធរតថាគតទៅកាន់ក្រុងនៃពួកជនអ្នកកាសីដើម្បីទំនំសំដែងធម្មចក្ក (ដោយបំណងថា) តថាគតនឹងទូន្មនទូរស្សគឺអមតនិព្វានបំពោះសត្វលោក ដែលងងឹតគឺអវិជ្ជាកំពុងគ្របសង្កត់ ។

ឧបកាជីវកក៏តបថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកប្តេជ្ញាខ្លួនអ្នកថាយ៉ាងណា អ្នក (គួរដើម្បីបានទូរឈ្មោះ) ថា អនន្តជិនៈ (យ៉ាងនោះឯង) ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាទៀតថា ។

ជនទាំងឡាយណា បានដល់នូវធម៌ សម្រាប់ធ្វើគាសារៈឲ្យអស់ទៅ ជនទាំងឡាយនោះឈ្មោះថា ជិនៈ (ជាអ្នកឈ្នះតំលេស) ព្រោះដូចជាតថាគតដែរ ។ តថាគតបានឈ្នះបាបធម៌ទាំងឡាយហើយ ម្នាលឧបកៈ ព្រោះហេតុនោះ ទើបតថាគតបានទូរឈ្មោះថា ជិនៈ (ជាអ្នកឈ្នះបាបធម៌) ។

កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាយ៉ាងនេះហើយ ឧបកាជីវកពោលពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ពាក្យយ៉ាងហ្នឹង ពិតមែនហើយ (ថាហើយ) ក៏ងក់ក្បាលហើយកាន់យកផ្លូវខុស (គឺដើរបែកផ្លូវគ្នា) ចៀសចេញទៅ ។

(๑๒) อถโข ภควา อนุปุพฺเพน จาริกํ จร-
มาโนฯ เยน พาราณสี ตทวสริ ตทวสริตฺวา
เยน ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขู เตนุปสงฺกมิ ฯ อทฺทสา โข
ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขู ภควนฺตํ ทูรเตว อาคจฺฉนฺตํ ทิสฺวา-
น อญฺญมญฺญํ สณฺฐเปสุ อยํ อาวุโส สม-
ณโก โคตโม อาคจฺฉติ พาหุลฺลิโก ปธานวิพฺภนฺโต
อาวตฺโต พาหุลฺลาย โส หิ ทานิ อภิกฺกนฺตตฺโต ม
ปจฺจุฏฺฐาตพฺโพ นาสฺส ปตฺตจีวรํ ปฏิคฺคหิตพฺพํ อปิจ
โข อาสนํ ปญฺญเปตพฺพํ สเจ อากงฺขิสฺสติ นิสีทิสฺส-
ตีติ ฯ ยถา ยถา โข ภควา ปญฺจวคฺคิเย ภิกฺขู
อุปสงฺกมติ ตถา ตถา เต ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขู สกา-
ย กติกาย อสณฺฐหนฺตา ภควนฺตํ ปจฺจุคฺคนฺตฺวา เอโก
ภควโต ปตฺตจีวรํ ปฏิคฺคหิ เอโก อาสนํ ปญ-
ญเปสิ เอโก ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ
อุปนิกฺขิปิ ฯ นิสีทิ ภควา ปญฺญตฺเต อาสเน ฯ นิสชฺ
โข ภควา ปาเท ปกฺขาลेสิ ฯ อปิสฺสุ ภควนฺตํ

(១២) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិក តាមលំដាប់ហើយក៏យាងចូលទៅក្នុងពាពណាសី រួចហើយទ្រង់យាងទៅ ឯឥសិបតនមិគទាយវន សំដៅទៅរកកន្លែងដែលបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុនៅ ។ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុបានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគយាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ធ្លុះប្តេជ្ញាគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ សមណគោតមនេះជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីល្មោភឃ្លាតចាកព្យាយាមហើយ វិលត្រឡប់ដើម្បីការៈល្មោក ឥឡូវនេះលោកនិមន្តមក យើងទាំងអស់គ្នាមិនគួរថ្វាយបង្គំ មិនគួរក្រោកទទួលលោកទេ មិនគួរទទួលយកចាត្រចីវរបេសលោកឡើយ ប៉ុន្តែយើងត្រូវក្រាលអាសនៈបម្រុងទុក បើលោកនឹងចង់គង់ក៏គង់ចុះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគយាងចូលទៅរកបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុដោយប្រការណា ។ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះក៏មិនអាចដើម្បីបិតនៅ ក្នុងពាក្យប្តេជ្ញារបស់ខ្លួន ដោយប្រការនោះ ។ ចានឡើយ ក៏ស្រាប់តែក្រោកទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្លះទទួលយកចាត្រចីវរបេស់ព្រះអង្គ ខ្លះក្រាលអាសនៈថ្វាយ ខ្លះដម្កល់ទឹកលាងព្រះបាទ យកតាំងសម្រាប់រងព្រះបាទនឹងឈ្នាន់រងព្រះបាទមកថ្វាយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់លើអាសនៈដែលបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយរៀបចំទុកហើយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយក៏ទ្រង់លាងព្រះបាទទាំងពីរ ។

ฉาเมน จ อาวุสาวาเตน จ สมุฏาตพฺพนฺติ ฯ เอวํ วุตฺเต ภควา ปญฺจหากาเรหิ กถิเก ฉตฺตเกเจว มา กถิกาย តថាគតំ ฉาเมน จ อาวุสาวาเตน จ สมุฏาตพฺพนฺติ[๑] អវหាំ កថិកាវ តថាគតោ สម្មាសម្ពុទ្ធោ ឯតហាច កថិកាវ សោតំ អមតមធิគតំ អហមនุสาសามิ អហំ ធម្មំ เทเสมิ[๒] យถានុสิដฺฐิ[๓] បដิបជฺชมานา ឆចិ-រសฺสว យสฺสตฺถาย กุลបุตฺตา สมฺมเทว អคារสฺมา អนคาริยំ បพฺพชนฺติ តទนุตฺตรំ [พฺรหฺมจริยปริโยสานំ ទิฏเฐว ធម្ម สยំ អភิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหริสฺสนฺติ ฯ เอวํ วุตฺเต ปญฺจวคฺคิยา กถิกา ภควนฺตំ เอតទเวโจ តายปิ โข ตฺวំ អាวุសោ โคตม จริยาย តាយ បដิបទាย តាย ទុกฺกรการิกาย เนวជฺฌគา[๔]

---

๑ ฉ. สมุฏาปเย ฯ ๒ អហมនุสาสิสฺสามิ អหំ ធម្មំ ទេសេสฺสามีតិ กตฺถปิ โปตฺถเก ทิสฺสติ ฯ ๓ ฉ.เตา ปนำ สพฺพโปตฺถเกสุ តថาสទฺทោ ทิสฺสติ ฯ สោ បន យสฺมา យถานุสิฏฺฐิสฺส បទំ បដิបชฺชมานาติปទេ กิริยาวิเสสនំ ហោតិ តสฺมา អតិរេกោតិ ទដฺฐพฺโพ ฯ เตន តំ วដฺเฏตฺวา สោធิตំ ฯ ๔ เนว អជ្ឈគมาติ กตฺถปิ โปตฺถเก ทิสฺสติ ฯ

ទើបបញ្ចវគ្គិយកិក្ខុហៅព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយចំព្រះនាមផងដោយពាក្យ
ថា អាវុសោផង ។ កាលបញ្ចវគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យហៅយ៉ាងនេះ
ហើយ ព្រះគតវន្តមុនីទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាយ៉ាងនេះនឹងបញ្ចវគ្គិយកិក្ខុទាំង
ឡាយថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងអស់គ្នាកុំហៅតថាគតដោយចំ
ឈ្មោះនឹងពាក្យថា អាវុសោឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធហើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រែងសោតប្ប-
សាទចុះ ឥឡូវតថាគតនឹងប្រៀនប្រដៅនូវអមតធម៌ដែលតថាគតត្រាស់ដឹង
ហើយ ឥឡូវតថាគតនឹងសំដែងធម៌ កំពុលបុត្រទាំងឡាយដែលចេញចាក
ផ្ទះហើយបួស ក្នុងកាលនៃបុគ្គលគ្មានការងារជាប្រយោជន៍ដល់ផ្ទះដោយ
ប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា អ្នកទាំងឡាយកាលបើបាន
ប្រតិបត្តិគួរតាមពាក្យប្រដៅរបស់តថាគតហើយ ពុំយូរឡើយមុខជានឹង
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយបញ្ញាខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះចំពោះអនុត្តរធម៌[1]
នោះជាទីបំផុតនៃមគ្គព្រហ្មចរិយៈ នឹងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថ
ទាំង៤ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាយ៉ាងនេះហើយ
បញ្ចវគ្គិយកិក្ខុក៏ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោ-
តមដ៏មានអាយុ ព្រះអង្គមិនទាន់បានត្រាស់ដឹងនូវឧត្តរិមនុស្សធម្ម ជាធម៌

---

១ អនុត្តរធម៌ គឺព្រះអរហត្តផល ។

อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา ก๎ วิ
ปน ตุมฺเห ภนฺเต ภควนฺตเมว ปฏิจฺจ ปพฺพชิตา อาราเธถ
ภควนฺตนฺติ อถโข เต ภิกฺขู ภควนฺตเมตทโวจุ ปจฺจ-
กฺขามิ ภนฺเต ภควา ธาเรตุ ยถาปจฺจกฺขิตนฺติ ฯ ตเตน
โข ภควา เอตมตฺถมาโรเจสิ ตสฺมาติห ภิกฺขเว ยถาปจฺจ-
กฺขิตนฺติ ปิ ยถาปฏิญฺญาตนฺติ ปิ มม เอส ปาราชิโก โหติ
อสวาสโยติ ฯ

ตสฺมาติห ภิกฺขเว เอวรูปานิ สิกฺขาปทานิ อุทฺทิสิสฺสามิ
ยานิ ปฏิจฺจ ภิกฺขู ปาติโมกฺขมุทฺทิสนฺติ ฯ

ยา ปน ภิกฺขุนี ปาราชิกา วา โหติ สงฺฆาทิเสสา วา
ปาราชิกาย วา ปาราชิกสมาย วา ปาราชิกสมฺมตาย วา
ปาราชิกปฏิญฺญาย วา ปาราชิกปฏิญฺญาตาย วา ปาราชิก-
ปฏิญฺญาตาย วา ปาราชิกปฏิญฺญาตาย วา ปาราชิกสมาย
วา ปาราชิกสมฺมตาย วา สงฺฆาทิเสสาย วา สงฺฆาทิเสส-
สมาย วา สงฺฆาทิเสสสมฺมตาย วา สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาย
วา สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาตาย วา สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาตาย
วา สงฺฆาทิเสสสมาย วา สงฺฆาทิเสสสมฺมตาย วา ปาราชิ-
กาย วา ปาราชิกสมาย วา ปาราชิกสมฺมตาย วา ปาราชิก-
ปฏิญฺญาย วา ปาราชิกปฏิญฺญาตาย วา ปาราชิกปฏิญฺญา-
ตาย วา ปาราชิกสมาย วา ปาราชิกสมฺมตาย วา สงฺฆา-
ทิเสสาย วา สงฺฆาทิเสสสมาย วา สงฺฆาทิเสสสมฺมตาย วา
สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาย วา สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาตาย วา
สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาตาย วา สงฺฆาทิเสสสมาย วา สงฺฆา-
ทิเสสสมฺมตาย วา ปาราชิกาย วา ปาราชิกสมาย วา ปา-
ราชิกสมฺมตาย วา ปาราชิกปฏิญฺญาย วา ปาราชิกปฏิญฺ-
ญาตาย วา ปาราชิกปฏิญฺญาตาย วา ปาราชิกสมาย วา
ปาราชิกสมฺมตาย วา สงฺฆาทิเสสาย วา สงฺฆาทิเสสสมาย
วา สงฺฆาทิเสสสมฺมตาย วา สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาย วา
สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาตาย วา สงฺฆาทิเสสปฏิญฺญาตาย วา

វិសេសដោយញាណទស្សនៈដ៏ឧត្តមអាចកំចាត់បង់នូវកិលេស ដោយការប្រព្រឹត្តិនោះផង ដោយការប្រតិបត្តិនោះផង ដោយអំពើដែលអ្នកដទៃធ្វើតាមបានដោយកម្រៃផង ឥឡូវនេះព្រះអង្គប្រតិបត្តិដើម្បីល្មោកច្រើនហើយ ឃ្លាតចាកព្យាយាមហើយ វិលត្រឡប់មកដើម្បីល្មោកច្រើនហើយ ក៏ទីបានត្រាស់ដឹងឧត្តរិមនុស្សធម៌ដ៏វិសេស ដោយញាណទស្សនៈដ៏ឧត្តមអាចកំចាត់បង់នូវកិលេសដូចម្តេចបាន ។ លុះបញ្ចវគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យយ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលយ៉ាងនេះនឹងបញ្ចវគ្គិយកិក្ខុថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនមែនប្រតិបត្តិដើម្បីល្មោកច្រើនទេ មិនឃ្លាតចាកព្យាយាមទេ មិនវិលត្រឡប់ដើម្បីល្មោកច្រើនដូច្នោះទេ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធហើយ មើលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រែងសោតប្បសាទចុះ តថាគតនឹងប្រៀនប្រដៅនូវព្រះនិព្វាន ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ឥឡូវតថាគតនឹងសំដែងធម៌ ក៏កុលបុត្រទាំងឡាយចេញចាកផ្ទះហើយបួសកង់កាពនៃបុគ្គលមិនមានការងារជាប្រយោជន៍ដល់ផ្ទះ ដោយប្រពៃ [illegible] ប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា អ្នកទាំងឡាយកាលបើបានប្រតិបត្តិគួរដល់ពាក្យប្រដៅរបស់តថាគតហើយ ពុំយូរឡើយ មុខជានឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះចំពោះអនុត្តរធម៌នោះ

สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหาสิฺจาติ ฯ
ทุติยมฺปิ โข ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขู ภควนฺตเมตทโวจุ
ฯ เปฯ ทุติยมฺปิ โข ภควา ปญฺจวคฺคิเย ภิกฺขู เอต-
ทโวจ ฯ เปฯ ตติยมฺปิ โข ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขู ภควนฺตเมต
เอตทโวจุ ตายปิ โข ตุมฺเห อาวุโส โคตม จริยาย
ตาย ปฏิปทาย ตาย ทุกฺกรการิกาย นาภิชฺฌถ
อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริยญาณทสฺสนวิเสสา กึ
ปน ตุมฺเห เอตรหิ พาหุลฺลิกา ปธานวิพฺภนฺตา อาวตฺโต
พาหุลฺลาย อธิคเมสฺสถ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา อลมริย-
ญาณทสฺสนวิเสสนฺติ ฯ เอวํ วุตฺเต ภควา ปญฺจวคฺคิเย
ภิกฺขู เอตทโวจ อภิชานาถ เม โน ตุมฺเห กทาจิปิ
เอตรหิ ปุพฺเพ ภาสิตมेतนฺติ[๑] ฯ โนเหตํ ภนฺเต ฯ

๑ ก. อญฺญาปิ ตุมฺเหตเมตนฺติ ฯ

ជាទីបំផុតនៃមគ្គព្រហ្មចរិយៈ ទើសម្រេចសម្មាទន្ទៅ ដោយឥរិយាបថ
ទាំង ៤ ។ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាគំរប់ពីរដងផង ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះ
នឹងបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយជាគំរប់ពីរដងផង ។បេ។ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំង
ឡាយពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់បីដងទៀតថា បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏មានអាយុ ព្រះអង្គមិនទាន់បានត្រាស់ដឹងនូវឧត្តរិមនុស្សធម៌
ជាធម៌វិសេស ដោយញាណទស្សនៈដ៏ឧត្តម អាចកំចាត់បង់នូវ
កិលេស ដោយការប្រព្រឹត្តិនោះផង ដោយសេចក្តីប្រតិបត្តិនោះផង ដោយ
អំពើដែលជនដទៃធ្វើតាមបានដោយកម្រនោះផង ឥឡូវនេះព្រះអង្គប្រតិ-
បត្តិដើម្បីល្មោភច្រើន ឃ្លាតចាកព្យាយាមហើយ វិលត្រឡប់ដើម្បីល្មោភ
ច្រើន នឹងបានត្រាស់ដឹងឧត្តរិមនុស្សធម៌ ជាធម៌វិសេស ដោយញាណ
ទស្សនៈដ៏ឧត្តមអាចកំចាត់បង់នូវកិលេស ដូចម្តេចបាន ។ កាលបើ
បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យយ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះនឹងបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរពិចារណាមើលនូវពាក្យរបស់តថាគតឥឡូវនេះ
ដូចគ្នានឹងកាលមុនអំពីកាលឥឡូវនេះដែរឬទេ ។ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ
តបថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យហ្នឹងព្រះអង្គមិនដែលពោលទេ ។

อยมฺปิ ภิกฺขเว ตถาคโต สมฺมาสมฺพุทฺโธ ทิฏฺเฐว ภิกฺขเว โสตฺถิ อมตมภิกตฺถ อมาหมนุสาสามิ อมฺปิ ตุมฺเห เอเสมิ ยถาฉนฺทิโน ปฏิปชฺชมานา ฉฏฺฐสฺสายตเนน กุลปุตฺตา สมฺมเทว อคารสฺมา อนคาริยฺ ปพฺพชิตฺถ ตทนุตฺตรฺ พฺรหฺมจริยปริโยสานฺ ทิฏฺเฐว ธมฺเม สยฺ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหริสฺสถาติ ฯ

อสกฺขิ โข ภควา ปญฺจวคฺคิเย ภิกฺขู สญฺญาเปตุ ฯ อฺเญ โข ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขู ภควนฺต สุสฺสูสึสุ โสตฺถ ทิฏฺเฐ ธมฺเม อญฺญาย ปตฺต อุปฏฺฐาเปสุ ฯ

(๑๓) อถ โข ภควา ปญฺจวคฺคิเย ภิกฺขู อามนฺเตสิ เอตรหิ ภิกฺขเว อตฺถ ปฏิเสวิตพฺพา ฯ เย

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រុងសោតប្បសាទចុះ។ តថាគតនឹងប្រៀនប្រដៅព្រះនិព្វានដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ឥឡូវ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ កំពុលបុត្រទាំងឡាយចេញចាកផ្ទះបួសក្នុងកាលនៃបុគ្គលមិនមានការងារជាប្រយោជន៍ដល់ផ្ទះដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា កាលបើអ្នកទាំងឡាយប្រតិបត្តិគួរតាមពាក្យប្រដៅរបស់តថាគត ពុំយូរឡើយ មុខជានឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយចិត្តជ្ញាខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះចំពោះអនុត្តរធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃមគ្គព្រហ្មចរិយៈ ហើយសម្រេចសម្មាទន្ទៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអាចញ៉ាំងបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យយល់ច្បាស់ (ក្នុងពេលនោះ) ។ លុះគ្រាជាខាងក្រោយ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយតាំងចិត្តស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ផ្អៀងត្រចៀកសោតប្បសាទហើយផ្ចង់ចិត្តដើម្បីដឹងច្បាស់ ។

(๑๓) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មិអមខាង(๑) ទាំងពីរប្រការនេះ គឺបព្វជិតមិនគួរសេពគប់ឡើយ ។ (ធម្មិអមខាងទាំងពីរ

---

๑ ពាក្យនេះប្រែចេញពីបាលីថា អន្តា ។ អន្ត ប្រែថា ទីបំផុត តែក្នុងទីនេះប្រែថា អមខាង គឺធម៌ជាផ្លូវប្រតិបត្តិលាមកដោកទាបនៅអមខាងទាំងពីរដៃមជ្ឈិមាបដិបទា ដែលជាផ្លូវប្រតិបត្តិកណ្តាល ។

ចាយំ កាមេសុ កាមសុខល្លិកានុយោគោ ហីនោ
គម្មោ ថោកជ្ជនិកោ អនរិយោ អនត្ថសញ្ហិតោ យោ
ចាយំ អត្តកិលមថានុយោគោ ទុក្ខោ អនរិយោ អនត្ថ-
សញ្ហិតោ ឯតេ តេ ភិក្ខវេ ឧភោ អន្តេ អនុបគម្ម មជ្ឈិមា
បដិបទា តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា ចក្ខុករណី ញាណ-
ករណី ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពាន-
យ សំវត្តតិ ។ កតមា ច សា ភិក្ខវេ មជ្ឈិមា បដិបទា
តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា ចក្ខុករណី ញាណករណី
ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំ-
វត្តតិ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សេយ្យថីទំ
សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ

ประการนั้นแล) การประกอบเนืองๆ ซึ่งความสุขในกามทั้งหลายนั่นใด ที่เลวทราม เป็นของชาวบ้าน เป็นของชาวนิคม เป็นของคนต่ำ ไม่ใช่ประเสริฐ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ (นี้) การประกอบเนืองๆ ซึ่งความเพียรเผากิเลสให้ลำบากนั่นใด เป็นทุกข์ ไม่ประเสริฐ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์เหมือนกัน (นี้) ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทางสายกลางอันตถาคตรู้เฉพาะแล้ว ทำให้เกิดจักษุ ทำให้เกิดญาณ เป็นไปเพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทางสายกลางอันตถาคตรู้เฉพาะแล้ว ทำให้เกิดจักษุ ทำให้เกิดญาณ เป็นไปเพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน เป็นไฉน ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทางสายกลางอันตถาคตรู้เฉพาะแล้ว ทำให้เกิดจักษุ ทำให้เกิดญาณ เป็นไปเพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน นั่นคือ อริยมรรคมีองค์ ๘ ประการนี้นั่นเอง ได้แก่ ความเห็นชอบ ความดำริชอบ การกล่าววาจาชอบ การทำการงานชอบ การเลี้ยงชีพชอบ ความเพียรชอบ ความระลึกชอบ ความตั้งจิตมั่นชอบ ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทางสายกลางอันตถาคตรู้เฉพาะแล้ว ทำให้เกิดจักษุ ทำให้เกิดญาณ เป็นไปเพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน นั่นแล ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทุกข์เป็นอริยสัจ ความเกิดเป็นทุกข์ ความแก่เป็นทุกข์ ความตายเป็นทุกข์ ความโศก ความร่ำไรรำพัน ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ ความคับแค้นใจเป็นทุกข์ ความประสบกับสิ่งที่ไม่เป็นที่รักเป็นทุกข์ ความพลัดพรากจากสิ่งที่รักเป็นทุกข์ ความปรารถนาสิ่งใดแล้วไม่ได้สิ่งนั้นเป็นทุกข์ ความยึดมั่นในขันธ์ ๕ เป็นทุกข์ ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทุกขสมุทัยเป็นอริยสัจ ตัณหาอันเป็นเหตุให้เกิดอีก ประกอบด้วยความกำหนัดด้วยอำนาจความเพลิดเพลิน เป็นเครื่องทำให้เพลินในอารมณ์นั้นๆ ได้แก่ กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทุกขนิโรธเป็นอริยสัจ ความดับตัณหานั่นแล ด้วยการสำรอกโดยไม่เหลือ ความสละ ความปล่อย ความพ้น ความไม่อาลัย ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาเป็นอริยสัจ อริยมรรคมีองค์ ๘ ประการนี้นั่นเอง ได้แก่ ความเห็นชอบ ความดำริชอบ การกล่าววาจาชอบ การทำการงานชอบ การเลี้ยงชีพชอบ ความเพียรชอบ ความระลึกชอบ ความตั้งจิตมั่นชอบ ดูกรกัสสปผู้มีอายุทั้งหลาย ทางสายกลางอันตถาคตรู้เฉพาะแล้ว ทำให้เกิดจักษุ ทำให้เกิดญาณ เป็นไปเพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน นั่นแล

สมฺมาอาชีเว สมฺมาวายาเมน สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ ฯ
อยํ โข สา ภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน
อภิสมฺพุทฺธา จกฺขุกรณี ญาณกรณี อุปสมาย
อภิญฺญาย สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ ฯ

(๑๔) ๙ทุกฺขนฺติ โข ภิกฺขเว อริยสจฺจนฺติ ชาติปิ ทุกฺขา ชราปิ ทุกฺขา พฺยาธีปิ[๑]ทุกฺขา มรณมฺปิ ทุกฺขํ อปฺปิเยหิ สมฺปยุตฺโตปิ ทุกฺขา ปิเยหิ วิปฺปยุตฺโตปิ ทุกฺขา ยมฺปิจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทุกฺขํ สงฺขิตฺเตน ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา ฯ ๙ทุกฺขสมุทยนฺติ โข ภิกฺขเว ทุกฺขสมุทยো[๒]อริยสจฺจนฺติ ยายํ ตณฺหา โปโนพฺภวิกา นนฺทิราคสหคตา ตตฺร ตตฺราภินนฺทินี เสยฺยถีทํ

---

๑ พฺยาธีปิ ทุกฺขาติ ๙ทิ๎ วจนคฺเคน ทุกฺขสจฺจนิทฺเทสตฺถาลาภโต ๙ อาคตตฺตา ตเทว วิสุทฺธิมคฺคปิ ทุกฺขสจฺจนิทฺเทเส ตณฺ ๙ ๒ทิ๎ฏฺ ฯ ธมฺมจกฺกปฺปวตฺตนสุตฺตนฺตาลาภโตยาว ปน ๓ปลพฺภติ ฯ ตสฺมา ตตฺถวิมสฺสา วิปเน อญฺญตฺร ๐ อาวเน การณํ วิมีสิตพฺพํ ฯ ตีมสฺมิญฺ ปาเน สโภคปริเวทุกฺขาทิมนสฺสุปายาสาปิ ทุกฺขาติ วิภงฺเค ทุกฺขสจฺจนิทฺเทเส อาคตตฺตา ตีณ ปน ตณฺ ๙ตฺถิ ฯ ตตฺถาปิ การณํ ปริเยสิตพฺพนฺติ ตติยสาตฺถทีปนีฏีกา ฯ ๒ สพฺพตฺถ ทุกฺขสมุทยนฺติ อริยสจฺจนฺติ ทุกฺขนิโรธนฺติ อริยสจฺจนฺติ ทิสฺสติ ฯ ตมฺปน ทุกฺขนิโรธคามินีติ ปฏิปทา อริยสจฺจนฺติ ปาลิยา ๙ สเมติ ฯ เตนาห อฏฺกถายํ อนุมตฺตาย โสตาปตฺติยา ๙ทิ๎ตฺตา ฯ

ការចំញឹមដ៏វិតត្រូវ១ សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ១ ស្មារតីត្រូវ១ ការដម្កល់ចិត្តត្រូវ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មជ្ឈិមាបដិបទានេះឯងដែលតថាគតត្រាស់ដឹងហើយ ជាសេចក្តីប្រតិបត្តិធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរម្ងាប់កិលេស ដើម្បីស្គាល់នូវអរិយសច្ច ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ដើម្បីនិព្វាន ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏សេចក្តីទុក្ខនេះឯងហៅថា អរិយសច្ច គឺកំណើត(ទាំង៤មានដលាពុជជាដើម)ជាកងទុក្ខ ១ សេចក្តីចាស់គ្រាំគ្រាជាកងទុក្ខ ១ ពួកដម្បីដំកាត់ជាកងទុក្ខ ១ សេចក្តីស្លាប់ជាកងទុក្ខ ១ ដំណើរប្រសប់ចូលដោយសតូនឹងសង្ខារមិនជាទីស្រឡាញ់ទាំងឡាយជាកងទុក្ខ ១ សេចក្តីព្រាត់ប្រាសចាកសតូនឹងសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ទាំងឡាយជាកងទុក្ខ ១ បុគ្គលប្រាថ្នាវត្ថុណាមិនបានវត្ថុនោះ (ដូចបំណង) ជាកងទុក្ខ ១ បើពោលដោយសង្ខេប ឧបាទានក្ខន្ធទាំង៥ (មានរូបខន្ធជាដើម) ជាកងទុក្ខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុជាដែនកើតនៃកងទុក្ខនេះឯង ហៅថា អរិយសច្ច គឺតណ្ហា[1] នេះឯង ជាធម្មជាតិនាំសត្វឲ្យកើតទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីរីករាយនឹងសេចក្តីត្រេកត្រអាល ជាធម្មជាតិនាំសត្វឲ្យត្រេកត្រអាលនៅក្នុងកតនោះ ។ (ឬក្នុងអារម្មណ៍នោះ ។)

---

១ តណ្ហា ប្រែថា បំណង សេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីអន្ទះអន្ទែង សេចក្តីប្ចិលប្ចាល់ សម្រែក ។

តាមតណ្ហា ភវតណ្ហា វិភវតណ្ហា ។ ឥទំ ខោ បន
ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ[1]អរិយសច្ចំ យោ តស្សាយេវ
តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ
មុត្តិ អនាលយោ ។ ឥទំ ខោ បន ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធ-
គាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មគ្គោ សេយ្យថីទំ សម្មាទិដ្ឋិ ។បេ។ សម្មាសមាធិ ។

(១៩) ឥទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ
អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ ចក្ខុំ ឧទបាទិ ញាណំ ឧទ-
បាទិ បញ្ញា ឧទបាទិ វិជ្ជា ឧទបាទិ អាលោកោ
ឧទបាទិ ។ តំ ខោ បនិទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ បរិញ្ញេ-
យ្យន្តិ មេ ភិក្ខវេ ។បេ។ បរិញ្ញាតន្តិ មេ ភិក្ខវេ បុព្ពេ

---

១ សព្ពត្ថ ទុក្ខសមុទយំ អរិយសច្ចំ ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចន្តិ ទិស្សតិ ។ តម្បន ទុក្ខនិរោធ-
គាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចន្តិ បាលិយា ឧ សមេតិ ។ តេនាយំ អម្ហាកំ សោធិតោតិ វេទិតព្ពោ ។

ตัณหานั่นแหละ ตัณหานั่นคือ กามตัณหา (ความทะยานอยากในกาม) ๑ ภวตัณหา (ความทะยานอยากในภพ ประกอบด้วยสัสสตทิฏฐิ) ๑ วิภวตัณหา (ความทะยานอยากในวิภพ ประกอบด้วยอุจเฉททิฏฐิ[๑]) ๑ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ความดับสนิทแห่งตัณหานี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานั่นแหละ เป็นอย่างไร คือ ความดับสนิทแห่งตัณหานั่นคือ ความดับสนิทแห่งกามตัณหา ความดับสนิทแห่งภวตัณหา ความดับสนิทแห่งวิภวตัณหา ฯ ภิกษุทั้งหลาย ความดับสนิทแห่งตัณหานี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานั่นแหละ ดับได้ด้วยอะไร ดับได้ด้วยอริยมรรคมีองค์ ๘ นี้นั่นแล อริยมรรคมีองค์ ๘ นี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานี้นั่นแล เรียกว่า อริยสัจ คือ ความดับทุกข์ ความดับสนิทแห่งตัณหานั่นแหละ ดับได้ด้วยอริยมรรคมีองค์ ๘ นี้นั่นแล อริยมรรคมีองค์ ๘ นั่นคือ สัมมาทิฏฐิ ๑ ฯ เป็นต้น ฯ สัมมาสมาธิ ๑ ฯ

(๑๙) ภิกษุทั้งหลาย จักษุเกิดขึ้นแล้ว ญาณเกิดขึ้นแล้ว ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว วิชชาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตมิได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกข์นี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกข์นี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตมิได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขสมุทัยนี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขสมุทัยนี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตมิได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขนิโรธนี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขนิโรธนี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตมิได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทานี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทานี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตมิได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกข์นี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกข์นี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตมิได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขสมุทัยนี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขสมุทัยนี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตมิได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขนิโรธนี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขนิโรธนี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ในธรรมทั้งหลายที่ตถาคตมิได้เคยได้ฟังมาแต่ก่อนว่า ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทานี้ เป็นอริยสัจ ดังนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลาย ปัญญาเกิดขึ้นแล้ว

อนนุสฺสุตेสุ ธมฺเมสุ จกฺขุ อุทปาทิ ญาณํ อุท-
ปาทิ ปญฺญา อุทปาทิ วิชฺชา อุทปาทิ อาโลโก
อุทปาทิ ฯ ๙ทิ ทุกฺขสมุทโย อริยสจฺจนฺติ เม
ภิกฺขเว ปุพฺเพ อนนุสฺสุตेสุ ธมฺเมสุ จกฺขุ อุทปาทิ
ญาณํ อุทปาทิ ปญฺญา อุทปาทิ วิชฺชา อุทปาทิ
อาโลโก อุทปาทิ ฯ ตं โข ปนิทं ทุกฺขสมุท-
โย อริยสจฺจนฺติ เม ภิกฺขเว ฯ เป ฯ
ปหีนนฺติ เม ภิกฺขเว ปุพฺเพ อนนุสฺสุตेสุ ธมฺเมสุ
จกฺขุ อุทปาทิ ญาณํ อุทปาทิ ปญฺญา อุทปาทิ
วิชฺชา อุทปาทิ อาโลโก อุทปาทิ ฯ ๙ทิ ทุกฺ-
ขนิโรธo อริยสจฺจนฺติ เม ภิกฺขเว ปุพฺเพ อนนุสฺสุต-
สุ ธมฺเมสุ จกฺขุ อุทปาทิ ญาณํ อุทปาทิ ปญฺญา

កងទុក្ខនោះឯង ឈ្មោះថា អរិយសច្ច បុគ្គលគួរកំណត់ដឹង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត កងធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគតមិនដែលបានឮកងកាលពីមុនមកថា កងទុក្ខនោះឯង ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលបុគ្គលបានកំណត់ដឹងហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត កងធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគតមិនដែលបានឮកងកាលពីមុនមកថា តណ្ហាជាដែនកើតឡើងនៃកងទុក្ខនេះ ឈ្មោះថា អរិយសច្ចដូច្នេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគតថា តណ្ហាជាដែនកើតឡើងនៃកងទុក្ខនោះឯង ឈ្មោះថា អរិយសច្ចដែលបុគ្គលគួរលះចោល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត កងធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគតមិនដែលបានឮកងកាលពីមុនមកថា តណ្ហាជាដែនកើតឡើងនៃកងទុក្ខនោះឯង ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលបុគ្គលលះចោលហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញា

ขนฺธาติ วิญฺ ขนฺธาติ อาโลเกา ขนฺธาติ ฯ

ตสฺ เม ปนิทฺ ทุกฺขนิโรเธ อริยสจฺจ์ สจฺฉิกา-

ตพฺพนฺติ เม กิงฺกเร ฯเป ฯ สจฺฉิกตนฺติ เม กิงฺกเร

ปุเพ อนนุสฺสุเตสุ ธมฺเมสุ จกฺขุ์ ขนฺธาติ ญาณ์

ขนฺธาติ ปญฺ ขนฺธาติ วิญฺ ขนฺธาติ อาโลเกา

ขนฺธาติ ฯ สนฺ ทุกฺขนิโรธคามินิ ปฏิปทา อริย-

สจฺจนฺติ เม กิงฺกเร ปุเพ อนนุสฺสุเตสุ ธมฺเมสุ

จกฺขุ์ ขนฺธาติ ญาณ์ ขนฺธาติ ปญฺ ขนฺธาติ

วิญฺ ขนฺธาติ อาโลเกา ขนฺธาติ ฯ ตสฺ เม ปนิทฺ

ทุกฺขนิโรธคามินิ ปฏิปทา อริยสจฺจ์ ภาเวตพฺพนฺติ

เม กิงฺกเร ฯ เป ฯ ภาวิตนฺติ เม กิงฺกเร ปุเพ

កើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគតក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគតមិនដែលបានឮក្នុងកាលពីមុនមកថា និញ្ចានធម៌ជាទីរលត់នៃកងទុក្ខនេះ ឈ្មោះថា អរិយសច្ចដូច្នេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគតថា និញ្ចានធម៌ជាទីរលត់នៃកងទុក្ខនោះឯង ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលបុគ្គលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគតមិនដែលបានឮក្នុងកាលពីមុនមកថា និញ្ចានធម៌ជាទីរលត់នៃកងទុក្ខនោះឯង ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលបុគ្គលបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើតឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគតមិនដែលបានឮក្នុងកាលពីមុនមកថា សេចក្តីប្រតិបត្តិនាំសត្វឲ្យដល់នូវនិញ្ចាននេះឈ្មោះថា អរិយសច្ចដូច្នេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគតថា សេចក្តីប្រតិបត្តិនាំសត្វឲ្យដល់និញ្ចានជាទីរលត់នៃកងទុក្ខនោះឯង ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលបុគ្គលគួរចំរើន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុកើតឡើងហើយ ញាណកើត

อนุสฺสุเตสุ ธมฺเมสุ จกฺขุ อุทปาทิ ญาณํ อุทปาทิ ปญฺญา อุทปาทิ วิชฺชา อุทปาทิ อาโลโก อุทปาทิ ฯ

(๑๖) ยาวกีวญฺหิ เม ภิกฺขเว เอเตสุ จตูสุ อริยสจฺเจสุ เอวนฺติปริวฏฺฏํ ทฺวาทสาการํ ยถาภูตํ ญาณทสฺสนํ น สุวิสุทฺธํ อโหสิ เนว තාවහิ ภิกฺขเว สเทวเก โลเก สมารเก สพฺรหฺมเก สสฺสมณพฺราหฺมณิยา បជាយ สเทวมนุสฺสาย อนุตฺตรํ สมฺมาสมฺโพธึ อภิสมฺพุทฺโธ[๑] បច្ចញ្ញាសึ ฯ ยโต จ โข เม ภิกฺขเว เอเตสุ จตูสุ อริยสจฺเจสุ เอวนฺติปริวฏฺฏํ ทฺวาทสาการํ ยถาภูตํ ญาณทสฺสนํ สุวิสุทฺธํ อโหสิ อถาหํ ภิกฺขเว สเทวเก โลเก สมารเก สพฺรหฺมเก สสฺสมณพฺราหฺมณิยา បជាយ สเทวมนุสฺสาย อนุตฺตรํ สมฺมาสมฺโพธึ อภิสมฺพุทฺโธ បច្ចញ្ញាសึ ฯ ญาณญฺหิ បน เม ทสฺสนํ อุทปาทิ

๑ ม. ฉ. อภิสมฺพุทฺโธติ ฯ

ឡើងហើយ បញ្ញាកើតឡើងហើយ វិជ្ជាកើតឡើងហើយ ពន្លឺកើតឡើងហើយ ដល់តថាគត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគតមិនដែលបានឮក្នុងកាលពីមុនមកថា សេចក្តីប្រតិបត្តិនាំសត្វឲ្យដល់នូវនិព្វានជាទីរលត់នៃកងទុក្ខនោះឯង ឈ្មោះថា អរិយសច្ច ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ។

(១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ញាណទស្សនៈ (ការដឹងការឃើញ) តាមពិត មានបរិវដ្ដៈ ៣ មានអាការៈ ១២ យ៉ាងនេះ ក្នុងអរិយសច្ចទាំងឡាយ ៤ នេះរបស់តថាគត នៅមិនទាន់បរិសុទ្ធ ត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក៏មិនទាន់ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកត្រាស់ដឹងចំពោះនូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោកនឹងព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណ-ព្រាហ្មណ៍ ទេវតានឹងមនុស្សត្រឹមនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ញាណទស្សនៈ តាមពិត មានបរិវដ្ដៈ ៣ មានអាការៈ ១២ យ៉ាងនេះ ក្នុងអរិយសច្ចទាំងឡាយ ៤ នេះរបស់តថាគតបរិសុទ្ធហើយក្នុងកាលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបតថាគតប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកត្រាស់ដឹងចំពោះនូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោកនឹងព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតានឹងមនុស្ស ក្នុងកាលនោះ ។ ម្យ៉ាងទៀត ទស្សនកិច្ចគឺការដឹង កើតឡើងដល់តថាគតថា វិមុត្តិ (គឺអរហត្តផល) របស់តថាគត

អត្ថុប្បត្តា មេ វិមុត្តិ[1] អយមន្តិមា ជាតិ នត្ថិទានិ បុនព្ភវោ
ភវោតិ[2] ឥមស្មិញ្ច បន វេយ្យាករណស្មិំ ភញ្ញមានេ
អាយស្មតោ កោណ្ឌញ្ញស្ស វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទ-
បាទិ យង្កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។

(១៧) បវត្តិតេ ច ភគវតា ធម្មចក្កេ កុម្ភា នេវ
សទ្ទមនុស្សាវេសុំ ឯតម្ភកវតា ពារាណសិយំ ឥសិប-
តនេ មិគទាយេ អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ អប្បដិវត្តិយំ
សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា
ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មិន្តិ ។ កុម្ភានំ នេវាទំ
សុត្វា ចាតុម្មហារាជិកា នេវ សទ្ទមនុស្សាវេសុំ ។

---

១ អម្ហាកំ ពោធិសត្តស្ស បវត្តេ ចេតោវិមុត្តីតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។ សោ ន យុជ្ជតិ ។ ពហ្ម ។ ន ហេវំ ចេតោវិមុត្តិ ឥធ អធិប្បេតា បញ្ញា វិមុត្តិបិ ឥធ គហិតា ។ ២ ឥតោ បរំ ឥទមវោច ភគវា អត្តមនា បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ ឧភោបិយេវោ-ត្តកេ អាគតំ ។ អញ្ញត្ត បន ន ទិស្សតិ ។ អនត្តលក្ខណសុត្តន្តេ បន សព្ពត្ត ទិស្សតិ ។ តតិយសារត្តទីបនីយម្បិ ឥមស្មិំ សុត្តន្តេ អវណ្ណេត្វា អនត្តលក្ខណសុត្តន្តេ វណ្ណិតំ ។ អាទិត្ត-បរិយាយេ បន សព្ពត្ត ន ទិស្សតិ ។ ឥមស្មិំ ច អាទិត្តបរិយាយេ ច អវិបនេ អនត្តលក្ខណ-សុត្តន្តេ ច វិបនេ ការណំ បរិយេសិតព្ពំ ។

មិនកម្រើកឡើយ ជាតិនេះផុតត្រឹមនេះហើយ តពីនេះទៅ កំពង្គ្មិនមានឡើយ ។ ក៏កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងសំដែងនូវវេយ្យាករណ៍នេះ ធម្មចក្ខុ(១) (កែកុសើញធម៌) ដ៏ប្រាសចាកធូលីគឺរាគាទិក្កិលេសប្រាសចាកមន្ទិល (គឺទិដ្ឋិនីធិវិចិកិច្ឆា) បានកើតឡើងដល់កោណ្ឌញ្ញកិកុដ៏មានអាយុថា ធម្មជាតណាមួយដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះក៏រលត់ទៅវិញជាធម្មតា ។

(១៧) ក៏កាលបើព្រះធម្មចក្ក ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ (គឺទ្រង់សំដែងដូចគេបង្ហិល) (យ៉ាងនេះ) ហើយ កុម្ភទេវតាទាំងឡាយបន្ទឺនូវសូរសព្ទថា ព្រះធម្មចក្កហ៊ឺងមិនមានចក្កដទៃក្រៃលែងជាង ពោះបីសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ជនឯណាមួយក្នុងលោក មិនអាចបដិវត្ត (កែប្រែ) បានឡើយ (ឥឡូវ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានហើយ កុងឥសិបតនមិគទាយវន ជាតក្រសងពាក្យណាស៊ី ។ ទេវតានៅកាស្ថានចាតុម្មហារាជិកៈទាំងឡាយឮសំឡេងរបស់កុម្ភទេវតាទាំងឡាយហើយក៏បន្ទឺនូវសំឡេង (ថាដូចគ្នា) ។

---

១ សារត្ថទីបនីដីកាថា ធម្មចក្ខុនោះ បានទាំងមគ្គ ៣ ខាងក្រោម គឺសោតាបត្តិមគ្គ ១ សកទាគាមិមគ្គ ១ អនាគាមិមគ្គ តែក្នុងអដ្ឋកថា ធម្មចក្កថា ធម្មចក្ខុក្នុងទីនេះ សំដៅយកសោតាបត្តិមគ្គតែម្យ៉ាង ។

ចាតុម្មហារាជិកានំ នេវាសំ សុត្វា តាវត្តឹសា នេវ សទ្ទមនុស្សាវេសុំ ។បេ។ យាមា នេវ... តុសិតា នេវ ... និម្មានរតី នេវ... បរនិម្មិតវសវត្តី នេវ .. ព្រហ្មកាយិកា នេវ សទ្ទមនុស្សាវេសុំ ។ ឥតម្ភគវតា ពារាណសិយំ ឥសិបតនេ មិគទាយេ អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ អប្បដិវត្តិយំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មិន្តិ ។ ឥតិហ តេន ខណេន(១) តេន មុហុត្តេន យាវ ព្រហ្មលោកា សទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆិ ។ អយញ្ច ទសសហស្សី លោកធាតុ សង្កម្បិ សម្បកម្បិ សម្បវេធិ ។ អប្បមាណោ ច ឱឡារិកោ ឱភាសោ លោកេ បាតុរហោសិ អតិក្កម្ម នេវាទីនំ នេវានុភាវំ(២) ។ អថខោ ភគវា ឧទានំ(៣) ឧទានេសិ អញ្ញាសិ វត គោ កោណ្ឌញ្ញោ អញ្ញាសិ វត គោ កោណ្ឌញ្ញោតិ ។ ឥតិហិទំ អាយស្មតោ កោណ្ឌញ្ញស្ស អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញោ ត្វេវ(៤) នាមំ អហោសិ ។

---

១ ជាតោ បរំ ឱ.ម. ឱភាគតេសុ តេន លយេនាតិ អត្ថិ ។ ២ យេភុយ្យេន ឥតិសទ្ទោ បញ្ចំ្ចត្តោ។ សោ សមាបត្តោ ទដ្ឋព្ពោ ។ ៣ ឱ.ម. ឥមំ ឧទានំ ។ ៤ ឱ.ម. អញ្ញាតកោណ្ឌញ្ញោ ។

ទេវតានៅក្នុងស្ថានតាវត្តឹង្សទាំងឡាយឮសំឡេងរបស់ចាតុម្មហារាជដ៏ក:ទេ-
វតាទាំងឡាយហើយក៏បន្ទឺន្ទូវសំឡេង(ថាដូចគ្នា)។បេ។ទេវតានៅក្នុងស្ថាន
យាមទាំងឡាយ ទេវតានៅក្នុងស្ថានតុសិតទាំងឡាយ ...ទេវតានៅក្នុង
ស្ថាននិម្មានរតីទាំងឡាយ...ទេវតានៅក្នុងស្ថានបរនិម្មិតវសវត្តីទាំងឡាយ...
ទេវតាដែលរាប់ក្នុងពួកនៃព្រហ្មទាំងឡាយក៏បន្ទឺន្ទូវសូរសព្ទថា ព្រះធម្ម-
ចក្កហ៊ឹងមិនមានចក្កដទៃក្រៃលែងជាង ព្រោះបីសមណ:ក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី
ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ជនឯណាមួយក្តី ក្នុងលោកមិនអាចនឹងឲ្យ
បែរត្រឡប់ទៅបានឡើយ (ឥឡូវ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យបែរត្រឡប់ទៅ
បានហើយ ក្នុងឥសិបតនមិគទាយវន ដ៏ក្រៃពាពណាសី ។ សំឡេង
(កងរំពង) ក៏លាន់ឮឡើងទៅដរាបដល់ព្រហ្មលោកក្នុងខណ:នោះ តែងមួយ
រំពេចនោះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ រីឯលោកធាតុទាំងមួយហ្មឺននេះក៏កក្រើក
រំពើកញាប់ញ័រ ។ ទាំងពន្លឺភ្លឺធំទូលាយប្រមាណមិនបានកន្លងលើសអានុ-
ភាពរបស់ទេវតាទាំងឡាយ ក៏កើតប្រាកដឡើងក្នុងលោក ។ លំដាប់
នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទឺន្ទូវគាថាថា អើហ្ន៎ កោណ្ឌញ:
បានត្រាស់ដឹងពិតហើយ អើហ្ន៎ កោណ្ឌញ:បានត្រាស់ដឹងពិតហើយ ។
ព្រោះហេតុនោះពាក្យថា អញ្ញាកោណ្ឌញ:នេះឯង ក៏បានជាប់ជានាម
របស់ព្រះកោណ្ឌញ្ញាតិកុដ៏មានអាយុ ។

[๑๘] អថខោ អាយស្មា អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញោ ទិដ្ឋ-
ធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោគាឡ្ហធម្មោ តិណ្ណវិ-
ចិកិច្ឆោ វិគតកថំកថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរប្បច្ចយោ
សត្ថុ សាសនេ ភគវន្តំ ឯតទវោច លភេយ្យាហំ ភន្តេ
ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ លភេយ្យំ ឧបសម្បទន្តិ ។
ឯវំ តិក្ខត្តុំ ភគវា អវោច ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ(๑) ចរ
ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយាតិ ។ សា វ
តស្ស អាយស្មតោ ឧបសម្បទា អហោសិ ។

[๑๙] អថខោ ភគវា តទវសេសេ តិក្ខ ធម្មិយា កថា-
យ ឱវទិ អនុសាសិ ។ អថខោ អាយស្មតោ
ច វប្បស្ស អាយស្មតោ ច ភទ្ទិយស្ស ភគវតោ
ធម្មិយា កថាយ ឱវទិយមានានំ អនុសាសិយ-
មានានំ វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាឌិ
យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។

---

๑ ស្វាក្ខាតេ ធម្មេតិ កត្ថចិ ទោត្តកេ ទិស្សតិ ។

[๑๘] គ្រានោះ ព្រះអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញៈដ៏មានអាយុ បានឃើញអរិយ-
សច្ចធម៌ហើយ បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានគ្រាស់ដឹងអរិយសច្ចធម៌
ហើយ បានចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងអរិយសច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ហើយ ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា មិន
ជាប់ជឿស្តាប់បុគ្គលដទៃក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏
មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គគួរបាន
នូវបព្វជ្ជា គួរបាននូវឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ហៅថា អ្នកចូរមកជាភិក្ខុចុះ ហើយមានព្រះពុទ្ធ-
ដីកាថា សាសនធម៌តថាគតពោលល្អហើយ អ្នកចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ-
ធម៌ដើម្បីនឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ ព្រះពុទ្ធ-
ដីកានោះឯងជាឧបសម្បទារបស់អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញៈដ៏មានអាយុនោះ ។

[๑๙] លំដាប់តទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពោលទូន្មានប្រៀន
ប្រដៅភិក្ខុដ៏សេស ក្រៅពីអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញភិក្ខុនោះដោយធម្មីកថា ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងពោលទូន្មានប្រៀនប្រដៅដោយ
ធម្មីកថា ធម្មចក្ខុដ៏ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់វប្ប-
ភិក្ខុដ៏មានអាយុផង ដល់ភទ្ទិយភិក្ខុដ៏មានអាយុផងថា ធម្មជាតណាមួយ
ដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតភាំងអស់នោះក៏រលត់ទៅវិញជាធម្មតា ។

តេ ទិដ្ឋធម្មា បត្តធម្មា វិទិតធម្មា បរិយោគាឡ្ហធម្មា តិណ្ណាវិចិកិច្ឆា វិគតកថំកថា វេសារជ្ជប្បត្តា អបរប្បច្ច-យា សត្ថុ សាសនេ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ លភេយ្យាម មយំ ភន្តេ ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ លភេយ្យាម ឧបសម្បទន្តិ ។ ឯវ កិក្ខវោតិ ភគវា អវោច ស្វា-ក្ខាតោ ធម្មោ ចរថ ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយាតិ ។ សា វ តេសំ អាយស្មន្តានំ ឧប-សម្បទា អហោសិ ។ អថខោ ភគវា តទវសេសេ ភិក្ខូ ឥមាវភត្តោ(๑) ធម្មិយា កថាយ ឱវទិ អនុសាសិ ។ យំ តយោ ភិក្ខូ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា អាហរន្តិ តេន ជញ្ញាត្តោ យាបេតិ(๒) ។ អថខោ អាយស្មតោ ច មហានាមស្ស អាយស្មតោ ច អស្សជិស្ស ភគ-វតោ ធម្មិយា កថាយ ឱវទិយមានានំ អនុសាសិ.

---

๑ ឥតោ បរំ ឧ. ម. ដោត្តកេសុ ឥមិនា និហារេនាតិ បាឋទ្វយំ អត្ថិ ។ ๒ ឆញ្ញត្តិយា យាបេន្តីតិ ភវិតុំ ដោត្តកេ ទិស្សតិ ។

កិកុខាំង ឡាយពីរអង្គគឺ វប្បៈនឹងកឌ្ឌិយៈនោះ បានឃើញអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានត្រាស់ដឹងអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងអរិយសច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ហើយ ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា មិនបាច់ផ្សឿស្តាប់បុគ្គលដទៃក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គខាំង ឡាយគួរបាននូវបព្វជ្ជា គួរបាននូវឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅថា អ្នកខាំង ឡាយចូរមកជាកិក្ខុចុះ ហើយត្រាស់ថា សាសនធម៌ តថាគតពោលល្អហើយ អ្នកខាំង ឡាយចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវនិព្វានជាទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ដោយប្រពៃចុះ ។ ព្រះពុទ្ធដីកានោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់វប្បៈនឹងកឌ្ឌិយៈកិក្ខុដ៏មានអាយុខាំងនោះ ។ លំដាប់តទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលកត្តដែលកិក្ខុខាំង ឡាយនាំមកអំពីស្រុកមកថ្វាយ ហើយទ្រង់ពោលទូន្មានប្រៀនប្រដៅកិក្ខុខាំង ឡាយពីរអង្គគឺ មហានាមនឹងអស្សជ្ជិ ក្រៅពីកិក្ខុបីអង្គគឺ កោណ្ឌញ្ញៈវប្បៈកឌ្ឌិយៈនោះដោយធម្មីកថា ។ កិក្ខុខាំង ឡាយបីអង្គត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតនាំមកនូវគ្រឿងបរិក្ខារណា ឥសីខាំង ៦ អង្គ (គឺព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ បញ្ចវគ្គិយកិក្ខុខាំង ៥) ក៏ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយវត្ថុនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងពោលទូន្មានប្រៀនប្រដៅដោយ

យេមានានំ វិវជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាឝិ យញ្ញំ កិញ្ចិ
សមុទយធម្មំ សព្វន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។ តេ ឝិដ្ឋធម្មា
បត្តធម្មា វិទិតធម្មា បរិយោគាឡ្ហធម្មា តិណ្ណាវិចិកិច្ឆា
វិគតកថំកថា វេសារជ្ជប្បត្តា អបរប្បច្ចយា សត្ថុ
សាសនេ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ លភេយ្យាម មយំ ភន្តេ
ភគវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ លភេយ្យាម ឧបសម្បទន្តិ ។
៧៩ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ ភគវា អវោច ស្វាក្ខាតោ ឝម្មោ ចរថ
ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយាតិ ។ សាវ
តេសំ អាយស្មន្តានំ ឧបសម្បទា អហោសិ ។

ធម្មីកថា ធម្មចក្ខុដ៏ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល បានកើតឡើងដល់មហានាមដ៏មានអាយុផង ដល់អស្សជិដ៏មានអាយុផងថា ធម្មជាតណាមួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះក៏រលត់ទៅវិញជាធម្មតា ។ កិកុទាំងឡាយពីរអង្គគឺ មហានាមនឹងអស្សជិនោះបានឃើញអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានត្រាស់ដឹងអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងអរិយសច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ហើយ ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា មិនបាច់ដឿីស្តាប់បុគ្គលដទៃក្នុងសាសនានៃព្រះបរមសាស្តា ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយគួរបាននូវបព្វជ្ជា គួរបាននូវឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅថា អ្នកទាំងឡាយចូរមកជាកិកុចុះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា សាសនធម៌ តថាគតពោលល្អហើយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវនិព្វានជាទីបំផុតនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ ព្រះពុទ្ធវចនោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់មហានាមនឹងអស្សជិដ៏មានអាយុទាំងនោះ ។

[๒๐] อถโข ภควา ปญฺจวคฺคิเย ภิกฺขู อามนฺเตสิ รูปํ ภิกฺขเว อนตฺตา ฯ รูปญฺ หิทํ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส นยิทํ รูปํ อาพาธายฯ สํวตฺเตยฺย ลพฺเภ จ รูเป ฯวํ เมฯ รูปํ โหตุ ฯวํ เมฯ รูปํ มา อโหสีติ ฯ ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว รูปํ อนตฺตา ตสฺมา รูปํ อาพาธาย สํวตฺตติ น จ ลพฺภติ รูเป ฯวํ เมฯ รูปํ โหตุ ฯวํ เมฯ รูปํ มา อโหสีติ ฯ เวทนา อนตฺตา[๑] ฯ เวทนา จ หิทํ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส นยิทํ เวทนา อาพาธาย สํวตฺเตยฺย ลพฺเภ จ เวทนาย ฯวํ เมฯ เวทนา โหตุ ฯวํ เมฯ เวทนา มา อโหสีติ ฯ ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว เวทนา อนตฺตา ตสฺมา เวทนา อาพาธาย สํวตฺตติ น จ ลพฺภติ เวทนาย ฯวํ เมฯ

๑ เวทนา ภิกฺขเว อนตฺตาติ กตฺวา โยตฺตเก ทิสฺสติ ฯ

(៤០) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូប គឺពាក្យជាអនត្តាមិនមែនជារបស់ខ្លួនឡើយ(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនណាបើរូបនេះជារបស់ខ្លួនពិតមែន រូបនេះក៏មិនគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអាពាធគឺជម្ងឺដំកាត់ឡើយ មួយទៀត បុគ្គលគប្បីបាន(នូវអំណាច)ក្នុងរូបថា សូមឲ្យរូបរបស់អញយ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យរូបរបស់អញយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបជាអនត្តាពិតមែន ព្រោះហេតុនោះបានជារូបចេះតែប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអាពាធ មួយទៀត បុគ្គលមិនបាន(នូវអំណាច)ក្នុងរូបថា សូមឲ្យរូបរបស់អញយ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យរូបរបស់អញយ៉ាងនេះឡើយ ។ វេទនាមិនមែនជារបស់ខ្លួនឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនណាបើវេទនានេះជារបស់ខ្លួនពិតមែន វេទនានេះក៏មិនគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអាពាធឡើយ មួយទៀត បុគ្គលគប្បីបាន (នូវអំណាច) ក្នុងវេទនាថា សូមឲ្យវេទនារបស់អញយ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យវេទនារបស់អញយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាជាអនត្តាពិតមែន ព្រោះហេតុនោះបានជាវេទនាចេះតែប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអាពាធ មួយទៀត បុគ្គលមិនបាន (នូវអំណាច) ក្នុងវេទនាថា សូមឲ្យវេទនារបស់អញយ៉ាងនេះទៅ

---

១ ក្នុងដីកាថា រូបំ អនត្តា រូបមិនមែនជារបស់ខ្លួនសោះ សេចក្តីថា រូបមិនប្រែប្រួលទៅក្នុងអំណាចបង្គំ ១ មិនមានម្ចាស់ ១ សោះសូន្យ ១ ជាសត្រូវនឹងបង្គំ ១ ។

เวทนา เหตุ ฯเปฯ เวทนา มา อเหาสีติ ฯ สญฺเ(๑)
อนตฺตา ฯ สญฺเ จ หิทํ กิจฺเจ อตฺตา อกริสฺส น
ยิทํ สญฺเ อาพาธาย สํวตฺเตยฺย ฯ ลเภ จ
สญฺาย ฯเปฯ สญฺเ เหตุ ฯเปฯ สญฺา มา
อเหาสีติ ฯ ยสฺมา จ เหา กิจฺเจ สญฺเ อนตฺตา
ตสฺมา สญฺเ อาพาธาย สํวตฺตติ น จ ลพฺภติ
สญฺาย ฯเปฯ สญฺเ เหตุ ฯเปฯ สญฺา มา
อเหาสีติ ฯ สงฺขาร(๒) อนตฺตา ฯ สงฺขาร จ หิทํ
กิจฺเจ อตฺตา อกริสฺสุ น ยิทํ สงฺขาร อาพาธาย
สํวตฺเตยฺยุ ลเภ จ สงฺขาเรสุ ฯเปฯ สงฺขาร เหนฺตุ
ฯเปฯ สงฺขาร มา อเหาสุนฺติ ฯ ยสฺมา จ เหา กิจฺเจ
สงฺขาร อนตฺตา ตสฺมา สงฺขาร อาพาธาย สํวตฺตนฺติ น จ
ลพฺภติ สงฺขาเรสุ ฯเปฯ สงฺขาร เหนฺตุ ฯเปฯ สงฺขา-
ร มา อเหาสุนฺติ ฯ วิญฺาณ(๓) อนตฺตา ฯ วิญฺาณญฺ

๑-๒-๓ ปี เหา ปน ภิกฺขเวติ กตฺวา เหนฺตเ ทิสฺสติ ฯ

เอว สพฺเพ เวทนา มม นาเหสุ ฯ สญฺญา มม นาเหสุ ฯ ภาเวยฺยาถ ปน ตุมฺเห ภิกฺขเว ยถา เวทนา มม นาเหสุ ฯ สญฺญา มม นาเหสุ ฯ สงฺขารา มม นาเหสุ ฯ วิญฺญาณ มม นาเหสุ ฯ ตถา เวทนา มม นาเหสุ ฯ สญฺญา มม นาเหสุ ฯ สงฺขารา มม นาเหสุ ฯ วิญฺญาณ มม นาเหสุ ฯ เอว สพฺเพ เวทนา มม นาเหสุ ฯ สญฺญา มม นาเหสุ ฯ สงฺขารา มม นาเหสุ ฯ วิญฺญาณ มม นาเหสุ ฯ ตสฺมาติห ภิกฺขเว ยา กาจิ เวทนา อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปณีตา วา ยา วา ปน ทูเร สนฺติเก วา สพฺพา เวทนา เนตา มม เนโสหมสฺมิ น เมโส อตฺตาติ เอวเมตา ยถาภูตา สมฺมปฺปญฺญาย ทฏฺฐพฺพา ฯ ยา กาจิ สญฺญา อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปณีตา วา ยา วา ปน ทูเร สนฺติเก วา สพฺพา สญฺญา เนตา มม เนโสหมสฺมิ น เมโส อตฺตาติ เอวเมตา ยถาภูตา สมฺมปฺปญฺญาย ทฏฺฐพฺพา ฯ ยา กาจิ สงฺขารา อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปณีตา วา ยา วา ปน ทูเร สนฺติเก วา สพฺเพ สงฺขารา เนเต มม เนโสหมสฺมิ น เมโส อตฺตาติ เอวเมเต ยถาภูตา สมฺมปฺปญฺญาย ทฏฺฐพฺพา ฯ ยา กาจิ วิญฺญาณ อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปณีตา วา ยา วา ปน ทูเร สนฺติเก วา สพฺพา วิญฺญาณ เนตา มม เนโสหมสฺมิ น เมโส อตฺตาติ เอวเมตา ยถาภูตา สมฺมปฺปญฺญาย ทฏฺฐพฺพา ฯ เอว สพฺเพ

ปาฏิ กิกฺขเว อตฺตา อภิวิสฺส ฉ ยาปิ ญาณา
อาจาย สงฺขตฺเตยฺย ลกฺขเณ จ ญาโณ ปุเร เม
ญาณา เหตุ ปุเร เม ญาณา มา อเหสีติ ฯ
ยสฺมา จ โข กิกฺขเว ญาณา อนตฺตา ตสฺมา ญาณา
อาจาย สงฺขตฺติ ฉ จ ลกฺขติ ญาโณ ปุเร เม
ญาณา เหตุ ปุเร เม ญาณา มา อเหสีติ ฯ

(๒๑) ตตฺร กถ ปญฺจ กิกฺขเว ปุพฺพนฺตกปฺปิกา ปุพฺพนฺตกปฺปนฺติ ฯ
ปุพฺพนฺตกปฺปนฺติ วา ปุพฺพนฺตกปฺปนฺติ วา ตตฺร สุทฺธ ปาตฺติ ฯ
ปุพฺพนฺตกปฺปนฺติ วา ปุพฺพนฺตกปฺปนฺติ วา ปริยาปนฺนมตฺต กลฺป ฺ
ตตฺร สมนุปสฺสนฺติ ปาตฺติ มย ปเรสมฺปิ ปเรส เม

ជារបស់ខ្លួនឡើយ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ប្រសិនណាបើវិញ្ញាណនេះ ជារបស់ខ្លួនពិតមែន វិញ្ញាណនេះក៏មិនគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអាពាធឡើយ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលគប្បីបាន(នូវអំណាច)ក្នុងវិញ្ញាណថា សូមឲ្យវិញ្ញាណរបស់អញយ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យវិញ្ញាណរបស់អញយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ វិញ្ញាណជាអនត្តាពិតមែន ព្រោះហេតុនោះបានជាវិញ្ញាណចេះតែប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអាពាធ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលមិនបាន(នូវអំណាច)ក្នុងវិញ្ញាណថា សូមឲ្យវិញ្ញាណរបស់អញយ៉ាងនេះទៅ សូមកុំឲ្យវិញ្ញាណរបស់អញយ៉ាងនេះឡើយ ។

(๒๑) ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវសេចក្តីនោះថាដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ បញ្ចវគ្គិយកិកុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន រូបមិនទៀងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា របស់ណាដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន របស់នោះជាទុក្ខ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ក៏របស់ណាដែលមិនទៀង ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នុ៎ះថា

អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ វេទនា និច្ចា វា អនិច្ចា
វាតិ[1] ។ អនិច្ចា ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ
វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ
កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ
ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ សញ្ញា និច្ចា វា
អនិច្ចា វាតិ ។ អនិច្ចា ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វា តំ
សុខំ វាតិ ។ ទុក្ខំ ភន្តេ ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាម-
ធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោហមស្មិ

---

๑ វេទនាទីសុ បទេសុ តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខវេតិ វេទនា ភិក្ខវេតិ ជាយោ កត្តព្ពំ ហោតូតេ ទិស្សតិ ។

នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនអញ ។ ក្រោបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់ឃើញយ៉ាងនោះទេ ។ ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា វេទនាទៀងឬមិនទៀង(១) ។ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វេទនាមិនទៀងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា របស់ណាដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន របស់នោះជាទុក្ខ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ក៏របស់ណាដែលមិនទៀង ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនអញ ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់ឃើញយ៉ាងនោះទេ ។ ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា សញ្ញាទៀងឬមិនទៀង ។ បញ្ចវគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សញ្ញាមិនទៀងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ក៏របស់ណាដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន របស់នោះជាទុក្ខ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ក៏របស់ណាដែលមិនទៀង ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវ

---

១ គម្ពីរខ្លះឃើញមានពាក្យសួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់នូវសេចក្តីនោះថាដូចម្តេច ត្រូវ ។ បទ តាំងពីវេទនាជាដើមរហូតដល់វិញ្ញាណជាទីបំផុត គម្ពីរខ្លះឃើញមានតែពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនា... ផ្លុះក៏មាន ។

ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឥមេ ធម្មា កុសលា ។ សង្ខារា និច្ចា ឯ
អនិច្ចា ឯតិ ។ អនិច្ចា កុសលា ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ ឯ
តំ សុខំ ឯតិ ។ ទុក្ខំ កុសលា ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិ-
ណាមធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម ឯសោ-
ហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឥមេ ធម្មា កុសលា ។ វិញ្ញា-
ណំ និច្ចំ ឯ អនិច្ចំ ឯតិ ។ អនិច្ចំ កុសលា ។ យំ បនានិច្ចំ
ទុក្ខំ ឯ តំ សុខំ ឯតិ ។ ទុក្ខំ កុសលា ។ យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ
វិបរិណាមធម្មំ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម
ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឥមេ ធម្មា កុសលា ។

របស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនអញ ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់ឃើញយ៉ាងនោះទេ ។ ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា សង្ខារទាំងឡាយទៀងឬមិនទៀង ។ បញ្ចវគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ខារទាំងឡាយមិនទៀងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា **ក៏របស់ណាដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ** ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន របស់នោះជាទុក្ខ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា **ក៏របស់ណាដែលមិនទៀង** ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនអញ ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់ឃើញយ៉ាងនោះទេ ។ ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ បញ្ចវគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វិញ្ញាណមិនទៀងទេ ។ **ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ក៏របស់ណាដែលមិនទៀង** របស់នោះជាទុក្ខឬជាសុខ ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន របស់នោះជាទុក្ខ ។ **ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ក៏របស់ណាដែលមិនទៀង** ដែលជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរឬ ដើម្បីនឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុ៎ះរបស់អញ នុ៎ះជាអញ នុ៎ះជាខ្លួនអញ ។ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនគួរដើម្បីនឹងយល់ឃើញយ៉ាងនោះទេ ។

(๒๒) ตสฺมาติห ภิกฺขเว เยกฺเจ ปิ รูปํ อตีตานา-
คตปจฺจุปฺปนฺนํ อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา โอฬาริกํ วา
สุขุมํ วา หีนํ วา ปณีตํ วา ยํ ทูเร วา สนฺติเก
วา สพฺพํ รูปํ เนตํ มม เนโสหมสฺมิ น เมโส
อตฺตาติ ฯเปฯ[1] ยถาภูตํ สมฺมปฺปญฺญาย ทฏฺฐพฺพํ ฯ
ยา กาจิ เวทนา อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา
วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ป-
ณีตา วา ยา ทูเร วา สนฺติเก วา สพฺพา เวทนา เนตํ
มม เนโสหมสฺมิ น เมโส อตฺตาติ ฯเปฯ ยถา-
ภูตํ สมฺมปฺปญฺญาย ทฏฺฐพฺพา ฯ ยา กาจิ สญฺญา อตีตา-
นาคตปจฺจุปฺปนฺนา อชฺฌตฺตา วา พหิทฺธา วา โอฬาริกา วา
สุขุมา วา หีนา วา ปณีตา วา ยา ทูเร วา
สนฺติเก วา สพฺพา สญฺญา เนตํ มม เนโสหมสฺมิ
น เมโส อตฺตาติ ฯเปฯ ยถาภูตํ สมฺมปฺปญฺญาย

---

๑ ฯเปฯ อิติ วุตฺเตปิ เอตฺถนฺตเร ทิสฺสติ ฯ

(២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កង់លោកនេះ រូបឯណាមួយជាអតីតក្តី ជាអនាគតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ខ្ពស់ក្តី រូបណាដែលមានកង់ទីក្នុងឆ្ងាយក្តី កង់ទីជិតក្តី រូបទាំងអស់នោះក៏គ្រាន់តែជារូប (ប៉ុណ្ណោះឯង) អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញនូវសេចក្តីនុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះដូច្នេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ វេទនាឯណាមួយជាអតីតក្តី ជាអនាគតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ខ្ពស់ក្តី វេទនាណាដែលមានកង់ទីឆ្ងាយក្តី កង់ទីជិតក្តី វេទនាទាំងអស់នោះក៏គ្រាន់តែជាវេទនា (ប៉ុណ្ណោះឯង) អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញនូវសេចក្តីនុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះដូច្នេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ សញ្ញាឯណាមួយជាអតីតក្តី ជាអនាគតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ខ្ពស់ក្តី សញ្ញាណាដែលមានកង់ទីឆ្ងាយក្តី កង់ទីជិតក្តី សញ្ញាទាំងអស់នោះក៏គ្រាន់តែជាសញ្ញា (ប៉ុណ្ណោះឯង) អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញនូវសេចក្តីនុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះដូច្នេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួន

ธมฺมนฺ ฯ เยเกจิ สงฺฆาเ อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนา
อฑฺฒา ก ตปาโนฺ ก ขิปฺปาภิกฺขา ก สุขุมา ก
ปาปนา ก ปณีตา ก เย ทูเร ก สนฺติเก ก สเพฺ
สงฺฆาเ เอตฺถ มม เอสาหามสฺมิ น เมสา อตฺตาติ
ฬาเมตฺถ ยถาภูตฺ สมฺมปฺปญฺญาย ธมฺมนฺ ฯ ยงฺกิญฺจิ
วิญฺญาณาฺ อตีตานาคตปจฺจุปฺปนฺนนฺ อชฺฌตฺตนฺ ก ตปาโนฺ
ก ขิปฺปาภิกฺขาฺ ก สุขุมนฺ ก ปาปนาฺ ก ปณีตาฺ ก
ยนฺ ทูเร ก สนฺติเก ก สพฺ วิญฺญาณาฺ เอตฺถ มม
เอสาหามสฺมิ น เมสา อตฺตาติ ฬาเมตฺถ ยถาภูตฺ
สมฺมปฺปญฺญาย ธมฺมนฺ ฯ

(๒๓) ฬาฺ ปสฺสนฺ ภิกฺขเว สุตวา อริยสาวโก
รูปสฺมิปิ นิพฺพินฺทติ เวทนายปิ นิพฺพินฺทติ สญฺญายปิ
นิพฺพินฺทติ สงฺขาเรสุปิ นิพฺพินฺทติ วิญฺญาณสฺมิปิ นิพฺพินฺทติ
นิพฺพินฺทนฺ วิรชฺชติ วิราคา วิมุจฺจติ วิมุตฺตสฺมิ วิมุตฺตมิติ(๑)

๑ วิมุตฺตมฺปิ ปาเฬ ฯ

របស់អញឡើយ ។ សង្ខារទាំងឡាយឯណាមួយជាអតីតក្តី ជាអនាគតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី សង្ខារទាំងឡាយណាដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី កុងទីជិតក្តី សង្ខារទាំងឡាយទាំងអស់នោះ ក៏គ្រាន់តែជាសង្ខារ (ប៉ុណ្ណោះឯង) អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញនូវសេចក្តីនុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះដូច្នេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ វិញ្ញាណឯណាមួយជាអតីតក្តី ជាអនាគតក្តី ជាបច្ចុប្បន្នក្តី ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វិញ្ញាណណា ដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី កុងទីជិតក្តី វិញ្ញាណទាំងអស់នោះក៏គ្រាន់តែជាវិញ្ញាណ (ប៉ុណ្ណោះឯង) អ្នកទាំងឡាយគួរឃើញនូវសេចក្តីនុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះដូច្នេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។

(២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កបានស្តាប់ហើយយល់ឃើញយ៉ាងនេះ ក៏នឿយណាយក្នុងរូបផង នឿយណាយក្នុងវេទនាផង នឿយណាយក្នុងសញ្ញាផង នឿយណាយក្នុងសង្ខារទាំងឡាយផង នឿយណាយក្នុងវិញ្ញាណផង កាលបើនឿយណាយ (យ៉ាងនេះហើយ) ក៏ប្រាសចាកតម្រេក ចិត្តក៏ផុតស្រឡះ (ចាកអាសវៈ) ព្រោះកិរិយាប្រាសចាកតម្រេក

ញាណំ ខោតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ
ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតីតិ ។

(២៤) ឥធមវោច ភគវា ។ អត្តមនា បញ្ចវគ្គិយា
ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុំ[1] ។ ឥមស្មិ ច បន
វេយ្យាករណស្មិំ ភញ្ញមានេ បញ្ចវគ្គិយានំ ភិក្ខូនំ
អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តានិ វិមុច្ចិំសុ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ឆ លោកេ អរហន្តោ ហោន្តិ ។

ឧបមាកាណវារំ

(២៥) តេន ខោ បន សមយេន ពារាណសិយំ
យសោ នាម កុលបុត្តោ សេដ្ឋិបុត្តោ សុខុមាលោ
ហោតិ ។ តស្ស តយោ បាសាទា ហោន្តិ វស្សិកោ
ហេមន្តិកោ វស្សិកោ តិម្ពិរោ វស្សិកោ វស្សិកោ ។

---

១ អភិនន្ទុន្តីតិ កត្ថចិ ហោត្តកេ ទិស្សតិ ។

កាលដែលចិត្តផុតស្រឡះ (ចាកអាសវៈ) ហើយ ញាណ (របស់អរិយសាវកនោះ) ក៏កើតឡើងថ្កាកដថា ចិត្ត (របស់អញ) ផុតស្រឡះ (ចាកអាសវៈ) ហើយ (អរិយសាវកនោះ) ក៏ដឹងច្បាស់ដូច្នេះថា ជាតិ (របស់អញ) អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយធម៌ អញបានទៅរួចហើយ កិច្ចដែលគួរធ្វើ អញក៏បានធ្វើរួចហើយ កិច្ចឯទៀតក្រៅពីនេះមិនមាន (ដល់អញ) ទៀតឡើយ។

(៦៤) ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់បានសំដែងនូវសូត្រនេះចប់ហើយ។ បញ្ចវគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយក៏មានចិត្តត្រេកអរពេញចិត្តចំពោះភាសិតនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់។ ក៏កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់កំពុងតែទ្រង់សំដែងនូវវេយ្យាករណ៍នេះ ចិត្តរបស់កិក្ខុទាំង ៥ រូបបានរួចស្រឡះហើយចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ (ថាអញ ថាយើង) ឡើយ។ ក្នុងសម័យនោះឯង មានព្រះអរហន្ត ៦ អង្គក្នុងលោកជាដម្បូង (កាលទាំងព្រះដ៏មានព្រះភាគផង)។

ចប់ បឋមភាណវារៈ។

(៦៥) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពារាណសីមានកុលបុត្រ (ម្នាក់) ឈ្មោះយស ជាកូនសេដ្ឋីជាបុគ្គលចំរើនដោយសេចក្តីសុខ។ យសកុលបុត្រនោះមានប្រាសាទ ៣ ប្រាសាទ ១ សម្រាប់នៅក្នុងរដូវរងា ប្រាសាទ ១ សម្រាប់នៅក្នុងរដូវក្តៅ ប្រាសាទ ១ សម្រាប់នៅក្នុងរដូវភ្លៀង។

สเจ วิสฺสชฺเชติ ตาสาเนว จตฺตาโร มาสา อิมสฺมิเยว ฐาเน ปริวาสเมว ทาตพฺพนฺติ ปริวาสมาโณ น เหฏฺฐาตาสานํ ฉาเรติ ฯ อถโข ยสสฺส กุลปุตฺตสฺส ปญฺหาการณาหิ สมปฺปิตสฺส สมฏฺฐิตสฺส ปริวาสมานสฺส ปฏิกจฺเจว อิตฺถา อิตฺถมฺปิ ปริวสนสฺมิ ปฏฺฐาย อิตฺถา อิตฺถมฺปิ ฯ สพฺพตฺถายา จ เตลปฺปทีเปา ฌายติ ฯ อถโข ยสเสา กุลปุตฺโต ปฏิกจฺเจว ปพุชฺฌิตฺวา อฑฺฒสฺส สกฺกา ปริวสนฺเต สุปนฺเต อญฺญสฺส กาเลน วิฬาเร อญฺญสฺส กาเลน มุขเธาเต อญฺญสฺส ขุเร[1] อาลมฺพิตฺวา อญฺญา ปริกาสิกา อญฺญา ปริเขฬิกา อญฺญา[2] ปิปฺผลปตฺติเยา หตฺถปฺปตฺตา สุสานา มญฺเญ ฯ อิสฺสาสสฺส อาทีนเวา ทาตุกามเสา อิตฺถิยา จิตฺตา สณฺฐาสิ ฯ อถโข ยสเสา กุลปุตฺโต ขุทาเน ขุทาเนสิ อุปฑฺฒาตาเต อุปสฺสฏฺเฐ ตาเต ภาเตติ ฯ อถโข ยสเสา กุลปุตฺโต สุวณฺณทาตุกาเยา อาเรหิตฺวา เยน อิสิปตเน มิคทาเย เตนุปสงฺกมิ ฯ

---

๑ ฉ.ม.กาเย ฯ ๒ สพฺพตฺถ น ทิสฺสตายิ ปาเยา อญฺญตฺร มหาวาเรสุ ฯ อยมฺปเนตฺถ อนุวิตฺถาโร สาธิเกา เวทิตพฺเพา ฯ

យសកុលបុត្តនោះ មាតាបិតាឲ្យពួកអ្នកក្មេងតូរ្យតន្ត្រីសុទ្ធសឹងតែស្រីឥតមានបុរសឡើយ ចាំបម្រើអស់កំណត់ ៤ ខែ ក្នុងប្រាសាទសម្រាប់នៅកងរដូវក្តៅ មិនដែលចុះមកកាន់ផ្ទៃប្រាសាទខាងក្រោមទេ ។ គ្រានោះ យសកុលបុត្តឆ្អែតស្កប់ស្កល់ដោយកាមគុណពាំង ៥ តាលពួកស្រីកំពុងបម្រើ ក៏ដេកលក់ទៅជាមុន ឯជនជាបរិសទ្យក៏ដេកលក់ជាខាងក្រោយ ។ រីឯប្រទីបដែលគេអុចទុកដោយប្រេងតែងឆេះបំភ្លឺពាល់ព្រឹកពាល់ៗយប់ ។ គ្រានោះ យសកុលបុត្តភ្ញាក់ពីនិទ្រាមុនគេបានឃើញជនជាបរិសទ្យរបស់ខ្លួនកំពុងដេកលក់ ស្រីខ្លះមានពិណនៅត្រង់ក្បែរ ស្រីខ្លះមានស្គរសន្ធោរនៅត្រង់ក ស្រីខ្លះមានស្គរធំនៅក្បែរត្រគួន ស្រីខ្លះមានសក់រំសាយ ស្រីខ្លះមានទឹកមាត់ហូរហៀរ ស្រីខ្លះកំពុងមមើ (យសកុលបុត្តបានឃើញជនជាបរិសទ្យរបស់ខ្លួន) ហាក់ដូចជាព្រៃស្មសានមកប្រាកដក្នុងកណ្តាប់ដៃ ។ យសកុលបុត្តនោះលុះបានឃើញហើយតើតស្រេចក្តីដំនឹងឆ្អន់ចិត្ត ក៏បិតនៅស៊ប់ក្នុងសេចក្តីនឿយណាយ ។ ទើបយសកុលបុត្តបន្ទឺន្ទូវ្ហេ្គនាវាចា (ដោយសេចក្តីសង្វេគ) ថា ឧហ្ន៎ (ទីនេះ) ចែបមូកចែបល់ណាស់តើ ឧហ្ន៎ (ទីនេះ) ដំពាក់វាក់វែនណាស់តើ ។ គ្រានោះ យសកុលបុត្តពាក់ទ្រនាប់ជើងមាសដើរសំដៅទៅកាន់មាត់ទ្វារផ្ទះ ។

អមនុស្សា ទ្វារំ វិវរិំសុ មា យសស្ស កុលបុត្តស្ស កោចិ អន្តរាយមកាសិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយាតិ ។ អថខោ យសោ កុលបុត្តោ យេន ឯតារហ្មារំ តេនុបសង្កមិ ។ អមនុស្សា ទ្វារំ វិវរិំសុ មា យសស្ស កុលបុត្តស្ស កោចិ អន្តរាយមកាសិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយាតិ ។ អថខោ យសោ កុលបុត្តោ យេន ឥសិបតនំ មិគទាយោ តេនុបសង្កមិ ។

(៦៦) តេន ខោ បន សមយេន ភគវា រត្តិយា បច្ចូសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ អព្ភោកាសេ ចង្កមតិ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា យសំ កុលបុត្តំ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ចង្កមា ឱរោហិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ យសោ កុលបុត្តោ ភគវតោ អវិទូរេ ឧទានំ ឧទានេសិ ឧបទ្ទុតំ វត ភោ ឧបស្សដ្ឋំ វត ភោតិ ។ អថខោ ភគវា យសំ កុលបុត្តំ ឯតទវោច ឯហិ យស អនុបទ្ទុតំ ឯហិ អនុបស្សដ្ឋំ

អមនុស្ស[๑] តាំងឮឮយបើកទ្វារទុកដោយបំណងថា អ្នកណាមួយកុំឲ្យអន្តរាយក្នុងការចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងភាពនៃបុគ្គលមិនមានការងារជាប្រយោជន៍ដល់ផ្ទះរបស់យសកុលបុត្រឡើយ ។ គ្រានោះ យសកុលបុត្រក៏ដើរតម្រង់ទៅកាន់ទ្វារព្រះនគរ ។ អមនុស្សតាំងឮឮយបើកទ្វារទុកដោយបំណងថា អ្នកណាមួយកុំឲ្យអន្តរាយក្នុងការចេញចាកផ្ទះហើយ បួសក្នុងភាពនៃបុគ្គលមិនមានការងារជាប្រយោជន៍ដល់ផ្ទះរបស់យសកុលបុត្រឡើយ ។ គ្រានោះ យសកុលបុត្រក៏ដើរតម្រង់ទៅកាន់ឥសិបតនមិគទាយវន ។

(๒๖) សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តើនឡើងក្នុងសម័យព្រឹកព្រាងស្ងាត់រាត្រី ហើយទ្រង់ចង្ក្រមក្នុងទីវាល ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទតឃើញយសកុលបុត្រដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏យាងចេញអំពីកន្លែងចង្ក្រមហើយគង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុកស្រាប់ ។ គ្រានោះ យសកុលបុត្របន្ទឹនូវឧទានវាចា (ដោយសេចក្តីសង្វេគ) ក្នុងទីជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ឧហ្ន+ (ទីនុះ) ច្របូកច្របល់ណាស់តើ ឧហ+(ទីនុះ)ដំពាក់វាក់វិនណាស់តើ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះនឹងយសកុលបុត្រថា ម្នាលយស ទីនេះឯង

---

๑ អមនុស្ស សព្ទនេះ ប្រែថា សព្ទដែលមិនមែនជាមនុស្ស គឺទេវតា បិសាច ។ ល ។ តែក្នុងទីនេះសំដៅសេចក្តីចំពោះទេវតា ។

ฝหิ យส ฉิสีธ ธมฺมุ เต ธเสสฺสามีติ ๆ
อถโข យโส กุลปุตฺโต ๙ธิ กิร อนุปธฺฺติ
๙ธิ อนุปสฺสชฺชฺติ หาเฏา ๒ธเตฺต สุวณฺณาธุกาหิ
๒ิเรหิตฺวา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ ๒ุปสงฺกมิตฺวา
ภควนฺตุ อภิวาเธตฺวา ฝภมนฺตุ ฉิสีธิ ๆ ฝภมนฺตุ
ฉิสินฺนสฺส โข ยสสฺส กุลปุตฺตสฺส ภควา อนุปุพฺพี-
กถุ ภาเธสิ เสยฺยถีธิ ธานกถุ สีลกถุ สคฺ-
กถุ ภามาธิ อาธีนวุ ๒ิภารุ สงฺกิเลสุ เธกฺขมฺเ
อาธิสุสุ ปภาเสสิ ๆ ยธา ภควา อญฺญาสิ
ยสุ กุลปุตฺตุ ภพฺพาตฺตุ มุทุจิตฺตุ วิธีรณาจิตฺตุ ๒ธภฺ-
จิตฺตุ ปสนฺนจิตฺตุ อถ ยา พุทฺธาธิ สามุกฺกสิกา ธมฺมเธ-
สนา ตุ ปภาเสสิ ทุกฺขุ สมุธยุ ธิเภธิ มคฺคุ ๆ
เสยฺยถาปิ นาม สุทฺธุ วตฺถุ อปคตกาฬกุ สมฺมเธว
รชนิ ปฏิคฺคเณฺหยฺย ฝวเมว ยสสฺส กุลปุตฺตสฺส

មិនច្របូកច្របល់ ទីនេះមិនដំពាក់វាក់វិនទេ ម្នាលយស មកណោះ មកអង្គុយ (ឯណោះ) តថាគតនឹងសំដែងធម៌ដល់អ្នក ។ គ្រានោះ យសកុលបុត្រក៏រីករាយអណ្តែតចិត្តដោយគិតឃើញថា ពុទ្ធ ទីនេះមិនច្របូកច្របល់ ទីនេះមិនដំពាក់វាក់វិន (គិតដូច្នេះហើយ) ក៏ដោះជើងទាប់ដើរមាសចេញ ដើរតម្រង់ទៅកាន់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះយសកុលបុត្រអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអនុបុព្វីកថា ព្រះអង្គសំដែងអនុបុព្វីកថា ដូចម្តេច គឺទ្រង់ប្រកាស ទានកថា សីលកថា សគ្គកថា ទីនោសនៃកាមទាំងឡាយដ៏លាមកដ៏សៅហ្មង និងអានិសង្សក្នុងការចេញចាកកាម (បុស) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបនូវយសកុលបុត្រថាមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនីវរណៈ មានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តដ្រះថ្លា កន្លងកាលណាហើយ កាលនោះ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់សំដែងធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង គឺទុក្ខសច្ច១ សមុទយសច្ច១ និរោធសច្ច១ មគ្គសច្ច ១ ។ ធម្មតាសំពត់សស្អាតមិនដិតប្រឡាក់ដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅគឺឆ្បូងប្តូលក្តីខ្មៅជាដើម គួរទទួលទឹកជ្រលក់ដោយល្អបាន មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គដ៏ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល

តស្មិំយេវាសនេ ឋិតំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ យង្កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តំ ។

(២៧) អថខោ យសស្ស កុលបុត្តស្ស មាតា ចាសាទំ អភិរុហិត្វា យសំ កុលបុត្តំ អបស្សន្តី យេន សេដ្ឋី គហបតិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សេដ្ឋិំ គហបតិំ ឯតទវោច បុត្តោ តេ គហបតិ យសោ ន ទិស្សតីតិ ។ អថខោ សេដ្ឋី គហបតិ ចតុទ្ទិសា អស្សទូតេ ឧយ្យោជេត្វា សាមញ្ញេវ យេន ឥសិបតនំ មិគទាយោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ សេដ្ឋី គហបតិ សុវណ្ណាចាទុកាលំ និក្ខេបំ ទិស្វាន តញ្ញេវ អនុគមា[1] ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា សេដ្ឋិំ គហបតិំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ។ ទិស្វាន ភគវតោ ឯតទហោសិ យន្នូនាហំ តថារូបំ ឥទ្ធាភិសង្ខារំ អភិសង្ខរេយ្យំ យថា សេដ្ឋី គហបតិ ឥធ និសិន្នោ ឥធ និសិន្នំ យសំ កុលបុត្តំ ន បស្សេយ្យាតិ ។ អថខោ ភគវា តថារូបំ ឥទ្ធាភិសង្ខារំ អភិសង្ខរេសិ ។ អថខោ សេដ្ឋី គហបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

---

១ ។ អនុគមាសិ ។

កំកើតឡើងដល់យសកុលបុត្រក្នុងកន្លែងអង្គុយនោះឯងថា ធម្មជាតណាមួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះ ក៏រលត់ទៅវិញជាធម្មតា មានទបមេយ្យដូច្នេះឯង ។

(៤៧) គ្រានោះ មាតារបស់យសកុលបុត្រឡើងទៅកាន់ប្រាសាទ មិនបានឃើញយសកុលបុត្រ ក៏ដើរតម្រង់ទៅរកសេដ្ឋីគហបតិ (ជាស្វាមី) លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ប្រាប់សេដ្ឋីគហបតិថា បពិត្រគហបតិ យសកុមារជាកូនរបស់អ្នកមិនឃើញទេ ។ គ្រានោះ សេដ្ឋីគហបតិបញ្ជូនបម្រើទៅដោយសេះកងទិសទាំង ៤ ខ្លួនឯងក៏ដើរសំដៅទៅកាន់ឥសិបតនមិគទាយវន ។ សេដ្ឋីគហបតិបានឃើញជានន្លាប់ដើងមាស (ស្បែកដើងមាស) លុះឃើញហើយក៏ដើរទៅតាមជានន្លាប់ដើងនោះឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទតឃើញចា្បស់នូវសេដ្ឋីគហបតិដើរមកអំពីចម្ងាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទតឃើញហើយក៏ទ្រង់ព្រះបរិតក្កថា តថាគតគួរធ្វើឥទ្ធាភិសង្ខារ[1] មិនឲ្យសេដ្ឋីគហបតិដែលអង្គុយនៅក្នុងទីនេះឃើញយសកុលបុត្រដែលអង្គុយនៅក្នុងទីនេះឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តាក់តែងនូវឥទ្ធាភិសង្ខារមានសភាពដូច្នេះហើយ ។ កាលនោះ សេដ្ឋីគហបតិក៏ដើរចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

---

១ សំដែងឫទ្ធិមិនឲ្យឃើញ (បំបាំង) ។

ภควนฺตํ ปจฺจุคฺคเจ อปิ[๑]ภเตฺต ภควา ยเสน กุลปุตฺตฺ
ปเสฺสยฺยาติ ฯ เตนหิ ตุมฺหากมฺปิ ตาทิสานิ อเปฺปว นาม
ภณฺฑานิ ลภนฺติ ลาภคฺคยสคฺคานิ ยเสน กุลปุตฺตฺ ปเสฺส-
ยฺยาสีติ ฯ อถโข เสฏฺฐี ตุมฺหากมฺปิ ลเภยฺย ตาทิสานิ ภณฺ-
ฑานิ ลาภคฺคยสคฺคานิ ยเสน กุลปุตฺตฺ ปสฺสิสฺสามีติ มาฬุ-
วกฺกา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปกฺกมนฺติ ฯ ปกฺกมนฺ-
ติสฺสุ โข เสฏฺฐิสฺส ตุมฺหาทิสฺส ภควา อนุปุพฺพี-
กถํ กเถสิ เสยฺยถีทํ ทานกถํ สีลกถํ สคฺคกถํ
กามานํ อาทีนวํ โอกาวํ สงฺกิเลสํ เนกฺขมฺเม อานิ-
สํสํ ปกาเสสิ ฯ ยทา ภควา อญฺญาสิ เสฏฺฐี
ตุมฺหาทิตฺ กลฺลจิตฺตฺ มุทุจิตฺตฺ วินีวรณจิตฺตฺ อุทคฺคจิตฺตฺ
ปสนฺนจิตฺตฺ อถ ยา พุทฺธานํ สามุกฺกํสิกา ธมฺมเท-
สนา ตํ ปกาเสสิ ทุกฺขํ สมุทยํ นิโรธํ มคฺคํ ฯ
เสยฺยถาปิ นาม สุทฺธํ วตฺถํ อปคตกาฬกํ สมฺมเทว

---

๑ ม. อปิสุ ฯ

ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានឃើញយសកុលបុត្រដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលគហបតិ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកអង្គុយសិនចុះ បើអ្នកអង្គុយក្នុងទីនេះ មុខជានឹងឃើញយសកុលបុត្រអង្គុយនៅក្នុងទីនេះដែរ ។ គ្រានោះ សេដ្ឋីគហបតិនឹកសង្ឃឹមថា ឮថា បើអញអង្គុយនៅក្នុងទីនេះឯង គង់នឹងបានឃើញយសកុលបុត្រអង្គុយនៅក្នុងទីនេះដែរ ហើយក៏ត្រេកអរវីកពយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសេដ្ឋីគហបតិអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអនុបុព្វីកថា គឺទ្រង់ប្រកាស ទានកថា ១ សីលកថា ១ សគ្គកថា ១ ទោសរបស់កាមទាំងឡាយដ៏លាមកសៅហ្មង ១ អានិសង្សក្នុងការចេញចាកកាម (ចួស) ១ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា សេដ្ឋីគហបតិមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តផុតចាកនីវរណធម៌ មានចិត្តខ្ពស់ មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណា ធម្មទេសនាណាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយតែងលើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង ទ្រង់ក៏ប្រកាសនូវធម្មទេសនានោះគឺ ទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ និរោធសច្ច ១ មគ្គសច្ច ១ ក្នុងកាលនោះឯង ។ ធម្មតាសំពត់សស្អាត មិនជ្រលក់ដោយត្រមានពណ៌ខ្មៅ

วเสน ปฏิกฺกมฺมายฺย ฆราเวฬา เสฏฺฐิสฺส คหปตสฺส ตสฺมึ ยเวกาสเน วิวฏเ วิตมลา ธมฺมจกฺขุ อุทปาทิ ยงฺกิญฺจิ สมุทยธมฺมา สพฺพนฺตา นิโรธธมฺมนฺติ ฯ อถโข เสฏฺฐี คหปตา ทิฏฺฐธมฺโม ปตฺตธมฺโม วิทิตธมฺโม ปริโยคาฬฺห-ธมฺโม ตินฺณวิจิกิจฺโฉ วิคตกถงฺกถโ เวสารชฺชปฺปตฺโต อปรปฺปจฺจโย สตฺถุ สาสเน อกุตาภโย ฉตนฺเจว อ-ภิกฺกนฺตํ กตฺวา อภิกฺกนฺตํ กตฺวา เสยฺยถาปิ กนฺตา นิกฺกุชฺชิตํ วา อุกฺกุชฺเชยฺย ปฏิจฺฉนฺนํ วา วิวเรยฺย มูฬฺหสฺส วา มคฺคํ อาจิกฺเขยฺย อนฺธกาเร วา เตลปชฺโชตํ ธาเรยฺย จกฺขุมนฺโต รูปานิ ทกฺขนฺตีติ(๑) ฆราเวฬ(๒)กปฺปาตา เอเน-กปริยาเยน ภควา ปกาสิโต ฆราเวฬ ภนฺเต

---

๑ ฉ. ทกฺขนฺตีติ ฯ ๒ ฉราเวฬกาติ สพฺพตฺถ ทิสฺสติ ฯ

គឺធ្យូងឬល័ក្តភ្លៅជាដើម គួរទទួលទឹកដ្រលក់បានដោយល្អ មានឧបមា
ដូចម្តេចមិញ ឯធម្មចក្ខុ គឺសោតាបត្តិមគ្គដ៏ច្បាសចាកធូលិ ច្បាសចាក
មន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់សេដ្ឋីគហបតិក្នុងទីអង្គុយនោះថា ធម្មជាតណា
មួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះតែងរលត់ទៅវិញ
ជាធម្មតា មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ គ្រានោះ សេដ្ឋីគហបតិបានឃើញ
អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដំឯច្បាស់អ-
រិយសច្ចធម៌ហើយ បានដឿជាក់នូវអរិយសច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តី
សង្ស័យមិនមានដឿឯទៀល ដល់នូវភាវៈជាអ្នកក្លាហានមិនដឿស្តាប់បុគ្គល
ដទៃ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តាទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (ព្រះពុទ្ធដីកាដែលព្រះអង្គត្រាស់ហើយនេះ) ពី-
ពោះពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (ព្រះពុទ្ធដីកាដែលព្រះអង្គត្រាស់
ហើយនេះ) ពីពោះពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុរសដែលផ្ងារឡើង
នូវរបស់ដែលគេផ្កាប់ចុះ ឬបើកចេញនូវរបស់ដែលគេបិទបាំងទុក ឬប្រាប់
ផ្លូវដល់បុរសអ្នកវង្វេងផ្លូវ ឬត្រាលប់កូនូវប្រទីបប្រែងកងទីងងឹតដោយ
គិតថា មនុស្សដែលមានចក្ខុទាំងឡាយនឹងឃើញរូបបានដោយងាយ មាន
ឧបមាយ៉ាងណាមិញ ព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បំបកាសហើយ
ដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

ภควนฺตํ สรณํ คจฺฉามิ ธมฺมญฺจ ภิกฺขุสงฺฆญฺจ อุปาสกํ มํ ภควา ธาเรตุ อชฺชตคฺเค ปาณุเปตํ สรณํ คตนฺติ ฯ เสา จ โลเก ปฐมา อุปาสิกา อโหสิ เตวาจิกา ฯ

(๒๘) อถ โข ยสสฺส กุลปุตฺตสฺส ปิตุโน ธมฺมิ กถา โหสิ อาทิกลฺยาณา มชฺเฌกลฺยาณา ปริโยสานกลฺยาณา สาตฺถา สพฺยญฺชนา เกวลปริปุณฺณา ปริสุทฺธา พฺรหฺมจริยา อภิวทนฺติ ฯ อถ โข ยสสฺส กุลปุตฺตสฺส ปิตุโน เอตทโหสิ ยสสฺส โข กุลปุตฺตสฺส ปิตุโน ธมฺมิ กถา โหสิ อาทิกลฺยาณา มชฺเฌกลฺยาณา ปริโยสานกลฺยาณา สาตฺถา สพฺยญฺชนา เกวลปริปุณฺณา ปริสุทฺธา พฺรหฺมจริยา อภิวทนฺติ อกญฺเจ โข ยเสา กุลปุตฺโต หีนายาวตฺติตฺวา กาเมปริภุญฺชิสฺสติ เสยฺยถาปิ มยา ปุพฺเพ อาคาริกภูตา โย นฺวาหมสฺมิ ตสฺส ภควโต สาสนาวา ปฏิปชฺชิสฺสามีติ ฯ อถ โข ภควา

ខ្ញុំព្រះអង្គនេះសូមដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផងជាទីរលឹក សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវទីរលឹកស្មើដោយដាច់តែកន្លងកាលមានថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។ ឯសេដ្ឋីគហបតិនោះ (ឋាននាមបញ្ញត្តិថា) តែងចិកឧបាសក (គឺជាឧបាសកដល់តែរៀបចិកសរណាគមន៍) ជាដម្បូងក្នុងលោក ។

(២៨) គ្រានោះ យសកុលបុត្រ កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងសំដែងធម៌ដល់បិតា (របស់ខ្លួន) ក៏ពិចារណានូវកូមិធម៌ដែលខ្លួនឃើញហើយ ដែលខ្លួនត្រាស់ដឹងហើយ ចិត្តក៏រួចផុតស្រឡះចាកអាសវធម៌ទាំងឡាយ ឥតជាប់ចំពាក់ដោយឧបាទានឡើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា យសកុលបុត្រកាលដែលតថាគតកំពុងសំដែងធម៌ដល់បិតា (របស់ខ្លួន) ក៏ពិចារណានូវថ្នាក់នៃធម៌ដែលខ្លួនឃើញហើយ ត្រាស់ដឹងហើយ ចិត្តក៏រួចផុតស្រឡះចាកអាសវធម៌ទាំងឡាយ ឥតជាប់ចំពាក់ដោយឧបាទាន ឯយសកុលបុត្រ (នេះ) មិនគួរនឹងវិលត្រឡប់ទៅដើម្បីការៈថោកទាបហើយបរិភោគកាមទាំងឡាយដូចកាលនៅឃរាវាសកន្លងកាលពីមុនទេ បើដូច្នោះ គួរតថាគតរម្ងាប់នូវឥន្ទ្រិយសង្វារ[1] (គឺរំសាយឫទ្ធិប្តូរសាយឫទ្ធិ) នោះចេញ ។ គ្រានោះ

---

១ គឺព្រះអង្គធ្វើឲ្យសេដ្ឋីគហបតិបានឃើញយសកុលបុត្រ (តែបង្ហាញ ឬបញ្ជោញខ្លួនយសកុលបុត្រឲ្យបិតាឃើញ) ។

តំ ឥទ្ធាភិសង្ខារំ បដិប្បស្សម្ភេសិ ។ អទ្ទសា ខោ សេដ្ឋី គហបតិ យសំ កុលបុត្តំ ឯសនំ ឯស្សាន យសំ កុលបុត្តំ ឯតទវោច មាតា តេ តាត យស បរិទេវិ សោកសមាបជ្ជ(១) ទេហិ មាតុយា(២) ជីវិតន្តិ ។ អថខោ យសោ កុលបុត្តោ គគវន្តំ ឧល្លោកេសិ ។ អថខោ គ-គវា សេដ្ឋី គហបតឹ ឯតទវោច តំ កឹ មញ្ញសិ គហបតិ យសស្ស កុលបុត្តស្ស សោខេន ញាណេន សោខេន ទស្សនេន ឧម្មោ ទិជ្ជោ សេយ្យថាបិ តយា តស្ស យ-ថាទិដ្ឋំ យថាវិទិតំ ភូមឹ បច្ចវេក្ខន្តស្ស អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តំ ភញ្ញោ នុ ខោ យសោ គហបតិ ហីនាយាវត្តិត្វា កាមេ បរិភុញ្ជិតុំ សេយ្យថាបិ បុព្វេ អាគារិកភូតោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេតិ ។ យសស្ស ខោ គហបតិ កុលបុត្តស្ស សោខេន ញាណេន សោខេន ទស្សនេន ឧម្មោ ទិជ្ជោ សេយ្យថាបិ តយា តស្ស យថាទិដ្ឋំ យថាវិទិតំ ភូមឹ បច្ចវេក្ខន្តស្ស អនុបាទាយ

---

១ ឱ. បរិទេវេ សោកសម្បន្នា ។ ម. បរិទេវេ សោកសម្បន្នា ។ ២ ឱ. មាតុ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានសំដែងឥន្ទ្រិយសង្វរនោះហើយ ។ សេដ្ឋីគហបតី បានឃើញយសកុលបុត្រអង្គុយនៅ (ក្នុងទីនោះ) លុះឃើញហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងយសកុលបុត្រថា នែយស មាតារបស់អ្នកមានសេចក្តីសោកខ្សឹកខ្សួល ចូរអ្នកឲ្យជីវិតដល់មាតារបស់អ្នកផង ។ គ្រានោះ យសកុលបុត្រក៏ងើបមើលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះនឹងសេដ្ឋីគហបតីថា ម្នាលគហបតិ អ្នកឯងសំគាល់យសកុលបុត្រនោះថាដូចម្តេចទៅ ឯយសកុលបុត្រ (នេះ) ឈ្មោះថាឃើញធម៌ហើយដោយសេក្ខញ្ញាណនឹងសេក្ខទស្សនៈ ព្រោះថាយសកុលបុត្រនោះពិចារណានូវភូមិធម៌ដូចជាធម៌ដែលអ្នកឃើញហើយ អ្នកដឹងហើយ ចិត្ត (របស់យសកុលបុត្រនោះ) ក៏រួចចាកអាសវធម៌ទាំងឡាយហើយ ឥតមានជាប់ចំពាក់ដោយឧបាទានឡើយ ម្នាលគហបតិ យស (នេះ) គួរនឹងវិលត្រឡប់ទៅដើម្បីការៈថោកទាប ហើយបរិភោគកាមទាំងឡាយដូចនៅជាឃរាវាសក្នុងកាលពីមុនដែរឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតីក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាបសេចក្តីនេះមិនគួរទេ ។ ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលគហបតិ យសកុលបុត្រ (នេះឯង) ឈ្មោះថាឃើញធម៌ហើយដោយសេក្ខញ្ញាណនឹងសេក្ខទស្សនៈ ព្រោះយសកុលបុត្រនោះពិចារណានូវភូមិធម៌

อาสวาปหานาย ปฏิปนฺโน โหติ ตถาคตปฺปเวทิโต ธมฺโม-
ปฏิสรโณ วิหรติ ตสฺมาตฺเวว ตุมฺเหปิ ตถาคตปฺปเวทิตา ธมฺมา
อาคาริกภูเตหิ ฯ ปาฏิ กตฺเต ยาวชีวนฺติ ปาฏิกฺขิตฺตสฺส
ปาฏิกตฺเต ยาวชีวนฺติ ปาฏิกฺขิตฺตสฺส ยถา ยาวชีวนฺติ
ปาฏิกฺขิตฺตสฺส อนุชานามิ อาสวาปหานาย ปฏิปนฺโน อธิ-
ปาเสสุ เม ตตฺถ ตตฺถ อญฺญตาย ภตฺตํ ยาเจน
ปาฏิกฺเขน ปญฺญาสมณฺฑลานิ ฯ อธิปาเสสิ ตถา
ตุณฺหีภาเวน ฯ อถโข เสฏฺฐี ตถาคตสฺส ตถาตา อ-
ธิปาสนํ วิทิตฺวา อุฏฺฐายาสนา ตถาคตํ อภิปาเทตฺวา
ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถโข ยาโส ปาฏิกฺขิตฺโต
อจิรปกฺกนฺเต เสฏฺฐิมฺหิ ตถาคตมฺหิ ตถาคตํ ปตเนเจ ล-
เคยฺยาหิ ตตฺถ ตถาตา สนฺติเก ปพฺพชฺชํ ลเคยฺยุ อุป-
สมฺปทนฺติ ฯ อถปิ ภิกฺขูสุ ตถา อเจ สฺวาตฺตาโย

ដូចជាធម៌ដែលអ្នកឃើញហើយ អ្នកត្រាស់ដឹងហើយ ចិត្តក៏រួចចាកអាសវៈ-
ធម៌ទាំងឡាយហើយ ឥតមានជាប់ចំពាក់ដោយឧបាទានឡើយ ម្នាលគហ-
បតិ យសកុលបុត្រមិនគួរនឹងវិលត្រឡប់ទៅដើម្បីតាវៈថោកទាបហើយបរិ-
ភោគកាមទាំងឡាយដូចនៅជាឃរាវាសកុដិកាលពីមុនទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យសកុលបុត្រមានលាភហើយ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន(អត្តភាពជាមនុស្ស)យសកុលបុត្របានល្អហើយ ព្រោះចិត្ត
របស់យសកុលបុត្ររួចចាកអាសវធម៌ទាំងឡាយហើយ ឥតមានជាប់ចំពាក់
ដោយឧបាទានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ទទួលភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃនេះព្រមទាំងយសកុលបុត្រជា
បច្ឆា[1]សមណៈផង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយភាវៈស្ងៀម
នៅ ។ គ្រានោះ សេដ្ឋីគហបតិដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្ត
ហើយ ទើបក្រោកចាកទីអង្គុយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ
ហើយដើរចេញទៅ ។ កាលបើសេដ្ឋីគហបតិចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏យ-
សកុលបុត្រក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គគួរបានបព្វជ្ជា គួរបានឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅថា អ្នកចូរមក[2]

---

១ អ្នកទៅជាមួយ អ្នកតាមហែ ។ ២ អ្នកឯងចូរទៅជាភិក្ខុ ឬចូរក្លាយទៅជាភិក្ខុ ។

ឆន្ទោ ច វ [ព្យញ្ជនវិយញ្ជនំ(១) ។ សាវ តស្ស អាយស្មតោ
ឧបសម្បទា អហោសិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
សត្ត លោកេ អរហន្តោ ហោន្តិ ។

យសស្ស បព្វជ្ជា(២) និដ្ឋិតា ។

[២៩] អថខោ ភគវា បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេ-
ត្វា បត្តចីវរមាទាយ អាយស្មតា យសេន បច្ឆាសម-
ណេន យេន សេដ្ឋិស្ស កហបតិស្ស និវេសនំ តេ-
នុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
អថខោ អាយស្មតោ យសស្ស មាតា ច បុរាណទុតិ-
យិកា ច យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្ក-
មិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ តាសំ
ភគវា អនុបុព្វិំ កថំ កថេសិ សេយ្យថីទំ ទានកថំ

---

១ ឥមស្មិំ ឋានេ កត្ថចិ សម្ម ទុក្ខស្ស អត្ថកិរិយាយាតិ បច្ចុំត្តំ ។ តម្បនេ យស្មា តេនា-
យស្មតា ទុក្ខស្សន្តោ កតោ អហោសិ នត្តំ តស្ស ទត្តវំ ករណីយំ តស្មា អតិរេកត្តំ ទដ្ឋព្វំ ។
២ ឱ. យសបព្វជ្ជា ។

ជាកិកុចុះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា សាសនធម៌ថាគតពោលល្អហើយ អ្នកចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ចុះ ។ ឯព្រះពុទ្ធដីកាដែលទ្រង់ត្រាស់ថា អ្នកចូរមកជាកិកុនោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់យសកុលបុត្រដ៏មានអាយុនោះ ។ ព្រះអរហន្តទាំង៦ព្រះអង្គកើតមានក្នុងលោកក្នុងគ្រានោះឯង ។

ចប់ បព្វជ្ជារបស់ព្រះយស ។

(២៩) លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្វែកស្បង់ប្រដាប់ដោយជាតិនឹងចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ[1] មានព្រះយសដ៏មានអាយុជាបច្ឆាសមណៈ យាងចូលទៅកាន់លំនៅរបស់សេដ្ឋីគហបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលសេដ្ឋីក្រាលបម្រុងទុកហើយ ។ គ្រានោះ មាតានឹងស្ត្រីជាបុរាណទុតិយិកា[2] របស់ព្រះយសដ៏មានអាយុ នាំគ្នាដើរចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអនុបុព្វីកថាដល់ស្រីទាំងនោះ គឺទ្រង់ប្រកាសទានកថា ១ សីលកថា ១

---

១ ក្នុងពេលមុនថ្ងៃរះ ពីព្រលឹមឬពីព្រលឹម ។ ២ ប្រែពន្លឺដើម (កាលព្រះយសនៅជាគ្រហស្ថ) ។

สีลกถนฺ สกฺกถนฺ กามาน อาทีนว โอการ สงฺกิ-
เลส เนกฺขมฺเ อานิสส ปกาเสสิ ฯ ยถา
ตา กถาย อญฺเาสิ กลฺจิตฺตา มุทุจิตฺตา วินีวรณจิตฺตา
อุทคฺคจิตฺตา ปสนฺนจิตฺตา อถ ยา พุทฺธาน สามุกฺกสิกา
ธมฺเเทสนา ต ปกาเสสิ ทุกฺข สมุทย นิโรธ
มคฺค ฯ เสยฺยถาปิ นาม สุทฺธ วตฺถ อปคตกาฬก
สมฺเเทว รชน ปฏิคฺคณฺเหยฺย เอวเมว ตาส ตสฺมึเยว-
เน อาสเน วิรชมล ธมฺมจกฺข อุทปาทิ ยงฺกิญฺจิ สมุทย-
ธมฺ สพฺพนฺ นิโรธธมฺมนฺ ฯ ตา ทิฏฺธมฺมา ปตฺตธมฺมา
วิทิตธมฺมา ปริโยคาฬฺหธมฺมา ตินฺณวิจิกิจฺฉา วิคตกถ-
กถา เวสารชฺเปฺปตฺตา อปรปฺปจฺจยา สตฺถุ สาสเน เอตทวนฺ
เวตฺวา อภิกฺกนฺต ภนฺเ อภิกฺกนฺต ภนฺเ เสยฺยถาปิ

សគ្គកថា ១ ទោសរបស់កាមទាំងឡាយដ៏លាមកសៅហ្មង ១ អានិសង្ស
ក្នុងការចេញចាកកាម (ឬស) ១ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ស្រី
ទាំងឡាយនោះមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តផុតចាកនីវរណធម៌
មានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តដ្រះថ្លា ក្នុងកាលណា ព្រះអង្គក៏ទ្រង់សំ-
ដែងធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះ
អង្គឯង គឺទ្រង់ប្រកាសទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ និរោធសច្ច ១ មគ្គ-
សច្ច ១ ក្នុងកាលនោះ ។ សំពត់ស្អាតមិនប្រឡាក់របស់ខៅគួរទទួល
ទឹកជ្រលក់បានដោយប្រពៃ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិ-
មគ្គដ៏ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិលកើតឡើងដល់ស្រីទាំងឡាយនោះ
ក្នុងទីអង្គុយនោះឯងថា ធម្មជាតណាមួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្ម-
ជាតទាំងអស់នោះតែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ។
ស្រីទាំងអម្បាលនោះបានឃើញអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដល់អរិយសច្ច-
ធម៌ហើយ បានដឹងច្បាស់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងអរិយ-
សច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យមិនមានសឹងឆ្លើយ ដល់នូវសេចក្តី
ក្លៀវក្លា មិនបាច់ដឿីស្តាប់ពាក្យបុគ្គលដទៃក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ទើប
ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ព្រះពុទ្ធដីកាដែលព្រះអង្គត្រាស់ហើយនេះពីកេះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គ

ភន្តេ និក្កឌ្ឍិតំ វា ឧក្កឌ្ឍេយ្យ បដិច្ចន្នំ វា វិវរេយ្យ ម្ហុច្ឆស្ស វា មត្តំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បជ្ជោតំ ជារេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ ឯវមេវំ ភគវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯតា មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាម ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសិកាយោ ន្នោ ភគវា ជារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតា-តិ ។ តា ច លោកេ បឋមំ ឧបាសិកា អហេសុំ តេវាចិ-កា ។ អថខោ អាយស្មតោ យសស្ស មាតា ច បិតា ច បុរាណទុតិយិកា ច ភគវន្តញ្ច អាយស្មន្តញ្ច យសំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្ត-ប្បេត្វា សម្បវារេត្វា ភគវន្តំ កតញ្ញុំ កតវេទិំ ឯតទវោចុំ ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មតោ យសស្ស[1] មាតរញ្ច បិតរញ្ច បុរាណទុតិយិកញ្ច

---

១ ភត្តបិ យោត្តកេ យសស្ស កុលបុត្តស្សាតិ ភត្តបិ យោត្តកេ ទិស្សតិ ។

ដ៏ចំរើន ព្រះពុទ្ធដីកាដែលព្រះអង្គត្រាស់ហើយនេះពីរោះណាស់ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុរសដែលផ្ងារឡើងនូវរបស់ដែលគេផ្កាប់ចុះ ឬបើកចេញ
នូវរបស់ដែលគេបិទបាំងទុក ឬប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ ឬទ្រោលចំភ្លឺនូវ
ប្រទីបប្រដាប់ក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា មនុស្សទាំងឡាយដែលមានចក្ខុនឹង
ឃើញរូបបានដោយងាយ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ព្រះធម៌ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគប្រកាសហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏មានឧបមេយ្យ
ដូច្នោះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងនេះសូមដល់នូវព្រះដ៏-
មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ជាទីរលឹក សូមព្រះអង្គ
ទ្រង់ជ្រាបនូវយើងខ្ញុំទាំងឡាយថាជាឧបាសិកា ដល់នូវទីរលឹកស្មើដោយ
ជីវិត កន្លងកាលមានថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។ ឯស្រីទាំងអម្បាលនោះបាន
នាមប្រកាន់ជាឧបាសិកាដល់នូវតេរ៉ាច់កាសរណគមន៍ជាដម្បូងក្នុងលោក ។
គ្រានោះ បិតាមាតានឹងស្រីជាបុរាណទុតិយិការបស់ព្រះយសដ៏មានអាយុ
អង្គាសព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងព្រះយសដ៏មានអាយុ ដោយខាទនីយភោជ-
នីយាហារដ៏ផ្ងត់ផ្ងង់ ដោយដៃខ្លួនឯង ឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ហើយ (សំគាល់) នូវ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលឆាន់ហើយ មានព្រះហស្តលែងលូកចុះក្នុងបាត្រ
ហើយ ទើបអង្គុយចុះក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ពន្យល់មាតាបិតានឹងស្រីជាបុរាណទុតិយិការបស់ព្រះយសដ៏មានអាយុ

ฉฬงฺคา ภาวาย สงฺฆสงฺคหาย สมาธิเวตฺวา สมุตฺเตชเวตฺวา สมฺปหํสเยตฺวา ธมฺมายาสนา ปกฺกามิ ฯ

[๓๐] อสฺสาสุ โข อายสฺมโต ยสสฺส ปตฺตาทโย ติปิสหายกา ภาคณาสิยํ สงฺฆสงฺคีติ-กาลาทิ ปุตฺตา วิมลาทโย สุพาหุ ปุณฺณชิ ภาคฺยาติ ยสาทโย ภิกฺขู กุลปุตฺเต ภาคสมสฺสุ ทิฆาทเยตฺวา ภาคายาทิ วตฺตาทิ อฏฺฐาเปตฺวา อภาคสฺมา อภาคิยํ ปพฺพาชาเปสิ ฯ สุตฺวาน เนสํ ฉตฺตาทิโก สิ ส หิ ฉฺน สา ทิฆาภา ธมฺมวินยา ส สา ทิฆาภา ปพฺพชฺชา ยสฺส ยสาทโย กุลปุตฺเต ภาคสมสฺสุ ทิฆาทเยตฺวา ภาคายาทิ วตฺตาทิ อฏฺฐาเปตฺวา อภาคสฺมา อภาคิยํ ปพฺพาชาเปสิ ฯ เต ยสาทโย สฺมา ยสา เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ ยสํ อภิวาเทตฺวา ฯภาคมนฺตํ อฏฺฐสุ ฯ อถโข อายสฺมา ยสา เต ปตฺตาทโย ติปิสหายเก อาทาย ยาน ภาคา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภาควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯภาคมนฺตํ ติสีทิ

ឲ្យលះបង់ ឲ្យកាន់យកល្អ ឲ្យខ្មីឃ្មាតំ ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ហើយទើបក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។

(៣០) (លំដាប់នោះ) មានគ្រហស្ថ ៤ នាក់ជាសំឡាញ់របស់ព្រះយសដ៏មានអាយុ គឺឈ្មោះ វិមលៈ ១ សុពាហុ ១ បុណ្ណជិ ១ គវម្បតិ ១ ជាបុត្រពួកត្រកូលសេដ្ឋីធំអនុសេដ្ឋីកងក្រុងពារាណសី បានពោលដំណឹងថា យសកុលបុត្រកោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ហើយស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈចេញអំពីផ្ទះ ហើយបួសកងកេរនៃបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយផ្ទះ ។ លុះសំឡាញ់ទាំងនោះបានឮដំណឹង (យ៉ាងនេះ) ហើយ ទើបតិះដៀលថា យសកុលបុត្រកោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ហើយស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈចេញទៅអំពីផ្ទះ ហើយបួសកងកេរនៃបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយផ្ទះក្នុងធម្មវិន័យណា ធម្មវិន័យនោះមិនមែនជារបស់ថោកទាបដោយពិត ទាំងបព្វជ្ជានោះសោតក៏មិនមែនជារបស់ថោកទាបឡើយ ។ សំឡាញ់ទាំងនោះនាំគ្នាចូលទៅរកព្រះយសដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះយសដ៏មានអាយុ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះយសដ៏មានអាយុនាំសំឡាញ់គ្រហស្ថទាំង ៤ នាក់នោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ

ปสารยึ ฉิสิโญ เอวา อาเยสฺมา ยเสา ปสฺสิตฺวา
สเมเ เขเ ภเณ ปตฺตาเร ทิฆิสหายเก เอตาสเมยฺ
สเฏฐาฺสเฏฐีนิ กุลานิ ขุตฺวา วิมโล สุพาหุ ปุณฺณชิ
ภทฺทชิ สเมเ ภคฺคา ชิวนตฺถ อนุสาสนฺตี ฯ เตสเ
ภคฺคา อนุปุพฺพีกถเ กเถสิ เสยฺยถีทเ ทานกถเ
สีลกถเ สคฺคกถเ กามาเน อาทีนเ โกฺกรเ สงฺกิ-
เลสเ เนกฺขเมฺม อานิสเสเ ปกาเสสิ ฯ ยทา เต
ภคฺคา อญฺญาสิ กลฺลจิตฺเต มุทุจิตฺเต วินีวรณจิตฺเต
อุทคฺคจิตฺเต ปสนฺนจิตฺเต อถ ยา พุทฺธาน สามุกฺกสิกา
ธมฺมเทสนา ตเ ปกาเสสิ ทุกฺเข สมุทเย นิโรเธ
มคฺเค ฯ เสยฺยถาปิ นาม สุทฺธ วตฺถ อปคตกาฬกเ
สมฺมเทว รชเน ปฏิคฺคณฺเหยฺย เอวเมว เตสเ ตสฺเมเยว
อาสเน วิรช วีตมล ธมฺมจกฺขุ อุทปาทิ ยงฺกิญฺจิ

លុះព្រះយសដ៏មានកាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបទូលដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សំឡាញ់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គជាគ្រហស្ថ ៤ នាក់នេះឈ្មោះ វិមលៈ ១ សុពាហុ ១ បុណ្ណជិ ១ គវម្បតិ ១ ជាកូនពួកត្រកូលសេដ្ឋីនឹងអនុសេដ្ឋីកងក្រុងពារាណសី (ជាមួយគ្នា) សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យទុកជាប្រៀនប្រដៅសំឡាញ់អម្បាលនេះឲ្យបាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សំដែងអនុបុព្វីកថាដល់បុរសទាំង ៤ នោះគឺទ្រង់សំដែងទានកថា ១ សីលកថា ១ សគ្គកថា ១ ទោសរបស់កាមទាំងឡាយដ៏លាមក សៅហ្មង ១ អានិសង្សក្នុងការចេញចាកកាម (បួស) ១ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា បុរសទាំង ៤ នាក់នោះមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តផុតចាកនីវរណធម៌ មានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណាព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង គឺទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ និរោធសច្ច ១ មគ្គសច្ច ១ ក្នុងកាលនោះ ។ ធម្មតាសំពត់ស្អាតមិនប្រឡាក់របស់ទៅតែស្រូបប្រលាក់ទៅជាដើម គួរទទួលទឹកជ្រលក់បានដោយប្រពៃ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គដ៏ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់បុរសទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងទីអង្គុយនោះឯងថា ធម្មជាតណាមួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះតែងរលត់ទៅវិញ

สมุทยนฺติ สพฺพญฺจ นิโรธนฺติ ฯ เต ทิฏฺฐธมฺมา ปตฺต-
ธมฺมา วิทิตธมฺมา ปริโยคาฬฺหธมฺมา ตีณฺณวิจิกิจฺ-
ฉา วิคตกถงฺกถา เวสารชฺชปฺปตฺตา อปรปฺปจฺจยา สตฺถุ สา-
สเน กตาวิโน ปตฺตวเจ ลเภยฺยาม ปพฺพชฺชุปสมฺปทนฺติ ฯ ๗๔
ภิกฺขเวติ ภควา อเวจ สาธุภิกฺขเวติ ธมฺโม จรณ [พฺรหฺม-
จริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยายาติ ฯ สา ว เตสํ
อายสฺมนฺตานํ อุปสมฺปทา อเหสิ ฯ อถโข ภควา
เต ภิกฺขู ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสสิ สมาทเปสิ อนุสาสิ ฯ เตสํ
ภควตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิยมานานํ สมาทปิยมานานํ อนุสาสิ-
ยมานานํ อนุตานาย อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจึสุ ฯ
เตน โข ปน สมเยน ปกาเรน โลเกน
อรหนฺโต เหวนฺติ ฯ

จตุตฺถิ หิ สหายกปฺปวตฺตา นิฏฺฐิตา ฯ

ជាធម្មតា មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ បុរសពាំងអម្បាលនោះបាន
ឃើញអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានត្រាស់
ដឹងអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងអរិយសច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុត
សេចក្តីសង្ស័យមិនមានងឿងឆ្ងល់ ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លាមិនបាច់ដឿស្តាប់
ពាក្យបុគ្គលដទៃឡើយ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ទើបក្រាបទូល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំពាំង
អម្បាលនេះគួរបានបព្វជ្ជា គួរបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅថា អ្នកពាំងឡាយ ចូរមកជាភិក្ខុ
ចុះ ហើយត្រាស់ថា សាសនធម៌តថាគតពោលល្អហើយ អ្នកពាំងឡាយ
ចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយ
ល្អចុះ ។ ព្រះពុទ្ធដីកានោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់លោកដ៏មានអាយុពាំង
អម្បាលនោះ ។ លំដាប់នោះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យឧភតបរិសទ្បែនប្រដៅ
ភិក្ខុពាំងអម្បាលនោះដោយធម្មីកថា ។ ភិក្ខុពាំងអម្បាលនោះ កាលដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងឲ្យឧភតបរិសទ្បែនប្រដៅដោយធម្មីកថា ក៏មានចិត្តផុត
ចាកអាសវធម៌ពាំងឡាយ ឥតមានជាប់ជំពាក់ដោយឧបាទានឡើយ ។
ព្រះអរហន្តពាំងឡាយ ១១ អង្គកើតមានក្នុងលោកក្នុងកាលនោះឯង ។

ចប់ បព្វជ្ជារបស់ត្រួហស្តជាសំឡាញ់គ្នា ៤ នាក់ ។

(๓๑) អសេក្ខសុំ ខោ អាយស្មតោ យសស្ស បញ្ចាសមត្តា គិហិសហាយកា ជានបទា បុញ្ញាភិសន្ទានំ កុលានំ បុត្តា យសោ កិរ កុលបុត្តោ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោតិ ។ សុត្វាន នេសំ ឯតទហោសិ ន ហិ នូន សោ ឱរតោ ឆម្ភិនយោ ន សា ឱរតា បព្ពជ្ជា យត្ថ យសោ កុលបុត្តោ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោតិ ។ តេ យេនាយស្មា យសោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ យសំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ ។ អថខោ អាយស្មា យសោ តេ បញ្ចាសមត្តេ គិហិសហាយកេ អានាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា

[៣១] ហានគ្រហស្ថជាសំឡាញ់របស់ព្រះយសដ៏មានអាយុ ប្រមាណ ៥០ នាក់ (ទៀត) ជារស្រុកនៅក្នុងជនបទ (ស្រុកគ្រៅ) ជាកូននៃពួកត្រកូលទាំងឡាយមានបុព្វបុរសជាលំដាប់នៃបុព្វបុរស(១) បានឮដំណឹងច្បាស់ថា យសកុលបុត្រគោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ហើយស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញៈទៅអំពីផ្ទះ ហើយបួសក្នុងកេរនៃបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយឆ្ងៃៗ លុះជនទាំងនោះបានឮដំណឹង (យ៉ាងនេះ) ហើយក៏គ្រិះរិះដូច្នេះថា យសកុលបុត្រគោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ហើយស្លៀកសំពត់កាសាយៈចេញអំពីផ្ទះ ហើយបួសក្នុងកេរនៃបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយផ្ទះក្នុងធម្មវិន័យណា ធម្មវិន័យនោះមិនមែនជារបស់ថោកទាបដោយពិត ទាំងបុព្វជ្ជានោះសោតក៏មិនមែនជារបស់ថោកទាបឡើយ ។ បុរសទាំង ៥០ នាក់នោះនាំគ្នាចូលទៅរកព្រះយសដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះយសដ៏មានអាយុ ហើយឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ គ្រានោះ ព្រះយសដ៏មានអាយុនាំគ្រហស្ថជាសំឡាញ់ទាំង ៥០ នាក់នោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះព្រះយសដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបគ្រាប

---

១ ពាក្យនេះមានន័យដូចជាដីតាំងលំដាប់ត ។ គ្នាមកច្រើនដង ។

យសោ កុលបុត្តំ ឯតទវោច ឥមេ ខោ តេ យញ្ញា-
សមត្តា កិមាសមាយកា ជានបទា បុញ្ញាភិបុញ្ញាតាយ
ភុលានំ បុត្តា ឥមេ កុលា ឱរោធត្តំ អនុសាសន្តិ ។
តេសំ កុលា អនុបុព្ពីកថំ កថេសិ សេយ្យថីទំ ទាន-
កថំ សីលកថំ សគ្គកថំ កាមានំ អាទីនវំ ឱការំ
សង្កិលេសំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ បកាសេសិ ។ យទា
តេ កុលា អញ្ញាសិ កល្យចិត្តេ មុទុចិត្តេ វិនីវរណចិត្តេ
ឧទគ្គចិត្តេ បសន្នចិត្តេ អថ យា ពុទ្ធានំ សាមុក្កំសិកា
ធម្មទេសនា តំ បកាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ
មគ្គំ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធំ វត្ថំ អបគតកាឡកំ
សម្មទេវ រជនំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ ឯវមេវ តេសំ តស្មិំយេវ-
សនេ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ យង្កិញ្ចិ សមុទ-
យធម្មំ សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។ តេ ទិដ្ឋធម្មា បត្តធម្មា

ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើន គ្រហស្ថ
ជាសំឡាញ់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រមាណ ៥០ នាក់ទាំងនេះជាអ្នកនៅក្នុង
ជនបទ ជាបុត្រនៃពួកត្រកូលមានបុព្វបុរសជាលំដាប់នៃបុព្វបុរស សូម
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យឱវាទប្រៀនប្រដៅសំឡាញ់ទាំងអម្បាលនេះឲ្យ
ទាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអនុបុព្វីកថាដល់បុរសទាំងអម្បាល
នោះ គឺទ្រង់សំដែងទានកថា ១ សីលកថា ១ សគ្គកថា ១ ទោស
របស់កាមទាំងឡាយដ៏លាមកសៅហ្មង ១ អានិសង្សក្នុងការចេញចាក
កាម(បួស)១ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា បុរសទាំង៥០នាក់នោះ
មានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តផុតចាកនីវរណធម៌ មានចិត្តអណ្តែត
ឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណា ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ប្រកាសធម្មទេសនា
ដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯងគឺទុក្ខ-
សច្ច១ សមុទយសច្ច១ និរោធសច្ច១ មគ្គសច្ច១ ក្នុងកាលនោះ ។ ធម្មតា
សំពត់ស្អាតមិនប្រឡាក់ដោយរបស់ខ្មៅ គឺធ្យូងឬប្រឡាក់ខ្មៅ គួរទទួលទឹក
ដែលក់ជ្រលក់បានដោយប្រពៃមានឧបមាដូចម្តេចមិញ ធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គ
ដ៏ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់បុរសទាំងនោះក្នុងទី
អង្គុយនោះឯងថា ធម្មជាតណាមួយដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាត
ទាំងអស់នោះតែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា មានឧបមេយ្យដូចោះឯង ។ បុរស

វិនិតឆម្មា បរិយោគាឍ្យឆម្មា តិណ្ណោវិចិកិច្ឆោ វិគតកថំ-
កថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរប្បច្ចយោ សត្ថុ សាសនេ
ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ លភេយ្យាម មយំ ភន្តេ ភគវតោ
សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ លភេយ្យាម ឧបសម្បទន្តិ ។ ៧៨
តំក្ខត្តុំ តតិយំ ភគវា អវោច ស្វាក្ខាតោ ឆម្ភោ ចរថ ព្រហ្ម-
ចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយាតិ ។ សា វ តេសំ
អាយស្មន្តានំ ឧបសម្បទា អហោសិ ។ អថខោ ភគវា
តេ ភិក្ខូ ឆម្ភិយា កថាយ ឱវទិ អនុសាសិ ។ តេសំ
ភគវតា ឆម្ភិយា កថាយ ឱវទិយមានានំ អនុសាសិ-
យមានានំ អនុឋានាយ អាសវេហិ ចិត្តានិ វិមុច្ចិំសុ ។
តេន ខោ បន សមយេន ឆឝគសដ្ឋី លោកេ អ-
រហន្តោ ហោន្តិ ។

ទាំង ៥០ នាក់នោះបានឃើញអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានត្រាស់ដឹងអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងអរិយសច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យមិនមានងឿងឆ្ងល់ ដល់នូវភាវៈជាអ្នកក្លាហាន មិនចាំបាច់ផ្សឿស្តាប់ពាក្យបុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយគួរបានបព្វជ្ជា គួរបានឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅថា អ្នកទាំងឡាយចូរមកជាភិក្ខុចុះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា សាសនធម៌តថាគតពោលល្អហើយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃកងទុក្ខដោយល្អចុះ ។ ព្រះពុទ្ធដីកានោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់លោកដ៏មានអាយុទាំងអម្បាលនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នូវានុប្បទានុប្បដៅភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះដោយធម្មីកថា ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតំពុងទូន្មានប្រៀនប្រដៅ ដោយធម្មីកថា ចិត្តក៏រួចចាកអាសវធម៌ទាំងឡាយឥតមានជាប់ចំពាក់ដោយឧបាទានឡើយ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ៦១ អង្គកើតឡើងក្នុងលោក ក្នុងកាលនោះឯង ។

[๓๒] อถโข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ปุพฺพาหํ ภิกฺขเว สพฺพาสวสิยา เจ ทิฏฺฐา เจ จ มานุสา ตุมฺหากํ ภิกฺขเว ปุพฺพา สพฺพาสวสิยา เจ ทิฏฺฐา เจ จ มานุสา จรถ ภิกฺขเว จาริกํ[๑] พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ มา เอกเกน ทฺเว อคมิตฺถ เทเสถ ภิกฺขเว ธมฺมํ อาทิกลฺยาณํ มชฺเฌกลฺยาณํ ปริโยสานกลฺยาณํ สาตฺถํ สพฺยญฺชนํ เกวลปริปุณฺณํ ปริสุทฺธํ พฺรหฺมจริยํ ปกาเสถ สนฺติ สตฺตา อปฺปรชกฺขชาติกา อสฺสวนตา ธมฺมสฺส ปริหายนฺติ ภวิสฺสนฺติ ธมฺมสฺส

---

๑ ฉ.ม.ย.จาริกนฺติ ก.สฺยา.ปิ เอวมุปริปิ ฯ

(๓๒) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតរួចហើយអំពីអន្ទាក់ទាំងអស់ ទោះបីជារបស់ទេវតាក្តី[1] ទោះបីជារបស់មនុស្សក្តី[2] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសោតក៏បានរួចហើយអំពីអន្ទាក់ទាំងអស់ដែរ ទោះបីជារបស់ទេវតាក្តី ទោះបីជារបស់មនុស្សក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរត្រាច់ទៅកាន់ចារិក (គឺស្រុកនិគមនិងរាជធានី ហើយសំដែងធម៌) ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខដល់ជនជាច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីជាគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំទៅពីនោកតាមផ្លូវមួយជាមួយគ្នាឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរសំដែងធម៌ឲ្យពីពោះបទដើមបទគណ្ឋានិងបទបុព្វ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធប្រកបដោយអត្ថនិងព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌ទាំងអស់ សត្វទាំងឡាយដែលមានធូលីគឺកាគិក្កិលេសតិចតួចក្នុងភ្នែកក៏មាន សត្វទាំងនោះនឹងសាបសូន្យ (ចាកមគ្គផល) ព្រោះមិនបានស្តាប់ធម៌ សត្វ

---

๑ កាមគុណទាំង ๕ ជាទិព្វរបស់ទេវតា ។ ๒ កាមគុណទាំង ๕ ជារបស់មនុស្ស ។

อญฺญาตาเร อมามฺหิ ติกฺขวิเร เยน ทุกฺขลา เสฬาสิ-

กาเมา เตสุปสฺสมฺมิสฺสามิ ธมฺมเทสนายาติ ฯ

(๓๙) อถโข มาโร ปาปิมา เยน ภควา เตนุ-

ปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ คาถาย อชฺฌภาสิ

ติฏฺโฐสิ สตฺถาสเมหิ

เย ติฏฺฐา เย จ มานุสา

มหาพนฺธนพนฺโธสิ

น เม สมณา โมกฺขสีติ ฯ

มุตฺตาหํ สตฺถาสเมหิ

เย ติฏฺฐา เย จ มานุสา

มหาพนฺธนมุตฺตาหิ

นิหาโต ตฺวมสิ อนฺตกาติ ฯ

ចាំដណ្តើយអ្នកបំរុងត្រាស់ដឹងធម៌គង់នឹងមាន ម្នាលភិក្ខុចាំដណ្តើយ ចំណែកតថាគតក៏នឹងចូលទៅកាន់សេនានិគម[1] ក្នុងទុរវេលាប្រទេស ដើម្បីសំដែងធម៌ដែរ ។

(៣៣) គ្រានោះ ក្រុងមារជាអ្នកមានចិត្តអាក្រក់ចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយគាថា ថា

បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គជាប់ចំពាក់ហើយដោយអន្ទាក់ចាំដណ្តើន ទោះបីជារបស់ទេវតាក្តី ទោះបីជារបស់មនុស្សក្តី គឺព្រះអង្គជាបុគ្គលជាប់ចំពាក់ដោយចំណងដ៏មាំ ព្រះអង្គមិនរួចអំពីវិស័យរបស់ខ្ញុំឡើយ ។

ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា នែក្រុងមារ អ្នកជាសត្វដ៏ថោកទាប តថាគតរួចហើយចាកអន្ទាក់ចាំដណ្តើនអស់ ទោះបីជារបស់ទេវតាក្តី ទោះបីជារបស់មនុស្សក្តី គឺតថាគតជាបុគ្គលរួចស្រឡះហើយចាកចំណងដ៏មាំ អ្នកឯងសោតក៏តថាគតនាំចេញអំពីពុតកំណាច (គឺតថាគតឲ្យចាលចាញ់ហើយ) ។

---

១ ក្នុងតតិយសារត្ថទីបនីដីកាមហាវគ្គពណ្ណនាថា សេនានិគមនោះ ដាក់ប្រទេសជាទីនៅរបស់សេនាទាហានពីបឋមកល្បមក ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅថា សេនានិគម ។ សេនានិគមនេះហើយដែលជាស្រុករបស់បិតាខាងសុជាតាដែលថ្វាយមធុបាយាសដល់ព្រះអង្គជាដំបូង ។

อนฺตลิกฺขจโร จาโย
ยมฺหายํ จรติ มาณโว
เตน ตํ พนฺธเย สฺปมิ[๑]
น เม สมณา เมาณฺฑิเยติ ฯ

ปุจา สงฺฆา ตงฺขา ราโย
ชาณฺฑุ จ มณฺโฑรมา
ปิตฺต เม วิกเตา ชณฺโฑ
ลิมาเตา ภูปสิ อนฺตกาติ ฯ

อยเญว หิ เอเก ปาปิมา ปาปาติ วา ปาปกา ปาปาติ วา ปาปสมาจาราติ วา ทุกฺกี ทุมฺมุโข ตาเทวญฺญาเยติ ฯ

หารกปาจิตฺติยวณฺณนา ฯ

(๓๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ชานานิสา ชานาชานปทา ปจฺจนฺตเทเส จ อุปสมฺปทาเปกฺขา จ อาเนญฺจิ ภิกฺขา เน ปญฺญาเปสุนฺติ

---

๑ ปี. ม. ภาณยิสฺสามิ ฯ

ក្រុងមារក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះសមណៈ អន្ទាក់ណា ដែលគ្រាច់ទៅក្នុងអាកាស អន្ទាក់នេះឯងគឺធម្មតាដែលគ្រាច់ទៅក្នុងចិត្ត (របស់សត្វ ខ្ញុំនឹងចាក់ព្រះអង្គដោយអន្ទាក់គឺធម្មតានោះ ព្រះអង្គគង់មិនរួច (អំពីវិស័យ) របស់ខ្ញុំទេ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមារដ៏ថោកទាប រូបសំឡេង ក្លិន រស នឹងផោដ្ឋព្វៈជាគ្រឿងតម្រេកក្នុងចិត្តនៃសត្វ ចំណង់របស់តថាគតក្នុងអារម្មណ៍ មានរូបជាដើមនេះច្បាស់ចាកអស់ហើយ អ្នកឯងសោតក៏តថាគតនាំចេញអំពីពុតកំណាច (គឺតថាគតឲ្យចាលចាញ់ ហើយ ។ លំដាប់នោះ ក្រុងមារជាអ្នកមានចិត្តអាក្រក់កើតទុក្ខតូចចិត្តថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគស្គាល់អញ ព្រះសុគតស្គាល់អញ រួចក៏អន្តរធានបាត់ទៅអំពីកន្លែងនោះឯង ។

ចប់ អាឃាដកថា ។

[៣៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយតែងនាំមកនូវពួកបព្វជ្ជូបេក្ខបុគ្គល[1]ផង នូវពួកឧបសម្បទាបេក្ខបុគ្គល[2]ផង អំពីទិសផ្សេង ។

---

១ អ្នកសំឡឹងយកថា បព្វជ្ជា គឺអ្នកដែលប្រាថ្នានឹងបួសជាសាមណេរ ។ ២ អ្នកសំឡឹងយកថា ឧបសម្បទា គឺអ្នកដែលប្រាថ្នានឹងបួសជាភិក្ខុ ។

อุปสมฺปาเนสฺวตีตา ฯ ตตฺร ภิกฺขุ เจว กาลมตฺตญฺจ ปฺจฺฉาเปกฺขา จ อุปสมฺปนาเปกฺขา จ ฯ อยเมตฺถ กกฺขโร ปเทสวินิจฺฉโย ปฐมสิกฺขาปทวณฺณนายเมว วุตฺตนยตฺตา ปน อิธ นตฺถิ วิตฺถารกถา ปเนตฺถ ภิกฺขู นานานิสฺสิตา นานาสนฺทิฏฺฐิกา ปฺจฺฉาเปกฺขา จ อุปสมฺปนาเปกฺขา จ อาเนตฺวา กกฺขเฬ เนว ปฺจฺฉาเปสฺสติ อุปสมฺปาเนสฺสตีติ ตตฺร ภิกฺขุ เจว กาลมตฺตญฺจ ปฺจฺฉาเปกฺขา จ อุปสมฺปนาเปกฺขา จ ยฺญฺจ ตาทิสํ ภิกฺขุ อนุชานาเตยฺยุ สุทฺธาวาสิกา ภิกฺขเวว สาสุ สาสุ นิสฺสาสุ เตสุ เตสุ สนฺทิฏฺฐิเกสุ ปฺจฺฉาเปสฺสนฺติ อุปสมฺปาเนสฺสนฺตีติ ฯ อยเมตฺถ กกฺขโร สายณฺหสมยํ ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ฯเปฯ นิทฺทาเย ฯเปฯ ปจฺจูสกาเล ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา ญตฺตึ ฐเปตฺวา ภิกฺขู อาทิเก สตฺต ยญฺจ ภิกฺขเว ราชาภิเนยฺยสฺส

អំពីជនបទផ្សេង ។ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងបំបួសនឹងឲ្យឧប-
សម្បទាដល់កុលបុត្រទាំងនោះ (ចំពោះព្រះអង្គ) ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក្តី
បព្វជ្ជាបេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយក្តី ឧបសម្បទាបេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយក្តី ក៏
រមែងលំបាកកាយដំណើរនោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីស្ងាត់ទ្រង់សម្ងំនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានព្រះតម្រិះក្នុងព្រះហ-
ឫទ័យកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ កិក្ខុទាំងឡាយតែងនាំមកនូវពួក
បព្វជ្ជាបេក្ខបុគ្គលផង នូវពួកឧបសម្បទាបេក្ខបុគ្គលផង អំពីទិសផ្សេង ។
អំពីជនបទផ្សេង ។ (មកកាន់សំណាក់តថាគត) ដោយគិតថា ព្រះដ៏-
មានព្រះភាគនឹងបំបួសនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រទាំងនោះ ចំណែក
កិក្ខុទាំងឡាយក្តី បព្វជ្ជាបេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយក្តី ឧបសម្បទាបេក្ខបុគ្គល
ទាំងឡាយក្តី ក៏រមែងលំបាកកាយដំណើរនោះ បើដូច្នោះគួរតថាគតអនុ-
ញ្ញាតដល់កិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ អ្នកទាំងឡាយ
ត្រូវឲ្យបព្វជ្ជា ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ) ក្នុងទិសនោះ ។ កាលដនបទ
នោះៗចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញ
ចាកការសម្ងំនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន កាលវេលាថ្ងៃរសៀល ហើយព្រះអង្គឲ្យប្រ-
ជុំកិក្ខុសង្ឃរួចត្រើធម្មីកថាត្រាស់ចំពោះកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងកាលនោះថា ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគតនៅក្នុងទីស្ងាត់សម្ងំក្នុងកម្មដ្ឋានក្នុងទីនេះ

ปฏิสลฺลีนสฺส ฯเปฯ เอตสฺมา ปริโตสฺกา อุทฺธจฺจา ฯเปฯ ปาราชิกา ปาจิตฺติยา ปาฏิเทสนียา ทุกฺกฏา ทุพฺภาสิตา ปฐมสฺส ฌานสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ ปฐมสฺส ฌานสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺติ ทุติยสฺส ฌานสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ ทุติยสฺส ฌานสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺติ ตติยสฺส ฌานสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ ตติยสฺส ฌานสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺติ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺติ อากาสานญฺจายตนสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ อากาสานญฺจายตนสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺติ วิญฺญาณญฺจายตนสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ วิญฺญาณญฺจายตนสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺติ อากิญฺจญฺญายตนสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ อากิญฺจญฺญายตนสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺติ เนวสญฺญานาสญฺญายตนสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ เนวสญฺญานาสญฺญายตนสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺติ โสตาปตฺติผลสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ สกทาคามิผลสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ อนาคามิผลสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ อรหตฺตสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺติ ฯ ปฐมสฺส ปน ฌานสฺส ปริหานาย สงฺวตฺตนฺตีติ ฯ ปฐมสฺส ปน ฌานสฺส ปริหานิยา สงฺวตฺตนฺตีติ ฯ ปมาทมูลกา สพฺเพปิ อนฺตรายิกา ธมฺมา ปมาทมูลกา สพฺเพปิ ปริหานิยา ธมฺมา ปมาทมูลกา สพฺเพปิ ปริหาน

ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះឯង កិក្ខុទាំងឡាយតែងនាំមកនូវបព្វជ្ជាបេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយផង នូវឧបសម្បទាបេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយផង អំពីទិសផ្សេងៗ អំពីជនបទផ្សេងៗ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងឲ្យបព្វជ្ជានឹងឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រទាំងនោះ កិក្ខុទាំងឡាយក្តី បព្វជ្ជាបេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយក្តី ឧបសម្បទាបេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយក្តី ក៏រមែងលំបាកក្នុងដំណើរនោះ បើដូច្នោះគួរតថាគតអនុញ្ញាតដល់កិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបព្វជ្ជាឲ្យឧបសម្បទា(ដល់កុលបុត្រ)ក្នុងទិសនោះៗ ក្នុងជនបទនោះៗចុះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតថាអ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបព្វជ្ជាឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ) ក្នុងទិសនោះៗ ក្នុងជនបទនោះៗ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវឲ្យបព្វជ្ជាឲ្យឧបសម្បទាយ៉ាងនេះ ។ កុលបុត្រនោះកិក្ខុគប្បីការសាន់ទំពុកមាត់ឲ្យជាជម្លូង ហើយឲ្យស្លៀកសំពត់កាសាយៈទាំងឡាយ រួចឲ្យពាក់ចីពរឆៀងស្មាម្ខាងឲ្យថ្វាយបង្គំបាទកិក្ខុទាំងឡាយ ហើយឲ្យអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងរួចប្រាប់ថា អ្នកចូរពោលពាក្យយ៉ាងនេះ[1]ថា ខ្ញុំព្រះករុណាសូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ខ្ញុំព្រះករុណាសូមដល់នូវព្រះធម៌ជាទីរលឹក ខ្ញុំព្រះករុណាសូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីរលឹក ខ្ញុំព្រះករុណា

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថាមានសេចក្តីបំពេញទៀតថា អ.ញ្ជ.ពោលនូវពាក្យណា អ្នកចូរពោល.ម.នូវពាក្យនោះ ។

สรณาคมนูปสมฺปทาย ปุพฺพภาคปฏิปตฺติ-

ยา ปน สรณาคมนูปสมฺปทาย สรณาคมนูปสมฺปทาย ปุพฺพภาคปฏิปตฺติ

สูมដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌ជាទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ជាគំរប់បីដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌ជាទីរលឹក ជាគំរប់បីដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីរលឹក ជាគំរប់បីដងផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបព្វជ្ជានិងឧបសម្បទា ដោយត្រៃសរណាគមន៍ទាំងឡាយនេះ ។

ឧបសម្បទាកថាដោយត្រៃសរណាគមន៍ ចប់ ។

(๓๕) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនៅចាំវស្សារួចហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរហត្តផលវិមុត្តិដ៏ប្រសើរតថាគតបានសម្រេចហើយ អរហត្តផលវិមុត្តិដ៏ប្រសើរតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ដោយបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តជាច្រើនដោយ ដោយមានសេចក្តីព្យាយាមដ៏ល្អជាច្រើនដោយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បំណែកអ្នកទាំងឡាយក៏បានសម្រេចនូវអរហត្តផលវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផលវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ដោយបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តជាច្រើនដោយ ដោយមានសេចក្តីព្យាយាមដ៏ល្អជាច្រើនដោយ ។

อถโข มาโร ปาปิมา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ

อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ คาถาย อชฺฌภาสิ

พทฺธោสิ มารปาเสหิ เย ทิพฺพา เย จ มานุสา

มหาพนฺธนพทฺธោสิ นเม สมณ โมกฺขสีติ ฯ

มุตฺโตหํ มารปาเสหิ เย ทิพฺพา เย จ มานุสา

มหาพนฺธนมุตฺโตมฺหิ นิหโต ตฺวมสิ อนฺตกาติ ฯ

อถโข มาโร ปาปิมา ญาตาสิ มํ ภควา ญาตาสิ

มํ สุคโตสิ ฯเปฯ ตตฺเถวนฺตรธายิ ฯ

(๓๖) อถโข ภควา ปจฺจนฺตสีมายํ ยถาภิรนฺตึ

วิหริตฺวา เยน พาราณสี เตน จาริกํ ปกฺกามิ ฯ

គ្រានោះ ក្រុងមារជាអ្នកមានចិត្តអាក្រក់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបពោលពាក្យជាគាថានឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រះបរមណៈ អន្ទាក់ធំឆ្មាយណា ។ ពោះបីជារបស់ទេវតាក្តី ជារបស់មនុស្សក្តី ព្រះអង្គជាប់ហើយដោយអន្ទាក់ធំនោះ ដែលជាអន្ទាក់របស់មារ ព្រះអង្គជាប់ចំពាក់ហើយដោយចំណងរបស់មារ ព្រះអង្គមិនរួច (អំពីវិស័យ) ខ្ញុំឡើយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមារជាសត្វដ៏លាមក អន្ទាក់ធំឆ្មាយណា ។ ពោះបីជារបស់ទេវតាក្តី ជារបស់មនុស្សក្តី តថាគតរួចស្រឡះហើយចាកអន្ទាក់ធំនោះ ដែលជាអន្ទាក់របស់មារ តថាគតរួចហើយចាកចំណងរបស់មារ អ្នកឯងសោតក៏តថាគតនាំចេញចាកពុតកំណាច (គឺតថាគតផ្ចាញ់ផ្ចាល) ហើយ ។

គ្រានោះ ក្រុងមារជាអ្នកមានចិត្តជ្រាបកើតទុក្ខក្តួចចិត្តថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្គាល់អញ ព្រះសុគតទ្រង់ស្គាល់អញ ហើយក៏អន្តរធានបាត់ទៅអំពីកន្លែងនោះឯង ។

(៣៦) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រថាប់នៅក្នុងក្រុងពាពណ-សីគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ រួចទ្រង់យាងចេញទៅកាន់ចារិកឆ្ងាយទៀត

អថខោ ភគវា មគฺคา ឱกฺกมฺม เยน អญฺญตโร วนสณฺโฑ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ วนสณฺฑํ อชฺฌาคาหิตฺวา អญฺญตรสฺมึ รุกฺขมูเล นิสีทิ ฯ

តេน ខោ បน សมเยน តีณิ សตฺตสตานิ ភทฺทวคฺคิยา สหายกา สปชาปតิกา តสฺมึ[๑] วนสณฺเฑ បริ-ចาเรนฺติ ฯ ឯกสฺส បชาปតิ นาหោសิ ฯ តสฺสตฺถาย វេសี អานีตา អហោសิ ฯ អថខោ សา វេสี តេសุ បមตฺเตสุ បริចาเรนฺเตสุ ភณฺឌំ អាទាយ បលายิตฺถ ฯ អថខោ តេ សហายกา សហายกสฺส វេយฺยาវจฺจំ ករោนฺตา តំ ឥตฺถึ ករោនฺตา តំ វនสณฺฑំ អាហិณฺฑนฺตา អទฺทสំสุ ភគវนฺตំ អญฺญតรสฺมึ រุกฺขមูเล និสินฺนំ ធิสฺวាន យេន ភគវา តេនุបสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ភគវนฺตំ ឯតទវោจุំ អបิ ภนฺเต ភគวา ឥตฺถึ[๒] បสฺสยฺยาถาติ ฯ กึ បน ตេ กุมารา ឥตฺถิយาติ ฯ ឥធ មยំ ภนฺเต

---

๑ ฉ. ตสฺมึเยว ฯ ๒ ฉ. ม. ឯกំ ឥตฺถึ ฯ

ប្រទេស ។ កាលនោះ ព្រះអង្គទ្រង់យាងចុះចាកផ្លូវសំដៅទៅកាន់ដងវៃព្រមួយ លុះយាងទៅដល់ហើយទ្រង់ចូលទៅកាន់ដងវៃព្រនោះហើយគង់នៅទៀបគល់ឈើមួយ ។

សម័យនោះឯង ពួកភក្ខុវគ្គិយកុមារប្រមាណ ៣០ នាក់ជាសំឡាញ់នឹងគ្នាព្រមទាំងភរិយា កំពុងឲ្យភរិយាបម្រើ (ដោយកាម) ក្នុងដងវៃព្រនោះ ។ មានកុមារម្នាក់ឥតភរិយានឹងគេ ។ ទើបកុមារទាំងនោះទៅនាំយកស្រីពេស្យា (ស្រីផ្កាមាស) ម្នាក់មក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កុមារដែលឥតភរិយានោះ ។ លំដាប់នោះឯង កាលដែលកុមារទាំងនោះប្រមែប្រមៃសប្បុសកំពុងឲ្យភរិយារបស់ខ្លួនបម្រើ ស្រីពេស្យានោះបានលួចយកគណ្ឋៈ[1] រត់ចាត់ទៅ ។ កាលនោះ កុមារជាសំឡាញ់នឹងគ្នាទាំងនោះខ្វល់ខ្វាយដល់កុមារជាសំឡាញ់ដួយស្វែងរកស្រីពេស្យានោះ ក៏បានដើរទៅកាន់ដងវៃព្រនោះបានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅទៀបគល់ឈើមួយ លុះឃើញហើយទើបនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឃើញស្រី (ម្នាក់) ដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកុមារទាំងឡាយ ចុះអ្នកត្រូវការអ្វី ដោយស្រី (នោះ) ។ កុមារទាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

---

១ បង្វៃប ឬទ្រព្យ ។

ตีสมตฺตา กณฺฑาวิคฺคิยา สมาปตฺติกา สมาปชฺชิตพฺพตฺตา
สมสฺสิ วินสณฺฐา ปริจารยิมฺหา ฯเปฯ ปฐมาปตฺติ
ฉาเหสิ สงฺฆสฺส เวสิ อาณิตา อเหสิ
อฏฐา สา กณฺเฑ เวสิ อมฺเหสุ ปมเตฺตสุ ปริจา-
เรณฺเสุ กลฺยาณ อาคาย ปลายิตฺถ เตน มยิ กณฺเฑ
สมาปตฺติกา สมาปตฺติสฺส เวยฺยาวจฺจ กเรยฺยาถ ตำ
สงฺฆสฺส กเวสณฺฐา สมิ วินสณฺฐาย อาปาณฺฐกมาติ ฯ ตำ
กึ มญฺญถ เอ กุมาก กเตมิ อุ เอ ตุมฺหากำ วจนำ
ก สุตฺเต สงฺฆสฺส กเวเสยฺยาถ ยิ ก อตฺตาน กเวเสยฺยา-
ถาติ ฯ ฯเตนหิ กณฺเฑ อมฺหากำ วจนำ มยิ อตฺตาน
กเวเสยฺยาถาติ ฯ เตนหิ เอ กุมาก ลิสีธ
ธมฺม เอ เธเสสฺสามีติ ฯ ฯวำ กณฺเฑติ เอ เต กณฺฑ-
าวิคฺคิยา สมาปตฺติกา กสฺส อกิกเธตฺวา ฯกมนฺต
ลิสีธิสุ ฯ เตสำ กสฺส อนุปุพฺพีกถ กเถสิ

ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាប្រមាណ ៣០នាក់ជាពួកដ៏ចំរើន ជាសំឡាញ់នឹងគ្នា នៅកប់ទុរវេលាប្រទេសនេះមានកវិយាគ្រប់ៗគ្នា ជាន់ឲ្យកវិយាបម្រើក្នុងដងវៃនេះ ឯកុមារជាសំឡាញ់ម្នាក់មិនមានកវិយានឹងគេឡើយ យើងខ្ញុំបាននាំយកស្រីពេស្យាម្នាក់មក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កុមារជាសំឡាញ់នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលដែលយើងខ្ញុំប្រហែសឆ្លៀតកំពុងឲ្យកវិយារបស់ខ្លួនបម្រើ ស្រីពេស្យានោះក៏លួចយកកណ្ដៀវត់បាត់ទៅក្នុងពេលនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនោះយើងខ្ញុំជាសំឡាញ់នឹងគ្នាខ្លាំងណាស់ដល់កុមារជាសំឡាញ់ដួយស្វែងរកស្រីពេស្យានោះ ក៏បានដើរមកកាន់ដងវៃនេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកុមារទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់រឿងនោះដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយគួរស្វែងរកស្រីប្រសើរជាង ឬគួរស្វែងរកខ្លួនប្រសើរជាង ។ កុមារទាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំគួរស្វែងរកខ្លួនប្រសើរជាង ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកុមារទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយអង្គុយមកសិនចុះ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ កុមារជាសំឡាញ់នឹងគ្នាទាំងនោះទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងនូវអនុបុព្វីកថាដល់ពួក

សេយ្យថីទំ ធានកថំ សីលកថំ សគ្គកថំ កាមានំ
អាទីនវំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ បកាសេសិ ។ យទា តេ ភគវា អញ្ញាសិ កល្ល-
ចិត្តេ មុទុចិត្តេ វិនីវរណចិត្តេ ឧទគ្គចិត្តេ បសន្នចិត្តេ
អថ យា ពុទ្ធានំ សាមុក្កំសិកា ធម្មទេសនា តំ ប-
កាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មគ្គំ ។ សេយ្យ-
ថាបិ នាម សុទ្ធំ វត្ថំ អបគតកាឡកំ សម្មទេវ រជនំ
បដិគ្គណ្ហេយ្យ ឯវមេវ តេសំ តស្មិំយេវ អាសនេ វិរជំ វីត-
បលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្ពន្តំ
និរោធធម្មន្តិ ។ តេ ទិដ្ឋធម្មា បត្តធម្មា វិទិតធម្មា បរិ-
យោគាឡ្ហធម្មា តិណ្ណវិចិកិច្ឆា វិគតឆកថំកថា វេសា-
រជ្ជប្បត្តា អបរប្បច្ចយា សត្ថុ សាសនេ ភគវន្តំ ឯត-
ទវោចុំ លភេយ្យាម មយំ ភន្តេ ភគវតោ សន្តិកេ

កន្ធវគ្គិយកុមារជាសំឡាញ់នឹងគ្នាទាំងនោះ គឺទ្រង់ប្រកាសទានកថា ១ សីលកថា ១ សគ្គកថា ១ ទោសរបស់កាមទាំងឡាយដ៏លាមកសៅហ្មង ១ អានិសង្សក្នុងការចេញចាកកាម(បួស) ១ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា កន្ធវគ្គិយកុមារទាំងនោះមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តផុតចាកនីវរណធម៌ មានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណា ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ប្រកាសធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់លើកឡើងសំដែងបំពោះព្រះអង្គ គឺសំដែងទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ និរោធសច្ច ១ មគ្គសច្ច ១ ក្នុងកាលនោះ ។ ធម្មតាសំពត់ស្អាតប្រាសចាកពណ៌ទៀតគួរទទួលទឹកជ្រលក់បានដោយប្រពៃ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ឯធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គដ៏ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិលក៏កើតឡើងដល់កន្ធវគ្គិយកុមារទាំងនោះក្នុងទីអង្គុយនោះឯងថា ធម្មជាតណាមួយ ដែលមានកិរិយាកើតឡើង ធម្មជាតទាំងអស់នោះ រមែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ កន្ធវគ្គិយកុមារទាំងនោះបានឃើញអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដឹងច្បាស់អរិយសច្ចធម៌ហើយ បានចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងអរិយសច្ចធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យ មិនមានងឿងឆ្ងល់ ដល់នូវភាវៈជាអ្នកក្លាហានមិនជ្រាប់ដឿីស្តាប់ពាក្យបុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

ปญฺจงฺคิกํ ตูริยคฺคมาทาย อุปสงฺกมิตฺวา ฯ เป ฯ ตสฺมา ตุมฺหากมฺปิ ภควา อเวจ สฺวากฺขาโต ธมฺโม จรถ [พฺรหฺมจริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยายาติ ฯ สา ว เตสํ อายสฺมนฺตานํ อุปสมฺปทา อโหสิ ฯ

ภควโต ปพฺพชิยสหายกานํ วตฺถุ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทุติยภาณวารํ ฯ

(๓๗) อถ โข ภควา อนุปุพฺเพน จาริกํ จรมาโน ยេน อุรุเวลา เตนุปสงฺกมิ ฯ តេน โข ปน สมเยน อุรุเวลายํ តโย ชฏิลา បដិវสนฺติ อุรุเวลกสฺสโป นទីกสฺสโป គយากสฺสโปតិ ฯ តេសុ อุรุเวลกสฺสโป ชฏิโล បญฺจนฺนំ ชฏิลสតានំ ฆាยเกา โหติ วิฆายเกา អគฺគิ បមุโข ฆาโมกฺโข ฯ นទីกสฺสโป ชฏิโล តិณฺณំ ชฏิลสតានំ ฆាยเกา โหติ วิฆายเกา អគฺคิ បมุโข ฆาโมกฺโข ฯ គយากสฺสโป ชฏิโล ទฺวินฺนំ ชฏิลสតានំ ฆាยเกา โหติ วิฆายเกา អគฺคิ បมุโข ฆาโมกฺโข ฯ

យើងខ្ញុំគួរបានបព្វជ្ជា គួរបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅកុលបុត្តទាំងនោះថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមកជាភិក្ខុចុះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា សាសនាធម៌តថាគតបានសំដែងល្អហើយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយល្អចុះ ។ ព្រះពុទ្ធដីកានោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់កុលបុត្តទាំងនោះ ។

ចប់ រឿងពួកភទ្ទវគ្គិយភិក្ខុជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ។

ទុតិយភាណវារៈ ចប់ ។

(៣៧) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចៀសចាកតាមលំដាប់ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរសំដៅទៅកាន់ឧរុវេលាប្រទេស ។ សម័យនោះឯង ជដិល ៣ នាក់ (ជាបងប្អូនធំគ្នា) គឺឧរុវេលកស្សប ១ នទីកស្សប ១ គយាកស្សប ១ អាស្រ័យនៅក្នុងឧរុវេលាប្រទេស (នោះ) ។ បណ្តាជដិលទាំងនោះ មានជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបជានាយក ជាអ្នកដឹកនាំ ជាកំពូល ជាប្រធាន ជាបុគ្គលដ៏ឧត្តមប្រសើរជាងជដិល ៥០០ នាក់ ។ ជដិលឈ្មោះនទីកស្សប ជានាយក ជាអ្នកដឹកនាំ ជាកំពូលជាប្រធានជាបុគ្គលដ៏ឧត្តមប្រសើរជាងជដិល ៣០០ នាក់ ។ ជដិលឈ្មោះគយាកស្សប ជានាយក ជាអ្នកដឹកនាំ

អថខោ ភគវា យេន ពុរវេលកសុបសន្និគមោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ពុរវេលកសុបំ ឯតទវោច សចេ តេ កស្សប អករុវសេយ្យាម ឯករត្តិំ អក្ខាតារោតិ ។ ន ខោ មេ មហាសមណ ករុ អបិច ខោ ចណ្ឌោត្ថ ឆាតកភយា ឥទ្ធិមា អាសីវិសោ ឃោរវិសោ សោ តំ មា វិហេឋេសីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា ពុរវេលកសុបំ ឯតទវោច សចេ តេ កស្សប អករុវសេយ្យាម ឯករត្តិំ អក្ខាតារោតិ ។ ន ខោ មេ មហាសមណ ករុ អបិច ខោ ចណ្ឌោត្ថ ឆាតកភយា ឥទ្ធិមា អាសីវិសោ ឃោរវិសោ សោ តំ មា វិហេឋេសីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ ភគវា ពុរវេលកសុបំ ឯតទវោច សចេ តេ កស្សប អករុវសេយ្យាម ឯករត្តិំ អក្ខាតារោតិ ។ ន ខោ មេ មហាសមណ ករុ អបិច ខោ ចណ្ឌោត្ថ ឆាតកភយា ឥទ្ធិមា អាសីវិសោ

ជាកំពូលជាប្រធាន ជាបុគ្គលដ៏ឧត្តមប្រសើរជាងជដិល ២០០នាក់ ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅកាន់អស្រមរបស់ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបថា នែកស្សប បើអ្នកមិនចង្អៀតចង្អល់ទេ យើងសូមនៅក្នុងភេងភ្លើងបានមួយរាត្រី ។ ឧរុវេលកស្សបពោលតបថា បពិត្រមហាសមណៈ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់អ្វីទេ តែថាភេងភ្លើងនេះមាននាគរាជមួយជាសត្វកាច មានបុទ្ធិ មានពិសក្នុងចង្កឹម មានពិសដ៏ពន្ធឹក កុំឲ្យតែនាគរាជនោះរាបៀតបៀនព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបជាគំរប់ពីរដងទៀតថា នែកស្សប បើអ្នកមិនចង្អៀតចង្អល់ទេ យើងសូមនៅក្នុងភេងភ្លើងបានមួយរាត្រី ។ ឧរុវេលកស្សបពោលតបថា បពិត្រមហាសមណៈ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់អ្វីទេ តែភេងភ្លើងនេះមាននាគរាជមួយជាសត្វកាច មានបុទ្ធិ មានពិសក្នុងចង្កឹម មានពិសដ៏ពន្ធឹក កុំឲ្យតែនាគរាជនោះរាបៀតបៀនព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបជាគំរប់បីដងទៀតថា នែកស្សប បើអ្នកមិនចង្អៀតចង្អល់ទេ យើងសូមនៅក្នុងភេងភ្លើងបានមួយរាត្រី ។ ឧរុវេលកស្សបពោលតបថា បពិត្រមហាសមណៈ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់អ្វីទេ តែភេងភ្លើងនេះមាននាគរាជមួយ ជាសត្វកាច

ยาวาหิ สา สา ตสฺส มาตา วิโรเจยฺย ฯ อปฺเปว[๑] นาม
น วิโรเจยฺย สตฺตาหเมว ขฺวาหนฺติ อกฺขาตพฺพนฺติ ฯ วิโรจติ มหาสมณ ยถาสุขนฺติ ฯ อถโข
ภควา อกฺขาตารํ ปริสิตฺวา ตสฺมาสนฺทกา ปลฺลงฺกา อาภุชิตฺวา ทุติยาย ตายนฺหสมยนฺติ
ปริมุขา สตี อุปฏฺฐเปตฺวา ฯ

(๓๘) อถโข สา ทาสี อจิรสฺส ภควนฺตํ ปริจฺฉิ ทิสฺวาน ทุกฺขี ทุมฺมนา ปจฺจาสิ ฯ อถโข ภควา
ปตฺตจีวรมาทาย ยตฺถ ตา มาตา สมสฺส ทาสสฺส อนุปทาจฺฉิ ปาทา จมฺมา มสา นหารุา อฏฺฐา
เตชสา เตนฺ ปริยาทิยฺยนฺติ ฯ อถโข ภควา ตถารูปึ สทฺธาสงฺฆาตึ อาสงฺฆาติตฺวา ปจฺจาสิ ฯ
อถโข สา ทาสี ภควนฺตึ อสยหาตฺวา ปลฺลลิ ฯ ภควาปิ เตนาสนฺนึ สมาปชฺชิตฺวา ปลฺลลิ ฯ อถโข

๑ อปฺเปวนามาติ ภควโต ยาจนาย ทิสฺสติ ฯ

มานปฏิ มานติสกฺกฺจ มานติสฺจ ทุกฺกฏ กุ้ยฺหาเตนาคราชนาโรสปฏิเสน
ภควนฺต ฯ ภควาติ โข นาคราชา เอตทโวจ ปหุ เม ภนฺเต ภควา นาคราชนาโร
ปฏิเสนาย นตฺถิ เม ภนฺเต นาคราชนาโร ปฏิเสนาย อลเมว ภควา ปฏิกฺกมตุ
สุคโต ปฏิกฺกมตุ ฯ อถโข นาคราชา ภควนฺต เอตทโวจ ปฏิกฺกมตุ ภนฺเต ภควา
ปฏิกฺกมตุ สุคโต ยสฺสทานิ ภนฺเต ภควา กาลญฺญู ฯ ลทฺธาน โข นาคราชา ภควโต
ปฏิญฺญ ภควนฺต ติกฺขตฺตุ ปทกฺขิณ กตฺวา ตตฺเถว อนฺตรธายิ ฯ

(๓๘) คาโน นาคโนปานยิ ภควนฺต ปวิสนฺต ทิสฺวาน ทิสฺวา ทุกฺขี ทุมฺมโน
รุทมาโน อสฺสูนิ ปวตฺเตนฺโต เอว ภควนฺต เอตทโวจ อหาเนน ภนฺเต ภควา
อาคมาสิ อหาเนน ภนฺเต สุคโต อาคมาสิ ยาวญฺจิทาน ภนฺเต ภควา นาคราชนาโร
ปฏิเสนาย นาคราชนาโร ปฏิเสนาย ภนฺเต ภควา ปฏิกฺกมตุ สุคโต ปฏิกฺกมตุ
ยสฺสทานิ ภนฺเต ภควา กาลญฺญู ฯ อถโข ภควา ตุณฺหีภาเวน อธิวาเสสิ ฯ
อถโข นาคราชา ภควโต อธิวาสน วิทิตฺวา ภควนฺต ติกฺขตฺตุ ปทกฺขิณ กตฺวา
ตตฺเถว อนฺตรธายิ ฯ

สญฺโญติภูตาน(๑) อคฺฆาตาย อาธิปฺปายวเสน เหตา สมฺปชฺ-
ลิตา สญฺโญติภูตา(๒) ฯ อถโข เต ฉฬิลา อคฺฆาตาย
ปริภาเวตฺวา ฆาตาปาสุ อภิรูหิตฺวา วต โภ มหาสมณา
ชาเตน วิเหฐิตมฺหา ฯ อถโข ภควา ตสฺสา รตฺติยา
อจฺจเยน ตสฺส ชาตสฺส อนุปทาย ธาตุโย จตฺตาโร มหา-
สญฺเ ฉหาตุโย อฏฺฐิญฺเ อฏฺฐิมิญฺเ เตชสา เตชํ ปริ-
ยาทิยิตฺวา ปตฺเต ปกฺขิปิตฺวา ฉฬงฺคสมุปสฺสี ฉฬิ-
ลสฺส ฉเฬสิ อยญฺเ ภควา ชาโต ปริยาทิณฺเ
อสฺส เตชสา เตโชติ ฯ อถโข ฉฬงฺคสมุปสฺสี
ฉฬิลสฺส ฉตฺตมาสิ มหิทฺธิโก โข มหาสม-
ณโก มหานุภาโว ยนฺนูน มยา ตาว ชาตสฺส ชาตก-
ฉสฺส ฉนฺทิมโต อาสีวิสสฺส ฆোรวิสสฺส เตชสา
เตชํ ปริยาทิยิสฺสามิ ฉ เจฺว จ โข อหา ยถา
อหาฏฺฐิ ฯ

[๓๙] ฉอญฺญาย ภควา ฉฬงฺคสมุปสฺสี ฉฬิ-
ลมเวจ สเจ เต ภควา อหุ วิหาเรน

๑-๒ สญฺโญติภูตาน สญฺโญติภูตนฺติปิ ฉปิ ฯ

ចាំងពីបេណ្ដាលពន្លឺភ្លើងឲ្យភ្លឺព្រោងព្រាយឡើងហើយ ឯពេងភ្លើងក៏រុងរឿងភ្លឺសន្ធោរសន្ធៅឡើងហាក់ដូចជាភ្លើងនេះ ។ លំដាប់នោះ ជដិលចាំងអម្បាលនោះ នាំគ្នាចោមពេញពេងភ្លើងហើយពោលយ៉ាងនេះថា ទុសមណៈមានរូបល្អម្ល៉េះ ឥទ្ធវត្រៃវនាគពាជដបៀតបៀន ។ ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគលុះពត្រីនោះកន្លងទៅហើយ ទ្រង់មិនបានប៉ះពាល់ស្បែកក្រៅ ស្បែកបន្ទាប់ សាច់ សរសៃឆ្អឹង នឹងខួរក្នុងឆ្អឹងរបស់នាគនោះទ្រង់គ្របសង្កត់តេជៈដោយតេជៈហើយទ្រង់ចាប់នាគច្រកក្នុងបាត្រ (ទាំយកទៅ) បង្ហាញដល់ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបថា នែកស្សប នេះនាគរបស់អ្នកឯង តថាគតបានគ្របសង្កត់តេជៈរបស់ហ៊ ដោយតេជៈតថាគតហើយ ។ គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបត្រិះរិះដូច្នេះថា មហាសមណៈ (នេះ) មានឫទ្ធិខ្លាំងមានអានុភាពធំមែន ព្រោះហេតុថា (ព្រះអង្គ) អាចគ្របសង្កត់តេជៈរបស់នាគជាសត្វកាច មានឫទ្ធិ មានពិសក្នុងចង្អឹម មានពិសដ៏ពន្លឹក ដោយតេជៈ (របស់ព្រះអង្គបាន) តែបើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់មិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។

(៣៩) ព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ទ្រង់ប្រថាប់នៅ) ជិតឆ្នេរស្ទឹងនេរញ្ជរា ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបថា នែកស្សប បើអ្នកមិនចង្អៀតចង្អល់ទេ តថាគតសុំនៅក្នុងពេងភ្លើង

อฏฺฐงฺคิกา อกฺขิสมฺปตฺติ ฯ น เขา เมฺ มหาสมณา ตรุ ฉาสุกาเมาช[๑] ตำ ฉิกาเรมิ ชณฺฑิตฺถ ฉาคตฉา ฯ ฉิฏฺฐิมา อาสีวิสา เยาวิสา เสา ตำ มาวิเยาเปสีติ ฯ

อเปฺว มำ น วิเยาเปยฺย ฯ ฉชฺช ตุมฺเห กาสฺสป อนุฉาฉามิ อกฺขาตาวิฺ ฯ

ฉิฏฺฐิ ฉำ วิฉิตฺวา อกิเตา[๒]
ชาวิสิ กยมตีเตา ฯ
ฉิสฺมา ฯสึ ปวิฏฺเฐ อหิฉาเตา[๓]
ตุปฺเปา ปฏฺฐชาสิ ฯ
สุมนมาฉเสา[๔] น วิมเตา
มนุสฺสเฉาเกา ปิ ตตฺถ ปฏฺฐชาสิ ฯ
ปกฺเข ฆ อสหาเยา
อหิฉาเตา ชาวเกาว ปฏฺฐลิ ฯ

---

๑ ฉ. ฉาสุกาเมาว ฯ ๒ ฉ. อสมฺปีเตา ฯ ๓ ฉตฺตฺถเร ตุกฺปิ ปาตฺถิ กตฺถจิ ปาตฺถเก ทิสฺสติ ฯ ๔ ฉ สุมนสเา ฯ

ក្នុងថ្ងៃនេះបាន ๑ ថ្ងៃសិន ។ ឧរុវេលកស្សបពោលតបថា អើមហាសមណៈ ខ្ញុំមិនចង្អៀតចង្អល់ទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំប្រាថ្នាសេចក្តីសប្បាយ ទើបឃាត់ព្រះអគ្គិថា កុំឆេះភ្លើងនេះមានឧបាគតជាមួយជាសត្វកាច មានឫទ្ធិមានពិសក្នុងចង្កឹម មានពិសដ៏ពន្លឹក កុំឲ្យឧបាគតនោះវាបៀតបៀនព្រះអង្គឡើយ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែកស្សប ឯឧបាគតនោះមិនអាចបៀតបៀនតថាគតបានទេ ណ្ហើយចុះ អ្នកចូរព្រមឲ្យភ្លើងភ្លើង (ដល់តថាគតចុះ) ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជាបថា ឧរុវេលកស្សបព្រមឲ្យហើយព្រះអគ្គិមិនតក់ស្លុត ឥតមានកោតញ្ញើតទើបយាងចូលទៅ ។ ឥសិជាអហិឧបាគបានឃើញព្រះអគ្គិយាងចូលទៅក៏តូចចិត្ត ទើបបណ្តាលផ្សែងឲ្យហុយចេញ ។ ឯព្រះសម្ពុទ្ធជាមនុស្សឧបាគទ្រង់មានព្រះហឫទ័យរីករាយ ឥតមានសេចក្តីអាក់អន់ ក៏បណ្តាលផ្សែងឲ្យហុយចេញក្នុងទីនោះដែរ ។ ចំណែកអហិឧបាគអត់ទ្រាំសេចក្តីក្រោធមិនបាន ក៏បណ្តាលភ្លើងឲ្យឆេះឡើង ដូចជាភ្លើងធម្មតា ។

เตเชน ตาทิสกานญฺจ มนุสฺสานเมว ปตฺตึ[๑] ปฏิพาหิตุ ๆ

อิทานิ สเจ ตาทิสานิ อกฺขานานิ อุทิจฺจเร ๆ

ตทา อภิรูปา วต เต มหาสมณา ตาเทน ปิเหยฺยรูเปน ภณนฺตีติ ๆ

อย ปฏิปตฺติยา อปฺปเยน อปาคตสฺส[๒] อปฺปิโย น โหนฺติ ๆ

ปิยาปิยเตา ปน ปิตา อเนกวณฺณา อปฺปิโย โหนฺติ ๆ

ยถา อย โลหิตกา[๓] มญฺเญฺญ ปีตกา ตถา ตถาวณฺณายโย อญฺญาสสฺส กายเย อเนกวณฺณา อปฺปิโย โหนฺติ ๆ

ปฏิปตฺติ ปิยปิตา อปาคตสฺส พฺราหฺมณสฺส นาสฺสสิ อยมฺ เต ภิกฺขเว นาเคน ปริยายนฺติ อสฺส เตชสา เวเชตฺวา[๔] ๆ

อถโข อุปฺปลวณฺณาย ตทา ภิกฺขเว ภควา ปิยปิตา

---

๑ ม. ตตฺเถว ๆ ๒ ฉ. ม. ปาคตสฺส ๆ ๓ ฉ. โลหิตกา ๆ ๔ เอเตฺถนฺตเร ภควาติอาทิคาถาโย ปฏฺฐ ปฏิปตฺตีติ ตตฺถ วุตฺตา ๆ

ឯមនុស្សនាគទ្រង់ឆ្ងាសក្នុងឈាន មានតេជោធាតុជា
អារម្មណ៍ កំបណ្តាលឲ្យឆេះឡើងក្នុងទីនោះដែរ ។
កាលបើអ្នកមានឫទ្ធិតាំងពីរបណ្តាលឲ្យភ្លឺព្រោងព្រាយ
ឡើងព្រមគ្នាហើយ ពួកជដិលក៏ចោមរោមពោងភ្លើង ។
ជដិលទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា ម្នុ មហាសមណៈមានរូបល្អម្ល៉ះ
ឥទ្ធរូត្រូវនាគបៀតបៀន ។

លុះពត្រីកន្ទួងទៅហើយរស្មីរបស់អហិនាគក៏លេចសូន្យ
ទៅ ។ ឯរស្មីមានពណ៌ច្រើនរបស់ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានឫទ្ធិ
ក៏តាំងនៅដដែល ។ រស្មីមានពណ៌ច្រើនគឺ ខៀវខ្លះ
ក្រហមខ្លះ ហង្សធាតុ (ក្រហមទន់) ខ្លះ លឿងខ្លះ
ពណ៌ផ្កែខ្លះ មាននៅក្នុងព្រះកាយរបស់ព្រះសម្ពុទ្ធ
ដែលមានព្រះនាមថាអគ្គីសៈ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ចាប់
អហិនាគចេកក្នុងថុតត្រហើយ (នាំទៅ) បង្ហាញព្រាហ្ម-
ណ៍ថា នែកស្សប នេះនាគរបស់អ្នក តថាគតគ្រប
សង្កត់តេជៈរបស់វាដោយតេជៈតថាគតហើយ ។

គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះទុរុវេលកស្សប ដែះថ្លាដោយឥទ្ធិប្បាដិ-
ហារ្យនេះ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ

สงฺฆปาฏิหาริยนฺติ อภิปฺปสนฺนา กตาวฺหุ ฯเปฯ
สเทวา มนุสฺสมารา พฺรหฺมา อนฺวาหุ ปุราตเถวาติ ฯ

ปฐมภาณวารปาฏิหาริยนฺติ ฯ

(๔๐) อถโข กสฺสปสฺส ทุวูปกสฺส ชฏิลสฺส อสฺสมสฺส อวิทูเร อญฺญตรสฺมึ วนสณฺเฑ วิหารสิ ฯ อถโข ตสฺสาเปิ มหากปิโนปิ อภิกฺกนฺตาย รตฺติยา อภิกฺกนฺตวณฺณา เกวลกปฺปา วนสณฺฑา ปกาเสตฺวา ยเนน กสฺสปสฺส เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา กสฺสปสฺส อภิวาเทตฺวา ตตฺถฏฺฐา อฏฺฐสุ เสยฺยถาปิ มหาปิ อคฺคิกฺขนฺธา ฯ อถโข ทุวูปกสฺสาปิ ชฏิลสฺส รตฺติยา อจฺจเยน ยเนน กสฺสปสฺส เตนุปสงฺกมึ อุปสงฺกมิตฺวา กสฺสปสฺส อภิวาเทตฺวา ตตฺถฏฺฐา กสฺสปสฺส ชฏิลสฺส เอตทโหสิ กจฺจิ นุ โข เต มหาสมณา อภิกฺกนฺตาย รตฺติยา อภิกฺกนฺตวณฺณา เกวลกปฺปา วนสณฺฑา

ដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រមហាសមណៈ សូមព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទីនេះ ខ្ញុំនឹងអង្គាសដោយទិច្ចកត្តដល់ព្រះអង្គ ។

ចប់បាដិហារ្យជាបឋម ។

(๘๐) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងដងព្រៃមួយក្នុងទីដិតអស្រមរបស់ដដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប ។ កាលនោះ ទេវតាទាំង ๔ ជាស្តេចធំ មានសម្បុរល្អ(ចុះមក)ក្នុងវេលាពាក់កណ្តាលអធ្រាត្រ បណ្តាលស្មើឲ្យភ្លឺក្នុងដងព្រៃទាំងអស់ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទើបឋិតនៅក្នុងទិសទាំង ๔ មានគួរនោជូចគំនរភ្លើងដ៏ធំ ។ លុះពត្រីនោះកន្លងហើយ ទើបដដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រមហាសមណ កាល (នេះ) ជាកាលសមគួរហើយ កត្តាហារសម្រេចហើយ បពិត្រមហាសមណៈ ចុះអ្នកណាដែលមានសម្បុរល្អ(ចុះមក)ក្នុងវេលាពាក់កណ្តាលអធ្រាត្របណ្តាលស្មើឲ្យភ្លឺក្នុងដងព្រៃទាំងអស់

ขิกาสทฺทา ยเถว ตฺวํ เตนุปสงฺกมิสฺสุ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ อภิวาเทตฺวา ปฏิสนฺถารา อฬนฺทสฺมึ สเยยฺยถาปิ มหาปญฺโญ อภิกฺขิตฺตปญฺโญ ฯ เอวเมว โข กกุสนฺธสฺส ภควโต มหา-ราชาโน เยนาหํ เตนุปสงฺกมิสฺสุ ธมฺมสฺสวนายาติ ฯ อถ โข อุปาสกกกุสนฺธสฺส ชนปทสฺส เอตทโหสิ มหานฺโตกาโร โข มหาสมณา มหาอุปาโก ยนฺ[นูน]หิ มยมฺปิ ตาทิสา ภวิสฺสาม มหาราชาโน อุปสงฺกมิสฺสนฺติ ธมฺมสฺสวนายาติ ฯ อถ โข อหเมว ตตฺถ อคมาสึ ฯ อถ โข กกุสนฺธสฺส ภควโต ขิกาสทฺทา ชนปทสฺส จตสฺโส ปริสา อโหสิ ฯ

ทุติโย ขิกาสทฺทวิโย ฯ

[๘๑] อถ โข สงฺขา เทวปุตฺตา อภิกฺกนฺตาย รตฺติยา อภิกฺกนฺตวณฺณา[๑] เกวลกปฺปา วนสณฺฑา ขิกา-สทฺทา ยเถว กกุสนฺธา ภควา อุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา กกุสนฺธํ ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺาสิ สเยยฺยถาปิ มหา-ปญฺโญ ปุริโสทานิ วณฺณาทิกาหิ อภิกฺกนฺตตโร จ

๑ ฉ. อภิกฺกนฺตวณฺณา ฯ ตตฺถ การณํ ปริเยสิตพฺพํ ฯ

ហើយចូលមកគាល់ព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះអង្គហើយ
ស្ថិតនៅក្នុងទិសទាំង ៤ មានគួរនាដូចគំនរភ្នែងដ៏ធំ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
នែកស្សប ឯអ្នកទាំងនោះគឺស្តេចធំទាំង ៤ ចូលមកគាល់តថាគតដើម្បីនឹង
ស្តាប់ធម៌ ។ គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប មានសេចក្តីត្រិះរិះ
ដូច្នេះថា មហាសមណៈ(នេះ)មានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះ
ហេតុថា អម្បាលមហាពួកទាំង ៤ ក៏គង់ចូលមកគាល់ដើម្បីស្តាប់ធម៌ដែរ
តែបើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់មិនមែនជាអរហន្តដូចអញទេ ។ លំដាប់នោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សោយកត្តាហារបស់ជដិលឈ្មោះឧរុវេលក-
ស្សបស្រេចហើយទ្រង់ឫឋាប់នៅក្នុងដងព្រៃនោះឯង ។

ចប់ជាតិហារ្យជាតំរប់ ២ ។

(๔๑) គ្រានោះ សក្កទេវរាជដ៏ជាធំជាងទេវតាទាំងឡាយ មានពណ៌
ស្អ បណ្តាលរស្មីឲ្យភ្លឺក្នុងដងព្រៃទាំងអស់ កន្លងវេលាកណ្តាលអធ្រាត្រ
ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ មានគួរនាដូច
គំនរភ្នែងដ៏ធំ ដ៏រឿងរឹងនឹងតួមជាងរស្មីនៃពណ៌ដែលមានហើយក្នុងកាល

ปณีตตเรฯ ตฯ อถโข ภควโต เอตทโหสิ ปาสาทิโก ตาว สาวกสงฺโฆ ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปน อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ น ปฏิวิชฺฌติ ยาว น เม สตฺถา สยเมว อาคนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ น ปฏิวิชฺฌติ ตาว น เม สตฺถา สยเมว อาคนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปฏิวิชฺฌตีติ ตสฺมา อหเมว คนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปฏิวิชฺฌิสฺสามีติ ปาตเรว ปตฺตจีวรมาทาย เวฬุวนา นิกฺขมิตฺวา เอกโกว อทุติโย เยน อิสิปตนมิคทายโน เตนุปสงฺกมิ ฯ อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยนฺติ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน กปิลวตฺถุ เตนุปสงฺกมิ ฯ ตตฺร สุทฺธิทนสฺส ราชาโน นิคฺโรธมิคราชสฺส วตฺตนิยา ปาตราสกาเล ปาตราสกาเล ปาตราสมาหรนฺติ ฯ อถโข ภควโต เอตทโหสิ ปาสาทิโก ตาว สาวกสงฺโฆ ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปน อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ น ปฏิวิชฺฌติ ยาว น เม สตฺถา สยเมว อาคนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ น ปฏิวิชฺฌติ ตาว น เม สตฺถา สยเมว อาคนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปฏิวิชฺฌตีติ ตสฺมา อหเมว คนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปฏิวิชฺฌิสฺสามีติ ปาตเรว ปตฺตจีวรมาทาย เวฬุวนา นิกฺขมิตฺวา เอกโกว อทุติโย เยน อิสิปตนมิคทายโน เตนุปสงฺกมิ ฯ อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยนฺติ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน กปิลวตฺถุ เตนุปสงฺกมิ ฯ ตตฺร สุทฺธิทนสฺส ราชาโน นิคฺโรธมิคราชสฺส วตฺตนิยา ปาตราสกาเล ปาตราสกาเล ปาตราสมาหรนฺติ ฯ อถโข ภควโต เอตทโหสิ ปาสาทิโก ตาว สาวกสงฺโฆ ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปน อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ น ปฏิวิชฺฌติ ยาว น เม สตฺถา สยเมว อาคนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ น ปฏิวิชฺฌติ ตาว น เม สตฺถา สยเมว อาคนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปฏิวิชฺฌตีติ ตสฺมา อหเมว คนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปฏิวิชฺฌิสฺสามีติ ปาตเรว ปตฺตจีวรมาทาย เวฬุวนา นิกฺขมิตฺวา เอกโกว อทุติโย เยน อิสิปตนมิคทายโน เตนุปสงฺกมิ ฯ อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยนฺติ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน กปิลวตฺถุ เตนุปสงฺกมิ ฯ ตตฺร สุทฺธิทนสฺส ราชาโน นิคฺโรธมิคราชสฺส วตฺตนิยา ปาตราสกาเล ปาตราสกาเล ปาตราสมาหรนฺติ ฯ อถโข ภควโต เอตทโหสิ ปาสาทิโก ตาว สาวกสงฺโฆ ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปน อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ น ปฏิวิชฺฌติ ยาว น เม สตฺถา สยเมว อาคนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ น ปฏิวิชฺฌติ ตาว น เม สตฺถา สยเมว อาคนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปฏิวิชฺฌตีติ ตสฺมา อหเมว คนฺตฺวา ปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ อุปสนฺนาการมตฺตกญฺจิ ปฏิวิชฺฌิสฺสามีติ ปาตเรว ปตฺตจีวรมาทาย เวฬุวนา นิกฺขมิตฺวา เอกโกว อทุติโย เยน อิสิปตนมิคทายโน เตนุปสงฺกมิ ฯ อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยนฺติ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน กปิลวตฺถุ เตนุปสงฺกมิ ฯ ตตฺร สุทฺธิทนสฺส ราชาโน นิคฺโรธมิคราชสฺส วตฺตนิยา ปาตราสกาเล ปาตราสกาเล ปาตราสมาหรนฺติ ฯ

យប់មុន ។ លុះពត្រីនោះកន្លងទៅហើយ ទើបជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រមហាសមណៈ កាល (នេះ) ជាកាលសមគួរហើយ ភត្តាហារក៏សម្រេចហើយ បពិត្រមហាសមណៈ ចុះអ្នកណាដែលមានពណិល្អ បណ្តាលស្មើឲ្យក្តីកង្ខដង្ខវៃពាំងអស់កង្ខវេលាកណ្តាលអធ្រាត្រហើយចូលមកគាល់ព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះអង្គទើបឋិតនៅកន្លែងដ៏សមគួរ មានគួរនោះដូចជាគំនរក្តីដ៏ធំដ៏រុងរឿងនឹងឧត្តមជាងរស្មីនៃពណិដែលមានហើយក្នុងកាលយប់មុន ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា នែកស្សប អ្នកនោះហើយគឺសក្កទេវរាជជាធំជាងទេវតាពាំងឡាយ ចូលមករកតថាគតដើម្បីនឹងស្តាប់ធម៌ ។ គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មហាសមណៈ (នេះ) មានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះថា សក្កទេវរាជជាធំជាងពួកទេវតាគង់ចូលមកគាល់ដើម្បីនឹងស្តាប់ធម៌ តែបើតុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់នៅមិនមែនជាអរហន្តដូចអញទេ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយភត្តាហារបស់ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបស្រេចហើយ ទ្រង់ប្រថាប់នៅក្នុងដង្ខវៃនោះឯង ។

ចប់ជាដំហរ្សជាតំរប់៣ ។

(๔๒) อถโข พฺรหฺมา สหมฺปติ อภิกฺกนฺตาย รตฺติยา อภิกฺกนฺตวณฺโณ เกวลกปฺปํ วนสณฺฑํ โอภาเสตฺวา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิ เสยฺยถาปิ มหาอกฺกฺหาโณ ปุริมาหิ วณฺณนิภาหิ อภิกฺกนฺตตโร จ ปณีตตโร จ ฯ อถโข อุรุเวลกสฺสปสฺส ชฏิลสฺส ตสฺส รตฺติยา อจฺจเยน เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ เอตทโวจ กาโล มหาสมณ นิฏฺฐิตํ ภตฺตนฺติ โข สมณ มหาสมณ อภิกฺกนฺตาย รตฺติยา อภิกฺกนฺตวณฺโณ เกวลกปฺปํ วนสณฺฑํ โอภาเสตฺวา เยน ตฺวํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิ เสยฺยถาปิ มหาอกฺกฺหาโณ ปุริมาหิ วณฺณนิภาหิ อภิกฺกนฺตตโร จ ปณีตตโร จาติ ฯ เอวโข โภ กสฺสป พฺรหฺมา สหมฺปติ เยนาหํ เตนุปสงฺกมิ อนฺตรธายาติ ฯ อถโข อุรุเวลกสฺสปสฺส ชฏิลสฺส เอตทโหสิ มหิทฺธิโก โข มหาสมโณ มหานุภาโว ยตฺร หิ นาม พฺรหฺมา สหมฺปติ อุปสงฺกมิสฺสตี

(៤២) លំដាប់នោះ សហម្បតិព្រហ្មមានសម្បុរល្អបណ្ដាលរស្មីឲ្យភ្លឺកន្ធដន្ធរៃពាំងអស់ កន្ធវេលាកណ្ដាលអធ្រាត្រ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទើបឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ មានគួរនាដូចគំនរភ្លើងធំរុងរឿងនឹងនឹងតេជៈជាងរស្មីនៃពណ៌ដែលមានហើយកន្ធយប់មុន ។ ។ កាលបើកន្ធនោះកន្ធទៅហើយ ទើបជដិលឈ្មោះទុវេលកស្សបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យនេះថា បពិត្រមហាសមណៈកាល(នេះ)ជាកាលសមគួរហើយ កត្តាហាវក៏សម្រែចហើយ បពិត្រមហាសមណៈ ចុះអ្នកណា ហ្ន៎មានពណ៌ល្អបណ្ដាលរស្មីឲ្យភ្លឺកន្ធដន្ធរៃពាំងអស់ កន្ធវេលាកណ្ដាលអធ្រាត្រ ចូលមកគាល់ព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះអង្គហើយឋិតនៅកន្ធទីដ៏សមគួរ គួរនាដូចគំនរភ្លើងដ៏ធំ រុងរឿងនឹងតេជៈជាងរស្មីនៃពណ៌ដែលមានកន្ធយប់មុន ។ នោះ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា នែកស្សប ជននោះឯងគឺសហម្បតិព្រហ្មចូលមករកតថាគតដើម្បីនឹងស្ដាប់ធម៌ ។ គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះទុវេលកស្សបមានសេចក្ដីត្រិះរិះដូច្នេះថា មហាសមណៈ(នេះ) មានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះថា អម្បាលសហម្បតិព្រហ្មក៏គង់ចូលមកគាល់

ฉฑฺเฑสฺสามีติ น เจว ขฺวาหํ อรหา ยถา อหนฺติ ฯ
อถโข ภควา ขุรมุณฺฑกสฺส ปริพฺพาชกสฺส กตฺตุ
กามฺยตาย ตสฺมึเยว วนสณฺเฑ วิหาสิ ฯ

จตุตฺถํ ปาฏิหาริยํ ฯ

(๔๓) เตน โข ปน สมเยน ขุรมุณฺฑกสฺส ปริพฺพาช-
กสฺส มหายญฺโญ ปจฺจุปฏฺฐิโต โหติ ฯ เตวา-
ลกปฺปา จ อฑฺฒมคธา ปหูตํ ขาทนียํ โภชนียํ
อาทาย อภิกฺกมิตุกามา โหนฺติ ฯ อถโข ขุรมุณ-
ฑกสฺส ปริพฺพาชกสฺส ปตฺตนฺโหสิ ปตฺตมหิ โข เม
ปหายญฺโญ ปจฺจุปฏฺฐิโต เตวาลกปฺปา จ อฑฺฒมคธา
ปหูตํ ขาทนียํ โภชนียํ อาทาย อภิกฺกมิสฺสนฺติ
สเจ ปหาสมณโก ปหาฉนกาเย ๙ทฺวิปฺปาฏิหาริยํ
กริสฺสติ มหาสมณสฺส ลาภสกฺกาโร อภิวฑฺฒิสฺสติ
ปม ลาภสกฺกาโร ปริหายิสฺสติ อเหา วต ปหา-
สมโณ สฺวาตนาย ภิกฺขาย นิมนฺเตยฺยาติ ฯ อถโข ภควา
ขุรมุณฺฑกสฺส ปริพฺพาชกสฺส เจตสา เจโตปริวิตกฺก-
มญฺญาย ขุรกปฺปุ กตฺวา ตโต ปิณฺฑปาตํ อาหริตฺวา

ដើម្បីនឹងស្តាប់ធម៌ដែរ តែបើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។ ក្នុងកាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយកត្តាហារបស់ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបស្រេចហើយ ទ្រង់ប្រថាប់នៅក្នុងដងព្រៃនោះឯង ។

ចប់ជាតិហារ្យជាតំរៃ ៤ ។

(๔๓) សម័យនោះឯង គ្រឿងបូជាធំនឹងកើតឡើងដល់ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប ។ (ព្រោះថា) ជនអ្នកនៅក្នុងដែនអង្គៈនឹងមគធៈទាំងអស់គ្នាប្តូថ្នាំនាំយកភាគនីយកោជនីយាហារមានប្រមាណច្រើនចូលមកបូជា ។ គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ការឥឡូវនេះឯង គ្រឿងបូជាធំនឹងកើតឡើងដល់អញ ដ្បិតថាជនអ្នកនៅក្នុងដែនអង្គៈនឹងមគធៈទាំងអស់គ្នា នឹងនាំយកភាគនីយកោជនីយាហារមានប្រមាណច្រើនចូលមកបូជា បើមហាសមណៈនឹងធ្វើឥទ្ធិប្បាដិហារ្យក្នុងទីប្រជុំមហាជន លាភសក្ការៈនឹងចំរើនដល់មហាសមណៈ លាភសក្ការៈរបស់អញក៏នឹងសាបសូន្យទៅ មហាសមណៈកុំគប្បីមកធានក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះទៅអេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីបរិវិតក្កក្នុងចិត្តរបស់ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប ដោយព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ទើបទ្រង់យាងទៅកាន់ឧត្តរកុរុទ្វីប នាំយកចង្ហាន់បិណ្ឌបាតមកអំពី

អនោតត្តទហោ បរិភុញ្ជិត្វា តត្ថេវ ឯកាវិហារំ អកាសិ ។
អថខោ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ តស្សា រត្តិយា
អច្ចយេន យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ ឯតទវោច តាវោ មហាសមណ ឯដ្ឋិតំ ភត្តំ
តាំ ន្វ ខោ មហាសមណ ហាយ្យោ ជាតមាសិ អថ ច
បយំ តំ សាធម តាំ ន្វ ខោ មហាសមណោ ជាតច្ច-
តីតិ ខាទនីយស្ស ច(១) តេ បដិវិសោ ឋបិតោតិ ។ ន ខ្វ
តេ តស្សប ឯតទហោសិ ឯតរហិ ខោ មេ មហាយញ្ញោ
បច្ចុបដ្ឋិតោ តេវ លកប្បា ច អច្ចមតជា បហូតំ ខាទ-
នីយំ តោជនីយំ អាទាយ អភិក្កមិស្សន្តិ សចេ មហា-
សមណោ មហាជនតាយេ តន្ទិប្បាដិហារិយំ តរិស្សតិ
មហាសមណស្ស លាភសក្ការោ អភិវឌ្ឍិស្សតិ មម លា-
ភសក្ការោ បរិហាយិស្សតិ អហោ ន្វ មហាសមណោ
ស្វាតនាយ ជាតច្ចយ្យាតិ សោ ខោ អហំ តស្សេវ
តស្ស ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ ឧត្តរកុរុំ តង្ខ
តាតោ បិណ្ឌបាតំ អាហរិត្វា អនោតត្តទហោ បរិភុញ្ជិត្វា

---

១ ឱ. ម. ខាទនីយស្ស ច ភោជនីយស្ស ច ។

อุตฺตรกุรุทฺวีปนาเร ฯ ปุพฺพวิเทหญฺจ อปรโคยานญฺจ ฯ ตตฺถ ปุพฺพวิเทหา ปุริมทิสาย สิเนรุสฺส ปสฺสโต

ตสฺสาหํ ธิการิยาหํ อกาสิญฺจ ฯ อถโข ขุรเวลกสฺสป-
ปสฺส ฉฏิลสฺส ฬาตธาตุสิ มหาโธกาโร โหติ มหา-
สมณาโน มหาธุกาโรติ ยตฺร หิ นาม เอตสาปิ ปิฏฺฐิ
ปฏาธาตุสฺส(๑) น ตฺวาว โข อหาสิ ยถา อหาสิ ฯ
อถโข ตกกา ขุรเวลกสฺสปสฺส ฉฏิลสฺส ตกฺกฺ
กุญฺชิตฺวา ตสฺมึเยว วนสณฺเฑ วิหาสิ ฯ

ปญฺจมี ปาฏิหาริยี ฯ

(๖๔) เตน โข ปน สมเยน ตกฺกาโล ปณฺฑุกมฺพลี
ขุปฺปฺญฺญี โหติ ฯ อถโข ตกฺกาโล ฬาตธาตุสิ
ตกฺกฺ ธุโข อหาสิ ปณฺฑุกมฺพลี ตาเวยฺยาติ ฯ อถโข
สกฺกา เทวานมินฺโท ตกฺกาโล เจตสา เจโตปริ-
ตกฺกมญฺญาย ตาลิกาย โทตกฺกาณึ ฆฏิตฺวา ตกฺกฺ
ฬาตธาตุสิ ตีณิ ตาลาเน ตกฺกา ปณฺฑุกมฺพลี ตาเวสฺสติ ฯ
อถโข ตกฺกาโล ฬาตธาตุสิ ตกิมฺหิ ธุโข อหาสิ
ปณฺฑุกมฺพลี ปริมทฺทิยาติ ฯ อถโข สกฺกา เทวานมินฺโท

---

๑ ปริวานิสฺสาตีติ ตกฺตโป ปาฐกเก ทิสฺสติ ฯ

សម្រេកឥរិយាបថក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងកន្លែងនោះឯង ។ គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះ
ឧរុវេលកស្សបត្រិះរិះដូច្នេះថា មហាសមណៈនេះ មានឫទ្ធិខ្លាំងណាស់តើ
មានអានុភាពធំមែន ព្រោះថា ព្រះអង្គស្គាល់ចិត្តដោយចិត្តរបស់ព្រះអង្គ
ឃ្លាន តែបើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។
កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយកត្តាហារបស់ជដិលឈ្មោះ
ឧរុវេលកស្សបស្រេចហើយ ទ្រង់ប្រថាប់នៅក្នុងជង្ឃាព្រៃនោះឯង ។

ចប់បាដិហារ្យជាគំរប់ ៥ ។

[៤៤] សម័យនោះឯង សំពត់បង្សុកូល[1]កើតឡើងដល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រំពឹងដូច្នេះថា តថាគតគួរទទឹង
លាងសំពត់បង្សុកូលក្នុងទីណាអេះ ។ លំដាប់នោះ សក្កទេវរាជជាធំជាង
ពួកទេវតាបានជ្រាបពុទ្ធបវិតក្កៈរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយចិត្តរបស់
ខ្លួនហើយក៏ដីកស្រះ (មួយ) ដោយដៃឯង ហើយក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គលាងសំពត់
បង្សុកូលក្នុងស្រះនេះចុះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះតម្រិះ
ដូច្នេះថា តថាគតគួរជោកគក់សំពត់បង្សុកូលនឹងរបស់អ្វីអេះ ។ លំដាប់នោះ

---

๑ សម្ពត់ដែលដាប់ដោយអាចមន៍ដីមានសម្ពត់ដែលឥតម្ចាស់ដាដើម ។

ภควาโต เจตสา เจโตปริวิตกฺกมญฺญาย มหาตฺ
สิลํ อุปนิกฺขิปิ ๙ฆ ภนฺเต ภควา ปสุกูลํ ปริมชฺ-
ตูติ ฯ อถโข ภควาโต ฬตฺถโหสิ กิจฺจิ นุ โข
อหํ อาลปิตฺวา อุตฺตเรยฺยนฺติ ฯ อถโข ภควโต
อนิวตฺตา เถราโต ภควาโต เจตสา เจโตปริวิตกฺก-
มญฺญาย สาธุ ขิฺชาเมสิ ๙ฆ ภนฺเต ภควา อา-
ลปิตฺวา อุตฺตรตูติ ฯ อถโข ภควาโต ฬตฺถโหส-
สิ กิจฺจิ นุ โข อหํ ปสุกูลํ วิสฺสชฺเชยฺยนฺติ ฯ
อถโข สกฺโก เทวานมินฺโท ภควาโต เจตสา
เจโตปริวิตกฺกมญฺญาย มหาตฺ สิลํ อุปนิกฺขิ-
ปิ ๙ฆ ภนฺเต ภควา ปสุกูลํ วิสฺสชฺชตูติ ฯ
อถโข อุปวิลกสฺสโก ๘ฆิลโว ตสฺส รตฺติยา
อจฺจเยน เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ภควนฺตํ ฬตฺถเกจ กาเลา มหาสมณา นิฐิตํ ภตฺตํ
กตนฺ นุ โข มหาสมณา ลภิสฺ ปุพฺเพ ๙ฆ เจกฺขณิ

សក្កទេវរាជជាធំជាងពួកទេវតាជ្រាបចេតោបរិតក្កៈ (ព្រះតម្រិះ) របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ទើបនាំយកថ្នូ ១ ផែនធំមកថ្វាយដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគបោកគក់សំពត់បង្សុកូលលើថ្នូនេះចុះ។ គ្រានោះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រំពឹងថា តថាគតគួរពាក់ក្សត្រហើយពួតនឹងរបស់អ្វីហ្ន៎។ លំដាប់នោះមានទេវតាអាស្រ័យនៅលើដើមថ្ងាន់ជ្រាបចេតោបរិតក្កៈរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ទើបបង្អោនមែកថ្ងាន់ឲ្យទាបចុះមកដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគពាក់ក្សត្រហើយពួតនឹងមែកថ្ងាន់នេះចុះ។ គ្រានោះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រំពឹងទៀតថា តថាគតគួរត្រដាងហាលសំពត់បង្សុកូលត្រង់កន្លែងណាហ្ន៎។ ខណៈនោះ សក្កទេវរាជជាធំជាងពួកទេវតាទ្រង់ជ្រាបចេតោបរិតក្កៈរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ទើបនាំយកថ្នូ ១ ផែនធំមកថ្វាយដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រដាងហាលសំពត់បង្សុកូលលើថ្នូនេះចុះ។ កាលបើរាត្រីនោះកន្លងទៅហើយ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យនេះថា មហាសមណៈ កាលនេះជាកាលសមគួរហើយ កត្តិកាវត្ថសម្រេចហើយ បពិត្រមហាសមណៈ ស្រែះភ្លុក្ខណីនេះពីមុនមិនមានកន្លែងនេះ

សាយំ ๙๘ ចោក្ករណី ឧយិមា សិលា បុព្វេ ឧប-
ដ្ឋិត្តា កោដិមា សិលា ឧបដ្ឋិត្តា ឧយិមស្ស កក្កុ-
ដស្ស បុព្វេ សាខា ជិនតា សាយំ សាខា ជិនតាតិ ។
๙๘ មេ កស្សប បំសុកូលំ ឧប្បន្នំ អហោសិ តស្ស
មយ្ហំ កស្សប ឯតទហោសិ កត្ថ នុ ខោ អហំ
បំសុកូលំ ធោវេយ្យន្តិ អថខោ កស្សប សក្កោ
ទេវានមិន្ទោ មម ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ ចា-
ណិកា ចោក្ករណី ឧដ្ឋេហិ មំ ឯតទវោច ๙๘ កន្តេ
ភគវា បំសុកូលំ ធោវតូតិ សាយំ អមនុស្សេន ចា-
ណិកា ឧដ្ឋិតា ចោក្ករណី តស្ស មយ្ហំ កស្សប
ឯតទហោសិ កិម្ហិ នុ ខោ អហំ បំសុកូលំ បរិ-
មជ្ជេយ្យន្តិ អថខោ កស្សប សក្កោ ទេវានមិន្ទោ មម
ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ មហតឹ សិលំ ឧប-
ដ្ឋិបិ ๙๘ កន្តេ ភគវា បំសុកូលំ បរិមជ្ជតូតិ សាយំ
អមនុស្សេន ឧដ្ឋិត្តា សិលា តស្ស មយ្ហំ កស្សប
ឯតទហោសិ កិម្ហិ នុ ខោ អហំ អាលឌ្ឍិត្វា ធុត្តរេយ្យន្តិ

ទេ (ឥឡូវនេះ) ស្រះបោក្ខរណីនោះមានកងកន្លែងនេះ ផែនថ្មនេះគេដម្កល់ទុកពីមុនក៏មិនមានដែរ ចុះ (ឥឡូវនេះ) ផែនថ្មនេះអ្នកណាគេដម្កល់ទុក មែកថ្ងាន់នេះកាលពីមុនមិនទាបចុះមកទេ (ក៏ឥឡូវនេះ) មែកថ្ងាន់នេះឯងទៅជាទាបចុះមក ព្រោះហេតុអ្វីហ្ន៎ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា នែកស្សប សំពត់បង្សុកូលកើតឡើងដល់តថាគតកងទីនេះ នែកស្សប តថាគតរំពឹងដូច្នេះថា តថាគតគួរលាងសំពត់បង្សុកូលកងទីណាហ្ន៎ នែកស្សប (លុះ តថាគតរំពឹងយ៉ាងនេះហើយ) លំដាប់នោះ សក្កទេវរាជជាធំជាងពួកទេវតាទ្រង់ជ្រាបចេតោបរិតក្កៈរបស់តថាគត ដោយចិត្តរបស់គេ ក៏ដឹកស្រះបោក្ខរណីដោយដៃហើយពោលពាក្យនេះនឹងតថាគតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគលាងសំពត់បង្សុកូលក្នុងស្រះបោក្ខរណីនេះចុះ ស្រះបោក្ខរណីនេះហើយដែលអមនុស្ស[1]ជីកដោយដៃ នែកស្សប តថាគតរំពឹងដូច្នេះទៀតថា តថាគតគួរបោកគក់សំពត់បង្សុកូលលើអ្វីហ្ន៎ ម្នាលកស្សប កាលនោះ សក្កទេវរាជជាធំជាងពួកទេវតាទ្រង់ជ្រាបចេតោបរិតក្កៈរបស់តថាគតដោយចិត្តរបស់គេ ទើបនាំយកផែនថ្ម១ ផ្ទាំងធំមកថ្វាយដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគបោកគក់សំពត់បង្សុកូលលើថ្មនេះចុះ ថ្មនេះឯងដែលអមនុស្សបានដម្កល់ទុក ម្នាលកស្សប តថាគតរំពឹងដូច្នេះទៀតថា តថាគតគួរពាក់ក្បរហើយពូតទឹងរបស់អ្វីហ្ន៎ កស្សប

---

១ ក្រៅពីជាតិមនុស្ស ក្នុងទីនេះគឺព្រះឥន្ទ្រ ។

อถโข กสฺสโป กกุเธ อธิวตฺถา เทวตา มม เจตสา เจเตวจิตฺตมญฺญาย สาธุ วตมิเม ๙๐ ภิกฺขู กกุธ อาลมฺพิตฺวา อุตฺตรตฺถตึ สฺวาหนฺ อาหาราหาตฺวา กกุโธ ตสฺส มญฺจกํ กสฺสปสฺส ปาทนฺเตน สีสนฺติ กตฺวา อหนฺ ปนสฺส ปจฺจุคฺคมนาทีนิ กตฺวา สกฺกาเรตฺวา เทวตาย สทฺธึ มม เจตสา เจเตวจิตฺตมญฺญาย มหาตเล สีหปญฺชรนฺติ ๙๐ ภิกฺขู กกุธ ปนสฺส ปจฺจุคฺคมนาทีนิ สายนฺหสมเย อมนุสฺสา นิกฺขมิตฺวา สีหาติ ฯ อถโข อุปาสกสฺสปสฺส ๙๐ ปาลสฺส ปาทนฺเตน มหาสมณา มหากปฺปิโน ยตฺถหิ นาม สกฺกา เทวมนุสฺสานนฺติ วตฺวา ตุณฺหี อโหสิ ฯ อถโข กกุธ อุปาสกสฺสปสฺส ๙๐ ปาลสฺส กถาสลฺลาปาวสาเน[๑] ตสฺมึเยว วนสณฺเฑ วิหาสิ ฯ

(๒๙) อถโข อุปาสกสฺสโป ๙๐ ปาลโก ตสฺส รตฺติยา อจฺจเยน เยน กกุธ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิ-

๑ ปริกุฏฺฐาติ กตฺถจิ โปตฺถเก ทิสฺสติ ฯ

កន្លងកាលនោះ ទេវតាអាស្រ័យនៅលើដើមថ្ងាន់ជ្រាបចេតោបរិវិតក្កវបស់តថាគតដោយចិត្តរបស់គេ ទើបបង្អោនមែកថ្ងាន់ឲ្យទាបចុះមកដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគពាក់ព្យរហើយតូចនឹងមែកថ្ងាន់នេះចុះ ឯដើមថ្ងាន់ក៏ទន់ទោរមកគោងដោយដៃបាន កស្សបតថាគតឯងរំពឹងដូច្នេះទៀតថា តថាគតគួរត្រាស់ហាលសំពត់បង្សុកូលត្រង់កន្លែងណាហ្ន៎ កស្សបលំដាប់នោះ សក្កទេវរាជជាធំជាងទេវតាទ្រង់ជ្រាបចេតោបរិវិតក្កវបស់តថាគតដោយចិត្តរបស់គេ ទើបនាំយកផែនថ្ម ១ ផ្ទាំងធំមកថ្វាយដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហាលសំពត់បង្សុកូលលើថ្មនេះចុះ ថ្មនេះហើយដែលអមនុស្សគេបានដម្កល់ទុក ។ គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះទុវុវេលកស្សបត្រិះដូច្នេះថា មហាសមណៈនេះមានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះថា អម្បាលសក្កទេវរាជជាធំជាងទេវតាក៏គង់មកធ្វើការបម្រើ តែបើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សោយកត្តាហារ របស់ជដិលឈ្មោះទុវុវេលកស្សបហើយ ទ្រង់ឋិតនៅក្នុងជដិលវៃព្រៃនោះឯង ។

(៤៥) កាលបើកត្រីនោះកន្លងទៅហើយ ទើបជដិលឈ្មោះទុវុវេលកស្សប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

ปิตา ภควาโต ตาลํ อาโรเจสิ ตาโล มหาสมณ
ฐิตฏฺฐานิ ภคฺคนฺติ ฯ ตสฺส ตุฏฺฐิ อายามหานฺติ ฯ
ทุวิเลกสฺสปสฺส ฉฏฺฐิลฺ ทุยฺยาเชตฺวา ยาย ฉฏฺฐยา[๑]
ฉฏฺฐิยา ปญฺญายติ ตาโล ฉลฺ ตโมตฺวา ปมตรุ
อาคนฺตฺวา อกฺขาตาโร ฐิสีทิ ฯ อนฺตรา โข ทุวิเล-
กสฺสปสฺส ฉฏฺฐิลฺ ภควนฺตุ อกฺขาตาโร ฐิสนฺตุ ฐิสฺสาม
ภควนฺตุ ปโตนาเย ตาตเมน ตุ มหาสมณ มเตน
อาคโต อหิ ตยา ปมตรุ ปกฺกนฺโต สา ตุ ปม-
ตรุ อาคนฺตฺวา อกฺขาตาโร ฐิสีนฺโตติ ฯ ฉตาหิ ตสฺสปสฺส
ตุ ทุยฺยาเชตฺวา ยาย ฉฏฺฐยา ฉฏฺฐิยา ปญฺญายติ
ตาโล ฉลฺ ตโมตฺวา ปมตรุ อาคนฺตฺวา อกฺขาตาโร ฐิสีนฺโต
ฯนฺ โข ตสฺสปสฺส ฉฏฺฐิมลฺ วณฺณาสมฺปนฺนุ ตนฺตุส-
มฺปนฺนุ รสสมฺปนฺนุ สเร อาตนฺตุสิ ปริภุญฺชาติ ฯ
อถ มหาสมณ ตุยฺเหวหิ อาหาสิ ตุยฺเหวาติ

๑ ว. ฉฏฺฐิปกฺขิ ฯ

ក្រាបបង្គំទូលនូវកាល (នៃភត្ត) ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រមហា-
សមណៈ កាលនេះជាកាលគួរហើយ ភត្តាហារក៏សម្រេចហើយ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលកស្សប អ្នកឯងចូរទៅចុះ
តថាគតនឹងទៅក្រោយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគលុះបញ្ជូនទុរុវេលកស្សបឲ្យ
ទៅមុនហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ដម្ពុទ្វីប ដែលលោកសន្ធគដោយដើម
ព្រីង ហើយនាំយកផ្លែអំពីដើមព្រីងនោះ រួចយាងត្រឡប់មកគង់ក្នុងភេង
ក្តើងជាន់មុនដដែលនោះវិញ ។ ជដិលឈ្មោះទុរុវេលកស្សប ក៏បានឃើញ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងភេងក្តើងដោយច្បាស់លាស់ លុះឃើញ
ហើយទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រមហាសមណៈ
ព្រះអង្គទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកតាមផ្លូវណា (កាលដែលមក) ខ្ញុំចេញមកមុន
ព្រះអង្គ (លុះមកដល់ទីនេះ) ត្រឡប់ជាព្រះអង្គមកដល់គង់នៅក្នុងភេង
ក្តើងមុនខ្ញុំភ្លាម ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា កស្សប កាលតថា-
គតបានបញ្ជូនអ្នកមកកន្លងទីនេះហើយ តថាគតទៅកាន់ដម្ពុទ្វីបដែលលោក
សន្ធគដោយដើមព្រីង ហើយតថាគតនាំយកផ្លែអំពីដើមព្រីងនោះ រួចមក
អង្គុយនៅក្នុងភេងក្តើង (នេះ) ជាមុនអ្នក កស្សប ផ្លែនេះគឺផ្លែព្រីងមាន
សម្បុរស្អុ មានក្លិនត្រអូប មានរសឆ្ងាញ់ បើអ្នកចង់បរិភោគចូរបរិភោគ
ចុះ ។ ជដិលឈ្មោះទុរុវេលកស្សបក្រាបទូលថា បពិត្រមហាសមណៈ

ปริภุญฺชนฺติ(๑) ฯ อถโข ทุรุเวลกสฺสปสฺส ฉฏิลสฺส
เอตทโหสิ มหิทฺธิโก โข มหาสมโณ มหานุภาโว ยตฺร หิ นาม มํ ปมมตฺตํ ทุยฺยา-
เชตฺวา ยายเย ฉฏฺฐายา ฉฏฺฐทีเฆ ปญฺญายติ ตาโต ฉลภิ
กเหตฺวา ปมมตฺตํ อาคจฺฉา อคฺคาตเว ติสีติสฺสติ น
เตฺวว ข โข อรหา ยถา อหนฺติ ฯ อถโข ภควา
ทุรุเวลกสฺสปสฺส ฉฏิลสฺส ภตฺตํ กุญฺชิตฺวา ตสฺมึเยว
วนสณฺเฑ วิหาสิ ฯ อถโข ทุรุเวลกสฺสโป ฉฏิลโ
ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุป-
สงฺกมิตฺวา ภควนฺตา กาลิ อาโรเจสิ กาโล มหา-
สมณา นิฏฺฐิตา ภตฺตนฺติ ฯ ตฺวญฺจ กสฺสป อายามหนฺติ
ทุรุเวลกสฺสปิ ฉฏิลิ ทุยฺยาเชตฺวา ยายเย ฉฏฺฐายา
ฉฏฺฐทีเฆ ปญฺญายติ ตสฺสา อาทิเยว อาโย ฯ เป ฯ ตสฺสา
อาทิเยว อามลกี ฯ เป ฯ ตสฺสา อาทิเยว หรีตกี ฯ เป ฯ

๑ ฉ. ปริภุญฺชาหีติ ฯ

ណ្ហើយ (ខ្ញុំអរហើយ) ព្រះអង្គបានតាំងកន្លែងដែលត្រាស់ដឹងនេះ សូមព្រះអង្គសោយផ្លែត្រែងនេះព្រះអង្គឯងចុះ។ គ្រានោះ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបរិះគិតដូច្នេះថា មហាសមណៈនេះមានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះកាលព្រះអង្គបញ្ជូនអញមក (កន្លងទីនេះ) មុនព្រះអង្គ ហើយទ្រង់ទៅគាន់ជម្ពុទ្វីបដែលលោកសន្ធតដោយដើមត្រែង ហើយនាំយកផ្លែអំពីដើមត្រែងនោះ រួចត្រឡប់ជាមកគង់នៅក្នុងរោងភ្លើង (នេះ) ឲ្យមុនអញវិញ តែបើពុកជាយ៉ាងនោះឯង ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយកត្តាហារបស់ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបហើយ ទ្រង់ប្រថាប់នៅក្នុងដងវៃនោះឯង។ កាលបើភត្តនោះកន្លងទៅហើយ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបទូលនូវកាល(នៃភត្ត)ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រមហាសមណៈ កាលនេះជាកាលគួរហើយ ភត្តាហារក៏សម្រេចហើយ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជូនជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបថា នែកស្សប អ្នកទៅ(មុន)ចុះ តថាគតនឹងទៅ(តាមក្រោយ) ហើយព្រះអង្គយាងទៅគាន់ជម្ពុទ្វីបដែលលោកសន្ធតដោយដើមត្រែង ក៏ទ្រង់នាំផ្លែស្វាយទៅជិតដើមត្រែងនោះ។ បេ។ ទ្រង់នាំយកផ្លែកន្ធតវៃទៅជិតដើមត្រែងនោះ។ បេ។ ទ្រង់នាំយកផ្លែសម៉ទៅជិតដើមត្រែងនោះ។ បេ។

ตาวตึสํ ภวฺเ จาวิตฺวาน ปุปฺผิ ตเหฏฺา ปเม ขเณ อาภวฺเ อกฺกมิตฺวา นิสีทิ ฯ อถสฺส เทฺว ปุเรหิตา ตเถว ตาวตึสภวฺเ จวิตฺวา ตสฺเสว ปาทมูเล นิพฺพตฺติตฺวา ตเถว อกฺกมิตฺวา นิสีทึสุ ฯ เอวเมว ขฺวาหนฺติ ภิกฺขเว ตาวตึสภวฺเ จวิตฺวา ปุปฺผิ ตเหฏฺา ปเม ขเณ อาภวฺเ อกฺกมิตฺวา นิสินฺนกาเล ตสฺส เทฺว ปุเรหิตา ตาวตึสภวฺเ จวิตฺวา ตสฺเสว ปาทมูเล นิพฺพตฺติตฺวา ตเถว อกฺกมิตฺวา นิสีทึสุ ฯ ตตฺถ ยถา ตสฺส ปุเรหิตา

ទ្រង់យាងទៅកាន់ស្ថានតាវត្តឹង្ស ទៅលោក ហើយទ្រង់នាំមកនូវផ្កាបារិច្ឆត្ត-
កព្រឹក្ស រួចទ្រង់មកគង់នៅក្នុងរោងភ្លើងជាមុន ។ ដដែលឈ្មោះខុរុវេល
កស្សប ក៏បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងរោងភ្លើងដោយច្បាស់
លាស់ លុះឃើញហើយទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា
បពិត្រមហាសមណៈ ព្រះអង្គទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកតាមផ្លូវណា (កាលដែល
បាត) ខ្ញុំបេញ្ញមកមុនព្រះអង្គ (រៀបមកដល់ក្នុងទីនេះ) តែឮប់ជាព្រះអង្គមក
គង់នៅក្នុងរោងភ្លើងបានមុនខ្ញុំវិញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
នែកស្សប កាលតថាគតបញ្ជូនអ្នកមកក្នុងទីនេះ ហើយតថាគតទៅកាន់
ស្ថានតាវត្តឹង្ស នាំមកនូវផ្កាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស រួចមកអង្គុយនៅក្នុងរោងភ្លើង
បានមុនអ្នកឯង កស្សប នេះឯងជាផ្កាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្សមានសម្បុរល្អ មាន
ក្លិនក្រអូបមែន ។ គ្រានោះ ដដែលឈ្មោះខុរុវេលកស្សបត្រិះរិះដូច្នេះថា
មហាសមណៈ (នេះ) មានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះថា ព្រះ
អង្គបញ្ជូនអញឲ្យមកមុនព្រះអង្គ រួចព្រះអង្គយាងទៅកាន់ឋានតាវត្តឹង្សនាំ
យកផ្កាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស ហើយមកគង់នៅក្នុងរោងភ្លើងនេះបានមុនអញ តែ
បើទុកជាយ៉ាងនោះសោត ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។

(๖๖) เตน โข ปน สมเยน เต ฉฬงฺคา ภิกฺขู ปริจริตฺวา น สกฺกาปฺเป ภิกฺขาย จริตุ ฯ อถ โข เตสํ ฉฬงฺคานํ ปตฺตวีสานิ สงฺฆาฏิกาโย ยถา มยํ น สกฺกาม ภิกฺขาย จริตุนฺติ ฯ อถ โข ภควา ปุพฺพณฺหสมยนฺ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน ปาจีนวํสทายนฺ เตนุปสงฺกมิ ฯ ปาจีนวํสทายนฺ มหาสมณาติ ฯ สกิเทว ปญฺหา ภิกฺขสตานิ ปาจีนวํสทาเย ฯ อถ โข ปุพฺพณฺหสมยนฺ ฉฬงฺคสฺส ปตฺตวีสานิ มหติยา ภิกฺขาย มหาสมณา มหาภิกฺขาย ยตฺร หิ นาม ภิกฺขาปิ ปาจีนวํสทายนฺ น ลภิสฺสนฺติ น ลภิ โข อหนฺติ ฯ

(๖๗) เตน โข ปน สมเยน เต ฉฬงฺคา ภิกฺขู ปริจริตฺวา น สกฺกาปฺเป ภตฺตนฺ ภุญฺชิตุ ฯ อถ โข เตสํ ฉฬงฺคานํ ปตฺตวีสานิ สงฺฆาฏิกาโย ยถา มยํ น สกฺกาม ภตฺตนฺ ภุญฺชิตุนฺติ ฯ อถ โข ภควา ปุพฺพณฺหสมยนฺ ฉฬงฺคานิ

(៤៦) សម័យនោះឯង ជដិលតាំងអម្បាលនោះ ក្រាបថ្វាយបង្គំធ្វើសេចក្តីគោរពក្តៅ ក៏មិនអាចនឹងពុះឫសតាំងឲ្យបែកចេញបាន ។ កាលនោះ ជដិលតាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងមិនអាចនឹងពុះឫសឲ្យបែកបានដោយហេតុណា ហេតុនោះគឺជាឥទ្ធានុភាពរបស់មហាសមណៈដោយពិតឥតសង្ស័យ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះនឹងជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបថា នែកស្សប អ្នកចូរពុះឫសតាំងឲ្យបែកទៅ ។ ឧរុវេលកស្សបទូលថា បពិត្រមហាសមណៈ សូមព្រះអង្គធ្វើឫសតាំងឲ្យបែកឲ្យមាន ។ ចំណែកឫសតាំង ៥០០ ដុំ ក៏បែកព្រមគ្នាតែម្តង ។ លំដាប់នោះ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបរំពឹងយ៉ាងនេះថា មហាសមណៈនេះមានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះថាព្រះអង្គអាចនឹងបំបែកឫសតាំងឲ្យចេញបាន តែបើទុកជាយ៉ាងនោះក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។

(៤៧) សម័យនោះឯង ជដិលតាំងអម្បាលនោះ ក្រាបថ្វាយបង្គំធ្វើសេចក្តីគោរពក្តៅ ក៏មិនអាចនឹងបង្អាត់ភ្លើងឲ្យនេះឡើងបាន ។ កាលនោះ ជដិលតាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងមិនអាចនឹងបង្អាត់ភ្លើងឲ្យនេះឡើងបានដោយហេតុណា ហេតុនោះគឺជាឥទ្ធានុភាពរបស់មហាសមណៈដោយពិតឥតសង្ស័យ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះ

ฬตนเกจ ฆฏลิเยน กสฺสป อกฺกีตา ฯ ฆฏลิเยน มหาสมณาติ ฯ สกิเทว ปญฺห อกฺกิสตาติ ฆฏลิสุ ฯ อถโข ฆุวเลกสฺสปสฺส ฉฬิลสฺส ฬตนโหสิ มหิทฺธิโก ฯ มหาสมโณ มหานุภาเว ยเทว หิ นาม อกฺกีปิ ฆฏลิยิสฺสติ น ตฺวา จ โข อรหา ยถา อหนฺติ ฯ

(๒๘) เตน โข ปน สมเยน เต ฉฬิลา อกฺกี ปริวริตฺวา น สกฺกนฺติ อกฺกี วิฌฺฌาเปตุ ฯ อถโข เตสๆ ฉฬิลานๆ ฬตนโหสิ อิสฺสุสยิ โข มหาสมณสฺส ฯ ทฺวานุภาเว ยถา มยๆ น สกฺกาม อกฺกี วิฌฺฌาเปตุนฺติ ฯ อถโข ภคว ฆุวเลกสฺสปๆ ฉฬิลๆ ฬตนเกจ วิฌฺฌายนฺติ กสฺสป อกฺกีตา ฯ วิฌฺฌายนฺติ มหาสมณาติ ฯ สกิเทว ปญฺห อกฺกิสตาติ วิฌฺฌายิสุ ฯ อถโข ฆุวเลกสฺสปสฺส ฉฬิลสฺส ฬตนโหสิ มหิทฺธิโก ฯ มหาสมโณ

ภาคเจ้ามีพระพุทธฎีกานี้จึงชวนเจ้าอุรุเวลกัสสปว่า ดูกรกัสสป
ท่านจงบอกไฟให้เราเถิด ๆ เจ้าอุรุเวลกัสสปทูลว่า ดูกรมหาสมณะ
ขอเชิญท่านบอกไฟเถิด ๆ ไฟนั้นมีประมาณ ๕๐๐ ดอก ก็ดับสิ้นพร้อม
กันทีเดียว ๆ ครั้นจบแล้ว เจ้าอุรุเวลกัสสปได้ดำริอย่างนี้ว่า มหาสมณะ
นี้มีฤทธิ์มาก มีอานุภาพมาก เพราะว่า พระองค์ทรงดับไฟให้ดับได้
แต่ว่าพระองค์ก็คงจะไม่เป็นพระอรหันต์เหมือนเราดอก ๆ

(๔๘) สมัยนั้นเจ้าชวนพระพุทธฎีกานั้นได้ทรงสดับคำ-
ของไฟทั้งหลายแล้วแล ไม่สามารถจะดับไฟทั้งหลายให้ดับได้แล้วแล
ได้ ๆ ครั้งนั้น เจ้าชวนพระพุทธฎีกานั้นมีพระดำริอย่างนี้ว่า
เราไม่สามารถจะดับไฟทั้งหลายให้ดับได้ เพราะเหตุไร เหตุนั้น
ก็เป็นเพราะอานุภาพของมหาสมณะโดยแท้แน่นอน ๆ ครั้งนั้น
พระผู้มีพระภาคเจ้าพระพุทธฎีกานี้จึงชวนเจ้าอุรุเวล-
กัสสปว่า ดูกรกัสสป ท่านจงดับไฟทั้งหลายเถิด ๆ เจ้าอุรุเวล-
กัสสปทูลว่า ดูกรมหาสมณะ ขอเชิญท่านดับไฟเถิด ๆ ไฟนั้นมี
ประมาณ ๕๐๐ ดอก ก็ดับสิ้นพร้อมกันทีเดียว ๆ ครั้นจบแล้ว
เจ้าอุรุเวลกัสสปได้ดำริอย่างนี้ว่า มหาสมณะ

មហានុភាវោ យត្រ ហិ នាម អគ្គិំ វិជ្ឈាយិស្សន្តិ ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហន្តិ ។

(๒๙) តេន ខោ បន សមយេន តេ ជដិលា សីតាសុ ហោមន្តិកាសុ វត្តីសុ អន្តរដ្ឋកាសុ ហិមថា-តសមយេ ឧដ្ឋា នេរញ្ជរាយំ ឧម្មុជ្ជន្តិបិ ឧម្មុជ្ជន្តិបិ ឧម្មុជ្ជ-ឧម្មុជ្ជម្បិ តរេន្តិ ។ អថខោ ភគវា បញ្ចមត្តានិ មច្ឆាមុ-ខិសតានិ អភិនិម្មិនិ យត្រ តេ ជដិលា ឧត្តរិត្វា វិសិ-ញ្ចេសុំ ។ អថខោ តេសំ ជដិលានំ ឯតទហោសិ ឧ-ស្សុំសយំ ខោ មហាសមណស្ស ឥទ្ធានុភាវោ យថា-យិមា មច្ឆាមុខិយោ និម្មិតាតិ ។ អថខោ ឧរុវេលក-ស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ យត្រ ហិ នាម តាវ ពហូ មច្ឆាមុខិយោបិ[๑] អភិនិម្មិនិស្សតិ ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហន្តិ ។

---

๑ ឱ. មហាមគ្គាមុខិយោ ។

នេះមានបុទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះហេតុថា ព្រះអង្គអាចនឹងលត់ភ្លើងតាំងឡាយបាន តែបើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។

(៤៩) សម័យនោះឯង ជដិលតាំងនោះនាំគ្នាមុជចុះខ្លះ ឡើបឡើងខ្លះ ធ្វើនូវការមុជចុះនឹងឡើបឡើងខ្លះក្នុងស្ទឹងនេរញ្ជរា ក្នុងសម័យមានទឹកសន្សើមធ្លាក់ចុះខ្លាំង ប្រហែលជា ៨ រាត្រីក្នុងចន្លោះខែតាំងពី[1]ជាពេលត្រជាក់មាននៅក្នុងហេមន្តរដូវ ។ ជដិលតាំងអម្បាលនោះគ្រាប់នាំគ្នាឡើងមកហើយអាងភ្លើងក្នុងកន្លែងណា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និម្មិតចង្ក្រានប្រមាណ ៥០០ ទុកក្នុងកន្លែងនោះ ។ ឯជដិលអម្បាលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ចង្ក្រានតាំងនេះគេរៀបចំទុកដោយហេតុណា ហេតុនោះគឺជាឥទ្ធានុភាពរបស់មហាសមណៈដោយពិតឥតសង្ស័យ ។ លំដាប់នោះជដិលឈ្មោះខុវវៈលកស្សបមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មហាសមណៈ (នេះ) មានបុទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះថា ព្រះអង្គអាចនិម្មិតចង្ក្រានទុកបានច្រើន តែបើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។

---

១ គឺ ៤ រាត្រីខាងចុងខែមាឃ ៤ រាត្រីខាងដើមខែផល្គុណ រួមជា ៨ រាត្រី ។

[๙๐] เตน โข ปน สมเยน มหาอกาลเมฆโย จาตุสฺสุ มหาชนกายมหาเกา สญฺญายิ ๆ ยสฺมึ ปเทเส ภควา วิหารติ โส ปเทโส ชนเกน ชิณฺณโก โหติ ๆ อถโข ภควโต เอตทโหสิ ยนฺนูนาหํ สมฺพหุลา ชนกาย[๑] มชฺเฌ เวฬุปาตาย ภูมิยา จงฺกมึยนฺติ ๆ อถโข ภควา สมฺพหุลา ชนกาย มชฺเฌ เวฬุปาตาย ภูมิยา จงฺกมิ ๆ อถโข ชาเลกสฺสโจ ฉฑฺฑิโต มาโณ โข มหาสมโณ ชนเกน วุฏฺฐาติ อโหสีติ ๆ ตาวเทว สมฺพหุเลหิ ฉฑฺฑิเตหิ สุทฺธึ ยสฺมึ ปเทเส ภควา วิหารติ ตทวสริ ๆ อทฺทสา โข ชาเลกสฺสโจ ฉฑฺฑิโต ภควนฺตํ สมฺพหุลา ชนกาย มชฺเฌ เวฬุปาตาย ภูมิยา จงฺกมนฺตํ ทิสฺวาน ภควนฺตเมว ๙๘ ฉุ ตุ มหาสมณาติ ๆ อาม อหมสฺมิ[๒] ภาสฺสาติ ภควา เวหาสึ

---

๑ ม. ชนกาย ๆ ๒ ม. อยมหมสฺมิ ๆ ม. อหมสฺมิ ๆ

(៥០) សម័យនោះឯង មានក្មេងជំពុងដួលកាលបង្អុរចុះមកមានជំនន់ធំពាសពេញទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងប្រទេសណាប្រទេសនោះទឹកលិចអស់ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រិះរិះដូច្នេះថា បើមានហេតុយ៉ាងនេះ គួរតែតថាគតធ្វើទឹកឲ្យព្រោះចេញដោយដុំវិញ ហើយដើរចង្រ្កមលើផែនដី ដ៏មានធូលីហុយឡើងដោយសក្នុងទឹកណ្តាលទឹកនោះឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះអង្គក៏ធ្វើទឹកឲ្យព្រោះចេញដុំវិញ រួចទ្រង់ចង្រ្កមលើផែនដី ដ៏មានធូលីហុយឡើងដោយសក្នុងទឹកណ្តាលទឹក (នោះឯង) ។ កាលនោះ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប គិតថា មហាសមណៈសូមកុំឲ្យលង់ទឹកឡើយ ។ លុះឧរុវេលកស្សបគិតហើយ ទើបឡើងជិះទូកទៅមួយអន្ទឹងដោយជដិលទាំងឡាយជាច្រើននាក់ សំដៅទៅកាន់ប្រទេសដែលព្រះអង្គគង់នៅនោះ ។ ជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបកំបានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើទឹកឲ្យព្រោះចេញដុំវិញព្រះអង្គហើយយាងចង្រ្កមលើផែនដីដ៏មានធូលីហុយឡើងដោយសក្នុងទឹកណ្តាលទឹកដោយច្បាស់លាស់ លុះឃើញហើយទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រមហាសមណៈព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទីនេះឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា អើ កស្សប តថាគតនៅក្នុងទីនេះឯង

អព្ភុក្កន្តា ជាតាយ បច្ចុដ្ឋាសិ ។ អថខោ ឧរុវេលកស្សប-
បស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ មហិទ្ធិកោ ខោ មហា-
សមណោ មហានុភាវោ យត្រ ហិ នាម ឧទកំបិ នប្ប-
ភាវិស្សតិ[1] ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហន្តិ ។

(៥១) អថខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ ចិរំបិ ខោ
ឥមស្ស មោឃបុរិសស្ស ឃរំ អវិស្សតិ មហិទ្ធិកោ ខោ
មហាសមណោ មហានុភាវោ ន ត្វេវ ច ខោ អរហា
យថា អហន្តិ យន្នូនាហំ ឥមំ ជដិលំ សំវេជេយ្យន្តិ ។
អថខោ ភគវា ឧរុវេលកស្សបំ ជដិលំ ឯតទវោច នៅ
ខោ ត្វំ កស្សប អរហា នាបិ អរហត្តមគ្គំ សមាបន្នោ
សាបិ តេ បដិបទា នត្ថិ យាយ ត្វំ អរហា វា អស្សសិ
អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នោ ។ អថខោ ឧរុវេលកស្សបោ
ជដិលោ ភគវតោ ទាឧនេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ
ឯតទវោច លភេយ្យាមហំ ភន្តេ ភគវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ

---

១ ម. នប្បវិហិស្សតិ ។

មហាខន្ធកៈ រឿងដងវិលដាបងប្អូនទំងគ្នា បព្វជ្ជាទំង៣បសម្បទានៃដងវិលទាំងឡាយនោះ

ហើយព្រះអគ្គក៏ហោះទៅឯអាកាស ហើយទ្រង់ចុះទៅគង់ក្នុងទូក (ក្នុងមួយរំពេចនោះឯង) ។ លំដាប់នោះ ដងវិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប រំពឹងយ៉ាងនេះថា មហាសមណៈនេះមានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន ព្រោះហេតុថា អម្បាលទឹកក៏គង់ទំងមិនលិចព្រះអង្គ តែបើទុកជាយ៉ាងនោះសោត ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ ។

(៥១) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះបរិវិតក្កដូច្នេះថា មោឃបុរសនេះត្រិះរិះយ៉ាងនេះយូរណាស់មកហើយថា មហាសមណៈនេះមានឫទ្ធិខ្លាំង មានអានុភាពធំមែន តែបើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់នៅមិនមែនជាព្រះអរហន្តដូចអញទេ បើដូច្នោះគួរតែថាគតធ្វើដងវិលនេះឲ្យកើតសេចក្តីសង្វេគ (ស្ងុតចិត្ត) ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះនំងដងវិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សបថា នែកស្សប អ្នកឯងមិនមែនជាព្រះអរហន្តទេ អ្នកមិនទាន់បានដល់អរហត្តមគ្គទេ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកឯងនំងជាអរហន្ត ឬ ។ ថាជាបុគ្គលដល់ហើយនូវអរហត្តមគ្គដោយ បដិបទា[1]ណា បដិបទានោះមិនមានដល់អ្នកទេ ។ គ្រានោះ ដងវិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប ក្រាបសំរុះចុះទៀបព្រះបាទារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ

---

១ សេចក្តីប្រតិបត្តិ ។

ลาเภยฺยาหิ อุปสมฺปเทตุ ฯ สุโณสิ กสฺสป มม ปุตฺโต
สีลสมาธิ ปญฺญาย โข ปน วิมุตฺติยา อตฺถิ ปมุขา
จาโมกฺขา เตหิ สาว อปโลเกหิ ยถา เต มญฺเ
สฺเจ ตถา กริสฺสติ ฯ อถโข ภควา กสฺสปสฺส
สีลสฺส เจว ปน ปญฺญาย จ อญฺญาย ปตฺตึ ฯ
เต สีลเส ปติฏฺาย ปญฺจ อปิ เจตสา ปริยาย-
ติ ฯ ตีณิ ปฏิกา มยิ โข ปน มหาสมเณ อภิปฺปสนฺ
สเจ ปน มหาสมเณ พฺรหฺมจริยา จริสฺสติ สเพฺ
มยิ มหาสมเณ พฺรหฺมจริยา จริสฺสามาติ ฯ อถโข
เต สีลา เกสมสฺสุ สมสฺสุ จีวรา สมสฺสุ อกฺ-
หาปิสฺสนฺติ อุปเกสมสฺสุ ปนเกสมสฺสุ ปนเกสมสฺสุ
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตา ปาเทสุ สีรสา นิปติตฺวา ภควนฺ

គួរបានបព្វជ្ជាគួរបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ(ក្នុងកាលឥឡូវនេះ) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែកស្សប អ្នកឯងជានាយក ជាអ្នកដឹកនាំ ជាកំពូល ជាប្រធាន ជាបុគ្គលដ៏ឧត្តមប្រសើរជាងជដិលតាំង-ឡាយប្រមាណ ៥០០ រូប អ្នកត្រូវប្រាប់ជដិលតាំងអម្បាលនោះជាមុនសិន បើជដិលតាំងអម្បាលនោះគេយល់យ៉ាងណា គេក៏នឹងធ្វើយ៉ាងនោះដែរ ។ កាលនោះ ជដិលឧរុវេលកស្សបដើរចូលទៅរកជដិលជាកូនសិស្សតាំងអម្បាលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបប្រាប់ជដិលតាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកតាំងឡាយដ៏ចំរើន ខ្ញុំចង់ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ព្រះមហាសមណៈ (នុ៎ះ) អ្នកតាំងឡាយយល់យ៉ាងណា ចូរធ្វើយ៉ាងនោះចុះ ។ ជដិលតាំងអម្បាលនោះតបថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំតាំងអស់គ្នាជាអ្នកដែរថ្លាហើយក្នុងសំណាក់ព្រះមហាសមណៈ(នុ៎ះ)យូរណាស់មកហើយ បើលោកម្ចាស់ទើបប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះមហាសមណៈ យើងខ្ញុំតាំងអស់គ្នាទើបប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះមហាសមណៈ (នុ៎ះ)ដែរ ។ កាលនោះ ជដិលតាំងអម្បាលនោះបណ្តែតចោលនូវគ្រឿងបរិក្ខារព្រមទាំងសក់ តាំងជដា[1] តាំងអម្រែក តាំងគ្រឿងបូជាភ្លើងក្នុងទឹក ហើយនាំគ្នាចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ លុះចូលទៅហើយក្រាបសំរុះសំរោចុះទៀបព្រះបាទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំ

---

១ ដូចសក់ ។

ฬตนเกจุ๋ ลเกยฺยาม มยํ ภนฺเต ภควาเตา สนฺติเก ปพฺพชฺชํ ลเกยฺยาม อุปสมฺปทนฺติ ฯ ฬ๘ กิกฺขเกตฺ ภก-ก์ อเกจ สฺวาคฺคาเตา ตมฺหา จร๘ ฺพหฺมจริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยายาตฺ ฯ สา ว เตสํ อายสฺมนฺตานํ อุปสมฺปทา อเหาสิ ฯ

(๕๒) อทฺทสา เขา ธนิกสฺเสโจ ๘ฺลิเสา เกสมิสฺสุ ๘ฺชามิสฺสุ ขาวิกาช๘มิสฺสุ อกฺลิปาตฺตมิสฺสุ อุรเกวุยฺยมาเน ธิสฺวานสฺส ฬตนเหาสิ มา เหว เม ภาตุ-เตา อุปสกฺเต อเหาสีตฺ ฯ ๘ฺลิเล ตาเหาสิ กจฺจ๘ เม ภาตโร ชานาตาตฺ สามญฺ ตีหิ ๘ฺลิลสเตหิ สทฺธิ์ เยเตายสฺมา อุรุเวลกสฺเสโจ เตอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อุรุเวลกสฺสปํ ฬตนเกจ ๙นิ ทุ เขา กสฺสป เสเยฺยาตฺ ฯ อาหาวุเสา ๙นิ เสเยฺยาตฺ ฯ อถเขา เต ๘ฺลิลา เกสมิสฺสุ

ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ គួរបានបព្វជ្ជា គួរបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅថា អ្នកទាំងឡាយចូរមកជាភិក្ខុចុះ ហើយត្រាស់ថា សាសនធម៌តថាគតពោលល្អហើយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីនឹងធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយល្អចុះ ។ ឯព្រះពុទ្ធដីកានោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនោះ ។

(៥២) ឯជដិលឈ្មោះ នទីកស្សប បានឃើញគ្រឿងបរិក្ខារព្រមទាំងសក់ ទាំងជដា ទាំងអម្រែក ទាំងគ្រឿងបូជាភ្លើងអណ្តែតទៅតាមទឹកដោយច្បាស់លាស់ លុះជដិលឈ្មោះនទីកស្សប បានឃើញហើយគិតដូច្នេះថា សេចក្តីអន្តរាយកុំបីមានដល់តាបសជាបងអញឡើយ ។ គិតហើយក៏ប្រើជដិលទាំងឡាយឲ្យទៅដោយពាក្យថា អ្នកទាំងឡាយចូរទៅស្តាប់ដំណឹងបងខ្ញុំមើល ថាហើយទើបខ្លួនឯងក៏ទៅជាមួយនឹងជដិលទាំង ៣០០ រូប ដើរតម្រង់ទៅកាន់ទីដែលឧរុវេលកស្សបដ៏មានអាយុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងឧរុវេលកស្សបដ៏មានអាយុថា បពិត្រកស្សប អំពើនេះប្រសើរហើយឬអ្វីហ្ន៎ ។ ឧរុវេលកស្សបក្រាបថា អើ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អំពើនេះប្រសើរហើយ ។ កាលនោះ ជដិល

ฉฑาปตฺติสฺสุ ทาฐิกาฉปตฺติสฺสุ อกฺกปิยาฉปตฺติสฺสุ ฉนฺนเกน ปวาเรตฺวา เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตเมว ฐาเนสุ สีรสา ปาทานิ วนฺทิตฺวา ภควนฺตำ ฝลนฺเตเนว ลเกยฺยาม มยนฺติ ภควนฺตเมว สนฺติเก ปฏฺฐำ ลเกยฺยาม อุปสมฺปทนฺติ ฯ ฝ๔ ตสฺมาเตหิ ภควา อเนก ปริยาเยน วิคฺคาหิกกถำ [๓ปฏิจริยำ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยายาติ ฯ สา ว เตสำ อายสฺมนฺตานำ อุปสมฺปทา อเหาสิ ฯ

(๔๓) อถสา โข ตยากสฺสโป ฉฑิโล เตสมิสฺสำ ฉฑาปตฺติสฺสำ ทาฐิกาฉปตฺติสฺสำ อกฺกปิยาฉปตฺติสฺสำ ฉนฺนเกน วุยฺหมาเน ธิสฺวานสฺส ฝลนฺเหาสิ มา เหว เม ภาคฺยำ อุปสกฺกา อเหาสีติ ฯ ฉฑิโล ตาเหาสิ กจฺจิ เม ภาตเร ฉาปตฺติ สามญฺ ธิยา ฉฑิลสเตหิ เยนายสฺมา อุรุเวลกสฺสโป เตนุปสงฺกมิ

តាំងអម្បាលនោះកំបណ្តែតចោលនូវគ្រឿងបរិក្ខារព្រមទាំងសក់ តាំងជដា តាំងអង្រែក តាំងគ្រឿងបូជាភ្លើងទៅកន្លងទឹកហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបសំរុះសំរោចុះទៀបព្រះបាទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងឡាយគួរបានបព្វជ្ជាគួរបានឧបសម្បាទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅថា អ្នកតាំងឡាយចូរមកជាភិក្ខុចុះ ហើយត្រាស់ថា សាសនធម្មិតថាគតពោលល្អហើយ អ្នកតាំងឡាយចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម្ម ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយល្អចុះ ។ ព្រះពុទ្ធដីកានោះឯង ជាឧបសម្បាទរបស់លោកដ៏មានអាយុតាំងអម្បាលនោះ ។

(៩៣) ឯជដិលឈ្មោះគយាកស្សបបានឃើញគ្រឿងបរិក្ខារព្រមទាំងសក់ តាំងជដា តាំងអង្រែក តាំងគ្រឿងបូជាភ្លើងអណ្តែតទៅតាមទឹកដោយច្បាស់លាស់ លុះជដិលឈ្មោះ គយាកស្សប បានឃើញហើយក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះថា សេចក្តីអន្តរាយកុំបីមានដល់តាបសតាំងពីរនាក់ជាបងអញឡើយ ។ ទើបប្រើជដិលតាំងឡាយឲ្យទៅដោយពាក្យថា អ្នកតាំងឡាយចូរទៅស្តាប់ដំណឹងបងអញតាំងពីរនាក់មើល ថាហើយខ្លួនឯងក៏ទៅជាមួយនឹងជដិលចំនួន ២០០ រូប ដើរតម្រង់ទៅកាន់ទីដែលឧរុវេលៈ

ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧរុវេលកស្សបំ ឯតទវោច ឥធំ ន្ហ ខោ កស្សប សេយ្យោតិ ។ អាមាវុសោ ឥធំ សេយ្យោតិ ។ អថខោ តេ ជដិលា កោសមិស្សំ ជជ្ជ-មិស្សំ ខារិកាជមិស្សំ អគ្គិហុត្តមិស្សំ ឧទកេ បវា-ហេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ ចាតេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ លភេយ្យាម មយំ ភន្តេ ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ លភេយ្យាម ឧបសម្បទន្តិ ។ ឯវ ភិក្ខវេតិ ភគវា អវោច ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ ចរថ ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយាតិ ។ សា វ តេសំ អាយ-ស្មន្តានំ ឧបសម្បទា អហោសិ ។

(៥៤) ភគវតោ អដ្ឋង្គេន ឧបោសថេន ឧបេតំ ន ជាលិយឹសុ ជាលិយឹសុ អគ្គិ ន ឧជ្ជលឹសុ ឧជ្ជលឹសុ ន វិជ្ឈាយឹសុ វិជ្ឈាយឹសុ បញ្ច បញ្ចាមុទិសានិ អភិនិម្មិនិ ។ ឯតេន ន្យេន អដ្ឋុប្បត្តិ ដំ ហារិយ-ហស្សានិ ហោន្តិ ។

កស្សបដ៏មានអាយុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងឧរុ-
វេលកស្សបដ៏មានអាយុថា បពិត្រកស្សប អំពើនេះប្រែសើរឬអ្វីហ្ន៎ ។ ឧរុវេ-
លកស្សបប្រាប់ថា អើអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អំពើនេះប្រែសើរហើយ ។
កាលនោះ ពួកជដិលទាំងនោះបណ្តែតទៅនូវគ្រឿងបរិក្ខារព្រមទាំងសក់
ទាំងជដា ទាំងអម្រែក ទាំងគ្រឿងបូជាភ្លើងទៅកន្លងទឹកហើយចូលទៅកាន់ទី
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបក្រាលទៀប
ព្រះបាទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបានពោលនូវពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយគួរបាននូវបព្វជ្ជា គួរ
បាននូវឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមកចុះទើបត្រាស់
ថា សាសនធម៌ត្រាស់ហើយដោយប្រពៃ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។
ព្រះពុទ្ធដីកានោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ។

(៥៤) ឧស្សជ្ជាំរយកំណាត់មិនបែក ក៏ត្រឡប់ទៅជាបែក ភ្លើងមិនឆេះ
ក៏ត្រឡប់ទៅជាឆេះ ភ្លើងមិនរលត់ ក៏ត្រឡប់ទៅជារលត់ ដោយអធិដ្ឋាន
របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និមិត្តបង្អ្រានទាំងឡាយ
ចំនួន ៥០០ ។ ជាដំហរប្បំនួនបីពាន់ប្រាំរយក៏មានដោយន័យនេះឯង ។

(๘๘) អថខោ ភគវា ឧរុវេលាយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន កយាសីសំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ ភិក្ខុសហស្សេន សព្វេហេវ បុរាណជដិលេហិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា កយាយំ វិហរតិ កយាសីសេ សទ្ធឹ ភិក្ខុសហស្សេន ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ សព្ពំ ភិក្ខវេ អាទិត្តំ កិញ្ច ភិក្ខវេ សព្ពំ អាទិត្តំ ចក្ខុំ ភិក្ខវេ អាទិត្តំ រូបា អាទិត្តា ចក្ខុវិញ្ញាណំ អាទិត្តំ ចក្ខុសម្ផស្សោ អាទិត្តោ យម្បិទំ ចក្ខុសម្ផស្សប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា តម្បិ អាទិត្តំ កេន អាទិត្តំ ភគគ្គិនា ទោសគ្គិនា មោហគ្គិនា អាទិត្តំ ជាតិយា ជរាមរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អាទិត្តន្តិ វទាមិ ។ សោតំ អាទិត្តំ សទ្ទា អាទិត្តា ។បេ។ ឃានំ អាទិត្តំ គន្ធា

(៥៥) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងឧរុវេលាប្រទេស តាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់គយា-សីសប្រទេសមួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃដ៏ច្រើនចំនួន ១០០០ អង្គ គឺពួកភិក្ខុដែលជាជដិលកាលមុនទាំងអស់នោះឯង ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅលើខ្នងថ្មឈ្មោះគយាសីសៈ ទៀបគយាប្រទេសនោះមួយអន្លើដោយភិក្ខុ ១០០០ អង្គ ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាតទាំងអស់ជារបស់ក្តៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាតទាំងអស់ជារបស់ក្តៅ (នោះ) តើគឺអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុជារបស់ក្តៅ រូបទាំងឡាយជារបស់ក្តៅ ចក្ខុវិញ្ញាណជារបស់ក្តៅ ចក្ខុសម្ផស្ស[1]ជារបស់ក្តៅ ការសោយអារម្មណ៍ណានេះ ជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនទុក្ខមិនមែនសុខក្តី តើតទៀងអំពីបច្ច័យគឺចក្ខុសម្ផស្ស ការសោយអារម្មណ៍នោះឯង ក៏ជារបស់ក្តៅ ចុះក្តៅដោយហេតុអ្វី តថាគតពោលថាក្តៅដោយភ្លើងគឺរាគៈ ភ្លើងគឺទោសៈ ភ្លើងគឺមោហៈក្តៅ (ដោយភ្លើង) គឺជាតិ ជរា មរណៈ ក្តៅដោយ (ភ្លើងគឺ) សេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល សេចក្តីលំបាកកាយ សេចក្តីតូចចិត្ត សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ។ ត្រចៀកជារបស់ក្តៅ សំឡេងជារបស់ក្តៅ ។ បេ ។ ច្រមុះ

---

១ វិត្តដែលពាល់ត្រូវដោយភ្នែក ពីអារម្មណ៍ដែលឃើញដោយភ្នែក មានរូបជាដើម ។

អាទិត្តា ។បេ។ ជិវ្ហា អាទិត្តា រសា អាទិត្តា ។បេ។ កាយោ អាទិត្តោ ផោដ្ឋព្វា អាទិត្តា ។បេ។ មនោ អាទិត្តោ ធម្មា អាទិត្តា មនោវិញ្ញាណំ អាទិត្តំ មនោសម្ផស្សោ អាទិត្តោ យម្បិទំ មនោសម្ផស្សប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា តម្បិ អាទិត្តំ កេន អាទិត្តំ រាគគ្គិនា ទោសគ្គិនា មោហគ្គិនា អាទិត្តំ ជាតិយា ជរាមរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អាទិត្តន្តិ វទាមិ ។ ឯវំ បស្សំ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ ចក្ខុស្មិម្បិ និព្ពិន្ទតិ រូបេសុបិ និព្ពិន្ទតិ ចក្ខុវិញ្ញាណេបិ និព្ពិន្ទតិ ចក្ខុសម្ផស្សេបិ និព្ពិន្ទតិ យម្បិទំ ចក្ខុសម្ផស្សប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា តស្មិម្បិ និព្ពិន្ទតិ សោតស្មិម្បិ និព្ពិន្ទតិ សទ្ទេសុបិ និព្ពិន្ទតិ ។បេ។ ឃានស្មិម្បិ និព្ពិន្ទតិ គន្ធេសុបិ និព្ពិន្ទតិ ។បេ។

ជារបស់ក្តៅ កូនចាំងឆ្ការជារបស់ក្តៅ ។ បេ ។ អណ្តាតជារបស់ក្តៅ សេចាំងឆ្ការជារបស់ក្តៅ ។ បេ ។ កាយជារបស់ក្តៅ ដោដ្ឋព្វៈ[1] ចាំងឆ្ការជារបស់ក្តៅ ។ បេ ។ ចិត្តជារបស់ក្តៅ ធម្មារម្មណ៍ចាំងឆ្ការជារបស់ក្តៅ មនោវិញ្ញាណជារបស់ក្តៅ មនោសម្ផស្ស[2]ជារបស់ក្តៅ សេចក្តីសោយអារម្មណ៍ណាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនជាទុក្ខជាសុខក្តី តែងកើតឡើងព្រោះបច្ច័យគឺមនោសម្ផស្ស សេចក្តីសោយអារម្មណ៍នោះឯងក៏ជារបស់ក្តៅ ចុះក្តៅដោយហេតុអ្វី តថាគតពោលថាក្តៅដោយភ្លើងគឺរាគៈ ភ្លើងគឺទោសៈ ភ្លើងគឺមោហៈ ក្តៅដោយជាតិ ជរា មរណៈ ក្តៅដោយសេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល សេចក្តីលំបាកកាយ សេចក្តីតូចចិត្ត សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឆ្ការ អរិយសាវកប្រកបដោយសុតៈ (គឺជាអ្នកចេះដឹង) កាលឃើញយ៉ាងនេះ រមែងនឿយណាយក្នុងចក្ខុផង ក្នុងរូបចាំងឆ្ការផង ក្នុងចក្ខុវិញ្ញាណផង ក្នុងចក្ខុសម្ផស្សផង សេចក្តីសោយអារម្មណ៍ណាជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខក្តី តែងកើតឡើងអំពីបច្ច័យគឺចក្ខុសម្ផស្ស អរិយសាវករមែងនឿយណាយក្នុងសេចក្តីសោយអារម្មណ៍នោះឯងផង ក្នុងត្រចៀកផង ក្នុងសំឡេងចាំងឆ្ការផង ។ បេ ។ ក្នុងច្រមុះផងក្នុងកូនចាំងឆ្ការផង ។ បេ ។

---

១ វត្តុដែលមានរូបមានសំពត់អាវដាដើមដែលមកប៉ះពាល់ត្រូវកាយ ហៅថា ដោដ្ឋព្វៈ ។

២ សេចក្តីផ្សព្វផ្សាយក្នុងចិត្ត គឺអារម្មណ៍ដែលមកប៉ះពាល់ជាក់ជិត ។

ជីវិកាយបិ ឥទំ្ធតំ វាសេសុបិ ឥទំ្ធតំ ។បេ។ ភាយ-
ស្មិំបិ ឥទំ្ធតំ ជោដ្ឋកេសុបិ ឥទំ្ធតំ ។បេ។ មនស្មិំបិ
ឥទំ្ធតំ ធម្មេសុបិ ឥទំ្ធតំ មនោវិញ្ញាណេបិ ឥទំ្ធតំ
មនោសម្ផស្សេបិ ឥទំ្ធតំ យម្បិទំ មនោសម្ផស្សប្បច្ចយា
ឧប្បជ្ជតិ វេទយិតំ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា
តស្មិំបិ ឥទំ្ធតំ ឥទំ្ធំ វិជ្ជតិ វិភាគា វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មិំ
វិមុត្តមិតិ(១) ញាណំ បេកតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្ម-
ចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្តាយាតិ បជា-
នាតីតិ(២) ។ ឥមស្មិំ ច បន វេយ្យាករណស្មិំ ភញ្ញមានេ
តស្ស កិក្ខុសហស្សស្ស អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តានិ
វិមុច្ចិំសុ ។

អាទិត្តបរិយាយំ និដ្ឋិតំ ។

ឧរុវេលប្បាដិហារិយំ តតិយភាណវារំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ វិមុត្តម្ហីតិបិ ឆហៅ ។ ២ ឯត្តន្តរេ ឥទមវោច ភគវា ។ អត្ថមនា ភិក្ខូ ភគវតោ
ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ កត្តព្ពំ យោត្តកេ ទិស្សតិ ។

កុដ្ឋអណ្តាតផង កុដ្ឋរសាំងឡាយផង ។បេ។ កុដ្ឋកាយផង កុដ្ឋជើងដូរៈទាំងឡាយផង ។បេ។ កុដ្ឋចិត្តផង កុដ្ឋធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយផង ទៀយណាយកុដ្ឋមនោវិញ្ញាណផង ទៀយណាយកុដ្ឋមនោសម្ផស្សផង សេចក្តីសោយអារម្មណ៍ណាដែលជាសុខក្តី ជាទុក្ខក្តី មិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខក្តី រមែងកើតឡើងអំពីបច្ច័យគឺមនោសម្ផស្ស អរិយសាវក រមែងទៀយណាយក្នុងសេចក្តីសោយអារម្មណ៍នោះឯងផង កាលបើទៀយណាយហើយក៏ប្រាសចាកតម្រេក ព្រោះប្រាសចាកតម្រេក (នោះឯង) ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកសេចក្តីប្រកាន់មាំ កាលបើចិត្តរួចស្រឡះហើយក៏មានញាណដឹងថា ចិត្តរបស់អញរួចស្រឡះហើយ អរិយសាវកនោះដឹងច្បាស់ថាកំណើតអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌បាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចបានធ្វើរួចហើយ កិច្ចដទៃក្រៅអំពីសោឡសកិច្ចនេះមិនមានទៀយ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងសំដែងវេយ្យាករណ៍ (១) នេះ ចិត្តរបស់ភិក្ខុចំនួន ១០០០ រូបនោះក៏ផុតចាកអាសវធម៌ទាំងឡាយ ឥតមានជាប់ចំពាក់ដោយទុក្ខានទៀយ ។

ចប់អាទិត្តបរិយាយសូត្រ ។

ចប់ ឧរុវេលប្បាដិហារិយភាណវារៈជាគំរប់បី ។

---

១ របៀបថាឡើដែលជាភាសាយសុទ្ធ ឥតមានចងជាបទថា គឺមិនចងជាពាក្យកាព្យដែលហៅថា គាថាទេ ។

(๕๖) อถโข ภควา ตยาสีเส ยถาภิรนฺตึ วิหริตฺวา เยน ราชคหํ เตน จาริกํ ปกฺกามิ มหตา ภิกฺขุสงฺฆेน สทฺธึ ภิกฺขุสหสฺเสน สพฺเพหิว ปุราณชฏิเลหิ ฯ อถโข ภควา อนุปุพฺเพน จาริกํ จรมาโน เยน ราชคหํ ตทวสริ ฯ ตตฺร สุทํ ภควา ราชคเห วิหรติ ลฏฺิวนุยฺยาเน สุปฺปติฏฺเ เจติเย ฯ

(๕๗) อสฺโสสิ โข ราชา มาคโธ เสนิโย พิมฺพิสาโร สมณโข ๑ลุ โภ โคตโมติ สกฺยปุตฺโต สกฺยกุลา ปพฺพชิโต ราชคหํ อนุปฺปตฺโต ราชคเห วิหรติ ลฏฺิวนุยฺยาเน สุปฺปติฏฺเ เจติเย ตํ โข ปน ภวนฺตํ โคตมํ เอวํ กลฺยาโณ กิตฺติสทฺโท อพฺภุคฺคโต ๔ติปิ โส ภควา อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สุคโต โลกวิทู อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ(๑)

---

๑ ฉ. ภวนฺตญหิ ตถิสฺส ๘ ทิสฺสติ ฯ

(៥៦) កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់លើខ្នងថ្មឈ្មោះគយាសីសៈតាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះមួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃដ៏ច្រើនចំនួន ១០០០ អង្គ គឺបុរាណជដិលទាំងអស់នោះឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាច់ទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងរាជគ្រឹះ ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងសុប្បតិដ្ឋចេតិយ ក្នុងលដ្ឋិវនុទ្យាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ។

(៥៧) ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ បានទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ដំណឹងច្បាស់ថា ព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើនជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូលហើយបួស ឥឡូវយាងមកកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះគង់នៅក្នុងសុប្បតិដ្ឋចេតិយក្នុងលដ្ឋិវនុទ្យាន (សួនច្បារគ្មោត) ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ កិត្តិសព្ទដ៏ពីរោះរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ពួកខ្លះខ្ចាយសុសសាយយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះទ្រង់ធ្វាយចាកកិលេស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គឯង ទ្រង់ចរបួណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ទ្រង់មានដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់បានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌

สเจ ตมฺหากํ สเทวกสฺส สมารกสฺส สพฺรหฺมกสฺส สสฺสมณพฺราหฺมณิยา ปชาย สเทวมนุสฺสาย ยถา อ-กิญฺจา สชฺเฌกตฺตา ปวเทยฺยาม สเจ ธมฺมา เทเสตพฺพา อาธิก-ลฺยาณา มชฺเฌกลฺยาณา ปริโยสานกลฺยาณา สา-ตฺถา สพฺยญฺชนา เกวลปริปุณฺณา ปริสุทฺธา พฺรหฺมจริยา ปกาเสตพฺพา สาธุ โข ปน ตถารูปานํ อรหตานฺ ทสฺส-นนฺ เปกตีติ ฯ อถ โข ภควา มาคณฺฑิยสฺส พฺราหฺมณสฺส จิตฺตมญฺญาย ทฺวาทสนหุเตหิ มาคณฺฑิเกหิ พฺราหฺมณ-คหปติเกหิ ปริวุโต เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เตปิ โข ทฺวาทสนหุตา มาคณฺฑิกา พฺราหฺมณคห-ปติกา อปฺเปกจฺเจ ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯกมนฺตํ นิสีทึสุ อปฺเปกจฺเจ ภควตา สทฺธึ สมฺโมทึสุ สมฺโมทนียกถํ สาราณียํ วีติสาเรตฺวา ฯกมนฺตํ นิสีทึสุ อปฺเปกจฺเจ เยน ภควา เตนญฺชลึ ปณา-เมตฺวา ฯกมนฺตํ นิสีทึสุ อปฺเปกจฺเจ ภควโต สนฺติเก นามโคตฺตํ สาเวตฺวา ฯกมนฺตํ นิสีทึสุ อปฺเปกจฺเจ

ទ្រង់លែងត្រឡប់មកកាន់កពច្ចីវៀត ដោយប្រការដូច្នេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាចំពោះព្រះអង្គឯង ហើយញុំង
លោកនេះព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ញុំងពពួកសត្វ
ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងទេវតានិងមនុស្សឲ្យបានត្រាស់
ដឹងផង ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះទ្រង់សំដែងធម៌ដំពីពោះបទដើម ពីរពោះបទ
កណ្តាល ពីពោះបទចុង ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ
ព្រមទាំងអត្ថ ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈដ៏បរិបូណ៌ពេញលេញ ការិយាដែលបាន
ឃើញព្រះអរហន្តទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនោះជាការប្រពៃពេក ។
គ្រានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ មានទាំងព្រាហ្មណ៍និងគហ-
បតីដែលនៅក្នុងដែនមគធៈចំនួនដប់ពីរហ្មឺនជាបរិវារ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏-
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួច
ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ឯពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតីដែលនៅក្នុង
ដែនមគធៈចំនួនដប់ពីរហ្មឺននោះ ពួកខ្លះថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ
អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ពួកខ្លះក៏ពោលពាក្យរីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏-
មានព្រះភាគ លុះធ្វើពាក្យគួររីករាយគួរវិលក៏ឲ្យសម្រេចហើយក៏អង្គុយ
នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ពួកខ្លះក៏ប្រណម្យអញ្ជលីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ពួកខ្លះក៏ប្រកាសនាមនឹងគោត្តរបស់ខ្លួនក៏

ตุณฺหีภูตา ฯเปฯ นิสีทึสุ ฯ อถโข เตสํ ภิกฺขูนมฺปิ ภิกฺขูนมฺปิ มาคธิกานํ พฺราหฺมณคหปติกานํ ฯเปฯ นิสินฺนา โข มหาสมณา อุรุเวลกสฺสปา พฺรหฺมจริยํ จรถ อุทาหุ อุรุเวลกสฺสโป มหาสมโณ พฺรหฺมจริยํ จรตีติ ฯ อถโข ภควา เตสํ ภิกฺขูนมฺปิ ภิกฺขูนมฺปิ มาคธิกานํ พฺราหฺมณคหปติกานํ เจตสา เจโตปริวิตกฺกมญฺญาย อายสฺมนฺตํ อุรุเวลกสฺสปํ คาถาย อชฺฌภาสิ

กิเมว ทิสฺวา อุรุเวลวาสิ
มหาสิ อคฺคึ กิสเกวลาโน ฯ
ปุจฺฉามิ ตํ กสฺสป เอตมตฺถํ
กถํ ปหีนํ ตว อคฺคิหุตฺตํ[๑] ฯ
รูเป จ สทฺเท จ อโถ รเส จ
กามิตฺถิโย จาภิวทนฺติ ยญฺญา
เอตมฺปิ มลนฺติ อุปธีสุ ญตฺวา

---

๑ ยเมกมฺเยว สพฺพตฺถ ปฏิสนฺธิปุพฺพโกติ ฯ

សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ពួកខ្ញុំក៏
សឹមអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ទើបពួកព្រាហ្មណ៍ទិដ្ឋគហបតិដែលនៅ
ក្នុងដែនមគធៈចំនួនដប់ពីរហ្មឺននោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មហា-
សមណៈប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ឧរុវេលកស្សបឬ ឬថា
ឧរុវេលកស្សបប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់មហាសមណៈ ។ ឯព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគក៏ជ្រាបសេចក្តីត្រិះរិះនៃចិត្តរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ទិដ្ឋគហបតិ
ដែលនៅក្នុងដែនមគធៈចំនួនដប់ពីរហ្មឺននោះដោយព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ
ហើយទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះឧរុវេលកស្សបដ៏មានអាយុដោយព្រះគាថា ថា

> អ្នកឯងនៅក្នុងឧរុវេលប្រទេស ជាអ្នកប្រដៅពួកតាបស តើ
> អ្នកឃើញអ្វីបានជាលះបង់ការបូជាភ្លើងចោលចេញ ។ ម្នាល
> កស្សប តថាគតសួរសេចក្តីនេះនឹងអ្នក ការបូជាភ្លើងដែល
> អ្នកលះបង់ហើយ តើព្រោះហេតុអ្វី ។

ឧរុវេលកស្សបក្រាបបង្គំទូលថា ជនទាំងឡាយតែងពោល
សរសើរចំពោះនូវកាមទាំងឡាយ គឺរូបសំឡេងត្រមៃទាំងរស
ផង នូវស្រីទាំងឡាយផង ព្រោះការបូជា ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងថា
កាមគុណមានរូបជាដើមនេះ ជាគ្រឿងសៅហ្មងក្នុងឧបធិ(១)

---

១ វិមតិវិនោទនីដីកា ថា ឧបធិមាន ៤ យ៉ាងគឺ កាមូបធិ ១ ខន្ធូបធិ ១ កិលេសូបធិ ១ អភិ-
សង្ខារូបធិ ១ ។ តែក្នុងទីនេះសំដៅយកខន្ធូបធិតែមួយ ។ ឯឧបធិសព្វនេះប្រែថាខ្លួន រាងកាយ
គោល ហេតុ នៃសេចក្តីរឹលកើត កិលេសនឹងសេចក្តីកង្វល់ ។

ตสฺมา ฉ ยิเฏฺ ฉ ปหุเต អาชฺเญ[๑] ฯ

ฝตฺต จเร มโน ฉ รมิตฺถ กสฺสโปติ ภควา[๒]

ภูเยสุ สเฏฺเสุ អថោ រសេសុ

អថ โกจรหิ เนวมนุสฺสโลเก

រតฺโต มโน กสฺสป ตฺวหิ เมตฺถ ฯ

ธิสฺวา បទំ สพฺพมนฺวปธีกំ

អកិญฺจនំ กามភវេ អสตฺตំ

អនญฺญថาภาวิมนญฺญเนยฺยำ

ตสฺมา ฉ ยิเฏฺ ฉ ปหุเต អาชฺเญ ฯ

(๕๘) អថโข អายสฺมา อุรุเวลกสฺสโป ภุฏฺฐายาสนา ฯกំสំ อุตฺตราสงฺคំ กริตฺวา ภควโต ปาเทสุ สิรสา นิปติตฺวา ภควนฺตំ ฯเตนหเปช สตฺถา เม กปฺป

---

๑ ยเญฺญน ฑหิสเฺวา ปกฺขิปฺปเต ฯ ๒ สพฺพตฺถ ภคฺคา อเวเจติ ทิสฺสติ ฯ

ตำหนิฉันใด ข้าแต่พระองค์ ข้าพระองค์ก็ไม่เคยเห็นความกำหนัดในการบูชาธรรมเป็นยิ่งกว่าการบูชาธรรมนั้นฉันนั้น (คือการปฏิบัติตามธรรม) ฯ

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรกัสสป จิตของเธอไม่เคยเห็นความกำหนัดมาแล้วในกามคุณเครื่องตำหนิฉันใดนั้น ก็ยังไม่ปราศจากความกำหนัดในกามคุณเครื่องตำหนิฉันนั้นเหมือนกัน ดูกรกัสสป แม้ในกาลก่อน จิตของเธอไม่เคยเห็นความกำหนัดในมนุษย์โลกและเทวโลกเป็นยิ่งกว่าธรรมนี้ดอกหรือ ขอเธอจงกล่าวเหตุนี้ตามที่เป็นจริงเถิด ฯ

พระเจ้าอุรุเวลกัสสปกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ ข้าพระองค์เห็นพระนิพพานว่าเป็นของสงบ ปราศจากอุปธิ ปราศจากเครื่องข้องใจ ดับสนิทแล้ว ไม่ถือมั่นด้วยอาการทั้งปวง ไม่ประกอบด้วยความกำหนัดในกามทั้งหลาย เป็นธรรมชาติจริง ไม่แปรปรวน เป็นธรรมชาติที่บุคคลไม่พึงรู้ได้ด้วยเหตุอื่น (นอกจากมรรค) เพราะเหตุนี้ ข้าพระองค์จึงไม่เคยเห็นความกำหนัดเป็นยิ่งกว่าการบูชาธรรมนั้นฉันนั้น ฯ

(๕๘) ลำดับนั้น พระเจ้าอุรุเวลกัสสปผู้มีอายุเป็นอันมากได้ทำอาสนะเฉวียงบ่าห่มผ้าหนังเสือ[๑] ประนมมือไปทางพระผู้มีพระภาค ได้ทูลกะพระผู้มีพระภาคว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระผู้มีพระภาคเป็นพระอาจารย์ของข้าพระองค์ ข้าพระองค์เป็นสาวก พระผู้มีพระภาคเป็นพระอาจารย์ของข้าพระองค์ ข้าพระองค์เป็นสาวก ครั้นพระเจ้าอุรุเวลกัสสปกราบทูลอย่างนี้แล้ว ได้นิ่งอยู่ ฯ

---

๑ ชีเปลือย ฯ

ភគវា សារវតោហមស្មិ សត្ថា មេ ភន្តេ ភគវា សារវតោ-
ហមស្មីតិ ។ អថខោ តេសំ ទ្វាទសនហុតានំ មាគធិកានំ
ព្រាហ្មណគហបតិកានំ ឯតទហោសិ ឧរុវេលកស្សបោ
មហាសមណោ ព្រហ្មចរិយំ ចរតីតិ ។ អថខោ ភគវា
តេសំ ទ្វាទសនហុតានំ មាគធិកានំ ព្រាហ្មណគហប-
តិកានំ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ អនុបុព្វីកថំ
កថេសិ សេយ្យថីទំ ទានកថំ សីលកថំ សគ្គកថំ
កាមានំ អាទីនវំ ឱការំ សង្កិលេសំ នេក្ខម្មេ អានិសំសំ
បកាសេសិ ។ យទា តេ ភគវា អញ្ញាសិ កល្យចិត្តេ
មុទុចិត្តេ វិនីវរណចិត្តេ ឧទគ្គចិត្តេ បសន្នចិត្តេ អថ យា
ពុទ្ធានំ សាមុក្កំសិកា ធម្មទេសនា តំ បកាសេសិ
ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មគ្គំ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធំ
វត្ថំ អបគតកាឡកំ សម្មទេវ រជនំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ ឯវ-
មេវ ឯកាទសនហុតានំ មាគធិកានំ ព្រាហ្មណគហ-
បតិកានំ ពិម្ពិសារប្បមុខានំ តស្មិំយេវាសនេ វិរជំ

ខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គជាសាវក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគ្រូរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គជាសាវក ។ គ្រានោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ទឹងគហបតិដែលនៅក្នុងដែនមគធៈចំនួនដប់ពីរហ្មឺននោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ខុរវេលកស្សបបព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់មហាសមណៈខេតើ ។ ពេលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តនៃពួកព្រាហ្មណ៍ទឹងគហបតិចំនួនដប់ពីរហ្មឺនដែលនៅក្នុងដែនមគធៈនោះ ដោយព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គ រួចហើយក៏ទ្រង់សំដែងអនុបុព្វីកថា គឺ ទានកថា១ សីលកថា១ សគ្គកថា១ ទោសនៃកាមគុណដ៏លាមក ដ៏សៅហ្មង១ អានិសង្សនៃការចេញចាកកាម(បួស)១ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបនូវពួកព្រាហ្មណ៍ទឹងគហបតិទាំងនោះថា ជាបុគ្គលមានចិត្តស្រួលមានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនីវរណធម៌ មានចិត្តអណ្តែតឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណា ព្រះធម្មទេសនាណាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយលើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ប្រកាសធម្មទេសនានោះ គឺទុក្ខសច្ច១ សមុទយសច្ច១ និរោធសច្ច១ មគ្គសច្ច១ ក្នុងកាលនោះ ។ ធម្មតាសំពត់ស្អាតដ៏ប្រាសចាកពណ៌ខ្មៅ (គឺធ្យូងឬល្អក្តៅជាដើម) គួរទទួលគ្រឿងជ្រលក់បានដោយប្រពៃ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ឯធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គដ៏ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់ពួក

វិតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ យំកិញ្ចិ សមុទយធម្មំ
សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។ ឯកនវុតាំ ភិក្ខូ ភគវតោ
បដិវេទេសិ ។

(៥៩) អថខោ ភគវា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ
និដ្ឋធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោគាឡ្ហធម្មោ
តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិគតកថំកថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរ-
ប្បច្ចយោ សត្ថុ សាសនេ ភគវន្តំ ឯតទវោច បុព្ពេ មេ
ភន្តេ កុមារស្ស សតោ បញ្ច អស្សាសកា អហេសុំ
តេ មេ ឯតរហិ សមិទ្ធា បុព្ពេ មេ ភន្តេ កុមារស្ស
សតោ ឯតទហោសិ អហោ វត មំ រជ្ជេ អភិសិញ្ចេយ្យុន្តិ
អយំ ខោ មេ ភន្តេ បឋមោ អស្សាសកោ អហោសិ
សោ មេ ឯតរហិ សមិទ្ធោ តស្ស មេ រិដ្ឋំ អរហំ

ព្រាហ្មណ៍ធំគហបតីដែលនៅក្នុងដែនមគធៈចំនួនដប់មួយហ្មឺន មានព្រះ
ភាគពុទ្ធសាវជាប្រធានលើអាសនៈនោះថា ធម្មជាតណាមួយដែលកើត
ឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះ ក៏រលត់ទៅជាធម្មតាដែរ មាន
ឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ ចំណែកព្រាហ្មណ៍ធំគហបតីចំនួនមួយហ្មឺនរូប
ក៏ថ្វាយខ្លួនជាឧបាសក ។

(៥៩) គ្រានោះ ព្រះភាគមានជសេនិយពុទ្ធសាវ ទ្រង់ឃើញ
អរិយសច្ចធម៌ហើយ ទ្រង់បានដល់អរិយសច្ចធម៌ហើយ ទ្រង់បានត្រាស់
ដឹងអរិយសច្ចធម៌ហើយ ទ្រង់ចុះព្រះទ័យស៊ប់ក្នុងអរិយសច្ចធម៌ហើយ
ទ្រង់ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ ដល់នូវ
សេចក្តីក្លៀវក្លា មិនដឿស្តាប់បុគ្គលដទៃក្នុងសាស្តាព្រះសាស្តា ទ្រង់បាន
ពោលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ពីដើមកាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាកុមារនៅឡើយ ខ្ញុំព្រះអង្គមាន
បំណងថា ឥឡូវនេះបំណងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះក៏សម្រេចអស់ហើយ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពីដើមកាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាកុមារមាន
សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា សូមឲ្យជនទាំងឡាយអភិសេកអញក្នុងរាជសម្បត្តិ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នេះជាបំណងទី១ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ឥឡូវនេះបំណង
របស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះបានសម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បំណង

សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឯក្កមេយ្យាតិ អយំ ខោ មេ ភន្តេ ទុ-
តិយោ អស្សាសោ អហោសិ សោ មេ ឯតរហិ
សមិទ្ធោ តញ្ចាហំ ភគវន្តំ បយិរុបាសេយ្យន្តិ អយំ ខោ
មេ ភន្តេ តតិយោ អស្សាសោ អហោសិ សោ មេ
ឯតរហិ សមិទ្ធោ សោ ច មេ ភគវា ធម្មំ ទេសេយ្យាតិ
អយំ ខោ មេ ភន្តេ ចតុត្ថោ អស្សាសោ អហោសិ
សោ មេ ឯតរហិ សមិទ្ធោ តស្ស ចាហំ ភគវតោ
ធម្មំ អាជានេយ្យន្តិ អយំ ខោ មេ ភន្តេ បញ្ចមោ
អស្សាសោ អហោសិ សោ មេ ឯតរហិ សមិទ្ធោ
បុព្ពេ មេ ភន្តេ កុមារស្ស សតោ ឥមេ បញ្ច អស្សាស
កា អហេសុំ តេ មេ ឯតរហិ សមិទ្ធា អភិក្កន្តំ ភន្តេ
អភិក្កន្តំ ភន្តេ សេយ្យថាបិ ភន្តេ និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ

ទី២របស់ខ្ញុំព្រះអង្គនេះដូច្នេះថា សូមឲ្យព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធគប្បីចូលមកកាន់ដែនរបស់អញនោះ ឥឡូវនេះ បំណងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះក៏បានសម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បំណងទី៣របស់ខ្ញុំព្រះអង្គនេះដូច្នេះថា សូមឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គបានចូលទៅសេពគប់នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ឥឡូវនេះបំណងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះបានសម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បំណងទី៤ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គនេះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះគប្បីសំដែងធម៌ដល់អញ ឥឡូវនេះបំណងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះសម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បំណងទី៥ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គនេះដូច្នេះថា ចំណែកខាងអញគប្បីដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ឥឡូវនេះបំណងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះបានសម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពីដើមកាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាកុមារនៅឡើយ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណង៥យ៉ាងនេះ ឥឡូវនេះបំណងគាំង៥យ៉ាងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះក៏បានសម្រេចបរិបូណ៌ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការសិតរបស់ព្រះអង្គពីកេះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការសិតរបស់ព្រះអង្គពីកេះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ (ក្នុងច្បាស់ណាស់) គួរនាដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេផ្កាប់ចុះឲ្យផ្ងារឡើង

ปฏิจฺฉนฺนกาเยยฺย ทุฏฺฐุลฺลกายปิ มตฺตกํ อาปชฺเชยฺย อนุกาเร
กา เตเลปฺปฏิจฺฉาทนํ ฌาเยยฺย ปกฺขมฺปิ นาหนนฺติ ธมฺมิกานิ
ฬหานิ ภณฺฑานิ อเนกปริยาเยน ฉมฺปิ ปกาสิโต
ฬสาหนฺติ ภิกฺขเว ภควนฺตํ สรณํ คจฺฉามิ ธมฺมญฺจ ภิกฺขุ-
สงฺฆญฺจ อุปาสกํ มํ ภควา ธาเรตุ อชฺชตคฺเค ปาณุเปต-
ตํ สรณํ คตนฺติ อธิวาเสตุ จ เม ภนฺเต ภควา สฺวา-
ตนาย ภตฺตนฺติ สทฺธึ ภิกฺขุสงฺเฆนาติ ฯ อธิวาเสสิ
ภควา ตุณฺหีภาเวน ฯ อถโข ภควา มาคเธ เสนิยเ
พิมฺพิสาเร ภควาโต อธิวาสนํ วิทิตฺวา อุฏฺฐายาสนา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ

(๖๐) อถโข ภควา มาคเธ เสนิยเ พิมฺพิสา-
เร ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน ปณีตํ ขาทนียํ โภ-
ชนียํ ปฏิยาทาเปตฺวา ภควาโต กาลํ อาโรจา-
เปสิ กาโลภนฺเต นิฏฺฐิตนฺติ ฯ อถโข ภควา

ពុំនោះដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទបាំងទុក ពុំនោះ
សោតដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ ឬក៏ដូចជាមនុស្សកាន់ប្រទីប
ប្រែងត្រាលបំភ្លឺក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា មនុស្សដែលមានចក្ខុនឹងបាន
មើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក សូម
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរ-
ណគមន៍ស្មើដោយជីវិតចាប់តាំងតែអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ មិនតែប៉ុណ្ណោះ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ
ទទួលភត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ គ្រានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ
ទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ
ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។

(៦០) លំដាប់នោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះរាត្រី
នោះកន្លងទៅហើយ (ភ្លឺឡើង) ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ឲ្យចាត់ចែងខាទនីយភោជ-
នីយាហារដ៏ឧត្តមរួចហើយទ្រង់ចាត់ឲ្យមនុស្សទៅក្រាបទូលនូវកាលនៃភត្ត
ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះជាកាលគួរ
ហើយ ភត្តាហារសម្រេចហើយ ។ ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្លៀក

ปุพฺพณฺหสมยํ ฉินฺนสีสา ปตฺตจีวรมาทาย ภควนฺตํ ปจฺฉาสิ มหาตา กิกฺขุสงฺฆน สทฺธึ กิกฺขุสหสฺเสน สพฺเพหาว ปุกณาฆฏิเลหิ ฯ

[๖๑] เตน โข ปน สมเยน สงฺฆา เถรา-นวกา มชฺฌิมา มาณาวกาวณฺณึ อภิณิหฺหาย พุทฺธปฺปมุขสฺส กิกฺขุ-สงฺฆสฺส ปุรโต ปุรโต คจฺฉติ ฯมา คาถายโย คา-ยมาโน[๑]

ฉนฺนา ฉนฺนหิ สหา ปุกณาฆฏิเลหิ
วิปฺปมุตฺตา วิปฺปมุตฺตหิ สิงฺฆิกิกฺขุสุวณฺณา
ภควนฺตา ปาวิสึ ภควา ฯ

---

๑ ฉ คียมาโน ฯ

ស្បង់ហើយ ទ្រង់ចាត្រទឹងចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ រួចហើយ ទ្រង់ចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគឹរិមួយអន្ទើដោយភិក្ខុសង្ឃដ៏ច្រើនចំនួន ១០០០ រូប គឺពួកបុរាណជដិលតាំងអស់នោះឯង ។

(៦១) សម័យនោះឯង ព្រះឥន្ទ្រជាធំជាងទេវតាតាំងឡាយ ប្លែងកេសជាមាណព ហើយដើរទៅអំពីមុខបង្អស់នៃភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានហើយច្រៀងនូវគាថានេះ ថា

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអគ្គទូន្មានហើយ (នូវឥន្ទ្រិយ) មានព្រះហឫទ័យផុតស្រឡះហើយ (ចាកអាសវធម៌) ព្រះអគ្គមានពាណិជ្ជដូចដុំមាសឈ្មោះសិង្គី[1] ទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគឹរិមួយអន្ទើដោយពួកបុរាណជដិលដែលជាអ្នកទូន្មានហើយ (នូវឥន្ទ្រិយ) ដែរ ជាអ្នកមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ចាកអាសវធម៌) ។

---

១ សព្ទដែលប្រែថា មាស តាមក្នុងអភិធានមាន ១៧ យ៉ាងគឺ សុវណ្ណ កនក ជាតរូប សោណ្ណ កញ្ចន សតុវណ្ណ ហរិ កម្ពុ ជាតុ ហេម ហាដក តបនីយ ហិរញ្ញ ចាមីករ សាតកុម្ភ ជម្ពុនទ សិង្គី ។ តែក្នុងវិមតិវិនោទនីដីកាថា បណ្តាមាសទាំង ១៧ នេះ មាសឈ្មោះសិង្គីប្រសើរជាងមាសឯទៀត ។

ปุพฺพา ปุพฺพตฺถาย สหา ปุพฺพณฺหสมยตฺถาย

วิปฺปมุตฺตา วิปฺปมุตฺตตฺถาย สิกฺขิตพฺพสุญฺญตาย

ภควตา ธมฺมสฺส ตถตา ๆ

ตีณิกา ตีณิกตฺถาย สหา ปุพฺพณฺหสมยตฺถาย

วิปฺปมุตฺตา วิปฺปมุตฺตตฺถาย สิกฺขิตพฺพสุญฺญตาย

ภควตา ธมฺมสฺส ตถตา ๆ

สตฺตา สตฺตตฺถาย สหา ปุพฺพณฺหสมยตฺถาย

วิปฺปมุตฺตา วิปฺปมุตฺตตฺถาย สิกฺขิตพฺพสุญฺญตาย

ภควตา ธมฺมสฺส ตถตา ๆ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានព្រះហឫទ័យផុតហើយ (ចាកសេចក្តីសៅហ្មង) ទីឆមានព្រះហឫទ័យផុតស្រឡះហើយ (ចាកអាសវធម៌) ព្រះអង្គមានពណ៌ល្អដូចដុំមាសឈ្មោះសិង្គី ទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ក្រុងភជគ្គីៈមួយអន្ទើ ដោយពួកបុព្វណ-ជដិលដែលមានចិត្តផុតហើយ (ចាកសេចក្តីសៅហ្មង) ទាំងមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ចាកអាសវធម៌) ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឆ្ងល (ចាកលោក) ហើយទាំងមានព្រះហឫទ័យផុតស្រឡះហើយ (ចាកអាសវធម៌) ព្រះអង្គមានពណ៌ល្អដូចដុំមាសឈ្មោះសិង្គី ទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ក្រុងភជគ្គីៈមួយអន្ទើដោយពួកបុព្វណជដិលដែលឆ្ងលហើយ (ចាកលោក) ទាំងមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ចាកអាសវធម៌) ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានព្រះហឫទ័យ រម្ងាប់ហើយ (ចាកអកុសលធម៌) ទាំងមានព្រះហឫទ័យផុតស្រឡះហើយ (ចាកអាសវធម៌) ព្រះអង្គមានពណ៌ល្អដូចដុំមាសឈ្មោះសិង្គី ទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ក្រុងភជគ្គីៈមួយអន្ទើដោយពួកបុព្វណ-ជដិលដែលមានចិត្ត រម្ងាប់ហើយ (ចាកអកុសលធម៌) ទាំងមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ចាកអាសវធម៌) ។

ฉสงฺกาสา ฉสงฺฆาสา ฉสงฺฆฏฺฏิโน ฉสงฺกิ

ตุเปตา สา ฉสงฺสคฺคปริกฺขาเร ภณฺฑคหณ

ฆาสิสิ ภคฺคภคฺคา ฯ

[๖๒] มนุสฺสา สงฺกึ ฉกฺกมิตุ์ ปสฺสิตฺวา ฆร-

มาหึสุ อกิรฺโย วตายึ มาณวโกา ฉสฺสนียา

วตายึ มาณวโกา ฆาสาฉิโกา วตายึ มาณวโกา

กสฺส นุ โข อยึ มาณวโกติ ฯ ฆรุ วุตฺเต สงฺฆา

ฉกฺกมิตฺวา เต มนุสฺสา ตาฆาย อฏฺฏกาสึ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះទ្រង់មានអរិយឫទ្ធិ ១០ យ៉ាង(១) ទ្រង់មានកំលាំង ១០(២) ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវធម៌ (គឺកម្មបថ) ១០ ប្រការ ទ្រង់ប្រកបដោយអង្គដ៏វិបុលនៃអសេខបុគ្គល ១០ យ៉ាង(៣) មានភិក្ខុសង្ឃ ១ ពាន់ជាបរិវារ ទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ។

[៦២] ពួកមនុស្សឃើញសក្កទេវរាជជាធំជាងទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយហើយពោលយ៉ាងនេះថា ឧ៎ហ្ន៎ មាណពនេះមានរូបល្អអីម្ល៉េះ ឧ៎ហ្ន៎ មាណពនេះមានរូបគួរពិតពិលរមិលមើល ឧ៎ហ្ន៎ មាណពនេះគួរជាទីជ្រះថ្លា មាណពនេះឯងជាកូនចៅអ្នកណា ហ្ន៎ ។ លុះពួកមនុស្សពោលពាក្យយ៉ាងនេះហើយ សក្កទេវរាជជាធំជាងទេវតាទាំងឡាយក៏ប្រាប់ពោលតបទៅនឹងពួកមនុស្សនោះវិញដោយគាថា ថា

---

១ វិមតិវិនោទនីដីកាថា លះនីវរណធម៌ប្រាំ ១ ធម្មគ្គុបេក្ខា ១ ជំពប់ស្មារតីដោយឱឡារិកខ្លួន ១ អបស្សេនធម៌បួន ១ លះមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ការមិនស្វែងរកបីយ៉ាងគឺ កាម ភព នឹងព្រហ្មចរ្យ ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះមិនល្អក់រវើរវាយ ១ មានកាយសង្ខារម្ភាប់ហើយ ១ មគ្គញ្ញាណ ១ ផលញ្ញាណ ១ ។ ២ ប្រកបដោយកំលាំងកាយ ១០ នឹងកំលាំងញាណ ១០ ឯកំលាំងកាយ ១០ នោះធៀបដោយកំលាំងដំរី ១០ ត្រកួល គឺដំរីកាឡាវកៈ ១ គង្គេយ្យៈ ១ បណ្ឌរៈ ១ តម្ពៈ ១ បិង្គលៈ ១ គន្ធៈ ១ មង្គល ១ ហេមវត ១ ឧបោសថ ១ ឆទ្ទន្ត ១ ។ កំលាំងដំរីកាឡាវកៈ ១០ ទើបស្មើនឹងកំលាំងដំរីគង្គេយ្យ ១ បណ្ឌាដំរីទាំង ១០ ត្រកួលនោះមានកំលាំងលើសគ្នា ១០ ។ ឡើងទៅ កំលាំងដំរីឆទ្ទន្ត ១០ ទើបស្មើនឹងកំលាំងព្រះពុទ្ធ ១ ។ ឯកំលាំងញាណ ១០ នោះគឺ កំលាំងសេចក្តីដឹងហេតុគួរនឹងហេតុមិនគួរតាមពិត ១ ដឹងកម្មនឹងផលនៃកម្ម ១ ដឹងបដិបទាប្រែប្រួលទៅក្នុងភពទាំងពួង ១ ដឹងលោកដែលមានធាតុផ្សេង ១ ដឹងថាសត្វទាំងឡាយមានអធ្យាស្រ័យផ្សេង ។ គ្នា ១ ដឹងឥន្ទ្រិយរបស់សត្វដ៏ឆ្មៃវិឆ្ងាស នឹងទន់ទាប ១ ដឹងសេចក្តីសៅហ្មងនឹងសេចក្តីផ្លូវដង់នឹងការចេញថាកឈានវិមោក្ខសមាធិសមាបត្តិ ១ ដឹងខន្ធបញ្ចកៈដែលអាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុន ១ ញាណគឺចក្ខុជ្ជិបជាទិព្វ ១ ដឹងសេចក្តីអស់ទៅនៃអាសវធម៌ ១ ។ ៣ គឺអដ្ឋង្គិកមគ្គ នឹងសម្មាញាណនឹងសម្មាវិមុត្តិ ។

โย ฉวีเร สพฺพสิเนหปฺปหานา สุกฺโข อปฺปฏิปุคฺคลโล
อหมสฺมีติ สตฺตาหมฺปิ ปริหารเมติ ฯ

[๖๓] อถโข ภควา เยน ราชา มาคธสฺส เสนิยสฺส พิมฺพิสารสฺส นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ สทฺธึ ภิกฺขุสเตหิ ฯ อถโข ราชา มาคธโก เสนิโย พิมฺพิสาโร พุทฺธปฺปมุขํ ภิกฺขุสงฺฆํ ปณีเตน ขาทนีเยน โภชนีเยน สหตฺถา สนฺตปฺเปตฺวา สมฺปวาเรตฺวา ภควนฺตํ ภุตฺตาวึ ปวีตภตฺตกิจฺจนฺติ ฯเปฯ นิสีทิ ฯ ฯเปฯ นิสชฺช โข ราชา มาคธโก เสนิโย พิมฺพิสาโร ฯตนฺหิสิ ภควนฺตุ โข ภควา วิหารเวยฺย ยํ อสฺส ตาทิสเก เนว อติทูเร น อจฺจาสนฺเน คมนาคมนสมฺปนฺเน อตฺถิกานํ[๑] มนุสฺสานํ อภิกฺกมนียเ นิกา อปฺปกิณฺณา[๒]รตฺตึ อปฺปสทฺทา

---

๑ ก ตฺถ ฉ ฌ อาเมณฺฑิตํ ทสกฺ ฯ ๒ ฐ. อปฺปากิณฺณา ฯ

អ្នកប្រាជ្ញណា ខ្ជូនានឥន្ទ្រិយតាំងអស់បានហើយ មានព្រះហឫទ័យស្អាតរកបុគ្គលប្រៀបមិនបាន ឆ្លាយចាកសត្រូវ ពោលគឺកិលេស មានដំណើរល្អកង់លោក ខ្ញុំឯងជាអ្នកបម្រើអ្នកប្រាជ្ញនោះ ។

(๖๓) កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមួយអន្ទឹងដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើនយ៉ាងចូលទៅកាន់និវេសនស្ថានរបស់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ ទើបព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារអគ្គាសព្រះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្អែតឲ្យស្កប់ស្កល់[1]ដោយខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ឧត្តមដោយព្រះហស្តព្រះអង្គឯង ហើយទ្រង់តំណាត់ដំឡូងព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលទ្រង់សោយរួចហើយ ត្រង់ដែលទ្រង់ដាក់ព្រះហស្តចុះចាកចានត្រ រួចក៏ស្តេចគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយក៏ទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរគង់នៅក្នុងទីណា ហ្ន៎ ទីណាដែលមិនឆ្ងាយពេកមិនជិតពេក អំពីស្រុកជាទីល្មមទៅល្មម មកបាន គួរជាទីចូលទៅកៀនមនុស្សទាំងឡាយដែលត្រូវការ ជាទីមិនបានច្រឡូកច្រឡំក្នុងវេលាថ្ងៃ មានសំឡេងតិច មិនមានសេចក្តីគឹកកងក្នុង

---

๑ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា មហាក្សត្រិយ៍ស្តេចទ្រង់អង្គាសភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យឆ្អែតបរិបូណ៌ ត្រាតែព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាននោះហាមឃាត់ដោយដៃឬដោយមុខឬដោយវិធីកេរថា ល្មមហើយ។ ។

អប្បនិក្ខេសំ វិជនភាតំ មនុស្សរាហាសេយ្យកំ បដិ-
សល្លានសារុប្បន្តិ ។ អថខោ រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិ-
យស្ស ពិម្ពិសារស្ស ឯតទហោសិ ឥទំ ខោ អម្ហាកំ
វេឌ្ឍរំ ធុយ្យានំ តាបតោ នេវ អតិទូរេ ន អច្ចាសន្ទេ
គមនាគមនសម្បន្នំ អត្តិកាមំ មនុស្សានំ អភិក្កមនីយំ
និភ អប្បកិណ្ណំ រត្តឹ អប្បសទ្ទំ អប្បនិក្ខេសំ វិជនភាតំ
មនុស្សរាហាសេយ្យកំ បដិសល្លានសារុប្បំ យន្នូនាហំ
វេឌ្ឍរំ ធុយ្យានំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឧទេយ្យ-
ន្តិ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ
សោវណ្ណមយំ កិង្ករំ[1] គហេត្វា គគរតោ ឱណោរោធេសិ
ឯតាហំ ភន្តេ វេឌ្ឍរំ ធុយ្យានំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃ-
ស្ស ឧម្មីតិ ។ បដិក្ខិបោសិ គគរា អាគមំ ។ អថខោ
គគរា រាជានំ មាគធំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ឧម្មិយា គច្ឆា-
យ សន្ធេស្សត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំ-
សេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថខោ គគរា ឯតស្មឹ

---

๑ ឱ. កិង្ករំ ។ សោ បន ភុត្តាវោតិ លក្ខណេ ន សមេតិ ។

វេលាយប់ មានខ្យល់បក់ស្រួល គួរដល់កិរិយាពួននៅនៃមនុស្សទាំងឡាយ នឹងជាទីគួរដល់ការសម្ងំនៅ ។ ព្រះពរតម្រិះនេះក៏មានដល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារក្នុងខណៈនោះថា អើ ទង្សាន់វត្តវេឡុវនរបស់យើងនេះមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេកអំពីស្រុក ជាទីល្មមទៅល្មមមកបាន គួរជាទីចូលទៅរកមនុស្សទាំងឡាយដែលត្រូវការ ជាទីមិនបានច្រឡូកច្រឡំក្នុងវេលាថ្ងៃ មានសំឡេងតិច មិនមានសេចក្តីគឹកកងក្នុងវេលាយប់ មានខ្យល់បក់ស្រួល គួរដល់កិរិយាពួននៅនៃមនុស្ស នឹងជាទីគួរដល់ការសម្ងំ បើដូច្នេះគួរអញថ្វាយទង្សាន់វត្តវេឡុវនេះដល់កិកុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ។ ពេលនោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារកាន់យកកុន្ទីទឹកជាវិការៈនៃមាសហើយថ្វាយដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចក៏ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមថ្វាយទូវទង្សាន់វត្តវេឡុវនេះដល់ព្រះកិកុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទទួលអារាម (នោះ) ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារឲ្យឃើញច្បាស ឲ្យកាន់យកល្អ ឲ្យទន្សាហ៍ឡើង ឲ្យរីករាយស្មើ ដោយពាក្យដ៏ប្រកបដោយធម៌ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា

ฉนฺนาเน[๑] ฉมฺมึ ฐเปตฺวา ภิกฺขุ อาปตฺตินฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาภิเทสนนฺติ[๒] ฯ

[๖๔] เตน โข ปน สมเยน สญฺชโย ปริพฺพาชโก ราชคหเก ปฏิวสติ มหติยา ปริพฺพาชกปริสาย สทฺธึ อฑฺฒเตเยหิ ปริพฺพาชกสเตหิ ฯ เตน โข ปน สมเยน สารีปุตฺตมොคฺคลฺลานา สญฺชยสฺส ปริพฺพาชกสฺส [พฺรหฺมจริยํ จรนฺติ ฯ เตหิ กตติกา กตา โหติ โย ปฐมํ อมตํ อธิคจฺฉติ โส อิตรสฺส[๓] อาโรเจตฺวา ฯ อถ โข อายสฺมา อสฺสชิ ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย ราชคหํ ปิณฺฑาย จาริสิ จาสาทิเตน อภิกฺกนฺเตน ปฏิกฺกนฺเตน อาโลกิเตน วิโลกิเตน สมฺมิญฺชิเตน ปสาริเตน ฌิกฺขิตฺตจกฺขุ สริยาปถสมฺปนฺโน ฯ อทฺทสา โข สารีปุตฺโต ปริพฺพาชโก อายสฺมนฺตํ อสฺสชึ ราชคหเก ปิณฺฑาย

---

๑ ฉตฺตคฺคเร ฉตสฺมึ ปกาเรเนติ ทฏฺฐพฺพํ เอตฺถาปิ เอวเมว ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. อาปาทึ ปนฏฺฐกถายมฺปิ ทฏฺฐพฺพา เอตฺถาปิ เอวเมว ทิสฺสติ ฯ ๓ ฉ. เอตฺถาปิ อยํ ปาโฐ น โหติ ฯ

ហើយទ្រង់ត្រាស់ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតអាវាស (ដល់អ្នកទាំងឡាយ) ។

(៦៤) សម័យនោះឯង សញ្ជ័យបរិព្វាជកនៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងរាជ-
គ្រឹះមួយអន្លើដោយបរិព្វាជកបរិសទ្យដ៏ច្រើន គឺបរិព្វាជកចំនួន ២៥០ រូប ។
សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តទ៌ឯព្រះមោគ្គល្លានបព្រ័ត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុង
សំណាក់បរិព្វាជកឈ្មោះសញ្ជ័យ ។ ព្រះសារីបុត្តទ៌ឯព្រះមោគ្គល្លាននោះ
បានធ្វើប្តេជ្ញានឹងគ្នាថា អ្នកណាបានដឹងនូវអមតធម៌មុន អ្នកនោះគប្បីប្រាប់
ដល់ម្នាក់ទៀត ។ កាលនោះ ព្រះអស្សជិដ៏មានអាយុស្ងៀកសង្ឃឹបជាប់
ដោយបាត្រនឹងចីវរអំពីព្រឹក លោកប្រកបដោយឥរិយាបថ គឺដើរទៅ ដើរ
មក ក្រឡេកមើលទៅ ក្រឡេកមើលផ្សេង ។ បត់ដៃដើងនឹងលាតដៃ
ដើង មានភ្នែកសង្រួមគួរជាទីជ្រះថ្លា ចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះដើម្បីបិណ្ឌ-
បាត ។ បរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តបានឃើញនូវព្រះអស្សជិដ៏មានអាយុ
កំពុងត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ បរិបូណ៌ដោយឥរិយាបថ

จรนฺตํ ปาสาทิเกน อภิกฺกนฺเตน ปฏิกฺกนฺเตน อาโลกิเตน วิโลกิเตน สมฺมิญฺชิเตน ปสาริเตน ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺตานํ สพฺพกิจฺจยาปนฺนานํ อิริยาปถสมฺปนฺนานญฺจ ปฏิกฺกมนเมว ยุตฺตนฺติ เอวมาทีนิ ปน อาทาย อาทาย ปฏิกฺกมนฺตานญฺจ สมาปนฺนานญฺจ เตสํ ตตฺถ อญฺญาตเกหิ ยนฺตกมฺมาทีนิ ปสฺสนฺตานมฺปิ ตตฺถ ตตฺถ อุปสงฺกมิตฺวา ปุจฺฉนฺตานมฺปิ กถนฺติ วตฺวา อาหารตฺถาย ปวิสนฺตานมฺปิ ปฏิกฺกมนฺตานมฺปิ ปฏิกฺกมนฺตานมฺปิ ปวิส

គឺដើរទៅដើរមក ត្រែកខ្សែកបើលទៅ ត្រែកខ្សែកមើលផ្សែង ។ បត់ដៃដើងនឹងលាតដៃដើង មានក្អែកសង្ឃឹមគួរជាទីជ្រះថ្លាលុះឃើញហើយក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពុហ្ម ជនទាំងឡាយណា ជាអរហន្តក្តី បានដល់ហើយនូវអរហត្តមគ្គក្តីក្នុងលោក កិក្ខុនេះក៏ប្រហែលជាពួកនៃជនទាំងនោះដែរ បើដូច្នោះ គួរតែអញចូលទៅរកកិក្ខុនេះហើយសួរថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកបួសចំពោះអ្នកណា មា្ចស់ទៀត អ្នកណាជាគ្រូរបស់លោក ខ្លួនលោកនេះឯងគាប់ចិត្តធម៌របស់អ្នកណា ។ លំដាប់នោះ សារីបុត្តបរិព្វាជកមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា កាលនេះជាកាលមិនគួរដើម្បីសួរនូវកិក្ខុនេះឡើយ(ព្រោះ)កិក្ខុនេះកំពុងចូលទៅកាន់ចន្ទោរផ្លូវត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត បើដូច្នោះគួរតែអញទៅតាមកិក្ខុនេះអំពីក្រោយៗទៅចុះក៏ការដែលជាប់តាមកិក្ខុនេះឯងគង់ដឹងនូវមគ្គញាណដែលជនទាំងឡាយគេត្រូវការដឹង ឬកិក្ខុនេះឯងជាអ្នកសូន្យកនូវព្រះនិព្វានដែលជនទាំងឡាយគេត្រូវការដឹង ។ ឯព្រះអស្សជិដ៏មានអាយុត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ទទួលបិណ្ឌបាតហើយក៏ត្រឡប់មកវិញ ។ បរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តក៏ចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះអស្សជិដ៏មានអាយុក្នុងកាលនោះ លុះចូលទៅជិតហើយធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះអស្សជិដ៏មានអាយុហើយពោលនូវពាក្យជាទីត្រេកអរជាទីរលឹក លុះមានកើតសេចក្តីសិនិទ្ធស្មាលបាន លុះសម្រេច

អដ្ឋាសិ ។ ឯតទវោច វិប្បសន្នានិ ខោ តេ អាវុសោ ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ កំសិ តុំ អាវុសោ ពុទ្ធិស្ស ភគវតោ កោ វា តេ សត្ថា, កស្ស វា តុំ ធម្មំ រោចេសីតិ ។ អត្ថាវុសោ មហាសមណោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ តាហំ ភគវន្តំ ពុទ្ធិស្ស ភគវតោ សោ ច មេ ភគវា សត្ថា តស្ស ចាហំ ភគវតោ ធម្មំ រោចេមីតិ ។ កឹវាទី បនាយស្មតោ សត្ថា តាទិសក្ខាយីតិ ។ អហំ ខោ អាវុសោ ឆវោ អចិរប្បព្ពជិតោ អធុនាគតោ ឥមំ ធម្មវិនយំ ន តាហំ សក្កោមិ វិត្ថារេន ធម្មំ ទេសេតុំ អបិច តេ សង្ខិត្តេន អត្ថំ វក្ខាមីតិ(๑) ។

អប្បំ វា ពហុំ វា ភាសស្សុ

អត្ថំយេវ មេ ព្រូហិ

---

๑ ឯតទវោ បរំ សព្ពត្ថ អថខោ សារីបុត្តោ បរិព្វាជកំ អាយស្មន្តំ អស្សជិំ ឯតទវោច ហោតុ អាវុសោ អប្បំ វា ពហុំ វា ភាសស្សុ ។ បេ ។ ពហុន្តិ ទិស្សតិ ។

កិច្ចនោះហើយក៏ឋិតនៅកន្លែងដ៏សមគួរ ។ លុះបរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្ត ឋិតនៅក្នុងដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះអស្សជិដ៏មានអាយុថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយរបស់លោកក៏ស្រស់បស់ សម្បុរស្បែករបស់លោកក៏ស្អាតផូរផង់ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកបួសចំពោះអ្នកណា ម្ល៉ាងទៀត អ្នកណាជាគ្រូរបស់លោក ខ្លួនលោកនេះឯងពេញចិត្តធម៌របស់អ្នកណា ។ ព្រះអស្សជិឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មានមហាសមណៈ(មួយព្រះអង្គ)ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូលហើយទ្រង់ព្រះផ្នួស ខ្ញុំឯងក៏បួសតាមព្រះមហាសមណៈដ៏មានព្រះភាគនោះ ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះឯងជាគ្រូរបស់ខ្ញុំ ចំណែកខ្ញុំក៏គាប់ចិត្តនូវធម៌អាថ៌រប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ បរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តសួរថា ចុះគ្រូរបស់លោកម្ចាស់ពោលពាក្យដូចម្តេច សំដែងធម៌ដូចម្តេច ។ ព្រះអស្សជិឆ្លើយថា នែអ្នកដ៏មានអាយុ អាត្មាឯងជាកិត្តិទើបនឹងបួស មកកាន់ធម៌វិន័យនេះថ្មី ។ អាត្មាមិនអាចដើម្បីសំដែងធម៌ដោយពិស្តារបានទេ តែថាអាត្មានឹងពោលនូវសេចក្តីដល់អ្នកដោយសង្ខេបបាន ។

បរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តឆ្លើយថា សូមលោកម្ចាស់សំដែងធម៌តិចក្តី ច្រើនក្តី សូមសំដែងតែខ្លឹមនឹងសេចក្តីម្ល៉ាង

អត្តនេវ មេ អត្តោ តាវ

តាហាសិ ព្យញ្ជនំ ពហុន្តិ ។

[៦៥] អថខោ អាយស្មា អស្សជិ សារីបុត្តស្ស

បរិព្ភាជកវេស្ស តំ ធម្មបរិយាយំ អភាសិ

យេ ធម្មា ហេតុប្បភវា

តេសំ ហេតុំ តថាគតោ (អាហ)

តេសញ្ច យោ និរោធោ

ឯវំវាទី មហាសមណោតិ ។

ដល់ខ្ញុំ ។ ត្រូវការដោយទំនងសេចក្តី តែម្យ៉ាងទេ លោកម្ចាស់មិនបាច់ពោលព្យញ្ជនៈឲ្យច្រើនឡើយ ។

[៦៥] គ្រានោះ ព្រះអស្សជិដ៏មានអាយុបានពោលនូវធម្មបរិយាយនេះដល់បរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តថា

ធម៌ទាំងឡាយណា(១) គឺខន្ធ ៥ តែងកើតអំពីហេតុ ព្រះតថាគតពោលនូវហេតុនៃធម៌ទាំងឡាយនោះ ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីរលត់នឹងទុក្ខជាគ្រឿងរលត់នៃធម៌ទាំងឡាយណា ព្រះតថាគតពោលនូវសេចក្តីរលត់នឹងទុក្ខជាគ្រឿងរលត់នៃធម៌ទាំងឡាយនោះ ព្រះមហាសមណៈ មានប្រក្រតីពោលពាក្យយ៉ាងនេះ ។

---

๑ អដ្ឋកថា ធម៌ទាំងឡាយណា ជាដំណើរនៃទុក្ខសច្ចដែលកើតឡើងអំពីហេតុគឺសមុទយសច្ច ព្រះតថាគតដែលពោលនូវសមុទយសច្ចថា ជាហេតុផ្តើមឡើងឲ្យកើតនូវធម៌ទាំងឡាយគឺទុក្ខសច្ចនោះ ធម៌ណាជាដំណើរគឺកន្លែងរលត់នៃទុក្ខសច្ចនឹងសមុទយសច្ចទាំងនោះក្តី ធម៌ណាជាហេតុជាឧបាយ ដើម្បីញុំាងទុក្ខសច្ចនឹងសមុទយសច្ចមិនឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានក្តី ព្រះតថាគតមានប្រក្រតីពោលនូវធម៌ទាំងនោះ ។ អធិប្បាយថា ព្រះតថាគតដែលសំដែងនូវអរិយសច្ចទាំង ៤ យ៉ាងថា ទុក្ខសច្ចជាដំណើរនៃសេចក្តីទុក្ខទាំងពួង សមុទយសច្ចជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខទាំងពួង និរោធសច្ចជាដំណើរនៃសេចក្តីសុខទាំងពួង មគ្គសច្ចជាហេតុនាំឲ្យកើតសេចក្តីសុខទាំងពួង ។

[๖๖] อถโข สารีปุตฺตสฺส ปริพฺพาชกสฺส เอตมฺ ธมฺมปริยายมฺ สุตฺวา[๑] วีตมลมฺ ธมฺมจกฺขุมฺ อุทปาทิ ยญฺกิญฺจิ สมุทยธมฺมมฺ สพฺพนฺตมฺ นิโรธธมฺมนฺติ ฯ

เอวเมว โข ยสฺส ตาวเทว
ปตฺตพฺพนฺติ ปทมเสกฺขมฺ
อสฺสุตวา ปุถุชฺชโน
ตถาคตสฺส วา สาวกสฺส วา
ตาวเทว กปฺปนฺตรมฺปิ ตาวเทว กปฺปสตนฺตรมฺปิ ฯ

[๖๗] อถโข สารีปุตฺโต ปริพฺพาชโก เยน โมคฺคลฺลาโน ปริพฺพาชโก เตนุปสงฺกมิ ฯ อทฺทสา โข โมคฺคลฺลาโน ปริพฺพาชโก สารีปุตฺตมฺ ปริพฺพาชกมฺ ทูรโตว อาคจฺฉนฺตมฺ ทิสฺวาน สารีปุตฺตมฺ ปริพฺพาชกมฺ เอตทโวจ วิปฺปสนฺนานิ โข เต อาวุโส อินฺทฺริยานิ ปริสุทฺโธ ฉวิวณฺโณ ปริยาทาโย กจฺจิ นุ ตฺวมฺ อาวุโส อมตมธิคโตติ ฯ อาม อาวุโส อมตมธิคโตติ ฯ ยถา

---

๑ ฉฏฺฐวาเร ตสฺมึ สมเย ภควติ โอตฺถเต ทิสฺวาติ ฯ

(๖๖) กาลนั้น ปริพาชกชื่อสารีบุตร ฟังธรรมปริยายนี้แล้วก็ได้ธรรมจักษุ คือโสดาปัตติมรรคญาณ ปราศจากธุลี ปราศจากมลทิน เกิดขึ้นว่า ธรรมชาติใดมีสมุทัยเป็นเหตุเกิดขึ้น ธรรมชาติทั้งปวงนั้นล้วนมีความดับไปเป็นธรรมดา ฯ

สารีบุตรปริพาชกกล่าวว่า นิพพานธรรมนี้มีปราศจากชราเป็นต้น ท่านผู้เจริญได้บรรลุนิพพานแล้ว ได้เห็นนิพพานแล้ว ได้ถึงนิพพานแล้ว ได้ลุนิพพานแล้ว ได้ตรัสรู้นิพพานแล้ว ได้ทำให้แจ้งนิพพานแล้ว ได้ทำให้ประจักษ์นิพพานแล้ว ได้ทำให้ปรากฏนิพพานแล้ว ได้ทำให้ถึงพร้อมนิพพานแล้ว ได้ทำให้ถึงพร้อมด้วยปัญญาเครื่องตรัสรู้นิพพานแล้ว ได้ทำให้ถึงพร้อมด้วยปัญญาเครื่องรู้นิพพานแล้ว ได้ทำให้ถึงพร้อมด้วยปัญญาเครื่องเห็นน

កថំ បន តុំ អាវុសោ អមតមធិគតោតិ ។ ឥធាហំ អាវុសោ អទ្ទសំ អស្សជិំ ភិក្ខុំ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ បាសាទិកេន អភិក្កន្តេន បដិក្កន្តេន អាលោ-កិតេន វិលោកិតេន សម្មិញ្ជិតេន បសារិតេន ឱក្កិត្ត-ចក្ខុំ ឥរិយាបថសម្បន្នំ ទិស្វាន មេ ឯតទហោសិ យេ ខោ លោកេ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នា អយំ តេសំ ភិក្ខុ អញ្ញតរោ យន្នូនាហំ ឥមំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆេយ្យំ កាំសិ តុំ អាវុសោ ឧទ្ទិស្ស បព្វជិតោ កោ វា តេ សត្ថា កស្ស វា តុំ ធម្មំ រោចេសីតិ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ឯតទហោសិ អកាលោ ខោ ឥមំ ភិក្ខុំ បុច្ឆិតុំ អន្តរឃរំ បវិដ្ឋោ បិណ្ឌាយ ចរតិ យន្នូនាហំ ឥមំ ភិក្ខុំ បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អនុពន្ធេយ្យំ អត្ថិកោហិ ឧបញ្ញាតំ មក្ខន្តិ អថខោ អា-វុសោ អស្សជិ ភិក្ខុ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បិណ្ឌចា-តំ អាទាយ បដិក្កមិ អថខ្វាហំ អាវុសោ យេន អស្សជិ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិំ ឧបសង្កមិត្វា អស្សជិនា ភិក្ខុនា

បរិព្វាជកឈ្មោះមោគ្គល្លានសួរថា អ្នកបានដឹងនូវអមតធម៌ដូចម្តេច ។ បរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តឆ្លើយថា នែអាវុសោ ខ្ញុំបានឃើញកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិតំពុងត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះ ប្រកបដោយឥរិយាបថគឺដើរទៅដើរមក ក្រឡេកមើលទៅក្រឡេកមើលមក បត់ដៃដើងនឹងលាតដៃដើងមានភ្នែកសង្ឃឹមគួរជាទីជ្រះថ្លា លុះឃើញហើយខ្ញុំក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ឧបាដ្ឋជនពាំងឡាយណាក្នុងលោកដែលជាអរហន្តក្តី ជាអ្នកដល់ហើយនូវអរហត្តមគ្គក្តី កិក្ខុនេះឯងប្រហែលជាពួកនៃជនពាំងនោះ បើដូច្នោះគួរអញចូលទៅរកកិក្ខុនេះហើយសួរថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកម្ចាស់បួសចំពោះអ្នកណា មា្ចងទៀត អ្នកណាជាគ្រូរបស់លោក លោកពេញចិត្តនឹងធម៌របស់អ្នកណា នែអ្នកដ៏មានអាយុ ខ្ញុំឯងក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលនេះជាកាលមិនគួរសួរកិក្ខុនេះទេ កិក្ខុនេះចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះហើយត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត បើដូច្នោះគួរអញជាប់តាមកិក្ខុនេះអំពីក្រោយ ។ ល ។ ក៏ការដែលជាប់តាមកិក្ខុនេះគង់ដឹងនូវមគ្គញ្ញាណដែលជនពាំងឡាយគេត្រូវការដឹង ឬកិក្ខុនេះឯងជាអ្នកស្វែងរកព្រះនិព្វានដែលជនពាំងឡាយគេត្រូវការដឹង ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ពេលនោះ អស្សជិកិក្ខុត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ហើយក៏កាន់យកបិណ្ឌបាតត្រឡប់មកវិញ នែអ្នកដ៏មានអាយុ ខ្ញុំក៏ចូលទៅរកអស្សជិកិក្ខុនោះ លុះចូលទៅ

សទ្ធិំ សម្ពោធិំ សម្ពោធនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិ-
សារេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ អហំ
អាវុសោ អស្សជិំ តិក្ខុំ ឯតទវោចំ វិប្បសន្នានិ ខោ តេ
អាវុសោ ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ
កំសិ តុំ អាវុសោ ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិតោ កោ វា តេ
សត្ថា កស្ស វា តុំ ធម្មំ រោចេសីតិ អត្ថាវុសោ មហា-
សមណោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ តាហំ
ភគវន្តំ ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិតោ សោ ច មេ ភគវា សត្ថា
តស្ស ចាហំ ភគវតោ ធម្មំ រោចេមីតិ កីវាធី បជាយ-
ស្មតោ សត្ថា កាមក្ខាយីតិ អហំ ខោ អាវុសោ ឯវំ
អចិរប្បព្ពជិតោ អជ្ឈោគតោ ឥមំ ធម្មវិនយំ ន តាហំ
សក្ខាមិ វិត្ថារេន ធម្មំ ទេសេតុំ អបិច តេ សង្ខិត្តេន
អត្ថំ វក្ខាមីតិ

ដល់ហើយក៏ពោលពាក្យរីករាយជាមួយនឹងអស្សជិតិកុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរលើក ល្មមឲ្យកើតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល ហើយក៏ឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ លុះខ្ញុំឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអស្សជិតិកុថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយរបស់លោកក៏ស្អាតបរិសុទ្ធផូរផង់ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកបួសចំពោះអ្នកណា ម្ល៉ោះទៀត អ្នកណាជាគ្រូរបស់លោក លោកពេញចិត្តធម៌អ្នកណា អស្សជិតិកុឆ្លើយថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មានមហាសមណៈជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូលហើយបួស ខ្ញុំបួសតាមនូវព្រះមហាសមណៈដ៏មានព្រះភាគនោះ ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះឯងជាគ្រូរបស់យើង យើងពេញចិត្តនូវធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ (ហើយខ្ញុំសួរទៀត) ថា គ្រូរបស់លោកដ៏មានអាយុមានប្រក្រតីពោលពាក្យដូចម្តេច សំដែងធម៌ដូចម្តេច ទើបអស្សជិតិកុឆ្លើយថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ អាត្មាឯងជាកិកុថ្មីបួសមិនទាន់បានយូរទេ ទើបតែនឹងមកកាន់ធម៌វិន័យនេះថ្មីៗ អាត្មាមិនអាចដើម្បីសំដែងធម៌ដល់អ្នកឲ្យពិស្តារបានទេ តែថាអាត្មានឹងពោលនូវខ្លឹមនៃសេចក្តីដោយសង្ខេបដល់អ្នកបាន (ខ្ញុំក៏និយាយទៅនឹងអស្សជិតិកុនោះ) ថា

อปฺปกา ตถาปิ เต สตฺตา เย ตาว ปาปกมฺมิโน
อเปนฺติ ตาว นิรยา ปาปกมฺมา ปรตฺถ เต ๆ

[๖๘] อถโข อายสฺมา สารีปุตฺโต ภิกฺขู เอวมาห ธมฺม-
วิหารี ภิกฺขเว ภิกฺขุ ธมฺมวิหารี ภิกฺขเว ภิกฺขุ

โย ธมฺมา เหตุปฺปภวา
เตสํ เหตุ ตถาคตา (อาห)
เตสญฺจ โย นิโรโธ
ปวาทิ มหาสมณโสติ ๆ

[๖๙] อถโข เถรสฺส สารีปุตฺตสฺส เอวมสฺส ธมฺม-
วิหารี ภิกฺขู ธมฺมวิหารี ภิกฺขู ติ โข ปเนตมฺ วุจฺจติ กตมนุ โข
อหมสฺมิ ธมฺมวิหารี ภิกฺขู ติ ๆ

សូមលោកពោលនូវធម៌តិចក្តី ច្រើនក្តីឲ្យខាន សូមលោកពោលនូវទំនងសេចក្តីតែម្យ៉ាងដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំត្រូវការដោយសេចក្តីលោកមិនចាប់សំដែងព្យញ្ជនៈឲ្យច្រើនទេ ។

(៦៨) ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ អស្សជិភិក្ខុក៏បានពោលធម្មបរិយាយនេះក្នុងកាលនោះ ថា

ធម៌ទាំងឡាយណា គឺ ខន្ធ ៥ តែងកើតអំពីហេតុ ព្រះតថាគតពោលនូវហេតុនៃធម៌ទាំងឡាយនោះ ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីរលត់នៃធម៌ទាំងឡាយជាគ្រឿងរលត់នូវធម៌ទាំងឡាយណា ព្រះតថាគតពោលនូវសេចក្តីរលត់នៃធម៌ទាំងឡាយជាគ្រឿងរលត់នៃធម៌ទាំងឡាយនោះ ព្រះមហាសមណៈមានប្រក្រតីពោលយ៉ាងនេះ ។

(៦៩) កាលនោះ បរិព្វាជកឈ្មោះមោគ្គល្លាន លុះបានស្តាប់ធម្មបរិយាយនេះហើយ ក៏មានធម្មចក្ខុ គឺសោតាបត្តិមគ្គញ្ញាណ ច្បាស់ចាក់ធ្លុះ ច្បាស់ចាក់មន្ទិលកើតឡើងក្នុងចិត្តថា ធម្មជាតណាមួយ ដែលមានសេចក្តីកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះ មានសេចក្តីរលត់ទៅវិញជាធម្មតា ។

ฯเสฯ ฉฬงฺเค ยถิ ตาวเทว

วตฺตพฺพา ปธมสาขา

อถิฏฺฐ อฏฺฐสีสา

ตหาเกหิ กปฺปนหาเตหีติ ฯ

(๗๐) อถโข โมคฺคลฺลาโน ปริพฺพาชโก สาริปุตฺตํ ปริพฺพาชกา ฯเตนเวจ กถาย มยา อาวุโส ภควโต สนฺติเก โส โธ ภควา สตฺถาติ ฯ ตมาถิ โข อาวุโส อฏฺฐเตยฺยานิ ปริพฺพาชกสตานิ อมฺหา นิสฺสาย อมฺหา สมฺปสฺสนฺตา ตฺถ วิหรนฺติ เตปิ ตาว อปโลเกม[๑] ยถา เต มญฺเญสฺสนฺติ ตถา การิสฺสนฺตีติ ฯ อถโข สาริปุตฺต-โมคฺคลฺลาน ยเถ เต ปริพฺพาชกา เตนุปสงฺกมิสุ อุปสงฺกมิตฺวา เต ปริพฺพาชเก ฯเตนเวจุ กถาย มยา

---

๑ ฉ.ม. อปโลกาม ฯ

ទើបបរិព្វាជកឈ្មោះមោគ្គល្លានពោលថា និព្វានធម៌នេះមាន ប្រាកដមែន លោកម្ចាស់បានត្រាស់ដឹងព្រះនិព្វានដែលគ្មានសេចក្តីសោក ព្រះនិព្វាននោះខ្ញុំមិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានជួបប្រទះឡើយ ដោយហ្នឹងនៃកប្បតាំងពាន់ជាច្រើន ។

(៧០) បរិព្វាជកឈ្មោះមោគ្គល្លានបានពោលពាក្យនេះទៅនឹងថ. បរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តកាលនោះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ យើងតាំងពាន់ឯងនឹងទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ នោះជាគ្រូរបស់យើង ។ បរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តឆ្លើយថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បរិព្វាជកចំនួន ២៥០ រូបនេះឯង អាស្រ័យយើងតាំងពាន់ពាយ បានឃើញនូវយើងតាំង. ពាន់ពាយ ទើបនៅកន្លែងនេះបាន យើងតាំងពាន់ពាយត្រូវលាពួកបរិព្វាជកតាំងនោះសិន ពួកបរិព្វាជកតាំងនោះនឹងយល់យ៉ាងណា គេក៏ឆ្លើយ៉ាងនោះចុះ ។ កាលនោះ សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានក៏ចូលទៅរកពួកបរិព្វាជកតាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានពោលពាក្យនេះទៅនឹងពួកបរិព្វាជកនោះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុតាំងពាន់ពាយ យើងតាំងពាន់ពាយនឹងទៅកាន់

อาวุโส ภควาโต สន្តិកេ សោ ធោ ភគវា សន្តាតិ ។
មយំ អាយស្មន្តេ និស្សាយ អាយស្មន្តេ សម្បស្សន្តោ
ឥធ វិហរាម សចេ អាយស្មន្តោ មហាសមណោ
[ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សន្តិ សព្ពេ វ មយំ មហាសមណោ
[ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមាតិ ។ អថខោ សារីបុត្តមោគ្គល្លា-
នា យេន សញ្ជយោ បរិព្វាជកោ តេនុបសង្កមិំសុ
ឧបសង្កមិត្វា សញ្ជយំ បរិព្វាជកំ ឯតទវោចុំ កច្ចាម
មយំ អាវុសោ ភគវាតោ សន្តិកេ សោ ធោ ភគវា
សន្តាតិ ។ អលំ អាវុសោ មា គមិត្ថ សព្ពេ វ តយោ
ឥមំ គណំ បរិហរិស្សាមាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ។
តតិយម្បិ ខោ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា សញ្ជយំ បរិព្វា-
ជកំ ឯតទវោចុំ កច្ចាម មយំ អាវុសោ ភគវា-
តោ សន្តិកេ សោ ធោ ភគវា សន្តាតិ ។ អលំ
អាវុសោ មា គមិត្ថ សព្ពេ វ តយោ ឥមំ គណំ បរិ-
ហរិស្សាមាតិ ។ អថខោ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា តានិ

សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ នោះជាគ្រែរបស់យើងទំាងឡាយ ។ ពួកបរិព្វាជកទំាងនោះឆ្លើយថា យើងទំាងឡាយអាស្រ័យនូវលោកទំាងឡាយដ៏មានអាយុ ឃើញនូវលោកទំាងឡាយដ៏មានអាយុ ទើបនៅកន្លែងនេះបាន បើលោកទំាងឡាយដ៏មានអាយុនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ព្រះមហាសមណៈ យើងទំាងឡាយទំាងអស់គ្នា ក៏នឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់មហាសមណៈដែរ ។ លំដាប់នោះ សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានក៏ចូលទៅកាន់បរិព្វាជកឈ្មោះសញ្ជយ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានពោលនូវពាក្យនេះនឹងបរិព្វាជកឈ្មោះសញ្ជយថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ យើងទំាងឡាយនឹងទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ នោះជាគ្រែរបស់យើងទំាងឡាយ ។ បរិព្វាជកឈ្មោះសញ្ជយឆ្លើយថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មិនគួរទេ អ្នកទំាងឡាយកុំទៅឡើយ ពួកយើងទំាង ៣ នាក់នឹងគ្រប់គ្រងរក្សាគណៈនេះ ។ សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានបានពោលពាក្យនេះនឹងបរិព្វាជកឈ្មោះសញ្ជយអស់វារៈជាគំរប់ពីរដង ។ បេ ។ អស់វារៈគំរប់បីដងផងថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ យើងទំាងឡាយនឹងទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ នោះជាគ្រែរបស់យើងទំាងឡាយ ។ បរិព្វាជកឈ្មោះសញ្ជយឆ្លើយថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មិនគួរទេ អ្នកទំាងឡាយកុំទៅឡើយ ពួកយើងទំាង ៣ នាក់នឹងគ្រប់គ្រងរក្សាគណៈនេះ ។ គ្រានោះ

អឌ្ឍតេយ្យានំ បរិព្វាជកសតានំ អាទាយ យេន វេឡុវនំ តេនុបសង្កមិំសុ ។ សញ្ជយស្ស បន បរិព្វាជកស្ស តត្ថេវ ទុល្លភំ លោហិតំ មុខតោ ឧគ្គច្ឆិ(១) ។

[៧១] អទ្ទសា ខោ ភគវា សារិបុត្តមោគ្គល្លានេ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តេ ឥស្សាន កំក្ខ អាទន្តេសិ ឯតេ កំក្ខវេ ទ្វេ សហាយា អាគច្ឆន្តិ គោលិតោ ឧបតិស្សោ ច ឯតំ មេ សាវកយុគំ ភវិស្សតិ អគ្គំ ភទ្ទយុគន្តិ ។

កម្ហីវេ ញាណវិសយេ អត្តវេ ឧបធិសង្ខយេ

វិមុត្តេ អប្បត្តេ វេឡុវនំ អថ នេ សត្ថា ព្យាកាសិ ឯតេ ទ្វេ សហាយា អាគច្ឆន្តិ គោលិតោ ឧបតិស្សោ ច ។

ឯតំ មេ សាវកយុគំ ភវិស្សតិ អគ្គំ ភទ្ទយុគន្តិ ។

---

១ ឧគ្គញ្ឆីតិបិ ៣យៅ ។

សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានក៏នាំបរិព្វាជកចំនួន ២៥០ រូបនោះ ចូលទៅកាន់វត្តវេឡុវន ។ ចំណែកខាងបរិព្វាជកឈ្មោះសញ្ជយ ក៏(មានសេចក្តីទោមនស្សដុតខ្លឹង) បណ្តាលឲ្យក្តៅក្រហាយរហូតដល់ក្អួតឈាមចេញអំពីមាត់កងទីនោះ ។

(៧១) ព្រះដ៏មានព្រះភាគជ្ញានទតឃើញសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានកំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះទតឃើញហើយក៏ទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនជាសំឡាញ់នឹងគ្នាទាំងពីរនាក់នុ៎ះឈ្មោះកោលិតៈ ១ ឈ្មោះឧបតិស្សៈ ១ នឹងមកដល់ឥឡូវហើយ ហ្នឹងហើយជាគូនៃសាវកបេស់តថាគតដែលជាគូដ៏ប្រសើរ ជាគូដ៏ចំរើន ។

ពេលនោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ព្យាករទូវជនទាំងពីរនោះដែលមានចិត្តយ៉ាងចុះកុងធម៌ដ៏ជ្រាលជ្រៅ កុងញាណវិស័យកុងធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃឧបធិដ៏ប្រសើរ (ព្រះនិព្វាន) តាំងតែពីមិនទាន់មកដល់វត្តវេឡុវនថា ជនទាំងពីរនាក់ ជាសំឡាញ់នឹងគ្នានុ៎ះ ឈ្មោះកោលិតៈ ១ ឈ្មោះឧបតិស្សៈ ១ នឹងមកដល់ឥឡូវហើយ នឹងហើយជាគូនៃសាវកបេស់តថាគតដែលជាគូដ៏ប្រសើរ ជាគូដ៏ចំរើន ។

(๗๒) อถ ขฺวาหํ สารีปุตฺต โมคฺคลฺลานา เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตเมว ทฺวาเทสุ สีหนาทมิตฺวา ภควนฺตํ เอตทโวจุ๋ ลเภยฺยาม มยํ ภนฺเต ภควโต สนฺติเก ปพฺพชฺชํ ลเภยฺยาม อุปสมฺปทนฺติ ฯ เอตฺตาวตา ภควา อเหว สาวเกน ปาติโมกฺขสีลสมฺปนฺโน ภเวยฺย พหุสฺสุโต ธมฺมธโร วินยธโร มาติกาธโร วินยปริยตฺติยา สุปฏิปนฺโน ธมฺมานุธมฺมปฏิปนฺโน สามีจิปฏิปนฺโน อนุธมฺมจารี สมณสฺส โคตมสฺส สาสนกรณิยานิ สพฺรหฺมจารีหิ สทฺธึ ปฏิสนฺถารกรณิยานิ ตตฺรูปายตาย ปฏิปนฺโน ภเวยฺย ตโต ปจฺฉา ภควา อมฺหากํ ปพฺพชฺชาปิ อุปสมฺปทาปิ ภวิสฺสติ ฯ

(๗๓) เตน ขฺวาหํ สมเยน อภิญฺญาตา อภิญฺญาตา มาคณฺฑิกา กุลปุตฺตา ภควติ พฺรหฺมจริยํ จรนฺติ ฯ มนุสฺสา อุฬฺลายนฺติ ขียนฺติ วิหาเยนฺติ อปุตฺตกตาย ปฏิปนฺนา สมณา โคตมา เวฬญฺชาย ปฏิปนฺนา สมณา โคตมา กุลูปกตาย ปฏิปนฺนา สมณา โคตมา ฉฑฺฑิตา เตน[๑] ฉฑฺฑิตสหสฺสานิ ปญฺจาภิตา ฉมานิ จ อฑฺฒเตยฺยานิ ปริพฺพาชกสตานิ สญฺชยานิ ปญฺจาภิตานิ ฉเม จ

๑ ฉ. ม. อเหสุ ฯ

(๗๒) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តនិងព្រះមោគ្គល្លានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទៀបព្រះបាទាំងគូនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយគប្បីបានបព្វជ្ជា គប្បីបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមកចុះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ធម្មតថាគតសំដែងហើយដោយប្រពៃ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រព្រឹត្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ ព្រះពុទ្ធដីកានោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ។

(๗๓) សម័យនោះឯង កុលបុត្រទាំងឡាយនៅក្នុងដែនមគធៈដែលមានក្តីរឭកគេដឹងឮគ្រប់គ្នា ក៏តែងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា សមណគោតមប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើមនុស្សមិនឲ្យមានកូន សមណគោតមប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យស្រីទៅជាមេម៉ាយ សមណគោតមប្រតិបត្តិដើម្បីផ្តាច់បង់ត្រកូល ឥឡូវគាត់បំបួសជដិលចំនួនមួយពាន់នាក់ហើយបំបួសទាំងបរិព្វាជកចំនួន ២៥០ នាក់ជាពួកសញ្ជ័យនេះទៀត ទាំង

អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា មាគធិកា កុលបុត្តា សមណោ
គោតមេ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តីតិ ។ អបិស្សុ ភិក្ខូ ឥមស្មា
ឥមាយ តាថាយ ចោទេន្តិ

អាកតោ ខោ មហាសមណោ មាគធានំ តិរច្ឆំ
សព្ភេ សញ្ជយេ នេត្វាន កាំសុទានិទយិស្សតីតិ ។

(៧៤) អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈា-
យន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគ-
វតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ សោ សន្ធោ
ចិរំ ភវិស្សតិ សត្ថាមេវ ភវិស្សតិ សត្ថាមាស្ស អច្ច-
យេន អន្តរធាយិស្សតិ តេនហិ ភិក្ខវេ យេ តុម្ហេ
ឥមាយ តាថាយ ចោទេន្តិ

អាកតោ ខោ មហាសមណោ មាគធានំ តិរច្ឆំ
សព្ភេ សញ្ជយេ នេត្វាន កាំសុទានិទយិស្សតីតិ ។

កុលបុត្រទាំងឡាយដែលនៅក្នុងដែនមគធៈដែលមានកន្លែងឈ្មោះ គេដឹងពុំគ្រប់គ្នានេះទៀត ក៏ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណៈគោតមដែរ ។ ឯមនុស្សទាំងឡាយឃើញពួកភិក្ខុហើយ ក៏នាំគ្នាបោះដោយគាថានេះថា

មហាសមណៈ យាងមកហើយកាន់ក្រុងគិរិព្វជៈ (ភ្នំមានសណ្ឋានដូចជារំកាល) របស់ពួកជននៅក្នុងដែនមគធៈព្រះអង្គនាំអស់ពួកបរិវារបស់សញ្ជ័យទៅហើយ ឥឡូវនឹងនាំយកអ្នកណាទៅទៀតអេះ ។

(៧៤) ពួកភិក្ខុបានពុំមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ទើបពួកភិក្ខុនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំឡេងនោះនឹងមិននៅអស់កាលដ៏យូរទេ សំឡេងនោះនឹងមាននៅត្រឹមតែ ៧ ថ្ងៃ លុះកន្លង ៧ ថ្ងៃទៅទើងអន្តរធានបាត់ទៅឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយណា ចោទអ្នកទាំងឡាយដោយគាថានេះ ថា

មហាសមណៈយាងមកហើយកាន់ក្រុងគិរិព្វជៈ របស់ពួកជនក្នុងដែនមគធៈ លោកនាំទៅនូវពួកសញ្ជ័យទាំងអស់ហើយ ឥឡូវនេះនឹងនាំអ្នកណាទៅទៀតអេះ ។

เต ตุณฺหี สมายา คาถาย ปฏิโจเทสิ

ฉยิทฺธิ เว มหาวีร สทฺธมฺเม ตถาคตา

ฉเฬว ธิยมาคมฺม กา อุสุยฺยา วิชานตนฺติ ฯ

[๗๕] เตน โข ปน สมเยน มนฺทสฺส กิกฺกี

ธิสฺสา สมายา คาถาย โจเทนฺติ

อาคเตา โข มหาสมโณ อาคตมฺหา กิริยมฺหิ

สาฬฺหา สญฺญเย เขตฺตมฺหิ กึสุกาธิมยิ สฺสตีติ ฯ

กิกฺกี เต มนฺทสฺส สมายา คาถาย ปฏิโจเทนฺติ

ฉยิทฺธิ เว มหาวีร สทฺธมฺเม ตถาคตา

ฉเฬว ธิยมาคมฺม กา อุสุยฺยา วิชานตนฺติ ฯ

(បើដូច្នោះ) អ្នកចាំឆ្លាយ ចូរចោទជនចាំឆ្លោះនោះដោយគាថានេះវិញ ថា ព្រះតថាគតចាំឆ្លាយមានសេចក្តីព្យាយាមដ៏មាំ ណែនាំសត្វដោយព្រះសទ្ធម្មដ៏ប្រពៃពិត ហេតុដូចម្តេចក៏មានសេចក្តីច្រណែនទន្ទឹងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ដែលជាអ្នកណែនាំសត្វដោយធម៌ (នោះឯង) ។

(៧៥) សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សឃើញកិក្ខុចាំឆ្លាយហើយ ចោទដោយគាថានេះ ថា

មហាសមណៈយាងមកហើយកាន់ក្រុងតិរីដ: រមែសំពួកជនមគធៈ នាំយកពួកបរិវារបស់សញ្ជ័យចាំឆ្ពោះទៅហើយ ឥឡូវនេះនឹងនាំយកអ្នកណាទៅទៀតហ្ន៎ ។

កិក្ខុចាំឆ្លាយចោទតបនឹងមនុស្សចាំឆ្លោះនោះដោយគាថានេះថា ព្រះតថាគតចាំឆ្លាយមានសេចក្តីព្យាយាមដ៏មាំ ណែនាំសត្វដោយព្រះសទ្ធម្មដ៏ប្រពៃពិត ហេតុដូចម្តេចក៏មានសេចក្តីច្រណែនពួកអ្នកប្រាជ្ញ ដែលជាអ្នកណែនាំសត្វដោយធម៌ (នោះឯង) ។

[๗๖] มญฺญสฺมา ปาฬิยา[๑] ฉฬงฺคเน กิร สมณา สกฺยปุตฺติยา เนจฺฉิ โน อฉฬงฺคานิ ฯ สตฺถา ปาเทว โน สงฺฆา อโหสิ สตฺถาปาสฺส อฏฺฐเน อฏฺฐานาเยติ ฯ

สารีปุตฺตเถรวตฺถุ นิฏฺฐิตา ฯ

จตุตฺถภาณวารา นิฏฺฐิตา ฯ

[๗๗] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อนุรเชฺฌยฺยกา อเนวาทิยมานา อนนุสาสิยมานา นฺหาปิตฺวา ฉุปฺปาปุตา อนาคปฺปสมฺปนฺนา ปิณฺฑาย จรนฺติ[๒] มญฺญสฺมึ ภุญฺชมานมฺหิ ฉุปริโคปิเนปิ ฉุภิฺชปนฺตึ ฉุปนาเมนฺติ ฉุปริขาทนิเยปิ ฉุภิฺชปนฺตึ ฉุปนาเมนฺติ ฉุปริสายนิเยปิ ฉุภิฺชปนฺตึ ฉุปนาเมนฺติ ฉุปริปานิเยปิ ฉุภิฺชปนฺตึ ฉุปนาเมนฺติ สามํ สูปมฺปิ ภิกฺขนฺตึ ปญฺญาเปตฺวา ภุญฺชนฺติ ภตฺตเฉปิ ฉุจฺฉาสงฺฆา มหาสงฺฆา ปิณฺฑนฺติ ฯ มญฺญสฺมึ ฉุชฺฌายนฺติ ฑิยนฺติ วิหาเรนฺติ ตถา หิ ปน สมณา สกฺยปุตฺติยา นฺหาปิตฺวา ฉุปฺปาปุตา อนาคปฺปสมฺปนฺนา ปิณฺฑาย

๑ สพฺพตฺถาย ฌาปโก ฉ ปาเฐสุ ฯ ๒ สพฺเพ ปน ปาฐ ม.เชตวเนสุ เตสเมว ทิสฺสติ ฯ

[៧៦] ពួកមនុស្សពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា ឃានតថា សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ ណែនាំសត្វដោយធម៌ មិនមែនណែនាំដោយសភាវៈមិនមែនធម៌ទេ ។ សំឡេងនោះក៏មានត្រឹមតែ ៧ ថ្ងៃ លុះកន្លង ៧ ថ្ងៃក៏អន្តរធានបាត់ទៅឯង ។

ចប់ បព្វជ្ជារបស់ព្រះសារីបុត្តនិងព្រះមោគ្គល្លាន ។

ចប់ ភាណវារៈជាគំរប់ ៤ ។

[៧៧] សម័យនោះឯង កិកិទាំងឡាយមិនមានឧបដ្ឋាយ៍ គ្មានអ្នកខ្ជូនាន គ្មានអ្នកប្រៀនប្រដៅ ស្លៀកក៏មិនត្រឹមត្រូវ ដណ្តប់ក៏មិនត្រឹមត្រូវ ទាំងបុកមារយោគក៏មិនបរិបូណ៌ នាំគ្នាត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលពួកមនុស្សកំពុងតែបរិភោគ (ពួកកិកិនោះ) បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅពីខាងលើកោជនខ្លះ បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅពីខាងលើខាទនីយៈខ្លះ បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅពីខាងលើវត្ថុដែលបុគ្គលគប្បីលិទ្ធជញ្ជាប់ខ្លះ បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅពីខាងលើទឹកសម្រាប់ផឹកខ្លះ សូមសំឡុះសំឡៃដោយខ្លួនឯងហើយបរិភោគ មានសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ សំឡេងទាំងនៅកន្ត្រកងបាយខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលតិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រមិនសមនឹងស្លៀកក៏មិនត្រឹមត្រូវ ដណ្តប់ក

បរិស្សដ្ឋំ អនុស្សាវំ កុញ្ជមាធានំ ឧបរិភោជនេបិ ឆត្តិដ្ឋ-
បត្តំ ឧបធាមេស្សដ្ឋំ ឧបរិទាធនីយេបិ ឆត្តិដ្ឋបត្តំ ឧប-
ធាមេស្សដ្ឋំ ឧបរិសាយនីយេបិ ឆត្តិដ្ឋបត្តំ ឧបធាមេ-
ស្សដ្ឋំ ឧបរិហានីយេបិ ឆត្តិដ្ឋបត្តំ ឧបធាមេស្សដ្ឋំ សាមំ
សូបម្បំ ឯនធម្បំ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ជិស្សដ្ឋំ កត្តព្តេបិ
ឆច្ចាសង្គា មហាសង្គា វិមរិស្សដ្ឋំ សេយ្យថាបិ ព្រាហ្ម-
ណា ព្រាហ្មណាភោជនេតិ ។

(៧៨) អសេ្សាសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ
ឆដ្ឋាយដ្ឋានំ ទីយដ្ឋានំ វិចាបេដ្ឋានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ
អប្បិច្ឆា សន្តុដ្ឋា លដ្ឋិនោ កុក្កុច្ចកា សិក្ខាកាមា
តេ ឆដ្ឋាយដ្ឋំ ទីយដ្ឋំ វិចាបេដ្ឋំ តេបិ បរិ ជាម ភិក្ខូ
ឆុដ្ឋិវ្ហា ឆុបដ្ឋាវុតា អនាតបដ្ឋសម្បដ្ឋា បរិស្ហាយ បរិ-
ស្សដ្ឋំ មនុស្សានំ កុញ្ជមាធានំ ឧបរិភោជនេបិ ឆត្តិដ្ឋ-
បត្តំ ឧបធាមេស្សដ្ឋំ ឧបរិទាធនីយេបិ ឆត្តិដ្ឋបត្តំ ឧប-
ធាមេស្សដ្ឋំ ឧបរិសាយនីយេបិ ឆត្តិដ្ឋបត្តំ ឧបធាមេស្ស-
ដ្ឋំ ឧបរិហានីយេបិ ឆត្តិដ្ឋបត្តំ ឧបធាមេស្សដ្ឋំ សាមំ
សូបម្បំ ឯនធម្បំ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ជិស្សដ្ឋំ កត្តព្តេបិ

មិនត្រឹមត្រូវ មានឫកមារយាទមិនសមគួរ ត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត
កាលពួកមនុស្ស កំពុងតែបរិភោគ (កិក្ខុទាំងនោះ) បង្អោនបាត
សម្រាប់សុំទៅលើភោជនខ្លះ បង្អោនបាតសម្រាប់សុំទៅលើខាទនីយៈខ្លះ
បង្អោនបាតសម្រាប់សុំទៅខាងលើវត្ថុសម្រាប់លិទ្ធដញ្ជាំខ្លះ បង្អោន
បាតសម្រាប់សុំទៅខាងលើទឹកសម្រាប់ផឹកខ្លះ សូមសំឡះខ្លះ បាយខ្លះ
ដោយខ្លួនឯងហើយបរិភោគ មានសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ មានសំឡេង
ភ្ញាំងកងពេងបាយខ្លះ ដូចជាពួកព្រាហ្មណ៍ដែលនៅកងឥតន្ទែងជាទីបរិភោគ
នៃព្រាហ្មណ៍សោះឡើយ ។

(៧៨) កិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះ-
ដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកតិក្ខុណា មានសេចក្តីជ្បាថាតិច ជាអ្នក
សន្តោស មានសេចក្តីខ្មាស ជាអ្នករង្កៀស ជ្បាថាកងការរៀនសូត្រ ពួក
កិក្ខុនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរបើ
ស្លៀកពាក់មិនត្រឹមត្រូវ មានឫកមារយាទមិនសមគួរ ត្រាច់ទៅដើម្បី
បិណ្ឌបាត កាលពួកមនុស្សកំពុងតែបរិភោគ (កិក្ខុទាំងនោះ) បង្អោនបាត
សម្រាប់សុំទៅលើភោជនខ្លះ បង្អោនបាតសម្រាប់សុំទៅលើខាទនីយៈខ្លះ
បង្អោនបាតសម្រាប់សុំទៅលើវត្ថុសម្រាប់ភ្ញក់ខ្លះ បង្អោនបាតសម្រាប់
សុំទៅខាងលើទឹកសម្រាប់ផឹកខ្លះ សូមសំឡះខ្លះ បាយខ្លះ ដោយខ្លួនឯង

ទុក្ខាសន្ធា មហាសន្ធា វិហារិស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ
ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

(๗๙) អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ
បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិ
សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ទុដ្ឋុវុត្តា ទុប្បារុតា អធាកប្ប-
សម្បន្នា បិណ្ឌាយ ចរន្តិ បន្ថុស្សទំ កុញ្ជមាធានំ
ឧបរិភោដនេបិ ទុត្តិដ្ឋបត្តំ ឧបនាមេន្តិ ឧបរិខាទនីយេបិ
ទុត្តិដ្ឋបត្តំ ឧបនាមេន្តិ ឧបរិសាយនីយេបិ ទុត្តិដ្ឋបត្តំ
ឧបនាមេន្តិ ឧបរិភោនីយេបិ ទុត្តិដ្ឋបត្តំ ឧបនាមេន្តិ
សាមំ សូបមម្បិ ឯឧនម្បិ វិញ្ញាបេត្វា កុញ្ជន្តិ ភត្តគ្គេបិ
ទុក្ខាសន្ធា មហាសន្ធា វិហារន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។
វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា អនន្តុច្ឆវិកំ[1]ភិក្ខវេ តេសំ មោ-
ឃបុរិសានំ អនន្តុលោមិកំ អប្បដិរូបំ អស្សាមណកំ
អកប្បិយំ អករណីយំ កថំ ហិ នាម តេ ភិក្ខវេ
មោឃបុរិសា ទុដ្ឋុវុត្តា ទុប្បារុតា អធាកប្បសម្បន្នា

---

๑ ว. ม. អននុច្ឆវិយំ ។

ហើយបរិភោគ មានសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ សំឡេងខ្ទាំង នៅកងរពេងបាយខ្លះ (ដូច្នេះ) ឬ ? លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

[៧៩] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុស្មៀកដណ្តប់មិនត្រឹមត្រូវ មានអាកប្បកិរិយាមិនសមគួរ គ្រាប់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលពួកមនុស្សកំពុងតែបរិភោគ (ភិក្ខុទាំងនោះ) បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំ ទៅលើភោជនខ្លះ បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅខាងលើខាទនីយៈខ្លះ បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅខាងលើវត្ថុសម្រាប់ភ្ក់ខ្លះ បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅខាងលើទឹកសម្រាប់ផឹកខ្លះ សូមសំឡៃខ្លះ បាយខ្លះ ដោយខ្លួនឯងហើយបរិភោគ មានសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ សំឡេងខ្ទាំងនៅក្នុងរពេងបាយខ្លះ ពិតមែនឬ ? ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អំពើនោះ) មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគួរ មិនត្រូវធ្វើឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាមោឃបុរសទាំងនោះស្មៀកដណ្តប់ ក៏មិនឲ្យត្រឹមត្រូវ មានអាកប្បកិរិយាមិនសមគួរ

ปิณฺฑาย จริสฺสนฺติ มนุสฺสานํ กุญฺชมาสานํ อุปริโกฏิยมฺปิ อุทกปริยนฺตมฺปิ อุปสามเยสฺสนฺติ อุปริอาธนีเยปิ อุทกปริยนฺตมฺปิ อุปสามเยสฺสนฺติ อุปริสายนีเยปิ อุทกปริยนฺตมฺปิ อุปสามเยสฺสนฺติ อุปริปานีเยปิ อุทกปริยนฺตมฺปิ อุปสามเยสฺสนฺติ สามํ สูปมฺปิ ปิณฺฑปาตมฺปิ ปริภุญฺชิสฺสนฺติ ภตฺตกิจฺเจปิ อุทฺธาสนฺตา มหาสนฺตา วิหริสฺสนฺติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย อญฺญถตฺตํ[๑] ภิกฺขเว อปฺปสนฺนาเนว อปฺปสาทาย ปสนฺนานญฺจ เอกจฺจานํ อญฺญถตฺตายาติ ฯ

(๘๐) อถ โข ภควา เต ภิกฺขู อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทุพฺภรตาย ทุปฺปสยตาย มหิจฺฉตาย อสนฺตุฏฺฐิยา[๒] สงฺคณิการาย โกสชฺชสฺส อวณฺณํ ภาสิตฺวา อเนกปริยาเยน สุภรตาย สุปสยตาย อปฺปิจฺฉสฺส สนฺตุฏฺฐสฺส ธุตสฺส สลฺเลขสฺส ปาสาทิกสฺส อปจยสฺส วิริยารมฺภสฺส วณฺณํ

---

๑ ฉ. ม. อถโข ตํ ฯ ๒ ฉ. อสนฺตุฏฺฐิยา ฯ ม. อสนฺตุฏฺฐิตาย สงฺคณิการามสฺส ฯ

ត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលមនុស្សទាំងឡាយកំពុងតែបរិភោគ (កិក្ខុ
ទាំងនោះ) បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅខាងលើកោជនខ្លះ បង្អោនបាត្រ
សម្រាប់សុំទៅខាងលើខាទនីយៈខ្លះ បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅខាងលើ
វត្ថុសម្រាប់ភ្លក់ខ្លះ បង្អោនបាត្រសម្រាប់សុំទៅខាងលើទឹកសម្រាប់ផឹកខ្លះ
សូមសំឡខ្លះ ចាយខ្លះ ដោយខ្លួនឯងហើយបរិភោគ មានសំឡេងហ៊ឹ
ករញ្ជ្រៀវសំឡេងទាំងកន្ត្រកងេងចាយខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិន
មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាផង មិននាំពួកជនដែល
ជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការ
នេះនាំឲ្យពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខានជ្រះថ្លាទៅវិញផង នាំពួកជន
ខ្លះដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យប្រែប្រួលផ្តេសផ្តាសទៅវិញផង ។

(๘๐) លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលភិក្ខុទាំង
នោះដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងនូវគោសនៃសភាពជា
បុគ្គលដែលគេចិញ្ចឹមបានដោយលំបាក គេរក្សាបានដោយលំបាក សេចក្តី
ប្រាថ្នាធំ មិនសន្តោស សេចក្តីច្រឡូកច្រឡំដោយពួកគណៈ សេចក្តី
ខ្ជិល ទើបទ្រង់ពោលសរសើរគុណនៃសភាពជាបុគ្គលដែលគេចិញ្ចឹមបាន
ដោយងាយ គេរក្សាបានដោយងាយ សេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស
កំចាត់បង់នូវកិលេស ដុសខាត់ចិត្ត សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំនូវកិលេសវត្ថុ

ศาสนัตถา กิจฺจกรณํ ตตฺถนฺตรวิเสโส เวเนยฺยโลเกสุ ธมฺมา ตถา
ตถา กิจฺจา กิจฺจา ปเภทสิทฺธิ อนุสนฺธิยาเมน กิจฺจเภ ฉปฏฺฐายิ
ฉปฏฺฐายเน กิจฺจเภ สนฺติวิโมกวิเสเสน ปุคฺคลชฺฌาสฺ ฉปฏฺ-
ปเตสฺสติ สนฺติวิโมกวิเสโส ฉปฏฺฐายิกฺเข ปิตฺตชฺฌาสฺ ฉปฏ-
ปเตสฺสติ ฝาเณ อญฺญมญฺญา สสารภา สมฺปติสฺสา สภา-
ภาวิตตา วิโมกฺเข ฯมสฺมึ ธมฺมวิเธเย ปุคฺคลา ปิฏฺฐธมฺมา ปาปุณิตุ
อาปชฺชิสฺสนฺติ ฯ ฝาญฺ ปน กิจฺจเภ ฉปฏฺฐายเน ภเว-
ตพฺพา ฯ ฝกมฺมสฺ ฉฏฺฐสงฺคหา ภาวิตา, ตาเน ปณฺฑิตา
ฉกฺกปฺปิกมฺ ปิสนฺธิตา อญฺญมฺ ปกฺขเหตา ฝาอสฺส
วจนียา ฉปฏฺฐายเน เย ภเณ เหเหนฺติ ฉปฏฺฐา-
เย เย ภเณ เหเหนฺติ ฉปฏฺฐายเน เย ภเณ เหเ-
เหนฺติ ฯ สาหฏฺฐ ภ ลหฏฺฐ ภ ฉิตายิกฺเข ภ

ន៏ឯសេចក្តីប្រាថ្នាពួកយាម ដោយព្រះពុទ្ធដីកាជាអនេកបរិយាយ រួចទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាដ៏លម្អសមគួរដល់ហេតុនោះ ។ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឧបជ្ឈាយ៍ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់កង់សទ្ធិវិហារិកឲ្យដូចជាកូន សទ្ធិវិហារិកត្រូវយកចិត្តទុកដាក់កង់ឧបជ្ឈាយ៍ឲ្យដូចជាបិតា ឧបជ្ឈាយ៍ឯសទ្ធិវិហារិកនោះប្រកបដោយសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់គ្នានឹងគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតស្មើគ្នាយ៉ាងនេះ ឯដល់នូវសេចក្តីចំរើន សេចក្តីលូតលាស់ សេចក្តីទូលំទូលាយក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធិវិហារិកគប្បីកាន់យកឧបជ្ឈាយ៍ដោយទំនងយ៉ាងនេះ ។ សទ្ធិវិហារិកត្រូវគ្រងចីពរឲ្រៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំជើងទាំងឡាយ រួចហើយអង្គុយច្រហោងគ្គងឆ្មឹងនូវអញ្ជលិរួចពោលយ៉ាងនេះនឹងឧបជ្ឈាយ៍ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ជាឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ចូរជាឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ចូរជាឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្ញុំ ។ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវពន្យល់សទ្ធិវិហារិកឲ្យដឹងដោយកាយ (ឬ) ឲ្យដឹងដោយវាចា (ឬ) ឲ្យដឹងទាំងកាយទាំងវាចា ដោយពាក្យថា សាហុ (កម្មនេះប្រពៃហើយក្តី) លហុ (ពាក្យនេះមិនជាការធ្ងន់អ្វីទេក្តី) ឧប្បាយិកំ (កម្មនេះជាឧបាយជាទីរើខ្លួនចេញក្តី)

ปฏิรูปนฺติ กา ตาสานิเสนาย สมฺปาเทตพฺพา กา คาเยน วิญฺญาเปตพฺพา ภตาย วิญฺญาเปตพฺพา คาเยน ภตาย วิญฺญาเปตพฺพา ตถาหิสา เปตพฺพา ๓ปชฺฌายา ๓ คาเยน วิญฺญาเปตพฺพา ๓ ภตาย วิญฺญาเปตพฺพา ๓ คาเยน ภตาย วิญฺญาเปตพฺพา ๓ ตถาหิสา เปตพฺพา ๓ปชฺฌายา ฯ

(๘๑) สทฺธิวิหาริเกน ภิกฺขุนา ๓ปชฺฌายมฺหิ สมฺมา วตฺติตพฺพํ ฯ ตตฺรายํ สมฺมาวตฺตนา ฯ กาลสฺเสว ๒ฏฺฐาย ๒จมนา ๒มุขทานา ปฏิกาสํ ๒ทกสาฏกํ ทตฺวา ทนฺตกฏฺฐํ ทาตพฺพํ มุเขาทกทานํ ทาตพฺพํ อาสนํ ปญฺญเปตพฺพํ สเจ ยาคุ เปตฺวา ภาชนํ เนวตฺถิ ยาคุ ๓ปนาเมตพฺพา ยาคุ ปีตสฺส ๒ธาตพฺพา ทนฺตา ภาชนํ ปฏิคฺคเหตฺวา ธีตา กตฺวา สาฏกกณฺเฑ อปริยนฺเตน เนวตฺถิ ปฏิสาเมตพฺพํ ๓ปชฺฌายมฺหิ วุฏฺฐิเต อาสนํ ๒ทฺธริตพฺพํ สเจ เสา เนเสา ๒ทกฺขาเยา เปตฺวา เสา เนเสา สมฺมุฏฺฐิตฺเถา ฯ สเจ ๓ปชฺฌายา คามํ ปวิสิตุกาเมา เปตฺวา ถวิกสนฺตา ทาตพฺพา ปฏิถวิกสนฺตา ปฏิคฺคเหตพฺพา กายพนฺธนํ ทาตพฺพํ สกุณฺ

បដិរូបំ (កម្មនេះសមគួរហើយក្តី) ថាសាទិតេន សម្មាទេហិ (អ្នកចូរញុំាងកម្មឲ្យបរិបូណ៌ដោយកាយនឹងវាចាគួរជាទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាក្តី (យ៉ាងនេះ)ឈ្មោះថា សទ្ធិវិហារិកកាន់យកឧបដ្ឋាយ៍ហើយ (បើឧបដ្ឋាយ៍) មិនញុំាងសទ្ធិវិហារិកឲ្យដឹងដោយកាយឬដោយវាចាឬទាំងកាយទាំងវាចា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា សទ្ធិវិហារិកមិនកាន់យកឧបដ្ឋាយ៍ឡើយ ។

(៨១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធិវិហារិកត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងឧបដ្ឋាយ៍ ។ ឯការប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងឧបដ្ឋាយ៍នោះ (ដូចេ្នះ) ។ សទ្ធិវិហារិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹក ហើយដោះស្បែកដើងរួចហើយគ្រងចីពរឆៀងស្មាម្ខាង រួចប្រគេនឈើស្តុន ប្រគេនទឹកលុបមុខ ក្រាលអាសនៈ(ដល់ឧបដ្ឋាយ៍) ថាបើមានបបរ ត្រូវសទ្ធិវិហារិកលាងភាជន៍ហើយដាក់បបរទៅប្រគេន បើឧបដ្ឋាយ៍ឆាន់បបររួចហើយ សទ្ធិវិហារិកត្រូវប្រគេនទឹកហើយទទួលយកភាជន៍មកវិញ ដោយការនុនលំមោន ហើយកាន់ភាជន៍ឲ្យល្អ កុំឲ្យដល់ទង្គិច លាងហើយរៀបចំទុកដាក់ឲ្យត្រឹមត្រូវ កាលបើឧបដ្ឋាយ៍ក្រោកឡើងហើយ សទ្ធិវិហារិកត្រូវរើអាសនៈចេញ ថាបើទីនោះមានស.មែមត្រូវសទ្ធិវិហារិកបោសចេញ ។ បើឧបដ្ឋាយ៍មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីចូលទៅកាន់ស្រុក សទ្ធិវិហារិកត្រូវប្រគេនសម្ពត់សម្រាប់ស្បៃក(ស្បង់) ត្រូវទទួលសម្ពត់ផាស់មកវិញ ត្រូវប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ ប្រគេនសង្ឃាដិ

กตฺวา สงฺฆาฏิยา ฆาตญฺจ ฉาเทตฺวา ปตฺโต สุขเกน ฆาตญฺเจ สเจ อุปชฺฌายสฺส ปตฺตาสมณฺฑลํ อาคจฺฉติ ตาวมณฺฑลํ ปฏิปาเทนฺเตน ปริมณฺฑลํ กาตฺวา สงฺฆาฏิยา กายพนฺธนํ พนฺธิตฺวา สกุณฺฑลิกา กตฺวา สงฺฆาฏิยา จารุปิตฺวา กณฺฑิกาย ปฏิมุญฺจิตฺวา ฉาเทตฺวา ปตฺตํ คเหตฺวา อุปชฺฌายสฺส ปตฺตาสมณฺฑเลน หุตฺวา ฆาตนฺตเร คนฺตพฺพํ ฆาตาสนฺเน คนฺตพฺพํ ปตฺตปริยาปนฺนํ ปฏิกฺขิปิตพฺพํ น อุปชฺฌายสฺส กณฺฑิยา สทฺธิวิหาริกา กถา ฉินฺทิตพฺพา อุปชฺฌายา อาปตฺติสามนฺตา กณฺฑิยา นิกฺขิตพฺพา นิวตฺเตน ปมตฺตา อาคนฺตฺวา อาสนํ ปญฺญเปตพฺพํ ปาเทหิ ปาทปีฐกํ ปาทกถลิกา อุปนิกฺขิปิตพฺพา ปฏิคฺคเหตฺวา ปตฺตจีวรํ ปฏิคฺคเหตพฺพา ปฏินิสีทนา ฆาตพฺพา นิสีทนา ปฏิคฺคเหตพฺพา ฯ

ទាំងទ្បាយដែលបានត្រួតគ្នា[1]ហើយ (បើ) ជាត្រមានទឹក ត្រូវសន្ធិវិហារិក
លាងឲ្យជ្រះហើយសឹមប្រគេន ថាបើឧបជ្ឈាយ៍ច្បាស់ថានឹងយកខ្លួនទៅជាមួយ
ជាបច្ឆាសមណៈផង សន្ធិវិហារិកនោះត្រូវស្វែកដណ្តប់ឲ្យមានបរិមណ្ឌ-
លញស្វែកស្បង់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ចងវត្តពន្ធចង្កេះ ហើយឃុំសង្ឃាដិទាំង-
ទ្បាយដែលបានត្រួតគ្នាហើយ រួចពាក់ទ្បៃគុំ លាងជាត្រហើយកាន់អ្វី
ជាបច្ឆាសមណៈ (ដើរទៅតាមខាងក្រោយឧបជ្ឈាយ៍) សន្ធិវិហារិកមិនត្រូវ
ដើរឆ្ងាយពេក មិនត្រូវដើរជិតពេក សន្ធិវិហារិកគប្បីទទួលយកវត្ថុដែល
គេដាក់ចុះក្នុងជាត្រ[2] ឧបជ្ឈាយ៍កំពុងពោល សន្ធិវិហារិកមិនត្រូវនិយាយ
ស្តាត់ពាក្យនោះទ្បើយ ឧបជ្ឈាយ៍កំពុងពោលនូវពាក្យជាទំនងនឹងត្រូវអា-
បត្តិ សន្ធិវិហារិកត្រូវយាត់ សន្ធិវិហារិកត្រូវត្រៃទ្បម់មកមុនឧបជ្ឈាយ៍ហើយ
ក្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវរៀបចំទុកទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់វង
ដើងដែលលាងហើយ ក្បឿងសម្រាប់ជូតដើងដែលមិនបានលាង ហើយ
ក្រោកទ្បើងទទួលយកជាត្រចីវរ ប្រគេនសម្ពត់ផ្ទាស់ ទទួលយកស្បង់ ។

---

១ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាដិទាំងទ្បាយដែលត្រួតគ្នានោះ តាមន័យក្នុងអដ្ឋកថានឹងវិមតិវិនោ-
ទនីដីកាថា ឲ្យសន្ធិវិហារិកយកចីវរទាំងពីរ គឺចីវរ ១ សង្ឃាដិ ១ មកដាក់ត្រួតគ្នាហើយសឹមប្រ-
គេន ។ ២ ក្នុងអដ្ឋកថាថា កាលបើឧបជ្ឈាយ៍បានបាយឬបបរ ជាត្រនោះក្តៅឬធ្ងន់ សន្ធិវិហារិក
ត្រូវប្រគេនជាត្ររបស់ខ្លួនទៅលោក ហើយទទួលយកជាត្ររបស់លោកមកវិញ ។

สเจ จีวรํ สิพฺพิตุ์ เหาติ มุหุตฺตํ อุณฺหาปิตปุพฺพาย ฉาริกาย วา ปกฺขิปิตฺวา ปริภาเวตพฺพนฺติ ๆ สเจ ปน ตาย ฉาริกาย ปริภาวิตมฺปิ ปุน

ថាបើចីវរសើមដោយញើសក្អែល សន្ធិវិហារិកត្រូវសំដែលក្នុងទីមានតំណៅ បន្តិចសិន មិនត្រូវទុកជាក់ចីវរក្នុងទីមានតំណៅយូរទេ ត្រូវតែបត់ចីវរទុកដោយល្អ កាលដែលនឹងបត់ចីវរត្រូវបំផ្លើសជាយម្ខាងឲ្យលើសប្រមាណ ៤ ង្គាប់ ហើយសឹមបត់ចីវរដោយគិតថា កុំឲ្យចីវរជាក់ផ្នត់ពាក់កណ្តាលឡើយ[1] ហើយគប្បីជាក់ត្រួតខ្នងចង្កេះកន្លះផ្នត់ចីវរចុះ ។ ថាបើបិណ្ឌបាតមានឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវការនឹងឆាន់ សន្ធិវិហារិកត្រូវប្រគេនទឹកហើយសឹមបង្អោនបិណ្ឌបាតប្រគេន សន្ធិវិហារិកត្រូវសួរឧបដ្ឋាយ៍អំពីទឹកឆាន់ហើយប្រគេនទឹកដល់ឧបដ្ឋាយ៍ដែលឆាន់រួចហើយ រួចទទួលបាត្រយកមកដោយសេចក្តីគោរព ហើយលាងដោយប្រពៃកុំឲ្យខ្ចិច ហើយឆ្អើឲ្យស្ងួតទឹករួច ហើយហាលបាត្រ ១ ស្របក់ក្នុងទីមានកំណៅ តែមិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងទីមានកំណៅយូរពេកទេ ត្រូវដម្កល់ទុកនូវបាត្រនឹងចីវរឲ្យល្អ កាលដម្កល់ទុកនូវបាត្រ ត្រូវកាន់យកនូវបាត្រដោយដៃម្ខាង ហើយយកដៃម្ខាងស្ទាបមើលទីជាខាងក្រោមនៃគែគ្តី នូវទីជាខាងក្រោមនៃតាំងគ្តី ហើយសឹមទុកជាក់

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ដៃលទ្រុងហាមមិនឲ្យចាប់ដាយស្មើគ្នាហើយបត់នោះ ព្រោះផ្នត់ដៃលបត់នៅចំកន្លែងដដៃលរាល់ៗថ្ងៃនឹងធ្វើឲ្យជាក់ផ្នត់ខ្លួចចីវរ ហេតុនេះទើបទ្រុងឲ្យចំផ្លើសដាយចីវរឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ង្គាប់រាល់ ។ ថ្ងៃ គឺថ្ងៃនេះបត់ត្រឹងកន្លែងនេះ ដល់ថ្ងៃស្អែកបត់បំផ្លើសឲ្យហួសពីកន្លែងនោះតទៅទៀត កុំឲ្យបត់ចំត្រឹងផ្នត់ដដៃល ។

ภูมิยา ปตฺโต ฉกฺกิจฺเจสฺวา ตีหิ ฉกฺกิเจหิ ฌาเปตพฺพ ฌาเปน
ปาจิตฺติย ตีหิ ทเวหิ ฌาเปน ปาจิตฺติย ตีหิปิ ฌาเปน ปาจิ-
ตฺติย ฯ ปมชฺชิตฺวา ตาวเตว อนฺตรา วิรเตว เภาตุ ทาตพฺพ
ตีหิ ฉกฺกิจฺเจหิ ฌาเปตพฺพ ฯ ปชฺชลิยมฺหิ ปฏิเต อาสนฺน ฆนวิตพฺพ
ตาทิเสน ตาทิเสน ตาทิสเกน ปฏิสาเมตพฺพ สเจ
เสา เทเสา ฆนฺตาเตา เหาติ เสา เทเสา สมฺปฏิ-
ตฺตา ฯ สเจ ปชฺชลิยา ฉมายิตฺวาปิ เหาติ
ฉมาย ปฏิยาเทตพฺพ สเจ สีเตน อตฺถา เหาติ
สีตสฺ ปฏิยาเทตพฺพ สเจ วาเตน อตฺถา เหาติ ฆนฺตสฺ
ปฏิยาเทตพฺพ ฯ สเจ ปชฺชลิยา ฉฑฺฑาเรตพฺพ ปกฺขิตฺต-
ตาเตา เหาติ ฆนฺตสฺ สเทตพฺพ ปตฺถิตา เตเตตฺวา
ฉฑฺฑาเรตพฺพ อาทาย ปชฺชลิยสฺส ปิฏฺเฐา ปิฏฺเฐา
ตฺวา ฉฑฺฑาเรตพฺพ ฯ ตีหิ ปฏิกฺเขหิ ฌาเปตพฺพ

ចុតត្រ (នោះ) ចុះ តែមិនត្រូវដម្កល់ទុកចុតត្រលើទីដែលមិនសមគួរ[1]ឡើយ ដម្កល់ទុកនូវចីវរសោត ត្រូវកាន់ចីវរដោយដៃម្ខាង ហើយយកដៃម្ខាងជូតស្បែងចីវរក្តី ខ្សែសម្រាប់ពាក់ចីវរក្តី ហើយឆ្លើនូវដោយនៃចីវរខាងនាយឲ្យជាផ្នត់ខាងអាយ គឺបត់ចីវរជាពីរហើយដំកល់ចីវរនោះទុក កាលបើឧបជ្ឈាយ៍ក្រោកឡើងហើយ សទ្ធិវិហារិកត្រូវរើអាសនៈចេញ ហើយសឹមរៀបចំទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើងទឹងក្បឿងសម្រាប់ជូតជើង ថាបើទីនោះមានសម្រាម សទ្ធិវិហារិកត្រូវបោសទីនោះចេញ ។ បើឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវការស្រង់ទឹក គប្បីចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ស្រង់ បើឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវការដោយទឹកត្រជាក់ សទ្ធិវិហារិកគប្បីចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ប្រគេន បើឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវការដោយទឹកក្តៅ សទ្ធិវិហារិកគប្បីចាត់ចែងទឹកក្តៅប្រគេន ។ បើឧបជ្ឈាយ៍មានសេចក្តីជ្រាបថាចូលទៅកាន់ភេងភ្លើង សទ្ធិវិហារិកត្រូវលាយគ្រឿងលំអិតសម្រាប់ដុត[2]ត្រូវផ្សែមដីស្អិតទុក ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ដំកល់កង់ភេងភ្លើង ហើយដើរទៅអំពីខាងក្រោយ ។ នៃឧបជ្ឈាយ៍ ហើយប្រគេនតាំងសម្រាប់ភេងភ្លើង រួចត្រូវទទួលយកចីវរ

---

១ អដ្ឋកថា ថា ភិក្ខុមិនត្រូវទុកលើទីដែលមានអាប់មន៍ជីនឹងក្អួសដែលគេមិនក្រាលដោយរកនេលន៍ងស្បែកជាដើម ។ ២ អដ្ឋកថា ថា យកទឹកទៅលាយនឹងគ្រឿងលំអិតហើយសឹមសូឡឲ្យជាដុំៗ ។

ติกฺขิตฺวา ปุณฺณา นาคา มตฺถกา นาคา สเจ อสฺส-
หาติ ฉฑฺฑาเยหิ ปาสิตพฺพา ฉฑฺฑาเยหิ ปาสิตฺวา มตฺถ-
กาย มุขํ มกฺเขตฺวา ปุรโต จ ปจฺฉโต จ ปฏิจฺฉาเทตฺวา
ฉฑฺฑาเยหิ ปาสิตพฺพา น เวเร ติกฺขา อนฺธปจฺฉา ติสีหิตพฺพา
น นาคา ติกฺขา อาสเยน ปฏิคาหิตพฺพา ฉฑฺฑาเยหิ อุ-
ปฑฺฒาเย สฺวายิกมฺมา นาคา ฉฑฺฑาเยหิ ติกฺขมนฺเตน ฉฑฺฑา-
เยหิปิ อาคาเย ปุรโต จ ปจฺฉโต จ ปฏิจฺฉาเทตฺวา
ฉฑฺฑาเยหิ ติกฺขมิตพฺพา อุทเกปิ อุปฑฺฒาเย สฺวายิกมฺมา
นาคา นหาเนน ปมมตรา อุฏฺฐาตา อตฺตโน กตฺตพฺพ-
ทกา กตฺวา ติกาเสตฺวา อุปฑฺฒาเย สฺวายิกมฺมา กตฺตโน อุทกา
ปมชฺชิตพฺพา ติกาสนา นาคา สงฺฆาฏิ[1] นาคา ฉฑฺฑาเย-
หิปิ อาคาเย ปมมตรา อาคนฺตฺวา อาสนา ปญฺญาเปตพฺพา
จาโตทกา จาตปิปิ จาตกฉลิกา อุปติกฺขิตพฺพา
อุปฑฺฒาโย จาตีเยน ปุจฺฉิตพฺพา ฯ สเจ อุทฺธิสาเป-
ตุกาโม โหติ อุทฺธิสาเปตพฺพา สเจ ปริปุจฺฉิตุกา-
โม โหติ ปริปุจฺฉิตพฺพา ฯ ยสฺมึ วิหาเร อุปฑฺฒาโย

---

๑ สงฺฆาฏิโยติ กตฺถจิ โปตฺถเก ทิสฺสติ ฯ

មកដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិតសម្រាប់ដុត ត្រូវប្រគេនដីស្អិតផង បើសន្ធិវិហារិកអាច ត្រូវចូលទៅកាន់ពោធិក្លែង កាលចូលទៅកាន់ពោធិក្លែងត្រូវលាបមុខដោយដីស្អិត ហើយបិទបាំង(កាយ)អំពីខាងមុខផង អំពីខាងក្រោយផង ហើយចូលទៅកាន់ពោធិក្លែងចុះ សន្ធិវិហារិកមិនគប្បីអង្គុយជ្រៀតជ្រៀតកកុមាំងឡាយជាថេរៈ មិនគប្បីហាមឃាត់កកុមាំងឡាយដោយអាសនៈឡើយ ត្រូវធ្វើបរិកម្ម(គឺកិច្ចមាំងពួងមានឲ្យនូវដីល្អិតនិងទឹកក្តៅជាដើម) ដល់ឧបដ្ឋាយ៍ក្នុងពោធិក្លែង កាលចេញអំពីពោធិក្លែង ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ពោធិក្លែងហើយបិទបាំង(កាយ)អំពីខាងមុខផង អំពីខាងក្រោយផង ហើយសឹមចេញអំពីពោធិក្លែងចុះ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ឧបដ្ឋាយ៍ក្នុងទឹកផង បើសន្ធិវិហារិកងូតទឹករួចហើយ ត្រូវឡើងមុនឧបដ្ឋាយ៍ ហើយជូតកាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹករួចសឹមស្ងៀកហើយទើបជូតទឹកអំពីកាយរបស់ឧបដ្ឋាយ៍ ត្រូវប្រគេនសម្ពត់ស្ងៀកប្រគេនសង្ឃាដិ ហើយត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ពោធិក្លែងមកជាមុន ហើយត្រូវលាអាសនៈរៀបចំទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់វេដើង ក្បឿងសម្រាប់ជូតដើង ត្រូវសួរឧបដ្ឋាយ៍អំពីទឹកនាន់ៗ បើសន្ធិវិហារិកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីរៀនបាលី គប្បីរៀនបាឡីចុះ បើមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីរៀនអដ្ឋកថា គប្បីរៀនអដ្ឋកថាចុះ ។ ឧបដ្ឋាយ៍

វិហារតំ សចេ សោ វិហារោ ទុក្ខាចោ ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោឧត្តរេឡ្ហ វិហារំ សោធេត្តព្ពេ បឋមំ បត្តចីវរំ ឧបហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ និសីទនបច្ចត្ថ-រណំ ឧបហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ កិសិតិម្ពោហនំ ឧបហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ បញ្ចោ ឧច្ចំ កត្វា សា-ធុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន ភាជនបិដ្ឋំ ឧបហ-រិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពោ បឋមំ ឧច្ចំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន ភាជនបិដ្ឋំ ឧបហរិត្វា ឯក-មន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចបដិបាទកា ឧបហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពា ខេឡមល្លកោ ឧបហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិប-តព្ពោ អបស្សេនផលកំ ឧបហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ កុម្ភត្ថវណំ យថាបញ្ញត្តំ សល្លក្ខេត្វា ឧបហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ សចេ វិហារេ សន្ថានកំ ហោតិ ឧល្លោកា បឋមំ ឧបហរេតព្ពំ អាលោកសន្ធិកណ្ណកតា បមដ្ឋិតព្ពា សចេ តេរុកបរិកម្មកតា កិត្តិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោ-ឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមដ្ឋិតព្ពា សចេ តាឡវណ្ដ-

នៅកន្លែងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម បើសទ្ធិវិហារិកអាចធ្លើបាន វិហារនោះសទ្ធិវិហារិកត្រូវដម្រះសំអាត កាលដែលដម្រះសំអាតវិហារ ត្រូវយកជាតិនឹងចីវរទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរជាមុនសិន ត្រូវនាំយកកម្រាលអង្គុយទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពូកនឹងខ្នើយទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ សទ្ធិវិហារិកដែលនឹងនាំគ្រែចេញ ត្រូវធ្វើឲ្យតាបស្រួលកុំឲ្យទង្គិចទង្គិចកនឹងផែនដី កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារហើយនាំយកទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ សទ្ធិវិហារិកដែលនឹងនាំតាំងចេញ ត្រូវធ្វើឲ្យតាបស្រួលកុំឲ្យទង្គិចទង្គិកផែនដី កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារហើយនាំយកទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ សទ្ធិវិហារិកត្រូវនាំយកទែនាប់គ្រែទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ សទ្ធិវិហារិកត្រូវនាំកន្ទោរទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ សទ្ធិវិហារិកត្រូវនាំយកផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែកទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវបំណាំឲ្យច្បាស់នូវគ្រឿងកម្រាលផែនដីដែលគេគ្រលាំងណាហើយនាំទៅដម្កល់ទុកកន្លែងដ៏សមគួរ បើគ្រឿងស្មុកស្មាញ (សម្រាមមានសំបុកកន្ធាតនឹងសរសៃពីងពាងជាដើម) មានកន្លែងវិហារ សទ្ធិវិហារិកត្រូវបោសតាំងអំពីពិតានជាមុន កន្ទុតជ្រុងសន្ទះបង្អួច សទ្ធិវិហារិកត្រូវដូតសំអាត បើជញ្ជាំងដែលគេលាបដោយរ៉ែមានសៅហ្មងពណិសម្បុរ ត្រូវជ្រលក់សម្ពត់ហើយពូតរួចសឹមដូត បើផ្ទៃដែលគេលាបដោយពណ៌ខ្មៅ

ตตฺถ ภูมิ ตณฺฑุลาทิตา เวทิตพฺพา ปิโยปฺย-
ตฺถา ปมชฺชิตพฺพา สเจ อตตฺถา เวทิตา ภูมิ ๆ ธนเจน ป-
ริจฺจาเสตฺวา สมฺปชฺชิตพฺพา ยา วิหาเร วเสน ๆปาทิยิตฺ
สงฺการาทิวิธินา ปจฺจุปฏฺฐาตพฺพา กุฏฺฐตฺถาณา ปิตาเปตฺวา
สาเธตฺวา ปเปฺปาเสตฺวา[๑] อติหาเรตฺวา ยถาปญฺญตฺตํ ปญฺ-
เปตพฺพา มญฺเปฺปฏิฐาเนน ปิตาเปตฺวา ปมชฺชิตฺวา อติหาเรตฺวา
ยถาฐาเน ปเปตพฺพา ยาวุ ปิตาเปตฺวา สาเธตฺวา
ปเปฺปาเสตฺวา[๒] ลิขิตฺวา ตตฺถ สาธุกํ อปริโยสาเนน อ-
สชฺฌายนฺเตน ตกฺกาทิปิฏฺฐ อติหาเรตฺวา ยถาปญฺญตฺตํ ปญฺ-
เปตพฺพา ปิปิ ปิตาเปตฺวา สาเธตฺวา ปเปฺปาเสตฺวา[๓]
ลิขิตฺวา ตตฺถ สาธุกํ อปริโยสาเนน อสชฺฌายนฺเตน
ตกฺกาทิปิฏฺฐ อติหาเรตฺวา ยถาปญฺญตฺตํ ปญฺเปตพฺพา กิสิ-
พาณิชฺชาทิ ปิตาเปตฺวา สาเธตฺวา ปเปฺปาเสตฺวา อติหาเรตฺวา
ยถาปญฺญตฺตํ ปญฺเปตพฺพา ลิสีทนปจฺจตฺถรณาทิ ปิตาเปตฺวา
สาเธตฺวา ปเปฺปาเสตฺวา อติหาเรตฺวา ยถาปญฺญตฺตํ ปญฺ-
เปตพฺพา ขาทนียาทิ ปิตาเปตฺวา ปมชฺชิตฺวา อติหาเรตฺวา
ยถาฐาเน ปเปตพฺพา อปเรสุ ทิวเสสุ ปิตาเปตฺวา

๑-๒-๓ ปเปฺปาเสตฺวาติปิ ปาโฐ ๆ

មានពណ៌សៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់សម្ពត់ហើយពូតរួចសឹមជូត បើផ្ទៃគេមិនបានលាបអ្វីទេ ត្រូវប្រស់ទឹកហើយសឹមជូត សន្ធិវិហារកត្រូវប្រមែប្រមូលសម្រាមយកទៅចោលកន្លែងដ៏សមគួរដោយគិតថា វិហារកុំប្រឡាក់ប្រឡូសដោយធូលីឡើយ គ្រឿងកម្រាលផែនដី ដែលសន្ធិវិហារកហាលជម្រះគោះហើយ ត្រូវនាំយកមកក្រាលដូចដើមវិញ ទ្រនាប់គ្រែដែលសន្ធិវិហារកយកទៅហាលថ្ងៃហើយជូតរួចត្រូវយកមកដម្កល់ទុកកន្លែងដដែល គ្រែដែលសន្ធិវិហារកហាលថ្ងៃជម្រះគោះរួច ត្រូវធ្វើឲ្យខាបស្រួលកុំឲ្យខ្ពង្គិចខ្ពង្គុកផែនដី កុំឲ្យប៉ះសន្ធះទ្វារនឹងក្របទ្វារ ហើយនាំយកមកដាក់រៀបចំទុកឲ្យល្អដូចពីដើមវិញ តាំងដែលសន្ធិវិហារកហាលថ្ងៃហើយជម្រះគោះហើយត្រូវធ្វើឲ្យខាបស្រួលកុំឲ្យខ្ពង្គិចខ្ពង្គុកនឹងផែនដី កុំឲ្យប៉ះសន្ធះទ្វារនឹងក្របទ្វារហើយនាំយកទៅដាក់រៀបចំឲ្យល្អដូចពីដើមវិញ ពួកនឹងទៀតដែលសន្ធិវិហារកហាលជម្រះគោះហើយ ត្រូវនាំយកមករៀបចំឲ្យដូចពីដើមវិញ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយដែលសន្ធិវិហារកហាលជម្រះគោះហើយត្រូវនាំយកមកក្រាលឲ្យដូចពីដើមវិញ កន្ទោរដែលសន្ធិវិហារកហាលថ្ងៃហើយជូតហើយនាំយកមកដម្កល់ទុកដូចដែលវិញ ផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែក ដែលសន្ធិវិហារកហាលថ្ងៃហើយនឹងជូតហើយ ត្រូវនាំមកដម្កល់

ปมฌานสฺส អតិមหนฺตสฺส យថาហានេ ឋបេតព្ពំ បត្តចីវរំ ឧក្ខិ-
បិតព្ពំ បត្តំ ឧក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា
ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ ឯ ហេដ្ឋាបីឋំ ឯ បហមសិត្វា
បត្តោ ឧក្ខិបិតព្ពោ ន ច អនន្តរហិតាយ ភូមិយា ឋបេត្តោ
ឧក្ខិបិតព្ពោ ចីវរំ ឧក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេ-
ត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរវំសំ ឯ ចីវរដ្ឋុំ ឯ បមជ្ជិត្វា ចារេតា
អន្តំ ឱរេតា កោតំ កត្វា ចីវរំ ឧក្ខិបិតព្ពំ ។ សចេ បុរត្ថិមា
សរជា ឯតា ឯយន្តិ បុរត្ថិមា ឯតចានា ជវេតព្ពា សចេ
បច្ឆិមា សរជា ឯតា ឯយន្តិ បច្ឆិមា ឯតចានា ជវេតព្ពា
សចេ ឧត្តរ សរជា ឯតា ឯយន្តិ ឧត្តរ ឯតចានា
ជវេតព្ពា សចេ ទក្ខិណា សរជា ឯតា ឯយន្តិ ទក្ខិ-
ណា ឯតចានា ជវេតព្ពា សចេ សីតកាលោ ហោតិ
ឆវ ឯតចានា វិវិតព្ពា រត្តិ ជវេតព្ពា សចេ ឧណ្ហា-
កាលោ ហោតិ ឆវ ឯតចានា ជវេតព្ពា រត្តិ វិវិ-
តព្ពា ។ សចេ បរិវេណំ ឧក្ការបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជិ-
តព្ពំ សចេ កោដ្ឋកោ ឧក្ការចោ ហោតិ កោដ្ឋកោ
សម្មជ្ជិតព្ពោ សចេ ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្ការចា ហោតិ

ទុកដូចដៃលវិញ ឬគ្រែនឹងចីវរសន្ធិវិហារិកត្រូវដម្កល់ទុក កាលយកឬគ្រែ
ទៅទុកដាក់ត្រូវកាន់ឬគ្រែដោយដៃម្ខាង ហើយយកដៃម្ខាងស្ទាបមើលទី
ខាងក្រោមនៃជើងគ្រែក្តី ទីខាងក្រោមនៃតាំងក្តី ហើយសឹមទុកឬគ្រែចុះ មិន
ត្រូវទុកឬគ្រែលើទីមិនសមគួរឡើយ កាលយកចីវរទៅទុក ត្រូវកាន់
ចីវរដោយដៃម្ខាង យកដៃម្ខាងជួតស្បៃងចីវរក្តី ខ្សែចីវរក្តី ហើយបត់
ជាយខាងណោះឲ្យជាផ្នត់ចូលមកខាងណោះ (គឺបត់ចីវរជាពីរ) ហើយដម្កល់
ទុកនូវចីវរចុះ ។ បើខ្សល់បក់ពីងធួលីមកអំពីទិសខាងកើត សន្ធិវិហារិក
ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បើខ្សល់បក់ពីងធួលីមកពីទិសខាងឦសាន សន្ធិវិ-
ហារិកត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងឦសាន បើខ្សល់បក់ពីងធួលីមកពីទិសខាងជើង
សន្ធិវិហារិកត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងជើង បើខ្សល់បក់ពីងធួលីមកពីទិសខាង
ត្បូង សន្ធិវិហារិកត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើកាលគឺរដូវត្រជាក់ សន្ធិវិ-
ហារិកត្រូវបើកបង្អួចកងវេលាថ្ងៃ ត្រូវបិទកងវេលាយប់ បើកាលគឺរដូវក្តៅ
សន្ធិវិហារិកត្រូវបិទបង្អួចកងវេលាថ្ងៃ ត្រូវបើកកងវេលាយប់ ។ បើបរិវេណ
មានសម្រាម សន្ធិវិហារិកត្រូវជ្រោសបរិវេណ បើបន្ទប់មានសម្រាម សន្ធិ-
វិហារិកត្រូវជ្រោសបន្ទប់ បើឧបដ្ឋានសាលា[1]មានសម្រាម សន្ធិវិហារិក

---

១ ភោជនដាន់ ។

อุปชฺฌายสาลา สมฺมุขีภูตา สเจ อกฺกนิสาลา อุกฺกาชา
โหติ อกฺกนิสาลา สมฺมุขีภูตา สเจ วจฺจกุฏี อุกฺกาชา
โหติ วจฺจกุฏี สมฺมุขีภูตา สเจ ชานิยํ น โหติ
ชานิยํ อุปชฺฌายเตฺวา สเจ ปริโภชนียํ น โหติ
ปริโภชนียํ อุปชฺฌายเตฺวา สเจ อาจมนกุมฺภิยา อุ-
ทกํ น โหติ อาจมนกุมฺภิยา อุทกํ อาสิญฺจิตเฺวา ฯ
สเจ อุปชฺฌายสฺส อนภิรติ อุปฺปชฺชา โหติ สทฺธิวิ-
หาริเกน รูปกายสเตฺถน รูปกายสาเยตเฺวา ธมฺมกถา
กาสฺส กาตพฺพา สเจ อุปชฺฌายสฺส กุกฺกุจฺจ อุปฺปชฺชิ
โหติ สทฺธิวิหาริเกน วินเยน วินโย ธาเยตพฺโพ ธมฺม-
กถา กาสฺส กาตพฺพา สเจ อุปชฺฌายสฺส ทิฏฺฐิคตํ
อุปฺปชฺชิ โหติ สทฺธิวิหาริเกน วิเวเจตพฺโพ วิเวจาเยตพฺโพ
ธมฺมกถา กาสฺส กาตพฺพา ฯ สเจ อุปชฺฌายา กรุ-
ณมฺหิ อชฺฌาปชฺชา โหติ ปริกาสารโห สทฺธิวิหาริเกน
อุสฺสุกฺกิ กาตพฺโพ กถินฺติ นุ โข สเงฺฆ อุปชฺฌายสฺส
ปริกาสิ ธเรยฺยาติ สเจ อุปชฺฌายา มูลาย

ត្រូវបោសឧបដ្ឋានសាលា បើភេងក្តៅងមានសម្រាម សន្ធិវិហារិកត្រូវបោសភេងក្តៅង បើបង្គន់មានសម្រាម សន្ធិវិហារិកត្រូវបោសបង្គន់ បើទឹកឆាន់មិនមាន សន្ធិវិហារិកត្រូវដំកល់ទឹកឆាន់ បើទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់មិនមាន សន្ធិវិហារិកត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើទឹកមិនមានក្នុងភ្នមសម្រាប់ដម្រះអាចមន៍ សន្ធិវិហារិកត្រូវចាក់ទឹកដាក់ក្នុងភ្នមសម្រាប់ដម្រះអាចមន៍ ។ បើសេចក្តីអង្គុកកើតឡើងដល់ឧបដ្ឋាយ៍ សន្ធិវិហារិកត្រូវនាំឧបដ្ឋាយ៍ចៀសចេញទៅកំសាន្តដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យភិក្ខុដទៃនាំចៀសចេញទៅកំសាន្ត[1] មិ៉ាងទៀត សន្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើធម្មកថាដល់ឧបដ្ឋាយ៍នោះ បើឧបដ្ឋាយ៍មានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង សន្ធិវិហារិកត្រូវបន្ទោបង់សេចក្តីសង្ស័យនោះដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យភិក្ខុដទៃបន្ទោបង់ក៏បាន ឬត្រូវធ្វើធម្មកថាដល់ឧបដ្ឋាយ៍នោះ បើសេចក្តីយល់ខុសកើតឡើងដល់ឧបដ្ឋាយ៍ សន្ធិវិហារិកត្រូវដោះស្រាយសេចក្តីយល់ខុសនោះចេញដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យភិក្ខុដទៃដោះស្រាយសេចក្តីយល់ខុសនោះចេញក៏បាន ឬត្រូវធ្វើធម្មកថាដល់ឧបដ្ឋាយ៍នោះ ។ បើឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវគុំកាបត្តិគួរដល់បរិវាស សន្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយគិតថា សង្ឃគប្បីឲ្យបរិវាសដល់ឧបដ្ឋាយ៍(របស់អញ)ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបដ្ឋាយ៍

---

១ អដ្ឋកថា ថា សន្ធិវិហារិកត្រូវនាំឧបដ្ឋាយ៍ទៅទីដទៃក្តី ឲ្យភិក្ខុដទៃនាំទៅក្តី ដើម្បីបន្ទោបង់សេចក្តីអង្គុកនៃឧបដ្ឋាយ៍ ។

បដិកស្សជារហោ ហោតិ សន្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ
ការេតព្ពំ កាតព្ពំ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយំ ម្ហលាយ
បដិកស្សេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយោ មានត្តារហោ
ហោតិ សន្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ ការេតព្ពំ កាតព្ពំ ន្តុ
ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស មានត្តំ ទាតេយ្យាតិ សចេ
ឧបជ្ឈាយោ អព្ភានារហោ ហោតិ សន្ធិវិហារិកេន
ឧស្សុក្កំ ការេតព្ពំ កាតព្ពំ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយំ
អព្ភេយ្យាតិ ។ សចេ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស កម្មំ
ការេតុការាមោ ហោតិ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជ-
នីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា សន្ធិវិហា-
រិកេន ឧស្សុក្កំ ការេតព្ពំ កាតព្ពំ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈា-
យស្ស កម្មំ ន ការេយ្យ លហុការាយ វា បរិណា-
មេយ្យាតិ ការំ វា បនស្ស ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ
តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ

គួរដល់តិរិយាទាញអន្តរាបត្តិ(១)មកដាក់កន្លងមូលាបត្តិ(២) សន្ធិវិហារិកត្រូវ
ធ្វើនូវសេចក្តីឆ្ងល់ខ្វាយដោយគិតថា សង្ឃនឹងទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់កន្លងមូ-
លាបត្តិចំពោះឧបជ្ឈាយ៍ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍គួរដល់មា-
នត្ត សន្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើនូវសេចក្តីឆ្ងល់ខ្វាយដោយគិតថា សង្ឃគប្បីឲ្យមា-
នត្តដល់ឧបជ្ឈាយ៍ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍គួរដល់អព្ភានកម្ម
សន្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើនូវសេចក្តីឆ្ងល់ខ្វាយដោយគិតថា សង្ឃនឹងឲ្យអព្ភានកម្ម
ចំពោះឧបជ្ឈាយ៍ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ បើសង្ឃមានសេចក្តីត្រិះថា
ដើម្បីធ្វើនូវកម្មគឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិ-
សារណីយកម្មក្តី ឧក្ខេបនីយកម្មក្តី(៣) ដល់ឧបជ្ឈាយ៍ សន្ធិវិហារិកត្រូវ
ធ្វើនូវសេចក្តីឆ្ងល់ខ្វាយដោយគិតថា សង្ឃកុំគប្បីធ្វើកម្មដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ឬ
សង្ឃគប្បីបង្អោនទៅដើម្បីកម្មស្រាលដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ម្យ៉ាងទៀត
តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី

---

១ អន្តរាបត្តិ សំដៅយកគរុកាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវក្នុងវេលាកំពុងប្រែព្រឹត្តវត្តបរិវាស ។ ២ មូលបត្តិ សំដៅយកគរុកាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវមកពីខាងដើម សេចក្តីថា ភិក្ខុកំពុងប្រែព្រឹត្តបរិវាសមកច្រើនថ្ងៃហើយ ។ ត្រូវគរុកាបត្តិណាមួយទៀតដោយចិនដាំងទុក្ខនោះ សង្ឃត្រូវលុបថ្ងៃដែលបានប្រែព្រឹត្តវត្តមកហើយនោះចេញ តាំងឲ្យប្រែព្រឹត្តវត្តរាប់ថ្ងៃជាថ្មីទៅទៀត ។ ៣ កម្មទាំង ៥យ៉ាងនេះនឹងមានសំដែងដោយពិស្តារក្នុងកម្មក្ខន្ធកៈតទៅខាងមុខ ។

ก ฯเปฯ ปณฺเณ ก สทฺธิวิหาริเกน ฯสฺสกฺกา คาตพฺพา กิจฺจา ฯ ขา ฯปชฺฌายา สมฺมาวตฺตยฺย โลมา ฯาตยฺย นฺหารีวตฺตยฺย สเจฺจ ตา กมฺมา ปฏิปฺปสฺสมฺภยฺยาติ ฯ สเจ ฯปชฺฌายสฺส จีวรา ฯาวิตพฺพา ฯหาติ สทฺธิวิหาริเกน ฯาวิตพฺพา ฯสฺสกฺกา ก คาตพฺพา กิจฺจา ฯ ขา ฯปชฺฌายสฺส จีวรา ฯาวิยาติ สเจ ฯปชฺฌายสฺส จีวรา คาตพฺพา ฯหาติ สทฺธิวิหาริเกน คาตพฺพา ฯสฺสกฺกา ก คาตพฺพา กิจฺจา ฯ ขา ฯปชฺฌายสฺส จีวรา กริยาติ สเจ ฯปชฺฌายสฺส ฯณา ปจิตพฺพา ฯหาติ สทฺธิวิหาริเกน ปจิตพฺพา ฯสฺสกฺกา ก คาตพฺพา กิจฺจา ฯ ขา ฯปชฺฌายสฺส ฯณา ปจิยาติ สเจ ฯปชฺฌายสฺส จีวรา ฯเณา[๑] ฯหาติ สทฺธิวิหาริเกน ฯเณา ฯสฺสกฺกา ก คาตพฺพา กิจฺจา ฯ ขา ฯปชฺฌายสฺส จีวรา ฯณิยาติ จีวรา ฯเณฺณ[๒] สาขุกา สมฺมาวตฺตกา สมฺมาวตฺตกา ฯเณา ฯ ฉ ฯปชฺฌายา อนาปุจฺฉา ฯกฺกมฺมสฺส

๑ ฉ. ฯเณา ฯ ๒ ฉ. ฯเณฺณ ฯ

ទុក្ខៃបន្ទីយកម្មក្តី ដែលសង្ឃបានធ្វើដល់ឧបជ្ឈាយ៍ហើយ សទ្ធិវិហារិក
ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យឧបជ្ឈាយ៍របស់អញ
លោកប្រព្រឹត្តល្អទៅ គប្បីសំឡេចភេម (កុំប្រកែកប្រកាន់) គប្បីប្រព្រឹត្តវត្ត
គួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់កម្មនោះចេញ (ដោយ
ស្រួល) ។ បើចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍គួរនឹងលាង សទ្ធិវិហារិកត្រូវលាង ឬត្រូវ
ធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេច នឹងឲ្យគេលាងចីវរ
របស់ឧបជ្ឈាយ៍ បើចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍គួរធ្វើ (មានប៉ះដេរជាដើម) សទ្ធិ-
វិហារិកគប្បីធ្វើប្រគេន ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយគិតថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎
នឹងឲ្យគេធ្វើចីវរប្រគេនឧបជ្ឈាយ៍ (របស់អញ) បើគ្រឿងជ្រលក់របស់
ឧបជ្ឈាយ៍គួរចំអិន សទ្ធិវិហារិកគប្បីចំអិនប្រគេន ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់-
ខ្វាយថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ជនណាមួយគេនឹងចំអិនទឹកជ្រលក់ប្រគេនឧបជ្ឈាយ៍
បើចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍គួរជ្រលក់ សទ្ធិវិហារិកគប្បីជ្រលក់ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តី
ខ្វល់ខ្វាយថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ជនណាមួយគប្បីជ្រលក់ចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍
កាលនឹងជ្រលក់ចីវរត្រូវប្រែត្រឡប់ជ្រលក់ឲ្យសព្វល្អ បើដំណក់ទឹកមិន
ទាន់ដាច់ទេ សទ្ធិវិហារិកមិនត្រូវចៀសចេញទៅឡើយ ។ សទ្ធិវិហារិកមិន
បានច្រាប់ឧបជ្ឈាយ៍ មិនត្រូវឲ្យបាត្រដល់កំភួតខ្នះ (កំភួតដែលមិនត្រូវនឹង

បត្តោ ឆាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បត្តោ បដិក្កុ-
តព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស ចីវរំ ឆាតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស ចីវរំ
បដិក្កុតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារោ ឆាតព្ពោ ន
ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារោ បដិក្កុតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស
កេសា ឆេទេតព្ពា ន ឯកច្ចេន កេសា ឆេទាបេតព្ពា ន
ឯកច្ចស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ន ឯកច្ចេន បរិកម្មំ កា-
រាបេតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស វេយ្យាវច្ចោ កាតព្ពោ ន
ឯកច្ចេន វេយ្យាវច្ចោ ការាបេតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស
បច្ឆាសមណេន ហោតព្ពំ ន ឯកច្ចោ បច្ឆាសមណោ
អាឆាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បិណ្ឌចារោ នីហរិតព្ពោ ន
ឯកច្ចេន បិណ្ឌចារោ នីហារាបេតព្ពោ ។ ន ឧបជ្ឈាយំ
អនាបុច្ឆា គាមោ បវិសិតព្ពោ ន សុសានំ គន្តព្ពំ ន
ទិសា បក្កមិតព្ពា ។ សចេ ឧបជ្ឈាយោ តិលាភោ
ហោតិ យាវដីវំ ឧបដ្ឋាតព្ពោ វុដ្ឋានស្ស អាគមេតព្ពន្តិ ។

ឧបជ្ឈាយ៍)ទេ មិនត្រូវទទួលយកជាត្រវបស់កិកុ្ខពួកខ្លះទេ មិនត្រូវឲ្យចីវរ
ដល់កិកុ្ខពួកខ្លះទេ មិនត្រូវទទួលយកចីវរបស់កិកុ្ខពួកខ្លះទេ មិនត្រូវឲ្យ
គ្រឿងបរិក្ខារដល់កិកុ្ខពួកខ្លះទេ មិនត្រូវទទួលយកគ្រឿងបរិក្ខារបស់កិកុ្ខ
ពួកខ្លះទេ មិនត្រូវកោរសក់ដល់កិកុ្ខពួកខ្លះទេ មិនត្រូវឲ្យកិកុ្ខពួកខ្លះកោរសក់
ឲ្យទេ មិនត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់កិកុ្ខពួកខ្លះទេ មិនត្រូវញ៉ាំងកិកុ្ខពួកខ្លះឲ្យធ្វើបរិ-
កម្មទេ មិនត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់កិកុ្ខពួកខ្លះទេ មិនត្រូវញ៉ាំងកិកុ
ពួកខ្លះឲ្យធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយបម្រើខ្លួនទេ មិនត្រូវធ្វើជាបច្ចាសមណៈនៃកិកុ
ពួកខ្លះទេ មិនត្រូវយកកិកុ្ខពួកខ្លះជាបច្ចាសមណៈទេ មិនត្រូវនាំយកបិណ្ឌ-
បាតឲ្យដល់កិកុ្ខពួកខ្លះទេ មិនត្រូវញ៉ាំងកិកុ្ខពួកខ្លះ ឲ្យនាំយកបិណ្ឌបាត
មកឲ្យទេ ។ សទ្ធិវិហារិកមិនបានលាឧបជ្ឈាយ៍ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក
ទេ មិនត្រូវទៅកាន់នៃគមស្មសានទេ មិនត្រូវច្រៀសចេញទៅកាន់ទិស
ឡើយ ។ បើឧបជ្ឈាយ៍មានជម្ងឺ សទ្ធិវិហារិកត្រូវបម្រើអស់មួយជីវិត ត្រូវ
ធ្វើចាំត្រាតែឧបជ្ឈាយ៍ចេញចាកអាពាធ (គឺត្រូវគ្រាជម្ងឺដកបង់ជា) ។

ចប់ ឧបជ្ឈាយវត្ត ។

[៨២] ឧបជ្ឈាយេន តិក្ខត្តុំ សង្ឃិវិហារកម្ហិ សម្មាវត្តិតព្ពំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា ។ ឧបជ្ឈាយេន តិក្ខត្តុំ សង្ឃិវិហារិកោ សង្គហោតព្ពោ អនុគ្គហោតព្ពោ ឧទ្ទេសេន បរិបុច្ឆាយ ឱវាទេន អនុសាសនិយា ។ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស បត្តោ ហោតិ សង្ឃិវិហារិកស្ស បត្តោ ន ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន សង្ឃិវិហារិកស្ស បត្តោ ឱនាតព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃិវិហារិកស្ស បត្តោ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ហោតិ សង្ឃិវិហារិកស្ស ចីវរំ ន ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន សង្ឃិវិហារិកស្ស ចីវរំ ឱនាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃិវិហារិកស្ស ចីវរំ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិក្ខារោ ហោតិ សង្ឃិវិហារិកស្ស បរិក្ខារោ ន ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន សង្ឃិវិហារិកស្ស បរិក្ខារោ ឱនាតព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃិវិហារិកស្ស បរិក្ខារោ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ ។ សចេ សង្ឃិវិហារិកោ តិលាឆោ ហោតិ ការាសេស្សវ ឧដ្ឋាយ[1] ឆន្ទកដ្ឋំ ឱនាតព្ពំ មុខោទកំ

---

១ វុដ្ឋាយាតិបិ ឯកេ ទិស្សតិ ។

(៨២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវប្រែព័ត្តឲ្យស្រួលល្អនឹងសន្ថិវិហារិក ។ ឯការដែលប្រែព័ត្តឲ្យស្រួលល្អនឹងសន្ថិវិហារិកនោះ (ដូចសេចក្តីតទៅនេះ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវសង្រ្កាះ (ត្រូវទំនុកបំរុង) ត្រូវអនុគ្រោះ (អាណិតអាសូរ) សន្ថិវិហារិកដោយការបង្រៀនបាលី ដោយអដ្ឋកថា (ពន្យល់នូវសេចក្តីនៃបាលី) ដោយឲ្យដម្ងូនាន (ដោយសេចក្តីពន្យល់ការខុសត្រូវជាមុន) ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅ (ដោយពាក្យរំលឹកជាស់តឿនរឿយៗ) ។ បើឧបដ្ឋាយ៍មានបាត្រ សន្ថិវិហារិកគ្មានបាត្រ ត្រូវឧបដ្ឋាយ៍ឲ្យបាត្រទៅសន្ថិវិហារិក (ប្រើប្រាស់ខ្ទះផង) ម្យ៉ាងទៀត ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឲ្យាយថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎សន្ថិវិហារិកនឹងមានបាត្រ បើឧបដ្ឋាយ៍មានចីវរ សន្ថិវិហារិកគ្មានចីវរ ត្រូវឧបដ្ឋាយ៍ឲ្យចីវរទៅសន្ថិវិហារិក (ប្រើប្រាស់ខ្ទះផង) ម្យ៉ាងទៀត ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឲ្យាយថា ចីវរបស់សន្ថិវិហារិកគប្បីកើតឡើងដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបដ្ឋាយ៍មានគ្រឿងបរិក្ខារ សន្ថិវិហារិកគ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ ត្រូវឧបដ្ឋាយ៍ឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារទៅសន្ថិវិហារិក (ប្រើប្រាស់ខ្ទះផង) ម្យ៉ាងទៀត ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឲ្យាយថា គ្រឿងបរិក្ខារបស់សន្ថិវិហារិកគប្បីកើតឡើងដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ បើសន្ថិវិហារិកឈឺ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវក្រោកពីព្រឹកឲ្យឈើសូន

ធាតុំ អាសនំ បញ្ញាបេតុំ សចេ យាគុ ហោតិ ភាជនំ
ធោវិត្វា យាគុ ឧបនាមេតព្វា យាគុំ បីតស្ស ឧទកំ
ទត្វា ភាជនំ បដិក្កហេត្វា នីចំ កត្វា សាធុកំ អបរិ-
ឃំសន្តេន ធោវិត្វា បដិសាមេតុំ សន្ទិដ្ឋោ សម្ភត្ថោ
អាសនំ ឧទ្ធរិតុំ សចេ សោ ទេសោ ឧក្កាទោ ហោតិ
សោ ទេសោ សម្មជ្ជិតព្វោ ។ សចេ សន្ទិដ្ឋោ សម្ភត្ថោ
តាទិ បរិសិត្តកាមោ ហោតិ ឯវាសនំ ធាតុំ បដិនិវា-
សនំ បដិក្កហេតុំ កាយពន្ធនំ ធាតុំ សកុណា
កត្វា សង្ឃាដិយោ ធាតព្វា ធោវិត្វា បត្តោ សុធ-
កោ[1] ធាតព្វោ ឯត្តាវតា ឯវត្តិស្សតីតិ អាសនំ បញ្ញា-
បេតុំ ចាធោធកំ ចាធបីឋំ ចាធកថលិកំ ឧបនិក្ខិ-
បិតុំ បច្ចុក្កដ្ឋា បត្តចីវរំ បដិក្កហេតុំ បដិនិវាសនំ
ធាតុំ ឯវាសនំ បដិក្កហេតុំ ។ សចេ ចីវរំ សិន្នំ
ហោតិ មុហុត្តំ ឧណ្ហោ ឯតាយេតុំ ន ច ឧណ្ហោ ចីវរំ
ឯធហិតុំ ចីវរំ សំហរិតុំ ចីវរំ សំហរន្តេន ចតុរង្គុលំ

---

១ សោទកោតិបិ ពាហោ ទិស្សតិ ។

ឲ្យទឹកលុបមុខ ក្រែលអាសនៈបើមានបបរ ត្រូវឧបជ្ឈាយ៍លាងកាដន៍ហើយ
ដាក់បបរឲ្យទៅ កាលសទ្ធិវិហារិកដែលឈឺនោះហុតទឹកបបររួចហើយ
ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវហុចទឹកឲ្យ រួចទទួលយកកាដន៍មកវិញដោយស្រួលបួលកុំ
ឲ្យទង្គិចទង្គឹកឡើយរួចលាងរៀបទុកដាក់ឲ្យល្អ កាលបើសទ្ធិវិហារិកក្រែក
ចេញហើយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវរើអាសនៈចេញ បើកន្លែងនោះស្មោកគ្រោក
ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបោសកន្លែងនោះចេញ ។ បើសទ្ធិវិហារិកមានជ្រាថ្នាន់ចូល
ទៅកាន់ស្រុក ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ស្លៀកទៅ ទទួលយកស្បង់
បន្ទាស់នោះមកវិញ ត្រូវឲ្យកាយពន្ធគឺវត្តពន្ធបង្កិះ ត្រូវដម្បូតសង្ឃាដិជា
ពីរជាន់ហើយសឹមឲ្យ ត្រូវលាងជាត្រដែលមានទឹកចេញហើយសឹមឲ្យ
ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវគិតថា សទ្ធិវិហារិកមុខជានឹងត្រឡប់មកវិញទៅពេលស្មើនេះ
ហើយក្រែលអាសនៈបម្រុងទុកឲ្យ ត្រូវដំកល់ទឹកលាងដើង តាំងសម្រាប់
រងដើងនឹងក្បឿងសម្រាប់ដូតដើង(១) ត្រូវក្រែកឡើងទៅទទួលជាត្រនឹង
ចីវរ ត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ផាស់ ហើយទទួលយកស្បង់ដែលស្លៀកមក
វិញ ។ បើចីវរសើមដោយញើស ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវសំដិលចីវរកន្ធឹកំដៅថ្ងៃ១
ស្របក់ម្យ៉ាងទៀតកុំទុកចីវរកន្ធឹកំដៅថ្ងៃយូរពេក ត្រូវបត់ចីវរ (យកមកទុក)

---

១ បានដំណាលតាំងសម្រាប់រងដើងដែលលាងរួចហើយ គឺតាំងថ្នាក់ខាងលើ ឯក្បឿងសម្រាប់ដូតដើងនោះបានដំណាលតែសម្រាប់ដូតដើងដែលគេមិនត្រូវការលាង គឺរបស់អ្វីដែលគេសម្រាប់ដូត ។

กลฺยาณสมฺปเทสฺวา จีวรํ สมาทาตพฺพนฺติ อาทิมฺหิ วุตฺตนเยน อาจริยสนฺติเก กายพนฺธนาทีนิ กตฺวา ๆ สเจ ปณฺฑิจฺจาทีนิ นตฺถิ สทฺธิวิหาริกสฺส จ อุปชฺฌายกมฺมาทีนิ นตฺถิ อุทกํ ทตฺวา ปณฺฑิจฺจาทีนิ อุปชฺฌายเมตฺวา สทฺธิวิหาริกสฺส จาทิยนฺตสฺส ปุพฺพภาเคว กุลวิสฺสาสนตฺถาย อุทกํ ทตฺวา ปตฺตจีวรปฏิคฺคหณตฺถาย อนุกมฺปาย ฉายูทกสมฺปนฺนฏฺฐานาทีสุ นิสีทาเปตฺวา ปาทธาวนตฺถาย อุทกปฏิคฺคหณตฺถาย จ อุณฺหกาเล ฉายูทกสมฺปนฺนฏฺฐานาทีสุ นิสีทาเปตฺวา ปาทธาวนตฺถาย อุทกปฏิคฺคหณตฺถาย จ ปตฺตจีวรปฏิคฺคหณตฺถาย จ ปาทธาวนตฺถาย จ

กาลเมื่อจะปฏิบัติจีวร ต้องตัดจีวรให้เป็นเศษเล็กเศษน้อยประมาณ ๔ กระทบ แล้วจึงปฏิบัติจีวรด้วยคิดว่า อย่าให้ชักช้าในการปฏิบัติจีวรนานนักเลย แล้วจึงวางไว้ในที่ใกล้ ๆ เมื่ออาหารบิณฑบาตมีแล้ว สัตถุวิหาริกต้องการน้ำดื่ม อุปัชฌายะต้องให้น้ำดื่มแล้วจึงให้อาหารบิณฑบาต อุปัชฌายะต้องถามสัตถุวิหาริกถึงน้ำดื่มว่ามีหรือไม่ ถ้าสัตถุวิหาริกไม่มีน้ำดื่ม อุปัชฌายะต้องให้น้ำดื่ม แล้วจึงรับบาตรจีวรมาเก็บไว้ด้วยตนเอง ครั้นแล้วจึงให้ล้างเท้าแล้วจึงให้ขึ้นสู่อาสนะ ต้องไม่ให้ทำการงานอันหนักในวันนั้นเลย ต้องให้ทำการงานอันเบาบางเท่านั้น ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ไกลเลย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ใกล้ ๆ ด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ลมพัดมาถึงด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ควันไฟลอยมาถึงด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ฝนตกถึงด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่น้ำค้างตกถึงด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่แดดส่องถึงด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ยุงและเหลือบกัดด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่สัตว์ร้ายมีราชสีห์เป็นต้นมาถึงด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ผู้หญิงและผู้ชายมาถึงด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ผู้หญิงและผู้ชายเห็นด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ผู้หญิงและผู้ชายได้ยินด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ผู้หญิงและผู้ชายรู้ด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ผู้หญิงและผู้ชายมาพบด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ผู้หญิงและผู้ชายมาเห็นด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ผู้หญิงและผู้ชายมาได้ยินด้วย ต้องไม่ให้ทำการงานในที่ที่ผู้หญิงและผู้ชายมาร

ហោតិ ឧហាន បដិយាទេតព្ពំ សចេ សីតេន អត្ថោ ហោ-
តិ សីតំ បដិយាទេតព្ពំ សចេ ឧណ្ហេន អត្ថោ ហោតិ ឧណ្ហំ
បដិយាទេតព្ពំ ។ សចេ សទ្ធិវិហារិកោ ឧបជ្ឈាយំ បរិសិ-
ញ្ចកាមោ ហោតិ ឧណ្ហំ សន្ថេតព្ពំ មត្តិកា តេមេតព្ពា
ឧបជ្ឈាយបីឋំ អាទាយ កត្តព្ពា ឧបជ្ឈាយបីឋំ ឧត្វា ចីវរំ
បដិក្កហេត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ ឧណ្ហំ ឋាតព្ពំ មត្តិកា
ឋាតព្ពា សចេ ខុរប្បហតិ ឧបជ្ឈាយំ បរិសិតព្ពំ ឧបជ្ឈាយំ
បរិសិត្តេន មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ
ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧបជ្ឈាយំ បរិសិតព្ពំ ន ថេវេ កិក្ខ អនុប្ប-
ទជ្ជ និសីទិតព្ពំ ន ឆវ កិក្ខ អាសនេន បដិពាហោតព្ពា
ឧបជ្ឈាយេ សទ្ធិវិហារិកេស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧបជ្ឈាយ
និក្ខមន្តេន ឧបជ្ឈាយបីឋំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច
បដិច្ឆាទេត្វា ឧបជ្ឈាយ និក្ខមិតព្ពំ ឧទកេបិ សទ្ធិវិហារិ-
កេស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧហាតេន បឋមតរំ ឧត្តរិត្វា
អត្តនោ កត្តំ ភេទកំ កត្វា និវាសេត្វា សទ្ធិវិហារិកេស្ស
កត្តតោ ឧទកំ បមដ្ឋិតព្ពំ និវាសនំ ឋាតព្ពំ សង្ឃាដិ

ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ឆ្អូតឲ្យ បើសទ្ធិវិហារិកត្រូវការទឹកត្រជាក់ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ឲ្យ បើសទ្ធិវិហារិកត្រូវការទឹកក្តៅ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅឲ្យ ។ បើសទ្ធិវិហារិកចង់ចូលទៅកាន់ភេងក្តើង ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវសូន្យលំអិតសម្រាប់ឆ្អូតទឹកខ្មុក ត្រូវផ្សែមដីស្អិតខ្មុក រួចនាំយកតាំងសម្រាប់ភេងក្តើង ហើយប្រគល់តាំងសម្រាប់ភេងក្តើងទៅសទ្ធិវិហារិក ស្រែចហើយទទួលយកចីវរមកខ្មុកជាក់ដោយឡែក ហើយត្រូវឲ្យគ្រឿងលំអិត ត្រូវឲ្យដីស្អិតទៅសទ្ធិវិហារិក បើឧបជ្ឈាយ៍អាចនឹងចូលទៅកាន់ភេងក្តើង (ផងបាន) គប្បីចូលទៅកាន់ភេងក្តើងចុះ កាលនឹងចូលទៅកាន់ភេងក្តើង ត្រូវយកដីស្អិតលាបមុខរួចបិទបាំងពីខាងមុខខាងក្រោយ ហើយសឹមចូលទៅកាន់ភេងក្តើង មិនត្រូវអង្គុយប្រឹតបៀតបៀតពួកកិកុចាស់ មិនត្រូវហាមពួកកិកុខ្ចីដោយអាសនៈ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឆ្លើបរិកម្មដល់សទ្ធិវិហារិកក្នុងភេងក្តើង កាលនឹងចេញពីភេងក្តើងទៅ ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ភេងក្តើងចេញហើយបិទបាំងពីខាងមុខខាងក្រោយ រួចសឹមចេញពីភេងក្តើង សូម្បីក្នុងទឹកក៏ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវតែឆ្លើបរិកម្មដល់សទ្ធិវិហារិកដែរ កាលឧបជ្ឈាយ៍ឆ្អូតរួចត្រូវឡើងមកមុនហើយជូតកាយនៃខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹកហើយសឹមស្លៀកសង្ឃាដ៍ រួចត្រូវជូតទឹកអំពីកាយរបស់សទ្ធិវិហារិកទៀត ហើយហុចសង្ឃាដ៍សម្រាប់ស្លៀក ហុចសង្ឃាដ៍ទៅឲ្យសទ្ធិវិហារិក

ตาตญฺจ ฉฏฺฐายปิ ปมาทาย ปมชฺชนฺโต อาคนฺตฺวา อาสนฺเน ปญฺญาเปตพฺเพ ตาเทนกาเล ตาทิปิ ตาทกฺขณิกาเล อุปนิกฺขิปิตพฺพา สงฺคีติกาโร ตาทิเยน ปุคฺคเลน ฯ ยสฺมึ วิหาเร สงฺคีติกาโร วิหารเต สเจ สา วิหาเร อุกฺกาเจ โหติ สเจ อุสฺสหติ สาเยเตญฺเญว วิหารา สาเยเตเนน ปมมฺ ปตฺตปีวรา ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตพฺพา นิสีทนรชฺชุสณฺฐาปนา ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตพฺพา กิสิติมฺพาหนา ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตพฺพา มญฺเจ ติเจ กตฺวา สาขุกา อปริยนฺเตน อสงฺฆฏฺเฏนฺเตน กาฬปิฏฺเฐ ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตญฺเจ ปีฐ ติเจ กตฺวา สาขุกา อปริยนฺเตน อสงฺฆฏฺเฏนฺเตน กาฬปิฏฺเฐ ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตพฺพา มญฺจปฺปฏิพาหนกา ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตญฺเจ เขฬมลฺลโก ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตญฺเจ อปสฺเสนผลกา ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตพฺพา กุมฺภณฺเฑ ยาคุปญฺจภาชเน สลฺเลขิตฺวา ติกาวสฺสา ฝาสมนฺตา นิกฺขิปิตพฺพา สเจ วิหาเร สนฺถตกา โหติ อุลฺโลกา ปมมฺ ปหาเรตพฺพา

រួចហើយត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ភេងភ្លើងចេញមកហើយក្រាលអាសនៈចាំជាមុន ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើងនឹងក្បឿងសម្រាប់ជូតជើង ត្រូវសួរសទ្ធិវិហារិកអំពីទឹកឆាន់ ។ សទ្ធិវិហារិកនៅកន្លែងវិហារណា បើវិហារនោះស្មុកស្មាគ្រាក បើឧបជ្ឈាយ៍អាចនឹងសំអាតបានគប្បីសំអាតវិហារនោះចេញ កាលនឹងសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកជាតិនឹងចីវរចេញជាមុនទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅទុក កន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនឹងខ្នើយទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវបន្ទាបគ្រែឲ្យឆាប កុំឲ្យត្រដុះនឹងផែនដី កុំឲ្យទង្គិចនឹងសន្ទះទ្វារនឹងក្រចទ្វារ ហើយនាំយកចេញឲ្យស្រួលទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវបន្ទាបតាំងឲ្យឆាប កុំឲ្យត្រដុះនឹងផែនដី កុំឲ្យទង្គិចទង្គុកសន្ទះទ្វារនឹងក្រចទ្វារ ហើយនាំយកចេញឲ្យស្រួលទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកទូនាប់គ្រែទៅទុក កន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់ផ្អែកទៅទុក កន្លែងដ៏សមគួរ គ្រឿងកម្រាលផែនដី ត្រូវឧបជ្ឈាយ៍កំណត់ឲ្យចាំកន្លែងដែលគេក្រាលយ៉ាងណា ហើយនាំយកទៅទុក កន្លែងដ៏សមគួរ បើកន្លែងវិហារមានគ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសរសៃពីរជាន់ជាដើម) ត្រូវបោស

អាលោកសង្ខិកណ្ឌកាតា បមជ្ជិតព្វា សចេ តេវុកបរិ-
កម្មកតា កិត្តិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា
បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្វា សចេ កាឡវណ្ណកតា ភូមិ កណ្ណ-
កិតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្វា
សចេ អកតា ហោតិ ភូមិ ឧទកេន បរិប្ផោសេត្វា
សម្មជ្ជិតព្វា មា វិហារេ រជេន ឱហញ្ញីតិ សង្ការំ វិចិនិ-
ត្វា ឯកមន្តំ ជន្ទេតព្វំ កុម្មគ្គវណំ ឱតារេត្វា សោធេត្វា
បប្ផោដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្វំ មញ្ច-
ប្បដិភាគតា ឱតារេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថា-
ឋានេ ឋបេតព្វា មញ្ចោ ឱតារេត្វា សោធេត្វា បប្ផោ-
ដេត្វា ឆិទ្ទំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដ-
ន្តេន កវាដបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្វោ
បីឋំ ឱតារេត្វា សោធេត្វា បប្ផោដេត្វា ឆិទ្ទំ កត្វា
សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន កវាដបិដ្ឋំ
អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្វំ ភិសិពិម្ពោហនំ
ឱតារេត្វា សោធេត្វា បប្ផោដេត្វា អតិហរិត្វា យថា-
បញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្វំ ឯិសីទនបច្ចត្ថរណំ ឱតារេត្វា

អំពីពិតានចេញជាមុន ហើយត្រូវដួតសំអាតកន្ទៀតជ្រុងសន្ទឹកបង្អួច បើជញ្ជាំងគេលាបដោយវេ៉ ម៉ានមន្ទិលសៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ (ក្នុងទឹក) រួចពូតចេញហើយសឹមដួត បើទីដែលគេលាបដោយពណ៌ខ្មៅ ម៉ានមន្ទិលសៅហ្មង ត្រូវផ្សែមកំណាត់សំពត់រួចពូតចេញ ហើយសឹមដួត បើទីដែលមិនបានលាបអ្វីទេ ត្រូវយកទឹកទៅច្រោះសិនហើយសឹមបោសចេញ ត្រូវកំណត់ទុកក្នុងចិត្តថា វិហារមិនត្រូវឲ្យស្មោកគ្រោកដោយធូលីឡើយ ហើយប្រមូលសំរាមយកទៅចាក់ចោលដោយឡែក គ្រឿងកម្រាលផែនដីដែលហាលរួចហើយត្រូវគោះ (ឲ្យស្អាត) រួចនាំយកទៅក្រាលដូចដែលវិញ ទ្រនាប់ដែលហាលរួចត្រូវដួត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅទុកនៅទីដដែលវិញ ដែលហាលរួចហើយដុសលាងគោះរួចហើយ ធ្វើឲ្យខាបស្រួលកុំឲ្យត្រដុះនឹងផែនដី កុំឲ្យទង្គិចទង្គិចសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារហើយនាំយកទៅរៀបទុកជាក់ដូចដែលវិញ តាំងដែលហាលរួចហើយត្រូវគោះហើយធ្វើឲ្យខាបស្រួលកុំឲ្យត្រដុះនឹងផែនដី កុំឲ្យទង្គិចទង្គិចសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារហើយនាំយកទៅរៀបទុកជាក់ដូចដែលវិញ ពូកនឹងខ្នើយដែលហាលរួចហើយត្រូវគោះរួចនាំយកទៅក្រាលដូចដែលវិញ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ

សោឞេត្វា បប្បោឞេត្វា អភិហរិត្វា យាវទត្ថំ បវារេត្វា ទេតិ ទេយ្យធម្មស្ស ចិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អភិហរិត្វា យថាហានេ ឋបេតព្ពោ អបស្សេនផលកំ ចិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អភិហរិត្វា យថាហានេ ឋបេតព្ពំ បត្ត-ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋា-បីឋំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ន ច អនន្តរ-ហិតាយ ភូមិយា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ចីវរំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរ-សំ វា ចីវរដ្ឋំ វា បមជ្ជិត្វា ចារតោ អន្តំ ពិរតោ កោតំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ ។ សចេ បុរត្ថិមា សរជា វាតា វាយន្តិ បុរត្ថិមា វាតថាជា ឋកេតព្ពោ សចេ បច្ឆិមា សរជា វាតា វាយន្តិ បច្ឆិមា វាតថាជា ឋកេតព្ពោ សចេ ឧត្តរា សរជា វាតា វាយន្តិ ឧត្តរា វាតថាជា ឋកេតព្ពោ សចេ ទក្ខិណា សរជា វាតា វាយន្តិ ទក្ខិណា វាតថាជា ឋកេតព្ពោ សចេ សីតកាលោ

ដែលហាលរួចហើយ ត្រូវគោះរួចនាំយកទៅក្រោលទុក ដូចដែលវិញ
កន្ទោដែលហាលរួចហើយ ត្រូវដួតរួចនាំយកទៅទុក ទៅទីដដែលវិញ
ក្តារសម្រាប់ផ្អែកដែលហាលរួចហើយ ត្រូវដួតហើយនាំយកទៅទុកទៅទី
ដដែលវិញ ត្រូវទុកជាត្រនឹងចីវរ (ឲ្យល្អ) កាលនឹងទុកជាត្រ ដៃម្ខាងចាប់
ជាត្រ ដៃម្ខាងស្ទាប់ក្រោមក្រែមក្តារក្រោមតាំងមើលហើយសឹមទុកជាត្រ មិន
ត្រូវទុកជាត្រលើចីវរដែលមិនសមគួរឡើយ កាលនឹងទុកចីវរ ដៃម្ខាងចាប់ចីវរ
ដៃម្ខាងដួតស្បៀងចីវរឬខ្សែចីវរ ហើយបត់ជាយខាងណោះមកខាងណោះ
ឲ្យជាផ្ចត់សិន រួចសឹមទុកចីវរចុះ ។ បើខ្យល់បក់ធូលីមកពីទិសខាងកើត
ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបិទបង្អួចពីខាងកើត បើខ្យល់បក់ធូលី មកពីទិសខាងឦសាន
ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបិទបង្អួចពីខាងឦសាន បើខ្យល់បក់ធូលី មកពីទិសខាងជើង
ត្រូវបិទបង្អួចពីខាងជើង បើខ្យល់បក់ធូលីមកពីទិសខាងត្បូង ឧបជ្ឈាយ៍
ត្រូវបិទបង្អួចពីទិសខាងត្បូង បើវស្សាត្រជាក់ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបើកបង្អួច

ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปาฏิกงฺขา ทาตพฺพา ปาฏิกงฺขา สเจ อุปชฺฌาโย ภิกฺขเว ภิกฺขุนา ปาฏิกงฺขา ทาตพฺพา ปาฏิกงฺขา ฯ สเจ ปริเวณี อุกฺกาปิตา ภิกฺขเว ปริเวณี สมฺมชฺชิตพฺพา สเจ โกฏฺฐโก อุกฺกาปิโต ภิกฺขเว โกฏฺฐโก สมฺมชฺชิตพฺโพ สเจ อุปชฺฌายสาลา อุกฺกาปิตา ภิกฺขเว อุปชฺฌายสาลา สมฺมชฺชิตพฺพา สเจ อคฺคิสาลา อุกฺกาปิตา ภิกฺขเว อคฺคิสาลา สมฺมชฺชิตพฺพา สเจ วจฺจกุฏี อุกฺกาปิตา ภิกฺขเว วจฺจกุฏี สมฺมชฺชิตพฺพา สเจ ปานียํ น โหติ ปานียํ อุปฏฺฐาเปตพฺพํ สเจ ปริโภชนียํ น โหติ ปริโภชนียํ อุปฏฺฐาเปตพฺพํ สเจ อาจมนกุมฺภิยา อุทกํ น โหติ อาจมนกุมฺภิยา อุทกํ อาสิญฺจิตพฺพํ ฯ สเจ สทฺธิวิหาริกสฺส อนภิรตี อุปฺปชฺชติ โหติ อุปชฺฌายเน รูปกามสาเตปิ รูปกามสาปิเตปิ ธมฺมกถา วตฺตพฺพา สเจ สทฺธิวิหาริกสฺส กุกฺกุจฺจํ อุปฺปชฺชติ โหติ อุปชฺฌายเน วิโนเทตพฺพํ วิโนทาปิเตปิ ธมฺมกถา วตฺตพฺพา สเจ สทฺธิวิหาริกสฺส ทิฏฺฐิคตี อุปฺปชฺชติ โหติ

កឋិនវេលាថ្ងៃ ត្រូវបិទបង្ខិចកឋិនវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវបិទបង្ខិចកឋិនវេលាថ្ងៃ ត្រូវបើកបង្ខិចកឋិនវេលាយប់វិញ ។ បើទីបរិវេណស្មោកគ្រោកមិនស្អាត ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់ស្មោកគ្រោកមិនស្អាត ត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើពេងសម្រាប់ធាន់មិនស្អាត ត្រូវបោសពេងសម្រាប់ធាន់ចេញ បើពេងក្តើនស្មោកគ្រោក ត្រូវបោសពេងក្តើនចេញ បើបង្គន់ស្មោកគ្រោក ត្រូវបោសសំអាតបង្គន់ បើគ្មានទឹកសម្រាប់ធាន់ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ធាន់ បើគ្មានទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើទឹកកឋិនក្អមសម្រាប់លាងអាចមន៍គ្មានទេ ត្រូវចាក់ទឹកទៅកឋិនក្អមសម្រាប់លាងអាចមន៍ ។ បើសទ្ធិវិហារិកមានសេចក្តីអផ្សុក ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវទាំចៀសចេញទៅកំសាន្តដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យទាំចៀសចេញទៅកំសាន្តក៏បាន ឬត្រូវធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ បើសទ្ធិវិហារិកមានសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើង ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬរកគេឲ្យជួយបន្ទោបង់ក៏បាន ឬត្រូវធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ បើសេចក្តីយល់ខុសកើតឡើងដល់សទ្ធិវិហារិក ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវដោះ

ឧបដ្ឋាយេន ភិក្ខវេ តុម្ភេ ភិក្ខវោ វេ តុម្ភេ ឧបដ្ឋាតព្ពា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ សង្ឃវិហារវិភោ ភវិតុកាមេ អដ្ឋាបនេ ហោតិ អវិភត្តសារេ ហោ ឧបដ្ឋាយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្ពំ ភវិស្សតិ ខោ សង្ឃោ សង្ឃវិហារវិភត្តសារេ បរិភោគំ ឧទេយ្យាតិ សចេ សង្ឃវិហារវិភោ អូលាយ បដិភស្សារេ ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្ពំ ភវិស្សតិ ខោ សង្ឃោ សង្ឃវិហារំ អូលាយ បដិភសេស្សយ្យាតិ សចេ សង្ឃវិហារវិភោ មានត្តារេ ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្ពំ ភវិស្សតិ ខោ សង្ឃោ សង្ឃវិហារំ ភស្សុ មានត្តំ ឧទេយ្យាតិ សចេ សង្ឃវិហារវិភោ អព្ភានារេ ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្ពំ ភវិស្សតិ ខោ សង្ឃោ សង្ឃវិហារំ អព្ភេយ្យាតិ ។ សចេ សង្ឃោ សង្ឃវិហារវិភត្តសារេ ភេទ្ទុំ ភេត្តុកាមោ ហោតិ ឥត្ថន្និយំ វា និយស្សុំ វា បព្ភាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា ឧបដ្ឋាយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្ពំ ភវិស្សតិ ខោ សង្ឃោ សង្ឃវិហារវិភត្តសារេ ភេទ្ទុំ ន ភវេយ្យ លហុភាយ វា បរិណាមេយ្យាតិ ភេទំ វា បនស្សេ

ស្រាយ (ពន្យល់) ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យជួយដោះស្រាយ (ពន្យល់ឲ្យ
លះទិដ្ឋិនោះចេញ) ក៏បាន ឬត្រូវធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ ។ បើ
សទ្ធិវិហារិកត្រូវគុក្កាបត្តិគួរនឹងចូលបវារណាស ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួល់
ខ្លួយថា សង្ឃគួរឲ្យបវារណាដល់សទ្ធិវិហារិកដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើ
សទ្ធិវិហារិកគួរដល់កិរិយាឲ្យអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ ឧបជ្ឈាយ៍
ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួល់ខ្លួយថា សង្ឃគប្បីឲ្យអន្តរាបត្តិមកជាក់កង់មូលាបត្តិ
ចំពោះសទ្ធិវិហារិកដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសទ្ធិវិហារិកគួរដល់មានត្ត
ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួល់ខ្លួយថា សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់សទ្ធិវិហារិក
ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសទ្ធិវិហារិកគួរដល់អព្ភានកម្ម ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវ
ធ្វើសេចក្តីរួល់ខ្លួយថា សង្ឃគប្បីធ្វើអព្ភានកម្មចំពោះសទ្ធិវិហារិកដោយ
ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ បើសង្ឃចង់ធ្វើកម្មគឺ តជ្ជនីយកម្ម នីយស្សកម្ម
បព្វាជនីយកម្ម បដិសារណីយកម្ម ឧក្ខេបនីយកម្ម ដល់សទ្ធិវិហា-
រិក ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួល់ខ្លួយថា សង្ឃកុំគប្បីធ្វើកម្មឬគប្បីបង្អោន
ទៅដើម្បីកម្មស្រាលដល់សទ្ធិវិហារិកដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើជាកម្មគឺ

ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពា-
ជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា ឧបជ្ឈា-
យេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ សទ្ធិវិហារិកោ
សម្មាវត្តេយ្យ លោមំ ចាតេយ្យ នេត្ថារំ វត្តេយ្យ សង្ឃេ
តំ កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេយ្យាតិ ។ សចេ សទ្ធិវិហារិកស្ស
ចីវរំ ឆោវិតព្ពំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិក្ខិតព្ពំ ឱវរ
ឆោវេយ្យាសីតិ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ
សទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរំ ឆោវិយេថាតិ សចេ សទ្ធិវិហារិ-
កស្ស ចីវរំ កាតព្ពំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិក្ខិតព្ពំ
ឱវរ កវេយ្យាសីតិ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ
សទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរំ កវិយេថាតិ សចេ សទ្ធិវិហារិ-
កស្ស រជនំ បចិតព្ពំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន អាចិក្ខិ-
តព្ពំ ឱវរ បចេយ្យាសីតិ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ
នុ ខោ សទ្ធិវិហារិកស្ស រជនំ បចិយេថាតិ សចេ
សទ្ធិវិហារិកស្ស ចីវរំ រជេតព្ពំ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន
អាចិក្ខិតព្ពំ ឱវរ រជេយ្យាសីតិ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ

តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី
ឧក្ខេបនីយកម្មក្តី សង្ឃធ្វើដល់សទ្ធិវិហារិកនោះរួចទៅហើយ
ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ សទ្ធិវិហារិកគប្បី
ប្រតិបត្តិដោយប្រពៃគប្បីសម្របភេម (កុំប្រកែកប្រកាន់) គប្បីប្រតិបត្តិវត្ត
គួរកន្លងការរើខ្លួនចេញអំពីអាបត្តិ សង្ឃគប្បីរម្ងាប់ទុវត្តមនោះ ។ បើចីវរ
របស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងលាង ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកឯងគប្បីលាង
យ៉ាងនេះ ឬគប្បីធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮថា ចីវរបស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹង
លាងដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងធ្វើ (មានជេរប៉ះជាដើម)
ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮថា
ចីវរបស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងធ្វើដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់
របស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងចំអិន ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកឯងត្រូវចំអិន
គ្រឿងជ្រលក់យ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮថា គ្រឿងជ្រលក់
របស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងចំអិនដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់សទ្ធិវិ-
ហារិកគួរនឹងជ្រលក់ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីជ្រលក់ចីវរបែបនេះ
ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮថា ចីវរបស់សទ្ធិវិហារិកគួរនឹងជ្រលក់ដោយ

ฌ ขา สทฺธิวิหาริกสฺส จีวรํ ปฏิเยฺยกาตพฺพ จีวรํ ปฏิคฺคเหตพฺพ สาฏกกํ สมฺปฏิจฺฉกกํ สมฺปฏิจฺฉกกรณตฺถาย ฌ ๓ อฏฺฐนฺน ปเรว ปจฺจาสีสิตพฺพ ฯ สเจ สทฺธิวิหาริกา ตีณาเน ปโหติ ยาวตีหกาลปรมตา ปฏิคฺคเหตพฺพ อาหเรตพฺพนฺติ ฯ

สทฺธิวิหาริกวตฺตกถา นิฏฺฐิตา ฯ

(๘๓) เตน ขา ปน สมเยน สทฺธิวิหาริกา อุปชฺฌายเสฺส ฌ สมฺมาวตฺตนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถ ปน นาม สทฺธิวิหาริกา อุปชฺฌายเสฺส ฌ สมฺมาวตฺติสฺสนฺตีติ ฯ อถ ขา เต ภิกฺขู ภควโต ปฏิเวเทสุ ฯ สจฺจ กิร ภิกฺขเว สทฺธิวิหาริกา อุปชฺฌายเสฺส ฌ สมฺมาวตฺตนฺตีติ ฯ สจฺจ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถ หิ นาม ภิกฺขเว สทฺธิวิหาริกา อุปชฺฌายเสฺส ฌ สมฺมาวตฺติสฺสนฺตีติ ฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฌ ภิกฺขเว สทฺธิวิหาริเกน ฌ

ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលបើជ្រលក់ចីវរត្រូវជ្រលក់ដោយបៃតងឲ្យសព្វស្មើល្អ ប្រសិនបើដំណក់ទឹកស្រស់មិនទាន់អស់ ឧបជ្ឈាយ៍កុំអាលដើរចេញ ។ បើសទ្ធិវិហារិកមានជម្ងឺ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវថែទាំអស់មួយជីវិត ត្រូវរង់ចាំលុះតែជាជម្ងឺ ។

ឯបំ សទ្ធិវិហារិកវត្តំ ។

(៨៣) សម័យនោះឯង ពួកសទ្ធិវិហារិកមិនបានប្រព្រឹត្តល្អ (គឺមិនបានយកចិត្តទុកដាក់) នឹងឧបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយឡើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសទ្ធិវិហារិកមិនសមបើនឹងមិនប្រព្រឹត្តល្អនឹងឧបជ្ឈាយ៍សោះ ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកសទ្ធិវិហារិកមិនបានប្រព្រឹត្តល្អនឹងឧបជ្ឈាយ៍ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាបសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសទ្ធិវិហារិកមិនសមបើនឹងមិនប្រព្រឹត្តល្អនឹងឧបជ្ឈាយ៍ទេ ។ ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា រួចត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយ

อุปชฺฌายมฺหิ ฯ สมฺมาวตฺตึ ตฺวํ ยาว ฯ สมฺมาวตฺตเยยฺย อาจริยมฺหิ นิกฺกุชฺชสฺสาติ ฯ เอวं[๑] สมฺมาวตฺตนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อสมฺมาวตฺตนฺตํ ปณาเมตุ ฯ ฯเปฯ ภิกฺขเว ปณาเมตพฺพา ปณาเมตพฺพา ปณาเมมิ ตนฺติ ฯ มายิฯ ปฏิกฺกมิตพฺพา ฯ ฉิยาว เต ปตฺตจีวรนฺติ ฯ ฯเปฯ อุปชฺฌาตพฺพาติ ฯ กายเกน วิญฺญาเปตพฺพา ฯ วาจาย วิญฺญาเปตพฺพา กายเกน ฯ วาจาย วิญฺญาเปตพฺพา ปณาเมมิ โตติ เปเสติ สทฺธิวิหาริโกปิ ฯ กายเกน วิญฺญาเปตพฺพา ฯ วาจาย วิญฺญาเปตพฺพา ฯ กายเกน ฯ วาจาย วิญฺญาเปตพฺพา ฯ ปณาเมมิ โตติ **เปเสติ** สทฺธิวิหาริโกปิ ฯ เตน ขฺวา ปน สมเยน สทฺธิวิหาริกา ปณาเมตา ฯ ขมาเปนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขมาเปตุนฺติ ฯ

---

๑ เก เอวเ สมฺมาวตฺตนฺตีติปิ ฉาหิ ทิสฺสติ ฯ

មកទ្រង់បញ្ជាត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃវិហារកម្មមិនគួរនឹងមិនប្រព្រឹត្តល្អនឹងឧបជ្ឈាយ៍ទេ ភិក្ខុណាដែលមិនប្រព្រឹត្តល្អនឹងឧបជ្ឈាយ៍ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកសង្ឃវិហារកទាំងនោះក៏នៅតែមិនប្រព្រឹត្តល្អក្នុងឧបជ្ឈាយ៍ដដែល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឧបជ្ឈាយ៍បណ្តេញសង្ឃវិហារក ដែលមិនបានប្រព្រឹត្តល្អបេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបណ្តេញសង្ឃវិហារកយ៉ាងនេះ គឺឧបជ្ឈាយ៍បញ្ជាក់ឲ្យដឹងដោយកាយ បញ្ជាក់ឲ្យដឹងដោយវាចាឬទាំងកាយទាំងវាចាថា អញបណ្តេញអ្នកឯងឥឡូវនេះក្តី ថាអ្នកឯងកុំចូលមកកាន់ទីនេះក្តី ថាអ្នកឯងចូរនាំយកចាត្រនឹងចីវរបស់អ្នកទៅក្តី ខ្លួនអញអ្នកឯងមិនត្រូវមកបម្រើទេក្តី (យ៉ាងនេះហៅថា) ឧបជ្ឈាយ៍បណ្តេញសង្ឃវិហារក (បើ) ឧបជ្ឈាយ៍មិនបានបញ្ជាក់ឲ្យដឹងដោយកាយ ឬដោយវាចា ឬទាំងកាយទាំងវាចា (យ៉ាងនេះហៅថា) ឧបជ្ឈាយ៍មិនបានបណ្តេញសង្ឃវិហារកទេ ។ សម័យនោះ ពួកសង្ឃវិហារកដែលឧបជ្ឈាយ៍បានបណ្តេញចេញហើយក៏មិនបានឲ្យឧបជ្ឈាយ៍អត់ទោសឲ្យវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ

នេវ ខោ បនាហំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិត្តាវ បណាមិតេន ន ខោ បនាហំ ។ ខមាបេតព្ពោ យោ ន ខមាបេយ្យ អាបត្តិំ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧបដ្ឋាយា ខមាបិយមានា ន ខមន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ខមិតុន្តិ ។ នេវ ខមន្តិ ។ សង្ឃិវិហារកា បក្កមន្តិបិ វិព្ភមន្តិបិ តិត្ថិយេសុបិ សង្កមន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិត្តាវ ខមាបិយមានេន ន ខមិតព្ពំ យោ ន ខមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

ពួកសទ្ធិវិហារិកសូមឲ្យឧបជ្ឈាយ៍អត់ទោសឲ្យបាន ។ ពួកសទ្ធិវិហារិកនៅតែមិនបានសូមឲ្យឧបជ្ឈាយ៍អត់ទោសឲ្យទៀ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធិវិហារិកដែលឧបជ្ឈាយ៍បណ្តេញចេញទៅហើយ មិនគួរនឹងមិនសូមឲ្យឧបជ្ឈាយ៍អត់ទោសឲ្យទេ សទ្ធិវិហារិកណាមួយមិនបានសូមឲ្យឧបជ្ឈាយ៍អត់ទោសឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ក្នុងសម័យនោះឯង ពួកឧបជ្ឈាយ៍ កាលបើសទ្ធិវិហារិកទៅសូមខមាទោសវិញ ក៏មិនព្រមអត់ទោសឲ្យទៀ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឧបជ្ឈាយ៍អត់ទោសដល់សទ្ធិវិហារិក ។ ឧបជ្ឈាយ៍ទាំងនោះក៏មិនព្រមអត់ទោសឲ្យទៀ ។ ឯពួកសទ្ធិវិហារិករត់ចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ រត់ចូលពួកតិរ្ថិយខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសទ្ធិវិហារិក មកសូមខមាទោស ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវតែអត់ទោសឲ្យ (បើ) ឧបជ្ឈាយ៍ណាមួយមិនអត់ទោសឲ្យទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๘๔] តេន ខោ បន សមយេន ឧបដ្ឋាយោ សម្ពា-
ឝ្ឝនំ បណ្ណាមេន្តំ អសម្ពាឝ្ឝនំ ន បណ្ណាមេន្តិ ។ ភគ-
វតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន តិត្ថេ សម្ពាឝ្ឝនោ ប-
ណ្ណាមេតព្ពោ យោ បណ្ណាមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ន ច
តិត្ថេ អសម្ពាឝ្ឝនោ ន បណ្ណាមេតព្ពោ យោ ន បណ្ណា-
មេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បញ្ចហិ តិត្ថេ អង្គេហិ
សមន្នាគតោ សន្ទិដ្ឋិហារិកោ បណ្ណាមេតព្ពោ ឧបដ្ឋា-
យម្ហិ ឆាឯមត្តំ បេមំ ហោតិ ឆាឯមត្តោ បសាទោ ហោតិ
ឆាឯមត្តា ហិរី ហោតិ ឆាឯមត្តោ តាវភោ ហោតិ ឆាឯ-
មត្តា ភាវនា ហោតិ ឥមេហិ ខោ តិត្ថេ បញ្ចហង្គេហិ
សមន្នាគតោ សន្ទិដ្ឋិហារិកោ បណ្ណាមេតព្ពោ ។ បញ្ចហិ
តិត្ថេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ សន្ទិដ្ឋិហារិកោ ន បណ្ណា-
មេតព្ពោ ឧបដ្ឋាយម្ហិ អឯមត្តំ បេមំ ហោតិ អឯមត្តោ

[៨៤] សម័យនោះឯង ពួកឧបដ្ឋាយ៍បណ្តេញសទ្ធិវិហារិកដែលប្រព្រឹត្តល្អចេញ មិនបានបណ្តេញសទ្ធិវិហារិកដែលប្រព្រឹត្តអាក្រក់ចេញឡើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ចញ្ចតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធិវិហារិកដែលប្រព្រឹត្តល្អហើយ ឧបដ្ឋាយ៍មិនត្រូវបណ្តេញចេញទេ (បើ) ឧបដ្ឋាយ៍ណាមួយបណ្តេញចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងសទ្ធិវិហារិកដែលប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវតែបណ្តេញចេញចាន (បើ) ឧបដ្ឋាយ៍ណាមួយមិនបណ្តេញចេញទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធិវិហារិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវតែបណ្តេញចេញចាន (ឯអង្គ ៥ នោះ) គឺសទ្ធិវិហារិកមិនបានស្រឡាញ់ឧបដ្ឋាយ៍ដោយពិត ១ មិនមានសេចក្តីជ្រះថ្លាដោយពិត ១ មិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាសដោយពិត ១ មិនមានសេចក្តីគោរពដោយពិត ១ មិនមានការចំរើនការនាដោយពិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធិវិហារិកប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯងហើយ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវតែបណ្តេញចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធិវិហារិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ (នោះ) ឧបដ្ឋាយ៍មិនត្រូវបណ្តេញចេញទេ (ឯអង្គ ៥ នោះ) គឺសទ្ធិវិហារិកមានសេចក្តីស្រឡាញ់ឧបដ្ឋាយ៍ដោយពិត ១ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាដោយ

ปสาเทา เหาติ อธิมตฺตา หิรี เหาติ อธิมตฺตา การเว เหาติ อธิมตฺตา การณา เหาติ สเมหิ เหา กิกฺเวา ปญฺ-หาเฉหิ สมฺปาทกเตา สทฺธิวิหาริเกา ณ ปณามเม-ตเพฺพ ฯ ปญฺหิ กิกฺเวา อาเฉหิ สมฺปาทกเตา สทฺธิวิหาริ-เกา อลำ ปณามเมตุ๋ อุปชฺฌายมฺหิ ชาธิมตฺตำ เปมำ เหา-ติ ชาธิมตฺตา ปสาเทา เหาติ ชาธิมตฺตา หิรี เหาติ ชาธิมตฺตา การเว เหาติ ชาธิมตฺตา การณา เหาติ ส-เมหิ เหา กิกฺเวา ปญฺหาเฉหิ สมฺปาทกเตา สทฺธิวิ-หาริเกา อลำ ปณามเมตุ๋ ฯ ปญฺหิ กิกฺเวา อาเฉหิ สมฺปาทกเตา สทฺธิวิหาริเกา ชาลำ ปณามเมตุ๋ อุปชฺฌา-ยมฺหิ อธิมตฺตำ เปมำ เหาติ อธิมตฺตา ปสาเทา เหาติ อธิมตฺตา หิรี เหาติ อธิมตฺตา การเว เหาติ อธิมตฺตา การณา เหาติ สเมหิ เหา กิกฺเวา ปญฺหาเฉหิ สมฺปาทก-เตา สทฺธิวิหาริเกา ชาลำ ปณามเมตุ๋ ฯ ปญฺหิ กิกฺเวา อาเฉหิ สมฺปาทกำ สทฺธิวิหาริกำ อปฺปณา-เมตฺวา อุปชฺฌายา สาคิสาเร เหาติ ปณามเมตฺวา

ពិត ១ មានសេចក្តីអៀនខ្មាសៈដោយពិត ១ មានសេចក្តីគោរពដោយពិត ១ មានការចំរើនការនាដោយពិត ១ ម្នាលកិកុគាំង ឆ្ងាយ សន្ធវិបាកវិតក្កប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯងហើយ ឧបជ្ឈាយ៍មិនត្រូវបណ្តោញចេញទេ ។ ម្នាលកិកុគាំង ឆ្ងាយ សន្ធវិបាកវិតក្កប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរឲ្យឧបជ្ឈាយ៍បណ្តោញចេញ (ឯអង្គ ៥ នោះ) គឺសន្ធវិបាកវិតក្កគ្មានសេចក្តីស្រឡាញ់ឧបជ្ឈាយ៍ដោយពិត ១ គ្មានសេចក្តីជ្រះថ្លាដោយពិត ១ គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាសដោយពិត ១ គ្មានសេចក្តីគោរពដោយពិត ១ គ្មានការចំរើនការនាដោយពិត ១ ម្នាលកិកុគាំង ឆ្ងាយ សន្ធវិបាកវិតក្កប្រកបដោយអង្គគាំង ៥ នេះ គួរឲ្យឧបជ្ឈាយ៍បណ្តោញចេញ ។ ម្នាលកិកុគាំង ឆ្ងាយ សន្ធវិបាកវិតក្កប្រកបដោយអង្គ ៥ ឧបជ្ឈាយ៍មិនគួរបណ្តោញចេញទៀតឡើយ (ឯអង្គ ៥ នោះ) គឺសន្ធវិបាកវិតក្កមានសេចក្តីស្រឡាញ់ឧបជ្ឈាយ៍ដោយពិត ១ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាដោយពិត ១ មានសេចក្តីអៀនខ្មាសដោយពិត ១ មានសេចក្តីគោរពដោយពិត ១ មានការចំរើនការនាដោយពិត ១ ម្នាលកិកុគាំង ឆ្ងាយ សន្ធវិបាកវិតក្កប្រកបដោយអង្គគាំង ៥ នេះ ឧបជ្ឈាយ៍មិនគួរបណ្តោញចេញទេ ។ ម្នាលកិកុគាំង ឆ្ងាយ ឧបជ្ឈាយ៍កាលមិនបណ្តោញសន្ធវិបាកវិតក្កដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ (ចំណែកខាង ១ ស) ចេញទេ នឹងមានទោស (គឺត្រូវអាបត្តិមិនខាន) លើឧបជ្ឈាយ៍

อนติสาเร โหติ อุปฑฺฒายปฺหิ ฉายมฺปิ ปมาณมฺปิ โหติ ฉายมฺปิ ปมาโณปิ โหติ ฉายมฺปิ หิรีปิ โหติ ฉายมฺปิ ภารเกปิ โหติ ฉายมฺปิ ภาวนาปิ โหติ สเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺหาเฉหิ สมนฺนาคตสฺส สทฺธิวิหาริกสฺส อปฺปฏิกมฺเมน อุปฑฺฒายโน สาติสาเร โหติ ปฏิกมฺเมน อนติสาเร โหติ ฯ ปญฺหาหิ ภิกฺขเว เฉหิ สมนฺนาคตสฺส สทฺธิวิหาริกสฺส ปฏิกมฺเมน อุปฑฺฒายโน สาติสาเร โหติ อปฺปฏิกมฺเมน อนติสาเร โหติ อุปฑฺฒายปฺหิ อฉายมฺปิ โหติ อปมาณมฺปิ โหติ อปมาโณปิ โหติ อหิรีปิ โหติ อภารเกปิ โหติ อภาวนาปิ โหติ สเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺหาเฉหิ สมนฺนาคตสฺส สทฺธิวิหาริกสฺส ปฏิกมฺเมน อุปฑฺฒายโน สาติสาเร โหติ อปฺปฏิกมฺเมน อนติสาเร โหติ ฯ

បណ្តេញសទ្ធិវិហារិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះចេញ មិនមានទោសទេ (ឯអង្គ ៥នោះ) គឺសទ្ធិវិហារិកគ្មានសេចក្តីស្រឡាញ់ឧបជ្ឈាយ៍ដោយពិត ១ គ្មានសេចក្តីដែះថ្លាដោយពិត ១ គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាសដោយពិត ១ គ្មានសេចក្តីគោរពដោយពិត ១ គ្មានការចំរើនភាវនា ដោយពិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបជ្ឈាយ៍មិនបណ្តេញសទ្ធិវិហារិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥នេះឯង នឹងមានទោស (បើ) ឧបជ្ឈាយ៍បានបណ្តេញសទ្ធិវិហារិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥នេះឯង ក៏មិនមានទោសទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបជ្ឈាយ៍បណ្តេញសទ្ធិវិហារិក ដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ (ចំណែកខាងត្រូវ) នឹងមានទោសមិនខាន (បើ) ឧបជ្ឈាយ៍មិនបានបណ្តេញសទ្ធិវិហារិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥នេះចេញទេ មិនមានទោសទេ (អង្គ ៥នោះ) គឺសទ្ធិវិហារិកមានសេចក្តីស្រឡាញ់ឧបជ្ឈាយ៍ដោយពិត ១ មានសេចក្តីដែះថ្លាដោយពិត ១ មានសេចក្តីអៀនខ្មាសដោយពិត ១ មានសេចក្តីគោរពដោយពិត ១ មានការចំរើនភាវនា ដោយពិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបជ្ឈាយ៍បណ្តេញសទ្ធិវិហារិកដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង នឹងមានទោសមិនខានទេ (បើ) ឧបជ្ឈាយ៍មិនបានបណ្តេញសទ្ធិវិហារិក ដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះទេ មិនមានទោសទេ ។

(៨៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណោ[1] កិក្ខុ ឧបសង្កមិត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិ ។ តំ កិក្ខូ ន ឥច្ឆិំសុ បព្ពាជេតុំ ។ សោ កិក្ខូសុ បព្ពជ្ជំ អលភមានោ កិសោ អហោសិ លូខោ ទុព្ពណ្ណោ ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតោ ជមនិសន្ថតគត្តោ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា តំ ព្រាហ្មណំ កិសំ លូខំ ទុព្ពណ្ណំ ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតំ ជមនិសន្ថតគត្តំ ឯស្ស ន កិក្ខូ អាមន្តេសិ កិន្នុ ខោ សោ កិក្ខវេ ព្រាហ្មណោ កិសោ លូខោ ទុព្ពណ្ណោ ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតោ ជមនិសន្ថតគត្តោតិ ។ ឯសោ ភន្តេ ព្រាហ្មណោ កិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិ តំ កិក្ខូ ន ឥច្ឆិំសុ បព្ពាជេតុំ សោ កិក្ខូសុ បព្ពជ្ជំ អលភមានោ កិសោ លូខោ ទុព្ពណ្ណោ ឧប្បណ្ឌុប្បណ្ឌុកជាតោ ជមនិសន្ថតគត្តោតិ ។ អថខោ ភគវា កិក្ខូ អាមន្តេសិ

---

១ អញ្ញតរោ រាជា នាម ព្រាហ្មណោតិ អម្ហាកំ យោគ្គេ ទិស្សតិ ។ តញ្ញេវ នាដកាយម្បិ តំ នាមំ បាកដំ ហោតិ ។ យស្មា បន អញ្ញតរសទ្ទេន អនិយមេ បតេ នាមំ វត្តព្ពំ ន ហោតិ នាមេ វា វុត្តេ អនិយមោ ឧត្តព្ពោ ន ហោតិ ឥស្មា រាជា នាមាតិ បាឋិទ្ធយំ អតិរេកត្តិំ ទដ្ឋព្ពំ ។ ឥតរថា អញ្ញតរសទ្ទោ ន ភវេយ្យ អទ្ទសា ខោ ភគវា រាធំ ព្រាហ្មណន្តិ ច វត្តព្ពំ ភវេយ្យ អយម្បន ឩ. ម. យោគ្គេ អនុវត្តិត្វា សោធិតោតិ វេទិតព្ពោ ។

[៨៩] សម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ចូលទៅរកពួកភិក្ខុ ហើយសូមផ្ទះ ។ ពួកភិក្ខុមិនជ្រាបច្បាស់ឯបំបួសព្រាហ្មណ៍នោះឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះកាលបើមិនបានផ្ទះក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុហើយ ក៏ទៅជាស្គាំងស្គមមានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគលឿងស្វិតស្វាំងលេចសរសៃសរសៃរោមនៅខ្លួន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចាន់តេទៅឃើញព្រាហ្មណ៍នោះស្គាំងស្គមមានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគលឿងស្វិតស្វាំងលេចសរសៃសរសៃរោមនៅខ្លួន (ដូច្នោះ) លុះទ្រង់ទតឃើញហើយក៏ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកសួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណ៍នោះចាន់ជាស្គាំងស្គមមានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគលឿងស្វិតស្វាំងលេចសរសៃសរសៃរោមនៅខ្លួន តើដោយហេតុអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាបចុះ ព្រាហ្មណ៍នុ៎ះបានចូលមករកពួកភិក្ខុហើយអង្វរសូមផ្ទះ ពួកភិក្ខុមិនជ្រាបច្បាស់ឯបំបួសព្រាហ្មណ៍នោះឡើយ ព្រាហ្មណ៍នោះកាលបើមិនបានផ្ទះក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុហើយ ក៏ទៅជាស្គាំងស្គមមានសម្បុរអាក្រក់ កើតរោគលឿងស្វិតស្វាំងលេចសរសៃសរសៃរោមនៅខ្លួន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ

โกจิ ปน เถโร กิญฺจาปิ ตสฺส พฺราหฺมณสฺส อธิการํ สรติ ฯ ฯลฯ ปุพฺเพ อายสฺมา สารีปุตฺโต กตาวกาโส ฯเปฯ อหมฺปิ เถโร กโรมิ ตสฺส พฺราหฺมณสฺส อธิการํ สรามีติ ฯ กึ ปน ตุมฺเห สารีปุตฺต ตสฺส พฺราหฺมณสฺส อธิการํ สรถาติ ฯ ๙๘ เมว กโรมิ โข พฺราหฺมณา ภูตปุพฺพํ พาราณสิยา จนฺทวตฺติยา นครทฺวารสมีเป ทฺวาทสโยชนิกา มหาวิปฺผารา อหิวาตโรคา อุปฺปชฺชิ ฯ สาปิ สารีปุตฺต กตญฺญู กตเวทิโน เถรา นาม ตุมฺเห สารีปุตฺต สปฺปุริสา กตาวิโน กตเวทิโน เถรา นาม ตุมฺเห สารีปุตฺต ตาทิสา พฺราหฺมณา ปญฺญาเปถ อุปสมฺปาเทถาติ ฯ กถญฺหิ นาม กโรมิ เถรา ตาทิสา พฺราหฺมณา ปญฺญาเปตพฺพา อุปสมฺปาเทตพฺพาติ ฯ อถ โข กตฺถ ปสฺสิ นิกฺขาเม ปสฺสิ ปกฺกมนฺโต ยตฺถ

តាំងឡាយ កិកុណាហ្មអាចរលឹកឃើញអធិការៈ(គុណ)របស់ព្រាហ្មណ៍នោះបាន ។ កាលបើព្រះអង្គទ្រង់សួរយ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក៏បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គ(អាច) រលឹកនូវអធិការៈ(គុណ) របស់ព្រាហ្មណ៍នោះបាន ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ម្នាលសារីបុត្ត អ្នកឯងរលឹកអធិការៈ(គុណ)របស់ព្រាហ្មណ៍នោះបានយ៉ាងដូចម្តេច ។ ព្រះសារីបុត្តទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលខ្ញុំព្រះអង្គទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងពដគ្រឹះនេះ ព្រាហ្មណ៍នោះបានប្រើគេឲ្យប្រៃគេនចង្ហាន់មួយវែក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គរលឹកបាននូវអធិការៈ(គុណ)របស់ព្រាហ្មណ៍នោះប៉ុណ្ណេះឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែសារីបុត្ត ពាក្យដែលអ្នកពោលមកនេះប្រពៃណាស់ នែសារីបុត្ត ធម្មតាពួកសប្បុរសរមែងជាអ្នកកតញ្ញូកតវេទិ[1]ពិត ម្នាលសារីបុត្ត បើដូច្នោះចូរអ្នកឲ្យបព្វជ្ជានឹងឧបសម្បទាដល់ព្រាហ្មណ៍នោះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងត្រូវឲ្យបព្វជ្ជានឹងឧបសម្បទា ដល់ព្រាហ្មណ៍នោះដូចម្តេចទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ

---

១ កតញ្ញូ ដោយអ្នកដឹងគុណដែលអ្នកដទៃបានធ្វើដល់ខ្លួន កតវេទី ដោយអ្នកប្រកាសនូវឧបការៈគុណដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយប្រាកដ គឺតបគុណគេ ។

ตตฺถ กิญฺจิ อาทยนฺเต ยา สา กิญฺจิเว ยา ตัมหิ สมเย ตสฺมิญฺจ สมเย อนุญฺญาตา ตาหิ อนฺตมโส ปฏิกฺขิตฺตาหิปิ อนุชานิตาหิ กิญฺจิเว ฌานปฺปฏิลาเภน ตมฺเหน อุปสมฺปนฺนนฺติ[๑] เอวมฺปิ ปน กิญฺจิเว อุปสมฺปาเทตเพฺพ ฌานปฺปฏิลาเภน กิญฺจิกาย ปฏิลเยน สเทฺธา ญาเปตเพฺพ สุณาตุ เม ภนฺเต สเทฺธา อยํ ฬกฺขาโม ฬกฺขามสฺส อายสฺมโต อุปสมฺปทาเปกฺขา[๒] ฯ ยทิ สเทฺธสฺส ปตฺตกลฺลํ สเทฺธา ฬกฺขามํ อุปสมฺปาเทยฺย ฬกฺขามเมน อุปชฺฌายเตน ฯ เอสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเทฺธา อยํ ฬกฺขาโม ฬกฺขามสฺส อายสฺมโต อุปสมฺปทาเปกฺขา ฯ สเทฺธา ฬกฺขามํ อุปสมฺปาเทติ ฬกฺขามเมน อุปชฺฌายเตน ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฬกฺขามสฺส อุปสมฺปทา ฬกฺขามเมน อุปชฺฌายเตน โส

---

๑ ม. อุปสมฺปาเทตุ ฯ ๒ อุปสมฺปาเปตีติปิ ปาโฐ ฯ

ន្ទូវដម្ដីកថាកងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបសម្បទាណាដែលតថាគតបានអនុញ្ញាតដោយត្រៃសរណគមន៍រួចហើយ ចាប់ដើមពីថ្ងៃនេះទៅតថាគតឃាត់ន្ទូវឧបសម្បទានោះវិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តទ្បូវតថាគតអនុញ្ញាតន្ទូវឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្ថកម្ម គឺកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ វិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យឧបសម្បទាបែបយ៉ាងនេះ ភិក្ខុអកត្វាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះគម្ដែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតឈ្មោះនេះជាឧបសម្បទាបេក្ខៈ[1] របស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញុំាងឧបសម្បទាបេក្ខៈឈ្មោះនេះឲ្យបានឧបសម្បទា[2] ដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះ ជាឧបជ្ឈាយ៍ចុះ។ ពាក្យនេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃ (ឲ្យជ្រាប)។ បពិត្រព្រះគម្ដែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) ឈ្មោះនេះជាឧបសម្បទាបេក្ខៈរបស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ។ តទ្បូវសង្ឃញុំាងឈ្មោះនេះឲ្យបានឧបសម្បទាដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍។ ឯការញុំាងឈ្មោះនេះឲ្យបានឧបសម្បទាដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ (បើ) គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម

---

១ សាមណេរដែលត្រូវបួសជាភិក្ខុភាវៈ។ ២ ឲ្យដល់គូរគុណឧទ្ទេសាចារ្យខាងលើ គឺបានសម្រេចជាភិក្ខុភាវៈ។

ตุณฺหสฺส ยสฺส ขมติ โส กาเรยฺย ฯ ทุติ-
ยมฺปิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ ฯเปฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆ
อยํ ฉนฺนาโม ฉนฺนามสฺส อายสฺมโต อุปสมฺป-
นาเปกฺโข ฯ สเจ สงฺฆ ฉนฺนามํ อุปสมฺปาเทติ ฉนฺนา
เมน อุปชฺฌาเยน ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฉนฺนา-
มสฺส อุปสมฺปทา ฉนฺนาเมน อุปชฺฌาเยน โส ตุ-
ณฺหสฺส ยสฺส ขมติ โส กาเรยฺย ฯ ตติยมฺปิ
ฯเปฯ จตุตฺถมฺปิ ฯเปฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆ อยํ ฉนฺ-
นาโม ฉนฺนามสฺส อายสฺมโต อุปสมฺปทาเปกฺโข ฯ
สเจ สงฺฆ ฉนฺนามํ อุปสมฺปาเทติ ฉนฺนาเมน อุปชฺฌาเย-
น ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฉนฺนามสฺส อุปสมฺปทา
ฉนฺนาเมน อุปชฺฌาเยน โส ตุณฺหสฺส ยสฺส ขมติ
โส กาเรยฺย ฯ อุปสมฺปนฺโน สงฺเฆน ฉนฺนาโม

នៅ(បើ)មិនគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ
នោះគប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដងផង ។ បពិត្រ
ព្រះគម្ពែរសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) ឈ្មោះនេះជា
ឧបសម្បទាបេក្ខុរបស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ ។ ឥទ្ធរសង្ឃញ៉ាំង
ឈ្មោះនេះឲ្យបានឧបសម្បទាដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍។
ឯការញ៉ាំងឈ្មោះនេះឲ្យបានឧបសម្បទាដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះ
ជាឧបជ្ឈាយ៍ (បើ) គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ
ជាគំរប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះគម្ពែរសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃ
ស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) ឈ្មោះនេះជាឧបសម្បទាបេក្ខុរបស់លោកដ៏មានអាយុ
ឈ្មោះនេះ ។ ឥទ្ធរសង្ឃញ៉ាំងឈ្មោះនេះឲ្យបានឧបសម្បទាដោយ
មានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ ឯការញ៉ាំងឈ្មោះនេះឲ្យបាន
ឧបសម្បទា ដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ (បើ) គួរ
ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម
នៅ (បើ) មិនគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ឈ្មោះនេះដែលសង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទា

สนฺตุฏฺฐายเน ฯเปฯ ปวิเวกายเน ฯ ๑ปติ สงฺฆสฺส ตสฺมา
ตุณฺหี ฯ ฯาเมตํ ภารยามีติ ฯ

[๘๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ
อุปสมฺปนฺนสมนนฺตรา อาจาริยํ อาปุจฺฉติ ฯ ภิกฺขู ฯา-
มาหิสุ มา อาวุโส ฯาวูปิ อกาลิ เนตํ กปฺป-
ติตี ฯ โส ฯามาหา เนวาหิ[1] อายสฺมนฺเต ยาจิ
อุปสมฺปาเนตุ มนฺติ ภิกฺขู มิ ตุมฺเห อยาจิตา อุป-
สมฺปาเนตุนฺติ ฯ ภควโต ฯตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ
น ภิกฺขเว อยาจิเตน อุปสมฺปาเนตพฺโพ โย อุป-
สมฺปาเนยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ยาจิเตน อุปสมฺปาเนตุนฺ ฯ ฯาวญฺจ ปน ภิกฺขเว ยาจิ-
ตพฺโพ เตน อุปสมฺปนาเปกฺเขน สงฺฆ อุปสงฺกมิตฺวา
ฯกสึ อุตฺตราสงฺคิ กริตฺวา ภิกฺขูนิ ปาเท วนฺทิตฺวา

๑ ฉฏฺฐสฺสเร อุปสมฺปชฺชนฺติ ปฏฺฐปิ ปญฺจเก ทิสฺสติ ฯ

ដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ហើយ។ ការដែលឲ្យឧបសម្បទានេះ) គួរដល់ព្រះសង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះឯង។

(๘๖) *សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ๑ រូបប្រព្រឹត្តអនាចារ គឺប្រព្រឹត្តល្មើស តាំងអំពីបានឧបសម្បទា។* ពួកភិក្ខុក៏បានពោលជាសង្ឃយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំធ្វើអំពើយ៉ាងនេះឡើយ អំពើនេះមិនគួរទេ។ ភិក្ខុនោះក៏ពោលយ៉ាងនេះវិញថា ខ្ញុំមិនបានឮឯលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយដោយពាក្យថា *សូមឲ្យអស់លោកឲ្យឧបសម្បទាដល់ខ្ញុំទេ* លោកទាំងឡាយខ្ញុំមិនបានអង្វរសោះ ហេតុអ្វីក៏ហ៊ានឲ្យឧបសម្បទាដល់ខ្ញុំ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលគេមិនបានសូម មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា (គេ) ទេ (បើ) ភិក្ខុណាឲ្យឧបសម្បទាគេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានគេសូម ទើបត្រូវឲ្យឧបសម្បទាគេបាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបសម្បទាបេក្ខៈត្រូវសូមនឹងសង្ឃយ៉ាងនេះ គឺឧបសម្បទាបេក្ខៈនោះត្រូវចូលទៅកាន់ដំទុំសង្ឃ ហើយគប់ចីពរធ្វើស្មាម្ខាងរួចថ្វាយបង្គំ

ทุกฺกฏนฺติ อิมสฺมิญฺหิ อฏฺฐเม ปตฺตหตฺถา ปาทสฺส วชนียา สงฺฆํ ภนฺเต อุปสมฺปทํ ยาจามิ อุลฺลุมฺปตุ มํ ภนฺเต สงฺโฆ อนุกมฺปํ อุปาทายาติ ๆ ทุติยมฺปิ ยาจิตพฺพา ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา ๆ ฆฏิตฺวา ปกฺขา ปฏิพาหิตพฺพา สงฺโฆ ญาเปตพฺโพ ๆ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อยํ ฐปฺปตฺตมาโล ฐปฺปตฺตมสฺส อายสฺมโต อุปสมฺปทาเปกฺโข ๆ ฐปฺปตฺตมาโล สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจติ ฐปฺปตฺตมาเลน อุปชฺฌายเตน ๆ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺโฆ ฐปฺปตฺตมาลํ อุปสมฺปาเทยฺย ฐปฺปตฺตมาเลน อุปชฺฌายเตน ๆ เอสา ญตฺติ ๆ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อยํ ฐปฺปตฺตมาโล ฐปฺปตฺตมสฺส อายสฺมโต อุปสมฺปทาเปกฺโข ฐปฺปตฺตมาโล สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจติ ฐปฺปตฺตมาเลน อุปชฺฌายเตน ๆ สงฺโฆ ฐปฺปตฺตมาลํ อุปสมฺปาเทติ ฐปฺปตฺตมาเลน อุปชฺฌายเตน ๆ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฐปฺปตฺตมสฺส อุปสมฺปทา ฐปฺปตฺตมาเลน อุปชฺฌายเต

ទៀបបាទនៃកិកុតាំងឆ្វាយ ហើយអង្គុយក្រហោងផ្គងអញ្ជលិ ពោលយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្រោចស្រង់[1]នូវខ្ញុំដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ឧបសម្បាបេក្ខៈត្រូវសូមជាគំរប់ពីរដងផង ត្រូវសូមជាគំរប់បីដងផង ។ កិកុអកធ្វាសប្រតិពលត្រូវឆ្លើងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បាបេក្ខៈនេះឈ្មោះនេះ របស់លោកម្ចាស់ដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ ។ ឈ្មោះនេះសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សូមសង្ឃឲ្យឧបសម្បាបុគ្គលឈ្មោះនេះដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ ភាថានេះដូចភាថាឆ្លើងសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បាបេក្ខៈនេះឈ្មោះនេះរបស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ ឥទ្ធ្បរឈ្មោះនេះសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ សង្ឃឲ្យឧបសម្បាបុគ្គលឈ្មោះនេះដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ ឧបសម្បាបេក្ខៈរបស់ឈ្មោះនេះ ដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ (បើ) គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម

---

១ ក្នុងដីកាថា សូមឲ្យសង្ឃរើខ្ញុំចេញចាកភោទសាមណេរ ហើយឲ្យឧបសម្បាទាដាភិក្ខុភាវៈ។

สเจ ตุณฺหีสฺส เยสฺส ฉนฺทาทิเก สเจ ภาเสยฺย ฯ
ทุติยมฺปิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ ฯเปฯ อุปสมฺปชฺชา สเงฺฆน ฯเปฯ
ฯเปฯ ฯเปฯ อุปชฺฌายเตน ฯ อิมสฺมิ สงฺฆกมฺเม ตสฺส
ตุณฺหี ฯ อยเมตฺถ ปาฬิยาทิ ฯ

(๘๗) เตน โข ปน สมเยน ภควโต ปณีตานิ ภตฺตานิ ภตฺตปฏิปาฏิ อฏฺฐิตา[๑] โหติ ฯ อถ โข อญฺญตรสฺส พฺราหฺมณสฺส ฯเปฯ สมณา สกฺยปุตฺติยา สุขสีลา สุขสมาจารา สุโภชนานิ ภุญฺชิตฺวา นิวาเตสุ สยเนสุ สยนฺติ ยนฺนูนาหํ สมเณสุ สกฺยปุตฺติเยสุ ปพฺพเชยฺยนฺติ ฯ อถ โข โส พฺราหฺมโณ ภิกฺขู อุปสงฺกมิตฺวา ปพฺพาชยิ ฯ ตํ ภิกฺขู ปพฺพาเชสุ อุปสมฺปาเทสุ ฯ ตสฺส ปพฺพชิตสฺส ภตฺตปฏิปาฏิ อาคจฺฉติ ฯ ภิกฺขู ฯเปฯ ฯเปฯ

๑ ฯ อธิฏฺฐิตา ฯ

(បើ)មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់បីដង ។ បេ ។ ឈ្មោះនេះសង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ (ការដែលឲ្យឧបសម្បទានេះ) គួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៨៧) សម័យនោះឯង មហាជនកង្កែកជគ្រឹះទាំងគ្នាផ្តើមឡើងចាត់ចែងកត្តិកាវដ៏ឧត្តមថ្ងៃថ្ងា (ជារៀងៗរាល់ថ្ងៃ) ។ គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់មានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តទាំងនេះឯងតែងមានសេចក្តីសុខជាប្រក្រតី មានមារយាទស្រួលបួល បរិភោគភោជនដ៏ល្អ សឹងលើសំណឹងឥតមានខ្សែចូលបាន ល្អើយចុះអាត្មាអញគួរនឹងបួសក្នុងពួកសមណៈជាសក្យបុត្តចុះ ។ វេលានោះឯង ព្រាហ្មណ៍នោះបានចូលទៅរកពួកភិក្ខុហើយសូមផ្នួសបួស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទាដល់ព្រាហ្មណ៍នោះ ។ កាលបើព្រាហ្មណ៍នោះបានបួសរួចហើយ កត្តិកាវដែលជារៀង (នោះ) មហាជនក៏ឈប់ធ្វើទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក

ธานิ อาวุโส ปิณฺฑาย จริสฺสามาติ ฯ เสา ฯปฯ ยาหิ อาวุโส ตุมฺเห ปิณฺฑาย จริสฺสถาติ ฯ ตตฺร เจ มยฺหมฺปิ ปตฺโต ปูรา ทาตพฺโพ

យើងនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតឥឡូវ ។ កិកុនោះក៏បាននោលពាក្យយ៉ាងនេះ
វិញថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនមែនបួសដោយគិតថា អញនឹងត្រាច់ទៅ
បិណ្ឌបាតទេ បើអស់លោកអាណិតឲ្យបាយខ្ញុំ ។ ក៏នឹងឆាន់ បើអស់លោក
មិនឲ្យខ្ញុំទេ ខ្ញុំមុខជានឹងសឹកមិនខានឡើយ ។ កិកុទាំងឡាយនោលថា
ម្នាលអាវុសោ លោកបួសមកព្រោះហេតុតែនោះប៉ុណ្ណោះទេឬ ។ កិកុ
នោះតបថា ម្នាលអាវុសោ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ កិកុទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុទាំងនោះក៏នោលទោសតិះដៀល បន្ទុះ
បង្អាប់ថា មិនសមបើនឹងមានកិកុមកបួសព្រោះហេតុតែនោះ ក្នុងធម្មវិន័យ
ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់សំដែងល្អហើយយ៉ាងនេះទេ ។ កិកុទាំងឡាយបានក្រាប
ទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា
ម្នាលកិកុ ឮថាអ្នកឯងបួសមកព្រោះហេតុតែនោះប៉ុណ្ណោះ ពិតមែនឬ ។
កិកុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស ធម្មវិន័យដែលតថា-
គត បានសំដែងល្អហើយយ៉ាងនេះ អ្នកមិនសមបើបួសមកគ្រាន់តែចំអែត
ផ្ទៃទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ
។ បេ ។ ព្រះអង្គបន្ទោសរួចហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិកុទាំងឡាយ

ภิกฺขู อาหญฺเจสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุปสมฺปาเทตฺวา
จตฺตาโร นิสฺสเย อาจิกฺขิตุํ ปิณฺฑิยา โลเปกโภชนํ
นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห กรณีโย
อตเรกลาโภ สงฺฆเภตฺตํ อุทฺเทสภตฺตํ นิมนฺตนํ สลา-
กภตฺตํ ปกฺขิกํ อุโปสถิกํ ปาฏิปทิกํ ฯ ปํสุกูล-
จีวรํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห
กรณีโย อตเรกลาโภ เขามํ กปฺปาสิกํ โกเ-
เสยฺยกํ กมฺพลํ สาณํ ภงฺคํ ฯ ขุทฺทมูลเสนาสนํ
นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห

មកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាលឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ) ត្រូវប្រាប់និស្ស័យទាំង ៤ យ៉ាងផង គឺប្រាប់ថា បព្វជ្ជាត្រូវអាស្រ័យនូវគោជនជាដុំពំនូតដែលអ្នកបួសស្វែងរកបានមកដោយកំលាំងស្មង់ អ្នកឯងត្រូវធ្វើសេចក្តីឧស្សាហ៍កន្ត គោជននោះដរាបដល់អស់ជីវិត (តែបើមាន)អតិរេកលាភ គឺសង្ឃភត្ត[1] ឧទ្ទេសភត្ត[2] និមន្តនភត្ត[3] សលាកភត្ត[4] បក្ខិកភត្ត[5] ឧបោសថិកភត្ត[6] នឹងបាដិបទិកភត្ត[7] (កើតឡើង អ្នកបួសត្រូវទទួលចុះ)១ ។ បព្វជ្ជាត្រូវអាស្រ័យនូវសំពត់ចីវរបង្សុកូល អ្នកឯងត្រូវធ្វើសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងសំពត់ចីវរបង្សុកូលនោះដរាបដល់អស់ជីវិត (តែបើមាន) អតិរេកលាភ គឺសំពត់ដែលគេធ្វើដោយសម្បកឈើ សំពត់ដែលគេធ្វើដោយកប្បាស សំពត់ដែលគេធ្វើដោយសូត្រ សំពត់ដែលគេធ្វើដោយរោមសត្វ សំពត់ដែលគេធ្វើដោយឆ្នៃ នឹងសំពត់ដែលគេធ្វើលាយដោយវត្ថុ ៥ យ៉ាងខាងដើមនេះ (កើតឡើង អ្នកបួសត្រូវទទួលចុះ)១ ។ បព្វជ្ជាត្រូវអាស្រ័យនូវសេនាសនៈទៀបគល់ឈើ

---

១ សង្ឃភត្ត គឺភត្តដែលទាយកវេរប្រគេនដល់សង្ឃទាំងអស់ ។ ២ ឧទ្ទេសភត្ត គឺភត្តដែលទាយកវេរប្រគេនដល់ភិក្ខុដែលខ្លួនទុំសអំពីសង្ឃ ។ ៣ និមន្តនភត្ត គឺភត្តដែលទាយកនិមន្តភិក្ខុ ហើយប្រគេន ។ ៤ សលាកភត្ត គឺភត្តដែលទាយកប្រគេនដល់ភិក្ខុ ដោយចាប់ស្លាក ។ ៥ បក្ខិកភត្ត គឺភត្តដែលទាយកប្រគេនភិក្ខុក្នុងមួយបក្ខ ។ តែមួយថ្ងៃ ។ (គឺកន្លះខែម្តង) ។ ៦ ឧបោសថិកភត្ត គឺភត្តដែលទាយកប្រគេនភិក្ខុក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ។ ៧ បាដិបទិកភត្ត គឺភត្តដែលទាយកប្រគេនភិក្ខុក្នុងថ្ងៃ ១ រោច ឬ ១ កើត ។

กรณีเยน อตฺเถกลาเภ วิเยฺยเน อฏฺฐเยเตฺต ทาสาเธน มาฏฺเยน กุเยฺย ฯ ปุเตฺตหิ ภาเคสฏฺเฐ ลิสฺสาย ปฏฺฐา ตสฺส เต ยาวชีวํ ๆสฺสาเยน กรณีเยน อตฺเถกลาเภ สเยฺย ลาลิตพฺพา ฯ

อปลฺลายวตฺถาณาวโร นิฏฺฐิโต ฯ

[๘๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร อาณาวเร ภิกฺขู อุปสงฺกมิตฺวา ปฏฺฐเฐ ยาจิ ฯ ตสฺส ภิกฺขู ปลิกุเจฺจ[๑] ลิสฺสาย อาจิกฺขึสุ ฯ เสยฺยถาปิ สเจ เม อยฺเย ปฏฺฐเต ลิสฺสาย อาจิกฺเขยฺยาถ อภิรเมยฺยาม[๒] ลหาลหาหิ อยฺเย ปฏฺฐเต ลิสฺสาหิ เจกุฏฺฐา เม ลิสฺสาย ปลิกฺขเตน ฯ ภควาเน ฯเตมตฺเถ อาโรเจสุ ฯ ล ภิกฺขเว ปลิกุเจฺจ ลิสฺสาย อาจิกฺขิตพฺพา เยา อาจิกฺเขยฺย อาปตฺติ

๑ ฉ. ปลิวเจฺจ ฯ ๒ ฉ. อภิรเมยฺย สฺวาหำ ฯ

ប្អូរគ្រែមម្ចប់ឈើ អ្នកឯងត្រូវធ្វើសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងសេនាសនៈនោះដរាបដល់អស់ជីវិត (តែបើមាន) អតិរេកលាភ គឺវិហារ ប្រាសាទវែង ប្រាសាទមានកណ្តាល (បង្ហាវ) ប្រាសាទ ៤ ជ្រុង ប្រាសាទមានជម្ងួលរលីងនឹងគុហា (កើតឡើង អ្នកបួសត្រូវទទួលចុះ)១ ។ បព្វជ្ជាត្រូវអាស្រ័យនូវថ្នាំដែលត្រាំដោយទឹកមូត្រ អ្នកឯងត្រូវធ្វើសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងថ្នាំនោះដរាបដល់អស់ជីវិត (តែបើមាន) អតិរេកលាភ គឺទឹកដោះពាវ ទឹកដោះខាប់ ប្រៃ ទឹកឃ្មុំ ទឹកស្ករអំពៅ (កើតឡើង ត្រូវអ្នកបួសទទួលចុះ)១ ។

ចប់ ឧបជ្ឈាយវត្តភាណវារៈ ។

(៨៨) សម័យនោះឯង មានមាណពម្នាក់ចូលទៅរកពួកភិក្ខុហើយសួរដូច្នេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានប្រាប់និស្ស័យដល់មាណពនោះជាមុន ។ មាណពនោះបានពោលយ៉ាងនេះវិញថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ប្រសិនបើខ្ញុំបានបួសរួចហើយ សឹមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយប្រាប់និស្ស័យដល់ខ្ញុំ(នោះ) ខ្ញុំទទួលត្រេកអរយោគ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះខ្ញុំមិនបួសទេ (ព្រោះ) និស្ស័យជាទីបដិកូលគួរខ្ពើមរអើមដល់ខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានគ្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវប្រាប់និស្ស័យជាមុនទេ

ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุปสมฺปนฺนสมนนฺตรา ติสฺสเย อาปตฺติตฺตาย ฯ

(๘๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ทุราคเตปิ ตีราคเตปิ ตุรคเตปิ(๑) คเณน อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาเวเทสุ ฯ น ภิกฺขเว ฉนนสฺ-ราคเต คเณน อุปสมฺปาเทตพฺโพ โย อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทสราคเต ปิ อติเรกทสราคเต ปิ คเณน อุปสมฺปาเทตุนฺติ ฯ

(๙๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฯกราสฺสปิ ทุราสฺสปิ สทฺธิวิหาริกํ อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ อายสฺมาปิ อุปเสโน วงฺคนฺตปุตฺโต ฯกราสฺสา สทฺธิวิหาริกํ อุป-สมฺปาเทสิ ฯ เสา วสฺสี วุฏฺา ทุราสฺสา ฯกราสฺสี สทฺธิวิหาริกํ อาจาย เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯกมนฺตํ นิสีทิ ฯ อาจิณฺณา โข ปเนตา พุทฺธานา ภควนฺตานา อาคนฺตุเกหิ

๑ ตุรคเตปิ ตีรเตปิ ๓เวนิยภาเคสุ ๘ ทิสฺสติ ฯ

កិក្ខុណា ច្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យកិក្ខុច្រាប់និស្ស័យជាបន្ទាប់អំពីឧបសម្បទាកម្មមក ។

(៨៩) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ) ដោយគណៈតិកិក្ខុពីរបួនខ្លះ បីបួនខ្លះ បួនបួនខ្លះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានគ្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា(ដល់កុលបុត្រ)ដោយគណៈតិចជាងពី ១០ រូបឡើយ កិក្ខុណាឲ្យឧបសម្បទា (ដូច្នេះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ) ដោយគណៈត្រឹម ១០ រូបឬច្រើនជាង ១០ រូបឡើងទៅបាន ។

(៩០) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយ ខ្វះបួសបាន ១ វស្សា ខ្វះបាន ២ វស្សាក៏ឲ្យឧបសម្បទាដល់សទ្ធិវិហារិក ។ ចំណែកខាងព្រះឧបសេនដ៏មានអាយុជាកូនវង្គន្តព្រាហ្មណ៍បួសបាន ១ វស្សា ឲ្យឧបសម្បទាសទ្ធិវិហារិកដែរ ។ ព្រះឧបសេននោះលុះនៅចាំវស្សាបាន ២ វស្សារួចហើយ ក៏នាំយកសទ្ធិវិហារិកដែលបួសបាន ១ វស្សា ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ក៏ព្រះសម្ពុទ្ធទាំងឡាយដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គតែងសន្សំតែងធ្វើទូរសេចក្តីតែកយកក់ក់ក់មួយអន្ទើដោយកិក្ខុជាអាគន្តុកៈទាំងឡាយនេះជា

กิกฺขูหิ สทฺธึ ปฏิสมฺโมทิตุนฺ ฯ อถโข ภควา อายสฺมนฺตํ อุปเสนํ วงฺคนฺตปุตฺตํ เอตทโวจ กจฺจิ กิกฺขเว ขมนียนฺ กจฺจิ ยาปนียนฺ กจฺจิ ปิณฺฑกาลิเยน อปฺปกิลมเถน อทฺธานนฺ อาคตาติ(๑) ฯ ขมนียนฺ ภควา ยาปนียนฺ ภควา อปฺปกิลมเถน จ ปนหนฺ ภนฺเต อทฺธานนฺ อาคตาติ ฯ ฉานนฺทาปิ ตถาคตา ปุพฺพณฺเห ฉานนฺทาปิ น ปุพฺพณฺเห กาลนฺ วิทิตฺวา ปุพฺพณฺเห กาลนฺ วิทิตฺวา น ปุพฺพณฺเห อตฺถสญฺหิตนฺ ตถาคตา ปุพฺพณฺเห โน อนตฺถสญฺหิตนฺ อนตฺถสญฺหิเต เสตุฆาเต ตถาคตานนฺ ฯ ทฺวีหิ อาการเหหิ พุทฺธา ภควนฺโต กิกฺขู ปฏิปุจฺฉนฺติ ธมฺมนฺ วา เทเสสฺสาม สาวกานนฺ วา สิกฺขาปทนฺ ปญฺญเปสฺสามาติ ฯ อถโข ภควา อายสฺมนฺตํ อุปเสนํ วงฺคนฺตปุตฺตนฺ เอตท-

---

๑ อาคเตติ กตฺถจิ โปตฺถเก ทิสฺสติ ฯ

ธมฺมตา ฯ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามพระอุบาลีเถระผู้เป็นบุตรมีอายุว่า ดูกรอุบาลี ภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ ท่านสอบถามแล้วหรือยังหนอ ท่านสอบถามแล้วหรือยังหนอ ภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ ท่านสอบถามแล้วหรือยังหนอ ภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ ท่านสอบถามแล้วหรือยังหนอ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์สอบถามแล้ว ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์สอบถามแล้ว ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์สอบถามแล้ว ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์สอบถามแล้ว ฯ (เรื่องนี้ได้มีมาแล้วในหนหลังอย่างนี้) พระตถาคตเจ้าทั้งหลายทรงทราบแล้วจึงตรัสก็มี ทรงทราบแล้วจึงไม่ตรัสก็มี ทรงทราบแล้วจึงตรัสในกาลอันควรก็มี ทรงทราบแล้วจึงไม่ตรัสในกาลอันควรก็มี พระตถาคตเจ้าทั้งหลาย พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย ทรงสอบถามเรื่องที่ประกอบด้วยประโยชน์ ไม่ทรงสอบถามเรื่องที่ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ ก็เพราะเหตุนั้น พระตถาคตเจ้าทั้งหลาย ทรงห้ามบัญญัติสิกขาบทเพื่อประโยชน์แก่สาวกทั้งหลาย ด้วยประการฉะนี้ ฯ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามพระอุบาลีเถระผู้เป็นบุตร

เวฬุ กตีวสฺสาสิ ภูมิ ภิกฺขเต ฯ ตุวสฺสา อหนฺ ภควนฺตนฺ ฯ อยนฺ ปน ภิกฺขุ อตีวสฺสาเตติ ฯ ปวาวสฺสา ภควนฺตนฺ ฯ ภิกฺขายนฺ ภิกฺขุ ปหาตเพติ ฯ สตฺถุวิหาริโก เม ภควนฺตนฺ ฯ วิหารหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺตญฺญาณนฺ เหย-
ยปุริส อนนฺตเลาหมิกนฺ อปฺปฏิพลนฺ อสฺสาหณกนฺ อกปฺปิยนฺ อการณียนฺ ภเวนฺ หิ นาม ภูมิ เหยยปุริส อญฺเญหิ ๒วาธิโย อนุสาสิโย อญฺญ ๒วาธิภูมิ อนุ-
สาสิภูมิ มญฺญิสฺสสิ อตฺตลหนฺ เจ ภูมิ เหยยปุริส ๓หาหุลาย อาวตฺโต ยาธิภูมิ ๔ณาณวตฺถุกนฺ เนตนฺ เหย-
ยปุริส อปฺปสนฺนานนฺ วา ปสาทาย ปสนฺนานนฺ วา ภิโยภาวาย ฯ เป ฯ วิหารหิตฺวา ธมฺมนฺ ภเวนฺ ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ๕ น ภิกฺขเว ๖ฉนฺทสาสฺสน ๗อุปสมฺปา-
เทตพฺโพ โย ๘อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ๙ทุกฺกฏสฺส ฯ

มานอายุถา ម្នាលកិកុ អ្នកឯងបួសបានប៉ុន្មានវស្សាហើយ ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ខ្ញុំព្រះអង្គបួសបាន ២ វស្សាហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សួរថា ចុះកិកុនេះបួសបានប៉ុន្មានវស្សាហើយ ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស កិកុនេះបួសបាន ១ វស្សាហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សួរថា កិកុនេះត្រូវជាអ្វីនឹងអ្នក ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាត្រាស ត្រូវជាសទ្ធិវិហារិករបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនង មិនសមបែប មិនសមគួរ មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែមោឃបុរស អ្នកគួរតែឲ្យកិកុជនែទូន្មានប្រៀនប្រដៅមេ្តចឡើយ ក៏តាំងចិត្តទូន្មានប្រៀនប្រដៅកិកុជនែវិញ នែមោឃបុរស អ្នកប្រញាប់ពេកណាស់ ព្រោះអ្នកប្រព្រឹត្ត ដើម្បីសេចក្តីល្មោកច្រើន ឯសេចក្តីល្មោកច្រើននេះ ចានដល់ការចងជាពួក នែមោឃបុរស អំពើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងាឲ្យដុះថ្ងាឡើង ឬនាំពួកជនដែលដុះថ្ងាហើយ ឲ្យរឹងតឹងតែដុះថ្ងាឡើងកំទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិកុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុមានវស្សាចរយអំពី ១ ចុះមក មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រឡើយ កិកុណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

อนุสนฺธิ ปกฺขาย ทสวตฺถุกา ๆ เป ๆ อธิปเตยฺยทสวตฺถุกา จ ปุพฺพสทิสาเนวาติ ๆ

(๙๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ทสวตฺถุกาย ทสวตฺถุกนฺติ ญาณา อญฺญตฺถ อุปสมฺปาเทนฺติ ๆ ทิสฺวาปิ อุปชฺฌายา ญาณา สทฺธิวิหาริกา ปฏิลภติ ทิสฺวาปิ อุปชฺฌายา อญฺญตฺถ สทฺธิวิหาริกา ญตฺวา ทิสฺวาปิ อุปชฺฌายา อปฺปสฺสุตา สทฺธิวิหาริกา พหุสฺสุตา ทิสฺวาปิ อุปชฺฌายา ทุปฺปญฺญา สทฺธิวิหาริกา ปญฺญวนฺโต ๆ อญฺญตเรปิ อญฺญติตฺถิยปุพฺพา อุปชฺฌายเน สหาธมฺมิกา วุจฺจมานา อุปชฺฌายสฺสปิ ภณฺฑนฺ อาเรเปตฺวา ติฏฺฐนฺติ ตีหายตนนฺ สงฺฆมชฺเฌ ๆ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ๆ เป ๆ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถนฺ หิ นาม ภิกฺขู ทสวตฺถุกาย ทสวตฺถุกนฺติ ญาณา อญฺญตฺถ อุปสมฺปาเทนฺติ[๑] ทิสฺวาปิ อุปชฺฌายา ญาณา สทฺธิวิหาริกา ปฏิลภติ ทิสฺวาปิ อุปชฺฌายา อญฺญตฺถ สทฺธิวิหาริกา ญตฺวา ทิสฺวาปิ อุปชฺฌายา

๑ ม. อุปสมฺปาเทสฺสนฺตีติ ปาฬิ ๆ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានវស្សា ១០ ឬវស្សាច្រើនជាង ១០ ឡើងទៅ ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តបាន ។

[๙๑] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅមិនឆ្លាស បានឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្ត ដោយគិតអាងថា យើងមានវស្សា ១០ ហើយ យើងមានវស្សា ១០ ហើយ ។ ពួកឧបជ្ឈាយ៍ជាបុគ្គលពាល ពួកសទ្ធិវិហារិកជាបណ្ឌិតក៏ធ្វើដូច្នោះដែរ ពួកឧបជ្ឈាយ៍មិនឆ្លាស ពួកសទ្ធិវិហារិកជាអ្នកឆ្លាសក៏ធ្វើដូច្នោះដែរ ពួកឧបជ្ឈាយ៍ចេះដឹងតិច ពួកសទ្ធិវិហារិកជាអ្នកចេះដឹងច្រើនក៏ធ្វើដូច្នោះដែរ ពួកឧបជ្ឈាយ៍ អាប់ឥតបញ្ញា ពួកសទ្ធិវិហារិកជាអ្នកមានបញ្ញាក៏ធ្វើដូច្នោះដែរ ។ មានភិក្ខុ ១ រូបកាលពីដើមជាតិទីយដទៃ កាលបើឧបជ្ឈាយ៍ប្រៀនប្រដៅតាមធម៌ តាមវិន័យក៏ពោលទោសដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ហើយរត់ទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយនោះដូចដែលវិញ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រះថ្លាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយជាបុគ្គលពាលមិនឆ្លាស មិនសមបើនឹងហ៊ានឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្ត) ដោយគិតថា យើងមានវស្សា ១០ ហើយ យើងមានវស្សា ១០ ហើយសោះ ពួកឧបជ្ឈាយ៍ជាបុគ្គលពាល ពួកសទ្ធិវិហារិកជាបណ្ឌិតក៏ធ្វើដូច្នោះដែរ ពួកឧបជ្ឈាយ៍មិនឆ្លាស ពួកសទ្ធិវិហារិកជាអ្នកឆ្លាសក៏ធ្វើដូច្នោះដែរ ពួកឧបជ្ឈាយ៍ជាអ្នក

อปฺปสฺสุตา สทฺทิวิหาริกา พหุสฺสุตา ธิสฺสนฺติ
อุปชฺฌายา ทุปฺปญฺญา สทฺทิวิหาริกา ปญฺญวนฺตาติ ฯ
อฑฺโฒ เต ภิกฺขุ ภควาโต ฬตมตฺตํ อาเภเตสุ ฯ
สงฺฆ ภาร ภิกฺขเว ภิกฺขุ ธสวสฺสมฺหา ธสวสฺสมฺหาติ
พาลา อพฺยตฺตา อุปสมฺปาเธนฺติ ธิสฺสนฺติ อุปชฺฌายา
พาลา สทฺทิวิหาริกา ปณฺฑิตา ธิสฺสนฺติ อุปชฺฌายา
อพฺยตฺตา สทฺทิวิหาริกา พฺยตฺตา ธิสฺสนฺติ อุปชฺฌายา
อปฺปสฺสุตา สทฺทิวิหาริกา พหุสฺสุตา ธิสฺสนฺติ อุปชฺฌา-
ยา ทุปฺปญฺญา สทฺทิวิหาริกา ปญฺญวนฺตาติ ฯ สงฺฆ
ภควติ ฯ ตินฺนหิ ตุณฺโณ ภควา กถ มหิ ฉาม เต
ภิกฺขเว มยหิ ปุริสา ธสวสฺสมฺหา ธสวสฺสมฺหาติ พาลา
อพฺยตฺตา อุปสมฺปาเธสฺสนฺติ ธิสฺสนฺติ อุปชฺฌายา พา-
ลา สทฺทิวิหาริกา ปณฺฑิตา ธิสฺสนฺติ อุปชฺฌายา
อพฺยตฺตา สทฺทิวิหาริกา พฺยตฺตา ธิสฺสนฺติ อุปชฺฌายา
อปฺปสฺสุตา สทฺทิวิหาริกา พหุสฺสุตา ธิสฺสนฺติ

ចេះដឹងតិច ពួកសទ្ធិវិហារិកជាអ្នកចេះដឹងច្រើនក៏ប្បាកដទ្បើង ពួកឧ-
បដ្ឋាយអាប់ឥតបញ្ញា ពួកសទ្ធិវិហារិកជាអ្នកមានបញ្ញាក៏ប្បាកដទ្បើង ។
វេលានោះ កិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុជាបុគ្គលពាលមិន
ឆ្លៀវឆ្លាស បានឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រដោយគិតថា យើងមាន
វស្សា ១០ ហើយ យើងមានវស្សា ១០ ហើយ ពួកឧបដ្ឋាយ៍ជាបុគ្គលពាល
ពួកសទ្ធិវិហារិកជាបណ្ឌិតក៏ប្បាកដទ្បើង ពួកឧបដ្ឋាយ៍មិនឆ្លាស ពួក
សទ្ធិវិហារិកជាអ្នកឆ្លៀវឆ្លាសក៏ប្បាកដទ្បើង ពួកឧបដ្ឋាយ៍ជាអ្នកចេះដឹង
តិច ពួកសទ្ធិវិហារិកជាអ្នកចេះដឹងច្រើនក៏ប្បាកដទ្បើង ពួកឧបដ្ឋាយ៍
អាប់ឥតបញ្ញា ពួកសទ្ធិវិហារិកមានបញ្ញាក៏ប្បាកដទ្បើង ពិតមែនឬ ។
កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
មោឃបុរសនោះជាបុគ្គលពាលមិនឆ្លាសមិនសមបើនឹងហ៊ានឲ្យឧបសម្ប-
ទាដល់កុលបុត្រដោយគិតថា យើងមានវស្សា ១០ ហើយ យើងមាន
វស្សា ១០ ហើយសោះ ពួកឧបដ្ឋាយ៍ជាបុគ្គលពាល ពួកសទ្ធិវិហា-
រិកជាបណ្ឌិតក៏ប្បាកដទ្បើង ពួកឧបដ្ឋាយ៍មិនឆ្លាស ពួកសទ្ធិវិហារិក
ជាអ្នកឆ្លាសក៏ប្បាកដទ្បើង ពួកឧបដ្ឋាយ៍ចេះដឹងតិច ពួកសទ្ធិវិហារិក

อุปชฺฌายา ทุปฺปญฺโญ สงฺฆวิหารโก ปญฺญายติ เอตสฺมึ กิร ปเทเส อปฺปสนฺนานิ จ ปสาทนาย ฯเปฯ วิหารมาคจฺฉนฺเต กิร ทิสฺวา กิจฺจ กรณีย กิจฺจ อาคจฺฉติ จ กิจฺจเวลาย อตฺเถน อุปสมฺปาเทตพฺโพ โย อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ กิจฺจเวลาย ตฺเถน กิจฺจ-นา ปฏิพลเวลาย ธมฺมสฺสวน จ อตฺถาเรกธมฺมสฺสวน จ อุปสมฺปาเทตุนฺติ ฯ

[๙๒] เตน โข ปน สมเยน กิจฺจ อุปชฺฌายสฺมึ ปกฺกมนฺตสฺมึ วิพฺภมนฺตสฺมึ กาลกเตสุ ปกฺก-สนฺตสฺมึ อาจริยกา อนฺเตวาสิยมานา อนฺตุสา-สิยมานา ทุฏฺฐวตฺตา ทุปฺปฺปฺตา อาจารสมฺปนฺนา ปิณฺฑา-ย จรนฺติ ฯ มนุสฺสานิ กุญฺชมานานิ อุปริโกชเนปิ ทุตฺติฏฺฐปตฺเต อุปนาเมนฺติ อุปริขาทนียเปิ... อุปริสายนีย-เยปิ... อุปริขาทนียเปิ ทุตฺติฏฺฐปตฺเต อุปนาเมนฺติ สามเ สฺวปมฺปิ ขาทนมฺปิ วิญฺญาเปตฺวา กุญฺชนฺติ ภตฺตกฺเปิ อุปฺปาสฺสา

ចេះដឹងច្រើនក៏ច្រាកដរឿង ពួកឧបជ្ឈាយ៍អាប់ឥតបញ្ញា ពួកសទ្ធិវិហារិក មានបញ្ញាក៏ច្រាកដរឿង ម្នាលកិកុំតាំងឆ្ងាយ អំពើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនមាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លារឿងក៏គេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គបន្ទោសរួចហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅកិកុំតាំងឆ្ងាយមកថា ម្នាលកិកុំតាំងឆ្ងាយ កិកុំពាលមិនឆ្ងាសមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ)ឡើយ កិកុំពាលណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិកុំតាំងឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុំដែលឆ្ងាសប្រតិពលមានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាច្រើនជាង ១០ ឡើងទៅគួរឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ) បាន ។

(៤២) សម័យនោះឯង កាលបើឧបជ្ឈាយ៍តាំងឆ្ងាយដើរចេញទៅចាកអាវាសក្តី សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយក្តី ឯពួកកិកុំក៏ឥតមានអាចារ្យ ឥតមានអ្នកឲ្យដំបូន្មាន ឥតមានអ្នកប្រៀនប្រដៅឡើយ ហើយស្លៀកក៏មិនស្អាត ដណ្តប់ក៏មិនស្អាត មិនបរិបូណ៌ដោយឫកមារយាទ[1] ហើយដើរទៅបិណ្ឌបាត ។ កាលបើពួកមនុស្សគេកំពុងបរិភោគបាយ កិកុំតាំងនោះក៏បង្អោនបាត្រសម្រាប់សូមទៅពីលើភោជនក៏មាន បង្អោនបាត្រសម្រាប់សូមទៅពីលើខាទនីយៈក៏មាន បង្អោនបាត្រសម្រាប់សូមទៅពីលើគ្រឿងសម្រាប់លិទ្ធជញ្ជាប់ក៏មាន បង្អោនបាត្រសម្រាប់សូមទៅពីលើទឹកដែលសម្រាប់ផឹកក៏មាន សុំសំឡរខ្លះបាយខ្លះយកមកធានខ្លួន

---

១ ឫាសចាកសមណសារូប គឺមិនត្រូវតាមសណ្តាប់ធ្នាប់របស់សមណៈឡើយ ។

มหาสทฺทา วิหรนฺติ ฯ ปฐมสฺส ฌานสฺส ทุติยสฺส ฌานสฺส ตติยสฺส ฌานสฺส จตุตฺถสฺส ฌานสฺส ปฐมาย อรูปสมาปตฺติยา ทุติยาย อรูปสมาปตฺติยา ตติยาย อรูปสมาปตฺติยา จตุตฺถาย อรูปสมาปตฺติยา โสตาปตฺติผลสฺส สกทาคามิผลสฺส อนาคามิผลสฺส อรหตฺตผลสฺส ปจฺเจกโพธิยา ปจฺเจกพุทฺธภูมิยา สพฺพญฺญุตญาณสฺส ทสนฺนญฺจ ตถาคตพลานนฺติ ฯ

ตตฺถ ปฐมสฺส ฌานสฺสาติ ปฐมชฺฌานสมาปตฺติยา ฯ ทุติยสฺส ฌานสฺสาติ ทุติยชฺฌานสมาปตฺติยา ฯ ตติยสฺส ฌานสฺสาติ ตติยชฺฌานสมาปตฺติยา ฯ จตุตฺถสฺส ฌานสฺสาติ จตุตฺถชฺฌานสมาปตฺติยา ฯ ปฐมาย อรูปสมาปตฺติยาติ อากาสานญฺจายตนสมาปตฺติยา ฯ ทุติยาย อรูปสมาปตฺติยาติ วิญฺญาณญฺจายตนสมาปตฺติยา ฯ ตติยาย อรูปสมาปตฺติยาติ อากิญฺจญฺญายตนสมาปตฺติยา ฯ จตุตฺถาย อรูปสมาปตฺติยาติ เนวสญฺญานาสญฺญายตนสมาปตฺติยา ฯ โสตาปตฺติผลสฺสาติ โสตาปตฺติผลสมาปตฺติยา ฯ สกทาคามิผลสฺสาติ สกทาคามิผลสมาปตฺติยา ฯ อนาคามิผลสฺสาติ อนาคามิผลสมาปตฺติยา ฯ อรหตฺตผลสฺสาติ อรหตฺตผลสมาปตฺติยา ฯ ปจฺเจกโพธิยาติ ปจฺเจกโพธิญาณสฺส ฯ ปจฺเจกพุทฺธภูมิยาติ ปจฺเจกพุทฺธภูมิญาณสฺส ฯ สพฺพญฺญุตญาณสฺสาติ สพฺพญฺญุตญาณสมาปตฺติยา ฯ ทสนฺนญฺจ ตถาคตพลานนฺติ ทสนฺนญฺจ ตถาคตพลญาณสมาปตฺติยา ฯ

สทฺทา วิหรนฺตีติ ฯ อเสฺสาสุนฺติ ตสฺส ภิกฺขุโน เตสุ มนุสฺสาสุ ฌานนฺตรานิ ฌานนฺตรานิ วิโมกฺขนฺตรานิ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต ฌานสฺส ทุติยสฺส ตติยสฺส จตุตฺถสฺส ปฐมาย อรูปสมาปตฺติยา ทุติยาย อรูปสมาปตฺติยา ตติยาย อรูปสมาปตฺติยา จตุตฺถาย อรูปสมาปตฺติยา โสตาปตฺติผลสฺส สกทาคามิผลสฺส อนาคามิผลสฺส อรหตฺตผลสฺส ปจฺเจกโพธิยา ปจฺเจกพุทฺธภูมิยา สพฺพญฺญุตญาณสฺส ทสนฺนญฺจ ตถาคตพลานนฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควนฺตเมว อนุคจฺฉนฺติ ฯ

อาโรเจสุนฺติ ฯเปฯ สตฺถา ภิกฺขเว ภิกฺขู ทุติยสฺส

ឯង មិនតែប៉ុណ្ណោះក៏ហ៊ោកញ្ជ្រៀវនៅក្នុងរោងកត្តទៀតផង ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជា
សក្យបុត្តមិនសមបើនឹងស្លៀកមិនស្រួល ដណ្តប់មិនស្រួល មិនបរិបូណ៌
ដោយឫកមារយាទ ហើយដើរទៅបិណ្ឌបាតសោះ កាលពួកមនុស្ស
កំពុងបរិភោគបាយ កិក្ខុទាំងនោះក៏បង្អោនចង្កាត្រសម្រាប់សូមទៅពីលើ
កោជនក៏មាន ទៅពីលើខាទនីយៈក៏មាន ទៅពីលើគ្រឿងសម្រាប់
លិទ្ធដញ្ជាប់ក៏មាន បង្អោនចង្កាត្រសម្រាប់សូមទៅពីលើទឹកសម្រាប់ផឹកក៏
មាន សុំសំឡេងបាយខ្លះដោយខ្លួនឯងយកមកផង់ មិនតែប៉ុណ្ណោះក៏
ហ៊ោកញ្ជ្រៀវខ្លាំងក្នុងរោងកត្តទៀត ដូចជាពួកព្រាហ្មណ៍ដែលហ៊ោ
កញ្ជ្រៀវក្នុងកន្លែងបរិភោគកោជនរបស់ព្រាហ្មណ៍ ។ កាលមនុស្សទាំង
នោះកំពុងតែពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់យ៉ាងនេះ ពួកភិក្ខុក៏បានឮ
ច្បាស់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុ
ទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុទាំងឡាយមិន
សមបើនឹងស្លៀកមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ មិនបរិបូណ៌ដោយឫកមារយាទ
សោះ ។ វេលានោះឯង កិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮថាពួកកិក្ខុស្លៀកមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ មិនបរិបូណ៌ដោយឫក

ขุปฺปานุตา อนาคตปฺปสงฺคา... วิหารฏฺฐิตึ ฯ สงฺฆ ภค-
วนฺตึ ฯ วิตรหิ พุทฺธา ภควา ฯเป ฯ วิตรหิตฺวา ฉฬิ
กงฺข กตฺวา กิตฺตก อาปตฺติโย อนุชานามิ กิตฺตาวเต อาจริ-
ยา ฯ อาจริยา กิตฺตาวเต อนฺเตวาสิกมฺหิ ปุตฺตจิตฺต อุปฏฺฐา-
เปสฺสนฺติ อนฺเตวาสิกา อาจริยมฺหิ ปิตุจิตฺต อุปฏฺฐา-
เปสฺสนฺติ เอวนฺต อญฺญมญฺญ สคารวา สปฺปติสฺสา สภาค-
วุตฺติกา วิหรนฺตา ฯมสฺมึ ธมฺมวินเย วุฑฺฒิ วิรุฬฺหิ เวปุลฺล
อาปชฺชิสฺสนฺติ ฯ อนุชานามิ กิตฺตาวเต ธสาสฺสุ นิสฺสย
ทาตุ ฯ ธสาสฺสเนน นิสฺสยึ ธาตุ ฯ เอวญฺจ ปน กิตฺตาวเต
อาจริยา คเหตพฺพา ฯ เอกึสึ อุตฺตราสงฺค กาเรตฺวา
ชาเณ วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกึ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา
เอวมสฺส วจนีโย อาจริโย เม ภนฺเต เหหิ อาย-
สฺมาโต นิสฺสาย วจฺฉามิ อาจริโย เม ภนฺเต เหหิ
อายสฺมาโต นิสฺสาย วจฺฉามิ อาจริโย เม ภนฺเต
เหหิ อายสฺมาโต นิสฺสาย วจฺฉามีติ ฯ สาหุติ

មារយោធ ពិតមែនឬ ។ កិកូតាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោស ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួចហើយក៏ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យមានអាចារ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ឯអាចារ្យត្រូវតាំងចិត្តនឹងអន្តេវាសិកដូចជាកូន អន្តេវាសិកត្រូវតាំងចិត្តនឹងអាចារ្យដូចជាបិតា ជនតាំងនោះត្រូវមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់គ្នានឹងគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតស្មើគ្នាយ៉ាងនេះ ទើបនឹងបានសម្រេចសេចក្តីចំរើនលូតលាស់ធំទូលាយក្នុងធម្មវិនយនេះបាន ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទៅនៅអាស្រ័យនឹងភិក្ខុដែលមានវស្សា ១០ ឯភិក្ខុដែលមានវស្សា ១០ គួរឲ្យនិស្ស័យគេបាន ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អន្តេវាសិកត្រូវយកអាចារ្យ (ជាទីអាស្រ័យ) យ៉ាងនេះ ។ គឺអន្តេវាសិកត្រូវធ្វើចីពរឆៀងស្មាម្ខាងហើយសំពះជាទា រួចអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើង ហើយពោលយ៉ាងនេះនឹងអាចារ្យថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ជាអាចារ្យរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំសូមអាស្រ័យនៅនឹងលោកដ៏មានអាយុ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ជាអាចារ្យរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំសូមអាស្រ័យនៅនឹងលោកដ៏មានអាយុ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ធ្វើជាអាចារ្យរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំសូមអាស្រ័យនៅនឹងលោក

ภ លហูតិ ภ ឧចាយិកេនฺติ ภ បដิរូបនฺติ ภ ចាសាទิ-
កេន សម្ភาเทហีតิ ภ กาយេน วิญฺญาเปติ ภจาย
วิญฺญาเปติ กาយេน ภจาย วิญฺญาเปติ กหิเจา เหาติ
อาจริยา ง กาយេน วิญฺญาเปติ ง ภจาย วิญฺญาเป-
តិ ง กาយេน ภจาย วิญฺญาเปติ ง กหิเจา เหาติ
อาจริยา ฯ

(๙๓) อนฺเตวาสิเกน กิจฺเจสุ อาจริยมฺหิ สมฺมา-
វត្តិតព្ពំ ฯ ត្រាយំ สมฺมาวตฺตนา ฯ กาลស្សេវ ឧដ្ឋាយ
ឧចាหនា ឯមុញฺเจตฺวา ฯกจฺฉំ ឧត្តរាសង្គំ กเรตฺวา ទន្ត-
กដ្ឋំ ទាតព្ពំ มุខោទกំ ទាតព្ពំ អាសនំ បញ្ញาเปតព្ពំ
สเจ យาคุ เหาติ ภาชនំ โธเวตฺวา យาคุ ឧបនาเม-
តព្ពา យาคุ បีតស្ស ឧទกំ ទตฺวา ภาชនំ បដิក្កเหตฺวา
ឆិฑฺฑំ กตฺวา สาធុกំ អបរิឃំสนฺเตน โธเวตฺวา បដិสา-
เมតព្ពំ อาจริยมฺหิ ภุญฺชนฺเต อาสនំ ឧទ្ធរิតព្ពំ สเจ เสา
ទេសา ឧក្กาเจา เหาติ เสา ទេសา สម្មជ្ជิតព្ពา ฯ
สเจ อาจริยา តាមំ បริសิญฺจนฺตา เหาติ ឆិภาសនំ

ដ៏មានអាយុ ។ ឯអាចារ្យត្រូវពន្យល់អន្តេវាសិកដោយកាយ ឬដោយវាចា ឬពន្យល់ចំណែកកាយចំណែកវាចាថា សាហុ[1]ក្តី លហុ[2]ក្តី ឧបាយិកំ[3]ក្តី បដិរូបំ[4]ក្តី បាសាទិកេន សម្បាទេហិ[5]ក្តី (យ៉ាងនេះទើបឈ្មោះថា) អន្តេវាសិកយកអាចារ្យ (ជាទីអាស្រ័យ) (បើ) អាចារ្យមិនបានពន្យល់អន្តេវាសិកដោយកាយ ឬដោយវាចា ឬពន្យល់ចំណែកកាយចំណែកវាចាទេ ឈ្មោះថាអន្តេវាសិកមិនបានយកអាចារ្យ (ជាទីអាស្រ័យ) ឡើយ ។

(៩៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកត្រូវប្រព្រឹត្តឲ្យស្មើនឹងអាចារ្យ ។ ឯការដែលប្រព្រឹត្តឲ្យស្មើនឹងអាចារ្យនោះ (ដូចខ្លះ) ។ គឺអន្តេវាសិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹក ហើយដោះស្បែកជើង រួចគ្រងចីពរឆៀងស្មាម្ខាង ហើយប្រគេនឈើស្លះ ប្រគេនទឹកសម្រាប់ល្បុកមុខទៅអាចារ្យ ត្រូវក្រាលអាសនៈ បើមានបបរអន្តេវាសិកត្រូវលាងភាជន៍ហើយដាក់បបរប្រគេនទៅអាចារ្យ កាលបើអាចារ្យឆាន់បបរឆ្អែតហើយ អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹកទៅអាចារ្យ រួចទទួលយកភាជន៍ឆ្អើឲ្យខាងស្រួល កុំឲ្យទង្គិចទង្គិចគ្នាហើយលាងឲ្យស្អាតរួចរៀបចំទុកដាក់ កាលបើអាចារ្យក្រោកចេញហើយ អន្តេវាសិកត្រូវបើអាសនៈចេញ បើកន្លែងនោះស្មោកគ្រោក អន្តេវាសិកត្រូវបោសកន្លែងនោះចេញ ។ បើអាចារ្យចង់ចូលទៅកាន់ស្រុក អន្តេវាសិក

១-២-៣-៤-៥ ចារ្បីទាំង ៥ បទមានសាហុដាដើម ខាងប្រែក្នុងខបដ្ឋាយវត្តរួចហើយ ។

ชาตฺยา ปฏิกฺขิตฺตสฺส ปฏิกฺขิตฺตภาวสฺส กายพนฺธนสฺส ชาตฺยา สกฺกา สญฺชานิตุนฺติ ชาตฺยา ฉาเปตฺวา ปเรสุ ชาตฺยา ฉาปิตสทิสา ชาตฺยา สเจ อาจริยา ปพฺพชฺชาสมฺมานกา

ត្រូវប្រគេនសង្ឃដ៏ទៅអាចារ្យ ហើយទទួលយកសង្ឃដ៏បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ ត្រូវត្រួតសង្ឃាដិតាំងឡាយជាពីរជាន់ហើយប្រគេនត្រូវលាងជាត្រដែលប្រកបដោយទឹកហើយប្រគេនអាចារ្យ បើអាចារ្យចង់បានអន្តេវាសិកជាបច្ចាសមណៈ អន្តេវាសិកត្រូវបិទជាំងមណ្ឌលបីហើយស្បៃកឲ្យជាបរិមណ្ឌល រួចចងវត្តពន្ធចង្កេះហើយត្រួតសង្ឃាដិជាពីរជាន់ហើយសឹមឃ្លុំ រួចពាក់ឆ្នៀតកណ្តុំ ហើយកាន់យកជាត្រដែលលាងហើយធ្វើជាសមណៈដើរតាមក្រោយអាចារ្យទៅចុះ កុំឲ្យដើរទៅឆ្ងាយពីអាចារ្យពេក កុំឲ្យដើរទៅជិតអាចារ្យពេក ត្រូវចាំទទួលយកវត្ថុដែលគេទុកជាត្រ[1] កាលបើអាចារ្យកំពុងនិយាយ អន្តេវាសិកមិនត្រូវដាក់ពាក្យក្នុងចន្លោះចន្លោះឡើយ បើអាចារ្យកំពុងនិយាយពាក្យជាទំនងទំនឲ្យត្រូវអាបត្តិអន្តេវាសិកត្រូវយាត់ អន្តេវាសិកកាលវិលត្រឡប់មក ត្រូវមកជាមុនហើយក្រាលអាសនៈរួចដំកល់ទុកទូវទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើង ក្បឿងសម្រាប់ជូតជើងចាំ រួចត្រូវក្រោកទៅទទួលជាត្រនឹងចីវរ ហើយប្រគេនសង្ឃដ៏បន្ទាស់ ទទួលយកសង្ឃដ៏ស្បៃកមកវិញ ។ បើចីវរសើម

---

១ ពាក្យថា វត្ថុដែលគេទុកជាត្រក្នុងទីនេះ សំដៅយកវត្ថុដែលគេប្រគេនជាក់ក្នុងជាត្រ (តាមពាក្យខ្មែរបច្ចុប្បន្ន) ។

ขีณาเสตพฺพํ น จ ขุณฺณา จีวรํ ลิขิตพฺพํ จีวรํ สีมาริตพฺพํ จีวรํ สีมาสมฺพนฺธ ปจฺจุทฺธรณกาลโต ปฏฺฐาย ยาว จีวรกมฺมสฺส นิฏฺฐานา จีวรํ สีมาริตพฺพํ มา ปมชฺช ภิกฺขุ อโหรตฺตมฺปิ ขีณาสเวน กายพนฺธนมฺปิ กาตพฺพํ ฯ สเจ ปนสฺส จีวรกาโล โหติ อาจริยา จ กุฏิกิสฺสกาโม โหติ ขุทกกมฺมฏฺฐานา ปนสฺส จีวรกาลโต ขุทกาเมตฺวา อาจริยา จีวรเลน ปุจฺฉิตพฺพา กุลวิสฺสาสขุทกกมฺมฏฺฐานา ปฏฺฐาย ปนฏฺฐานกฺขมาปนาทีนิ กตฺวา สาฏกกมฺมนิยมสมฺพนฺธ ตาวตฺวา เวฐนกมฺมา ปุพฺพณฺหสมยา ขีณาสเวน จีวรกมฺมา ปฏฺฐาย ยาว นิฏฺฐานา ขีณาสเวน จีวรกมฺมา นิฏฺฐาปิตพฺพา ปฏฺฐานกฺขมาปนาทีนิ กตฺวา ปฏฺฐานกฺขมาปนาทีนิ กตฺวา ขีณาสเวน จีวรกมฺมา นิฏฺฐาปิตพฺพ

អន្តេវាសិកត្រូវយកទៅសំដែលកន្លែងមានកំដៅ១រំពេច តែកុំទុកចីវរហាលថ្ងៃ(ឲ្យយូរពេក)ត្រូវបត់ចីវរ(យកមកទុក)កាលនឹងបត់ចីវរត្រូវបំផ្លើសជាយឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ង្គាប់ ហើយសឹមបត់ចីវរដោយគិតថា កុំឲ្យថាក់ផ្នត់ចីវរពាក់កណ្តាលឡើយ ហើយដាក់ទុកវត្តពន្លះកន្លែងផ្នត់ចីវរចុះ។ បើមានចង្ហាន់បិណ្ឌបាតហើយអាចារ្យចង់ឆាន់ អន្តេវាសិកត្រូវប្រែគេនទឹកហ៊ុយប្រែគេនចង្ហាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវសួរអាចារ្យអំពីទឹក កាលបើអាចារ្យឆាន់រួចហើយ អន្តេវាសិកត្រូវប្រែគេនទឹករួចទទួលយកបាត្រមកវិញ ធ្វើឲ្យខាបស្រួលកុំឲ្យគ្នីចទង្គឹកគ្នា ហើយលាងឲ្យស្អាតរួចជូតឲ្យស្ងួតទឹកចេញ ហើយហាលកន្លែងមានកំដៅ១រំពេច តែកុំដាក់ទុកបាត្រហាលថ្ងៃ(ឲ្យយូរពេក)អន្តេវាសិកត្រូវទុកដាក់បាត្រនឹងចីវរ កាលដែលទុកបាត្រត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់បាត្រដៃម្ខាងស្ទាបមើលគ្រែមគ្រែឬគ្រែតាំងសិន សឹមទុកបាត្រ ម្យ៉ាងទៀតកុំទុកដាក់បាត្រកន្លែងដែលមិនសមគួរឡើយ កាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្បែងចីវរឬខ្សែចីវរ រួចបត់ជាយចីវរខាងណោះឲ្យជាផ្នត់មកខាងណោះហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលបើអាចារ្យគ្រែក

អាសនំ ទុន្និវត្ថុំ ចាទោទកំ ចាទបីឋំ ចាទកថលិកំ បដិសាមេតុំ សចេ សោ ទេសោ ទុក្ខាចោ ហោតិ សោ ទេសោ សច្ចន្តិតព្ពោ ។ សចេ អាចរិយោ ឧទ្ទាយិតុ-កាមោ ហោតិ ឧទ្ទានំ បដិយាទេតុំ សចេ សីតេន អត្ថោ ហោតិ សីតំ បដិយាទេតុំ សចេ ឧណ្ហេន អត្ថោ ហោតិ ឧណ្ហំ បដិយាទេតុំ ។ សចេ អាចរិយោ ឧទ្ទា-យរំ បរិសិតុកាមោ ហោតិ ចុណ្ណំ សន្ថេតុំ មត្តិកា តោមេតព្ពា ឧទ្ទាយរបីឋំ អាទាយ អាចរិយស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ គន្ត្វា ឧទ្ទាយរបីឋំ ឋត្វា ចីវរំ បដិគ្គហេត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ ចុណ្ណំ ទាតព្ពំ មត្តិកា ទាតព្ពា សចេ ទុស្សហតិ ឧទ្ទាយរំ បរិសិតព្ពំ ឧទ្ទាយរំ បរិ-សន្ថេន មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧទ្ទាយរំ បរិសិតព្ពំ ន ថេរេ ភិក្ខូ អនុបខជ្ជ និសីទិតព្ពំ ន នវា ភិក្ខូ អាសនេន បដិពាហោតព្ពា ឧទ្ទាយរេ អាចរិយស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧទ្ទាយរា និក្ខ-មន្តេន ឧទ្ទាយរបីឋំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច

ចេញហើយ អន្តេវាសិកត្រូវរើអាសនៈចេញរួចត្រូវទុកជាក់ន្លូវទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រងដើង កៀរឹងសម្រាប់ជូតដើង ប្រសិនបើកន្ទែងនោះស្អុកគ្រោក អន្តេវាសិកត្រូវបោសកន្ទែងនោះចេញ ។ ថាបើអាចារ្យចង់ស្រង់ទឹក អន្តេវាសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ស្រង់ប្រគេន បើអាចារ្យត្រូវការទឹកត្រជាក់ អន្តេវាសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ប្រគេន បើអាចារ្យត្រូវការទឹកក្តៅ អន្តេវាសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅប្រគេន ។ បើអាចារ្យចង់ចូលទៅឯរោងភ្លើង អន្តេវាសិកត្រូវសូន្យគ្រឿងលំអិតសម្រាប់ដួតទុក ត្រូវផ្សែមដីស្អិតទុក ហើយនាំយកតាំងសម្រាប់រោងភ្លើងដើរតាមពីខាងក្រោយ ។ នៃអាចារ្យហើយប្រគេនតាំងសម្រាប់រោងភ្លើង រួចទទួលចីវរមកទុកជាក់ដោយឡែកវិញរួចត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិតសម្រាប់ដួត ត្រូវប្រគេនដីស្អិតទៅអាចារ្យ បើអន្តេវាសិកអាចនឹងចូលទៅបានក៏គប្បីចូលទៅកាន់រោងភ្លើងចុះ កាលនឹងចូលទៅកាន់រោងភ្លើងត្រូវលាចម្ងុចដោយដីស្អិតហើយបិទបាំងពីខាងមុខពីខាងក្រោយរួចសឹមចូលទៅកាន់រោងភ្លើង ហើយកុំឲ្យអង្គុយជ្រៀតជ្រៀតពួកភិក្ខុចាស់ឡើយ មិនត្រូវហាមអាសនៈពួកភិក្ខុថ្មី ត្រូវធ្វើបរិកម្មមានឲ្យលំអិតសំពប់ដួតនឹងដីស្អិតជាដើមដល់អាចារ្យក្នុងរោងភ្លើង កាលអន្តេវាសិកដើរចេញពីរោងភ្លើងទៅត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់រោងភ្លើង ហើយ

ปฏิญฺญาเตฺวา ฉณฺฑาเยตพฺพา ฉนฺทาทีสุ ฉนฺทาทิวเสน อาจริ-
ยสฺส ปริเวณฺหิ คนฺตพฺพา ฉมาเยน ปฐมตรํ วุฏฺฐาตพฺพา
อตฺตโน ตตฺถ ภาเชตพฺพํ เทนฺตา ทาตพฺพา ฉนฺทาเทสตพฺพา อาจริยสฺส
ตตฺถโต วุฏฺฐาย ปฐมตรเมว ปวิสิตพฺพา นิกฺขมนฺเตน ปจฺฉโต
นิกฺขมิตพฺพา อาจริยสฺส ปาทา ธวิตพฺพา ปาทปริกมฺมาทีนิ
กาตพฺพานิ สเจ ปน ปาทปริกมฺมาทีนิ กโรนฺโต อาจริโย
ปาทปริกมฺมาทีนิ กาเรติ ปาทปริกมฺมาทีนิ กาตพฺพานิ ฯ
ปาทปริกมฺมาทีนิ กโรนฺเตน ปน อาจริยสฺส สรีรปฏิชคฺคนกถา
กาตพฺพา ฯ ตตฺถ ปาทปริกมฺมาทีนิ กโรนฺเตน ปฐมตรเมว
อุฏฺฐาย

បិទបាំងពីខាងមុខពីខាងក្រោយរួចសឹមចេញពីភេងក្តៅ មិនតែប៉ុណ្ណោះ (ទោះបី) ក្នុងទឹកក៏អន្តេវាសិកត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់អាចារ្យដែរ កាលអន្តេវាសិកងូតរួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុនហើយជូតកាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹកចេញ ហើយស្លៀកសង្ឃាដិរួចហើយត្រូវជូតទឹកពីកាយរបស់អាចារ្យ រួចត្រូវប្រគេនសង្ឃាដិ (ទៅអាចារ្យ) ហើយអន្តេវាសិកត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ភេងក្តៅ ដើរចេញមកមុនរៀបចំក្រាលអាសនៈចាំត្រូវដំកល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រងដើងនឹងក្បឿងសម្រាប់ជូតដើង ហើយត្រូវសួរអាចារ្យអំពីទឹកសម្រាប់ផាន់ ។ បើអន្តេវាសិកចង់រៀនចាលី គប្បីរៀនចាលីនឹងអាចារ្យចុះ បើអន្តេវាសិកចង់រៀនអដ្ឋកថា គប្បីរៀនអដ្ឋកថានឹងអាចារ្យចុះ ។ អាចារ្យនៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះស្មោកគ្រោក បើអន្តេវាសិកអាចនឹងបោសជម្រះបានត្រូវបោសជម្រះចុះ កាលនឹងបោសជម្រះវិហារត្រូវនាំយកចានបាតនឹងចីវរចេញជាមុនយកទៅដំកល់ទុកដោយឡែក ត្រូវនាំយកកម្រាលសម្រាប់គ្រែបាប់អង្គុយទៅដំកល់ទុកដោយឡែក ត្រូវនាំយកពូកនឹងខ្នើយទៅដំកល់ទុកដោយឡែក ត្រូវនាំគ្រែចេញធ្វើឲ្យទាបស្រួលកុំឲ្យទង្គិចទង្គិចកផែនដី កុំឲ្យត្រដុសសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារហើយយកទៅដំកល់ទុកដោយឡែក ត្រូវនាំយកតាំងចេញធ្វើឲ្យទាបស្រួលកុំឲ្យទង្គិចទង្គិចកផែនដី កុំឲ្យត្រដុសសន្ទះទ្វារ

អសន្ថុដ្ឋេន កាយជបិដ្ឋំ ឆឌេតព្ពំ ឯកមន្តំ ឯក្ដិបិ-
តព្ពំ មញ្ចប្បដិចាទកោ ឆឌេតព្ពំ ឯកមន្តំ ឯក្ដិបិតព្ពោ
ខេឡមល្លកោ ឆឌេតព្ពំ ឯកមន្តំ ឯក្ដិបិតព្ពោ អ-
បស្សេនផលកំ ឆឌេតព្ពំ ឯកមន្តំ ឯក្ដិបិតព្ពំ កុម្ភត្ថរ-
ណំ យថាបញ្ញត្តំ សល្លក្ខេត្វា ឆឌេតព្ពំ ឯកមន្តំ
ឯក្ដិបិតព្ពំ ។ សចេ វិហារេ សន្ថានកំ ហោតិ ឧល្លោ-
កា បមជ្ជិតព្ពំ អាលោកសញ្ញំ មនសិការេ ឋបេត្វា
បមជ្ជិតព្ពា សចេ តេរុកបរិកម្មកតា កិត្តិ កណ្ណកិ-
តា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្ពា
សចេ កាឡវណ្ណកតា ភូមិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោ-
ឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្ពា សចេ អកតា
ហោតិ ភូមិ ឧទកេន បរិប្ផោសេត្វា សម្មជ្ជិតព្ពា អា
វិហារេ រជេន ឱហញ្ញតិ សង្ការំ វិចិនិត្វា ឆឌេតព្ពំ
ឧច្ចេតព្ពំ កុម្ភត្ថរណំ ឱតារេត្វា សោធេត្វា បប្ផាដេត្វា
អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ មញ្ចប្បដិចាទកោ
ឱតារេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ ឋបេតព្ពោ
មញ្ចោ ឱតារេត្វា សោធេត្វា បប្ផាដេត្វា ឯវំ ឆឌ្ដេ

ន៏ឯ[ក្រែបត្វារហើយយកទៅដំកល់ទុកដោយខ្លែក ត្រូវនាំយកទែនាប់ដៃគ្នា
ទៅដំកល់ទុកដោយខ្លែក ត្រូវនាំយកកន្ទោរទៅទុកដោយខ្លែក ត្រូវនាំ
យកក្តារសម្រាប់ផ្អែកទៅទុកដោយខ្លែក ត្រូវចំណាំកម្រាលផែនដីដែល
គេក្រាលទុកយ៉ាងណា ហើយនាំយកទៅទុកដោយខ្លែក ។ គ្រឿងស្មុក
ស្មាញ (មានសរសៃពីរឯពាងជារដើម) មាននៅក្នុងវិហារ អន្តេវាសិកត្រូវ
ចោសចេញអំពីពិតានជាមុន ត្រូវចោសកន្ទៀតជ្រុងបង្អួច បើដញ្ជាំងដែល
គេលាបដោយរ៉ែប្រឡាក់ប្រឡូស អន្តេវាសិកត្រូវផ្លែមកំណាត់សំពត់ពូត
រួចសឹមជូត បើផ្ទៃ (ផែនដី) ដែលគេលាបដោយវត្តមានពណ៌ខ្មៅប្រឡាក់
ប្រឡូស អន្តេវាសិកត្រូវផ្លែមកំណាត់សំពត់ហើយពូតចេញរួចសឹមជូត បើ
ផ្ទៃគេមិនបានលាបទេ អន្តេវាសិកត្រូវយកទឹកគ្រែះរួចសឹមចោស ត្រូវប្រ-
មូលសម្រាមដោយគិតថា វិហារកុំប្រឡាក់ប្រឡូសដោយធូលីឡើយ
ហើយយកទៅចោលដោយខ្លែក លុះសំដិលហាលកម្រាលផែនដីហើយ
ចោសគោះដីចេញឲ្យស្អាត រួចហើយសឹមនាំយកទៅក្រាលដូចដែលវិញ
លុះហាលទែនាប់ដៃគ្នារួចហើយជូតឲ្យស្អាត ហើយយកទៅដំកល់ទុកក្នុង
ទីដដែលវិញ លុះហាលគ្រែរួចហើយចោសគោះឲ្យស្អាត រួចនាំចេញទៅ

สาฑุกํ อปริโยสาเนน อสญฺญตฺตเนน ตกฺกาสยปิฏฺโ อตฺ-
ถาวหา ยถาปญฺตฺตํ ปญฺาเปตาโย ปิโย ครุ ภาเวตา สา-
เธตา ปเยฺยาเธตา ธมฺมํ กตฺวา สาฑุกํ อปริโยสาเน-
น อสญฺญตฺตเนน กกฺกาสยปิฏฺโ อตฺถาวหา ยถาปญฺตฺตํ
ปญฺาเปตพฺพํ กิสฺมิญฺจิเทว อปฺปมตฺตเกปิ ครุ ภาเวตา สาเธตา
ปเยฺยาเธตา อตฺถาวหา ยถาปญฺตฺตํ ปญฺาเปตพฺพํ อิสฺสิ-
ริยมจฺฉริยาทีนิ ครุ ภาเวตา สาเธตา ปเยฺยาเธตา อตฺถา-
วหา ยถาปญฺตฺตํ ปญฺาเปตพฺพํ เอวมฺปิ หิ ครุ ภาเวตา
ปมชฺชิตา อตฺถาวหา ยถา หาเน ปเวตาโย อปเสฺสนฺต-
ลกฺขณํ ครุ ภาเวตา ปมชฺชิตา อตฺถาวหา ยถา หาเน ปเว-
ตพฺพํ ปตฺตจีวรํ นิกฺกิปิตพฺพํ ปตฺตํ นิกฺกิปนฺเตน ฆเรน หาเปตฺวา
ปตฺตํ คเหตา ฆเรน หาเปตฺวา เหฏฺา มฺจกมฺปิ ฆ เหฏฺา-
ปีฐมฺปิ ฆ ปมชฺชิตา ปตฺโต นิกฺกิปิตาโย น จ อนฺตร-
ฆรคโต ภูมิยา ปตฺโต นิกฺกิปิตาโย จีวรํ นิกฺกิ-
ปนฺเตน ฆเรน หาเปตฺวา จีวรํ คเหตา ฆเรน หาเปตฺวา
จีวรวํสมฺปิ ฆ จีวรรชฺชุกมฺปิ ฆ ปมชฺชิตา จารโต อนฺตรา
ภาโค คเหตพฺพา จีวรํ นิกฺกิปิตพฺพนฺติ ฯ สเจ ปุรตฺถิมา

ធ្វើឲ្យតាបស្រួលកុំឲ្យខ្ជិចខ្ជឹកដែនដី កុំឲ្យត្រដុសសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ យកទៅតាំងទុកដូចដែលវិញ លុះសំដីលហាលតាំងរួចហើយ ត្រូវបោសគោះឲ្យស្អាត ហើយនាំចេញទៅដោយស្រួលកុំឲ្យខ្ជិចខ្ជឹកដែនដី កុំឲ្យត្រដុសសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ យកទៅតាំងទុកដូចដែលវិញ លុះសំដីលពួកនឹងខ្ទើយហើយគោះឲ្យស្អាត រួចនាំយកទៅក្រាលដូចដែលវិញ លុះសំដីលកម្រាលសម្រាប់ត្រាច់អង្គុយហើយបោសគោះឲ្យស្អាត រួចយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ លុះហាលកន្ទារួចជូតឲ្យស្អាតហើយ យកទៅដំកល់ទុកកន្លែងដដែលវិញ លុះហាលក្តារសម្រាប់ផ្អែករួចជូតឲ្យស្អាតហើយ យកទៅដំកល់ទុកកន្លែងដដែលវិញ អន្តេវាសិកត្រូវទុកដាក់បាត្រនឹងចីវរ កាលនឹងទុកបាត្រ ដៃម្ខាងចាប់យកបាត្រ ដៃម្ខាងស្ទាបមើលក្រោមគែបុរក្រោមតាំងរួចហើយសឹមទុកបាត្រ ម្យ៉ាងទៀតកុំឲ្យទុកបាត្រលើទីដែលមិនសមគួរ កាលនឹងទុកចីវរ ដៃម្ខាងចាប់យកចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្បៃងចីវរក្តី ខ្សែចីវរក្តី ហើយធ្វើជាយខាងណោះឲ្យជាផ្នត់មកខាងណោះ រួចសឹមទុកចីវរចុះ ។ បើមានខ្សល់បក់ទាំងជូលីមកអំពីទិសខាងកើត អន្តេវាសិកត្រូវបិទ

សរជា ភតា ភយដ្ដិ បុរត្ថិមា ភតរាជា ជកេតញ្ញ
សចេ បច្ឆិមា សរជា ភតា ភយដ្ដិ បច្ឆិមា ភតរាជា
ជកេតញ្ញ សចេ ឧត្តរា សរជា ភតា ភយដ្ដិ ឧត្តរ
ភតរាជា ជកេតញ្ញ សចេ ឧក្កិណា សរជា ភតា
ភយដ្ដិ ឧក្កិណា ភតរាជា ជកេតញ្ញ សចេ សីត-
តាលោ ហោតិ ឯក ភតរាជា វិវិតញ្ញ វត្តឹ ជកេ-
តញ្ញ សចេ ឧណ្ហាតាលោ ហោតិ ឯក ភតរាជា
ជកេតញ្ញ វត្តឹ វិវិតញ្ញ ។ សចេ បរិវេណំ ឧក្កាមំ
ហោតិ បរិវេណំ សម្មដ្ឋិតព្ពំ សចេ តោដ្ឋតោ ឧក្កាចោ
ហោតិ តោដ្ឋតោ សម្មដ្ឋិតព្ពោ សចេ ឧបដ្ឋានសា-
លា ឧក្កាចា ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា សម្មដ្ឋិតញ្ញ
សចេ អគ្គិសាលា ឧក្កាចា ហោតិ អគ្គិសាលា សម្ម-
ដ្ឋិតញ្ញ សចេ វច្ចកុដី ឧក្កាចា ហោតិ វច្ចកុ-
ដី សម្មដ្ឋិតញ្ញ សចេ ចាដិយំ ឯ ហោតំ ចាដិយំ
ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សចេ បរិភោជនីយំ ឯ ហោតិ បរិភោ-
ជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សចេ អាចមនកុម្ភិយា ឧទកំ
ឯ ហោតិ អាចមនកុម្ភិយា ឧទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ ។

បង្អួចពីទិសខាងកើត បើមានខ្យល់បក់ទាំងធូលីមកពីទិសខាងលិច អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្អួចពីទិសខាងលិច បើមានខ្យល់បក់ទាំងធូលីមកពីទិសខាងជើង អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្អួចពីទិសខាងជើង បើមានខ្យល់បក់ទាំងធូលីមកពីទិសខាងត្បូង អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្អួចពីទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ អន្តេវាសិកត្រូវបើកបង្អួចកន្លះវេលាថ្ងៃ បិទកន្លះវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្អួចកន្លះវេលាថ្ងៃ បើកកន្លះវេលាយប់ ។ បើបរិវេណមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់ស្មោកគ្រោក អន្តេវាសិកត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើពេងធាន់ស្មោកគ្រោក អន្តេវាសិកត្រូវបោសពេងធាន់ចេញ បើពេងក្ងើងមិនស្អាត អន្តេវាសិកត្រូវបោសពេងក្ងើងចេញ បើបង្គន់មិនស្អាត អន្តេវាសិកត្រូវបោសសំអាតចេញ បើគ្មានទឹកសម្រាប់ធាន់ អន្តេវាសិកត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ធាន់ បើគ្មានទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ អន្តេវាសិកត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើគ្មានទឹកកន្ធកុមសម្រាប់លាងអាចមន៍ទេ អន្តេវាសិកត្រូវដងទឹកជាក់កន្ធកុមសម្រាប់លាងអាចមន៍ ។

សចេ អាចរិយស្ស អនភិរតិ ឧប្បជ្ជា ហោតិ អន្តេវាសិកេន រូបកាសេតព្ពោ រូបកាសាបេតព្ពោ ធម្មកថា វាស្ស កាតព្ពា សចេ អាចរិយស្ស កុក្កុច្ចំ ឧប្បន្នំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន វិនោទេតព្ពំ វិនោទាបេតព្ពំ ធម្មកថា វាស្ស កាតព្ពា សចេ អាចរិយស្ស ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន វិវេចេតព្ពំ វិវេចាបេតព្ពំ ធម្មកថា វាស្ស កាតព្ពា ។ សចេ អាចរិយោ ភរុជម្ហំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ បរិវាសារហោ អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស បរិវាសំ ទទេយ្យាតិ សចេ អាចរិយោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោតិ អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ សង្ឃោ អាចរិយំ មូលាយ បដិកស្សេយ្យាតិ សចេ អាចរិយោ មានត្តារហោ ហោតិ អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស មានត្តំ ទទេយ្យាតិ សចេ អាចរិយោ អព្ភានារហោ ហោតិ អន្តេវាសិកេន

បើអាចារ្យមានសេចក្តីអផ្សុកកើតឡើង អន្តេវាសិកត្រូវបំបាត់សេចក្តីអផ្សុកនោះដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេបំបាត់សេចក្តីអផ្សុកនោះចេញក៏បាន ឬត្រូវធ្វើធម្មកថាដល់អាចារ្យនោះ បើសេចក្តីសង្ស័យ កើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិកត្រូវបន្ទោបង់សេចក្តីសង្ស័យនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយបន្ទោបង់ក៏បាន ឬត្រូវធ្វើធម្មកថា ដល់អាចារ្យនោះ បើទិដ្ឋិគឺសេចក្តីយល់ខុសកើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិកត្រូវជួយពន្យល់ណែនាំឲ្យយល់ត្រូវឡើង ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យអ្នកដទៃពន្យល់ក៏បានឬត្រូវធ្វើធម្មកថាដល់អាចារ្យនោះ ។ បើអាចារ្យត្រូវគុកាបត្តិគួរនឹងចូលបរិវាស អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើសេចក្តីទូល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យបរិវាស ដល់អាចារ្យ (របស់អញ) ដោយ ។បុ។យដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរនឹងឲ្យអន្តេវាសិកចូលមកកន្លងមូលាបត្តិ អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើសេចក្តីទូល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យអន្តេវាសិកចូលមកជាក់ កន្លងមូលាបត្តិ ចំពោះអាចារ្យ (របស់អញ) ដោយ ។បុ។យដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់មានត្តៈ អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើសេចក្តីទូល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តៈ ដល់អាចារ្យដោយ ។បុ។យដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់អព្ភានកម្ម អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើ

ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ សង្ឃោ អាចរិយំ អុក្ខេប្យា-
តិ ។ សចេ សង្ឃោ អាចរិយស្ស កម្មំ ករោតិ ករាបេតិ វោ
ហោតិ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារ-
ណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កា-
តព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស កម្មំ ន ករេយ្យ
លហុការយ វា បរិណាមេយ្យាតិ ករតំ វា បនស្ស លេហ-
តិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា
បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា អន្តេវាសិកេន ឧស្សុ-
ក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ អាចរិយោ សម្មាវត្តេយ្យ លោមំ
ចាតេយ្យ នេត្ថារំ វត្តេយ្យ សង្ឃោ វា កម្មំ បដិប្បស្សម្ភ-
ន្តេយ្យាតិ ។ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ ធោវិតព្ពំ ហោតិ
អន្តេវាសិកេន ធោវិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ
អាចរិយស្ស ចីវរំ ធោវិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ
កាតព្ពំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន កាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា
កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ អាចរិយស្ស ចីវរំ ករិយេថាតិ
សចេ អាចរិយស្ស រជនំ បចិតព្ពំ ហោតិ អន្តេវាសិ-
កេន បចិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ

សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីធ្វើអព្ភានកម្ម (ចំពោះអាចារ្យ) ដោយ
ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ បើសង្ឃមានប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវកម្ម គឺតជ្ជនីយកម្មក៏
និយស្សកម្មក៏ បព្វាជនីយកម្មក៏ បដិសារណីយកម្មក៏ ឧក្ខេបនីយកម្មក៏
ចំពោះអាចារ្យ អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ កុំឲ្យ
សង្ឃធ្វើកម្មដល់អាចារ្យ ឬសង្ឃគប្បីបង្អោនទៅដើម្បីកម្មស្រាលដល់អា-
ចារ្យនោះ ម្យ៉ាងទៀត កម្មគឺ តជ្ជនីយកម្មក៏ និយស្សកម្មក៏ បព្វាជនីយកម្មក៏
បដិសារណីយកម្មក៏ ឧក្ខេបនីយកម្មក៏ ដែលសង្ឃបានធ្វើដល់អាចារ្យ
នោះហើយ អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យ
លោកអាចារ្យប្រព្រឹត្តល្អទៅ ឲ្យប្រព្រឹត្តសមៃបពោម គឺមិនប្រកួតប្រកាន់
ឲ្យប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់កិរិយារលាស់ខ្លួនចេញចាកអាបត្តិ សង្ឃគប្បីរម្ងាប់នូវ
កម្មនោះឲ្យ ។ បើចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងលាង អន្តេវាសិកត្រូវលាងឲ្យ ឬ
ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរលាងដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎
បើចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងធ្វើ (មានដេរប៉ះជាដើម) អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើឲ្យឬ
ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងធ្វើដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎
បើគ្រឿងជ្រលក់របស់អាចារ្យគួរនឹងដាំឬស្វាយ អន្តេវាសិកត្រូវដាំឬស្វាយ
ឲ្យឬធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គ្រឿងជ្រលក់របស់អាចារ្យគួរដាំឬស្វាយដោយ

อาจริยสฺส วตฺตํ น กโรติ อาจริยสฺส ปริวาเร น วตฺตติ อาจริยสฺส ปริวาเรปิ น วตฺตติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น คจฺฉติ ปจฺฉโตปิ น คจฺฉติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ติฏฺฐติ ปจฺฉโตปิ น ติฏฺฐติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น นิสีทติ ปจฺฉโตปิ น นิสีทติ อาจริยสฺส อุจฺจาสยเน วา มหาสยเน วา น นิสีทติ อาจริยสฺส ปิฏฺฐิมํสิกาปิ น โหติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปลฺลตฺถิกาย นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ถเปติ หตฺถปาเทปิ น ถเปติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทํ อจฺจาธาย นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทํ ปีเฬนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทํ ฆฏฺเฏนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทํ วิธุนนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทกถลิกํ กโรนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทกถลิกํ ปีเฬนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทกถลิกํ ฆฏฺเฏนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทกถลิกํ วิธุนนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทกถลิกาย กโรนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทกถลิกาย ปีเฬนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทกถลิกาย ฆฏฺเฏนฺโต นิสีทติ อาจริยสฺส ปุรโต ปิ น ปาเทน ปาทกถลิกาย

ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងជ្រលក់ អន្តេវាសិកត្រូវជ្រលក់ឲ្យ ប្តូរធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់អាចារ្យ គួរជ្រលក់ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលអន្តេវាសិកជ្រលក់ចីវរត្រូវជ្រលក់ដោយបែបត្រឡប់ឲ្យសព្វល្អ ម្យ៉ាងទៀត កាលបើ (ហាលចីវរ) ដំណក់ទឹកស្រក់មិនទាន់អស់នៅឡើយ អន្តេវាសិក កុំអាលដើរចេញ ។ (បើ) អន្តេវាសិកមិនទាន់បានប្រាប់អាចារ្យទេ មិនត្រូវឲ្យបាត្រទៅកិក្ខុពួកខ្លះ[1]ឡើយ មិនត្រូវទទួលយកបាត្រ របស់កិក្ខុពួកខ្លះទេ មិនត្រូវឲ្យចីវរទៅកិក្ខុពួកខ្លះទេ មិនត្រូវទទួលយកចីវររបស់កិក្ខុពួកខ្លះទេ មិនត្រូវឲ្យបរិក្ខារទៅកិក្ខុពួកខ្លះទេ មិនត្រូវទទួលយកបរិក្ខាររបស់កិក្ខុពួកខ្លះទេ មិនត្រូវកោរសក់ឲ្យកិក្ខុពួកខ្លះទេ មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុពួកខ្លះកោរសក់ឲ្យទេ មិនត្រូវធ្វើបរិកម្ម (គក់ច្របាច់) ឲ្យកិក្ខុពួកខ្លះទេ មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុពួកខ្លះ ធ្វើបរិកម្មឲ្យខ្លួនទេ មិនត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដល់កិក្ខុពួកខ្លះទេ មិនត្រូវឲ្យកិក្ខុពួកខ្លះធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយបម្រើ (ខ្លួន) មិនត្រូវធ្វើជាឧបជ្ឈាសមណៈនៃកិក្ខុពួកខ្លះឡើយ មិនត្រូវយកកិក្ខុពួកខ្លះ ធ្វើជាឧបជ្ឈាសមណៈនៃខ្លួន មិនត្រូវនាំយកបិណ្ឌបាតទៅឲ្យកិក្ខុពួកខ្លះ មិនត្រូវ

---

១ កិក្ខុពួកខ្លះ គឺភិក្ខុដែលជាសត្រូវ នឹងអាចារ្យរបស់ខ្លួន ។

បិណ្ឌាចារោ ឯហាភន្តេតញ្ច ។ ន អាចរិយំ អនាបុច្ឆា តាមោ បវិសិតព្ពោ ន សុសានំ គន្តព្ពំ ន ទិសា បក្កមិតព្ពា ។ សចេ អាចរិយោ តិណារោ ហោតិ យាវជីវំ ឧបដ្ឋាតព្ពោ វុដ្ឋានស្ស អាគមេតព្ពន្តិ ។

អាចរិយវត្តំ និដ្ឋិតំ ។

(៤៤) អាចរិយេន តិក្ខត្តុំ អន្តេវាសិកម្ហិ សម្មាវត្តិតព្ពំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា ។ អាចរិយេន តិក្ខត្តុំ អន្តេវាសិកោ សន្តជ្ជេតព្ពោ អនុក្កហេតព្ពោ ឧទ្ទេសេន បរិបុច្ឆាយ ឱវាទេន អនុសាសនិយា ។ សចេ អាចរិយស្ស បត្តោ ហោតិ អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ទាតព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ តិន្តិ ន្តុ ខោ អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ឧប្បដ្ឋិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ ហោតិ អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ទាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ តិន្តិ ន្តុ ខោ អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ឧប្បដ្ឋិយេថាតិ សចេ អាចរិ-

ឲ្យតិក្ខុតូចខ្លះនាំយកបិណ្ឌបាតមកឲ្យខ្លួន ។ (បើ) អន្តេវាសិកមិនបានបាន
ប្រាប់អាចារ្យទេ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវចូលទៅកាន់វិត្រៃភ្នាច
មិនត្រូវដើរចេញទៅកាន់ទិសឡើយ ។ បើអាចារ្យមានជម្ងឺឈឺ អន្តេវាសិក
ត្រូវថែទាំដរាបដល់អស់ជីវិត ត្រូវទៅកំដរចាំតែតែអាចារ្យជាស្រឡះ ។

ចប់អាចរិយវត្ត ។

(៤៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវតែប្រព្រឹត្តឲ្យល្អនឹងអន្តេវាសិក ។ ឯការដែលប្រព្រឹត្តឲ្យល្អនឹងអន្តេវាសិកនោះ (ដូចសេចក្តីតទៅនេះ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវសង្គ្រោះចំនុកបម្រុង ត្រូវអនុគ្រោះអាណិតអាសូរអន្តេវាសិកដោយការបង្រៀនបង្ហាត់ ដោយការ (ពន្យល់នូវសេចក្តីនៃ) អដ្ឋកថា ដោយឲ្យដម្ងាន ដោយប្រៀនប្រដៅ ។ បើអាចារ្យមានបាត្រ អន្តេវាសិកគ្មានបាត្រ អាចារ្យត្រូវឲ្យបាត្រដល់អន្តេវាសិក (ប្រើប្រាស់ខ្លះផង) ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ដូចម្តេចហ្ន៎ បាត្រគប្បីកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក បើអាចារ្យមានចីវរ អន្តេវាសិកគ្មានចីវរ អាចារ្យត្រូវឲ្យចីវរដល់អន្តេវាសិក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរគប្បីកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យមានគ្រឿងបរិក្ខារ

ยเสฺส ปริกฺขาเร ปโยคสีเสน อเนฺตวาสิเกสุ ปริกฺขาเรสุ
ฉ ปโยคสีเสน อาปตฺติโย อเนฺตวาสิเกสุ ปริกฺขาเรสุ ฉาตพฺพา
ฉสุ ภิกฺขูสุ ฯ เกจิ ปเนตฺถ ภณฺฑุ ๑ อเนฺตวาสิเกสุ
ปริกฺขาเรสุ อุปฺปชฺชิเยวาติ ฯ สเจ อเนฺตวาสิโก
กิลาสโก ปโยคสีเสน กาลเสฺสว อุฏฺฐาย ทนฺตกฏฺฐํ ฉาตพฺพํ
มุโขทกํ ฉาตพฺพํ อาสนํ ปญฺญาเปตพฺพํ สเจ ยาคุ
ปโยคสีเสน ภาชนํ ธาวิตฺวา ยาคุ อุปนาเมตพฺพา ยาคุปีตสฺส
อุทกํ ทตฺวา ภาชนํ ปฏิคฺคเหตฺวา ธีตรํ กตฺวา สาขุกํ
อปริโยสาเปน ธาวิตฺวา ปฏิสาเมตพฺพํ อเนฺตวาสิกมฺหิ
วุฏฺฐิเต อาสนํ อุทฺธริตพฺพํ สเจ โส เถโร อุกฺกาโจ
ปโยคสีเสน โส เถโร สมฺมชฺชิตพฺพา ฯ สเจ อเนฺตวาสิโก
ตาทิโส ปริสุทฺธกาโย ปโยคสีเสน ภิกฺขาจารํ ฉาตพฺพํ ปฏิภิกฺขาจารํ
ปฏิกฺขิปิตพฺพา กายพนฺธนํ ฉาตพฺพา สกุณา กตฺวา
สงฺฆาฏิโย ฉาตพฺพา ธาวิตฺวา ปตฺโต สุทฺธโก ฉาตพฺพา
ปตฺตาวสา นิวตฺถสาฏโกติ อาสนํ ปญฺญาเปตพฺพํ ฆาโนทกํ
ฆาทนปีฐโก ฆาทนกฏลิกา อุปนิกฺขิปิตพฺพา ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺต-
จีวรํ ปฏิคฺคเหตพฺพา ปฏิภิกฺขาจารํ ฉาตพฺพา ภิกฺขาจารํ ปฏิคฺค-

អន្តេវាសិកគ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ អាចារ្យត្រូវឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារដល់អន្តេវាសិក ប្រៀនប្រើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គ្រឿងបរិក្ខារគប្បីកើតឡើង ដល់អន្តេវាសិកដោយៗបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ បើអន្តេវាសិកមានជម្ងឺ អាចារ្យត្រូវគ្រោតពីព្រលឹមហើយឲ្យឈើស្លះ ឲ្យទឹកល្មមមុខ ក្រោលន្ទូវអាសនៈ បើមានបបរត្រូវលាងភាជន៍ ដាក់បបរហើយយកទៅឲ្យ កាលបើអន្តេវាសិក ឆាន់បបរហើយ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹកហើយទទួលភាជន៍ធ្វើឲ្យ ឆាបស្អុល ·ហើយត្រូវលាងទុកដាក់ដោយល្អកុំឲ្យខ្ជិចខ្ជួកនឹងអ្វីឡើយ កាលបើអន្តេវាសិកក្រោកឡើង អាចារ្យត្រូវរើអាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អាចារ្យត្រូវបោសឆាសប្រទេសនោះចេញ ។ បើអន្តេវាសិកចង់ចូលទៅកាន់ស្រុក អាចារ្យត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ស្មៀក ត្រូវទទួលទុកន្ទូវស្បង់សម្រាប់ផ្ទាស់ប្តូរ ត្រូវឲ្យវត្តពន្ធចង្កេះ ត្រូវតម្បៃតសង្ឃាដិនឹងចីពរជាមួយគ្នាហើយឲ្យទៅ បាត្រដែលទទឹកត្រូវលាងជូតហើយឲ្យ ត្រូវកំណត់ទុកក្នុងចិត្តថា អន្តេវាសិកនឹងត្រូវត្រឡប់មកត្រឹមពេលស្មើនេះ ហើយត្រូវតែងតាំងអាសនៈទុកចាំ ត្រូវបម្រុងទឹកលាងដើង តាំងសម្រាប់កល់ដើង តាំងសម្រាប់ជូតដើង ត្រូវក្រោកទៅទទួលយកបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ផ្ទាស់ ត្រូវទទួលយក

โหตุ ฯ สเจ ปิตา สิฏฺโ โหติ มุหุตฺตํ ขณฺโ ปิตา-
เปตพฺโ น จ ขณฺโ ปิตา ลเภถ ปิตรา ปิตา สมาเนตพฺโ ปิตา
สมาเนน ปตฺตุฏฺฐลา กลฺยา ขสฺสาเธตฺวา ปิตา สมา-
เนตพฺโ มา มชฺฌ ภาเคา อโหสีติ ปิเกาเค กายพนฺธนํ
กาเตพฺโ ฯ สเจ ปิณฺฑาจาเร โหติ อนฺเตวาสิเกา จ
กุญฺชิสุกาเมา โหติ ขนกํ กตฺวา ปิณฺฑาจาเร ขุปสา-
เมตพฺเ อนฺเตวาสิเกา ชานิยเน ปุจฺฉิตพฺเ กุลวิสฺส
ขนกํ นตฺวา ปตฺตํ ปฏิคฺคเหตฺวา ลีจ กตฺวา สาขุกํ
อปริยิสนฺเตน โนวิตฺวา เวนกํ กตฺวา มุหุตฺตํ ขณฺเ
ปิตาเปตพฺเ น จ ขณฺเ ปตฺเ ลเภถ ปตฺตปี-
ตํ ลิกฺขิปิตพฺโ ปตฺตํ ลิกฺขิปนฺเตน ฬเกน ปาเตน ปตฺตํ
กเหตฺวา ฬเกน ปาเตน เหฏฺาปาสาทกฺ ก เหฏฺาปีเมฺ ก
ปมาสิตฺวา ปตฺเ ลิกฺขิปิตพฺเ น จ อนฺตรเหตาย
กุปิยา ปตฺเ ลิกฺขิปิตพฺเ ปีตํ ลิกฺขิปนฺเตน ฬเกน
ปาเตน ปีตํ กเหตฺวา ฬเกน ปาเตน ปีตสฺสเมฺ ก
ปีตรฏฺเ ก ปมชฺชิตฺวา ปารเต อคฺเ ปิรเต เกาเกิ กตฺวา
ปีตํ ลิกฺขิปิตพฺโ อนฺเตวาสิกเมฺหิ วุฏฺเต อาสนํ ขุฏฺเตพฺโ

ស្បង់សម្រាប់ស្ងោរ ។ បើចីវរសើមត្រូវសំដិលក្នុងទីដែលមានកំដៅមួយស្រេចក់ ប៉ុន្តែមិនត្រូវទុកចីវរក្នុងទីដែលមានកំដៅយូរទេ ត្រូវបត់ចីវរទុកកាលនឹងបត់ចីវរត្រូវបំផ្លើសជាយម្ខាងឲ្យហួសគ្នាប្រមាណ ៤ ធ្នាប់ ហើយសឹមបត់ចីវរចុះដោយគិតថា កុំឲ្យ (ចីវរ) ជាក់ផ្នត់ត្រង់ពាក់កណ្តាលឡើយ ហើយត្រូវដាក់នូវវត្ថុពន្ធចង្កេះក្នុងផ្នត់ចីវរចុះ ។ បើមានអាហារបិណ្ឌបាតអន្តេវាសិកត្រូវការធាន់ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹកហើយនាំអាហារបិណ្ឌបាតចូលទៅជិតត្រូវសួរអន្តេវាសិកអំពីទឹកធាន់ បើអន្តេវាសិកធាន់រួចហើយត្រូវឲ្យទឹករួចទទួលយកបាត្រចេញធ្វើឲ្យទាបស្រួលកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹកត្រូវលាងឲ្យស្អាត រួចហើយត្រូវជូតឲ្យស្ងួតទឹក ហើយសំដិលក្នុងទីដែលមានកំដៅមួយស្រេចក់ តែមិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងទីដែលមានកំដៅយូរពេកទេ ត្រូវទុកបាត្រនឹងចីវរ កាលនឹងទុកបាត្រ ត្រូវកាន់បាត្រដោយដៃម្ខាងស្អាបមើលទីខាងក្រោមគ្រែ ប្តូរដាំងដោយដៃម្ខាង រួចសឹមទុកបាត្រ តែមិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងទីមិនសមគួរឡើយ កាលនឹងទុកចីវរត្រូវចាប់ចីវរដោយដៃម្ខាង ជូតស្បែងចីវរ ឬខៀរចីវរដោយដៃម្ខាង ហើយត្រូវបត់ជាយចីវរខាងណោះឲ្យជាផ្នត់មកខាងណេះ រួចហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលបើអន្តេវាសិកគ្រាកឡើង អាចារ្យត្រូវរើអាសនៈ

ชานาธ หิ ภาธ ปิโย ภาธ ครุ จ ภาวนีโย จ ปฏิสาเวตพฺพ
สเจ สา เธ สา ธ ปฏิชานาติ เนว หิ สา ธ สา
สมฺปชฺชติ ฯ สเจ อนฺเตวาสิโก มหายาคุตฺถาย
เหาติ มหาน ปฏิยาเทตพฺพ สเจ ตีเณ อตฺถา เหาติ
ตีณิ ปฏิยาเทตพฺพ สเจ ผาณิเต อตฺถา เหาติ ผาณิต
ปฏิยาเทตพฺพ ฯ สเจ อนฺเตวาสิโก ภณฺฑาคาริก ปริสุ-
ทฺธาเจ เหาติ ผาณิต สเนฺตพฺพ มตฺถกา ตาเมตฺวา
ภณฺฑาคารีย อาจริย ภณฺฑา ภณฺฑาคารีย ทตฺวา จีวร
ปฏิคฺคเหตฺวา ปกฺกมิตพฺพ นิกฺขิปิตพฺพ ผาณิต มตฺถ-
กา ทาตพฺพ สเจ ปุสฺสเหติ ภณฺฑาคาริก ปริสิตพฺพ
ภณฺฑาคาริก ปริสเนฺตน มตฺถกาย มุข มกฺเขตฺวา ปุราโ
จ ปจฺฉาโ จ ปฏิจฺฉาเทตฺวา ภณฺฑาคาริก ปริสิตพฺพ น
ถเร ภิกฺขู อนฺวปขฺช นิสีทิตพฺพ น น ภิกฺขู
อาสเนน ปฏิพาหิตพฺพ ภณฺฑาคาเร อนฺเตวาสิกสฺส
ปริกมฺม กาตพฺพ ภณฺฑาคาก นิกฺขมนฺเตน ภณฺฑาคารีย
อาทาย ปุราโ จ ปจฺฉาโ จ ปฏิจฺฉาเทตฺวา ภณฺฑาคาก
นิกฺขิปิตพฺพ ทุติยมฺปิ อนฺเตวาสิกสฺส ปริกมฺม กาตพฺพ

ត្រូវទុកជាក់ទឹកលាងដើង តាំងសម្រាប់កល់ដើង ទុនាប់សម្រាប់ជូតដើង បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អាចារ្យត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ ។ បើអន្តេវាសិកចង់ងូតទឹក អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ងូតឲ្យ បើត្រូវការដោយទឹកត្រជាក់ អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ឲ្យ បើត្រូវការដោយទឹកក្តៅ អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅឲ្យ ។ បើអន្តេវាសិកចង់ចូលទៅកាន់ភេងក្តឹង អាចារ្យត្រូវសួនដុំលំអិតទុក ត្រូវផ្សែមដីស្អិតទុក រួចត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ភេងក្តឹងទៅហើយប្រគល់តាំងសម្រាប់ភេងក្តឹងទៅអន្តេវាសិកស្រេចហើយ ទទួលយកចីវរមកទុកដោយឡែក រួចត្រូវឲ្យគ្រឿងលំអិត ត្រូវឲ្យដីស្អិតទៅអន្តេវាសិក បើអាចារ្យអាចនឹងចូលទៅកាន់ភេងក្តឹងបាន ក៏គប្បីចូលទៅកាន់ភេងក្តឹងចុះ កាលនឹងចូលទៅកាន់ភេងក្តឹងត្រូវយកដីស្អិតលាបមុខ រួចបិទជាំងតាំងខាងមុខខាងក្រោយ ហើយសឹមចូលទៅកាន់ភេងក្តឹង ត្រូវកុំអង្គុយជ្រៀតជ្រៀតកិក្ខុថាស់ ។ ឱ្យត្រូវកុំហាមអាសនៈកិក្ខុ ។ អាចារ្យត្រូវធ្វើបរិកម្មមានហុចដុំលំអិតជាដើម ដល់អន្តេវាសិកក្នុងភេងក្តឹង កាលនឹងចេញពីភេងក្តឹង ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ភេងក្តឹងចេញ ហើយបិទជាំងតាំងខាងមុខខាងក្រោយ រួចសឹមយកចេញអំពីភេងក្តឹង សូម្បីក្នុងទឹក អាចារ្យក៏ត្រូវតែធ្វើបរិកម្ម

ฉหาเกน ปฐมตาฬ ฐเปตฺวา อตฺตโน กตฺตพฺพกาเล กตฺวา ฉาเทตฺวา อนฺตรวาสกสฺส กตฺตเร ฐเปตพฺพ ปมาณิกาย ฉาเทตพฺพ สงฺฆาฏิ ฉาเทตพฺพา ฉณฺฑ-ยาปิปิ อาฉาย ปฐมตาฬ อาคนฺตฺวา อาสน ปญฺญาเปตพฺพ ปาโททก ปาทปิปิ ปาทกถลิก ฐเปตพฺพ อนฺตรวาสโก ปาวุเยน ปุจฺฉิตพฺโพ ฯ ยสฺมึ วิหาเร อนฺตรวาสโก วิหาราติ สเจ โส วิหาเร ฐเปตฺวา ปาโท โหติ สเจ ฐเปตฺวา โสเจตพฺโพ วิหาร โสเจตฺวา ปฐม ปตฺตจีวร ฆิหิตฺวา ฉิกฺขิปิตพฺพ สีสนฺหานปาทุกาน ฆิหิตฺวา ฉิกฺขิปิตพฺพ กายพนฺธน ฆิหิตฺวา ฉิกฺขิปิตพฺพ มญฺจ ปีฐ กตฺวา สาฐก อปริยนฺต อสงฺฆฏฺเฏนฺต กายพนฺธน ฆิหิตฺวา ฉิกฺขิปิตพฺโพ ปีฐ กตฺวา สาฐก อปริยนฺต อสงฺฆฏฺเฏนฺต กายพนฺธน ฆิหิตฺวา ฉิกฺขิปิตพฺพ มญฺจปีฐก ฆิหิตฺวา ฉิกฺขิปิตพฺพ เขฬมลฺลก ฆิหิตฺวา ฉิกฺขิปิตพฺโพ อปสฺสเนฉลก

មានហុចដុំលំអិតជាដើមដល់អន្តេវាសិកដែរ លុះដល់អាចារ្យធ្វើតរួចហើយ
ត្រូវឡើងមកមុន(អន្តេវាសិក)ហើយត្រូវដួតខ្លួនឲ្យស្អុតទឹកហើយសឹមស្ងៀក
ស្បង់ រួចត្រូវដួតទឹកអំពីកាយរបស់អន្តេវាសិក រួចហុចស្បង់សម្រាប់ស្ងៀក
ហុចសង្ឃាដិទៅឲ្យអន្តេវាសិក រួចហើយត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ពេងក្តៅ
ចេញមកមុនហើយត្រូវក្រាលអាសនៈ ត្រូវបម្រុងទឹកលាងជើង តាំង
សម្រាប់កល់ជើង ទូនាប់សម្រាប់ជូតជើង រួចត្រូវសួរអន្តេវាសិកអំពីទឹក
ឆាន់ ។ ក្នុងវិហារណាដែលអន្តេវាសិកនៅ បើវិហារនោះស្មុកស្មាគ្រាក បើ
អាចារ្យអាចនឹងបោសច្រាស់ច្បាន ក៏គប្បីបោសច្រាស់ចុះ កាលនឹងបោស
ច្រាស់វិហារត្រូវនាំយកចាត្រនឹងចីវរចេញទៅជាមុន ហើយត្រូវទុកជាក់
កន្លែងមួយ ត្រូវនាំយកគ្រឿងកម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅទុកក្នុងទីសមគួរ
ត្រូវនាំយកពូកនឹងខ្នើយទៅទុកក្នុងទីសមគួរ កាលដែលនាំយកគ្រែទៅត្រូវ
ធ្វើឲ្យខាងស្រុលកុំឲ្យត្រូវជុំសនឹងផែនដី កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងត្រូវយក
ទៅទុកឲ្យល្អក្នុងទីសមគួរ កាលនឹងនាំយកតាំងទៅ ត្រូវធ្វើឲ្យខាងស្រុល
កុំឲ្យត្រូវជុំសនឹងផែនដី កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងត្រូវ ហើយយកទៅទុក
ឲ្យល្អក្នុងទីសមគួរ ត្រូវយកទូនាប់គ្រែទៅទុកក្នុងទីសមគួរ ត្រូវនាំយក
កន្ទោរទៅទុកក្នុងទីសមគួរ ត្រូវនាំយកផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែកទៅទុកក្នុងទី

ฉิมวาคฺโค ฯกภมตฺถุ ฉิกฺขิปิตพฺพํ ภุมฺมตฺถรณานิ ยถาปญฺญตฺตานิ
สนฺถเรตฺวา ฉิมวาคฺโค ฯกภมตฺถุ ฉิกฺขิปิตพฺพนฺติ ฯ สเจ
วิหาเร สนฺถตกานิ โหนฺติ ขุทฺทกานิ ปมาณิกานิ อาโลกสนฺธิกณฺณภาคา
ปมชฺชิตพฺพา สเจ เตสุ กปฺปิยกตานิ ปริภุตฺตานิ ภิกฺขูนญฺเจว
ภิกฺขุนีนญฺจ โหนฺติ โธวิตฺวา ปเทสิตฺวา ปมชฺชิตพฺพา สเจ
ปกาสิกานิ ปริภุตฺตานิ ภูมิยา ฉิกฺขิปิตพฺพานิ โหนฺติ โธวิตฺวา
ปเทสิตฺวา ปมชฺชิตพฺพา สเจ อปฺปกานิ โหนฺติ ภูมิยา ฉิกฺขิปิตพฺพานิ
สเจ อปฺปกานิ โหนฺติ ภูมิยา ฉิกฺขิปิตพฺพานิ สมฺมชฺชิตพฺพา
มหาวิหาเร ปน ฉิกฺขิปิตพฺพานิ ฉิกฺขิปิตฺวา ฯกภมตฺถุ
ฉิกฺขิปิตพฺพนฺติ ภุมฺมตฺถรณานิ ฉิตาเปตฺวา สาเปตฺวา
ปเปฺปาเฉตฺวา อาเนญฺชสิกวตฺถุ ยถาปญฺญตฺตานิ ปญฺญาเปตพฺพานิ มญฺจ-
ปฺปฉิฏฐานกา ฉิตาเปตฺวา ปมชฺชิตฺวา อาเนญฺชสิกวตฺถุ ยถาฐาเน
ฯปเปตพฺพา มญฺโจ ฉิตาเปตฺวา สาเปตฺวา ปเปฺปาเฉตฺวา ฉีฉิ
กตฺวา สาฆฺกานิ อปริยนฺเตน อสงฺฆฏฺเฏนฺเตน กวาฉปิฏฺฐิ
อาเนญฺชสิกวตฺถุ ยถาปญฺญตฺตานิ ปญฺญาเปตพฺโพ ปีฐโก ฉิตาเปตฺวา
สาเปตฺวา ปเปฺปาเฉตฺวา ฉีฉิ กตฺวา สาฆฺกานิ อปริยนฺ-
เตน อสงฺฆฏฺเฏนฺเตน กวาฉปิฏฺฐิ อาเนญฺชสิกวตฺถุ ยถาปญฺญตฺตานิ

សមគួរ កម្រាលផែនដីអាចារ្យត្រូវចំណាំកន្លែងដែលគេក្រាលយ៉ាងណា ហើយនាំយកទៅទុកកន្លែងសមគួរ ។ បើវិហារមានគ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសម្បុកពីរជាន់ជាដើម) ត្រូវចោសទម្លាក់អំពីពិតានជាមុន រួចសឹមចោសកន្ទៀតផ្ដែនៃសន្ទះបង្អួច បើជញ្ជាំងដែលគេលាបជ័រឆៅមានពណ៌សៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់រួចពូតចេញហើយសឹមជូត បើផ្ទៃដែលគេលាប ដោយពណ៌ខ្មៅមានពណ៌សៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់រួចពូតចេញហើយសឹមជូត បើផ្ទៃគេមិនបានលាបអ្វីទេ ត្រូវយកទឹកទៅច្រោះហើយសឹមចោស ត្រូវកំណត់ទុកកន្លែងចិត្តថា វិហារកុំបីស្មុកគ្រោកដោយធូលីខ្សាច់ ហើយប្រមូលសម្រាមយកទៅចាក់ចោលដោយឡែក លុះហាលគ្រឿងកម្រាលផែនដីហើយត្រូវគោះរួចសាយកទៅក្រាលទុកកន្លែងដដែលវិញ លុះហាលទូទាំងគ្រែរួចហើយត្រូវជូតរួចនាំយកទៅទុកជាក់នៅទីដដែលវិញ លុះហាលគ្រែហើយត្រូវគោះ រួចធ្វើឲ្យទាបស្រួលកុំឲ្យត្រដុះនឹងផែនដី កុំឲ្យប៉ះនឹងសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ រួចនាំយកទៅរៀបចំទុកដូចដែលវិញ លុះហាលតាំងរួចហើយត្រូវដុសលាងគោះឲ្យស្អាតហើយ ធ្វើឲ្យទាបស្រួល កុំឲ្យត្រដុសនឹងផែនដី កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ រួចសាយកទៅរៀបចំទុកដូចដើម

បញ្ញាបេតព្ពំ កិសិតិម្ពោហនំ ឯតាបេត្វា សោធេត្វា បប្ផោដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ឯសីធនបច្ចត្ថរណំ ឯតាបេត្វា សោធេត្វា បប្ផោដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ខេឌ្ឌបលុកោ ឯតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ ឋបេតព្ពោ អបស្សេនផលកំ ឯតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យ-ថាឋានេ ឋបេតព្ពំ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋា-មញ្ចំ ឯ ហេដ្ឋាបីឋំ ឯ បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ន ច អនន្តរាយិកាយ ភូមិយា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ចីវរំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរវំសំ ឯ ចីវរដ្ឋុំ ឯ បមជ្ជិត្វា ថារតោ អន្តំ ឯរតោ ភោគំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ ។ សចេ បុរត្ថិមា សរជា ឯតា ឯយន្តិ បុរត្ថិមា ឯតថាជា ៥កោតញ្ហ សចេ បច្ឆិមា សរជា ឯតា ឯយន្តិ បច្ឆិមា ឯតថាជា ៥កោ-តញ្ហ សចេ ឧត្តរា សរជា ឯតា ឯយន្តិ ឧត្តរ ឯតថាជា

វិញ លុះហាលពួកនឹងខ្នើយហើយ ត្រូវដុសលាងគោះចេញហើយ សាយកទៅរៀបចំទុកដូចដើមវិញ លុះហាលគ្រឿងក្រមាលសម្រាប់អង្គុយហើយ ត្រូវដុសលាងគោះឲ្យស្អាតហើយ សាយកទៅរៀបទុកដូចដើមវិញ លុះហាលកន្ទោរហើយ ត្រូវជូតឲ្យស្អាតរួចយកទៅទុកនៅទីជិតដែលវិញ លុះហាលក្តារសម្រាប់ផ្អែកហើយ ត្រូវជូតឲ្យស្អាតរួចនាំយកទៅទុកនៅទីជិតដែលវិញ ត្រូវរៀបទុកថ្ពាល់ទឹកចីវរ កាលនឹងទុកថ្ពាល់ ដៃម្ខាងត្រូវចាប់ថ្ពាល់ ដៃម្ខាងត្រូវស្ទាបមើលគ្រាមគ្រៃ ឬគ្រាមតាំងហើយសឹមទុកថ្ពាល់ តែកុំគប្បីទុកថ្ពាល់លើទីដែលមិនសមគួរឡើយ កាលនឹងទុកចីវរ ដៃម្ខាងត្រូវចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងត្រូវជូតស្បៃចីវរ ឬខ្សែសម្រាប់ហាលចីវរ ត្រូវបត់ជាយខាងណោះឲ្យជាផ្នត់មកខាងណោះ រួចសឹមទុកចីវរចុះ ។ បើខ្សល់បក់ទាំងជួលីមកពីទិសខាងកើត អាចារ្យត្រូវបិទបង្អួចខាងកើត បើខ្សល់បក់ទាំងជួលីមកពីទិសខាងលិច ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច បើខ្សល់បក់ទាំងជួលីមកពីទិសខាងជើង ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាង

ชเนตฺวา สเจ ธนวิณฺณา สาฏา ภวนฺติ ธนวิ-
ณฺณา ภวิตพฺพา ชเนตฺวา สเจ สีตกาโล โหติ
ธิกา ภวิตพฺพา วิชิตฺวา วตฺตุ๋ ชเนตฺวา สเจ อุณฺหกาโล
โหติ ธิกา ภวิตพฺพา ชเนตฺวา วตฺตุ๋ วิชิตฺวา ฯ สเจ
ปริเวณา อุกฺกาปิ โหติ ปริเวณา สมฺมชฺชิตพฺพา สเจ
เคหงฺคเณ อุกฺกาจา โหติ เคหงฺคเณ สมฺมชฺชิตพฺพา
สเจ อุปฏฺฐานสาลา อุกฺกาจา โหติ อุปฏฺฐานสาลา
สมฺมชฺชิตพฺพา สเจ อคฺคิสาลา อุกฺกาจา โหติ อคฺคิสา-
ลา สมฺมชฺชิตพฺพา สเจ วจฺจกุฏี อุกฺกาจา โหติ วจฺจ-
กุฏี สมฺมชฺชิตพฺพา สเจ จาฏิยา น โหติ จาฏิยา
อุปฏฺฐาเปตพฺพา สเจ ปริโภชนียา น โหติ ปริโภ-
ชนียา อุปฏฺฐาเปตพฺพา สเจ อาจมนกุมฺภิยา อุทกา
น โหติ อาจมนกุมฺภิยา อุทกา อาสิญฺจิตพฺพา ฯ
สเจ อเนฺตวาสิกสฺส อนภิรติ อุปชฺฌา โหติ อา-
จริเยน รูปกาเสตพฺพา รูปกาสาเปตพฺพา ธมฺมกถา
วา สชฺฌา กาตพฺพา สเจ อเนฺตวาสิกสฺส กุกฺกุจฺจ
อุปชฺฌา โหติ อาจริเยน วิโนเทตพฺพา วิโนทาเปตพฺพา

ដើង បើខ្យល់បក់ភាំងធូលីមកពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើ
រដូវត្រជាក់ អាចារ្យត្រូវបើកបង្អួចកង់វេលាថ្ងៃ ត្រូវបិទបង្អួចកង់វេលាយប់
បើរដូវក្តៅ អាចារ្យត្រូវបិទបង្អួចកង់វេលាថ្ងៃ ត្រូវបើកបង្អួចកង់វេលាយប់ ។
បើបរិវេណស្មុកស្មាគ្រកមិនស្អាត អាចារ្យត្រូវបោសទីបរិវេណចេញ បើ
បន្ទប់ស្មុកស្មាគ្រកមិនស្អាត អាចារ្យត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើពេងធាន់មិន
ស្អាត អាចារ្យត្រូវបោសពេងធាន់ចេញ បើពេងក្តើងស្មុកស្មាគ្រក អាចារ្យ
ត្រូវបោសពេងក្តើងចេញ បើបង្គន់ស្មុកស្មាគ្រក អាចារ្យត្រូវបោសបង្គន់
ចេញ បើគ្មានទឹកសម្រាប់ធាន់ អាចារ្យត្រូវដម្កល់ទឹកសម្រាប់ធាន់ បើគ្មាន
ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ អាចារ្យត្រូវដម្កល់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើទឹកក្នុង
ក្អមសម្រាប់លាងអាចមន៍គ្មានទេ អាចារ្យត្រូវចាក់ទឹកទៅក្នុងក្អមសម្រាប់
លាងអាចមន៍ ។ បើសេចក្តីអផ្សុកកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវ
បំបាត់អផ្សុកដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយធ្វើឲ្យបាត់អផ្សុកក៏បាន ឬត្រូវ
សម្តែងធម្មកថាដល់អន្តេវាសិក បើសេចក្តីសង្ស័យកើតឡើងដល់អន្តេវា-
សិក អាចារ្យត្រូវជួយបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវប្រើគេឲ្យជួយបន្ទោបង់

ឧបសម្បទាថា ភិក្ខុ តាតញ្ច សចេ អន្តេវាសិកោ ភិក្ខុ
ឱវដ្ដេតព្ពំ ឧបដ្ឋហិតុំ លោតិ អាចរិយេន វិវេចេតព្ពំ វិវេចា-
បេតព្ពំ ឧបសម្បទាថា ភិក្ខុ តាតញ្ច ។ សចេ អន្តេវា-
សិកោ ករុណម្ហិ អជ្ឈាបន្នោ លោតិ បរិវាសារហោ
អាចរិយេន ឧក្កុដ្ឋិំ តាតព្ពំ តិដ្ឋតិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ
អន្តេវាសិកស្ស បរិវាសំ ទាទេយ្យាតិ សចេ អន្តេវាសិ-
កោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ លោតិ អាចរិយេន
ឧក្កុដ្ឋិំ តាតព្ពំ តិដ្ឋតិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកំ
មូលាយ បដិកស្សេយ្យាតិ សចេ អន្តេវាសិកោ អា-
នត្តារហោ លោតិ អាចរិយេន ឧក្កុដ្ឋិំ តាតព្ពំ តិដ្ឋតិ
ន្តុ ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកស្ស មានត្តំ ទាទេយ្យាតិ
សចេ អន្តេវាសិកោ អព្ភានារហោ លោតិ អាចរិយេន
ឧក្កុដ្ឋិំ តាតព្ពំ តិដ្ឋតិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកំ
អព្ភេយ្យាតិ ។ សចេ សង្ឃោ អន្តេវាសិកស្ស កម្មំ
កត្តុកាមោ លោតិ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនី-
យំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា អាចរិយេន
ឧក្កុដ្ឋិំ តាតព្ពំ តិដ្ឋតិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិ-

ก็ดี ឬត្រូវសម្តែងធម្មកថាដល់អន្តេវាសិក បើអន្តេវាសិកមានទិដ្ឋិទុស្សគ្គៀន អាចារ្យត្រូវដោះស្រាយដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវបង្គាប់គេឲ្យជួយដោះស្រាយក៏ដោយ ឬត្រូវសម្តែងធម្មកថាដល់អន្តេវាសិក ។ បើអន្តេវាសិកត្រូវគរុកាបត្តិគួរនឹងចូលបរិវាស អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទ្វល់ទ្វាយថា សង្ឃគួរឲ្យបរិវាសដល់អន្តេវាសិក ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកគួរទាញអន្តរាបត្តិចូលមកកាន់មូលាបត្តិ អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទ្វល់ទ្វាយថា សង្ឃគប្បីទាញអន្តរាបត្តិចូលមកកាន់មូលាបត្តិ ចំពោះអន្តេវាសិកដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកគួរដល់មានត្ត អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទ្វល់ទ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់អន្តេវាសិកដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកគួរដល់អព្ភានកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទ្វល់ទ្វាយថា សង្ឃគប្បីធ្វើអព្ភានកម្មចំពោះអន្តេវាសិក ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ បើសង្ឃចង់ធ្វើកម្ម គឺតជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ឧក្ខេបនីយកម្មក្តីដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីទ្វល់ទ្វាយថា សង្ឃ

ภิกฺขุ ภิกฺขุ ๆ ภิกเวยฺย ลภนฺตาเย ๆ ปริ.ฌา-
เปยฺยาถ ภิกฺขุ ๆ ปจฺฉาสมณฺเณน ภิกฺขุ สทฺธิ-
วิหาริเกน ๆ ปจฺฉาสมณฺเณน อนฺเตวาสิเกน ๆ
อุทฺเทสกาเลน ๆ อาจริเยน อุสฺสุกฺกา ภาตพฺพา ภิกฺขุ
ๆ ฯ อนฺเตวาสิโก สมฺมาวตฺเตยฺย โลเม ชาเตยฺย
เนตฺถารํ วตฺเตยฺย สเงฺฆ ๆ ปฏิปชฺเชยฺยาถ ฯ
สเจ อนฺเตวาสิกสฺส ปตฺโต โหติ ภาตพฺโพ โหติ อาจริย-
เน อาจิกฺขิตพฺโพ ฯ ภิกฺขเวยฺยาสิ ๆ อุสฺสุกฺกา ๆ ภาตพฺพา
ภิกฺขุ ๆ ฯ อนฺเตวาสิกสฺส ปตฺโต โหติ ภาริเยน ๆ สเจ
อนฺเตวาสิกสฺส ปตฺโต ภาตพฺโพ โหติ อาจริเยน
อาจิกฺขิตพฺโพ ฯ ภิกฺขเวยฺยาสิ ๆ อุสฺสุกฺกา ๆ ภาตพฺพา
ภิกฺขุ ๆ ฯ อนฺเตวาสิกสฺส ปตฺโต ภาริเยน ๆ สเจ
อนฺเตวาสิกสฺส จีวรํ โหติ ภาตพฺพํ โหติ อาจริเยน อา-
จิกฺขิตพฺโพ ฯ ภิกฺขเวยฺยาสิ ๆ อุสฺสุกฺกา ๆ ภาตพฺพา
ภิกฺขุ ๆ ฯ อนฺเตวาสิกสฺส จีวรํ ภาริเยน ๆ สเจ
อนฺเตวาสิกสฺส จีวรํ ภาเรน ๆ ภาตพฺพา โหติ อาจริเยน
อาจิกฺขิตพฺโพ ฯ ภิกฺขเวยฺยาสิ ๆ อุสฺสุกฺกา ๆ ภาตพฺพา

មិនគប្បីធ្វើកម្ម ឬគប្បីបង្អោនទៅ ដើម្បីកម្មស្រាលដល់អន្តេវាសិកដោយ
ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើកម្ម គឺតជ្ឈត្តិយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្ម
ក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ឧក្ខេបនីយកម្មក្តី សង្ឃបានធ្វើដល់អន្តេវាសិក
នោះរួចហើយ អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យអន្តេ-
វាសិកគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ គប្បីសម្រមបភេម (គឺលែងប្រកែកប្រកាន់)
គប្បីប្រព្រឹត្តនូវការរើខ្ជិនចេញចាកអាចត្តិ សង្ឃគប្បីរម្ងាប់នូវកម្មនោះ ។
បើអន្តេវាសិកត្រូវការលាងចីវរ អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីលាងយ៉ាង
នេះ ពុំនោះសោតត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់អន្តេវាសិកគួរលាង
ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកត្រូវការធ្វើចីវរ អាចារ្យត្រូវប្រាប់
ថា អ្នកគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ ឬក៏ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់អន្តេវា-
សិកគួរធ្វើដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកត្រូវការនឹងដាំទឹកជ្រលក់
អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវដាំទឹកជ្រលក់យ៉ាងនេះ ពុំនោះសោត
ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា អន្តេវាសិកគួរដាំទឹកជ្រលក់ដោយឧបាយដូច
ម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកត្រូវការនឹងជ្រលក់ចីវរ អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នក
គប្បីជ្រលក់ចីវរបែបនេះ ឬក៏ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា អន្តេវាសិកគប្បី

กตินฺนํ ขฺวาหํ ภนฺเต อาฬารสฺส กาลามสฺส ปพฺพชฺชาย จรามิ ปพฺพชฺชาย จรนฺตสฺส สาฬุกกาลามกา สมฺภาวนียกาลามกา สมฺภาวนียกาลามกา ปาฏิกงฺขา น จ อฏฺฐนฺนญฺเจว ปญฺญานมตฺถาย ฯ สเจ อาฬารกาลามกา ตาวนฺตาเนว ปาฏิกงฺขา ยาวตาย ปน อุปฏฺฐานาย ปาฏิกงฺขา อาคเมตฺวานฺนิ ฯ

อาฬารกาลามวาทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๙๕) เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน อาฬารกาลามกา อาจริยเยสุ น สมฺภาวนฺนิ ฯ ภควาตา ปาตมตฺตา อาเภ-เจสุ ฯ น ตาวตา อาฬารกาลามกา อาจริยฏฺฐา น สมฺภาวนฺติตฺวา ยาว น สมฺภาวนฺเตยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เนว สมฺภาวนฺนิ ฯ ภควาตา ปาตมตฺตา อาเภเจสุ ฯ อนุปาทาปิ ตาวตา อสมฺภาวนฺนิ ปณาเมตุ ฯ ปาฏิ ปน ตาวตา ปณาเมตาปิ ฯ ปณาเมปิ ตนฺนิ ปา มายิน ปฏิกฺกมีตา[๑] ปา นิมาร เต ปตฺตีปาตนิ ปา ชาปา ตยา อุปฏฺฐาตาปิตา ปา ตาเยน ปาญฺเญเตติ ปาตาย

๑ มา ตีน ปฏิกฺกมาติ กตฺตุ เญตฺตเก ทิสฺสติ ฯ

ជ្រលក់ចីវរដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ ប្រែឲ្យសព្វស្មើល្អ ម៉ៅដំណក់ទឹកស្រក់មិនទាន់អស់ កុំអាលដើរចេញ ។ បើអន្តេវាសិកមានដម្បី អាចារ្យត្រូវថែទាំជាពហុអស់ជីវិត ត្រូវធ្វើចំលុះតែជាដម្បី ។

ចប់អន្តេវាសិកវត្ត ។

(៤៥) សម័យនោះឯង ពួកអន្តេវាសិកមិនបានប្រែព្រឹត្តល្អនឹងពួកអាចារ្យឡើយ ។ កិកុធាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុធាំងឡាយ អន្តេវាសិកត្រូវប្រែព្រឹត្តឲ្យល្អនឹងអាចារ្យ អន្តេវាសិកណាមិនប្រែព្រឹត្តឲ្យល្អ នឹងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អន្តេវាសិកទាំងនោះក៏នៅតែប្រែព្រឹត្តមិនល្អដដែល ។ កិកុធាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុធាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យអាចារ្យបណ្តេញចេញនូវអន្តេវាសិកណាដែលប្រែព្រឹត្តមិនល្អនឹងអាចារ្យបាន ។ ម្នាលកិកុធាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវបណ្តេញអន្តេវាសិក ដូចសេចក្តីតទៅនេះ ។ គឺអាចារ្យបញ្ជាក់អន្តេវាសិកដោយកាយ ឬដោយវាចា

วิญฺญาเปติ กายេน ภงฺคาย วิญฺญาเปติ ปณามิโต
โหตีติ อนฺเตวาสิโก น กายេน วิญฺญาเปติ น
ภงฺคาย วิญฺญาเปติ น กายេน ภงฺคาย วิญฺญาเปติ น
ปณามิโต โหตีติ อนฺเตวาสิโกติ ฯ เตน ขោ បន
សមយេន អนฺเตวาสิโก ปณามิโต น ขมาเปติ ฯ
ภควาโต ឯតមตฺถំ អาโรเจสุំ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ขมาเปตุนฺติ ฯ เอวំ ขมาเปติ ฯ ภควาโต ឯតមตฺถំ
អาโรเจสุំ ฯ น ภิกฺขเว ปณามิเตน น ขมา-
เปตพฺพោ យោ น ขมาเปยฺย អาปตฺติ ទុក្កដสฺสาติ ฯ
តេន ខោ បន សមយេន អាចរิยោ ขมิตพฺพยาจา
น ขมติ ฯ ภควาโต ឯតមตฺถំ អาโรเจสุំ ฯ

ប្តូបញ្ឆាក់ទាំងកាយទាំងវាចាថា ខ្ញុំបណ្តេញអ្នកឯងដូច្នេះក្តី ថាអ្នកឯងកុំនៅក្នុងទីនេះដូច្នេះក្តី ថាអ្នកឯងចូរនាំយកបាត្រចីវរបស់អ្នកឯងចេញទៅដូច្នេះក្តី ថាអ្នកឯងមិនត្រូវបម្រើខ្ញុំដូច្នេះក្តី (យ៉ាងនេះ)ជានឈ្មោះថា អាចារ្យបណ្តេញអន្តេវាសិក (បើ) អាចារ្យមិនបានបញ្ឆាក់អន្តេវាសិកដោយកាយប្តូដោយវាចា មិនបានបញ្ឆាក់ទាំងកាយទាំងវាចាទេ មិនហៅថា អាចារ្យបណ្តេញអន្តេវាសិកឡើយ ។ សម័យនោះឯង ពួកអន្តេវាសិកដែលអាចារ្យបានបណ្តេញចេញហើយ មិនបានសូមអាចារ្យឲ្យអត់ទោសវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យពួកអន្តេវាសិកសូមអាចារ្យឲ្យអត់ទោសឲ្យវិញបាន ។ ពួកអន្តេវាសិកក៏នៅតែមិនសូមអាចារ្យឲ្យអត់ទោសឲ្យដដែល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯអន្តេវាសិកដែលអាចារ្យបានបណ្តេញចេញហើយមិនគួរជាមិនសូមអាចារ្យឲ្យអត់ទោសឲ្យវិញទេ អន្តេវាសិកណាដែលមិនបានសូមអាចារ្យឲ្យអត់ទោសឲ្យ ទើងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង ពួកអាចារ្យដែលអន្តេវាសិកបានសូមឲ្យអត់ទោសឲ្យវិញ ក៏មិនព្រមអត់ទោសឲ្យទៀឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន

อนุฆาฬนาปิ ภิกฺขเว ๒ปิตฺตานิ ๗ เสา ๒ปตฺโต ๗ อนฺโต-
ภาสิกา ปกฺกมนฺติปิ วิภฺภมนฺติปิ ติตฺถิยเสปิ สงฺก-
มนฺติ ๗ ภควาโต ฬตมตฺถ อาโรเจสุ ๗ น ภิกฺขเว
๒มาปิยมาเนน น ๒ปิตฺตพฺโ โย น ๒เมยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺสาติ ๗ เตน โข ปน สมเยน อาจริยา
สมฺมาวตฺตนฺติ ปณามนฺติ อสมฺมาวตฺตนฺติ น ปณามนฺติ ๗
ภควาโต ฬตมตฺถ อาโรเจสุ ๗ น ภิกฺขเว สมฺมา-
วตฺตนฺโต ปณามนฺตสฺโ โย ปณามเยฺย อาปตฺติ ทุกฺก-
ฏสฺส น ต ภิกฺขเว อสมฺมาวตฺตนฺโต น ปณามนฺตสฺโ โย
น ปณามเยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๗ ปญฺหา ภิกฺขเว
อนฺเตวาสิเกน สมฺมาคเตน อนฺเตวาสิกา ปณามนฺตสฺโ
อาจริยมฺหิ ชาติมตฺตา ปิตมฺ ปิตามหา ชาติมตฺโต ปสาเธ

ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអាចារ្យអត់ទោសឲ្យ ។ ពួកអាចារ្យទាំងនោះក៏នៅតែមិនព្រមអត់ទោសឲ្យដដែល ។ ពួកអន្តេវាសិកក៏ចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ រត់ចូលពួកតិរ្ថិយខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យណាដែលអន្តេវាសិកសូមឲ្យអត់ទោសឲ្យ ត្រូវតែអត់ទោសឲ្យវិញ (បើ) អាចារ្យណាមិនអត់ទោសឲ្យទេ នឹងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង ពួកអាចារ្យបណ្តេញអន្តេវាសិកដែលមានវត្តប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវចេញ មិនបានបណ្តេញអន្តេវាសិកដែលប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកដែលមានវត្តប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវហើយ អាចារ្យមិនត្រូវបណ្តេញចេញទេ អាចារ្យណាបណ្តេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែបើអន្តេវាសិកដែលមិនប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវល្អ អាចារ្យគប្បីបណ្តេញចេញ បើមិនបណ្តេញចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកប្រកបដោយអង្គ៥ អាចារ្យត្រូវបណ្តេញចេញ (ឯអង្គ៥នោះ) គឺអន្តេវាសិកគ្មានសេចក្តីស្រឡាញ់ពេញចិត្តមាំនឹងអាចារ្យ ១ គ្មានសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំ ១ គ្មាន

โหติ ฉาฬิมตฺตา หิริ โหติ ฉาฬิมตฺโต ตาวเก โหติ ฉาฬิมตฺตา ภาวนา โหติ สเมหิ เจ ภิกฺขเว ปญฺหาพฺเยหิ สมฺปาเทติ อโยคกฺเขมาย ปณามเมตฺเว ฯ ปญฺหิ ภิกฺขเว อพฺเยหิ สมฺปาเทติ อโยคกฺเขมาย น ปณามเมตฺเว อาจริยมุฏฺ อฑฺฒมาฬกุ เปมนีโย โหติ อฑฺฒมาฬกุ ปสาโท โหติ อฑฺฒมาฬกุ หิริ โหติ อฑฺฒมาฬกุ ตาวเก โหติ อฑฺฒมาฬกุ ภาวนา โหติ สเมหิ เจ ภิกฺขเว ปญฺหาพฺเยหิ สมฺปาเทติ อโยคกฺเขมาย น ปณามเมตฺเว ฯ ปญฺหิ ภิกฺขเว อพฺเยหิ สมฺปาเทติ อโยคกฺเขมาย อลฺ ปณามเมตุ อาจริยมุฏฺ ฉาฬิมตฺตา เปมนีโย โหติ ฉาฬิมตฺโต ปสาโท โหติ ฉาฬิมตฺตา หิริ โหติ ฉาฬิมตฺโต ตาวเก โหติ ฉาฬิมตฺตา ภาวนา โหติ สเมหิ เจ ภิกฺขเว ปญฺหาพฺเยหิ สมฺปาเทติ อโยคกฺเขมาย อลฺ ปณามเมตุ ฯ ปญฺหิ ภิกฺขเว อพฺเยหิ สมฺปาเทติ อโยคกฺเขมาย ฉาลฺ ปณามเมตุ อาจริยมุฏฺ อฑฺฒมาฬกุ เปมนีโย โหติ อฑฺฒมาฬกุ ปสาโท เปหติ อฑฺฒมาฬกุ หิริ โหติ

សេចក្តីអៀនខ្មាសមាំ ๑ គ្មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងមាំ ๑ គ្មានភាវនាមាំមួន ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកប្រកបដោយអង្គ ๕ នេះឯង អាចារ្យត្រូវបណ្តេញចេញបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកប្រកបដោយអង្គ ๕ អាចារ្យមិនត្រូវបណ្តេញចេញទេ (ឯអង្គ ๕ នោះ) គឺ អន្តេវាសិកមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពេញចិត្តមាំនឹងអាចារ្យ ๑ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំ ๑ មានសេចក្តីអៀនខ្មាសមាំ ๑ មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងមាំ ๑ មានភាវនាមាំមួន ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ๕ នេះឯង អាចារ្យមិនត្រូវបណ្តេញចេញទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ๕ ហើយ អាចារ្យគួរបណ្តេញ (ឯអង្គ ๕ នោះ) គឺ អន្តេវាសិកគ្មានសេចក្តីស្រឡាញ់ពេញចិត្តមាំនឹងអាចារ្យ ๑ គ្មានសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំ ๑ គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាសមាំ ๑ គ្មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងមាំ ๑ គ្មានភាវនាមាំមួន ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ๕ នេះឯងហើយ អាចារ្យគួរបណ្តេញចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ๕ (ចំណែកខាងល្អ) ហើយ អាចារ្យមិនត្រូវបណ្តេញចេញទេ (ឯអង្គ ๕ នោះ) គឺអន្តេវាសិកមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពេញចិត្តមាំនឹងអាចារ្យ ๑ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំ ๑ មានសេចក្តីអៀនខ្មាស

อนิมนฺโต ตาวเก โหติ อนิมนฺตา ภาวนา โหติ ฯเปฯ
ขา ภิกฺขเว ปญฺหาเฉฺทหิ สมนฺนาคโต อเนฺตวาสิโก
ชาลึ ปณาเมตุ ๆ ปญฺหา ภิกฺขเว อเนฺตหิ ส-
มนฺนาคตา อเนฺตวาสิกา อปฺปณาเมนฺโต อาจริโย สาติ-
สาเร โหติ ปณาเมนฺโต อนติสาเร โหติ อาจ-
ริยปฺปิ ชานิมนฺตุ เปมา โหติ ชานิมนฺโต ปสาโธ
โหติ ชานิมนฺตา ปีรี โหติ ชานิมนฺโต ตาวเก โหติ
ชานิมนฺตา ภาวนา เปติ ฯเปฯ ขา ภิกฺขเว ปญฺ-
หาเฉฺทหิ สมนฺนาคตา อเนฺตวาสิกา อปฺปณาเมนฺโต อาจ-
ริโย สาติสาเร โหติ ปณาเมนฺโต อนติสาเร
โหติ ๆ ปญฺหา ภิกฺขเว อเนฺตหิ สมนฺนาคตา อเนฺต-
วาสิกา ปณาเมนฺโต อาจริโย สาติสาเร โหติ
อปฺปณาเมนฺโต อนติสาเร โหติ อาจริยปฺปิ อนิ-
มนฺตุ เปมา โหติ อนิมนฺโต ปสาโธ โหติ อนิ-
มนฺตา ปีรี โหติ อนิมนฺโต ตาวเก โหติ อนิมนฺตา
ภาวนา โหติ ฯเปฯ ขา ภิกฺขเว ปญฺหาเฉฺทหิ

ម៉ាំ ១ មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងម៉ាំ ១ មានការនាម៉ាំមួន ១ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯងហើយ អាចារ្យ
មិនគួរបណ្តេញចេញទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យមិនបានបណ្តេញ
អន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ (ចំណែកខាងអាក្រក់ហើយ) នឹងមាន
ទោស (គឺត្រូវអាបត្តិមិនខានឡើយ) (បើ) អាចារ្យបណ្តេញចេញហើយ
ទើបគ្មានទោស (គឺមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ) (ឯអង្គ ៥ ចំណែកខាងអា
ក្រក់នោះ) គឺអន្តេវាសិកគ្មានសេចក្តីស្រឡាញ់ពេញចិត្តម៉ាំនឹងអាចារ្យ ១
គ្មានសេចក្តីជ្រះថ្លាម៉ាំ ១ គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាសម៉ាំ ១ គ្មានសេចក្តីគោរព
កោតក្រែងម៉ាំ ១ គ្មានការនាម៉ាំមួន ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យកាល
មិនបណ្តេញអន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯងហើយ នឹងមាន
ទោស (បើ) អាចារ្យបណ្តេញចេញនឹងឥតទោស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អាចារ្យកាលបណ្តេញអន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ (ចំណែកខាង
ល្អ) ហើយ នឹងមានទោស (បើ) មិនបានបណ្តេញចេញទេ នឹងឥត
ទោស (ឯអង្គ ៥ នោះ) គឺ អន្តេវាសិកមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពេញចិត្តម៉ាំ
នឹងអាចារ្យ ១ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាដ៏ម៉ាំ ១ មានសេចក្តីអៀនខ្មាសម៉ាំ ១
មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងម៉ាំ ១ មានការនាដ៏ម៉ាំមួន ១ ម្នាលភិក្ខុ

សប្បាភតំ អន្តេវាសិកតំ បលាមេន្តោ អាចរិយោ សាតិសារោ ហោតីតិ ។

(๙๖) តេន ខោ បន សមយេន កិត្តិ ឧស-ភស្សបុត្ត ឧសភស្សបុត្តាតិ ពាលា អព្យត្តា និស្សយំ ទេន្តិ ។ និស្សន្តិ អាចរិយា ពាលា អន្តេវាសិកា បលាមេន្តិ និស្សន្តិ អាចរិយា អព្យត្តា អន្តេវាសិកា ព្យត្តា និស្សន្តិ អាច-រិយា អប្បស្សុតា អន្តេវាសិកា ពហុស្សុតា និស្សន្តិ អាចរិយា ធុប្បញ្ញា អន្តេវាសិកា បញ្ញវន្តោ ។ យេ តេ កិត្តិ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កេចំ ហិ នាម កិត្តិ ឧសភស្សបុត្ត ឧសភស្សបុត្តាតិ ពាលា អព្យត្តា និស្សយំ ទស្សន្តិ និស្សន្តិ អាចរិយា ពាលា អន្តេវាសិកា បលាមេន្តិ និស្សន្តិ អាចរិយា អព្យត្តា អន្តេវាសិកា ព្យត្តា និស្សន្តិ អាចរិយា អប្បស្សុតា អន្តេវាសិកា ពហុស្សុតា និស្សន្តិ អាចរិយា ធុប្បញ្ញា អន្តេវាសិកា បញ្ញវន្តោតិ ។ អថខោ តេ កិត្តិ

ទាំងឡាយ អាចារ្យគាលបណ្តេញនូវអន្តេវាសិកដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯងហើយ នឹងមានទោសមិនខាន ឡើយ បើមិនបានបណ្តេញចេញទេ ក៏ឥតមានទោសឡើយ ។

(๘๖) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយជាបុគ្គលពាលមិនឆ្លាសឱ្យនិស្ស័យ (ដល់អន្តេវាសិក) ដោយអាងថា យើងមានវស្សា ១០ ហើយ យើងមានវស្សា ១០ ហើយ ។ ពួកអាចារ្យជាមនុស្សពាល ពួកអន្តេវាសិកជាបណ្ឌិតក៏ប្រាកដ ពួកអាចារ្យជាមនុស្សមិនឆ្លាស ពួកអន្តេវាសិកជាមនុស្សឆ្លាសក៏ប្រាកដ ពួកអាចារ្យជាមនុស្សចេះដឹងតិច ពួកអន្តេវាសិកជាមនុស្សចេះដឹងច្រើនក៏ប្រាកដ ពួកអាចារ្យជាមនុស្សអាប់ឥតបញ្ញា ពួកអន្តេវាសិកជាមនុស្សមានបញ្ញាក៏ប្រាកដ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុទាំងឡាយជាមនុស្សពាលមិនឆ្លាសមិនសមបើនឹងហ៊ានឱ្យនិស្ស័យ (ដល់អន្តេវាសិក) ដោយអាងថា យើងមានវស្សា ១០ ហើយ យើងមានវស្សា ១០ ហើយ ពួកអាចារ្យជាមនុស្សពាល ពួកអន្តេវាសិកជាបណ្ឌិតក៏ប្រាកដ ពួកអាចារ្យមិនឆ្លាស ពួកអន្តេវាសិកឆ្លាសក៏ប្រាកដ ពួកអាចារ្យចេះដឹងតិច ពួកអន្តេវាសិកចេះដឹងច្រើនក៏ប្រាកដ ពួកអាចារ្យអាប់ឥតបញ្ញា ពួកអន្តេវាសិកមានបញ្ញាក៏ប្រាកដ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ

ภควาติ ปทมตฺถํ อาเวเทสุ ฯ สพฺเพ ตสฺส กิริย กิตฺตเก กิตฺต ธมฺมสมฺปฺ ธมฺมสมฺปตฺติ ฆาฬา อตฺถาย ฯ ธมฺมสมฺปตฺติ ฆาฬา... อนฺตรายกรา ปญฺ-ญาตฺติ ฯ สพฺเพ ภควนฺตนฺติ ฯ วิสาขาติ ตุทฺธา ภควา... วิสาขาสฺส ธมฺมึ กถ กตฺวา กิตฺตเก อาทิมฺหิ ฯ กิตฺตเก ฆาเลน อตฺถาย ธมฺมสฺส ฯ ตาสฺเว เยว ธเนยฺย อาทตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กิตฺตเก ฆาเลน กิตฺตก ปฏิฆาเลน ธมฺมสมฺปฺ ฯ อติเรกธมฺมสมฺปฺ ฯ ธมฺมสมฺปตฺติ ฆาตุนฺติ ฯ

(๙๗) เตน เขา ปน สมเยน กิตฺตเก อาทิยุ-ปชฺฌายสฺส ปกฺกนฺตสฺมิ วิพฺภนฺตสฺมิ กาลกตสฺมิ ปกฺขสงฺกนฺตสฺมิ ธมฺมสมฺปตฺติยา ฯ ภควาติ ปทมตฺถ ฯ ปกฺขิมา กิตฺตเก ธมฺม-ปตฺติยา อุปชฺฌายสฺส อุปชฺฌายา ปกฺกนฺต

ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯងថា ពួកភិក្ខុជាមនុស្សពាលមិនឆ្លាសឲ្យនិស្សយ (ដល់អន្តេវាសិក) ដោយអាងថា យើងមានវស្សា ១០ ហើយ យើងមានវស្សា ១០ ហើយ ពួកអាចារ្យជាមនុស្សពាល ... ពួកអន្តេវាសិកមានបញ្ញាក៏ប្រាកដ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ... ក៏ទ្រង់បន្ទោស លុះទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទើបធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាមនុស្សពាលមិនឆ្លាស មិនត្រូវឲ្យនិស្សយទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ទើបត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលឆ្លាសប្រតិពល មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាច្រើនជាង ១០ ឡើងទៅ ឲ្យនិស្សយបាន ។

(៤៧) សម័យនោះឯង កាលបើអាចារ្យនឹងឧបជ្ឈាយ៍ទាំងឡាយចៀសចេញទៅក្តី សឹកចេញទៅក្តី ធ្វើមរណកាលទៅក្តី រត់ចូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយក្តី ពួកភិក្ខុក៏មិនដឹងសេចក្តីរម្ងាប់ថាកនិស្សយ គឺដាច់និស្សយបានឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរម្ងាប់និស្សយ គឺដាច់និស្សយ ព្រោះឧបជ្ឈាយ៍នេះមាន ៥ យ៉ាង គឺទី ១ ឧបជ្ឈាយ៍ចៀសចេញទៅក្តី

กถ ปเนตสฺส วิภงฺเค กาลกตาย กถ ปกฺขสงฺกนฺตสฺส กถ อาณาตฺติยา ปฏิปฺปสฺสทฺธิ ฯ ตตฺถ ขนฺธกวาเร ปฏิกฺขิตฺตา ตาว อนิสฺสายปพฺพชิปฺปสฺสทฺธิ อุปชฺฌายมฺหา ฯ ตถา หิ ตตฺถ วุตฺตา อนิสฺสายปพฺพชิปฺปสฺสทฺธิ อาจริยมฺหา อาจริยา ปกฺกนฺตสฺส กถ ปเนตสฺส วิภงฺเค กาลกตาย กถ ปกฺขสงฺกนฺตสฺส กถ อาณาตฺติยา ปฏิปฺปสฺสทฺธิ อุปชฺฌายเนว กถ สมานสวาสกาย[๑] ปน ปฏิกฺขิตฺตา ตถา อนิสฺสายปพฺพชิปฺปสฺสทฺธิ อาจริยมฺหา ฯ

(๙๘) ปญฺหาปิ ปฏิกฺขิตฺตา อนฺเตวาสิกสมนฺตกาย ปฏิกฺขิตฺตา จ อุปสมฺปาเปตพฺพ จ อนิสฺสายา ปาตพฺพ จ สามเณราย อุปฏฺาเปตพฺพ จ อาเสวิตฺเวน สี. ลกฺขเณน สมนฺตกา ปน อาเสวิตฺเวน สมา. ธิกฺขเณน สมนฺตกา ปน อาเสวิตฺเวน ปญฺา. ขเณน สมนฺตกา ปน อาเสวิตฺเวน วิมุตฺติกฺขเณน สมนฺตกา ปน อาเสวิตฺเวน วิมุตฺติญาณทสฺ. ธนกฺขเณน สมนฺตกา ปน ตถา ปฏิกฺขิตฺตา

---

๑ ม. สมานสวาสกาย ฯ

ទី ២ ឧបជ្ឈាយ៍សឹកចេញទៅក្តី ទី ៣ ឧបជ្ឈាយ៍ធ្វើមរណកាលទៅក្តី ទី ៤ ឧបជ្ឈាយ៍ទៅកាន់តិរ្ថិយក្តី ទី ៥ ឧបជ្ឈាយ៍បណ្តេញចេញក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការដែលរម្ងាប់និស្ស័យ គឺដាច់និស្ស័យព្រោះឧបជ្ឈាយ៍មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរម្ងាប់និស្ស័យ គឺដាច់និស្ស័យព្រោះអាចារ្យនេះមាន ៦ យ៉ាង គឺទី ១ អាចារ្យចៀសចេញទៅក្តី ទី ២ សឹកចេញទៅក្តី ទី ៣ ធ្វើមរណកាលទៅក្តី ទី ៤ ទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយក្តី ទី ៥ សឹកចេញទៅក្តី ទី ៦ អាចារ្យបានទៅនៅរួបរួមជាមួយនឹងឧបជ្ឈាយ៍ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការដែលរម្ងាប់និស្ស័យ គឺដាច់និស្ស័យព្រោះអាចារ្យមាន ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

(៩៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនឡើយ គឺភិក្ខុដែលមិនប្រកបដោយសីលក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ គឺជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មិនប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិកន្ធជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង

បញ្ចមាឆ្កេហិ សមង្គតគេន កិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេ-
តព្ពំ ន និស្សយោ ទាតព្ពោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេ-
តព្ពោ ។ បញ្ចហិ កិក្ខវេ អង្គេហិ សមង្គតគេន
កិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាម-
ណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ **អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន ស-
មង្គតគោ ហោតិ អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមង្គ-
តគោ ហោតិ អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន សមង្គតគោ
ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមង្គតគោ ហោតិ
អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមង្គតគោ**
ហោតិ ឥមេហិ ខោ កិក្ខវេ បញ្ចមាឆ្កេហិ សមង្គតគេន
កិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេ-
រោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ ។ អបរេហិបិ កិក្ខវេ បញ្ចមាឆ្កេហិ
សមង្គតគេន កិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្ពំ ន និស្សយោ
ទាតព្ពោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ អត្តនា ន
អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមង្គតគោ ហោតិ ន បរំ
អសេក្ខេ សីលក្ខន្ធេ សមាទបេតា អត្តនា ន អសេ-
ក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមង្គតគោ ហោតិ ន បរំ

មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន គឺភិក្ខុប្រកបដោយសីលក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនឡើយ គឺ ភិក្ខុមិនប្រកបដោយសីលក្ខន្ធជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំកុលបុត្រដទៃឲ្យកាន់យកនូវសីលក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំកុលបុត្រដទៃឲ្យ

អសេក្ខេ សមាធិក្ខន្ធេ សមាធិបេតា អត្តនា ច អសេ-
ក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន សមង្គតតោ ហោតិ ច បរំ អសេក្ខេ
បញ្ញាខន្ធេ សមាធិបេតា អត្តនា ច អសេក្ខេន វិមុត្តិ-
ក្ខន្ធេន សមង្គតតោ ហោតិ ច បរំ អសេក្ខេ វិមុត្តិក្ខន្ធេ
សមាធិបេតា អត្តនា ច អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្ស-
នក្ខន្ធេន សមង្គតតោ ហោតិ ច បរំ អសេក្ខេ វិមុត្តិ-
ញាណទស្សនក្ខន្ធេ សមាធិបេតា ឥមេហិ ទោ តិក្ខ-
ត្តុំ បញ្ចហាកេហិ សមង្គតតេន តិក្ខត្តុំ ច ឧបសម្បា-
ទេតព្វំ ច និស្សយោ ទាតព្វោ ច សាមណេរេ ឧបដ្ឋា-
បេតព្វោ ។ បញ្ចហិ តិក្ខត្តុំ អង្គេហិ សមង្គតតេន
តិក្ខត្តុំ ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាម-
ណេរេ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អត្តនា អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន
សមង្គតតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ សីលក្ខន្ធេ សមា-
ធិបេតា អត្តនា អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមង្គ-
តតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ សមាធិក្ខន្ធេ សមាធិ-
បេតា អត្តនា អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន សមង្គតតោ
ហោតិ បរំ អសេក្ខេ បញ្ញាខន្ធេ សមាធិបេតា អត្តនា

កាន់យកនូវសមាធិក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធជាអសេក្ខៈ ដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំកុលបុត្រដទៃ ឲ្យកាន់យកនូវបញ្ញាខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំកុលបុត្រដទៃ ឲ្យកាន់យកនូវវិមុត្តិក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំកុលបុត្រដទៃឲ្យកាន់យកនូវវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ម្នាលកិកុ ពាំងឆ្ងាយ កិកុប្រកបដោយអង្គពាំង៩នេះ មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ ។ ម្នាលកិកុពាំងឆ្ងាយ កិកុប្រកបដោយអង្គ ៩ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺកិកុប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំកុលបុត្រដទៃឲ្យកាន់យកនូវសីលក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំកុលបុត្រដទៃឲ្យកាន់យកនូវសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំកុលបុត្រដទៃឲ្យកាន់យកនូវបញ្ញាខន្ធជាអសេក្ខៈ ១

อาสวกฺขยาณปฏิสมฺภิทาญาณสมงฺคิสฺส ขีณาสวสฺส ภิกฺขุโน สมฺมทญฺญาวิมุตฺตสฺส ปจฺจเวกฺขณาย ปวตฺตา ปญฺญา ปจฺจเวกฺขณาญาณนฺติ อิมานิ ปญฺจ ปจฺจเวกฺขณาญาณานิ ฯ ตตฺถ ยสฺมา ขีณาสวสฺส ภิกฺขุโน ปจฺจเวกฺขณาญาณานิ ปวตฺตนฺติ ตสฺมา ตานิ ปจฺจเวกฺขณาญาณานิ ขีณาสวสฺส ภิกฺขุโน ปจฺจเวกฺขณาญาณานิ นาม ชาตานิ ฯ ตานิ ปน ปจฺจเวกฺขณาญาณานิ ปญฺจ ขนฺธา ปจฺจเวกฺขนฺติ ฯ ปญฺจ ขนฺธา ปจฺจเวกฺขณาญาณานิ ปจฺจเวกฺขนฺติ ฯ ปญฺจ ขนฺธา ปจฺจเวกฺขณาญาณานิ ปจฺจเวกฺขนฺตีติ ปจฺจเวกฺขณาญาณานิ

ប្រកបដោយវិមុត្តិកន្ធ ឈ្មោះអសេក្ខៈ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំកុលបុត្រដទៃឲ្យកាន់យកនូវវិមុត្តិកន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំកុលបុត្រដទៃឲ្យកាន់យកនូវវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កិកូប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរឲ្យទុបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កិកូប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យទុបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ គឺកិកូគ្មានសទ្ធា ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនខ្លាចបាប ១ ខ្ជិល ១ ភ្លេចស្មារតី ១ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កិកូប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរឲ្យទុបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនឡើយ ។ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កិកូប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរឲ្យទុបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺកិកូមានសទ្ធា ១ ខ្មាសបាប ១ ខ្លាចបាប ១ ប្រារព្ធព្យាយាមជាប់ ១ មានសតិខ្ជាប់ខ្លួន ១ ម្នាលកិកូតាំងឡាយ កិកូប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរឲ្យ

สมฺปนฺนสีเลน ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺโพ นิสฺสโย ปา-
ตพฺโพ สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ฯ อปเรหิปิ ภิกฺขเว
ปญฺหาเวฏฺฐิ สมฺปนฺนสีเลน ภิกฺขุนา น อุปสมฺปาเทตพฺโพ
น นิสฺสโย ปาตพฺโพ น สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺโพ
อธิสีเล สีลวิปนฺโน โหติ อชฺฌาจาเร อาจารวิปนฺโน
โหติ อติทิฏฺฐิยา ทิฏฺฐิวิปนฺโน โหติ
อปฺปสฺสุโต โหติ ทุปฺปญฺโ โหติ ฯเปฯ หิ ขเว ภิกฺขเว
ปญฺหาเวฏฺฐิ สมฺปนฺนสีเลน ภิกฺขุนา น อุปสมฺปาเทตพฺโพ
น นิสฺสโย ปาตพฺโพ น สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ฯ
ปญฺหาหิ ภิกฺขเว อเวฏฺฐิ สมฺปนฺนสีเลน ภิกฺขุนา อุป-
สมฺปาเทตพฺโพ นิสฺสโย ปาตพฺโพ สามเณเรน อุปฏฺฐา-
เปตพฺโพ น อธิสีเล สีลวิปนฺโน โหติ น อชฺฌา-
จาเร อาจารวิปนฺโน โหติ น อติทิฏฺฐิยา ทิฏฺฐิวิปนฺโน
โหติ พหุสฺสุโต โหติ ปญฺวา โหติ ฯเปฯ หิ
ขเว ภิกฺขเว ปญฺหาเวฏฺฐิ สมฺปนฺนสีเลน ภิกฺขุนา
อุปสมฺปาเทตพฺโพ นิสฺสโย ปาตพฺโพ สามเณเรน

อุបสมฺปาទา គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិន
គួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ គឺភិក្ខុវិបត្តិចាកសីល គឺ
ត្រូវអាបត្តិជាពជឈនីយសង្ឃាទិសេសកង្វះអធិសីល (ជាដំមោក្ខសំវរសីល) ១
វិបត្តិចាកមារយោទ គឺត្រូវអាបត្តិ ៥ កង មានបុល្លច្ច័យជាដើម ក្នុងអជ្ឈា-
ចារ ១ វិបត្តិចាកទិដ្ឋិកង្វះសម្មាទិដ្ឋិ គឺភិក្ខុលះបង់សម្មាទិដ្ឋិ ទៅប្រកប
ដោយអន្តគាហិកទិដ្ឋិវិញ ១ ចេះដឹងតិច ១ អាប់ឥតប្រាជ្ញា ១ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា
មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យ
សាមណេរបម្រើបាន គឺភិក្ខុមិនវិបត្តិចាកសីល ក្នុងអធិសីល ១ មិន
បានវិបត្តិចាកមារយោទក្នុងអជ្ឈាចារ ១ មិនបានវិបត្តិចាកទិដ្ឋិកង្វះសម្មាទិដ្ឋិ
គឺភិក្ខុមិនលះបង់សម្មាទិដ្ឋិទៅប្រកបដោយអន្តគាហិកទិដ្ឋិ ១ ចេះដឹង
ច្រើន ១ មានប្រាជ្ញា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ
ទាំង ៥ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរ

อุปฏฺฐาเปตพฺพา ฯ อปเรหิปิ ภิกฺขเวฯ ปญฺหาเปฏฺฐหิ สมฺปฏฺฐาตพฺพา ภิกฺขุนา จ อุปสมฺปาเทตพฺพํ จ นิสฺสยา ทาตพฺพา จ สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺพา จ ปฏิพลา โหนฺติ อเนฺตวาสึ ก สทฺธิวิหาริึ ก กิลาสึ อุปฏฺฐาตุึ ก อุปฏฺฐาเปตุึ ก อนภิรตึ[๑] ปฺปกาเสตุึ ก ปฺปกาสาเปตุึ ก อุปฺปนฺนึ กุกฺกุจฺจึ ธมฺมโต วิโนเทตุึ ก วิโนทาเปตุึ ก อาปตฺตึ จ ชานาติ อาปตฺติยา วุฏฺฐานึ จ ชานาติ สเมหิ โข ภิกฺขเวฯ ปญฺหาเปฏฺฐหิ สมฺปฏฺฐาตพฺพา ภิกฺขุนา จ อุปสมฺปาเทตพฺพํ จ นิสฺสยา ทาตพฺพา จ สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺพา ฯ ปญฺหาหิ ภิกฺขเวฯ อเนฺตหิ สมฺปฏฺฐาตเรน ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺพํ นิสฺสยา ทาตพฺพา สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺพา ปฏิพลา โหนฺติ อเนฺตวาสึ ก สทฺธิวิหาริึ ก กิลาสึ อุปฏฺฐาตุึ ก อุปฏฺฐาเปตุึ ก อนภิรตึ[๒] ปฺปกาเสตุึ ก ปฺปกาสาเปตุึ ก อุปฺปนฺนึ กุกฺกุจฺจึ ธมฺมโต วิโนเทตุึ ก วิโนทาเปตุึ ก อาปตฺตึ ชานาติ อาปตฺติยา วุฏฺฐานึ

๑-๒ ฉ. ม. อุปฺปนฺนึ อนภิรตึ ฯ

បម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ គឺភិក្ខុមិនអាចដើម្បីបម្រើនូវអន្តេវាសិកឬនូវសទ្ធិវិហារិកដែលមានជម្ងឺដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេបម្រើ ១ មិនអាចដើម្បីបំបាត់នូវសេចក្តីអផ្សុករបស់អន្តេវាសិក ឬរបស់សទ្ធិវិហារិកដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេបំបាត់ឲ្យ ១ មិនអាចដើម្បីបន្ទោបង់ នូវសេចក្តីសង្ស័យដែលកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យអ្នកដទៃបំបាត់ឲ្យ (ដោយនិយាយ) ធម៌ ១ មិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់វិធីចេញចាកអាបត្តិ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុអាចដើម្បីបម្រើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេបម្រើក្តីនូវអន្តេវាសិកឬនូវសទ្ធិវិហារិកដែលមានជម្ងឺ ១ អាចដើម្បីបំបាត់ដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេបំបាត់ក្តី នូវសេចក្តីអផ្សុករបស់អន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិក ១ អាចដើម្បីបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេបន្ទោបង់ក្តី នូវសេចក្តីសង្ស័យដែលកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិក (ដោយនិយាយ) ធម៌ ១ ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់វិធីចេញចាកអាបត្តិ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប

ฌานานิ ฯเปฯ ขโย ภิกฺขเว ปญฺญาปฏิลาภาย สมฺภา-
วเนน ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺโพ นิสฺสยโก ธาตพฺโพ
สามเณรเกน อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ฯ อปเรหิปิ ภิกฺขเว
ปญฺหาปฏิลาภาย สมฺภาวเนน ภิกฺขุนา ๓ อุปสมฺปา-
เทตพฺโพ ๓ นิสฺสยโก ธาตพฺโพ ๓ สามเณรเกน อุปฏ-
ฐาเปตพฺโพ ๓ ปฏิพลโก โหติ อาปตฺติสฺส ๓ สงฺฆิ-
ฏิกาย ๓ อภิสมาจาริกาย สิกฺขาย สิกฺขาปเทสุ
อาธิปฺปฺจวิยตาย สิกฺขาย วิเนตุ๋ อภิธมฺเม วิเนตุ๋
อภิวินเย วิเนตุ๋ อุปฺปนฺเน นิฏฺฐิตเต ธมฺมาเต วิเวเจตุ๋ ฯเหหิ
เขา ภิกฺขเว ปญฺหาปฏิลาภาย สมฺภาวเนน ภิกฺขุนา ๓
อุปสมฺปาเทตพฺโพ ๓ นิสฺสยโก ธาตพฺโพ ๓ สามเณรเก
อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ฯ ปญฺหิ ภิกฺขเว อปฺปิหิ สมฺภาวเนน
ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺโพ นิสฺสยโก ธาตพฺโพ สาม-
เณรเกน อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ปฏิพลโก โหติ อาปตฺติสฺส
๓ สงฺฆิกาย ๓ อภิสมาจาริกาย สิกฺขาย สิกฺขา-
เปตุ๋ อาธิปฺปฺจวิยตาย สิกฺขาย วิเนตุ๋ อภิธมฺเม

ដោយអង្គទាំង ๕ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ๕ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ គឺភិក្ខុមិនអាចដើម្បីញុំាងអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកឲ្យសិក្សាក្នុងអភិសមាចារិកសិក្ខា (ខន្ធកវគ្គ) មិនអាចដើម្បីខ្នាននូវអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកដោយអាទិព្រហ្មចរិយសិក្ខា (សេក្ខប្បញ្ញត្តិ) ๑ មិនអាចដើម្បីខ្នាននូវអន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងធម៌ដ៏ក្រៃលែង (ការកំណត់នូវនាមនឹងរូប) ๑ មិនអាចដើម្បីខ្នាននូវអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងវិន័យដ៏ក្រៃលែង (វិនយបិដកទាំងមូល) ๑ មិនអាចដើម្បីដោះស្រាយនូវទិដ្ឋិខុសដែលកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកដោយធម៌ ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ๕ នេះ មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ๕ នេះ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើបាន គឺភិក្ខុអាចដើម្បីបង្រៀនអន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងអភិសមាចារិកាសិក្ខា ๑ អាចដើម្បីខ្នាននូវអន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងអាទិព្រហ្មចរិយកាសិក្ខា ๑ អាចដើម្បីខ្នានអន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិក

วิเนตุ์ อภิวินเย วิเนตุ์ อุปฺปนฺนุ์ อิฏฺฐกตฺ ธมฺมาตา วิเ-
เตตุ์ สเมหิ เตา กิกฺขาเว ปญฺหาเฐหิ สมฺปาเตน
กิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺพุ์ นิสฺสเยา ทาตพฺพา สาม-
เณเวา อุปฏฺฐาเปตพฺพา ฯ อปเรหิปิ กิกฺขาเว ปญฺหาเฐหิ
สมฺปาเตน กิกฺขุนา น อุปสมฺปาเทตพฺพุ์ น นิสฺสเยา
ทาตพฺพา น สามเณเวา อุปฏฺฐาเปตพฺพา อาพาธิกุ์ น
อนาพาธิกุ์ น ชาติกุ์ ลหุกกุ์ อาพาธิกุ์ น ชาติกุ์ กรุกกุ์
อาพาธิกุ์ น ชาติกุ์ อุกยานิ เตา บนสฺส ชาติเมาหกฺขานิ
วิคฺคาเวน น สฺวาคตานิ เหาติ น สุวิกฺคานิ น สุปฺปวตฺตินิ
น สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส อนุพฺยญฺชนโส สเมหิ เตา
กิกฺขาเว ปญฺหาเฐหิ สมฺปาเตน กิกฺขุนา น อุป-
สมฺปาเทตพฺพุ์ น นิสฺสเยา ทาตพฺพา น สามเณเวา
อุปฏฺฐาเปตพฺพา ฯ ปญฺหิ กิกฺขาเว อเฐหิ สมฺปาเตน
กิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺพุ์ นิสฺสเยา ทาตพฺพา สาม-
เณเวา อุปฏฺฐาเปตพฺพา อาพาธิกุ์ ชาติกุ์ อนาพาธิกุ์ ชาติ-
กุ์ ลหุกกุ์ อาพาธิกุ์ ชาติกุ์ กรุกกุ์ อาพาธิกุ์ ชาติกุ์ อุก-
ยานิ เตา บนสฺส ชาติเมาหกฺขานิ วิคฺคาเวน สฺวาคตานิ

กัณฑ์กถิณขันธกะ ๑ ภาณวารที่ ๑ ๒๑๙

ภิกษุ ๑ รูป ๒ รูป ๓ รูป ๔ รูป ๕ รูป ๖ รูป ๗ รูป ๘ รูป ๙ รูป ๑๐ รูป ๑๑ รูป ๑๒ รูป ๑๓ รูป ๑๔ รูป ๑๕ รูป ๑๖ รูป ๑๗ รูป ๑๘ รูป ๑๙ รูป ๒๐ รูป

โหนฺติ สุวิภตฺตานิ สุปฺปวตฺตีนิ สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตสฺโส
อนุพฺยญฺชนสฺโส ฯเปฯ โข ภิกฺขเว ปญฺหาเฉโท
สมนฺตภทฺรสฺส ภิกฺขุโน อุปสมฺปาเทตพฺโพ นิสฺสโย ทา-
ตพฺโพ สามเณรเร อุปฏฺาเปตพฺโพ ฯ อยเมตฺถ ภิกฺขเว
ปญฺหาเฉโท สมนฺตภทฺรสฺส ภิกฺขุโน อุปสมฺปา-
เทตพฺโพ นิสฺสโย ทาตพฺโพ สามเณรเร
อุปฏฺาเปตพฺโพ อาปตฺติ นานตฺติ อนาปตฺติ นานตฺติ
ลหุกา อาปตฺติ นานตฺติ ครุกา อาปตฺติ นานตฺติ
วินยสฺมาสฺส โหติ ฯเปฯ โข ภิกฺขเว ปญฺ-
หาเฉโท สมนฺตภทฺรสฺส ภิกฺขุโน อุปสมฺปาเทตพฺโพ
นิสฺสโย ทาตพฺโพ สามเณรเร อุปฏฺา-
เปตพฺโพ ฯ ปญฺหา ภิกฺขเว อเฉโท สมนฺตภทฺ-
รสฺส ภิกฺขุโน อุปสมฺปาเทตพฺโพ นิสฺสโย ทาตพฺโพ
สามเณรเร อุปฏฺาเปตพฺโพ อาปตฺติ นานตฺติ อนาปตฺติ
นานตฺติ ลหุกา อาปตฺติ นานตฺติ ครุกา อาปตฺติ
นานตฺติ วินยสฺมา ปิ โหติ อภิเรกวินยสฺมา ปิ

ប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ និច្ចំយដោយល្អ តាមសុត្ត តាមអនុព្យញ្ជនៈ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ មានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ដប់ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ មានវស្សាដប់

ส์เมหิ เขา ภิกฺขเว ปญฺเหพฺยากเตหิ สมณฺฑกเตน ภิกฺขุนา อุปสมฺปาเทตพฺโพ นิสฺสโย ทาตพฺโพ สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺโพติ ฯ

อุปสมฺปาเทตพฺพปญฺหกเถ ปฐมภาณวารกถา นิฏฺฐิตา ฯ

[๙๙] ตตฺถ กตเม ภิกฺขเว อเนฺตหิ สมณฺฑกเตน ภิกฺขุนา น อุปสมฺปาเทตพฺโพ น นิสฺสโย ทาตพฺโพ น สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺโพ น อเสเกฺขน สีลกฺขนฺเธน สมณฺฑกโต โหติ น อเสเกฺขน สมาธิกฺขนฺเธน สมณฺฑกโต โหติ น อเสเกฺขน ปญฺญาขนฺเธน สมณฺฑกโต โหติ น อเสเกฺขน วิมุตฺติกฺขนฺเธน สมณฺฑกโต โหติ น อเสเกฺขน วิมุตฺติญาณทสฺสนกฺขนฺเธน สมณฺฑกโต โหติ อูนทสวสฺสา[๑] โหติ ส์เมหิ เขา ภิกฺขเว ตหิเนฺตหิ สมณฺฑกเตน ภิกฺขุนา น อุปสมฺปาเทตพฺโพ น นิสฺสโย ทาตพฺโพ น สามเณเรน อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ฯ ตตฺถ กตเม ภิกฺขเว อเนฺตหิ

๑ อูนทสวสฺสาติ กตฺถจิ โอตฺตเก ทิสฺสติ ฯ

ប្អូរច្រែងជាងដបទៀងទោ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង៥ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើបាន ។

ចប់ ឧបសម្បាទេតព្វបញ្ហកសោឡសវារៈ ។

[៩៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន គឺភិក្ខុមិនប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិកន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មានវស្សាមិនគាន់គ្រប់ដប់ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

សមន្តាភទេន កិត្តិនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ
ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អសេក្ខេន
សីលក្ខន្ធេន សមន្តាភតោ ហោតិ អសេក្ខេន សមា-
ធិក្ខន្ធេន សមន្តាភតោ ហោតិ អសេក្ខេន បញ្ញា-
ខន្ធេន សមន្តាភតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន
សមន្តាភតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្ស-
នក្ខន្ធេន សមន្តាភតោ ហោតិ ឧសវាសេ្ច វ ហោតិ
អតិរេកឧសវាសេ្ច វ ឥមេហិ ខោ កិត្តវេ ឧមាដ្ឋេហិ
សមន្តាភទេន កិត្តិនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ
ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ អបរេហិបិ
កិត្តវេ ឧមាដ្ឋេហិ សមន្តាភទេន កិត្តិនា ន ឧប-
សម្បាទេតព្វំ ន និស្សយោ ទាតព្វោ ន សាមណេរោ
ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អត្តនា ន អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន
សមន្តាភតោ ហោតិ ន បរំ អសេក្ខេ សីលក្ខន្ធេ
សមាទបេតា អត្តនា ន អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន
សមន្តាភតោ ហោតិ ន បរំ អសេក្ខេ សមាធិក្ខន្ធេ

កិកុប្រកបដោយអង្គ ៦ នេះ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើបាន គឺកិកុប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មានវស្សាដប់ឬមានវស្សាច្រើនជាងដប់ឆ្នាំ ផង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិកុប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិកុប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ គឺកិកុមិនប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យកាន់យកនូវសីលក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យកាន់យកនូវសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១

សមាធបេតា អត្តនា ន អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន
សមង្គកតោ ហោតិ ន បរំ អសេក្ខេ បញ្ញាខន្ធេ
សមាធបេតា អត្តនា ន អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន
សមង្គកតោ ហោតិ ន បរំ អសេក្ខេ វិមុត្តិក្ខន្ធេ
សមាធបេតា អត្តនា ន អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណ-
ទស្សនក្ខន្ធេន សមង្គកតោ ហោតិ ន បរំ អសេក្ខេ
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធេ សមាធបេតា ឱវទនសាសនា
ហោតិ អវមេហិ ខោ តំ ភិក្ខវេ ឆហាដ្ឋេហិ សមង្គកតេន
តំ ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្ពំ ន និស្សយោ ទាតព្ពោ ន
សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ ។ ឆហិ តំ ភិក្ខវេ អង្គេហិ
សមង្គកតេន តំ ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាត-
ព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ អត្តនា អសេក្ខេន សី-
លក្ខន្ធេន សមង្គកតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ សីលក្ខន្ធេ
សមាធបេតា អត្តនា អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមង្គ-
កតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ សមាធិក្ខន្ធេ សមាធបេតា
អត្តនា អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន សមង្គកតោ ហោតិ
បរំ អសេក្ខេ បញ្ញាខន្ធេ សមាធបេតា អត្តនា អសេក្ខេន

មិនប្រែកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យកាន់យកនូវបញ្ញាខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មិនប្រែកបដោយវិមុត្តិខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យកាន់យកនូវវិមុត្តិខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មិនបានប្រែកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង មិនបានដឹកនាំអ្នកដទៃ ឲ្យកាន់យកនូវវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ មានវស្សាមិនគាន់គ្រប់ដប់ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រែកបដោយអង្គ ៦ នេះឯង មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រែកបដោយអង្គ ៦ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុប្រែកបដោយសីលក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង បានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យកាន់យកនូវសីលក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រែកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង បានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យកាន់យកនូវសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រែកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង បានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យកាន់យកនូវបញ្ញាខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១

วิมุตฺติกฺขนฺธ สมฺปาปกาโต ปุเร อาสวกฺขยวิมุตฺติกฺขนฺธ-
สมาธิปตฺตา อตฺถิ อาสวกฺขย วิมุตฺติญาณทสฺสนกฺข-
นฺธ สมฺปาปกาโต ปุเร อาสวกฺขย วิมุตฺติญาณ-
ทสฺสนกฺขนฺธ สมาธิปตฺตา น ปจฺฉาสฺส ปจฺจเวกฺขณา
กาเยน ปจฺจเวกฺขณา ปญฺญาย ปฏิวิชฺฌิตพฺพา สมฺปา-
ปกาเนน ปุคฺคลา ทุปฺปสมฺปาเทตพฺพา ธาตุโย ปจฺจ-
สามณาทโย ทุปฏฺฐาปิตพฺพา ฯ อปฺปฏิปาฏิยา ปุเร
อุปฺปาทิปา สมฺปาปกาเนน ปุคฺคลา ทุปฺปสมฺปาเทตพฺพา ธ
ธาตุโย ธาตุโย ธ ปจฺจสามณาทโย ทุปฏฺฐาปิตพฺพา
อสฺสุโต ปุถุชฺชโน ปุถุ กิเลเสหิ สุยฺยตีติ สุโต
กุสีโต ปุถุ สฺสตีติ ปุถุชฺชโน น ปุถุชฺชโน
ปฏิปาฏิยา ปุเร อุปฺปาทิปา สมฺปาปกาเนน ปุคฺคลา ทุปฺปสมฺปาเทตพฺพา ธ
ทุปฺปสมฺปาเทตพฺพา ธ ธาตุโย ธาตุโย ธ ปจฺจสามณาทโย
ทุปฏฺฐาปิตพฺพา ฯ ยถา ปุเร อุปฺปาทิปา สมฺปาปก-
เกน ปุคฺคลา ทุปฺปสมฺปาเทตพฺพา ธาตุโย ธาตุโย
ปจฺจสามณาทโย ทุปฏฺฐาปิตพฺพา สตฺถา หิริวิหา
หิตา ปุถุชฺชโน หิริวิหาริโย หิตา ทุปฏฺฐสฺสติ

ប្រែកបដោយវិមុត្តិកន្ធ ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង បានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យ
កាន់យកនូវវិមុត្តិកន្ធ ជាអសេក្ខៈ ๑ ប្រែកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធ
ជាអសេក្ខៈដោយខ្លួនឯង បានដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យកាន់យកនូវវិមុត្តិញាណ-
ទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ๑ មានវស្សាដប់ ឬមានវស្សាក្រៃនជាងដប់
ឡើងទៅ ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រែកបដោយអង្គទាំង ๖ នេះឯង
គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រែកបដោយអង្គ ๖ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា
មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ គឺភិក្ខុគ្មានសទ្ធា ๑ មិន
ខ្មាសបាប ๑ មិនខ្លាចបាប ๑ ខ្ជិល ๑ ភ្លេចស្មារតី ๑ មានវស្សាមិនទាន់គ្រប់
ដប់ ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រែកបដោយអង្គទាំង ๖ នេះឯង
មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រែកបដោយអង្គ ๖ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យ
និស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុមានសទ្ធា ๑ មាន
សេចក្តីខ្មាសបាប ๑ មានសេចក្តីខ្លាចបាប ๑ ប្រារព្ធព្យាយាមជាប់ ๑

โหตุ ฉสฺวาสฺสา วา โหตุ อติเรกฉสฺวาสฺสา วา
ฯเปฯ เอวมฺปิ เอกสฺมึ ฉฬาภิญฺเญ สมฺปาทิเต
ทฺวีสุ ตีสุ จตูสุ ปญฺจสุ ฉสุ ฉฬาภิญฺญาสุ
สมฺปาทิตาสุ ตาสุ ยถาลาภวเสน ปุพฺเพนิวาส-
ญาณาทีสุ ยตฺถ กตฺถจิ ปฏิปาฏิยา วา อปฏิปาฏิยา
วา ยถาลาภวเสน ปุพฺเพนิวาสญาณาทีสุ ยตฺถ
กตฺถจิ ปฏิปาฏิยา วา อปฏิปาฏิยา วา ยถาลาภ-
วเสน ปุพฺเพนิวาสญาณาทีสุ ยตฺถ กตฺถจิ ปฏิ-
ปาฏิยา วา อปฏิปาฏิยา วา ยถาลาภวเสน ปุพฺเพ-
นิวาสญาณาทีสุ ยตฺถ กตฺถจิ ปฏิปาฏิยา วา
อปฏิปาฏิยา วา ยถาลาภวเสน ปุพฺเพนิวาส-
ญาณาทีสุ ยตฺถ กตฺถจิ ปฏิปาฏิยา วา อปฏิ-
ปาฏิยา วา ยถาลาภวเสน ปุพฺเพนิวาสญาณาทีสุ
ยตฺถ กตฺถจิ ปฏิปาฏิยา วา อปฏิปาฏิยา วา
ยถาลาภวเสน ปุพฺเพนิวาสญาณาทีสุ ยตฺถ กตฺถจิ
ปฏิปาฏิยา วา อปฏิปาฏิยา วา ยถาลาภวเสน
ปุพฺเพนิวาสญาณาทีสุ ยตฺถ กตฺถจิ ปฏิปาฏิยา
วา

មានសតិខ្លាប់ខ្លួន ๑ មានវស្សាដប់ ឬមានវស្សាច្រើនជាងដប់ឡើងទៅ ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ๖ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ๖ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ គឺភិក្ខុវិបត្តិចាកសីលកង់អធិសីល ๑ វិបត្តិចាកមារយាទកង់អជ្ឈាចារ ๑ វិបត្តិចាកទិដ្ឋិកង់សម្មាទិដ្ឋិ គឺភិក្ខុលះបង់សម្មាទិដ្ឋិហើយទៅប្រកបដោយអន្តគាហិកទិដ្ឋិវិញ ๑ ចេះដឹងតិច ๑ អាប់ឥតប្រាជ្ញា ๑ មានវស្សាមិនគាន់គ្រប់ដប់ ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ๖ នេះឯង មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ๖ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើបាន គឺភិក្ខុមិនបានវិបត្តិចាកសីលកង់អធិសីល ๑ មិនបានវិបត្តិចាកមារយាទកង់អជ្ឈាចារ ๑ មិនបានវិបត្តិចាកទិដ្ឋិកង់សម្មាទិដ្ឋិ ๑

นิฏฺฐิโตปฺโห เหตฺวาทิ ตปฺปุสฺสาโค เหตฺวาทิ ปฏฺฐาเน เหตฺวาทิ ๓สมฺปยุตฺตเหตุ ปิ เหตฺวาทิ อาสวสมฺปยุตฺตเหตุ ปิ ๔เหตุยา ปิ ปญฺหา ๕ปจฺจนีเย ปิ ๖สเหตุกา ปิ ปญฺหา ๗สเหตุกวาเร ปิ ๘สเหตุกา ปิ ปญฺหา ๙สเหตุกวาเร ปิ ๑๐สเหตุกา ปิ ปญฺหา ๑๑สเหตุกวาเร ปิ ๑๒สเหตุกา ปิ ปญฺหา ๑๓สเหตุกวาเร ปิ ๑๔สเหตุกา ปิ ปญฺหา ๑๕สเหตุกวาเร ปิ ๑๖สเหตุกา ปิ ปญฺหา ๑๗สเหตุกวาเร ปิ ๑๘สเหตุกา ปิ ปญฺหา ๑๙สเหตุกวาเร ปิ ๒๐สเหตุกา ปิ ปญฺหา ๒๑สเหตุกวาเร ปิ

เจาะฉันใดก็ฉันนั้น ๑ มีอุปัชฌาย์ ๑ มีวัสสาฉันนั้น ๑ มีวัสสาเดือนฉันนั้น ๑ มีวัสสาวันฉันนั้น ๑ มีลัคคะตั้งอยู่ ๑ มีลัคคะตั้งอยู่ ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๖ นี้ ควรให้อุปสมบท ควรให้นิสัย ควรให้สามเณรอุปัฏฐาก ๆ มีลัคคะตั้งอยู่ ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๖ อย่างนี้ ไม่ควรให้อุปสมบท ไม่ควรให้นิสัย ไม่ควรให้สามเณรอุปัฏฐาก ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะอุปัฏฐากด้วยตนเอง ให้ภิกษุอุปัฏฐากด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะบำบัดอาพาธด้วยตนเอง ให้ภิกษุบำบัดอาพาธด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในอภิสมาจาริกธรรมด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในอภิสมาจาริกธรรมด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในอธิศีลสิกขาด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในอธิศีลสิกขาด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในอธิจิตตสิกขาด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในอธิจิตตสิกขาด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในอธิปัญญาสิกขาด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในอธิปัญญาสิกขาด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในอาจาระด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในอาจาระด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในโคจรด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในโคจรด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในวิหารด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในวิหารด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในอาโลกด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในอาโลกด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการแลดูด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการแลดูด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการเหลียวดูด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการเหลียวดูด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการคู้ด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการคู้ด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการเหยียดด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการเหยียดด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการทรงสังฆาฏิบาตรจีวรด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการทรงสังฆาฏิบาตรจีวรด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการฉันด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการฉันด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการดื่มด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการดื่มด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการถ่ายอุจจาระด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการถ่ายอุจจาระด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการถ่ายปัสสาวะด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการถ่ายปัสสาวะด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการเคี้ยวด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการเคี้ยวด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการลิ้มด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการลิ้มด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการพูดด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการพูดด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการนั่งด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการนั่งด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการนอนด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการนอนด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการไปด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการไปด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการมาด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการมาด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการยืนด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการยืนด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการเดินด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการเดินด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการเดินจงกรมด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการเดินจงกรมด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการยืนจงกรมด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการยืนจงกรมด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการนั่งจงกรมด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการนั่งจงกรมด้วยตนเอง ๆ ภิกษุไม่อาจเพื่อจะแนะนำในการนอนจงกรมด้วยตนเอง ให้ภิกษุแนะนำในการนอนจงกรม

ตญฺจ ฉินฺนฺยเย ชาตญฺจ สามณเวเร อุปชฺฌาเยตญฺเจ ปฏิญฺญาโย เหเตสิ อนฺเตวาสึ วา สทฺธิวิหาริกํ วา กิจฺจการณํ อุปชฺฌายตฺตญฺจ อุปชฺฌายเตฺตญฺจ วา อเนกวิธา วูปกาสตฺตญฺจ วูปกาสาเยตฺตญฺจ อุปฺปนฺนํ กุกฺกุจฺจํ ฉินฺทเย วิเนตฺวาเนตฺตญฺจ วิเนตฺวาเยตฺตญฺจ อาปตฺตึ ชานาติ อาปตฺติยา วุฏฺฐานํ ชานาติ ธมฺมวาทึ วา เหเตสิ อตฺถวาทึ วา ฯเปฯ ขาทาเปติ โข ภิกฺขเว ฉหาเปสิ สมฺปฏิจฺฉนฺตสฺส ภิกฺขุสฺส อุปสมฺปาเนตพฺพญฺจ ฉินฺนฺยเย ชาตญฺจ สามณเวเร อุปชฺฌาเยตญฺเจ ฯ อปเรหิปิ ภิกฺขเว ฉหาเปสิ สมฺปฏิจฺฉนฺตสฺส ภิกฺขุสฺส ฉ อุปสมฺปาเนตพฺพญฺจ ฉ ฉินฺนฺยเย ชาตญฺจ ฉ สามณเวเร อุปชฺฌาเยตญฺเจ ฉ ปฏิญฺญาโย เหเตสิ อนฺเตวาสึ วา สทฺธิวิหาริกํ วา อภิสมาจาริกาย สิกฺขาย สิกฺขาเปตุญฺจ อาธิปฺปายาย สิกฺขาย วิเนตุญฺจ อภิธมฺเม วิเนตุญฺจ อภิวินเย วิเนตุญฺจ อุปฺปนฺนํ ทิฏฺฐิคตํ ธมฺมวาเร วิเวเจตุญฺจ อุภโตสงฺฆสฺส เหเตสิ ฯเปฯ ขาทาเปติ โข

គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺកិក្ខុអាចដើម្បីបម្រើ
ដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេបម្រើក្តី នូវអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកដែល
មានវស្សា ១ អាចដើម្បីបំបាត់ដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេបំបាត់ក្តី នូវសេចក្តី
អផ្សុករបស់អន្តេវាសិក ឬរបស់សទ្ធិវិហារិក ១ អាចបន្ទោបង់ដោយ
ខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេបន្ទោបង់ក្តី នូវសេចក្តីសង្ស័យដែលកើតឡើងចំពោះអន្តេវា-
សិក ឬសទ្ធិវិហារិកដោយធម៌ ១ ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់វិធីដែលចេញចាក
អាបត្តិ ១ មានវស្សាដប់ ឬមានវស្សាច្រើនជាងដប់ឡើងទៅ ១ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យ
និស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ
ប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ
មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ គឺកិក្ខុមិនអាចដើម្បីញុំាងអន្តេវាសិកឬសទ្ធិ-
វិហារិកឲ្យសិក្សាក្នុងអភិសមាចារិកាសិក្ខា (ខន្ធកវត្ត) ១ មិនអាចដើម្បី
ទូន្មានទូវអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងអាទិព្រហ្មចរិយកាសិក្ខា (សេក្ខ-
បញ្ញត្តិ) ១ មិនអាចដើម្បីទូន្មានទូវអន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងអភិធម្ម ១
មិនអាចដើម្បីទូន្មានទូវអន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងអភិវិនយ ១ មិនអាច
ដើម្បីដោះស្រាយទូវទិដ្ឋិខ្ទុះដែលកើតឡើងចំពោះអន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហា-
រិកដោយធម៌ ១ មានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ដប់ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ

កិត្តាវេ ឆមាឝ្លេបិ សមដ្ឋាកតេន កិត្តុនា ឧប-
សម្បាទេតព្វំ ឧ ឯសុយោ ធាតព្វោ ឧ សាមណេរោ
ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ ឆមិ កិត្តាវេ អន្តេឝិ សមដ្ឋាកតេន
កិត្តុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ ឯសុយោ ធាតព្វោ សាម-
ណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ
វា សទ្ធិវិហារឹ វា អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខា-
បេតុំ អាធិ[ព]ហ្មចរិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ អភិឧម្ម
វិនេតុំ អភិវិនយេ វិនេតុំ ឧបន្នំ ឯដ្ឋិតតំ ឧម្មតោ វិវេចេតុំ
ឧសវសេ្ឋ វា ហោតិ អតិរេកឧសវសេ្ឋ វា ឥមេហិ
ខោ កិត្តាវេ ឆមាឝ្លេបិ សមដ្ឋាកតេន កិត្តុនា ឧប-
សម្បាទេតព្វំ ឯសុយោ ធាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋា-
បេតព្វោ ។ អបរេហិបិ កិត្តាវេ ឆមាឝ្លេបិ សមដ្ឋា-
កតេន កិត្តុនា ឧ ឧបសម្បាទេតព្វំ ឧ ឯសុយោ
ធាតព្វោ ឧ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អាបត្តឹ ឧ
ជានាតិ អនាបត្តឹ ឧ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ឧ
ជានាតិ ករុកំ អាបត្តឹ ឧ ជានាតិ ឧភយានិ ខោ បនស្ស

ប្រកបដោយអង្គ៦ នេះឯង មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើបាន គឺភិក្ខុអាចដើម្បីញុំាងអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកឲ្យសិក្សាក្នុងអភិសមាចារិកាសិក្ខា ๑ អាចដើម្បីឲ្យនូវអន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងអាទិព្រហ្មចរិយកាសិក្ខា ๑ អាចដើម្បីឲ្យនូវអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងអភិធម្ម ๑ អាចដើម្បីឲ្យនូវអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកក្នុងអភិវិនយ ๑ អាចដើម្បីដោះស្រាយនូវទិដ្ឋិសដែលកើតឡើងចំពោះអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិកដោយធម៌ ๑ មានវស្សាដប់ឬមានវស្សាច្រើនជាងដប់ឡើង ๗ ๑ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ๖ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ๖ ដទៃទៀត មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិ ๑ មិនស្គាល់អនាបត្តិ ๑ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិ ๑ មិនស្គាល់គរុកាបត្តិ ๑ មិន

ชาตีมោក្ខានិ วิត្ថារេន ច សុភគានិ បេយ្យាលំ ច សុវិ-
ភត្តានិ ច សុបฺปวตฺตីនិ ច សុวินิจฺฉิตานิ สุตฺตសោ អនุพฺยญ-
ชนសោ ឯឯនសฺวាសฺสา ហោតិ ฯเปฯ ខោ ភិกฺขเว ឯ-
หาเรหิ สមนฺนาคតេน ภิกฺขุนา ච อุปสมฺปาเทตพฺพំ จ
นิสฺสโย ទาตพฺโพ ච สามเณโร อุปฏฺฐาเปตพฺโพ ฯ
ឯหิ ภิกฺขเว อเนเกหิ สมนฺนาคตេน ภิกฺขุนา อุปสมฺปา-
เทตพฺพំ นิสฺสโย ទาตพฺโพ สามเณโร อุปฏฺฐาเปตพฺโพ
អาបตฺตี ជានาติ អนาបตฺตี ជានาติ លหุกំ អาបตฺตี
ជានาติ ครุกំ អาបตฺตี ជានาติ ឧភយានิ ខោ បน สฺส
ชาตีมោក្ខានิ วิត្ថារេน สุภគานิ បេយ្យាลំ สุวิภត្តានิ
สุបฺปวตฺตีนิ สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตសោ អនุพฺยญ្ជนសោ ឯส-
วาสฺสา ภ ហោតិ អតีវភេទេឯសวาสฺสา ภ ฯเปฯ ខោ
ภิกฺขเว ឯหาเรหิ สมนฺนาคតេน ภิกฺขุนา อุปสมฺปา-
เทตพฺพំ นิสฺสโย ទาตพฺโพ สามเณโร อุปฏฺฐาเป-
តพฺโพតិ ฯ

(อุปสมฺปาเทตพฺพឯกฺขសេ,ឧទ្ទសกវារំ និដ្ឋិតំ ฯ)

ឃ្លានចេះចាំស្ទាត់នូវឃ្លាតិមោក្ខទាំង៥ពីរដោយពិស្តារ មិនឃ្លានចែកដោយល្អ មិនឃ្លានប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ មិនឃ្លានវិនិច្ឆ័យដោយត្រឹមត្រូវ តាមសុត្ត តាមអនុព្យញ្ជនៈ១ មានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ដប់ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង មិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មិនគួរឲ្យនិស្ស័យ មិនគួរឲ្យសាមណេរបម្រើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ចេះចាំស្ទាត់នូវឃ្លាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ ចែកចេញដោយល្អ ប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ វិនិច្ឆ័យដោយត្រឹមត្រូវ តាមសុត្ត តាមអនុព្យញ្ជនៈ ១ មានវស្សាដប់ ឬច្រើនជាងដប់ឡើងទៅ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។

ចប់ ឧបសម្បាទេតព្វធម្មសោឡសវារៈ ។

[๑๐๐] ตตฺร โข ปน สมเยน ยา สา อญฺญตรสฺมึ ปุพฺเพ อุปฏฺฐายเน สมาทปิตกา ปุถุมาตา อุปฏฺฐายสฺส ภิกฺขุโน อาโรเจตฺวา ตโยว ตีณิ วสฺสานิ สนฺติเก ฯ สา ปุน ปชาตกาเล ภิกฺขู อุปสมฺปาเทสิ ฯ ภิกฺขโว ฉตฺตมตฺตา อาโรเจสุ ฯ ยา สา ภิกฺขุนี อญฺญตรสฺมึ ปุพฺเพ อุปฏฺฐายเน สมาทปิตกา ปุถุมาตา อุปฏฺฐายสฺส ภิกฺขุโน อาโรเจตฺวา ตโยว ตีณิ วสฺสานิ สนฺติเก สา อภพฺพา สา อภพฺพาเย-ตาย ฯ ยา ภิกฺขุนี อโนปิ อญฺญตรสฺมึ ปุพฺเพ สมสฺมึ ฉปฺปวีนเย อาปตฺตึ ปฏิ-สมฺพุธึ ตสฺส จตฺตาโร มาสา ปริวาโส ทาตพฺโพ ฯ ฉารตฺตา ปน ภิกฺขุนี ทาตพฺพา ฯ ปปทมิ เกสมสฺสุ ฉินฺทาเปตฺวา กาสายานิ วตฺถานิ อจฺฉาทาเปตฺวา ฉกฺขตฺตุ-ปรสงฺเฆ วนฺทาเปตฺวา ภิกฺขุนิ-สงฺเฆ วนฺทาเปตฺวา อุกฺกุ-ฏิกาย นิสีทาเปตฺวา อญฺชลึ ปคฺคณฺหาเปตฺวา ฯเปฯ ตีหิ วาจาหิ ปฏิ-พลาย ตาย ภิกฺขุนิยา ปฏิพลาย ตาย

(๑๐๐) สมัยนั้นแล ภิกษุณีใดต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้ว ครั้นเมื่อปักษ์ปรากฏแล้ว ก็ยังมิได้ประกาศ ยังมิได้ให้ปรากฏ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่สงฆ์ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่คณะ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่บุคคลผู้เดียว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนคุ้นเคย ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับถือ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนยำเกรง ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนสักการะ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนบูชา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรง ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนสักการะบูชา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัวเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัวเกรงขามแล้ว ครั้นเมื่อปักษ์ปรากฏแล้ว ก็ยังมิได้ประกาศ ยังมิได้ให้ปรากฏ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่สงฆ์ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่คณะ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่บุคคลผู้เดียว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนคุ้นเคย ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับถือ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนยำเกรง ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนสักการะ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนบูชา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรง ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนสักการะบูชา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัวเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัวเกรงขามแล้ว ก็ยังมิได้ประกาศ ยังมิได้ให้ปรากฏ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่สงฆ์ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่คณะ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่บุคคลผู้เดียว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนคุ้นเคย ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับถือ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนยำเกรง ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนสักการะ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนบูชา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรง ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนสักการะบูชา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนนับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตา ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจ ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัว ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัวเกรงขาม ยังมิได้ให้ปรากฏแก่ผู้ที่ตนเคารพยำเกรงสักการะบูชานับหน้าถือตาเกรงใจเกรงกลัวเกรงขามแล้ว ภิกษุณีนั้นพึงประพฤติปริวาสแก่ตนตามกาลนานเท่าใด ๆ ภิกษุณีนั้นพึงประพฤติปริวาสแก่ตนตามกาลนานเท่านั้น

สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ ทุติยมฺปิ พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ ทุติยมฺปิ ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ ทุติยมฺปิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ ตติยมฺปิ พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ ตติยมฺปิ ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ ตติยมฺปิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามีติ ฯ เตน ภิกฺขเว อญฺญาติกาย ปุพฺเพน สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา ภิกฺขูนํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนียา อหํ ภนฺเต อิตฺถนฺนาโม อญฺญาติกา-ยปุพฺพา อิมสฺมึ ธมฺมวินเย อากงฺขามิ อุปสมฺปทํ เสาหนฺเต สงฺฆา จตฺตาโร มาเส ปริวาสํ ยาจามีติ ฯ ทุติยมฺปิ ยาจิตพฺพา ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา ฯ ฆฏฺเฏน ภิกฺขุนา ปฏิพลเตน สงฺฆา ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยํ อิตฺถนฺนาโม อญฺญาติกาย ปุพฺพา อิมสฺมึ ธมฺมวินเย อากงฺขติ อุปสมฺปทํ เสา สงฺฆา จตฺตาโร มาเส ปริวาสํ ยาจติ ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺ

ដល់នូវព្រះធម៌ជាទីរលឹក ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីរលឹក ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដង៏ផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌ជាទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដង៏ផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដង៏ផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ជាគំរប់បីដង៏ផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌ជាទីរលឹក ជាគំរប់បីដង៏ផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីរលឹក ជាគំរប់បីដង៏ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង៏ឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃនោះត្រូវចូលទៅកាន់ដំនុំសង្ឃហើយ ពាក់ចីពរឆៀង‌ស្មាម្ខាង រួចថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុទាំង៏ឡាយហើយ អង្គុយច្រហោង‌ផ្គង៏អញ្ជលីឡើងហើយ គប្បីពោលយ៉ាង៏នេះនឹង៏សង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាឈ្មោះនេះ ធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃ ប្រាថ្នានូវឧបសម្បាទក្នុង៏ធម៌វិន័យនេះ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណានោះសូមបរិវាសនឹង៏សង្ឃអស់ ៤ ខែ ។ បុគ្គលនោះគប្បីសូមជាគំរប់ពីរដង៏ គប្បីសូមជាគំរប់បីដង៏ ។ កិក្ខុដែលធ្វើសប្រតិពលត្រូវឆ្លើង៏សង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលនេះឈ្មោះនេះ ធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃ ប្រាថ្នានូវឧបសម្បាទក្នុង៏ធម៌វិន័យនេះ តទ្បូវបុគ្គលនោះសូមបរិវាសនឹង៏សង្ឃអស់ ៤ ខែ បើកម្មមានកាល

สเจฺฉ ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปชฺชิตฺวา ปฏิจฺฉาเทติ มาเสปริวาสํ ทาตพฺโพ ฯ ตสฺส วตฺถุ ปุจฺฉิตพฺพํ ฯ กตมา จ ภิกฺขเว วตฺถุ ปุจฺฉิตพฺพา ฯ สนฺติ ภิกฺขเว เอกจฺเจ ปุคฺคลา ปาปิจฺฉา อิจฺฉาปกตา ฯ เตสญฺหิ ภิกฺขเว ปาปิกานํ อิจฺฉานํ ปาปิกานํ ปณิธีนํ วสิกสฺส สงฺฆาทิเสโส อาปชฺชิตฺวา ปฏิจฺฉาเทติ ฯ ตสฺส ภิกฺขเว ปาปิจฺฉตา ปาปิกา อิจฺฉา ปาปิกา ปณิธิ ปฏิจฺฉาทิตา โหติ ฯ ตสฺมา ตสฺส ปาปิกานิ อิจฺฉาปณิธีนิ ปุจฺฉิตพฺพานิ ฯ กตมา จ ภิกฺขเว วตฺถุ ปุจฺฉิตพฺพา ฯ สนฺติ ภิกฺขเว เอกจฺเจ ปุคฺคลา ปาปิจฺฉา อิจฺฉาปกตา ฯ เตสญฺหิ ภิกฺขเว ปาปิกานํ อิจฺฉานํ ปาปิกานํ ปณิธีนํ วสิกสฺส สงฺฆาทิเสโส อาปชฺชิตฺวา ปฏิจฺฉาเทติ ฯ ตสฺส ภิกฺขเว ปาปิจฺฉตา ปาปิกา อิจฺฉา ปาปิกา ปณิธิ ปฏิจฺฉาทิตา โหติ ฯ ตสฺมา ตสฺส ปาปิกานิ อิจฺฉาปณิธีนิ ปุจฺฉิตพฺพานิ ฯ ยสฺส ปนายสฺมโต เอวมสฺส ฯ อหญฺหิ ขฺวมฺหิ ปาปิจฺฉา อิจฺฉาปกตา ฯ เมสญฺหิ ปาปิกานํ อิจฺฉานํ ปาปิกานํ ปณิธีนํ วสิกสฺส สงฺฆาทิเสโส อาปชฺชิตฺวา ปฏิจฺฉาเทติ ฯ มยา ปาปิจฺฉตา ปาปิกา อิจฺฉา ปาปิกา ปณิธิ ปฏิจฺฉาทิตา โหติ ฯ ตสฺมา มยา ปาปิกานิ อิจฺฉาปณิธีนิ ปุจฺฉิตพฺพานิ ฯ ตสฺส

ដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរឲ្យបរិវាសដល់កុលបុត្រឈ្មោះនេះដែល
ធ្លាប់ជាតិរួយដទៃអស់ ๔ ខែ ចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលនេះឈ្មោះនេះ
ធ្លាប់ជាតិរួយដទៃ ជ្បាថាន្ទូវ ๒ បសម្បទាកង៏ធម្មវិន័យនេះ ។ បុគ្គលនោះសូម
បរិវាសទំង៏សង្ឃកំណត់ ๔ ខែ ។ ឥទ្ធ្រវសង្ឃឲ្យបរិវាសដល់បុគ្គលនេះដែល
ធ្លាប់ជាតិរួយដទៃកំណត់ ๔ ខែ ។ ការឲ្យបរិវាសដល់បុគ្គលឈ្មោះនេះដែល
ធ្លាប់ជាតិរួយដទៃកំណត់ ๔ ខែ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅចុះ មិនគួរដល់លោក
ដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។
សង្ឃបានឲ្យបរិវាសដល់បុគ្គលឈ្មោះនេះដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃកំណត់
๔ ខែហើយ ។ ការឲ្យតិត្ថិយបរិវាសនេះ គួរដល់សង្ឃហើយ
ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកន្ទូវសេចក្តីនេះ
ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាង៏នេះ ។ ម្នាលកិក្ខុទំង៏ឡាយ បុគ្គល
ដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃឈ្មោះថា ញ៉ាំង៏សង្ឃឲ្យត្រេកអរយ៉ាង៏នេះឯង៏ ។
(បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃខ្លះ) មិនបានញ៉ាំង៏សង្ឃឲ្យត្រេកអរយ៉ាង៏
នេះ ។ ម្នាលកិក្ខុទំង៏ឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃមិនបានញ៉ាំង៏
សង្ឃឲ្យត្រេកអរតើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកិក្ខុទំង៏ឡាយ ក្នុង៏សាសនានេះ

เลน ตาปํ ปวิสติ อตฺตานญฺจ ปฏิกฺกมติ ฯ ฝาปิ
ภิกฺขเว อญฺญติตฺถิยปุพฺพา อนาคตเกา เหาติ ฯ
ปุน จปรํ ภิกฺขเว อญฺญติตฺถิยปุพฺพา เวสิยาโคจเรา ปิ
เหาติ วิธวาโคจเรา ปิ เหาติ ถุลฺลกุมาริกาโคจเรา
ปิ เหาติ ปณฺฑกโคจเรา ปิ เหาติ ภิกฺขุนีโคจ-
เรา[๑] ปิ เหาติ ฯ ฝาปิ ภิกฺขเว อญฺญติตฺถิยปุพฺพา
อนาคตเกา เหาติ ฯ ปุน จปรํ ภิกฺขเว อญฺญติตฺถิย-
ปุพฺพา ยานิ ตานิ สพฺรหฺมจารีนํ อุจฺจาวจานิ กิงฺกร-
ณียานิ ตตฺร น ทกฺขา เหาติ น อนลสา น
ตตฺรุปายาย วิมสาย สมนฺนาคตา น อลํ กาตุ
น อลํ สวิธาตุ ฯ ฝาปิ ภิกฺขเว อญฺญติตฺถิยปุพฺพา
อนาคตเกา เหาติ ฯ ปุน จปรํ ภิกฺขเว อญฺญติตฺถิย-
ปุพฺพา น ตีวฺหจฺฉา เหาติ อุจฺเจสเย ปริปุณฺณาย

---

๑ ฉตฺตสฺส ฆาณกาตาเจ จเร ภิกฺขุ ปาจิตฺติยนฺติ ปาฐเสโส ทิสฺสติ ฯ

មានបុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃចូលទៅកាន់ស្រុកហួសកាលហួសវេលា
ត្រឡប់មកវិញក្នុងវេលាថ្ងៃពេក (ហួសថ្ងៃ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃឈ្មោះថាមិនបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរ
យ៉ាងនេះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត
បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃ គោចរទៅកាន់សំណាក់ស្រីផ្កាមាសក្តី
គោចរទៅកាន់សំណាក់ស្រីមេម៉ាយក្តី គោចរទៅកាន់សំណាក់កុមារីជាត់
(តែមុំចាស់)ក្តី គោចរទៅកាន់សំណាក់មនុស្សខ្ទើយក្តី គោចរទៅ
កាន់សំណាក់កិកិនីក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយ
ដទៃឈ្មោះថាមិនបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរបែបនេះក៏មាន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត អស់ទាំងការងារធំតូច
ទាំងឡាយណារបស់សព្រហ្មចារីបុគ្គលទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជា
តិរ្ថិយដទៃក៏មិនបានវាងវៃក្នុងការងារនោះឡើយ ជាបុគ្គលខ្ជិល មិន
ប្រកបដោយបញ្ញាពិចារណាជាឧបាយក្នុងការងារធំតូចនោះ មិនអាចដើម្បី
ធ្វើបាន មិនអាចដើម្បីចាត់ចែងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែល
ធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃឈ្មោះថាមិនបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរបែបនេះក៏មាន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលដែលធ្លាប់
ជាតិរ្ថិយដទៃតែងមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ក្លៀវក្លាក្នុងបាឡី អដ្ឋកថា អធិសីល

អធិសីលេ អធិចិត្តេ អធិបញ្ញាយ ។ យវំបិ តិក្ខត្តុំ
អញ្ញតិត្ថិយបុព្ពោ អនារាធកោ ហោតិ ។ បុន ចបរំ
ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយបុព្ពោ យស្ស តិត្តាយតនា សណ្ឋាតិ
ហោតិ តស្ស សត្តនោ តស្ស ធិដ្ឋិយា តស្ស ខន្តិយា
តស្ស រុចិយា តស្ស អាទាយស្ស អវណ្ណោ ភញ្ញមានេ
ភុបិតោ ហោតិ អនត្តមនោ អនភិរទ្ធោ ពុទ្ធស្ស វា
ធម្មស្ស វា សង្ឃស្ស វា អវណ្ណោ ភញ្ញមានេ អត្តមនោ
ហោតិ ឧទគ្គោ អភិរទ្ធោ យស្ស វា បន តិត្តាយតនា
សណ្ឋាតិ ហោតិ តស្ស សត្តនោ តស្ស ធិដ្ឋិយា តស្ស
ខន្តិយា តស្ស រុចិយា តស្ស អាទាយស្ស វណ្ណោ
ភញ្ញមានេ អត្តមនោ ហោតិ ឧទគ្គោ អភិរទ្ធោ ពុទ្ធស្ស
វា ធម្មស្ស វា សង្ឃស្ស វា វណ្ណោ ភញ្ញមានេ ភុបិតោ
ហោតិ អនត្តមនោ អនភិរទ្ធោ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ សង្ឃ-

(ឫតិមោក្ខសំវរសីល) អធិចិត្ត (លោកិយសមាធិភាវនា) ទើអធិប្បញ្ញា (លោកុត្តរមគ្គភាវនា) ឲ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដៃឈ្មោះថាមិនបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរបែបនេះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃបានចេញចាកលទ្ធិតិរួយរបស់សាស្តាណាហើយ ដល់វេលាមានគេពោលតិះដៀលចំពោះសាស្តានោះ តាមទិដ្ឋិរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីពេញចិត្តរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីប្រកាន់របស់សាស្តានោះ ក៏ស្រាប់តែខឹងតូចចិត្តឥតមានត្រេកអរឲ្យ កាលបើមានគេពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ឬព្រះសង្ឃវិញក៏សប្បាយចិត្ត មានកាយទើចិត្តអណ្តែតឲ្យហើយត្រេកអរពេកណាស់ ម្យ៉ាងទៀត បើចេញចាកពីលទ្ធិតិរួយរបស់សាស្តាណាហើយ កាលបើមានគេពោលសរសើរចំពោះសាស្តានោះ តាមទិដ្ឋិរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីពេញចិត្តរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីប្រកាន់របស់សាស្តានោះ ក៏សប្បាយចិត្ត មានកាយទើចិត្តអណ្តែតឲ្យហើយមានសេចក្តីត្រេកអរពេកណាស់ កាលបើមានគេពោលសរសើរព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ឬព្រះសង្ឃវិញហើយ ក៏ខឹងតូចចិត្តឥតត្រេកអរឲ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះហើយជាហេតុដ៏ធ្ងន់ (ជាកំពូល)

ตณฺหกฺขยสฺส อญฺญตรสฺมึ ฯ ฯเปฯ โข ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อญฺญตรา เทวตา ฯ ฯเปฯ อญฺญตรา เทวตา โข ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ฯ ตตฺร ภิกฺขเว ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ ภูตปุพฺพนฺติ ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อญฺญตรสฺมึ อาวาเส อญฺญตรา เทวตา ฯ ฯเปฯ อญฺญตรา เทวตา โข ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตาสาหนฺติ ตาสาหนฺติ ปฏิกฺกมิ ฯ ฯเปฯ ปุน จปรนฺติ ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ฯ ฯเปฯ ปุน จปรนฺติ ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตาสาหนฺติ ตาสาหนฺติ ปฏิกฺกมิ

កឋិនវិយោដែលមិនបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរ របស់បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃឈ្មោះថាមិនបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃមិនបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរយ៉ាងនេះ បើត្រឡប់មកវិញ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃឈ្មោះថាញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរបាននោះតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មានបុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃចូលទៅកាន់ស្រែកមិនឲ្យហួសវេលា ត្រឡប់ចេញមកវិញក៏មិនឲ្យហួសថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃឈ្មោះថាបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរបែបនេះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃមិនបានគោចរទៅកាន់សំណាក់ស្រីផ្កាមាស មិនបានគោចរទៅកាន់សំណាក់ស្រីមេម៉ាយ មិនបានគោចរទៅកាន់សំណាក់កុមារីដ៏ជាត់ (ក្រមុំជាស់) មិនបានគោចរទៅកាន់សំណាក់មនុស្សខ្ទើយ មិនបានគោចរទៅកាន់សំណាក់កិក្ខុនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃឈ្មោះថាបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរបែបនេះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ការងារធំតូចរបស់សព្រហ្មចារីបុគ្គល

ทฺวารโกฏฺ ฐกิตฺวา ณิยามิ ตสฺส ฆเรทฺวาเร ขีรยาคุ ปิวิตฺวา อนเล
สเกน อคฺคินา ปจิตฺวา ปายาเสน สมฺปาเทตฺวา อลเมว ภุญฺชิตพฺพนฺติ
ภุญฺชิตฺวา ๆ ฯเปฯ ตติยทิวเส อญฺญตรสฺมึ ฐาเน ปาสาณปิฏฺเ-
ปุญฺโช อารามโก ปาปุณิ ๆ ปุน ปฐมํ ตถาคตสฺส อญฺ-
ตติตฺถิยปุญฺโช ตตฺถชฺโช ปาปุณิ ทุเตฺยน ปริพฺพาชเกน ปริภุตฺตาย
อนฺตรวาสเกน อนฺตรฏฺเ อนฺตรฺหาเปตฺวา ๆ ฯเปฯ ตติยทิวเส ตสฺมึเยว
ตติตฺถิยปุญฺโช อารามโก ปาปุณิ ๆ ปุน ปฐมํ ตถาคตสฺส
อญฺญตรปุญฺโช ยสฺส ตตฺถชาตกา สณฺฐาติ ปาปุณิ
ตสฺส สตฺถุโน ตสฺส ทิฏฺฐิยา ตสฺส ขนฺติยา ตสฺส
รุจิยา ตสฺส อาคมสฺส อาณา ตญฺเญวาเน อคฺค-
ปาปุณิ ทุติยทิวเส อถิรภาเวน พุทฺธสฺส ปิ ธมฺมสฺส ปิ
สงฺฆสฺส ปิ อาณา ตญฺเญวาเน ปติฏฺฐาสิ ปาปุณิ
อนคฺคปาปุณิ อนถิรภาเวน ยสฺส ปิ ปน ตตฺถชาตกา

ទាំងឡាយឯណា បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃក៏ពាំងវៃកូនការងារនោះ ជាបុគ្គលមិនខ្ជិល ប្រកបដោយបញ្ញាពិចារណាជាទុំបាយកូនការងារនោះ អាចដើម្បីធ្វើបាន អាចដើម្បីចាត់ចែងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃឈ្មោះថាបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរបែបនេះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃមានសេចក្តីជ្រះថ្លាដ៏ក្រៃលែងក្នុងព្រះពុទ្ធ អង្គកថា អធិសីល អធិចិត្តនិងអធិប្បញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃឈ្មោះថាបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរបែបនេះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃបានចេញចាកលទ្ធិតិរួយរបស់សាស្តាណាហើយ កាលបើមានគេពោលតិះដៀលចំពោះសាស្តានោះតាមទិដ្ឋិរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីពេញចិត្តរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីប្រកាន់របស់សាស្តានោះក៏សប្បាយចិត្តមានកាយនឹងចិត្តអណ្តែតឡើងហើយត្រេកអរពេកណាស់ កាលបើមានគេពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ឬព្រះសង្ឃហើយ ក៏តែងធ្លាប់ជាខឹងគួចចិត្តឥតត្រេកអរឡើយ ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើបុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរួយដទៃ បានចេញចាកលទ្ធិតិរួយរបស់

สนฺตุฏฺโ โหติ ตสฺส สตฺถุโน ตสฺส ธมฺมสฺส ตสฺส
ขนฺติยา ตสฺส รุจิยา ตสฺส อาจายสฺส วณฺณ ภญฺ-
ญาเณ ตุปิโต โหติ อนตฺตมโน อนตฺตมโน พุทฺธสฺส
ปิ ธมฺมสฺส ปิ สงฺฆสฺส ปิ วณฺณ ภญฺญาเณ อตฺตมโน
โหติ ทุนฺตุฏฺโ อตฺตมโน ฯ ๔ อิทฺ ปิตฺถเร สงฺฆาตนิกมฺ
อญฺญาติตฺตุยปุจฺฉสฺส อาปตฺติยา ฯ ยาวตา ขลุ ปิตฺถเร
อญฺญาติตฺตุยปุจฺฉา อาปตฺติโย โหนฺติ ฯ ยาวตา อาปตฺ-
โย ขลุ ปิตฺถเร อญฺญาติตฺตุยปุจฺฉา อาคโต อุปสมฺปา-
เทตพฺพา ฯ สเจ ปิตฺถเร อญฺญาติตฺตุยปุจฺฉา ธมฺมกมฺ
อาคจฺฉติ อุปชฺฌายมูลกมฺ จีวรมฺ ปริเยสิตพฺพมฺ สเจ
อนฺเตวาสิโกปิ อาคจฺฉติ สทฺธิ อุปสมฺปาเทตพฺพา
ปิณฺฑปาตหารโก ฯ เย เต ปิตฺถเร อตฺถิกา ปฏิลทฺธา
เต อาคตา อุปสมฺปาเทตพฺพา น เตสมฺ ปริวาโส

សាស្តាណាហើយ កាលបើមានគេពោលសរសើរចំពោះសាស្តានោះ តាមដំរិះរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីពេញចិត្តរបស់សាស្តានោះ តាមសេចក្តីប្រកាន់របស់សាស្តានោះហើយ ក៏ទំនងតែបចិត្តឥតមានសេចក្តីត្រេកអរឡើយ កាលបើមានគេពោលសរសើរព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ឬព្រះសង្ឃវិញ ក៏សប្បាយចិត្តមានកាយនឹងចិត្តអណ្តែតឡើងត្រេកអរក្រៃពេក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះជាហេតុដ៏ឆ្មើម ជាកំពូល ក្នុងតិរិយាញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអររបស់បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃឈ្មោះថាញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) បុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃបានញុំាងសង្ឃឲ្យត្រេកអរយ៉ាងនេះហើយ លុះត្រឡប់មកវិញសង្ឃគួរឲ្យឧបសម្បទាចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយដទៃមានកាយអាក្រាតដើរមក សង្ឃត្រូវសូងរកចីវរមានឧបជ្ឈាយ៍ជាមូលឲ្យ (គឺធ្វើឧបជ្ឈាយ៍ឲ្យជាធំ) ប្រសិនបើបុគ្គលនោះមិនទាន់បានគោរសក់នៅឡើយទេហើយដើរមក ភិក្ខុត្រូវផ្តែងសង្ឃដើម្បីធ្វើកណ្តុកម្មឲ្យ (ដើម្បីគោរសក់ឲ្យ[1]) ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាជាតាបស ជាអ្នកបូជាភ្លើង (បើ) ជនទាំងនោះបានមកហើយ សង្ឃគួរឲ្យឧបសម្បទាបាន សង្ឃមិនចាំបាច់ឲ្យបរិវាសដល់ជន

---

๑ ទំនងមានសំដែងទៅខាងមុខ ។

ธาตเยฺว ฯ ตํ ตถิสฺส โยคฺคนฺ ฯ ตสฺมาปิสฺส โน ปาเณ
กิจฺเจฺว กิริยาปิ โน ฯ สเจ กิจฺเจฺว ชาตียา สา-
กิริยา อญฺญาตีนฺทฺริยปุคฺคลา อาคจฺฉนฺติ เสา อาคเตา
อุปสมฺปาเทตเยฺว น ตสฺส ปริวาโส ธาตเยฺว ฯ
สมาปนฺนกิจฺเจฺว ปเนสา อาเวณิกา ปริหารา นตฺถิ ฯ

อญฺญาตีนฺทฺริยปุคฺคลกถา ฯ

สตฺตมี ภาณวารา ฯ

(๑๐๑) เตน โข ปน สมเยน ปจฺจนฺตเทเสสุ ปญฺ-
ญาปนา อุสฺสนฺนา โหนฺติ ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย สิกฺขมานาโย
สามเณรา สามเณริโย อุปาสกา อุปาสิกาโย ฯ ยานิสฺสา
ปญฺญาปนาย อาจริยกานิ อุคฺคหิตานิ ตานิปิ อาจริเยน
ภุญฺชา ปีวสกานิ โหนฺติ อนฺตรามคฺเค อุปสมฺปชฺชิตฺวา ปุน
ปาเทสิ[๑] สาธุ โข อาจริโย ติกฺขิญฺญตาปีติ ฯ อถ โข ปญฺญา-
กิจฺเจฺว[๒] ตปฺปุคฺคลา ตปฺปุคฺคลานิโย ภาตา จ เม ภาคเนยฺโย เสนิโย

๑ ปาเทสิ ตตฺถปิ โยคฺเคเยว ทิสฺสติ ฯ ๒ ม.ม. อถ โข ปญฺญา ฯ

ទាំងនោះទៀតឯង ។ ការដែលមិនចាំបាច់ឲ្យបវារណានោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួកជនទាំងនេះជាកម្មវាទី (គឺពោលថាកម្មមាន ថាផលកម្មក៏មាន) ជាកិរិយវាទី (គឺពោលថាផលបុណ្យបាបកើតពីកិរិយាធ្វើ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលជាសាកិយដោយជាតិ ឆ្លាប់ជាតិរ្ច័យដទៃ មក (សូមឧបសម្បទា) បុគ្គលនោះលុះមកហើយ សង្ឃគួរឲ្យឧបសម្បទាចុះ សង្ឃកុំចាំបាច់ឲ្យបវារណាដល់បុគ្គលនោះទៀតឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ្បិតតថាគតឲ្យការបរិហារ (សេចក្តីរក្សា)នេះឲ្យផ្សែងគ្នាដល់ពួកញាតិ ។

ចប់ អញ្ញតិត្ថិយបុព្វកថា ។

ចប់ ភាណវារៈទី ៧ ។

(១០១) សម័យនោះ អាពាធទាំងឡាយ ៥ យ៉ាង គឺ ឃ្លង់ ពក ស្រែង រោគរីងស៊ែ ទឹងធ្លុតជ្រក កើតមានច្រើនក្នុងដែនមគធៈ ។ ពួកមនុស្ស ដែលកើតរោគទាំង ៥ យ៉ាង បានចូលទៅរកពេទ្យឈ្មោះជីវកកោមារភច្ចហើយ និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ សូមលោកមេត្តាថែរក្សាជម្ងឺយើងទាំងឡាយផង ។ គ្រូពេទ្យនិយាយប្រាប់ថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ខ្ញុំមានកិច្ចច្រើន មានការវល់ច្រើន ពេក (សព្វថ្ងៃនេះ) ខ្ញុំត្រូវថែរក្សាព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយជាធំក្នុង

ตีณิสาเร อุปฏฺฐาตพฺเพ ฯเปฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมโย นาม สตฺตกฺขตฺตุมฺปิ ทฺวีหิปิ ติหิปิ ปุพฺพณฺหสมเยหิ สงฺคหิโต เอกปุพฺพณฺหสมโยปิ ลพฺภติ เอวรูเป ปุพฺพณฺหสมเย ฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ วา ปาโฐ ฯ ตตฺถ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหกาลสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมเย ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมยสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ วา ปาโฐ ฯ ตตฺถ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหกาลสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมเย ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมยสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ

ตีณิสาเร อุปฏฺฐาตพฺเพ ฯเปฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมโย นาม สตฺตกฺขตฺตุมฺปิ ทฺวีหิปิ ติหิปิ ปุพฺพณฺหสมเยหิ สงฺคหิโต เอกปุพฺพณฺหสมโยปิ ลพฺภติ เอวรูเป ปุพฺพณฺหสมเย ฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ วา ปาโฐ ฯ ตตฺถ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหกาลสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมเย ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมยสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ วา ปาโฐ ฯ ตตฺถ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหกาลสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมเย ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมยสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ

ตีณิสาเร อุปฏฺฐาตพฺเพ ฯเปฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมโย นาม สตฺตกฺขตฺตุมฺปิ ทฺวีหิปิ ติหิปิ ปุพฺพณฺหสมเยหิ สงฺคหิโต เอกปุพฺพณฺหสมโยปิ ลพฺภติ เอวรูเป ปุพฺพณฺหสมเย ฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ วา ปาโฐ ฯ ตตฺถ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหกาลสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมเย ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมยสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ วา ปาโฐ ฯ ตตฺถ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหกาลสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ ปุพฺพณฺหสมเย ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมยสฺมินฺติ อตฺโถ ฯ

ដែនមគធៈផង ស្រីស្នំផង ព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង ខ្ញុំមិនអាចនឹងថែរក្សាជម្ងឺ (អ្នកចាំងឡាយ) ជានទេ ។ មនុស្សចាំងនោះនិយាយអង្វរថា បពិត្រលោកអាចារ្យ សម្បត្តិចាំងអស់ (របស់យើងៗ ជូន)លោក ឯយើងចាំងអស់គ្នាសោតក៏នៅជាខ្ញុំលោកទៀត បពិត្រលោកអាចារ្យ សូមលោកមេត្តាថែរក្សាជម្ងឺយើងចាំងឡាយផង ។ គ្រូពេទ្យនិយាយប្រាប់ថា ម្នាលអ្នកចាំងឡាយ ខ្ញុំមានកិច្ចច្រើន មានការវល់ច្រើន (សព្វថ្ងៃនេះ)ខ្ញុំត្រូវថែរក្សាព្រះចាតិយសារសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈផង ស្រីស្នំផង ព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង ខ្ញុំមិនអាចនឹងថែរក្សាជម្ងឺ (អ្នកចាំងឡាយ)ជានទេ ។ គ្រានោះ ពួកមនុស្សអម្ពាលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រនេះឯង មានសេចក្តីសុខជាប្រក្រតី មានសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅស្មើ ឆាន់តែកោជនល្អ សិងតែលើដំណេកដែលខ្ពស់ចូលមិនបាន បើដូច្នោះគួរតែយើងចាំងអស់ចូលសក្ខងពួកសមណៈជាសក្យបុត្រចុះ កិកូចាំងឡាយនឹងបានបម្រើផង ពេទ្យឈ្មោះជីវកកោមារកគ្មានឹងបានថែរក្សាជម្ងឺផង ក្នុងទីនោះមិនខានឡើយ ។ គ្រានោះពួកមនុស្សចាំងនោះក៏ចូលទៅរកកិកូចាំងឡាយហើយ សូមនូវផ្ទស ។ កិកូចាំងឡាយ ឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទាមនុស្សចាំងនោះ ។ (លុះឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទាហើយ) កិកូចាំងឡាយក៏បម្រើពួកកិកូដែលមានជម្ងឺនោះ

ฌีวโกปิ ขฺวาหํ โกมารภจฺโจ ตีณิกฺขตฺตุ ๆ เตน เขา ปน สมเยน ตีณิ ภยานิ อโหสิ อายุภยญฺจ ยาจน-ภยญฺจ ปริฬาหภยญฺจ ปิยารมฺมณา กิเลสานมฺปหานาย ๆ ฌีวโกปิ โข ขฺวาหํ โกมารภจฺโจ ภยญฺจ กิเลสานมฺปหานาย อญฺญาสึ ภยกิริยาย ปริหาเรสิ ๆ อญฺญตเรปิ ขฺวาหํ ปุริสโก ปญฺหาภิ-ภาเรหิ ฌุชฺโฌ ฌีวกิ โกมารภจฺจ อุปสงฺกมิตฺวา ฯเปฯ สาธุ มํ ภาจริย ตีกิจฺฉาหีติ ๆ อถ ขฺวาย[1] ภยกิริโย ภยกาลิโย ภชา จ เม มาตุโล เสนิโย ปิฏฺฐิสาเป อุปฏฺฐาตฺโย ฯเปฯ ปุพฺพุปฺปนฺโน จ สเฑฺโฌ ฌาหิ สกฺกาหิ ตีกิจฺฉตฺตุนฺติ ๆ สจฺจ สาปเตยฺยาปิ เต อาจริย เหาตุ อหาปิ เต ฌาสา สาธุ มํ อาจริย ตีกิจฺฉาหีติ ๆ อถ ขฺวาย ภยกิริโย ภยกาลิโย ภชา จ เม มาตุโล เสนิโย ปิฏฺฐิ-สาเป อุปฏฺฐาตฺโย ฯเปฯ ปุพฺพุปฺปนฺโน จ สเฑฺโฌ

---

๑ ฉ.ม. อถ เขาย ๆ

ពេទ្យឈ្មោះជីវកកោមារភច្ចក៏ថែរក្សាជម្ងឺនោះមែន ។ សម័យនោះឯង កិច្ចុ
ពាំងឆ្ងាយកាលបម្រើកិច្ចុឈឺជាច្រើនរូប ក៏រមែងសូមគេច្រើនពេកអង្គាស
គេច្រើនពេកដោយពាក្យថា អ្នកពាំងឆ្ងាយចូរឲ្យនូវគិលានកត្តុ (កត្តុដែល
ប្រគេនដល់កិច្ចុឈឺ) នូវគិលានុបដ្ឋាកកត្តុ (កត្តុដែលគេប្រគេនដល់កិច្ចុអក
បម្រើកិច្ចុឈឺ) នូវគិលានភេសជ្ជៈ(ថ្នាំសម្រាប់កិច្ចុមានជម្ងឺ)។ ឯជីវកកោមារ-
ភច្ចកាលបើថែពាំរក្សាកិច្ចុឈឺច្រើនរូបហើយ ក៏ចោលរាជកិច្ចខ្លះចេញ ។
មានបុរសម្នាក់ទៀតមានអាពាធគ្រប់ពាំង ៥ ក៏ចូលទៅរកជីវកកោមារភច្ច
ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ សូមលោករក្សាជម្ងឺខ្ញុំ
ផង ។ ជីវកកោមារភច្ចនិយាយប្រាប់ថា ម្នាលអ្នក ខ្ញុំមានកិច្ចច្រើន មាន
ការរវល់ច្រើន ខ្ញុំត្រូវថែរក្សាព្រះចាតុម្មាសិកាសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈ
ផង ស្រីស្នំផង ព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង ខ្ញុំមិនអាចនឹងថែរក្សា
ជម្ងឺ(អ្នកឯង)បានទេ ។ បុរសនោះនិយាយអង្វរថា បពិត្រលោកអាចារ្យ
សម្បត្តិពាំងអស់(របស់ខ្ញុំ ។ នឹងជូន)លោក ពាំងខ្លួនខ្ញុំសោត ក៏នឹងនៅជាខ្ញុំ
លោក បពិត្រលោកអាចារ្យ សូមលោកមេត្តាថែរក្សាជម្ងឺខ្ញុំផង ។ ជីវក-
កោមារភច្ចនិយាយប្រាប់ថា ម្នាលអ្នក ខ្ញុំមានកិច្ចច្រើន មានការរវល់ច្រើន
(សព្វថ្ងៃនេះ) ខ្ញុំត្រូវថែរក្សាព្រះចាតុម្មាសិកាសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈ
ផង ស្រីស្នំផង ព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង ខ្ញុំមិនអាចនឹង

ชาปนำ สญฺญาเปติ ตสฺเสวตฺถสฺส ปุริสสฺส ฉตฺตมาหเรติ ๗ เป ๐ สมณา สกฺยปุตฺติยา สุ๑-
สีลา สุขสมาจารา สุเขน ชีวิตานิ กปฺเปนฺติ ลาภาเตสุ
สยาเนสุ สยนฺติ ยญฺญาปนำ สมณานุ สกฺยปุตฺติ-
ยานุ ปญฺญเปยฺยำ ตสฺส ภิกฺขุ เป ๐ อุปฏฺฐาหิสฺสนฺติ ฉีวเรน
จ เขมาภิกฺขุ ตสฺสิตฺถิสฺสตี สาหำ อเปกา วิภู-
ตสฺสามีติ ๗ อถ ๐ สา ปุริสา ภิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา
ปญฺญตฺเต ยาจิ ๗ ตำ ภิกฺขู ปฏิเสนุ อุปสมฺปาเทสุ ๗
ตำ ภิกฺขู เป ๐ อุปฏฺฐาหิสุ ฉีวเรน จ เขมาภิกฺขู
ตสฺสิตฺถิ ๗ สา อเปกา วิภูตา ๗ อฑฺฒสา ๐ ฉีวเรน
เขมาภิกฺขู ตำ ปุริสำ วิภูตนฺติ ญตฺวา ตำ ปุริสำ ฉต-
ตเปจ ชนฺตุ ตุวำ อยฺย(๑) ภิกฺขุสุ ปญฺญตฺเตน อเปกาสีติ ๗
ฉวำ อาจริยาติ ๗ กสฺส ปน ตุวำ อยฺย(๒) ฉวาวุปำ อเปกา-
สีติ ๗ อถ ๐ สา ปุริสา ฉีวเรสฺส เขมาภิ-
กฺขุสฺส ฉตฺตมตฺตำ อเปเตสิ ๗ ฉีวเรน เขมาภิกฺขู
อุชฺฌายติ ขียติ วิปาเตติ กถำ หิ นาม ภคฺคา

๑-๒ สพฺพตฺถ อเยฺยาติ ทิสฺสติ ๗

ថែរក្សាជម្ងឺ(អ្នកឯង)ចុះ ។ គ្រានោះ បុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
នេះថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះ មានសេចក្តីសុខជាប្រក្រតី មាន
សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅស្មើ ធានតែកោជនល្អ សឹងតែលើដំណេក
ដែលខ្យល់ចូលមិនបាន ចើដូច្នោះគួរតែអញបួសនឹងពួកសមណៈជាសក្យ-
បុត្រចុះ កិកុទាំងឡាយនឹងបម្រើផង ដីវកៈកោមារភត្យនឹងថែរក្សាជម្ងឺផង
កងពីនោះមិនខាន លុះខ្លួនអញជារោគគាលណាហើយនឹងសឹក(មកវិញ)។
លំដាប់នោះ បុរសនោះចូលទៅរកកិកុទាំងឡាយហើយសូមនូវផ្ទស ។
កិកុទាំងនោះ ឲ្យបព្វជ្ជុបសម្បទាបុរសនោះ ។ កិកុទាំងឡាយក៏
បម្រើផង ដីវកៈកោមារភត្យក៏ថែរក្សាជម្ងឺបុរសនោះផង ។ លុះកិកុនោះបាន
ជារោគហើយក៏សឹកទៅវិញ ។ ដីវកៈកោមារភត្យបានឃើញបុរសដែល
សឹកនោះ លុះឃើញហើយក៏សួរបុរសនោះថា នែអ្នក អ្នកឯងប្លែអ្វីដែល
គាលពីដើមឃើញបួសនឹងកិកុទាំងឡាយ។ បុរសនោះឆ្លើយថា ហ្នឹងហើយ
លោកអាចារ្យ ។ ដីវកៈកោមារភត្យសួរថា នែអ្នក ហេតុដូចម្តេចបានជាអ្នក
ឯងធ្វើដូច្នេះ ។ បុរសនោះក៏ប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ដីវកៈកោមារភត្យ ។ ដីវក-
កោមារភត្យក៏ពោលពាក្យតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមចើលោកម្ចាស់

ปญฺหาติ อาทิเกปิ ตุฏฺโฐ ปญฺหเมวมาห ฯ อถ ขฺวาหาติ ยสฺมา ตสฺส ตาทิสา ปญฺหา ยถา ตถาคตา เตสุปสงฺกมิตุมฺปิ อุปสงฺกมิตฺวาปิ ตถาคตญฺจ อภิวาเทตฺวาปิ ปหาตพฺพญฺจ ปชหิตฺวาปิ ปหาตพฺพญฺจ ปชหิตฺวาปิ ตสฺส ตาทิสา ตถาคตญฺจ ปหีนเจว สาธุ ตเถ อยฺยา ปญฺหาติ อาทิเกปิ ตุฏฺโฐ น ปญฺหเมวมาห ฯ อถ ขฺวาหาติ ตถาคตสฺส ตาทิสา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสนสมาทปนสมุตฺเตชนสมฺปหํสนาย ฯ อถ ขฺวาหาติ ตสฺส ตาทิสา ตถาคตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิตา สมาทปิตา สมุตฺเตชิตา สมฺปหํสิตา ขุชฺชาสนา ตถาคตญฺจ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถ ขฺวาหาติ ตถาคตสฺส เอตฺตาวตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิตาย สมาทปิตาย สมุตฺเตชิตาย สมฺปหํสิตาย ขุชฺชาสนาย ตถาคตญฺจ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณญฺจ กตฺวา ปกฺกนฺตาย ปญฺหาติ อาทิเกปิ ตุฏฺโฐ ปญฺหเมวมาห ฯ อถ ขฺวาหาติ ตสฺส ตาทิสา ปญฺหา ยถา ปญฺหาเวยฺยากรณานิ ตถาคตสฺส อาคจฺเฉยฺยุนฺติ ฯ

ตาง ๆ ฯ ครั้งนั้น ภิกษุทั้งหลายนำเภสัชเหล่านั้นมาถวายพระผู้มีพระภาค ฯ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงดำริว่า เราอนุญาตเภสัชเหล่านี้ไว้ในที่ไหนหนอ ฯ ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคทรงดำริว่า เราอนุญาตเภสัชเหล่านี้ไว้ในที่ใด

[១០២] តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស បច្ចន្តោ កុបិតោ ហោតិ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សេនាបតិយេវ មហាមត្តេ អាណាបេសិ តច្ចថ កណោ បច្ចន្តំ ឧច្ឆិនថាតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ សេនាបតិយេវ រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស បច្ចស្សោសុំ ។ អថខោ អភិញ្ញាតានំ អភិញ្ញាតានំ យោធានំ ឯតទហោសិ មយំ ខោ យុទ្ធាភិនន្ទិនោ កច្ចន្តា ចាបញ្ច កម្មំ ករោម ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវាម តេន ន្វ ខោ មយំ ឧបាយេន ចាបា ច វិរវមេយ្យាម កល្យាណញ្ច ករេយ្យាមាតិ ។ អថខោ តេសំ យោធានំ ឯតទហោសិ ឥមេ ខោ សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មចារិនោ សមចារិនោ ព្រហ្មចារិនោ សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា សចេ ខោ មយំ សមណេសុ សក្យបុត្តិយេសុ បព្ពជេយ្យាម ឯវំ មយំ ចាបា ច វិរវមេយ្យាម កល្យាណញ្ច ករេយ្យាមាតិ ។ អថខោ តេ យោធា កិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិំសុ ។ តេ កិក្ខូ

[๑๐๒] សម័យនោះឯង មានកើតបះបោរនៅស្រុកចុងដែនរបស់ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈ កំទេចំ្រតាស់បង្គាប់មហាមាត្យទាំងឡាយដែលជានាយកលើសេនាថា ម្នាលនាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទៅត្រួតត្រាមើលស្រុកចុងដែន។ មហាមាត្យទាំងឡាយជានាយកលើសេនាទទួលព្រះពាជនុដ្ឋារបស់ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈថា ព្រះករុណាវិសេស។ លំដាប់នោះ ពួកយោធាដែលមានកេ្តីរឈ្មោះល្បីខ្លាំង មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយកេ្តីតកេ្តីនតែក្នុងការច្បាំង កាលបើទៅច្បាំងហើយ ឈ្មោះថាធ្វើអំពើបាបផង ឈ្មោះថាទទួលសោយនូវអំពើបាបដ៏ច្រើនផង យើងទាំងឡាយគួរវៀរចាកបាប នឹងគួរធ្វើអំពើល្អដោយប្រការដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបពួកយោធាទាំងនោះមានសេចក្តីរំពឹងយ៉ាងនេះ (ទៀត) ថា មានតែពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះទើបលោកជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តប្រពៃ ប្រព្រឹត្តប្រសើរ និយាយពាក្យទៀងត្រង់ មានសីល មានកល្យាណធម៌ ប្រសិនណាជាយើងទាំងឡាយទៅបួសនឹងពួកសមណៈជាសក្យបុត្រហើយ យើងទាំងឡាយនឹងបានវៀរចាកបាបផង បានធ្វើបុណ្យផង ដោយទំនងយ៉ាងនេះឯង ។ លុះរំពឹងដូច្នេះហើយ ពួកយោធាទាំងនោះក៏ចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយហើយសូមនូវផ្ទះ ។ ភិក្ខុ

ปญฺญาเปสุ๋ ๆ อุปสมฺปาเทสุ๋ ๆ เสนาสนายคฺคา ปฏิพ.
ลฺลา ภิกฺขเว ปุพฺพีสุ๋ กิร ฺโข ภเณ ๕ตฺถฺญาโย จ
๕ตฺถฺญาโย จ โยคา น นิสฺสฺรีตา ๆ ๕ตฺถฺญาโย จ ๕ตฺถ.
ญฺญาโย จ สามิ โยคา ภิกฺขุ ปฏฺฐินาติ ๆ เสนา.
สนายคฺคา ปฏิพลฺลา อุฏฺฐายนฺติ วิยนฺติ วิหาเรนฺติ กิจ
มิ สาม สมณา สกฺยปุตฺติยา ภิกฺขเว ปญฺญาเปสฺส.
นฺติ ๆ เสนาสนายคฺคา ปฏิพลฺลา ภญฺโญ ปาตุภสฺส
เสนิยสฺส ปิณฺฑิสาสฺส ปิตมตฺตํ อาโรเจสุ๋ ๆ อถโข
ภิกฺขา ปาตโว เสนิโย ปิณฺฑิสาโร ภิยหาริเก ปฏิ.
ปตฺเต ปุจฺฉิ โย ภเณ ภิกฺขเว ปญฺญาเปติ กึ สา
ปเสวิตีติ ๆ อุปฏฺฐายสฺส เอว สีสํ ภิเนตฺวา
อนุสฺสาวิกสฺส ปิฏฺฐิ อุทฺธริตฺวา ภเณ อุปฏฺฐากสฺส
ภญฺญิตฺวา ๆ อถโข ภิกฺขา ปาตโว เสนิโย ปิณฺฑิ.
สาโร เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
อภิวาเทตฺวา ปิตมตฺตํ นิสีทิ ปิตมตฺตํ นิสินฺโน ฺโข
ภิกฺขา ปาตโว เสนิโย ปิณฺฑิสาโร ภควนฺตํ ปิตเยว

ตำนั้นล่วงแล้วในบุพพัณหสมัยนั่นเทียว ๆ พวกมหามาตย์ผู้นายกเลี้ยงเสนาได้ทูลถามราชมหามาตย์ (ผู้ว่าราชการ) ดำนั้นว่า ข้าแต่นาย พวกโยธาชื่อนี้ด้วย ชื่อนี้ด้วย ด้วยเหตุไรจึงไม่เห็นมาเล่า ๆ ราชมหามาตย์จึงตอบว่า ดูก่อนพ่อทั้งหลาย พวกโยธาชื่อนี้ด้วย ชื่อนี้ด้วย ได้ตายเสียแล้ว ๆ มหามาตย์ดำนั้นกล่าวแล้วนั่นแล ได้ทูลโทษโดยประการต่าง ๆ ว่า พวกสมณะศากยบุตรไม่สมควรเลยที่จะให้ราชมหามาตย์ (ผู้ใหญ่) ตาย ๆ พวกมหามาตย์ผู้นายกเลี้ยงเสนาได้ทูลโทษต่อพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ข้าแต่พระสมณโคดม ขอพระองค์ได้ทรงทราบเถิดว่า พวกสมณะศากยบุตรไม่สมควรเลยที่จะให้ราชมหามาตย์ (ผู้ใหญ่) ตาย ๆ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสเรียกพระอุบาลีเถระมาว่า ดูก่อนอุบาลี ก็ราชมหามาตย์ผู้นายกเลี้ยงเสนาเหล่านี้ ได้ทูลโทษโดยประการต่าง ๆ ว่า พวกสมณะศากยบุตรไม่สมควรเลยที่จะให้ราชมหามาตย์ (ผู้ใหญ่) ตาย ๆ ดูก่อนอุบาลี ก็ราชมหามาตย์ผู้นายกเลี้ยงเสนาเหล่านี้ ได้ทูลโทษต่อพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ข้าแต่พระสมณโคดม ขอพระองค์ได้ทรงทราบเถิด

สนฺติ ภนฺเต ภควนฺโต อสฺสทฺธา อปฺปสนฺนา เต อปฺปมตฺตกេนปิ ภิกฺขุ วิเหเฐยฺยุ์ สาธุ ภนฺเต อยฺยา ภควนฺตំ น បฏิญาเชยฺยุนฺติ ฯ អថខោ ភគវา ភควនฺตំ មាគណ្ឌិយំ ปริพฺพาเชสิ ឧទ្ទិយោ ភគវាយ សទฺธិ សมฺโมทิ សมฺโมទនីយំ កថំ សารណីយំ វីតិសาเรตฺวา ឯกមนฺตំ นิสីទิ ฯ ឯកមនฺតំ និសินฺโน ខោ ភគវា ឧទ្ទិយំ គហបតិំ ឯតទវោច ยថា ខោ ឧទ្ទិย ตยิทំ ตถาคตោ ឧទ្ទិយោ ភគវាតិ ปิ ตថาគโต ឧទ្ទិយោ ភគវាតិ ปิ ยថา ตยิทំ ตถาคตោ ឧទ្ទិយោ ភគវាតិ ปิ ตថาគโต ឧទ្ទិយោ ភគវាតិ ปิ ตំ กิสฺส เหตุ ตถาគตสฺส หิ ឧទ្ទិย อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ปุพฺพេว ทินฺนំ ปุพฺพេ กตំ ปุพฺพេ ภาสิตំ ปุพฺพេ ปริภุตฺตំ ปุพฺพេ ปริจิณฺณំ ปุพฺพេ ปริจิณฺณំ ปุพฺพេ ปริจิณฺณ

ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះដ៏មានបុណ្យដ៏ចំរើន មានពួកស្តេចខ្លះនៅមិនទាន់មានសទ្ធា មិនទាន់ជ្រះថ្លា ពួកស្តេចទាំងនោះប្រហែលជាគេនឹងបៀតបៀនកិក្ខុទាំងឡាយ ដោយហេតុបន្តិចបន្តួចខ្លះមិនខាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយកុំគប្បីបំបួសពាជអាមាត្យឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈឲ្យទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឲ្យកាន់យកល្អ ឲ្យឧស្សាហ៍ ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ។ ឯព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យជ្រាបច្បាស់ ឲ្យកាន់យកល្អ ឲ្យឧស្សាហ៍មាំឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណយាងចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយ ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវបំបួសពាជអាមាត្យទេ កិក្ខុណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១០៣] គ្រានោះឯង ចោរឈ្មោះអង្គុលិមាលបួសនៅក្នុងសំណាក់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញហើយ ខ្លះគ្រាក់ផ្តើល ខ្លះតក់ស្លុតខ្លាច ខ្លះរត់ទៅ ខ្លះដើរទៅមុខដែរ ខ្លះបែមុខចេញទៅ

ฉกฺเกฏฺฐิ ฯ มนุสฺสา ขุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิหาเยนฺติ กถํ นาม สมณา สกฺยปุตฺติยา ฉฑฺเฑสฺสนฺติ(๑) เวรํ ปฏิกาเฑสฺสนฺตีติ ฯ อเสฺสาสุ ขลุ(๒) ภิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ ขุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิหาเยนฺตานํ ฯ อถ ขลุ เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ ส ภิกฺขเว ฉฑฺเฑสฺโส เวเรน เวรปฺปโจ ยโต ปฏิกาเฑสฺสติ อปฺปติ ขุกฺกุฏสฺสาติ ฯ

[๑๐๔] เตน ขลุ ปน สมเยน ราชา มาคเธน เสนิเยน พิมฺพิสาเรน อนฺตกาโต ปโหติ เย สมณาสุ สกฺยปุตฺติเยสุ ปพฺพชิตา น เต ลพฺภา กิญฺจิ กาตุ สาสิตุ เตสฺวา ชีวิตา วโรปยิตุ [ปาฏิเยกฺกา] ปริสา ขุกฺขสฺส อนฺตกิริยายาติ ฯ เตน ขลุ ปน สมเยน อญฺญตโร ปุริโส เวรกมฺมา ปลาเยตฺวา ภิกฺขูสุ ปพฺพชิโต โหติ ฯ มนุสฺสา ปสฺสิตฺวา เอวมาหํสุ อยํ โส ภิกฺขเว เวรกมฺมา เวรเกนโก ชีวิตา โวโรเปตพฺโพ ฯ ตเมนฺเต เอว-

---

๑ ฉินฺทิสฺสนฺติ กตฺถจิ ปาฐนฺตเร ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉินฺทนฺเต เตติ กตฺถจิ ปาฐนฺตเร ทิสฺสติ ฯ

ฉฬงฺคสมนฺนาคโต ฯ มนุสฺสา ตสฺส ปณฺฑิตภาวมฺปิ ชานนฺติ ฯ ตสฺมา ตสฺส กถาย ปสีทิตฺวา ตสฺส ปาทมูเล นิปชฺชิตฺวา ‘‘ปณฺฑิตา โจรา ปณฺฑิตา โจรา’’ ติ วทนฺตา ปกฺกมึสุ ฯ ตโต ปฏฺฐาย ‘‘ปณฺฑิตโจรา’’ ตฺเวว นามมสฺส อุทปาทิ ฯ

(๑๐๔) ตสฺมึ ปน สมเย ภควา ราชคหนครทฺวาเร วิหรนฺโต ‘‘ปณฺฑิตโจรา’’ ติ ปากฏนามสฺส ตสฺส ปณฺฑิตภาวมฺปิ ชานา

มาหำสุ มาเยฺยา[๑] ฯเปฯ อาวุตฺถ อนุญฺญาตำ วญฺญา ชาตเตน สเนหเยน พนฺธิสาเรน เย สมณเวสุ สกฺยปุตฺติ-เยสุ ปพฺพชิตา เต ลภนฺติ เจวรปิณฺฑปาตสยนาสนคิลานปจฺจย-ภิสฺมา จาติ วิตฺถาริยมาเน สทฺธา กุลปุตฺตา อนฺตเจวาสิยา-โยคา ฯ มนุสฺสา ชานนฺติ ขียนฺติ วิกาเรนฺติ อกฺกมนฺติ ปฏิกฺกมนฺติ เอวเมว สมณา สกฺยปุตฺติยา อยมิเม ลภนฺติ จีวรปิณฺฑปาตสยนาสนคิลานปจฺจยภิสฺมา จาติ วิตฺถาริยมาเน สทฺธา กุลปุตฺตา อนฺตเจวาสิยา-โยคา ปฏิกฺกมนฺตีติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถำ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ติตฺถิยานำ จีวรปิณฺฑปาตสยนาสนคิลานปจฺจยภิสฺมา จาติ วิตฺถาริยมาเน สทฺธา กุลปุตฺตา อนฺตเจวาสิยา-โยคา ปฏิกฺกมนฺติ ฯ

(๑๐๕) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ปุริโส โจริกำ กตฺวา ปลายิตฺวา ภิกฺขูสุ ปพฺพชิโต โหติ ฯ โส จ ราชูหิ อนฺตโรปเร ลิขิโต โหติ ยตฺถ ปสฺสิตฺวา[๒] ตตฺถ หนฺตพฺโพติ ฯ มนุสฺสา ปสฺสิตฺวา เอวมาหำสุ อยำ โส ลิขิตโก โจโร

๑ สพฺพตฺถ มาเยฺยาติ ทิสฺสติ ฯ ๒ ปสฺสิตฺวาติ กตฺถจิ โจตฺถเร ทิสฺสติ ฯ

កុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង (ដូច្នេះ) ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាធំក្នុងវត្តវេឡុវនមគធៈ ព្រះអង្គបានអនុញ្ញាតហើយថា ជនទាំងឡាយណាបួសក្នុងសំណាក់សមណៈជាសក្យបុត្រ ជនដទៃធ្វើទោសអ្វីមួយដល់ជនពួកនោះមិនបានឡើយ (ព្រោះថា) ធម៌ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់សំដែងល្អហើយ ជនពួកនោះចូរចំរើនព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះជាអ្នកបានព្រះពរជាអភ័យ ពួកសមណៈទាំងនេះជនដទៃធ្វើទោសអ្វី ។ មិនបានឡើយ ហេតុដូចម្តេចបានជាមកហ៊ានបំបួសចោរដែលគំលាយគ្នុក (ដូច្នេះ) ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវបំបួសចោរដែលគំលាយគ្នុកទេ កិក្ខុណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๐๕) សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់ធ្វើចោរកម្មហើយរត់ទៅបួសក្នុងសំណាក់កិក្ខុ ។ បុរសនោះឯងរាជការបានឲ្យតត់ឈ្មោះទុកក្នុងបញ្ជីខាងក្នុងបុរីនៃស្តេចថា ចោរនេះបើនរណាបានឃើញក្នុងទីណា ត្រូវតែសម្លាប់ក្នុងទីនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញហើយក៏និយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា លោកនេះឯងជាចោរដែលមានតត់ឈ្មោះទុកក្នុងបញ្ជី

ขาทนฺ ธาตุ ภกฺขเน ฯ ปจฺจยปรตฺตา ปน ขาทนียนฺติ ปทสิทฺธิ ฯ ปาฬิยา ปน ขาทนียนฺติ ปาฬิ ฯ ขาทนียนฺติ ขาทิตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ ภุญฺชิตพฺพยุตฺตกนฺติ เอตฺถาปิ เอเสว นโย ฯ ปาฬิยา ปน ภุญฺชนียนฺติ ปาฬิ ฯ ปิวิตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ ลายิตพฺพยุตฺตกนฺติ เอตฺถาปิ เอเสว นโย ฯ ปาฬิยา ปน ลายนียนฺติ ปาฬิ ฯ ปาตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ ปาตพฺพยุตฺตกนฺติ ปน ปาตุ รกฺขเณ ฯ ปาตุ รกฺขิตุ ยุตฺตนฺติ ปาตพฺพยุตฺตกนฺติ ปทสิทฺธิ ฯ ปาฬิยา ปน ปายนียนฺติ ปาฬิ ฯ ปาตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ สายนียนฺติ เอตฺถาปิ เอเสว นโย ฯ ปาฬิยา ปน สายนียนฺติ ปาฬิ ฯ สายิตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ สายิตพฺพยุตฺตกนฺติ ปน สา อาสฺวาทเน ฯ สาตุ อสฺสาทิตุ ยุตฺตนฺติ สายิตพฺพยุตฺตกนฺติ ปทสิทฺธิ ฯ ปาฬิยา ปน สายนียนฺติ ปาฬิ ฯ สายิตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ ขาทนียาทีสุ ปน ขาทนียนฺติ ขาทิตพฺพยุตฺตกนฺติ ปทสิทฺธิ ฯ ปาฬิยา ปน ขาทนียนฺติ ปาฬิ ฯ ขาทิตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ ภุญฺชนียนฺติ เอตฺถาปิ เอเสว นโย ฯ ปาฬิยา ปน ภุญฺชนียนฺติ ปาฬิ ฯ ภุญฺชิตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ ปายนียนฺติ เอตฺถาปิ เอเสว นโย ฯ ปาฬิยา ปน ปายนียนฺติ ปาฬิ ฯ ปาตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ สายนียนฺติ เอตฺถาปิ เอเสว นโย ฯ ปาฬิยา ปน สายนียนฺติ ปาฬิ ฯ สายิตพฺพยุตฺตกนฺติ อตฺโถ ฯ

ភាជការ ហ៊ានពួកយើងនាំគ្នាសម្លាប់ភាវៅ ។ ពួកមនុស្សខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះ
ថា នែនាយទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង (ដូច្នេះ) ព្រះ
ចាគពិមិសារសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតហើយថា
ជនទាំងឡាយណាមួយបួសក្នុងពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ ជនទាំងនោះអ្នក
ណាមួយធ្លើទោសអ្វី ។ មិនបានឡើយ (ព្រោះ) ធម៌ព្រះដ៏មានបុញ្ញសិរី
ទ្រង់សំដែងដោយល្អហើយ ជនទាំងនោះចូរប្រតិបត្តិព្រហ្មចរិយធម៌
ដើម្បីធ្វើទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះ
ជាអ្នកបានទទួលព្រះពាជទានអភ័យហើយ ពួកសមណៈទាំងនេះអ្នកណា
មួយធ្លើទោសអ្វី ។ មិនបានឡើយ មិនសមបើនឹងបំបួសចោរដែលភាជការ
កត់ឈ្មោះទុកក្នុងបញ្ជី (ដូច្នេះ) សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តី
នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនគប្បីបំបួសចោរដែលភាជការកត់ឈ្មោះទុកក្នុងបញ្ជីទេ (๑) ភិក្ខុណា
បំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

๑ អដ្ឋកថា ថា មនុស្សណាដែលធ្វើចោរកម្មឬកម្មផ្សេងពីនោះដែលជាកម្មមានកំហុសយ៉ាងធ្ងន់
ធ្ងរភាជការហើយលួចរត់ទៅ ភាជការបានចាត់សំបុត្រឲ្យតាមចាប់ខ្លួនថា បើនរណាឃើញមនុស្ស
ឈ្មោះនោះក្នុងទីណា ត្រូវចាប់សម្លាប់ចោលក្នុងទីនោះក្តី ត្រូវកាត់អវយវៈទាំងឡាយមានដៃនឹង
ជើងជាដើមក្តី ត្រូវឲ្យដាក់អាជ្ញាមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។ ក្តី មនុស្សនោះមិនត្រូវឲ្យបព្វជ្ជា ។

(๑๐๖) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ปุริโส กาสาหโต กตฺตรณฺฑกหตฺโถ กิกฺกิสุ ปพฺพชิโต โหติ ฯ มนุสฺสา ทุชฺฌายนฺติ ฑียนฺติ วิเหเฐนฺติ กถํ หิ นาม สมณา สกฺยปุตฺติยา กาสาหานิ กตฺตรณฺฑกานิ ปญฺญาเปสฺสนฺตีติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น กิกฺกิเว กาสาหโต กตฺตรณฺฑกหตฺโถ ปญฺญาเปตพฺโพ โย ปญฺญาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๐๗) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ปุริโส ลกฺขณาหโต กตฺตรณฺฑกหตฺโถ กิกฺกิสุ ปพฺพชิโต โหติ ฯ มนุสฺสา ทุชฺฌายนฺติ ฑียนฺติ วิเหเฐนฺติ กถํ หิ นาม สมณา สกฺยปุตฺติยา ลกฺขณาหานิ กตฺตรณฺฑกานิ ปญฺญาเปสฺสนฺตีติ ฯ

(๑๐๖) សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់ជាមនុស្សមានស្នាមដែលគេវាយដោយរំពាត់ គេបានធ្វើទណ្ឌកម្មហើយ ទៅបួសក្នុងសំណាក់តិត្ថិយទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏បោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនសមបើបំបួសមនុស្សដែលមានស្នាមរំពាត់ដែលគេបានធ្វើទណ្ឌកម្មហើយ (ដូច្នេះ) សោះ ។ តិត្ថិយទាំងឡាយ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលតិត្ថិយទាំងឡាយ តិត្ថិយមិនត្រូវបំបួសមនុស្សដែលមានស្នាមរំពាត់ ដែលគេធ្វើទណ្ឌកម្មហើយទេ(๑) តិត្ថិយណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๐๗) សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់ជាមនុស្សដែលគេបៀតបៀនឲ្យមានស្លាកស្នាម ដែលគេបានធ្វើទណ្ឌកម្មហើយ ទៅបួសក្នុងសំណាក់តិត្ថិយទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏បោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រមិនសមបើនឹងបំបួសមនុស្សដែលគេបៀតបៀនឲ្យមានស្លាកស្នាម ដែលគេបានធ្វើទណ្ឌកម្មហើយ (ដូច្នេះ) សោះ ។

---

๑ អដ្ឋកថា ថា មនុស្សដែលចំពាក់បំណុលគេហើយគេវាយនឹងរំពាត់ឲ្យមានដំបៅជាដើម ឈ្មោះថា ជាមនុស្សគេបានធ្វើទណ្ឌកម្មហើយ ។ បើដំបៅនោះនៅស្រស់ ។ ឯរាបណា មិនគប្បីឲ្យបព្វជ្ជាឯរាបនោះ ។ តែបើមើលដំបៅឲ្យសះជាដូចប្រក្រតីហើយក៏គួរឲ្យបព្វជ្ជាបាន ។

ภควาโต ปฐมตฺถํ อาโรเจสุ ๆ ฉ ภิกฺขู ลกฺขณมหาโต ภควนฺตเมว เอตทโวจ ปญฺหเมตมฺปิ ปญฺหเมยฺย อาทตฺถ ทุกฺกฏสฺสาติ ๆ

(๑๐๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร สณฺหายิโก ปลายิตฺวา ภิกฺขุสุ ปฏิวโต โหติ ๆ ตทนนฺตรา ปสฺสิตฺวา ปุจฺฉิสุ อยํ โส อมฺหากํ สณฺหายิโก หนฺท นํ คเหตฺวา ปุจฺฉาม, ปุจฺฉิตฺวา ปน ปุน อาปุจฺฉิสฺสามาติ ๆ ปุน ปุจฺฉิสุ, ปุจฺฉิตฺวา ปน ปุน อาปุจฺฉิสุ, อนุญฺญาตมฺปิ ปุน ปุจฺฉิสุ ปุนปฺปุนนฺติ ๆ ภควา เอตมตฺถมาโรเจสิ ๆ ตตฺถ

កិកុំគាំងឡាយ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលកិកុំគាំងឡាយ កិកុំមិនត្រូវបំបួសមនុស្សដែលគេបៀតបៀនឲ្យមានស្លាកស្នាម[1] ដែលគេបានធ្វើទណ្ឌកម្ម កិកុំណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១០៨) សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់ជាមនុស្សចំពាក់បំណុលគេ ហើយរត់ទៅបួសក្នុងសំណាក់កិកុំគាំងឡាយ ។ ពួកម្ចាស់ទ្រព្យបានឃើញហើយ ក៏និយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា បុរសនេះហើយដែលចំពាក់បំណុលយើងនោះ បើដូច្នោះពួកយើងនាំវាទៅ ។ មនុស្សមួយពួកក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកម្ចាស់គាំងឡាយ អ្នកគាំងឡាយកុំនិយាយពាក្យដូច្នេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងនូវធម្មកថាដែលគួរដល់ការសេនិយៈជាធំក្នុងដែនមគធៈ បានទ្រង់អនុញ្ញាតហើយថា អ្នកណាបួសក្នុងសំណាក់ពួកសមណៈសក្យបុត្រ អ្នកណាមួយធ្វើទោសអ្វី ។ ដល់អ្នកនោះមិនបានឡើយ ធម៌ព្រះដ៏មានបុណ្យសំដែងហើយ

---

๑ អដ្ឋកថា ថា មនុស្សដែលគេធ្វើឲ្យមានស្លាកស្នាមដោយដែកក្តៅត្រង់ជ្រាសក្តី ត្រង់អវយវៈមានដៃជើងក្តី ។ បើមនុស្សនោះជាអ្នកជាទេ តែមុខជំពៅទោស្រស់ ។ មិនគួរឲ្យបព្វជ្ជាឡើយ ។ បើជំពៅនោះដុះហាប់ពេញមានស្បែកជិតឡើងវិញហើយ តែស្នាមនៅប្រាកដ បើស្បែកជណ្តប់ចីវរជាបរិមណ្ឌលបីអាចបិទស្នាមនោះបាន គប្បីឲ្យបព្វជ្ជា ។

ฉมฺหา จรณฺ ព្រហ្មចរิยំ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยา-
ยาติ ฯ มนุสฺสา ทุฏฺฐายนฺติ ขียนฺติ วิหาเรนฺติ
อภยฺยาภา สเม สมณา สกฺยปุตฺติยา ฉยิเม
ลภฺภา กิญฺจิ กาตุ๋ กิญฺจิ ปหิ ฉาม สณายกิญ
ปฏิเสวนฺติ ฯ ภควาเต ฯ ตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ
ฉ กิญฺจาเร สณายกิเต ปฏิเสวนฺเต ยโต ปฏิเสวนฺ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๑๐๙] เตน ขฺวา ฉ สมเยน อญฺญตโร
ภิกฺขุ อรญฺญายตเน วิหรติ ฯ
อถโข เต ภิกฺขู ตสฺมาหิกฺขุ อยิ เต อญฺญกิ
ภิกฺขุ ทิสฺวา เอตทโวจุ ฯ ตถาหิ ตฺวิ ภิกฺขุ
ภยา ตฺวิ อาวุตฺต อนุญฺญาติ ปญฺญ มาตเรน
เสนิเยน ติตฺถิยาเรน เย สมเณสุ สกฺยปุตฺติ-
เยสุ ปฏิชานฺติ ฉ เต ลภฺภา กิญฺจิ กาตุ๋
สฺวากฺขาเต ฉมฺหา จรณฺ ព្រហ្មចរิยំ สมฺมา ทุกฺขสฺส

ដោយពីពេះ អ្នកទាំងនោះចូរប្រតិបត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយល្អចុះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះជាបុគ្គលឥតព្រះពជអភ័យ ពួកសមណៈទាំងនេះអ្នកណាមួយធ្វើទោសអ្វី ។ មិនឥតទេឡើយ មិនសមបើនឹងបំបួសមនុស្សដែលចំពាក់បំណុលគេ (ដូច្នេះ) សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនគប្បីបំបួសមនុស្សដែលចំពាក់បំណុលគេទេ ភិក្ខុណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๐๙) សម័យនោះឯង មនុស្សជាខ្ញុំគេម្នាក់តែងទៅបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ លុះពួកម្ចាស់បំណុលគេឃើញហើយក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បុរសនេះហើយដែលជាខ្ញុំរបស់យើងទាំងឡាយនោះ បើដូច្នោះយើងនាំវាទៅវិញ ។ មនុស្សមួយពួកនិយាយដូច្នេះថា ម្នាលអ្នកជាម្ចាស់ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ (ដ្បិត) ព្រះថេរៈពិម្ពិសារសេនិយៈជាធំក្នុងជែនមគធៈបានទ្រង់អនុញ្ញាតហើយថា ពួកជនណាបួសក្នុងសំណាក់ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ ពួកជនទាំងនោះអ្នកណាមួយធ្វើទោសអ្វី ។ មិនឥតឡើយ ធម៌ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់សំដែងហើយដោយពីពេះ ពួកជនទាំងនោះចូរខំប្រតិបត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ដើម្បីធ្វើនូវ

อนฺตกิริยาย ฯ มนุสฺสา ทุฏฺฐาย ทุฏฺฐิ วิปฺปฏิปตฺติ อภิยฺยวาย ฯเป ฯ สมณา สกฺยปุตฺติยา ฯเป ฯ ลภนฺติ กิญฺจิ กาตุ กปฺปติ ฯเป ฯ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ภควาโต ฯเป ฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ปาโส ปญฺญาเปตพฺโพ ยถา ปญฺญาปิย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๑๑๐] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กุมฺภการโก มาตาปิตูหิ สทฺธึ กลหิตฺวา อาราม คนฺตฺวา ภิกฺขู ปพฺพชิโต โหติ ฯ อถ โข ตสฺส กุมฺภการกสฺส มาตาปิตโร ตำ กุมฺภารกณฺฑึ วิจินนฺตา อาราม คนฺตฺวา ภิกฺขู ปุจฺฉึสุ อปิ กจฺเจ ปสฺสถ อมฺหากำ ปุตฺตกำ ปพฺพชิตนฺติ ฯ ภิกฺขู อชานนฺตายว อาหำสุ น ชานามาติ อปสฺสนฺตายว อาหำสุ น ปสฺสามาติ ฯ อถ โข ตสฺส กุมฺภารกสฺส มาตาปิตโร ตำ

ព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏តោលនោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះជាបុគ្គលបានព្រះពរជាអភ័យ សមណៈទាំងនេះអ្នកណាមួយធ្វើនោសអ្វីៗមិនបានឡើយ មិនសមបើនឹងបំបួសមនុស្សដែលជាខ្ញុំគេ (ដូច្នេះ) សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបំបួសមនុស្សដែលជាខ្ញុំគេទេ ភិក្ខុណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[១១០] សម័យនោះឯង មានពាកម្នាក់ទុកដុតជាកូនជាងមាស[1] ឈ្មោះប្រតែកនឹងមាតាបិតាហើយ ទៅកាន់អាវាសបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯមាតានឹងបិតារបស់ពាកនោះ កាលដែលគន់រកមើលពាកនោះក៏បានទៅដល់អាវាសហើយ សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកលោកបានប្រទះឃើញពាកមានសភាពយ៉ាងនេះដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុដែលមិនដឹងមែនក៏ប្រាប់ថា យើងទាំងឡាយមិនដឹងទេ ពួកភិក្ខុដែលមិនឃើញមែនក៏ប្រាប់ថា យើងទាំងឡាយមិនឃើញទេ ។ ឯមាតានឹងបិតារបស់ពាកនោះ កាលបើ

---

១ អដ្ឋកថាថា ឪពាកនោះជាកូនជាងមាស ពោរពេញខាង ៗ ជុំវិញ តែទុកជុំក ៥ អន្លើនៅលើក្បាល ។

กมฺมารภณฺฑุ วิจินนฺตา ภิกฺขุสุ ปญฺญตฺตึ ฉินฺทา[๑] ฉฑฺฑยนฺโต
ฑียนฺโต วิหาเรนฺโต อลชฺชิโน ปเร สมณา สกฺยปุตฺติยา
ทุสฺสีลา[๒] มุสาวาทิโน ฌานนฺตายเว อาปาสุ
ฉ ฌานาปาตึ ปสฺสนฺตายเว[๓] อาปาสุ ฉ ปสฺสาปาตึ
อยำ ธารเกา ภิกฺขุสุ ปญฺญตฺเตติ ฯ อเสฺสสุ โข
ภิกฺขู ตสฺส กมฺมารภณฺฑสฺส มาตาปิตูนำ ฉฑฺฑยนฺตานำ
ฑียนฺตานำ วิหาเรนฺตานำ ฯ อถโข เต ภิกฺขู ภควโต
เอตมตฺถำ อาโรเจสุำ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สงฺฆำ
อุปโลเกตุำ กลฺลากมฺมายาติ ฯ

---

๑ ฉินฺทาติ กตฺถจิ โปตฺถเกสุ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉินฺนมูเล ฌานนฺตายาติ ทิสฺสติ ฯ ๓ ฉ. ม. ปสฺสายเว ฯ

ត្រាប់តយគន់មើលទៅ ក៏ឃើញថាគេកនោះបួសកន្លងសំណាក់កិកុខាំងឡាយ ហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះ ជាបុគ្គលឥតមានខ្មាស ទ្រុស្តសីល និយាយពាក្យកុហក ឲ្យានដឹងដែរ តែនិយាយថាមិនដឹង ឲ្យានឃើញដែរ តែនិយាយថាមិនឃើញ គេកនេះបួសកន្លងសំណាក់កិកុខាំងឡាយហើយតើ ។ កិកុខាំងឡាយឲ្យានឮសំដីនៃមាតាឪពុកបិតារបស់គេកនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិកុខាំងនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុខាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុអបលោក (ប្រាប់) សង្ឃហើយសឹមធ្វើកណ្តកម្ម(๑) ។

---

๑ អដ្ឋកថា ថា វិធីប្រាប់ភណ្ឌកម្មនោះត្រូវប្រើភិក្ខុដែលមានក្នុងសីមា តាំងពីឆ្ងាយបេក្ខុះទៅក្នុងទីនោះហើយប្រាប់ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាសូមប្រាប់ភណ្ឌកម្មរបស់គេកនេះចំពោះសង្ឃ បីជាង ពីរជាង ឬម្តង ក៏បាន ។ បើទីជាសភាគមានភិក្ខុ ๑๐-๒๐-๓๐ រូប ឱកាសជាទីឈរឬអង្គុយរបស់ភិក្ខុទាំងនោះត្រឹមណាត្រូវប្រាប់ត្រឹមណោះ ។ បើវត្តនោះធំមានភិក្ខុច្រើនជាង ๓ន់ លំបាកន័ងប្រជុំភិក្ខុឲ្យសព្វគ្រប់ ត្រូវនាំទៅកាន់ ๑ណ្ឌ-នទី-ឬសមុទ្ទសីមាហើយឲ្យបពូជ្ជាបុះ ។ បពូជ្ជាបេក្ខុះដែលកោរសក់ស្រេចហើយ មិនបាច់ប្រាប់ភណ្ឌកម្មន័ងឲ្យបពូជ្ជាតែម្តងក៏គួរ ។ បពូជ្ជាបេក្ខុះដែលសក់រែងជាងពីរអង្គុលី ត្រូវតែប្រាប់សិនទើបឲ្យបពូជ្ជាបាន ។

[๑๑๑] ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นแล สงัดจากกาม สงัดจากอกุศลธรรมทั้งหลาย แล้วเข้าปฐมฌาน ประกอบด้วยวิตก วิจาร มีปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวก แผ่ซ่านกายนี้ ทำให้ชุ่มชื่น ให้เอิบอาบ ให้ถึงพร้อม ให้ไม่ทั่วไปด้วยปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวก ในกายทั้งสิ้นของตน ภิกษุนั้นชื่อว่าย่อมไม่มีส่วนแห่งกายอันหาปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวกมิได้ในกายทั้งสิ้นของตน ฉันใด ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย ข้อนี้ก็ฉันนั้นเหมือนกัน ภิกษุนั้นแล สงัดจากกาม สงัดจากอกุศลธรรมทั้งหลาย แล้วเข้าปฐมฌาน ประกอบด้วยวิตก วิจาร มีปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวก แผ่ซ่านกายนี้ ทำให้ชุ่มชื่น ให้เอิบอาบ ให้ถึงพร้อม ให้ไม่ทั่วไปด้วยปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวก ในกายทั้งสิ้นของตน ภิกษุนั้นชื่อว่าย่อมไม่มีส่วนแห่งกายอันหาปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวกมิได้ในกายทั้งสิ้นของตน ฉันใด ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย ข้อนี้ก็ฉันนั้นเหมือนกัน ภิกษุนั้นแล สงัดจากกาม สงัดจากอกุศลธรรมทั้งหลาย แล้วเข้าปฐมฌาน ประกอบด้วยวิตก วิจาร มีปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวก แผ่ซ่านกายนี้ ทำให้ชุ่มชื่น ให้เอิบอาบ ให้ถึงพร้อม ให้ไม่ทั่วไปด้วยปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวก ในกายทั้งสิ้นของตน ภิกษุนั้นชื่อว่าย่อมไม่มีส่วนแห่งกายอันหาปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวกมิได้ในกายทั้งสิ้นของตน ฉันใด ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย ข้อนี้ก็ฉันนั้นเหมือนกัน ภิกษุนั้นแล สงัดจากกาม สงัดจากอกุศลธรรมทั้งหลาย แล้วเข้าปฐมฌาน ประกอบด้วยวิตก วิจาร มีปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวก แผ่ซ่านกายนี้ ทำให้ชุ่มชื่น ให้เอิบอาบ ให้ถึงพร้อม ให้ไม่ทั่วไปด้วยปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวก ในกายทั้งสิ้นของตน ภิกษุนั้นชื่อว่าย่อมไม่มีส่วนแห่งกายอันหาปีติและสุขอันเกิดแต่วิเวกมิได้ในกายทั้งสิ้นของตน ฉันใด ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย ข้อนี้ก็ฉันนั้นเหมือนกัน

๑-๒-๓-๔ ม. มาตาปิตุสูตร ๆ

(១១១) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះមានពួកទារកជាសំឡាញ់គ្នា ១៧ពួក មានទារកឈ្មោះឧបាលិ ជាប្រធានរបស់ពួកទារកទាំងនោះ។ ឯមាតាទឹងបិតារបស់ទារកឈ្មោះឧបាលិ បានគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា អំណើះពីយើងទាំងឡាយទៅហើយ ឧបាលិគប្បីចិញ្ចឹមជីវិតស្រួលផង មិនលំបាកផង ដោយទំនងដូចម្តេចអេះ។ ទើបមាតាទឹងបិតារបស់ឧបាលិ ក៏គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា បើសិនណាជាឧបាលិ រៀនសរសេរអក្សរ អំណើះពីយើងទាំងឡាយទៅ ប្រហែលជាឧបាលិគប្បីចិញ្ចឹមជីវិតស្រួលផង មិនលំបាកផង ដោយទំនងយ៉ាងនេះឯង។ មាតាទឹងបិតារបស់ឧបាលិ ក៏គិតគ្នាយ៉ាងនេះទៀតថា បើឧបាលិ ទឹងរៀនសរសេរអក្សរ ម្រាមដៃ (របស់ឧបាលិ) ក៏ទឹងលំបាក បើសិនណាជាឧបាលិ គ្រាន់តែរៀនពប់វិញ ប្រហែលជាអំណើះពីយើងទាំងឡាយទៅ ឧបាលិគប្បីចិញ្ចឹមជីវិតស្រួលផង មិនលំបាកផង ដោយទំនងយ៉ាងនេះឯង។ លំដាប់ពីនោះមកមាតាទឹងបិតារបស់ឧបាលិក៏គិតគ្នាដូច្នេះទៀតថា បើឧបាលិទឹងរៀនពប់ ទ្រូង (របស់ឧបាលិ) ក៏ទឹងលំបាក ប្រសិនណាជាឧបាលិគ្រាន់តែរៀនរូបនិមិត្តវិញ

ឧចាលំ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច
កាលមេយ្យាតិ ។ អថខោ ឧចាលស្ស មាតាបិតូនំ
ឯតទហោសិ សចេ ខោ ឧចាលំ រូបំ សិក្ខិស្សតិ
អក្ខីនំ ឧក្ខានំ ភវិស្សតិ ឥមេ ខោ សមណា សក្យ-
បុត្តិយា សុខសីលា សុខសមាចារា សុភោជនានំ
ភុញ្ជិត្វា នីចាតេសុ សយនេសុ សយន្តិ សចេ ខោ
ឧចាលំ សមណេសុ សក្យបុត្តិយេសុ បព្ពាជេយ្យ វរំ
ខោ ឧចាលំ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន
ច កាលមេយ្យាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ឧចាលំ ធារកា
មាតាបិតូនំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ ឧចាលំ
ធារកា យេន តេ ធារកា តេនុបសង្កមិំ ឧបសង្កមិត្វា
តេ ធារកេ ឯតទវោចុំ ឯថ មយំ អយ្យា[1] សម-
ណេសុ សក្យបុត្តិយេសុ បព្ពជិស្សាមាតិ ។ សចេ
ខោ តុំ អយ្យេ[2] បព្ពជិស្សសិ វរំ មយម្បិ បព្ពជិ-
ស្សាមាតិ ។ អថខោ តេ ធារកា ឯកមេកស្ស
មាតាបិតរោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ អនុជានាថ មំ

---

១ សព្វត្ថ អយ្យោតិ ទិស្សតិ ។ ២ សព្វត្ថ អយ្យោតិ ទិស្សតិ ។

ដល់អំណើះពីយើងទាំងឡាយទៅ ។ចុលិប្រហែលជា ទើបបានចិញ្ចឹមជីវិតស្រួលផង មិនលំបាកផង ដោយអាការដូច្នេះឯង ។ គ្រានោះ ទៀត មានាទីឯបិតារបស់ចុលិក៏គិតគ្នាដូច្នេះថា បើកុមារចុលិ រៀនរួបនិមិត្តក៏គង់តែលំបាកក្នែក ឥឡូវនេះ មានតែពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះ ទើបរក្សាសីលជាសុខ មានសមាចារស្រួល ធាន់តែជនកំលោះ សឹងលើដំណេកទាំងឡាយដ៏ហាប់រកខ្យល់គ្មាន បើសិនណាជាចុលិបានបួសក្នុងសំណាក់ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រវិញយ៉ាងនេះ ទើបអំណើះពីយើងទាំងឡាយទៅ ចុលិនឹងបានចិញ្ចឹមជីវិតងាយផង មិនលំបាកផង ។ ឯចុលិមារកបានឮពាក្យចរចារបស់មានាទីឯបិតាយ៉ាងនេះហើយ ។ លំដាប់តពីនោះមក ចុលិមារក៏ចូលសំដៅទៅរកពួកក្មេងអម្បាលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកក្មេងទាំងនោះថា នែនាយទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមក យើងទាំងឡាយនឹងទៅបួសក្នុងសំណាក់ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ ។ ពួកក្មេងទាំងនោះនិយាយដូច្នេះថា នែនាយ បើអ្នកបួសមែន យើងទាំងឡាយក៏នឹងបួសដូចអ្នកដែរ ។ លំដាប់នោះ ពួកក្មេងអម្បាលនោះក៏ចូលទៅរកមានាទីឯបិតារៀងខ្លួនហើយ និយាយពាក្យនេះថា សូមអ្នកម្ចាយអ្នកនុពុក អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះទៅបព្វជ្ជា

อการสฺมา อนการิยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ อถ ขฺวาหํ เตสํ ธาตกานํ มาตาปิตโรปิ สพฺเพปิเม ธาตกา สมานจฺฉนฺทา กลฺยาณาธิปฺปายาติ อนุชานึสุ ฯ เต ภิกฺขู อุปสมฺปนฺนมตฺตา ปพฺพชึ ยาจึสุ ฯ เต ภิกฺขู ปพฺพาเชสุ๋ อุปสมฺปาเทสุ๋ ฯ เตหิ ปตฺติยา ปจฺฉิมสมยสฺมึ ปจฺจุฏฺฐาย เกนจิเทว กรณีเยน ภตฺตํ เทถ ภตฺตํ เทถ ขาทนียนฺติ[1] เทนฺตาปิ ฯ ภิกฺขู ฆรมาหึสุ อาคเมถ อาวุโส ยาว วิกาลนฺติ สเจ ยาคุ ภวิสฺสติ ปิวิสฺสถ สเจ ภตฺตํ ภวิสฺสติ ภุญฺชิสฺสถ สเจ ขาทนียํ ภวิสฺสติ ขาทิสฺสถ นาเจ เจว ภวิสฺสติ ยาคุ ปิ ภตฺตํ ปิ ขาทนียมฺปิ ปริปุณฺณาย จริยาย ภุญฺชิสฺสตีติ ฯ ฆรมฺปิ เขา เต ภิกฺขู ภิกฺขาหิ วุฏฺฐหนฺตา เกนจิเทว กรณีเยน ภตฺตํ เทถ ภตฺตํ เทถ ขาทนียนฺติ เทนฺตาปิ สมานจฺฉนฺทาติ ฯ อสฺสาสิ ขา ภควา รตฺติยา ปจฺฉิมสมยสฺมึ ปจฺจุฏฺฐาย ธาตกสฺส สุตฺวาน อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ ตคฺฆ ขา สา อานนฺท ธาตกา นาม ฯ อถ ขา อายสฺมา อานนฺโท

---

๑ เทถาติ ปาฬิยเมว ทิสฺสติ ฯ

កន្ធសភាពជាបុគ្គលឥតផ្លុះ ។ ឯមាតាទឹងបិតារបស់ក្មេងទាំងនោះ យល់ឃើញថា ពួកក្មេងទាំងអស់គ្នានេះមានសេចក្តីជ្រាថ្នាស្មើគ្នា មានបំណងស្មើគ្នា ក៏អនុញ្ញាតឲ្យ ។ ពួកក្មេងទាំងនោះចូលទៅរកកិក្ខុទាំងឡាយ ហើយសូមបព្វជ្ជា ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទាក្មេងអម្បាលនោះ ។ ពួកកិក្ខុ (ក្មេង) ទាំងនោះគ្រែកឡើងហើយយំទារស៊ីកន្ធបច្ចូសសម័យនៃរាត្រីថា សូមលោកឲ្យបបរមក ឲ្យជ្រាយមក ឲ្យវត្តុជាគ្រឿងទំពាស៊ីមក ។ កិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចូរធ្វើចាំទម្រាំភ្លឺសិន បើមានបបរសឹមធាន់ចុះ បើមានកត្តសឹមធាន់ចុះ បើមានវត្តុជាគ្រឿងទំពាស៊ីសឹមទំពាស៊ីចុះ បើបបរក្តី កត្តក្តី វត្តុជាគ្រឿងទំពាស៊ីក្តីមិនមាន ចូរគ្រាប់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយសឹមធាន់ចុះ ។ ឯពួកកិក្ខុ (ក្មេង) អម្បាលនោះ កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះហើយក៏ធើតែយំរអុកជ្រាប់កិក្ខុទាំងឡាយថា សូមលោកឲ្យបបរមក ឲ្យជ្រាយមក ឲ្យវត្តុជាគ្រឿងទំពាស៊ីមក លុះយំទារដូច្នេះហើយក៏ដុះដាក់ទីសេនាសនៈខ្លះ នោមស្រោចសេនាសនៈខ្លះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជ្រាបច្បាស់នូវហេតុនេះឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រីច្បាស់ជាពុំសំឡេងកូនក្មេង លុះច្បាស់ជ្រាបហើយក៏ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកហើយ ច្បាស់ត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ សំឡេងនោះតើជាសំឡេងកូនក្មេងឬអ្វី ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទ

ภควาโต ปฐมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ สงฺโฆ ตสฺส ตสฺสาปิ ตสฺสาปิ ตสฺส ตสฺส ตสฺส

ដ៏មានអាយុបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរបញ្ជាក់ថែមទៀតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានពោលថា ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងថា បុគ្គលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយ ឲ្យឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រទានសួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចបានជាភិក្ខុនោះដឹងថាបុគ្គលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយ មិនសមបើឲ្យឧបសម្បទា (ដូច្នេះ) ទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ធម្មតា) បុគ្គលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំ រមែងមិនបេះអត់ធន់ត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្លាន ស្រេក នឹងរមែងជាបុគ្គលមិនទាន់បេះត្រាំនូវសម្ផស្សរបោមមូសខ្យល់កំដៅថ្ងៃនឹងពស់តូចពស់ធំទាំងឡាយ នឹងគន្លងពាក្យដែលគេនិយាយមិនពីពោះគ្នាគោះខ្លីខ្លា នឹងទុក្ខវេទនាដែលច្រណែនកើតឡើងហើយដ៏ក្លាវឺងអាក្រក់ មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត នឹងនាំឲ្យខូចជីវិត (នោះបានឡើយ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែបុគ្គលមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំទើបជាមនុស្សបេះអត់ធន់ត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្លាន ស្រេក នឹងជាមនុស្សបេះត្រាំនូវសម្ផស្សរបោមមូសខ្យល់កំដៅថ្ងៃនឹងពស់តូចពស់ធំទាំងឡាយ នឹងគន្លងពាក្យដែលគេនិយាយមិនពីពោះ

ขชฺชกานิ สาทียิตานิ เวฬานิ ตุมฺพานิ ตาลปณฺณานิ ขาทนานิ ตกฺกุลานิ อสาตานิ อมฺพาทานิ จาฏิมาทานิ อธิกุสลาติเจตา เหเว ตานิ ภิกฺขเว อปฺปสฺสาทานิ ภวนฺติ อปฺปสฺสาทานิ ภวนฺตีติ ปชานาติ ๆเปฯ วิตรมาโณ ชนฺตุฆรมฺปิ คจฺฉติ ภิกฺขุ อาปตฺติ น ภิกฺขเว ฆานมีสกาทิวสฺสา ปุตฺตลาภา อุปสมฺปาเทตพฺพา ๆ โย อุปสมฺปาเทยฺย ยถาธมฺมา การาเปตพฺโพติ ๆ

[๑๑๒] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา กุลิตฺถี อปติกตกาเลเตน คาลกตา เหติ ๆ ตสฺสา ปิตาปุตฺตกา เสสา เหนฺติ ๆ เต ภิกฺขุสุ ปพฺพชิตา ปกตเต ๆ ปิณฺฑาย จรนฺติ ๆ อถโข สา ธาตา ปิตุเน ภิกฺขาย ธิฏฺฐาย อุปฏาติ ปตเนเจ มยฺหมฺปิ ตาต เนหิ มยฺหมฺปิ ตาต เนหีติ ๆ มนุสฺสา ขุฏฺฐายนฺติ ขียนฺติ วิหาเรนฺติ อพฺภุฏาโน

ទ្រគោះខ្លីខា នឹងទុក្ខវេទនាដែលប្រដុំកន្ត័សរីរកាយកើតឡើងហើយដ៏ក្លាវឹងអាក្រក់ មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត នឹងនាំឲ្យខូចជីវិត (នោះបាន) ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា នឹងមិនមែននាំឲ្យរឹងតឹងតែដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលដុះថ្ងាស្រាប់ហើយទេ ។ បេ ។ លុះបន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅកិកុទាំងឡាយមកហើយទ្រង់ប្បញ្ញត្តថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កាលបើកិកុដឹងថាបុគ្គលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាទេ ។ កិកុណាឲ្យឧបសម្បទា វិនយធរត្រូវធ្វើឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ[1] ។

(๑๑๒) សម័យនោះឯង មានត្រកូល ๑ ធ្វើមរណកាលស្រាប់ទៅដោយអហិវាតករោគ[2] ។ ត្រកូលនោះនៅសល់តែបិតានឹងបុត្រតូច ។ បិតានឹងបុត្រតូចទាំងពីរនាក់នោះ ចានទៅបួសក្នុងសំណាក់កិកុទាំងឡាយ ក៏ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតតែជាមួយគ្នា ។ ឯពាកនោះ កាលបើមានគេឲ្យបាយដល់បិតា ក៏ស្ទុះចូលទៅដឹតហើយនិយាយពាក្យនេះថា នែឪពុក ចូរឲ្យខ្ញុំផង នែឪពុក ចូរឲ្យខ្ញុំផង ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះ មិន

---

๑ ក្នុងមហាវិភង្គ ត្រង់ខន្ធសីតិវស្សសិក្ខាបទទី ๕ នៃសង្ឃាទិវគ្គទី ๗ ក្នុងបាចិត្តិយកណ្ឌ ថា ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ๒ រោគកើតអំពីខ្យល់មានពិសដូចពិសពស់ ។

ส์เม สมณา สกฺยปุตฺติยา อยํ ธมฺมเจโต ภิกฺขุนิยา ชานาตีติ ฯ อเสฺสสุ์ ขเว ภิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิเหฐยนฺตานํ ฯ อถเขา เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ์ ฯ น ภิกฺขเว อุนฺนฬมหานสวสฺสา ธมฺมเจโต ปริจฺเจตพฺโพ โย ปริจฺเจยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๑๓) เตน เขา ปน สมเยน อายสฺมาเต อานนฺทสฺส อุปชฺฌากกุลา สทฺธิ ปสนฺนา อภิรูปเตกเรเตน ลาภเตน ปหูตา ปจฺจยา โหนฺติ ฯ เทฺว ปิ ธมฺมา เสสา โหนฺติ ฯ เต จีวรลาเภน อาจิณฺณเกปฺปเน ภิกฺขู ปสฺสิตฺวา อุปชฺฌายนฺติ ฯ ภิกฺขู อปสาเทนฺติ ฯ เต ภิกฺขู อปสาทิยมานา เวเธนฺติ ฯ อถเขา อายสฺมาเต อานนฺทสฺส เอตมเหสิ ภควตา ปญฺญตฺตํ น อุนฺนฬมหานสวสฺสา ธมฺมเจโต ปริจฺเจตพฺโพติ ส์เม จ ธมฺมา อุนฺนฬมหานสวสฺสา เกน นุ เขา อุปาเยน ส์เม ธมฺมา น วินสฺเสยฺยุนฺติ ฯ อถเขา อายสฺมา อานนฺโท ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อุสฺสหนฺติ ปน

ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ (សេពមេថុនធម្ម) ភារកនេះកើតអំពីកិកុនី ។ កិកុគាំងឡាយបានឮមនុស្សអម្ប៉ាលនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិកុគាំងនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលកិកុគាំងឡាយ កិកុមិនគប្បីបំបួសភារកដែលមានអាយុថយអំពី ១៥ ឆ្នាំ គឺបួសជាសាមណេរ កិកុណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១១៣) សម័យនោះឯង តគូលឧបដ្ឋាករបស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុជាតគូលមានសទ្ធានឹងដុះថ្ងា ធ្វើមរណកាលដោយអហិវាតករោគ ។ នៅសល់តែភារកពីរនាក់ ។ ភារកគាំងនោះឃើញកិកុគាំងឡាយដោយសារធ្លាប់ស្គាល់មកពីដើម ក៏សុះបួលទៅជិត ។ កិកុគាំងឡាយក៏បណ្តេញចេញ ។ កាលបើកិកុគាំងឡាយបណ្តេញហើយ ភារកគាំងនោះក៏យំ ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានរិះគិតយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយថា ភារកដែលមានអាយុថយអំពី ១៥ ឆ្នាំ កិកុមិនត្រូវបំបួស ក៏ឥឡូវនេះ ភារកគាំងនេះមានអាយុថយអំពី ១៥ ឆ្នាំ ដោយទំនងដូចម្តេចហ្ន៎ ទើបបានភារកគាំងនេះមិនគប្បីវិនាស គឺមិនសាបសូន្យបាកផុស ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ ប៉ុនភារក

เต อาหนฺท ธาวถ คเหถ ฆาเตถ[๑] ฯ
ปุรโต วา ปฏิปเถ วา ฯ อถ โข ภควา ปฏิจฺจ
วิหาเร ปกฺกมนฺโต เตสญฺจ ทารกานญฺจ สทฺทมสฺโสสิ
ตโต ภควา ปฏิกฺกมิตฺวา ยถา ตตฺถ ภิกฺขู
ปุจฺฉิ ตสฺมา ตตฺถ ภิกฺขู อาโรเจสุ ฯ
ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ

[๑๑๔] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต
อานนฺทสฺส สกฺยปุตฺตสฺส เทฺว สามณกา ปกติ
กณฺฑกา[๒] จ มหากา จ ฯ เต อญฺญมญฺญํ ทุสฺเสสุ
ฯ ภิกฺขู ปฏิญฺญายนฺติ วิญฺญายนฺติ วิหาเรนฺติ ภิกฺขู ปกติ
กามา สามณกา ปฏิพโล อนาจารา อาจารสฺสนฺติ ฯ
ภควาโต ปฏิสลฺลานา อาโรเจสุ ฯ ๘ ภิกฺขเว ปฏิโก
เทฺว สามณกา ปุปฺผา ยาว ปุปฺผาปยฺยา
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

---

๑ ฆาเปถาติ กตฺถจิ ปาฐเภเท ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ.ม. กณฺหกา ฯ

ท่านนั้นจักอาจเพื่อจะขับไล่กาให้ไปได้หรือหนอแล ฯ พระอานนท์กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์อาจขับไล่ได้ ฯ เพราะเหตุนี้นี่แหละ ในกาลนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้ตรัสพระธรรมเทศนานี้ว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้ฉลาดสามารถขับไล่สามเณรผู้มีอายุ ๑๕ ปี ซึ่งอาจขับไล่กาให้ไปได้ ฯ

[๑๑๔] สมัยนั้นแล พระอุปนันทศากยบุตรผู้มีอายุ มีสามเณรชื่อว่าเวรุ ชื่อว่าเกณกะ ๑ มหกะ ๑ ฯ สามเณรทั้งสองนั้นเที่ยวแย่งชิงกันในเรื่องไม้สีฟัน (เสตมัตติกธรรม) ฯ ภิกษุทั้งหลายได้ยินได้ฟังแล้ว ได้เตือนสามเณรทั้งสองนั้นว่า ดูกรสามเณรทั้งหลาย ไม่สมควรเลยที่พวกเธอจะทำกรรมเช่นนี้ ฯ ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสเรียกภิกษุมาแล้วตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายจะพึงให้สามเณรผู้มีอายุบำเรองานของตนหาได้ไม่ ภิกษุใดให้บำเรอ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

---

๑ อรรถกถาว่า ว่ากันว่าเมื่อใดที่เขาเอาก้อนกรวดขว้างด้วยมือ แล้วกาก็บินมาเพื่อจะกินของที่ทิ้งไว้ข้างหน้าเขา เมื่อนั้นเขาจึงจะขับไล่กาให้ไปได้

(๑๑๔) เตน โข បน สมเยน ភគវា តត្ថេវ ឧរុវេលាយំ វស្សំ វសិ តត្ថ ពោធិំ អត្ត កិម្ប ។ មនុស្ស ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាយន្តិ អាហុន្តរិកា សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ឥតិ អន្ធការ ន ឥមេសំ ឥតិ បញ្ញាយត្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិត្ត តេសំ មនុស្សានំ ខុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិហាយន្តានំ ។ អថខោ តេ កិត្ត ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ តញ្ហានន្ទ អាបុ-ណំ[1] អាធាយ អនុបរិវេណិយំ កិត្តនំ អារោចេហិ ឥច្ចតាវុសោ ភគវា ឧក្កិណាតិរឺ ចារិកំ បក្កមិត្តុំ យស្សាយស្មតោ អត្តោ សោ អាគច្ឆត្តូតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុត្វា អាបុរ-ណំ អាធាយ អនុបរិវេណិយំ កិត្តនំ អារោចេសិ ឥច្ច-តាវុសោ ភគវា ឧក្កិណាតិរឺ ចារិកំ បក្កមិត្តុំ យស្សា-យស្មតោ អត្តោ សោ អាគច្ឆត្តូតិ ។ កិត្ត ឯវមាហំសុ

---

๑ អបាបុរណន្តិបិ បាឋោ ។

(๑๑๕) សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានបុញ្ញសិរីទ្រង់គង់ចាំវស្សាអស់ ហេមន្តរដូវនឹងគិម្ហរដូវតែកន្លងក្រុងពាជគ្រឹះនោះ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ទិសទាំងឡាយក៏ចង្អៀតចង្អល់ងងឹតងងល់ ដល់ពួកសមណៈសក្យបុត្រ ទិសទាំងឡាយមិនច្បាស់ដល់ពួកសមណៈទាំងនេះ (ឬអ្វីបានជាគាប់ចិត្តនៅតែកន្លងទីនេះមិនទៅទីឯទៀតសោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានបុណ្យត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកឯងចូរទៅកាន់យកកូនសោហើយចូរច្រាបពួកភិក្ខុដែលទៅកន្លងបរិវេណតាមលំដាប់ថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គច្រើបថ្នាំងយាងទៅកាន់ចាតុកណ្ឌមក្ខិណាគិរិជនបទ (បើ) លោកដ៏មានអាយុអង្គណាត្រូវការ(ទៅ) លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះចូរនិមន្តមកចុះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដូច្នេះហើយ ក៏កាន់យកកូនសោហើយទៅច្រាបភិក្ខុទាំងឡាយដែលនៅតាមបរិវេណថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានបុណ្យព្រះអង្គច្រើបថ្នាំងយាងទៅកាន់ចាតុកណ្ឌមក្ខិណាគិរិជនបទ (បើ) លោកដ៏មានអាយុអង្គណាត្រូវការ (ទៅ) លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ចូរនិមន្តមកចុះ ។ ភិក្ខុ

ภควตา อานนฺท ปญฺญตฺตํ อฏฺฐ วิสฺสาสิ ๆ วิสฺสาสิ วิสฺสาสิ ๆ ปญฺญตฺตํ อฏฺฐ วิสฺสาสิ ๆ วิสฺสาสิ วิสฺสาสิ ๆ ปญฺญตฺตา

ตำหนักแล้วกล่าวอย่างนี้ว่า ดูก่อนอานนท์ ท่านพระมหาโมคคัลลานะ ได้ขอร้องเราว่า ขอท่านจงอนุเคราะห์ด้วยการแสดงธรรมแก่ภิกษุทั้งหลายเถิด ขอท่านจงอนุเคราะห์ด้วยการแสดงธรรมแก่ภิกษุทั้งหลายเถิด ดูก่อนอานนท์ ท่านพระมหาโมคคัลลานะ ได้ขอร้องเราอย่างนี้ ดูก่อนอานนท์ ท่านจงรู้กาลอันสมควรในกาลนี้เ

ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฆฏฺเฏน[๑] ภิกฺขุนา ปฏิคฺคเหน ปญฺจ วสฺสานิ นิสฺสาย วตฺถุ์ อฆฏฺเฏน ยาวตีหํ ฯ

(๑๑๖) ปญฺจหิ ภิกฺขเว อเงฺคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุนา น อนิสฺสเรน วตฺตพฺพ์ อเสกฺเขน สีลกฺขนฺเธน สมนฺนาคโต โหติ น อเสกฺเขน สมาธิกฺขนฺเธน สมนฺนาคโต โหติ น อเสกฺเขน ปญฺญาขนฺเธน สมนฺนาคโต โหติ น อเสกฺเขน วิมุตฺติกฺขนฺเธน สมนฺนาคโต โหติ น อเสกฺเขน วิมุตฺติญาณทสฺสนกฺขนฺเธน สมนฺนาคโต โหติ อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหเงฺคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุนา น อนิสฺสเรน วตฺตพฺพ์ ฯ ปญฺจหิ ภิกฺขเว อเงฺคหิ สมนฺนาคเตน ภิกฺขุนา อนิสฺสเรน วตฺตพฺพ์ อเสกฺเขน

---

๑ ฉ ฆฏฺเฏน ฯ

ตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุที่ล่วงไปได้ ๕ พรรษา ภิกษุที่ไม่ล่วงไปได้ ๕ พรรษา ยังไม่ถึงที่สุดแห่งชีวิต[๑] ฯ

(๑๑๖) ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ ประการ ไม่ควรอยู่ด้วยอาการที่ไม่มีนิสัย คือ ภิกษุไม่ประกอบด้วยศีลเป็นของพระเสขบุคคล ๑ ไม่ประกอบด้วยสมาธิเป็นของพระเสขบุคคล ๑ ไม่ประกอบด้วยปัญญา (วิปัสสนา) เป็นของพระเสขบุคคล ๑ ไม่ประกอบด้วยวิมุตติ (อรหัตตผล) เป็นของพระเสขบุคคล ๑ ไม่ประกอบด้วยวิมุตติญาณทัสสนะ (ปัจจเวกขณญาณ) เป็นของพระเสขบุคคล ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล ไม่ควรอยู่ด้วยอาการที่ไม่มีนิสัย ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยองค์ ๕ ควรอยู่ด้วยไม่ขาดนิสัยได้

---

๑ อรรถกถาว่า ว่า ภิกษุที่ล่วงไปได้ ๕ พรรษานี้ เพราะว่าถ้ามีพรรษาได้ ๔๐ หรือ ๕๐ ขึ้นไป ก็ไม่ต้องอาศัยอาจารย์อุปัชฌาย์ ก็ได้ ถ้าภิกษุหนุ่มเป็นพหูสูตรู้พระไตรปิฎก

សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន សមា-
ធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន
សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នា-
គតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេន
សមន្នាគតោ ហោតិ ឥមេហិ ខោ កិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ
សមន្នាគតេន កិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្តព្ពំ ។ អប-
រេហិបិ កិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន កិក្ខុនា ន
អនិស្សិតេន វត្តព្ពំ អស្សទ្ធោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ
អនោត្តាបី ហោតិ កុសីតោ ហោតិ មុដ្ឋស្សតិ ហោតិ
ឥមេហិ ខោ កិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន
កិក្ខុនា ន អនិស្សិតេន វត្តព្ពំ ។ បញ្ចហិ កិក្ខវេ
អង្គេហិ សមន្នាគតេន កិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្តព្ពំ
សទ្ធោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តាបី ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ
ហោតិ ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ ឥមេហិ ខោ កិក្ខវេ បញ្ចហ-
ង្គេហិ សមន្នាគតេន កិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្តព្ពំ ។
អបរេហិបិ កិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន កិក្ខុនា
ន អនិស្សិតេន វត្តព្ពំ អនិសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ

មហាខន្ធកៈ អភយូវរភាណវារៈ អង្គ(៥)នៃពួកភិក្ខុដែលគួរនៅបានមិនចាប់មានទិស្សយ

គឺជាកិក្ខុប្រកបដោយកងសីលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ជាកិក្ខុប្រកបដោយកងសមាធិជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ជាកិក្ខុប្រកបដោយកងបញ្ញាជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ជាកិក្ខុប្រកបដោយកងវិមុត្តិជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ជាកិក្ខុប្រកបដោយកងវិមុត្តិញាណទស្សនៈជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង៥នេះឯង ទើបគួរនៅបានដោយមិនចាប់មានទិស្សយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង-ឡាយ៥ដទៃទៀត មិនគប្បីនៅដោយឥតមានទិស្សយ គឺជាកិក្ខុមិនមានសទ្ធា ១ ជាកិក្ខុមិនខ្មាសបាប ១ ជាកិក្ខុមិនខ្លាចបាប ១ ជាកិក្ខុឯឡ ១ ជាកិក្ខុវង្វេងស្មារតី ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង៥ នេះឯង មិនគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ៥ គួរនៅបានដោយមិនចាប់មានទិស្សយ គឺជាកិក្ខុមានសទ្ធា ១ ជាកិក្ខុខ្មាសបាប ១ ជាកិក្ខុខ្លាចបាប ១ ជាកិក្ខុប្រារព្ធព្យាយាម ១ ជាកិក្ខុដម្រង់សាតើចាប់ខន ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង៥នេះឯង ទើបគួរនៅបានដោយមិនចាប់មានទិស្សយឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៥ ក្រៅពីនេះទៀត មិនគប្បីនៅដោយឥតនិស្ស័យ គឺជាកិក្ខុវិបត្តិសីលក្នុងសីលដ៏ក្រៃលែង ១

อาปตฺติาทเย อาจารวิปตฺติ เนวตฺถิ อตฺถาปตฺติ ทิฏฺฐิวิปตฺติ เนวตฺถิ อนฺตคฺคาหิกา นตฺถิ อุปฺปาฏิกา นตฺถิ สเมหิ โข กิกฺขาย ปญฺญาเปนฺติ สมฺปนฺนสีลตาย กิกฺขนา น อนิสฺสิ-ตาย วตฺตพฺพา ฯ ปญฺญา กิกฺขาย เนวตฺถิ สมฺปนฺนสีลตาย กิกฺขนา อนิสฺสิตาย วตฺตพฺพา น อนิสีเลน สีลวิปตฺติ เนวตฺถิ น อาปตฺตาทเย อาจารวิปตฺติ เนวตฺถิ น อนฺตคฺคาหิกา ทิฏฺฐิวิปตฺติ เนวตฺถิ พหุสฺสุตา เนวตฺถิ ปญฺญา เนวตฺถิ สเมหิ โข กิกฺขาย ปญฺญาเปนฺติ สมฺปนฺนสีลตาย กิกฺขนา อนิสฺสิตาย วตฺตพฺพา ฯ อปเรหิปิ กิกฺขาย ปญฺญาเปนฺติ สมฺปนฺนสีลตาย กิกฺขนา น อนิสฺสิตาย วตฺตพฺพา อาปตฺติ น ชานาติ อนาปตฺติ น ชานาติ ลหุกา อาปตฺติ น ชานาติ ครุกา อาปตฺติ น ชานาติ อุภยานิ โข ปนสฺส ปาติ-โมกฺขานิ วิตฺถารเตน น สฺวาคตานิ เนวสฺส น สุวิภตฺตานิ น สุปฺปวตฺตีนิ น สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส อนุพฺยญฺชนโส

ជាភិក្ខុវិបត្តិអាចារក្កង់អាចារដ៏ក្រៃលែង ១ ជាភិក្ខុវិបត្តិទិដ្ឋិក្កង់ទិដ្ឋិដ៏ក្រៃលែង ១ ជាភិក្ខុចេះចាំតិច ១ ជាភិក្ខុអាប់ឥតប្រាជ្ញា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង មិនគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៥ គប្បីនៅដោយមិនមាននិស្ស័យបាន គឺជាភិក្ខុមិនវិបត្តិចាកសីលក្កង់សីលដ៏ក្រៃលែង ១ ជាភិក្ខុមិនវិបត្តិចាកអាចារក្កង់អាចារដ៏ក្រៃលែង ១ ជាភិក្ខុមិនវិបត្តិចាកទិដ្ឋិក្កង់ទិដ្ឋិដ៏ក្រៃលែង ១ ជាភិក្ខុចេះចាំច្រើន ១ ជាភិក្ខុមានប្រាជ្ញា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរនៅដោយមិនបាច់មាននិស្ស័យបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៥ ក្រៅពីនេះទៀត មិនគប្បីនៅដោយមិនមាននិស្ស័យ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អាបត្តិស្រាល ១ មិនស្គាល់អាបត្តិធ្ងន់ ១ ទាំងបាតិមោក្ខទាំងឡាយពីរ[1] ភិក្ខុនោះក៏មិនបានចេះដោយពិស្តារ ភិក្ខុនោះមិនបានចែកដោយប្រពៃ មិនបានឲ្យប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ (មិនចាំស្ទាត់រត់មាត់) មិនកាត់សេចក្តីដោយល្អតាមសុត្ត (សង្កត់យកខន្ធកវិន័យនឹងបរិវារៈ) តាមរបៀបនៃព្យញ្ជនៈ ១

---

១ ឧភតោបាតិមោក្ខនឹងអាណាបាតិមោក្ខ ។ អាណាបាតិមោក្ខចែកជាពីរ គឺភិក្ខុបាតិមោក្ខ ១ ភិក្ខុនីបាតិមោក្ខ ១ ក្នុងទីនេះទ្រង់សំដៅយកភិក្ខុបាតិមោក្ខ នឹងភិក្ខុនីបាតិមោក្ខ ។

ส่เมหิ ขฺวา ตีณิกฺขตฺตุ ปญฺหาพฺยากรณานิ สมนฺตภทฺรสฺย ตีณิกฺขตฺตุ
น อธิสฺปฺเรน วตฺตพฺพา ฯ ปญฺหา ตีณิกฺขตฺตุ อพฺยากรณานิ สมนฺต-
ภทฺรสฺย ตีณิกฺขตฺตุ อธิสฺปฺเรน วตฺตพฺพา อาปตฺติ ชานาติ อนา-
ปตฺติ ชานาติ ลหุกา อาปตฺติ ชานาติ ครุกา อาปตฺติ
ชานาติ ฉกฺขตฺตุ ขฺวา ปนสฺส ชาตีมหฺกาธิ วิตฺถาเรน
สฺวากตาธิ เหาฏฺ สุวิภตฺตาธิ สุปฺปวตฺตีธิ สุวินิจฺฉิตาธิ
สุตฺตสฺโส อนุพฺยญฺชนโส ส่เมหิ ขฺวา ตีณิกฺขตฺตุ ปญฺ-
หาพฺยากรณานิ สมนฺตภทฺรสฺย ตีณิกฺขตฺตุ อธิสฺปฺเรน วตฺตพฺพา ฯ
อยเมหิปิ ตีณิกฺขตฺตุ ปญฺหาพฺยากรณานิ สมนฺตภทฺรสฺย ตีณิกฺขตฺตุ
น อธิสฺปฺเรน วตฺตพฺพา อาปตฺติ น ชานาติ อนาปตฺติ น
ชานาติ ลหุกา อาปตฺติ น ชานาติ ครุกา อาปตฺติ
น ชานาติ ฉนปญฺวสฺสา โหนฺติ ส่เมหิ ขฺวา ตีณิกฺขตฺตุ
ปญฺหาพฺยากรณานิ สมนฺตภทฺรสฺย ตีณิกฺขตฺตุ น อธิสฺปฺเรน
วตฺตพฺพา ฯ ปญฺหา ตีณิกฺขตฺตุ อพฺยากรณานิ สมนฺตภทฺรสฺย ตีณิกฺขตฺตุ
อธิสฺปฺเรน วตฺตพฺพา อาปตฺติ ชานาติ อนาปตฺติ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង មិនគប្បីនៅដោយមិនមានឥស្សរិយឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៥ គប្បីនៅដោយឥតឥស្សរិយបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់អាបត្តិស្រាល ១ ស្គាល់អាបត្តិធ្ងន់ ១ ទាំងបាតិមោក្ខទាំងឡាយពីរ ភិក្ខុនោះក៏បេះដោយត្រឹមត្រូវល្អ យ៉ាងពិស្តារ បានចែកដោយល្អ បានឲ្យប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ បានវិនិច្ឆ័យដោយត្រឹមត្រូវតាមសុត្ត តាមរបៀបនៃព្យញ្ជនៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរនៅដោយឥតឥស្សរិយបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៥ ក្រៅពីនេះទៀត មិនគប្បីនៅដោយឥតឥស្សរិយ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អាបត្តិស្រាល ១ មិនស្គាល់អាបត្តិធ្ងន់ ១ មានវិស្សាថយពីចុះចុះមក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង មិនគួរនៅដោយឥតឥស្សរិយឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៥ គប្បីនៅដោយឥតឥស្សរិយបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់អាបត្តិស្រាល ១

ជានាតិ លហុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សា វា សមេហិ ខោ កិក្ខវេ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន កិក្ខុនា អនិស្សរិតេន វត្តព្ពំ ។

(๑๑๗) ឆហិ កិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន កិក្ខុនា ន អនិស្សរិតេន វត្តព្ពំ ន អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឆឧបញ្ចវស្សា ហោតិ សមេហិ ខោ កិក្ខវេ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន កិក្ខុនា ន អនិស្សរិតេន វត្តព្ពំ ។ ឆហិ កិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន កិក្ខុនា អនិស្សរិតេន វត្តព្ពំ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណ-

ស្គាល់អាបត្តិធ្ងន់ ๑ មានវស្សាច្រើនជាង ๑ ម្ភៃ ឬមានវស្សាច្រើនជាង ๑ ម្ភៃ ម្ភាលភិក្ខុ ពាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ๕ នេះឯង ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន ។

(๑๑๗) ម្ភាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ๖ ពាំងឡាយ មិនគប្បីនៅដោយឥតនិស្ស័យទេ គឺជាភិក្ខុដែលមិនប្រកបដោយកាយសីលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ដែលមិនប្រកបដោយកាយសមាធិជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ដែលមិនប្រកបដោយកាយបញ្ញាជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ដែលមិនប្រកបដោយកាយវិមុត្តិជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ដែលមិនប្រកបដោយកាយវិមុត្តិញាណទស្សនៈជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ជាភិក្ខុមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ច្រើន ๑ ម្ភៃ ម្ភាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គពាំង ๖ នេះឯង មិនគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យទេ ។ ម្ភាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គពាំងឡាយ ๖ គប្បីនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺជាភិក្ខុប្រកបដោយកាយសីលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ជាភិក្ខុប្រកបដោយកាយសមាធិជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ជាភិក្ខុប្រកបដោយកាយបញ្ញាជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ជាភិក្ខុប្រកបដោយកាយវិមុត្តិជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ๑ ជាភិក្ខុប្រកបដោយកាយវិមុត្តិ-

ន សព្ពេ ភិក្ខវេ ឆន្ទេន សមគ្គា តេ ហោថ បញ្ហាវេយ្យាករណេ ។ ហោតិ អតិរេកបញ្ហាវេយ្យាករណេ ។ ឥមេហិ ខោ តំ ភិក្ខវេ ឆហាការេហិ សមគ្គតាយ តំ ភិក្ខុនា អធិដ្ឋាតព្ពំ ។ អបរេហិបិ តំ ភិក្ខវេ ឆហាការេហិ សមគ្គតាយ តំ ភិក្ខុនា ន អធិដ្ឋាតព្ពំ អស្សទ្ធោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តាបី ហោតិ កុសីតោ ហោតិ មុដ្ឋស្សតិ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ឥមេហិ ខោ តំ ភិក្ខវេ ឆហាការេហិ សមគ្គតាយ តំ ភិក្ខុនា ន អធិដ្ឋាតព្ពំ ។ ឆហិ តំ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមគ្គតាយ តំ ភិក្ខុនា អធិដ្ឋាតព្ពំ ។ សទ្ធោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តាបី ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ បញ្ហាវេយ្យាករណេ ។ ហោតិ អតិរេកបញ្ហាវេយ្យាករណេ ។ ឥមេហិ ខោ តំ ភិក្ខវេ ឆហាការេហិ សមគ្គតាយ តំ ភិក្ខុនា អធិដ្ឋាតព្ពំ ។ អបរេហិបិ តំ ភិក្ខវេ ឆហាការេហិ សមគ្គតាយ តំ ភិក្ខុនា ន អធិដ្ឋាតព្ពំ អធិសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ អជ្ឈាចារេ អាចារវិបន្នោ ហោតិ អតិ-

ញ្ញាណទស្សនៈដ៏របស់អរិយបុគ្គល ១ ជាកិក្ខុមានវស្សាច្រើនជាង ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៦ ក្រៅពីនេះទៀត មិនគប្បីនៅដោយឥតនិស្ស័យ គឺជាកិក្ខុមិនមានសទ្ធា ១ ជាកិក្ខុមិនខ្មាសបាប ១ ជាកិក្ខុមិនខ្លាចបាប ១ ជាកិក្ខុឆ្កួល ១ ជាកិក្ខុវង្វេងស្មារតី ១ ជាកិក្ខុមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង មិនគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៦ គប្បីនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺជាកិក្ខុមានសទ្ធា ១ ជាកិក្ខុខ្មាសបាប ១ ជាកិក្ខុខ្លាចបាប ១ ជាកិក្ខុមានសេចក្តីព្យាយាមប្រារព្ធហើយ ១ ជាកិក្ខុដម្កល់ស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន ១ ជាកិក្ខុមានវស្សាច្រើនជាង ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ៦ ក្រៅពីនេះទៀត មិនគប្បីនៅដោយឥតនិស្ស័យ គឺជាកិក្ខុវិបត្តិសីលក្នុងសីលដ៏ក្រៃលែង ១ ជាកិក្ខុវិបត្តិអាចារ (មារយាទ)

ธิฏฺฐิยา ธิฏฺฐิวิมุตฺโต โหติ อปฺปสฺสุโต โหติ พหุสฺสุโต โหติ ฉนฺนมฺปาหํ สมฺมิ โข ปนาหํ สมฺมิ ฉนฺนมฺปาหํ ฉนฺนมฺปิ สมฺมิ โข ปนาหํ ฉนฺนมฺปิ สมฺมิ ฉนฺนมฺปาหํ สมฺมิ ฉนฺนมฺปิ สมฺมิ โข ปนาหํ สมฺมิ ฉนฺนมฺปาหํ สมฺมิ

កន្លងអាចារដ៏ក្រៃលែង ១ ជាកិក្ខុវិបត្តិទិដ្ឋិកន្លងទិដ្ឋិដ៏ក្រៃលែង ១ ជាកិក្ខុចេះចាំ (ពុទ្ធវចនៈ) តិច ១ ជាកិក្ខុមិនមានជ្រាជ្រា ១ ជាកិក្ខុមានវស្សាមិនគាន់គ្រប់ខ្ចាំ ១ ម្នាលកិក្ខុទាំង៦ឆ្ងាយ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង មិនគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង៦ឆ្ងាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង៦ឆ្ងាយ ៦ គប្បីនៅដោយមិនបាច់មាននិស្ស័យ គឺជាកិក្ខុមិនវិបត្តិសីល កន្លងសីលដ៏ក្រៃលែង ១ ជាកិក្ខុមិនវិបត្តិអាចារកន្លងអាចារដ៏ក្រៃលែង ១ ជាកិក្ខុមិនវិបត្តិទិដ្ឋិកន្លងទិដ្ឋិដ៏ក្រៃលែង ១ ជាកិក្ខុចេះចាំ (ពុទ្ធវចនៈ) ច្រើន ១ ជាកិក្ខុមានជ្រាជ្រា ១ ជាកិក្ខុមានវស្សាខ្ចាំ ប៉ុមានវស្សាច្រើនជាងខ្ចាំ ១ ម្នាលកិក្ខុទាំង៦ឆ្ងាយ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង៦ នេះឯង ទើបគួរនៅមិនបាច់មាននិស្ស័យបាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង៦ឆ្ងាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង៦ឆ្ងាយ ៦ ក្រៅពីនេះទៀត មិនគប្បីនៅដោយឥតនិស្ស័យ គឺកិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អាបត្តិស្រាល ១ មិនស្គាល់អាបត្តិធ្ងន់ ១ ទាំង៦ជាតិមោក្ខទាំង៦ឆ្ងាយពីរ កិក្ខុនោះមិនបានចេះចាំដោយពិស្តារ មិនបានចែកដោយល្អ មិនឲ្យប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ មិនវិនិច្ឆ័យដោយត្រឹមត្រូវតាមសុត្ត តាមលំដាប់ព្យញ្ជនៈ ១ ជាកិក្ខុមានវស្សាមិនគ្រប់ខ្ចាំ ១ ម្នាលកិក្ខុទាំង៦ឆ្ងាយ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នេះឯង មិនគួរនៅដោយមិនមាននិស្ស័យទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង៦ឆ្ងាយ កិក្ខុប្រកប

อเนสฺสาเตน วตฺตพฺพา อาปตฺตึ ชานาติ อนาปตฺตึ ชานาติ
ลหุกาปตฺตึ ชานาติ ครุกาปตฺตึ ชานาติ ทุกยา-
นิ เจว ปเนสฺส ชาติโมกฺขานิ วิตฺถาเรน สฺวาคตานิ เจว
สุวิภตฺตานิ สุปฺปวตฺตีนิ สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส อนุพฺยญฺ-
ชนโส ปญฺหวิสฺสชฺชนา จ เหตโต อตีเตปิ ปญฺหวิสฺสชฺชนา จ
สเมหิ เจ กิจฺเจหิ ฉหากาเรหิ สมฺปาเทตเตน กิจฺจกา
อเนสฺสาเตน วตฺตพฺพนฺติ ฯ

อภยุวาภาณวารกถา นิฏฺฐิตา ฯ

(๑๑๘) อถ เจ ภควา ภิกฺขเว ยถาภิรนฺตึ
วิหาริตฺวา เยน กปิลวตฺถุ เตน จาริกํ ปกฺกามิ อนุ-
ปุพฺเพน จาริกํ จรมาโน เยน กปิลวตฺถุ ตทวสริ ฯ
ตตฺร สุทํ ภควา สกฺเกสุ วิหรติ กปิลวตฺถุสฺมึ
นิโคฺรธาราเม ฯ อถ เจ ภควา ปุพฺพณฺหสมยํ นิวา-
เสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน สุทฺโธทนสฺส สกฺกสฺส
นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน

ដោយអង្គ៦ាំង៦្យាយ ៦ នេះឯង គប្បីនៅដោយមិនចាប់និស្ស័យ គឺកិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់អាបត្តិស្រាល ១ ស្គាល់អាបត្តិធ្ងន់ ១ ៦ាំង៦ាតិមោក្ខ៦ាំង៦្យាយពីរ កិក្ខុនោះក៏ចេះចាំយ៉ាង៦ិស្តារ បានចែកដោយល្អ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រពៃ កាត់សេចក្តីដោយត្រឹមត្រូវ តាមសុត្ត តាមលំដាប់ព្យញ្ជន ១ ជាកិក្ខុមានវស្សាច្រើន ឬច្រើនជាង៦ុំ ១ ម្នាលភិក្ខុ៦ាំង៦្យាយ កិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៦ាំង ៦ នេះឯង ទើបគួរនៅដោយមិនមាននិស្ស័យបាន ។

ចប់ អភយូវរភាណវារៈ ។

(๑๑๘) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងក្រុងភគ្គឹ តាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងសំដៅទៅកាន់ចារិកឯក្រុងកបិលវត្ថុ គ្រាច់ទៅតាមលំដាប់ ។ ហើយ ទ្រង់បានយាងទៅដល់ក្រុងកបិលវត្ថុនោះឯង ។ តាមដំណាលកថានិទាននោះថា ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់គង់ក្នុងនិគ្រោធារាម ក្បែរក្រុងកបិលវត្ថុក្នុងដែនសក្កៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានបុណ្យព្រះអង្គទ្រង់សព្វទ្រង់ចាត្រចីវរហើយ យាងចូលទៅកាន់ដំណាក់ព្រះបាទសុទ្ធោទនសក្យរាជក្នុងវេលាព្រឹក លុះ

ฉินฺนีติ ฯ อถโข ภคฺคุลมาตา เทวี ภคฺคุลํ กุมารํ[๑] ฯเปฯ ปาตราเสปิ ฯเปฯ ตโต ภคฺคุล ปิตา ภควนฺตเมตทโวจ[๒] กหนฺนุ ตาต ภคฺคุล อมฺหากมฺปิ ปาตราสนฺติ ฯ อถโข ภคฺคุลโก กุมารโก ยาย ภควา เตนุปสงฺกมิ ฯเปฯ ภควนฺตเมตทโวจ กหนฺนุ ตาต ภคฺคุล อมฺหากมฺปิ ปาตราสนฺติ ฯ อถโข ภควา ภคฺคุลกุมารสฺส จิตฺตมญฺญาย ตาวเทว ปาตราสมกาสิ ฯ อถโข ภคฺคุลโก กุมารโก ภควนฺตเมตทโวจ ยาว ตาต ภควา ปาตราสนฺติ ฯ อถโข ภคฺคุลโก กุมารโก ภควนฺตเมตทโวจ ยาว ตาต ภควา ปาตราสนฺติ ฯ อถโข ภควา ภคฺคุลกุมารสฺส จิตฺตมญฺญาย ตาวเทว ปาตราสมกาสิ

ចូលទៅដល់ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ គ្រានោះ ព្រះនាងទេវីជាមាតាភពុលបានពោលពាក្យនេះនឹងភពុលកុមារថា ម្នាលភពុល ព្រះសមណៈនេះជាបិតារបស់បាហើយ បាឯង ចូរទៅសួរបព្យមត្តិករបស់បិតាចុះ ។ លំដាប់នោះ ភពុលកុមារក៏ចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះសមណៈមូប (បុណ្យ) របស់ព្រះអង្គសុខស្រួលណាស់ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ក្រោកចាកពុទ្ធាសនៈហើយយាងចេញទៅ ។ គ្រានោះ ភពុលកុមារក៏តាមព្រះដ៏មានព្រះភាគក្រែតអំពីខាងក្រោយ ។ ហើយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះសមណៈ សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានព្យមត្តិកដល់ខ្ញុំ សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានព្យមត្តិកដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត បើដូច្នោះ អ្នកចូរបំបួសភពុលកុមារចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណានឹងបំបួសភពុលកុមារដោយវិធីដូចម្តេច ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានបុញ្ញសិរីទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសាមណេរបព្វជ្ជាដោយ

ฝาฏฺเฐ ปน ภิกฺขเว ปญฺจาเสตเฆา ปปติ์ โกสมฺพสฺสุ
ทิยาภเปตฺวา ภาสายาธิวาสาธิ อฏฺฐาปเปตฺวา ฝกิสิ
ทุสฺสภสฺสุ ภาภเปตฺวา ภิกฺขุธิ ปาเปตฺวา ทุกฺก-
ฏิกิ ธิสีธาเปตฺวา อญฺชลิ ปคฺคณฺหาเปตฺวา ฝาภาเธปาติ
วาเฏฺเฆา พุทฺธิ สรณาภิ คจฺฉามิ ธมฺมิ สรณาภิ คจฺฉามิ สงฺฆิ
สรณาภิ คจฺฉามิ ทุติยมฺปิ พุทฺธิ สรณาภิ คจฺฉามิ ทุติ-
ยมฺปิ ธมฺมิ สรณาภิ คจฺฉามิ ทุติยมฺปิ สงฺฆิ สรณาภิ
คจฺฉามิ ตติยมฺปิ พุทฺธิ สรณาภิ คจฺฉามิ ตติยมฺปิ ธมฺมิ
สรณาภิ คจฺฉามิ ตติยมฺปิ สงฺฆิ สรณาภิ คจฺฉามีติ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ฯเปฯ ติหิ สรณาคมเนหิ
สามเณรปพฺพชฺชนฺติ ฯ อถโข อายสฺมา สารีปุตฺโต
ภทฺทาลิ ภิกฺขุมาภิ ปญฺจาเสติ ฯ อถโข สุทฺโธทโน
สกฺกา เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา

វៃត្រសរណាគមន៍ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីបំបួសកុលបុត្រយ៉ាងនេះគឺ
មុនដំបូងភិក្ខុត្រូវកោរសក់នឹងពុកមាត់ឲ្យហើយ ឲ្យស្លៀកដណ្តប់សំពត់
កាសាយៈទាំងឡាយ ឲ្យពាក់សំពត់ឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាង ឲ្យសំពះជាថា
វៃតភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យអង្គុយច្រហោងផ្តង់អញ្ជលីឡើងហើយ ត្រូវប្រាប់
កុលបុត្រនោះថា អ្នកចូរពោលយ៉ាងនេះ គឺត្រូវពោលថា ខ្ញុំព្រះករុណា
សូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌ជាទីរលឹក
ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីរលឹក ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវ
ព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌
ជាទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជា
ទីរលឹក ជាគំរប់ពីរដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទី
រលឹក ជាគំរប់បីដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌ជាទីរលឹក ជា
គំរប់បីដងផង ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីរលឹក ជាគំរប់បី
ដងផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសាមណេរបព្វជ្ជាដោយ
វៃត្រសរណាគមន៍នេះ ។ ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុក៏បំបួសរាហុលកុមារ
ក្នុងខណៈនោះឯង(១) ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះជាទសុទ្ធោទនសក្យរាជ
ក្រេះយាងចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាប

---

๑ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរកោរសក់នឹងឲ្យសំពត់កាសាយៈដល់រាហុលកុមារ
ព្រះសារីបុត្តដាបព្វជ្ជាចារ្យ ។ ព្រះមហាកស្សបត្ថេរជាឧបជ្ឈាចារ្យ ។

កតវន្តំ អតិតវនេត្វា ឯតមត្ថំ ឯសិនិ ឯតមត្ថំ ឯសិណ្ណោ
ទ្វោ សុទ្ធោទនោ សក្កោ កតវន្តំ ឯតទវោច ឯ-
តាហំ ភន្តេ កតវន្តំ វំ យាចាមីតិ ។ អតិក្កន្តវតា
ខោ តោតម តថាគតាតិ ។ យញ្ច ភន្តេ តុម្ហតិ
យញ្ច អនវជ្ជន្តិ ។ តំ វនេហិ តោតមាតិ ។ តតវតិ
មេ ភន្តេ បញ្ចជិតេ អនប្បកំ ធុក្កំ អហោសិ តថា
ឧន្តេ អធិមត្តំ កហុលេ បុត្តបេមំ ភន្តេ ឆវិ ឆិន្ទតិ
ឆវិ ឆេត្វា ចម្មំ ឆិន្ទតិ ចម្មំ ឆេត្វា មំសំ ឆិន្ទតិ
មំសំ ឆេត្វា ន្ហារុំ ឆិន្ទតិ ន្ហារុំ ឆេត្វា អដ្ឋិ ឆិន្ទតិ
អដ្ឋិ ឆេត្វា អដ្ឋិមិញ្ជំ អាហច្ច តិដ្ឋតិ សាធុ ភន្តេ

ว่ายបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះបាទសុទ្ធោទនសក្យរាជ ក៏ទ្រង់មានព្រះរាជឧង្កាសយ៉ាងនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាសូមពរម្យ៉ាងអំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រព្រះគោតម(๑)ព្រះតថាគតចាំឆ្លាយមានពរកន្ទូងហើយ។ ព្រះបាទសុទ្ធោទនសក្យរាជ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពរណាដែលគួរ ពរណាដែលមិនមានទោស (ខ្ញុំសូមពរនោះ) ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រព្រះគោតម សូមព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលចំពោះពរនោះចុះ ។ ព្រះបាទសុទ្ធោទនសក្យរាជក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលដែលព្រះអង្គមកទ្រង់ព្រះផ្សាហើយ ខ្ញុំព្រះករុណាកើតទុក្ខមិនមែនតិចទេ កាលដែលនន្ទនំងពហុលមកបួសក៏ខ្ញុំព្រះករុណាកើតទុក្ខខ្លាំងណាស់ដូច្នោះដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីស្រឡាញ់ពហុលកុមារដូចជាកូនលើសតន់ប្រមាណ (ហាក់ដូចជា) កាត់នូវសម្បុរស្បែកស្រែ លុះកាត់សម្បុរស្បែកស្រែហើយ ក៏កាត់នូវស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ ក៏កាត់នូវសាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ ក៏កាត់នូវសរសៃ លុះកាត់សរសៃហើយ ក៏កាត់នូវឆ្អឹង លុះកាត់ឆ្អឹងហើយ ក៏ចុចរហូតដល់ខួរក្នុងឆ្អឹង

---

๑ ទ្រង់ហៅព្រោះពុទ្ធបិតាតាមតាមគោត្រ ចំណែកត្រកូលរបស់ព្រះអង្គដែលហៅថា គោតមគោត្រ។

อยฺยา อนนุญฺญาตา มาตาปิตูหิ ปุตฺตา น ปพฺพาเชยฺยุนฺติ ฯ
อถโข กกกา สุโภชนา สกฺกา ธมฺมิยา กถาย
สนฺทสฺเปสิ สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเส-
สิ ฯ อถโข สุโภชนา สกฺกา กกกาย ธมฺมิยา
กถาย สนฺทสฺปิตา สมาทปิตา สมุตฺเตชิตา
สมฺปหํสิตา ภุฏฺฐายาสนา กกกณฺฑํ อภิวาเทตฺวา
ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกมึ ฯ อถโข กกกา ฬตสฺมึ
ฉทนาเน ฬตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กเถ กตฺวา ภิกฺขู
อามนฺเตสิ น ภิกฺขเว อนนุญฺญาตา มาตาปิตูหิ
ปุตฺตา ปพฺพาเตตพฺพา โย ปพฺพาเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺก-
ฏสฺสาติ ฯ อถโข กกกา กปิลวตฺถุสฺมึ ยถาภิรนฺตึ
วิหริตฺวา เยน สาวตฺถี เตน จาริกํ ปกฺกมิ อนุปุพฺพេน

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូមអង្វរថា លោកម្ចាស់ចាំងឡាយ កុំបំបួសកូនដែលមាតាបិតាមិនបានអនុញ្ញាតឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទសុទ្ធោទនសក្យរាជឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យសមាទានទូរកុសលធម៌ដោយប្រពៃ ឲ្យក្លៀវក្លាឡើងដោយល្អ ទើបឲ្យមានព្រះហឫទ័យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ ឯព្រះបាទសុទ្ធោទនសក្យរាជ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យសមាទានទូរកុសលធម៌ដោយប្រពៃ ឲ្យក្លៀវក្លាឡើងដោយល្អ ទើបឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថារួចហើយ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ (យ៉ាងវិលខាងស្តាំ) ហើយ ស្តេចចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុត្រដែលមាតាបិតាមិនបានអនុញ្ញាត ភិក្ខុមិនគប្បីបំបួសឡើយ បើភិក្ខុណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លំដាប់ពីនោះមក ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់គង់ក្នុងក្រុងកបិលវត្ថុ តាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងសំដៅទៅកាន់ចារិកឯក្រុងសាវត្ថី ទ្រង់ត្រាច់ទៅ

ฉาเทสุ ฉาเทนฺติ เยน สาวตฺถี เตนญฺชลึ ปณาเมตฺวา สุตฺวาน ภควโต สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามเต ฯ

(๑๑๙) เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต สารีปุตฺตสฺส อุปชฺฌาคคุโล อายสฺมโต สารีปุตฺตสฺส สทฺธิเก ฉาเทสุ ฉาเทนฺติ ฉาเทสิ ฯเปฯ ฉาเทนฺติ เถเร ปญฺหาเปตฺวา ฯ อถโข อายสฺมโต สารีปุตฺตสฺส ปตฺตจีวรมาทาย เสยฺยถาปิ นาม พลวา สชฺชุ[1] ปญฺจงฺคิกตูริยนาทปฏิวิสฺสกฺกิตาย ปริสาย ปริวุโต ปาสาทิกาย ปริสาย ปาสาทิกตรายาติ อยญฺหิ เม ภิกฺขุโน สามณเกหิ ปริหาโร ฉาเทสุ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเวเทสิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปญฺเจน ภิกฺขุสเตน ปริวุตสฺส ปาสาทิกาย ปริสาย ปาสาทิกตรายาติ สามณเกหิ อุปชฺฌาเยน ปริหาโร ฉาเทสุ ฉาเทนฺติ ฯ

(๑๒๐) อถโข สามณเกหิ ปตฺตจีวรมาทาย เสยฺยถาปิ นาม ปญฺจงฺคิกตูริยนาทปฏิวิสฺสกฺกิตาย ปริสาย ปริวุโต ปาสาทิกาย ปริสาย ปาสาทิกตรายาติ อยญฺหิ เม ภิกฺขุโน สามณเกหิ ปริหาโร ฉาเทสุ ฉาเทนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเวเทสุ ฯ

---

๑ ม สชฺชุกปทํ ปญฺจงฺคิกตูริยนาทปฏิวิสฺสกฺกิตาย ฯ

ค่าน้ำอ้อยเคี่ยวจนงวดดีแล้ว ได้ถวายแด่พระคันธกุฎีนั้น ๆ ตามชื่อของคันธกุฎีนั้นว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าคันธกุฎีบ้าง พระอัครสาวกคันธกุฎีบ้าง พระอสีติมหาสาวกคันธกุฎีบ้าง ของพระอนาถบิณฑิกเศรษฐี ในพระเชตวันมหาวิหาร ในกรุงสาวัตถี ฯ

[๑๑๙] สมัยนั้นแล ในโรงอุโบสถของพระสารีบุตรผู้มีอายุ มีภิกษุประมาณ ๕๐๐ รูป ผู้มีอายุมาประชุมกันแล้ว ได้มีความคิดขึ้นอย่างนี้ว่า ขอพระเถระจงแสดงธรรมกถาแก่พวกเรา ฯ ครั้งนั้น พระสารีบุตรผู้มีอายุได้มีความคิดอย่างนี้ว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลายแล้ว ทรงสรรเสริญการสมาทานสิกขาบท ทรงสรรเสริญการตั้งอยู่ในสิกขาบท ทรงสรรเสริญการสมาทานสิกขาบทในสิกขาบทที่ควรศึกษา ก็ภิกษุรูปหนึ่งจะพึงรู้ได้อย่างไรหนอว่า ภิกษุรูปนี้เป็นผู้ที่เราควรถามปัญหา ภิกษุรูปนี้ไม่ควรถามปัญหา ภิกษุรูปนี้เป็นผู้ที่เราควรถามปัญหาในเวลานี้ ภิกษุรูปนี้ไม่ควรถามปัญหาในเวลานี้ ภิกษุรูปนี้เป็นผู้ที่เราควรถามปัญหาในวินัย ภิกษุรูปนี้ไม่ควรถามปัญหาในวินัย ภิกษุรูปนี้เป็นผู้ที่เราควรถามปัญหาในอภิธรรม ภิกษุรูปนี้ไม่ควรถามปัญหาในอภิธรรม ภิกษุรูปนี้เป็นผู้ที่เราควรถามปัญหาในสูตร ภิกษุรูปนี้ไม่ควรถามปัญหาในสูตร ภิกษุรูปนี้เป็นผู้ที่เราควรถามปัญหาในอนุพยัญชนะ ภิกษุรูปนี้ไม่ควรถามปัญหาในอนุพยัญชนะ ภิกษุรูปนี้เป็นผู้ที่เราควรถามปัญหาในนิมิต ภิกษุรูปนี้ไม่ควรถามปัญหาในนิมิต ฯ ครั้งนั้น ท่านพระสารีบุตรได้มีความคิดอย่างนี้ว่า ภิกษุรูปนี้เป็นผู้ที่เราควรถามปัญหาในสิกขาบทที่ควรศึกษา ภิกษุรูปนี้ไม่ควรถามปัญหาในสิกขาบทที่ควรศึกษา ก็ภิกษุรูปนี้ควรศึกษาในสิกขาบทที่ควรศึกษาอย่างไรหนอ ฯ ครั้งนั้น ท่านพระสารีบุตรได้มีความคิดอย่างนี้ว่า ภิกษุรูปนี้ควรศึกษาในสิกขาบทที่ควรศึกษาอย่างนี้ ภิกษุรูปนี้ควรศึกษาในสิกขาบทที่ควรศึกษาอย่างนี้ ฯ

[๑๒๐] ครั้นต่อมา ภิกษุประมาณ ๕๐๐ รูปนั้นได้ทราบความคิดนี้ของท่านพระสารีบุตรด้วยใจแล้ว ได้มีความคิดอย่างนี้ว่า สิกขาบทของพวกเราผู้มีอายุมีมากข้อ ก็ภิกษุรูปนี้ควรศึกษาในสิกขาบทที่ควรศึกษาอย่างไรหนอ ฯ ภิกษุประมาณ ๕๐๐ รูปนั้นได้มีความคิดอย่างนี้ว่า

អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សាមណេរានំ ទស សិក្ខាប-
ទានិ តេសុ ច សាមណេរេហិ សិក្ខិតុំ ចាណាតិចាតា
វេរមណី អទិន្នាទានា វេរមណី អព្រហ្មចរិយា វេរមណី
មុសាវាទា វេរមណី សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណី
វិកាលភោជនា វេរមណី នច្ចគីតវាទិតវិសូកទស្សនា
វេរមណី មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា
វេរមណី ឧច្চាសយនមហាសយនា វេរមណី ជាតរូបរជត-
បដិគ្គហណា វេរមណី អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សាមណេរានំ
ឥមានិ ទស សិក្ខាបទានិ ឥមេសុ ច សាមណេរេហិ
សិក្ខិតុន្តិ ។

សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១០ ដល់សាមណេរ
ទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អនុញ្ញាតឲ្យសាមណេរទាំងឡាយសិក្សាក្នុង
សិក្ខាបទទាំងឡាយ ១០ នោះគឺ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាធ្វើសត្វមាន
ជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះកន្លង ១ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាកាន់យកនូវវត្ថុដែល
គេមិនបានឲ្យ ១ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាប្រព្រឹត្តនូវធម៌មិនប្រសើរ ១
ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាពោលនូវពាក្យកុហក ១ ចេតនាជាហេតុ
វៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ព្រោះផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរា
នឹងមេរ័យ ១ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាបរិភោគនូវភោជនាហារក្នុង
កាលខុស ១ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយាពាំនឹងច្រៀងនឹងប្រគំនឹងមើល
នូវល្បែងដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ ១ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកកិរិយា
ទ្រទ្រង់នឹងប្រដាប់នឹងតាក់តែងស្អិតស្អាងពាងកាយដោយផ្កាកម្រងនឹង
គ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ ១ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកទីសេនា-
សនៈដ៏ខ្ពស់ហួសប្រមាណនឹងទីសេនាសនៈដ៏ប្រសើរ ១ ចេតនាជាហេតុ
វៀរចាកកិរិយាទទួលកាន់យកនូវមាសនឹងប្រាក់ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតនូវសិក្ខាបទទាំង ១០ នេះដល់សាមណេរទាំងឡាយ
ម្យ៉ាងទៀត អនុញ្ញាតឲ្យពួកសាមណេរសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១០
នេះ ។

[๑๒๑] เตน โข ปน สมเยน สามเณเรน กิกฺขุสุ อการเณ อปฺปฏิสฺสเว อสกาการุฏฺฐิกา[๑] วิหรนฺติ ฯ กิกฺขู อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สามเณเรน กิกฺขุสุ อการเณ อปฺปฏิสฺสเว อสกาการุฏฺฐิกา วิหริสฺสนฺตีติ ฯ อถโข ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปญฺหาเฉฬกํ สมฺมชฺชนิยา สามเณรสฺส ธมฺมกมฺมํ กาตุ กิกฺขุนิ อลาเหน ปริสกฺกิตุ กิกฺขุนิ อนตฺถาย ปริสกฺกิตุ กิกฺขุนิ อนตฺถาย ปริสกฺกิตุ กิกฺขู อกฺกาสติ ปริภาสติ กิกฺขู กิกฺขูหิ เภเทตุ อนุชานามิ กิกฺขเว เอเตหิ ปญฺหาเฉฬกาหิ สมฺมชฺชนิยา สามเณรสฺส ธมฺมกมฺมํ กาตุนฺติ ฯ อถโข กิกฺขุนิ ฉตฺตุปาหเน กีฬนฺติ โข ธมฺมกมฺมํ กาตพฺพนฺติ ฯ อถโข ภควโต เอตมตฺถํ

---

๑ ม. อสกาตวุตฺติโน ฯ

[๑๒๑] សម័យនោះឯង សាមណេរពាំងឆ្កាយមិនគោរព មិនកោតក្រែង មានការចិញ្ចឹមជីវិតមិនស្មើភាគគ្នាក្នុងកិក្ខុពាំងឆ្កាយ ។ កិក្ខុពាំងឆ្កាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសាមណេរមិនសមបើមិនគោរពមិនកោតក្រែង មានការចិញ្ចឹមជីវិតមិនស្មើភាគគ្នាក្នុងកិក្ខុពាំងឆ្កាយ (ដូច្នេះ) សោះ ។ កិក្ខុពាំងឆ្កាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឆ្កាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុធ្វើទណ្ឌកម្មដល់សាមណេរដែលប្រកបដោយអង្គពាំងឆ្កាយ ៥ គឺសាមណេរព្យាយាមដើម្បីនឹងឲ្យសាបសូន្យលាភរបស់កិក្ខុពាំងឆ្កាយ ១ សាមណេរព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យជាប្រយោជន៍[1]ដល់កិក្ខុពាំងឆ្កាយ ១ សាមណេរព្យាយាមដើម្បីនឹងមិនឲ្យកិក្ខុពាំងឆ្កាយបានទូវលំនៅ ១ សាមណេរដេរគម្រាមទូវកិក្ខុពាំងឆ្កាយ ១ សាមណេរញុះញង់កិក្ខុពាំងឆ្កាយឲ្យប្រែចាកកិក្ខុពាំងឆ្កាយ ១ ម្នាលកិក្ខុពាំងឆ្កាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុធ្វើទណ្ឌកម្ម ដល់សាមណេរដែលប្រកបដោយអង្គពាំងឆ្កាយ ៥ នេះ ។ លំដាប់តពីនោះមក កិក្ខុពាំងឆ្កាយបានតិះនិន្ទូវសេចក្តីនេះថា យើងពាំងឆ្កាយគប្បីធ្វើទណ្ឌកម្មដូចម្តេចបាន ។ កិក្ខុពាំងឆ្កាយ

• អដ្ឋកថា សំដៅយកឧបច្ឆេទ គឺបៀតបៀន ឲ្យមានភ័យអន្តរាយ ឲ្យចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ។

អាវេឡេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អាវាឡំ តោ-
ក្ខុំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ សាមណេរានំ
សព្ពំ សង្ឃារាមំ អាវាឡំ តរេន្តិ ។ សាមណេរា អាវាមំ
បរិសិញ្ចន្តុំ អលភមានា បក្កមន្តិបិ វិព្ភមន្តិបិ តិត្ថិយេសុបិ
សង្កមន្តិ ។ តតវតោ ឯតមត្ថំ អាវេឡេសុំ ។ ន
ភិក្ខវេ សព្ពោ សង្ឃារាមោ អាវាឡំ តាតព្ពោ យោ
តរេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ ភិក្ខវេ យត្ត
ភ ឝសតិ យត្ត ភ បដិក្កមតិ តត្ត អាវាឡំ តោតុន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ សាមណេរានំ ចុ១-
ន្ទារិតំ អាបារំ អាវាឡំ តរេន្តិ ។ មនុស្សា យាតុ-
ចានបិ សង្ឃតុន្តិបិ តរេន្តា សាមណេរេ ឯវំ វេទេន្តិ
ឯវ តេ្ឋ យាតុ ចិរេ ឯវ តេ្ឋ តត្តំ ភុញ្ជថាតិ ។
សាមណេរា ឯវំ វេទេន្តិ នាវុសោ លព្ភ(១) តិក្ខមិ

---

๑ ឈាមាតិ ពត្តព្ពេ ឱតត្តេ ទិស្សតិ ។

ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើនូវអាវរណកម្ម គឺកិរិយាហាមក្រាម (ថា អ្នកកុំចូលមកកន្លែងនេះ) ។ ក៏សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើនូវអាវរណកម្ម គឺកិរិយាហាមក្រាមដល់សាមណេរទាំងឡាយអស់ទាំងអាពាធរបស់សង្ឃទាំងមូល ។ សាមណេរទាំងឡាយ កាលបើចូលទៅកាន់អាពាធមិនបានក៏ដេរ្ញើសចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ ទៅចូលកាន់ពួកតិរ្ថិយខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាពាធរបស់សង្ឃទាំងមូលភិក្ខុមិនគប្បីធ្វើនូវអាវរណកម្មគឺកិរិយាហាមក្រាមទេឡើយ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរធ្លាប់នៅក្នុងទីណា ឬធ្លាប់ចូលទៅក្នុងទីណា តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើនូវអាវរណកម្មគឺកិរិយាហាមក្រាមតែក្នុងទីនោះ ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើនូវអាវរណកម្មគឺកិរិយាហាមក្រាមចំពោះអាហារដែលបរិភោគតាមគ្រាមាត់ ដល់សាមណេរទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយកាលធ្វើទឹកបបរខ្លះ សង្ឃភត្តខ្លះ ក៏និយាយពាក្យយ៉ាងនេះនឹងសាមណេរទាំងឡាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកទាំងឡាយចូរមកផាត់បបរចុះ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកទាំងឡាយចូរមកផាត់ចង្ហាន់ចុះ ។ សាមណេរទាំងឡាយក៏និយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា

อาปตฺติ กตฺตพฺพา ฯ มนุสฺสา ขุชฺชาย ฉฑฺเฑนฺติ ขีเยน วิกาเรน กปเณ ปิ ฉาเท ทนฺตา สามเณรานํ มุขทฺวารกิริยา อาหารํ อาปตฺติ การิสฺสนฺตีติ ฯ ภควาเตา ปฏิกฺขิปิตพฺพนฺติ อาเทเสสุ ฯ ฉ กิกฺขาเย มุขทฺวารกิริยา อาหาเรติ อาปตฺติ การาเปฺย เยา กเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ทฬฺหกมฺมวิตฺถุ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๑๒๒) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา กิกฺขู ขุปชฺฌาเย อนาปุจฺฉา สามเณรานํ อาปตฺติ การาเปนฺติ ฯ ขุปชฺฌายา การเสนฺติ กปเณ นุ โข อมฺหากํ สามเณรา ฉ นิสฺสนฺตีติ ฯ กิกฺขู ปฏิปาฏิยา ฉพฺพคฺคิเยหิ อาวุโสหิ กิกฺขูหิ อาปตฺติ กตฺตพฺพา ฯ ขุปชฺฌายา ขุชฺชาย ฉฑฺเฑนฺติ ขีเยน วิกาเรน กปเณ ปิ ฉาเท ทนฺตา อมฺเหหิ อนาปุจฺฉา อมฺหากํ สามเณรานํ อาปตฺติ การิสฺสนฺตีติ ฯ

ម្នាលអាវុសោ យើងតាំងឮយ៉ាងនេះមិនបានទេ (ព្រោះ) កិក្ខុតាំងឮយ
លោកធ្វើអាវរណកម្មហើយ ។ មនុស្សតាំងឮយ៉ាងនោះ តិះ-
ដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់តាំងឮយមិនសមបើធ្វើអាវរណកម្ម
ហាមប្រាមចំពោះអាហារដែលបរិភោគតាមមុខទ្វារដល់សាមណេរ(ដូច្នេះ)
សោះ ។ កិក្ខុតាំងឮយក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឮយ កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើអាវរណកម្ម
ហាមប្រាមចំពោះអាហារដែលបរិភោគតាមមុខទ្វារឡើយ កិក្ខុណាធ្វើ
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ចប់ រឿងទណ្ឌកម្ម ។

(១២២) ក៏សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនបានប្រាប់កិក្ខុតាំងឮយ
ជាឧបដ្ឋាយ៍ ក៏ធ្វើអាវរណកម្មដល់សាមណេរតាំងឮយ ។ ឧបដ្ឋាយ៍
តាំងឮយសូងរកដោយគិតថា ពួកសាមណេររបស់យើងតាំងឮយ
ម្តេចក៏មិនឃើញដូច្នេះ ។ កិក្ខុតាំងឮយនិយាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្នាល
អាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើអាវរណកម្មហើយ ។ ឧបដ្ឋាយ៍តាំងឮយក៏
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើមិនប្រាប់
យើងហើយធ្វើអាវរណកម្មដល់ពួកសាមណេររបស់យើង(ដូច្នេះ)សោះ ។

ภควาโต ปฏมตฺตํ อาเวเธสุ ฯ น ภิกฺขเว อุปชฺฌาเยน อนาปุจฺฉา อาจริยานิ สาตพฺโพ โย กเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๒๓) เตน โข ปน สมเยน ธมฺมิยา ภิกฺขู เชตวเน ภิกฺขูนิ สามเณเร อปลาเปนฺติ เชตวนา สามึ นิกฺขมนฺตมฺปิ ปุเรภตฺตมฺปิ ปจฺฉาปิ ภิกฺขนฺติมฺปิ ฯ ภควาโต ปฏมตฺตํ อาเวเธสุ ฯ น ภิกฺขเว อญฺญสฺส ปริสา อปลาเปตพฺพา โย อปลาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๒๔) เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺยปุตฺโต กณฺหาโย ทาส สามเณเร กณฺหกมฺปิ ทาส ภิกฺขูนิ ทูเสสิ ฯ ภิกฺขู อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม สามเณเร ฯลฯ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) អ្នកទាំងឡាយមិនទាន់ប្រាប់ពួកឧបដ្ឋាយ៍ (ឲ្យដឹងជាមុនទេ) មិនត្រូវធ្វើអាវរណកម្មឡើយ ។ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๒๓) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើលោមយកពួកសាមណេរបស់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ព្រះថេរៈទាំងឡាយក៏ប្តឹងដោយសេចក្តីលំបាកដោយគាន់យកឈើស្តួនទឹងតុបមុខ ដោយខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនគប្បីប្រើលោមយកបរិសទ្យរបស់ភិក្ខុដទៃឡើយ ។ ភិក្ខុណាប្រើលោមយក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ[1] ។

(๑๒๔) សម័យនោះឯង សាមណេរឈ្មោះកណ្ហកៈ (ជាសិស្ស) របស់ព្រះឧបនន្ទសក្យដ៏មានអាយុ ប្រទុស្ត (សេពមេថុនធម្ម) នឹងភិក្ខុនីឈ្មោះកណ្ហកី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយតំណែលតោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា

---

๑ អដ្ឋកថា ថា ភិក្ខុបំបែកសាមណេរឬឧបសម្បន្នដែលជាបរិសទ្យរបស់ភិក្ខុដទៃ ដោយហោចទៅ ទោះបីជាបរិសទ្យរបស់ភិក្ខុទ្រុស្តសីលក៏មិនគួរ ។ តែបើនិយាយប្រាប់ទោសថា អ្នកឯងនៅអាស្រ័យនឹងភិក្ខុទ្រុស្តសីលជួចជាបុគ្គលងងឹតទឹក ហើយមកប្រឡាក់លាមកវិញ (កំសាមណេរឬឧបសម្បន្នទោះមកឯង។) ក្តីប្រែះគួរ ។

อนาจารํ อาจริสฺสตีติ ฯ ภควาเตา ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉสหาเยหิ สมฺปาทิตพฺพนฺติ สามเณรานํ
ทาเสตุ์ จาณาตีติ ทาตี หาเต อธิปฺปายี หาเต
อพฺยาปารี หาเต มุสาภาธี หาเต มชฺชปายี หาเต
ปุพฺพสฺส อาณฺณี ภาสติ ชมฺมสฺส อาณฺณี ภาสติ สพฺพสฺส
อาณฺณี ภาสติ มิจฺฉาทิฏฺฐิโก หาเต ภิกฺขุนีทูสโก
หาเต อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉหิเยหิ ฉสหาเยหิ
สมฺปาทิตพฺพนฺติ ฯ

[๑๒๙] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร
ปณฺฑโก ภิกฺขุสุ ปพฺพชิโต หาเต ฯ โส ภิกฺขู
ภิกฺขู ภิกฺขู อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วาเทติ ฉฬ มํ
อายสฺมนฺโต ทูเสถาติ ฯ ภิกฺขู อปสาเทนฺติ ภิกฺขู

មិនសមបើសាមណេរមកប្រព្រឹត្តអនាចារមានសភាពដូច្នេះសោះ ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយគ្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុញុំាងសាមណេរ
ដែលប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ១០ ឲ្យវិនាស គឺសាមណេរធ្វើសត្វមាន
ជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះកន្លង (គឺសម្លាប់សត្វ) ១ សាមណេរកាន់យកវត្ថុដែលគេ
មិនបានឲ្យ (ដោយកាយឬវាចា) ១ សាមណេរប្រព្រឹត្តន្លងមិនប្រសើរ
(គឺសេពមេថុនធម្ម) ១ សាមណេរពោលពាក្យកុហក ១ សាមណេរផឹកទឹក
ស្រវឹង (គឺសុរាទិធម៌មេរ័យ) ១ សាមណេរពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១
សាមណេរពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ សាមណេរពោលតិះដៀលព្រះ
សង្ឃ ១ សាមណេរមានទិដ្ឋិខុស ១ សាមណេរប្រទូស្តកិកុនី ១ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុញុំាងសាមណេរដែលប្រកបដោយ
អង្គទាំងឡាយ ១០ នេះឲ្យវិនាស ។

(១២៩) សម័យនោះឯង មានមនុស្សខ្ចីយម្នាក់ប្លុសកូនសំណាក់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មនុស្សខ្ចីយនោះចូលទៅរកពួកភិក្ខុជាកំឡោះ ។ ហើយ
និយាយយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយចូរមកប្រទូស្ត (សេព
មេថុន) នឹងខ្ញុំចុះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏បណ្តេញដោយពាក្យថា នែអ្នកខ្ចីយ

ปณฺฑิกา นิสฺสา ปณฺฑิกา กตา ตยา อาคตาติ ฯ
สา กิกฺขิ อนสาธิกา ปหาเส ปหาเส ทาสิ-
กมฺเม สามณเวเร อุปสงฺกมิตฺวา ฉกฺขตฺตุ ปญฺห ปุจฺฉติ ฉ มหา
อายสฺมนฺตา[1] ทูเสถาติ ฯ สามณเวรา อนสาเธตฺวา
อสฺส ปณฺฑิกา นิสฺสา ปณฺฑิกา กตา ตยา อาคตาติ ฯ
สา สามณเวเรหิ อนสาธิกา ปาสาทิกาย อสฺส-
กาย อุปสงฺกมิตฺวา ฉกฺขตฺตุ ปญฺห ปุจฺฉติ ฉ มหา อาวุโส
ทูเสถาติ ฯ ปาสาทิกาย อสฺสกาย ทูเสสุ ฯ
เต อุฏฺฐายนฺติ วิยนฺติ วิจาเรนฺติ ปณฺฑิกา ตาย สมณา
สกฺยปุตฺติยา เยปิ ตาย สทฺธึ น ปณฺฑิกา เตปิ ปณฺฑิกา
ทูเสนฺติ ฉกฺขตฺตุ ตาย สทฺธึ อพฺภุจฺจาริตาติ ฯ อสฺสุสุ
ขา กิกฺขู ปาสาทิกาย อสฺสกาย อุฏฺฐายนฺตาย
วิยนฺตาย วิจาเรนฺตาย ฯ อถขา เต กิกฺขู ภควโต

---

๑ ฉ. อาวุโส ฯ

អ្នកឯងចូរអន្តរធានទៅ នែអ្នកខ្ចីយ អ្នកឯងចូរវិនាសទៅ យើងមិនត្រូវការនឹងអ្នកឯងទេ ។ មនុស្សខ្ចីយនោះ លុះដល់តិក្ខុតាំងឡាយបណ្តេញចេញហើយ ក៏ចូលទៅរកពួកសាមណេរធំៗដែលមានសរីរៈធាត់ៗទៀតហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏មានអាយុតាំងឡាយ ចូរលោកតាំងឡាយមកប្រទូស្តនឹងខ្ញុំចុះ ។ ពួកសាមណេរក៏បណ្តេញដោយពាក្យថា នែអ្នកខ្ចីយ អ្នកឯង ចូរអន្តរធានទៅ នែអ្នកខ្ចីយ អ្នកឯង ចូរវិនាសទៅ យើងមិនត្រូវការនឹងអ្នកឯងទេ ។ មនុស្សខ្ចីយនោះ លុះសាមណេរតាំងឡាយបណ្តេញហើយ ក៏ចូលទៅរកពួកគង្វាលដំរីនឹងពួកគង្វាលសេះហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុតាំងឡាយ អ្នកចូរមកប្រទូស្តនឹងខ្ញុំចុះ ។ ពួកគង្វាលដំរីនឹងពួកគង្វាលសេះក៏ប្រទូស្តទៅ ។ គង្វាលដំរីនឹងគង្វាលសេះតាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តតាំងនេះជាមនុស្សខ្ចីយ បណ្តាសមណៈតាំងនេះ ប្រហែលជាសមណៈណា ដែលមិនខ្ចីយមុខជាប្រទូសពួកខ្ចីយមិនលែងឡើយ បើដូច្នេះពួកសមណៈតាំងនេះសុទ្ធតែប្រព្រឹត្តអព្រហ្មចរិយធម៌ (មេថុនធម្ម) គ្រប់គ្នាតាំងអស់មិនខាន ។ តិក្ខុតាំងឡាយកាលបើបានឮពួកគង្វាលដំរីនឹងពួកគង្វាលសេះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ទើបពួកតិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន

ฬตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ ปณฺฑาโกปิ ภิกฺขเว อนุปสมฺปนฺโน น อุปสมฺปาเทตพฺโพ อุปสมฺปนฺโน นาเสตพฺโพติ ฯ

[๑๒๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ปุกฺกุสกุลปุตฺโต ฑีฆาโยลญฺเญ สุขุมาโล โหติ ฯ อถ โข ตสฺส ปุกฺกุสกุลปุตฺตสฺส ฑีฆาโยลญฺญสฺส ฬตทโหสิ อหํ โข สุขุมาโล น ปฏิพโล อนฺติกตฺถ วา โกปิ อนฺติกฏฺฐ อนฺติกตฺถ วา โกปิ ชานิสฺสติ กาสฺสุ[๑] โกน นุ โข อหํ อุทายเน สุขิ ชีวิยา น จ กิลมเยยนฺติ ฯ อถ โข ตสฺส ปุกฺกุสกุลปุตฺตสฺส ฑีฆาโยลญฺญสฺส ฬตทโหสิ ฯเม โข สมณา สกฺยปุตฺติยา สุขสีลา สุขสมาจารา สุโภชนานิ ภุญฺชิตฺวา นิวาเตสุ สยเนสุ สยนฺติ ยนฺนูนาหํ สามํ ปตฺตจีวรํ ปฏิยาเทตฺวา โกสมสฺสุ ปิหาเรตฺวา กาสาวานิ วตฺถานิ อจฺฉาเทตฺวา อาคมฺม กตฺวา ภิกฺขูหิ สทฺธิ สวาสเมยฺยนฺติ ฯ อถ โข สา ปุกฺกุสกุลปุตฺโต ฑีฆาโยลญฺญ สามํ ปตฺตจีวรํ ปฏิยาเทตฺวา โกสมสฺสุ ปิหาเรตฺวา

---

๑ ฉาตีกาตุนฺติ กตฺถปิ ฉาตกาโต ทิสฺสติ ฯ อฏฺฐกถายมฺปน ฉาตึ กาตุนฺติ วิฬุเปตุนฺติ ทิสฺสติ ฯ

បុណ្ណ ។ ព្រះអគ្គទ្វែងបញ្ជាត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឱ្យជាអនុបសម្បន្ន សង្ឃមិនគប្បីឱ្យឧបសម្បទាឡើយ (បើ) ជាឧបសម្បទាហើយ ត្រូវឱ្យវិនាសចេញ ។

(๑๒๖) សម័យនោះឯង មានកុលបុត្រចាស់ម្នាក់ជាបុគ្គលគ្មានញាតិសាលោហិត តែធ្លាប់ជាអ្នកមានសេចក្តីសុខដ៏ល្អិតល្អ ។ ឯកុលបុត្រចាស់នោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អញឯងជាសុខុមាលជាតិ តែមិនអាចនឹងបាននូវគោគសម្បត្តិដែលខ្លួនមិនទាន់បានផង មិនអាចនឹងធ្លើគោគសម្បត្តិដែលខ្លួនបានហើយឱ្យតែតែចំរើនផង បើដូច្នេះអញនឹងគប្បីចិញ្ចឹមជីវិតដោយទុប្បយយ៉ាងណាអេះ ទើបបាននៅស្ងួល មិនបាច់លំបាកផង ។ លំដាប់តពីនោះមក កុលបុត្រចាស់ដែលគ្មានញាតិសាលោហិតនោះបានរំពឹងសេចក្តីនេះតទៅទៀតថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ ទាំងនេះមានសីលជាសុខ មានសមាចារជាសុខ បានធានខ្លួវភោជនដ៏ល្អ ដេកលើដំណេកទាំងឡាយដែលហាប់មិនមានខ្យល់ បើដូច្នេះមានតែអញត្រូវតាក់តែងបាត្រនឹងចីវរ ភោរសក់នឹងពុកមាត់ ស្ងៀកដណ្តប់នូវសំពត់កាសាយៈទាំងឡាយខ្លួនឯងទៅកាន់អារាមហើយ នៅអាស្រ័យជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយចុះ ។ ទើបកុលបុត្រចាស់គ្មានញាតិសាលោហិតនោះ ក៏តាក់តែងបាត្រនឹងចីវរ ភោរសក់នឹងពុកមាត់ ស្ងៀកដណ្តប់នូវសំពត់កាសាយៈ

กาสาเยหิ วตฺเถหิ อจฺฉาเทตฺวา อาทาย คนฺตฺวา ภิกฺขู อภิวาเทสิ ฯ ภิกฺขู ฆรมาปาสุ ตาทิสาสฺสุ ตุยฺหมฺปิ อาวุโสติ ฯ ตีณิ ฆรานิ อาวุโส ตาทิสานิ ชานามาติ ฯ โส ปน เต อาวุโส อุปฏฺฐาเยติ ฯ ตีณิ ฆรานิ อาวุโส อุปฏฺฐายานิ ชานามาติ ฯ ภิกฺขู อายสฺมนฺตํ อุทายึ ฆเนกฏฺเฐ ฉฑฺฑาวุโส อุทายิ ฆมฺหิ ปฏิสลฺลียิสฺสามีติ ฯ อถโข โส ปุกฺกุสกุลปุตฺโต ขีณาสวญฺเญว อายสฺมตา อุทายินา อนุยุญฺชิยมาโน ฆาตมตฺตํ อาเวเธสิ ฯ อายสฺมา อุทายิ ภิกฺขุสงฺฆมฺปิ ฆาตมตฺตํ อาเวเธสิ ฯ ภิกฺขู ภควาโต ฆาตมตฺตํ อาเวเธสุนฺติ ฯ เอตฺถนฺตเร ภิกฺขูหิ อนุปสมฺปนฺโน น อุปสมฺปาเทตพฺโพ อุปสมฺปนฺโน นาเสตพฺโพ ฯ ตีณฺฑิยปกฺขนฺตาปิ ภิกฺขูหิ อนุปสมฺปนฺโน น อุปสมฺปาเทตพฺโพ อุปสมฺปนฺโน นาเสตพฺโพติ ฯ

ตำนักพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ได้นั่ง ณ ที่สมควรส่วนข้างหนึ่ง. ครั้นแล้วได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าดังนี้ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ บัดนี้ ข้าพระองค์ได้ทราบว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาตแล้ว. ก็ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสถามพระอานนท์ว่า ดูกรอานนท์ ก็ข้อที่ตถาคตอนุญาตแล้วนั้น ได้แก่อะไร. พระอานนท์ทูลตอบว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้อที่พระองค์ทรงอนุญาตแล้วนั้น ได้แก่ ข้อที่ทรงอนุญาตให้ภิกษุณีทั้งหลายผู้ศึกษาในสิกขาบทที่ทรงบัญญัติแล้วในครุธรรม ๘ ประการ ได้อุปสมบทในมัชฌิมชนบทนี้ ได้แก่ข้อนี้แล. ดูกรอานนท์ ก็ข้อที่ตถาคตอนุญาตแล้วนั้น ได้แก่ข้อที่

[๑๒๗] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร นาคราชา นาคยோนิยา อตฺตานํ ปาตยติ ปริภุญฺชติ ฯ อถ โข ตสฺส นาคสฺส เอตทโหสิ เตน หิ อหํ อิมาย นาคยோนิยา จ ปริมุจฺเจยฺยํ ขิปฺปญฺจ มนุสฺสตฺตญฺจ ปฏิลเภยฺยนฺติ ฯ อถ โข ตสฺส นาคสฺส เอตทโหสิ สเจ โข สมณา สกฺยปุตฺติยา ธมฺมจาริโน สมจาริโน พฺรหฺมจาริโน สจฺจวาทิโน สีลวนฺโต กลฺยาณธมฺมา สเจ โข อหํ สมเณสุ สกฺยปุตฺติเยสุ ปพฺพเชยฺยํ เอวาหํ นาคยோนิยา จ ปริมุจฺเจยฺยํ ขิปฺปญฺจ มนุสฺสตฺตญฺจ ปฏิลเภยฺยนฺติ ฯ อถ โข สา นาคา มาณวกวณฺเณน กิกฺกิ อุปสงฺกมิตฺวา ปพฺพชฺชं ยาจิ ฯ ตํ กิกฺกิ ปพฺพาเชสุ อุปสมฺปาเทสุ ฯ เตน โข ปน สมเยน สา นาคา อญฺญตเรน กิกฺกินา สทฺธึ ปจฺจนฺติเม วิหาเร ปฏิวสติ ฯ อถ โข สา กิกฺกิ รตฺติยา ปจฺจูสสมยํ ปจฺจุฏฺฐาย อาเวฬกาเสว ปกฺกมติ ฯ อถ โข สา นาคา ตสฺส กิกฺกินา นิกฺขนฺตา วิสฺสฏฺฐา นิทฺทं โอกฺกมิ ฯ สพฺเพ วิหารา

(១២៧) សម័យនោះឯង នាគមួយក្បាលទ្រីយណាយ ព្រឹមរអើមកន្ទឹកំណើតរបស់នាគ ។ ឯនាគនោះក៏រំពឹងគិតដូច្នេះថា ដោយហេតុដូចម្តេចអេះ ទើបអញទើបានរួចស្រឡះអំពីកំណើតនៃនាគផង តែឲ្យបានទៅកាន់អត្តភាពជាមនុស្សយ៉ាងនាប់ផង ។ ត្រាតមក នាគនោះរំពឹងគិតដូច្នេះថា មានតែពួកសមណៈសក្យបុត្តទាំងនេះទើបលោកជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ប្រព្រឹត្តប្រសើរ និយាយពាក្យស្មោះត្រង់ មានសីល មានកល្យាណធម៌ បើសិនជាអញបានបួសនឹងពួកសមណៈសក្យបុត្តអញមុខជានឹងបានរួចស្រឡះអំពីកំណើតនាគផង មុខជានឹងតែឲ្យបានទៅកាន់អត្តភាពជាមនុស្សយ៉ាងនាប់ផង ដោយទំនងយ៉ាងនេះឯងមិនលែងឡើយ ។ លំដាប់នោះ នាគនោះក៏ចូលទៅរកកិកុទាំងឡាយដោយកេរ្តិ៍ជាមាណពហើយសូមបព្វជ្ជា ។ កិកុទាំងឡាយក៏ឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទានាគនោះ ។ សម័យនោះឯង នាគនោះនៅអាស្រ័យក្នុងវិហារនៅទីបំផុត (ជែន) ជាមួយនឹងកិកុមួយរូប ។ ឯកិកុនោះត្រាកឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រីទៅដើរចង្រ្កមក្នុងទីវាល ។ កាលដែលកិកុនោះចេញទៅហើយ នាគនោះក៏ដេកលក់សន្ធឹងទៅ ។ វិហារ (កុដិ) ទាំងមូលក៏ពេញ

อหมฺปิ ขฺวาหํ ภนฺเต ภควตา เอวมาห ฉาตกภตฺตนฺติ ฯ
อถโข สมฺพหุลา ภิกฺขู วิหารา นิกฺขมิตฺวา ยาวติกา
เตสุ ชนปเทสุ ภิกฺขู ตาวติกา สพฺเพ สนฺนิปาเตสิ ฯ
ภิกฺขู เอวมาหํสุ ฉาตกภตฺตนฺติ ฯ อยมฺปิ ขฺวาหํ ภนฺเต
ภควตา เอวมาห ฉาตกภตฺตนฺติ ฯ อถโข สมฺพหุลา
ภิกฺขู วิหารา นิกฺขมิตฺวา ยาวติกา เตสุ ชนปเทสุ
ภิกฺขู ตาวติกา สพฺเพ สนฺนิปาเตสิ ฯ ภิกฺขู เอวมาหํสุ
ฉาตกภตฺตนฺติ ฯ อยมฺปิ ขฺวาหํ ภนฺเต ภควตา เอวมาห
ฉาตกภตฺตนฺติ ฯ อถโข สมฺพหุลา ภิกฺขู วิหารา นิกฺขมิตฺวา
ยาวติกา

ដោយពស់ ។ មានក្មេងតាំងឆ្បាយលឿនចេញទៅតាមបង្អួច ។ កាលដែលកិកុនោះចានសន្ទុះទ្វារដោយគិតថា អញនឹងចូលទៅកាន់វិហារ ក៏បានឃើញនូវវិហារតាំងមូល ពេញដោយពស់នឹងក្មេងលឿនចេញតាមបង្អួច លុះឃើញហើយក៏ខ្លាចហើយធ្វើនូវសំឡេងដ៏ក្រៃក ។ កិកុតាំងឆ្បាយ ស្តុះចូលទៅហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងកិកុនោះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីក៏លោកធ្វើនូវសម្រែកដ៏ក្រៃកដូច្នេះ ។ កិកុនោះប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ វិហារតាំងមូលនេះពេញដោយពស់ មានក្មេងលឿនចេញទៅតាមបង្អួច ។ គ្រានោះ នាគនោះភ្ញាក់ឡើងដោយសំឡេងនោះហើយកំអង្គុយលើអាសនៈជារបស់ខ្លួន ។ កិកុតាំងឆ្បាយ សួរថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកឯងជាអ្វី ។ នាគនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំជានាគ ។ កិកុតាំងនោះសួរទៀតថា ម្នាលអាវុសោ ចុះហេតុដូចម្តេចបានជាអ្នកឯងមកធ្វើយ៉ាងហ្នឹង ។ នាគនោះក៏ឆ្លើយប្រាប់សេចក្តីនុ+ះដល់កិកុតាំងឆ្បាយ ។ កិកុតាំងឆ្បាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ+ះចំពោះព្រះដ៏មានមុណ្យ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានបុណ្យឲ្យប្រជុំកិកុសង្ឃហើយទ្រង់មានព្រះបន្ទូលដូច្នេះនឹងនាគនោះថា អ្នកឯងជាពួកនាគ មិនមានធម៌ដុះដាលឡើងក្នុងធម៌វិន័យនេះទេ ម្នាលនាគ អ្នកឯង ចូរទៅវិញទៅ (តែ) អ្នកឯង ចូររក្សានូវឧបោសថកម្មក្នុងថ្ងៃទី ១៤

ปณฺฑาสเย อฏฺฐมิยา จ ปกฺขสฺส ทุเจาสฏฺฐิ ๒๐-
วสฺส ฬาโ ตฺวา ฆานโยนิยา จ ปริมุจฺจิสฺสสิ ฉิปฺปญฺ
ปฏิสฺสตฺตา ปฏิลภิสฺสสีติ ฯ อยเขา สเว ฆานเว
อาโรคฺยโนฺ ภวิภวาหิ ๔ปสฺมึ ธมฺมวินเยติ ทุกฺขี ทุกฺขสฺส
อนฺตกิริยาย ปฏิปชฺชิสฺสติ ฯ อย-
เขา ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ เอเตหิ ภิกฺขเว ปญฺจหิ
ฆานเสหิ สมนฺนาคตสฺส ปุคฺคลสฺส สมาทานเหตุ จ สมาทาย
เวทนา ปหาตพฺพา ยาย จ สมาทาย เวทนา ปหาตพฺพา
เวทนา ปหาตพฺพา ยาย จ วิรชฺชโต ธมฺมจกฺขุ-
มโต ๔เหา เขา ภิกฺขเว เอเตหิ ปญฺจหิ ฆานเสหิ สมนฺนาคตสฺส สมา-
ทานเหตุ ฯ ตาวญฺจ ฆานเตา ภิกฺขเว อนุปสมฺปนฺโน
น อุปสมฺปาเทตพฺโพ อุปสมฺปนฺโน ฆาเสตพฺโพติ ฯ

[๑๒๘] เตน เขา ปน สมเยน อญฺญตโร มา-
ณาวโก มาตรํ ปิตรา เวเหสิ ฯ สา เตน ทาป-
เตน กมฺเมน อฏฺฐิยติ หาเยติ ชิคุจฺฉติ ฯ อยเขา
ตสฺส มาณาวกสฺส ฬาตเกสิ เตน จุ เขา
อหิ ๒ชาเยน ๔เหสฺส ทาปกสฺส กมฺมสฺส นิกฺขิตฺ

ថ្ងៃទី១៥ នឹងថ្ងៃទី៨ នៃបក្ខកន្លះនៅរបស់ខ្លួននោះឯងចុះ កាលបើធ្លើដូច្នេះហើយ អ្នកឯងមុខជានឹងល្ហោះចាកកំណើតនាគផង មុខជានឹងត្រឡប់ជានូវអត្តភាពជាមនុស្សយ៉ាងធាប់រហ័សផង ។ នាគនោះក៏គិតថា ជាន្តុថា អញជាសត្វមានធម៌មិនល្អតសាស់ឡើងក្នុងធម៌វិន័យនេះទេ រួចក៏មានទុក្ខតូចចិត្តយំសម្រក់ទឹកភ្នែក ធ្វើនូវសំឡេងដ៏ប្លែកហើយចៀសចេញទៅ ។ ដំណាពីនោះមក ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បច្ច័យដែលនាំឲ្យនាគប្រែត្រឡប់ខ្លួនមកតាមប្រក្រតីវិញនេះ[1]មានពីរយ៉ាង គឺកាលដែលនាគសេពមេថុនធម្មដោយនាងនាគមានជាតិស្មើគ្នា១ កាលដែលនាគដេកលក់ស្និទ្ធ១ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ បច្ច័យតាំងពីរនេះឯង ជាហេតុដែលនាំឲ្យនាគប្រែត្រឡប់ខ្លួនមកតាមប្រក្រតីវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ សត្វតិរច្ឆានជាឧបសម្បន្នមិនបានទេ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ (បើ) ជាឧបសម្បន្នហើយ គប្បីឲ្យវិនាសចេញ ។

(๑๒๘) សម័យនោះឯង មាណពម្នាក់ផ្តាច់ជីវិតមាតា ។ មាណពនោះតើតទុក្ខ អៀនអន់ ខ្ពើមរអើមនឹងកម្មដ៏លាមកនោះ ។ គ្រាតមកមាណពនោះក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អញនឹងដឹកនាំលើងចុបកម្មនេះចេល

---

๑ គឺនាគដែលនិម្មិតខ្លួនជាមាណពហើយ អាចត្រឡប់ក្លាយខ្លួនមកជានាគវិញដោយហេតុពីរយ៉ាងនោះ ។

កាវេយ្យន្តិ ។ អថខោ តស្ស មាណវកស្ស ឯតទហោសិ ឥមេ ខោ សមណា សក្យបុត្តិយា ឧប្បថចារិនោ សមថចារិនោ [ព្រហ្មចារិនោ] សច្ចវាទិនោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា សចេ ខោ អហំ សមណេសុ សក្យបុត្តិយេសុ បព្ពជេយ្យំ ឯវាហំ ឥមស្ស ចាបកស្ស កម្មស្ស និក្ខន្តិំ កាវេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ មាណវោ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិ ។ ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ ឧបាលិំ ឯតទវោចុំ បុព្ពេបិ ខោ អាវុសោ ឧបាលិ ជាតោ មាណវកវណ្ណេន ភិក្ខូសុ បព្ពជិតោ ឥង្ឃាវុសោ ឧបាលិ ឥមំ មាណវកំ អនុយុញ្ជាហីតិ ។ អថខោ សោ មាណវោ អាយស្មតា ឧបាលិនា អនុយុញ្ជិយមានោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អាយស្មា ឧបាលិ ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ មាតុយាតកោ ភិក្ខវេ អនុបសម្បន្នោ ន ឧបសម្បាទេតព្វោ ឧបសម្បន្នោ ជានេតព្វោតិ ។

ចេញដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ លំដាប់ពីនោះមក ទៀត មាណពនោះ
ត្រិះរិះដូច្នេះថា សមណៈជាសក្យបុត្រទាំងឡាយនេះ លោកប្រព្រឹត្តធម៌
ប្រព្រឹត្តស្មើ ប្រព្រឹត្តប្រសើរ និយាយពាក្យទៀងត្រង់ ចានសីល មាន
កល្យាណធម៌ បើសិនជាអញបានបួសក្នុងសំណាក់ពួកសមណៈសក្យ-
បុត្រ អញមុខជានឹងដឹកវិលើងកម្មដ៏លាមកនេះបាន ដោយទំនងយ៉ាងនេះ
ឯង មិនសៃងឡើយ ។ មាណពនោះក៏ចូលទៅរកកិកុទាំងឡាយហើយ
សូមបព្វជ្ជាក្នុងសំណាក់នោះឯង ។ កិកុទាំងឡាយនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះ
ឧបាលិដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោឧបាលិ ក្នុងកាលមុនមានគន
មកបួសក្នុងសំណាក់ពួកកិកុដោយកេទជាមាណពម្ខាងទៀហើយ ម្នាល
អាវុសោឧបាលិ យើងសូមរំលឹកលោក សូមឲ្យលោកជម្រះសួរមាណព
នេះទៀត ។ ឯមាណពនោះកាលបើត្រូវព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុជម្រះសួរ
ទៅហើយ ក៏ប្រាប់រឿងពាក្យនុះតាមត្រង់ ។ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ
ដំណាលរឿងនុះប្រាប់កិកុទាំងឡាយ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មនុស្សវៃលសម្ភាប់មាតា ជាឧបសម្បន្នមិនបានទេ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧប-
សម្បទាឡើយ (បើ) ជាឧបសម្បន្នហើយ ត្រូវឲ្យវិនាសចេញ ។

[๑๒๙] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร มาณวโก ปิตรํ ฉีวิตา โวโรเปสิ ฯ สฺวาหํ เตน จาปเทน ตเมว อฏฺฐิยติ หาปยติ ชิคุจฺฉติ ฯ อถ โข ตสฺส มาณวกสฺส ฬตฺตนฺหาสิ เตน ขฺวาหํ อมฺหิ ฆาตายเน ฯมสฺส จาปกสฺส กมฺมสฺส นิกฺกฺฑฺฒิ กาเรยฺยนฺติ ฯ อถ โข ตสฺส มาณวกสฺส ฬตฺตนฺหาสิ ฯเป โข สมณา สกฺยปุตฺติยา ธมฺมจาริโน สมจาริโน พฺรหฺมจาริโน สจฺจวาทิโน สีลวนฺโต กลฺยาณธมฺมา สเจ โข อหํ สมณานสุ สกฺยปุตฺติเยสุ ปพฺพชิยฺยํ ฬภิสฺสามิ ฯมสฺส จาปกสฺส กมฺมสฺส นิกฺกฺฑฺฒิ กาเรยฺยนฺติ ฯ อถ โข สฺวาหํ มาณวโก ภิกฺขู อุปสงฺกมิตฺวา ปพฺพชฺชิ ยาจิ ฯ ภิกฺขู อายสฺมนฺโต ตฺวาลึ ฬตฺตนาวุ์ ปุเจฺฉมิ โข อาวุโส ตฺวาลิ ฆาโต มาณวกาวณฺเณน ภิกฺขู ปพฺพชิโต ฯฬฺฉาวุโส ตฺวาลิ ฯมํ มาณวกํ อนุยุญฺชาหีติ ฯ อถ โข สฺวาหํ มาณวโก อายสฺมตา

(๑๒๙) សម័យនោះឯង មាណពម្នាក់ផ្តាច់ដីតែបិតា។ ។ មាណពនោះកើតទុក្ខ អឿនអន់ ខ្ពើមរអើមនឹងបាបកម្មនោះ ។ លំដាប់ពីនោះមក មាណពនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា ដោយឧបាយដូចម្តេចអេះ ទើបអញនឹងដឹករំលើងកម្មដ៏លាមកនេះចោលចេញបាន ។ គ្រានោះមក ទៀត មាណពនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រទាំងនេះជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ប្រព្រឹត្តប្រសើរ ពោលពាក្យទៀងត្រង់ មានសីលនឹងមានកល្យាណធម៌ បើសិនណាជាអញបានបួសក្នុងសំណាក់ពួកសមណៈសក្យបុត្រ អញមុខជានឹងដឹករំលើងបាបកម្មនេះ ដោយទំនងយ៉ាងនេះបានមិនខានឡើយ ។ មាណពនោះក៏ចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយសូមបព្វជ្ជាក្នុងគ្រានោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោឧបាលិ កាលពីមុនមានគេមកបួសនឹងពួកភិក្ខុ ដោយកេរដាមាណពម្ចងទៅហើយ ម្នាលអាវុសោឧបាលិ យើងសូមរំលឹកលោក សូមនិមន្តលោកទៅដម្រែះសួរមាណពនេះទៀត ។ ឯមាណពនោះកាលបើត្រូវព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុលោក

จตฺตาลีสาย อรญฺญายตเนหิ ปสมตฺถํ อาเวเทสิ ฯ อายสฺมา จตฺตาลีสกมฺมิโก ปสมตฺถํ อาเวเทสิ ฯ ภิกฺขู ภควโต ปสมตฺถํ อาเวเทสุ ฯ ปิตุฆาตโกปิ ภิกฺขเว อนุปสมฺปนฺโน น อุปสมฺปาเทตพฺโพ อุปสมฺปนฺโน ปาเสตพฺโพติ ฯ

[๑๓๐] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู สาเกตา สาวตฺถึ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปนฺนา โหนฺติ ฯ อนฺตรามคฺเค โจรา นิกฺขมิตฺวา ปกเตฺว ภิกฺขู อจฺฉินฺทึสุ ปกเตฺว ภิกฺขู หนึสุ ฯ สาวตฺถิยา ภณฺฑกปา นิกฺขมิตฺวา ปกเตฺว โจเร อคฺคเหสุ ฯ ปกเตฺว โจรา ปลายึสุ ฯ เย เต ปลายึสุ เต ภิกฺขู ปฏิจฺฉึสุ ฯ เย เต ภณฺฑิกา เต ภณฺฑาย ชิโนยนฺติ ฯ อทฺทสํสุ โข เต ปฏิจฺฉิกา เต โจเร ภณฺฑาย ชิโนยมาเน นิสฺสาย ปาหาเรสุ สาธุ โข มยํ ปลายิมฺหา สเจ มยํ กเยฺยฺยาม มยมฺปิ ปาเหยฺยามาติ ฯ ภิกฺขู ปาหาเรสุ กึ ปน ตุเมฺห อาวุโสเ

ដម្រះសួរទៅហើយ ក៏ប្រាប់រឿងនុ៎ះតាមត្រង់ ។ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ក៏ដំណាលរឿងនុ៎ះប្រាប់កិកុគាំងឡាយ ។ កិកុគាំងឡាយគ្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុគាំងឡាយ មនុស្សដែលសម្លាប់បិតា ជាឧបសម្បន្នមិនបានទេ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ (បើ) ជាឧបសម្បន្នហើយ គប្បីឲ្យវិនាសចេញ ។

(๑๓๐) សម័យនោះឯង មានកិកុគាំងឡាយច្រើនរូបចេញពីក្រុងសាកេតដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវពួកចោរចេញមក ខ្លះឆក់ដណ្តើមពួកកិកុ ខ្លះសម្លាប់ពួកកិកុ ។ ពួកអមាត្យគាំងឡាយចេញពីក្រុងសាវត្ថីបានចាប់នូវចោរពួកខ្លះ ។ ពួកចោរខ្លះរត់ចាត់ទៅ ។ ពួកចោរណាដែលរត់ចាត់ទៅនោះ ក៏ទៅបួសក្នុងសំណាក់កិកុគាំងឡាយ ។ ពួកចោរណាដែលពួកអមាត្យចាប់បានហើយនោះ គេក៏នាំចូលទៅទីឃុំសម្លាប់ ។ ពួកចោរដែលបួសហើយគាំងនោះក៏បានឃើញពួកចោរដែលគេនាំចូលទៅដើម្បីសម្លាប់នោះ លុះឃើញហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា យើងគាំងឡាយលួចរត់រួចបានមកក៏ជាការស្រួល បើសិនណាជាយើងគាំងឡាយត្រូវគេចាប់ក្នុងថ្ងៃនោះ យើងគាំងឡាយមុខជាទីឃុំត្រូវគេសម្លាប់យ៉ាងនោះឯងមិនលែងឡើយ ។ កិកុគាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាអ្នកគាំងឡាយ

อกตฺตาตฺถ ฯ อชฺเฌตา เต ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ภิกฺขุนา ฯลฯ
อาเทเสตพฺพนฺติ ฯ ภิกฺขุ ภควาติ ฯลฯ อาเทเสยฺยาติ ฯ
อรหาติ ฯลฯ ภิกฺขุยา ภิกฺขุ อรหาติ ฯลฯ ภิกฺขุยา
อนุปสมฺปนฺโน น อุปสมฺปาเทตพฺโพ อุปสมฺปนฺโน
ชานาเสตพฺพาติ ฯ

[๑๓๑] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา
ภิกฺขุนิโย สาเกตา สาวตฺถึ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปนฺนา โหนฺติ ฯ
อนฺตรามคฺเค โจเรหิ นิกฺขมิตฺวา ฯลฯ ภิกฺขุนิโย อจฺฉินฺทึสุ
ฯลฯ ภิกฺขุนิโย ทูเสสุ ฯ สาวตฺถิยา ภิกฺขู
นิกฺขมิตฺวา ฯลฯ โจเร อกฺกโมสุ ฯ ฯลฯ โจเร
ปลายึสุ ฯ เย เต ปลายึสุ เต ภิกฺขู ปฏิ-
ชานึสุ ฯ เย เต ตหึ เต วตฺตพฺพา ฯ
อทฺธสึสุ โข เต ปฏิปนฺนา เต โจเร วตฺตพฺพา ฯ นิ-
ยมาเน นิสฺสาย ฯลฯ สาธุ โข มยํ
ปลายิตฺถ สเจ มยํ ตญฺญฺเวยฺยาม มยมฺปิ ฯลฯ

ធ្វើដូច្នោះ ។ ពួកចោរដែលបួសហើយនោះក៏ប្រាប់នូវសេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
បុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកិក្ខុ (ដែលចោរ
សម្លាប់ហើយ) នុ៎ះជាអរហន្ត ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលសម្លាប់
អរហន្ត ជាឧបសម្បន្នមិនបានទេ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ
(បើ) ជាឧបសម្បន្នហើយ គប្បីឲ្យវិនាសចេញ ។

(១៣១) សម័យនោះឯង មានពួកកិក្ខុនីច្រើនរូបចេញពីក្រុងសា-
កេតដើរទៅតាមផ្លូវធ្វើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវចោរ
ទាំងឡាយក៏ចេញមក ពួកខ្លះឆក់ដណ្តើមកិក្ខុនីទាំងឡាយ ពួកខ្លះប្រទុស្ត
(សេពមេថុនធម្ម) នឹងកិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពាជអាមាត្យទាំងឡាយចេញពី
ក្រុងសាវត្ថីទៅចាប់បានពួកចោរខ្លះ ។ ពួកចោរខ្លះរត់រួចទៅ ។ ពួកចោរ
ណាដែលរត់រួចទៅ ក៏ទៅបួសក្នុងសំណាក់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកចោរ
ណាដែលពាជអាមាត្យចាប់បានហើយនោះ គេក៏នាំចូលទៅដើម្បីសម្លាប់ ។
ពួកចោរទាំងនោះដែលបួសហើយ ក៏បានឃើញពួកចោរដែលគេនាំចូល
ទៅដើម្បីសម្លាប់នោះ លុះឃើញហើយក៏និយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា យើង
ទាំងឡាយបានរត់រួចមកក៏ជាការស្រួលហើយ បើសិនណាជាយើង
ទាំងឡាយត្រូវគេចាប់កាលថ្ងៃនោះ យើងត្រូវគេសម្លាប់ដោយគំនរឯនេះឯង

ปาฬิยนฺติ ฯ ภิกฺขู ปิวิตพฺพนฺติ ปานียนฺติ ปานียสงฺขาตานิ ปญฺจ อกปฺปิยปานานิ ฯ ปานียานีติ ฯ ภิกฺขู ปิวนฺติ ปานียนฺติ ปานียสงฺขาตานิ ปญฺจ กปฺปิยปานานิ ฯ ปานียานีติ ฯ ภิกฺขูนิ ปิวนฺติ ปานียนฺติ ปานียสงฺขาตานิ ปญฺจ กปฺปิยปานานิ ฯ ปานียานีติ ฯ ภิกฺขุนิโย ปิวนฺติ ปานียนฺติ ปานียสงฺขาตานิ ปญฺจ กปฺปิยปานานิ ฯ ปานียานีติ ฯ สิกฺขมานา ปิวนฺติ ปานียนฺติ ปานียสงฺขาตานิ ปญฺจ กปฺปิยปานานิ ฯ ปานียานีติ ฯ สามเณรา ปิวนฺติ ปานียนฺติ ปานียสงฺขาตานิ ปญฺจ กปฺปิยปานานิ ฯ ปานียานีติ ฯ สามเณริโย ปิวนฺติ ปานียนฺติ ปานียสงฺขาตานิ ปญฺจ กปฺปิยปานานิ ฯ ปานียานีติ ฯ

[๑๓๒] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร อุปาสโก ภิกฺขูนํ ปานียสงฺขาตานิ ปญฺจ กปฺปิยปานานิ ปิวิตพฺพานิ ทาเปติ ฯ โส ตานิ ปานียานิ ตินฺตานิ ตินฺตานิ ฯ ภิกฺขู ปานียานีติ ฯ ภิกฺขูนิโย ปานียานีติ ฯ สิกฺขมานา ปานียานีติ ฯ สามเณรา ปานียานีติ ฯ สามเณริโย ปานียานีติ ฯ

មិនលែងឡើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយស្សុយាឯនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចុះហេតុដូចម្តេច ឯងជាអ្នកទាំងឡាយឆ្កើដូច្នោះ ។ ពួកចោរដែលបួសហើយនោះក៏ប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលទ្រុស្តកិក្ខុនី ជាឧបសម្បន្នមិនបានទេ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ (បើ) ជាឧបសម្បន្នហើយ គប្បីឲ្យវិនាសចេញ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលបំបែកសង្ឃជាឧបសម្បន្នមិនបានទេ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ (បើ) ជាឧបសម្បន្នហើយ គប្បីឲ្យវិនាសចេញ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលធ្វើលោហិតុប្បាទ (ធ្វើព្រះលោហិតព្រះពុទ្ធឲ្យភូរពេងឡើង) ជាឧបសម្បន្នមិនបានទេ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ (បើ) ជាឧបសម្បន្នហើយ គប្បីឲ្យវិនាសចេញ ។

[๑๓๒] សម័យនោះឯង មានមនុស្សឧភតោព្យញ្ជនក (មនុស្សមានភេទពីរ) ម្នាក់ បួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុ ។ ឧភតោព្យញ្ជនកនោះធ្វើ (មេថុន) ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើនឹងខ្លួនខ្លះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឧភតោព្យញ្ជនក ជាឧបសម្បន្នមិនបានទេ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ (បើ) ជាឧបសម្បន្នហើយ គប្បីឲ្យវិនាសចេញ ។

[๑๓๓] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อนุปสมฺปาเยกานิ ฉปิ สหปิ ภุญฺชนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว อนุปสมฺปาเยกานิ ฉปิ สหปิ ภุญฺชิตพฺพานิ ยานิ ภุญฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู สเณฺหน ภุญฺชาเยน ภุญฺชนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว สเณฺหน ภุญฺชาเยน ภุญฺชิตพฺพานิ ยานิ ภุญฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ตณฺฑุเลน ภุญฺชาเยน ภุญฺชนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ตณฺฑุเลน ภุญฺชาเยน ภุญฺชิตพฺพานิ ยานิ ภุญฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปณฺณกภุญฺชาเยน ภุญฺชนฺติ ฯ ฯเปฯ ฯ เวยฺยาวจฺจกรภุญฺชาเยน ภุญฺชนฺติ ฯ ตัตถัยยภุญฺชาเยน ภุญฺชนฺติ ฯ ตัตรัฏฐาน-ภุญฺชาเยน ภุญฺชนฺติ ฯ ฆาสุหารกภุญฺชาเยน

[๑๓๓] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแล้วสามเณรที่ไม่มีอุปัชฌาย์ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้แด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระองค์ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สามเณรที่ไม่มีอุปัชฌาย์ ภิกษุไม่ควรให้อุปสมบทเลย ภิกษุใดให้อุปสมบท ภิกษุนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบท (แล้วสามเณร) ด้วยมีสงฆ์เป็นอุปัชฌาย์ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้แด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระองค์ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรให้อุปสมบทด้วยมีสงฆ์เป็นอุปัชฌาย์เลย ภิกษุใดให้อุปสมบท ภิกษุนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทด้วยมีคณะเป็นอุปัชฌาย์ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนี้แด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระองค์ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรให้อุปสมบทด้วยมีคณะเป็นอุปัชฌาย์เลย ภิกษุใดให้อุปสมบท ภิกษุนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ ครั้งนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทด้วยมีบุรุษเป็นอุปัชฌาย์ ฯ เป ฯ ให้อุปสมบทด้วยมีบุรุษผู้ถึงพร้อมด้วยสิกขาเป็นอุปัชฌาย์ ฯ ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทด้วยมีบุรุษผู้ประกอบด้วยคุณวิเศษเป็นอุปัชฌาย์ ฯ ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทด้วยมีพระเสขะเป็นอุปัชฌาย์ ฯ ภิกษุ

อุปสมฺปาเทตฺวา ฯ ปิตุยาคตกุปฺปาเยน อุปสมฺปา-
เทตฺวา ฯ อยาคตกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตฺวา ฯ
ภิกฺขุนิยา สงฺฆคตกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตฺวา ฯ สงฺฆภินฺ-
นกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตฺวา ฯ สหธมฺมิกกุปฺปา-
เยน อุปสมฺปาเทตฺวา ฯ ปกฺขสงฺกนฺตกุปฺปาเยน
อุปสมฺปาเทตฺวา ฯ ปกฺขสงฺกนฺตาย ปน ภิกฺขุนิยา
อภาเวเยว ฯ น ภิกฺขาย ปญฺจกุปฺปาเยน อุป-
สมฺปาเทตพฺพา น เวยฺยาวจฺจกรกุปฺปาเยน อุป-
สมฺปาเทตพฺพา น สทฺธิวิหาริกกุปฺปาเยน อุป-
สมฺปาเทตพฺพา น สามเณรกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเท-
ตพฺพา น มาตุยาคตกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตพฺพา
น ปิตุยาคตกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตพฺพา น อย-
หนฺตยาคตกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตพฺพา น ภิกฺขุนี-
นฺวสกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตพฺพา น สงฺฆภินฺ-
นกุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตพฺพา น លោហិតุปฺปาទ-
กุปฺปาเยน อุปสมฺปาเทตพฺพา น ขุภតោសงฺฆกุ-

ទាំងឮឃ្លាយឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាមាតុឃាតកៈ (អ្នកសម្លាប់ម្តាយ) ។ កិក្ខុទាំងឮឃ្លាយឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាបិតុឃាតកៈ (អ្នកសម្លាប់បិតា) ។ កិក្ខុទាំងឮឃ្លាយឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាអរហន្តឃាតកៈ។កិក្ខុទាំងឮឃ្លាយឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាភិក្ខុនីទូសកៈ (ប្រុសក្បត់ភិក្ខុនី) ។ កិក្ខុទាំងឮឃ្លាយឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាសង្ឃភេទកៈ ។ កិក្ខុទាំងឮឃ្លាយឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាលោហិតុប្បាទកៈ ។ កិក្ខុទាំងឮឃ្លាយឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាឧភតោព្យញ្ជនកៈ ។ កិក្ខុទាំងឮឃ្លាយគ្រាបទូលសេចក្តីទុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឮឃ្លាយភិក្ខុមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាមនុស្សខ្ទើយ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា ដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាថេយ្យសំវាសកៈ (អ្នកលួចសំវាស) មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាអ្នកបួសពួកតិរ្ថិយ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា ដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាសត្វតិរច្ឆាន មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាមាតុឃាតកៈ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាបិតុឃាតកៈ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាអរហន្តឃាតកៈ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាភិក្ខុនីទូសកៈ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍ជាសង្ឃភេទកៈ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា ដោយមាន

បដ្ឋាយេន ឧបសម្បាទេតព្ពោ យោ ឧបសម្បាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។

[๑๓๔] តេន ខោ បន សមយេន តិត្ថិ អបត្តកំ ឧបសម្បាទេន្តិ ។ ហាត្ថេសុ[๑] បិណ្ឌាយ ចរន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ សេយ្យថាបិ តិត្ថិយាតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន តិត្ថិ អបត្តកោ ឧបសម្បាទេតព្ពោ យោ ឧបសម្បាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តិត្ថិ អចីវរកំ ឧបសម្បាទេន្តិ ។ ឧក្កា បិណ្ឌាយ ចរន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ សេយ្យថាបិ តិត្ថិយាតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន តិត្ថិ អចីវរកោ ឧបសម្បាទេតព្ពោ យោ ឧបសម្បាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តិត្ថិ អបត្តចីវរកំ ឧបសម្បាទេន្តិ ។ ឧក្កា ហាត្ថេសុ បិណ្ឌាយ ចរន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ

---

๑ អបត្តកា ហាត្ថេសូតិ កត្ថចិ ហេត្ថកេ ទិស្សតិ ។

อุปชฺฌายสฺส ปาโรหิตฺตกมฺมาทีนิ กโรนฺโต มิตฺตปฏิสนฺถารวเสน ภิกฺขาจริยาย คจฺฉนฺโต อุปชฺฌายสฺส อาคตาคตานิ ปฏิสนฺถารวเสน ปฏิสนฺถรนฺโต อุปชฺฌายสฺส ปาโรหิตฺตกมฺมาทีนิ กโรนฺโต อนาปตฺติ ฯ

[๑๓๔] สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนจับโค ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนจับโค ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงโค ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงโค ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงม้า ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงม้า ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงช้าง ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงช้าง ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงรถ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงรถ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงแกะ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงแกะ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงสุกร ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงสุกร ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงไก่ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงไก่ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงนกกระทา ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงนกกระทา ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงเนื้อ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเลี้ยงเนื้อ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนล่าเนื้อ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนล่าเนื้อ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นเพชฌฆาต ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นเพชฌฆาต ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงหญิง ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงหญิง ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงสุรา ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงสุรา ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงการพนัน ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงการพนัน ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจร ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจร ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงหญิงและนักเลงสุรา ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงหญิงและนักเลงสุรา ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงหญิงและนักเลงการพนัน ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงหญิงและนักเลงการพนัน ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงสุราและนักเลงการพนัน ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงสุราและนักเลงการพนัน ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงหญิงและนักเลงสุราและนักเลงการพนัน ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นนักเลงหญิงและนักเลงสุราและนักเลงการพนัน ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงหญิง ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงหญิง ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงสุรา ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงสุรา ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงการพนัน ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงการพนัน ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงสุราและนักเลงการพนัน ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงสุราและนักเลงการพนัน ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงหญิงและนักเลงสุราและนักเลงการพนัน ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นโจรและนักเลงหญิงและนักเลงสุราและนักเลงการพนัน ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนกระทำลายพระพุทธเจ้า ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนกระทำลายพระพุทธเจ้า ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนกระทำลายพระธรรม ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนกระทำลายพระธรรม ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนกระทำลายสงฆ์ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนกระทำลายสงฆ์ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนทำร้ายพระตถาคตด้วยยังโลหิตให้ห้อ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนทำร้ายพระตถาคตด้วยยังโลหิตให้ห้อ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นบัณเฑาะก์ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นบัณเฑาะก์ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนถือลัทธิเดียรถีย์ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนถือลัทธิเดียรถีย์ ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นดิรัจฉาน ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นดิรัจฉาน ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นมารดาบิดาฆ่า ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นมารดาบิดาฆ่า ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นพระอรหันต์ฆ่า ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นพระอรหันต์ฆ่า ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นภิกษุณีประทุษร้าย ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นภิกษุณีประทุษร้าย ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นสิกขมานาประทุษร้าย ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นสิกขมานาประทุษร้าย ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นสามเณรประทุษร้าย ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นสามเณรประทุษร้าย ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นอุภโตพยัญชนก ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นอุภโตพยัญชนก ภิกษุใดให้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนมีอวัยวะไม่สมประกอบ ฯ ภิกษุทั้งหลายนั้นเที่ยวไปในบ้านตามลำดับตรอกให้อุปสมบท ฯ มนุษย์ทั้งหลายก็เพ่งโทษ ติเตียน ประณาม ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบทแก่กุลบุตรคนเป็นคนมีอวัยวะไม่สมประกอบ

ทุติยมฺปิ ติกฺขตฺตุมฺปิ สเยฺยถาปิ ตีสุปิ ฯ ภควาเตา ฯ ปฏิกฺขิปามิ ฯ น ตีหิวาเจหิ อนุตฺตริยาทิกา อุปสมฺปาเทตพฺพา ยา อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหิ ปน สมเยน ตีหิวาเจหิ อนุตฺตริยาทิกา อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ อุปสมฺปนฺเน ปฏิพาหนฺติ ฯ ปาเตฺรสุปิ ปิณฺฑาย จรนฺติ ฯ มนุสฺสา ทิสฺวาน ขียนฺติ วิหิยนฺติ เสยฺยถาปิ ตีสุปิ ฯ ภควาเตา ฯ ปฏิกฺขิปามิ ฯ น ตีหิวาเจหิ อนุตฺตริยาทิกา อุปสมฺปาเทตพฺพา ยา อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน ขฺวาหิ ปน สมเยน ตีหิวาเจหิ อนุตฺตริยาทิกา อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ อุปสมฺปนฺเน ปฏิพาหนฺติ ฯ ฉกฺกา ปิณฺฑาย จรนฺติ ฯ มนุสฺสา ทิสฺวาน ขียนฺติ วิหิยนฺติ เสยฺยถาปิ ตีสุปิ ฯ ภควาเตา ฯ ปฏิกฺขิปามิ ฯ น ตีหิวาเจหิ อนุตฺตริยาทิกา อุปสมฺปาเทตพฺพา

តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ដូចពួកតិរ្ថិយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកុំគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រគ្មានទាំងចាត្រទាំងចីវរ កិក្ខុណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះ កិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រដោយមានចាត្រដែលខ្ចីគេ ។ ម្ចាស់ចាត្រទាំងឡាយទាំយកចាត្រត្រឡប់ទៅវិញ ក្នុងកាលដែលកុលបុត្រនោះបានឧបសម្បទាហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតទំនងដៃទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ដូចពួកតិរ្ថិយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានបុញ្ញសិរី ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកុំគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រដែលខ្ចីចាត្រគេ កិក្ខុណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រដែលខ្ចីចីវរគេ ។ ម្ចាស់ចីវរទាំងឡាយនាំយកចីវរត្រឡប់ទៅវិញ ក្នុងកាលដែលកុលបុត្រនោះបានឧបសម្បទាហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតទាំងអាក្រាតកាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ប្រហែលគ្មានទំនងពួកតិរ្ថិយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

โย ฉปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน ภิกฺขู เยภุยฺเยน ปตฺตจีวเรน
ฉปสมฺปาเทนฺติ ฯ ฉปสมฺปนฺเน ปตฺตจีวรํ ปริเยสิตพฺพนฺติ ฯ
ตตฺถ หตฺถิสฺมิ ปริเยสนาย จรนฺติ ฯ มนุสฺสา ฉฑฺฑา-
เยนฺติ ขาทนฺติ วิกาเลปิ เสยฺยถาปิ ติตฺถิยาติ ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ ฯ น ภิกฺขเว ยาจิ-
เตเนน ปตฺตจีวเรน ฉปสมฺปาเทตพฺโพ โย ฉป-
สมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ฉฉปสมฺปาเทตพฺพกวิเสติภาโว ฉฏฺฐโต ฯ

[๑๓๙] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู
หตฺถจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯเป ฯ ปาทจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ
หตฺถปาทจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ กณฺณจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ
นาสจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ กณฺณนาสจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ
องฺคุลิจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ องฺคุฏฺฐจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ
กณฺฑรจฺฉินฺนํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ ฉณหตฺถกํ ปพฺพาเชนฺติ ฯ

ภิกษุมิនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រដែលខ្វិចីវរគេឡើយ ភិក្ខុណាឲ្យ
ឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយឲ្យឧប-
សម្បទាដល់កុលបុត្រដែលខ្វិពាំងបាត្រនឹងចីវរគេ ។ ពួកម្ចាស់គេក៏នាំយក
បាត្រនឹងចីវរត្រឡប់ទៅវិញក្នុងកាលដែលកុលបុត្រនោះបានឧបសម្ប-
ទាហើយ ។ ពួកភិក្ខុពាំងនោះក៏អាក្រាតកាយត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតនឹងដៃ
ទទេ ។ មនុស្សពាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា
ប្រហែលគ្មានធម៌ពួកតិរ្ថិយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុ
កុំគប្បីឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រដែលខ្វិបាត្រនឹងចីវរគេឡើយ ភិក្ខុ
ណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ចប់ ភាវៈសំដែងអំពីបុគ្គល ២០ ចំពួកដែលសង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា ។

(๑๓๕) ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុពាំងឡាយបំបួសមនុស្សដាច់ដៃ
។ បេ ។ បំបួសមនុស្សដាច់ដើង ។ បំបួសមនុស្សដាច់ពាំងដៃពាំងដើង ។
បំបួសមនុស្សដាច់ត្រចៀក ។ បំបួសមនុស្សកំបុតច្រមុះ ។ បំបួសមនុស្ស
កំបុតពាំងត្រចៀកពាំងច្រមុះ ។ បំបួសមនុស្សកំបុតម្រាមដៃ ។ បំបួស
មនុស្សកំបុតមេដៃឬមេដើង ។ បំបួសមនុស្សដាច់សរសៃធំ ។ បំបួសមនុស្ស

ទុដ្ឋំ បញ្ញាដេតុំ ។ ភិយរំ បញ្ញាដេតុំ ។ តលសត្ថកំ[1] បញ្ញាដេតុំ ។ លក្ខណាហារកំ បញ្ញាដេតុំ ។ តរុណាហារកំ បញ្ញាដេតុំ ។ លិខិតរូបំ បញ្ញាដេតុំ ។ ស័ទ្ទំ បញ្ញាដេតុំ ។ ចាមរភេរិំ បញ្ញាដេតុំ ។ បរិស្សទ្ទសនំ បញ្ញាដេតុំ ។ តាលំ បញ្ញាដេតុំ ។ តុណ្ឌំ បញ្ញាដេតុំ ។ ខញ្ជំ បញ្ញាដេតុំ ។ បក្ខហតំ បញ្ញាដេតុំ ។ ឆិន្នវិយោបថំ បញ្ញាដេតុំ ។ ផភន្ទុលំ បញ្ញាដេតុំ ។ អន្ធំ បញ្ញាដេតុំ ។ មូគំ បញ្ញាដេតុំ ។ ពធិរំ បញ្ញាដេតុំ ។ អន្ធមូគំ បញ្ញាដេតុំ ។ អន្ធពធិរំ បញ្ញាដេតុំ ។ មូគពធិរំ បញ្ញាដេតុំ ។ អន្ធមូគពធិរំ បញ្ញាដេតុំ ។ តតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេតុំ ។ ន តិក្ខវេ ហត្ថច្ឆិន្នោ បញ្ញាដេតព្វោ ន បាទច្ឆិន្នោ បញ្ញាដេតព្វោ ន ហត្ថបាទច្ឆិន្នោ បញ្ញាដេតព្វោ ន កណ្ណច្ឆិន្នោ បញ្ញាដេតព្វោ ន នាសច្ឆិន្នោ បញ្ញាដេតព្វោ

---

๑ ឱ. ម. តលតណ្ឌំ ។

มีหมอนไม่ใหญ่นัก ๆ บุรุษมีหมอนใหญ่ ๆ บุรุษมีหมอนเล็ก ๆ บุรุษมีหมอนยาว ๆ บุรุษมีหมอนสั้น ๆ บุรุษมีหมอนเสมอกัน ๆ บุรุษมีหมอนไม่เสมอกัน ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้าช้าง ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้าโค ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้าแพะ ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้าไก่ ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระทา ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระจาบ ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระจอก ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระจอกเทศ ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระจิบ ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเรียน ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระยาง ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระทุง ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระสา ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็น ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นดง ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นน้ำ ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นบก ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวขาว ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวดำ ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวลาย ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวสีเทา ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวสีน้ำตาล ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวสีแดง ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวสีเหลือง ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวสีเขียว ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวสีฟ้า ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวสีขาว ๆ บุรุษมีหมอนเหมือนเท้านกกระเต็นหัวสีดำ

ฯ กกุสนฺโธ ภควา เวทิ ฯ โกณาคมโน ภควา เวทิ ฯ กสฺสโป ภควา เวทิ ฯ อหมฺปิ ภควา เวทามิ ฯ

อิเม โข ภิกฺขเว ฉ ภควนฺโต ฯ ตถาคตสฺส ปน ภิกฺขเว ปุพฺพกานิ ปุพฺพกานิ ฯ ปุพฺพกานิ ปุพฺพกานิ ฯ ปุพฺพกานิ ปุพฺพกานิ ฯ

មិនត្រូវបំបួសមនុស្សកំបុតទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សកំបុតម្រាមដៃ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សកំបុតមេដៃឬមេជើង មិនត្រូវបំបួសមនុស្សជាប់សរសៃធំ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សមានម្រាមដៃជាប់គ្នា មិនត្រូវបំបួសមនុស្សគម មិនត្រូវបំបួសមនុស្សគឿ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សពកក មិនត្រូវបំបួសមនុស្សដែលគេបៀតបៀនឲ្យមានស្ងាកស្នាម ។ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សដែលគេវាយដោយរំពាត់ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សដែលរាជការកត់ឈ្មោះទុក (ព្យរោសទុក) មិនត្រូវបំបួសមនុស្សដើងស្អក់ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សមានរោគអាក្រក់ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សខ្ទុះស្ដូបរសៃឲ្យ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សទើបនឹងខ្វាក់ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សកែងដៃឬកែងជើង មិនត្រូវបំបួសមនុស្សខ្លុក មិនត្រូវបំបួសមនុស្សស្ងាប់កាយម្ខាង មិនត្រូវបំបួសមនុស្សខ្វិន មិនត្រូវបំបួសមនុស្សមានកម្ទាំងថយព្រោះជរា មិនត្រូវបំបួសមនុស្សខ្វាក់ពីកំណើត មិនត្រូវបំបួសមនុស្សគ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សថ្ងង់ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សគាំងខ្វាក់គាំងគ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សគាំងខ្វាក់គាំងថ្ងង់ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សគាំងគគាំងថ្ងង់ មិនត្រូវបំបួសមនុស្សគាំងខ្វាក់គាំងគគាំងថ្ងង់ កិក្ខុណាបំបួស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ចប់ ភារៈនិយាយពីបុគ្គលសាមសិបពីរចំពួកដែលភិក្ខុមិនត្រូវបំបួស ។

ចប់ ទាយជ្ជភាណវារៈទី ៩ ។

[๑๓๖] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู อลชฺชิเน นิสฺสยมฺปิ เทนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาเทเสสุ ฯ น ภิกฺขเว อลชฺชิเน นิสฺสยา ทาตพฺโพ โย ทเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อลชฺชิเน นิสฺสาย วสนฺติ ฯ เตปิ ฉฉิวสฺสา อลชฺชิโน โหนฺติ ปาปภิกฺขู ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาเทเสสุ ฯ น ภิกฺขเว อลชฺชิเน นิสฺสาย วตฺถพฺโพ โย วเสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ อถโข ภิกฺขูนํ ฯเปฯ ภควาเตา · ปญฺญตฺตํ น อลชฺชิสฺส นิสฺสโย ทาตพฺโพ น อลชฺชินิสฺสาย วตฺถพฺพนฺติ กถญฺจิ ปน โข มยํ ชานेยฺยาม ลชฺชึ วา อลชฺชึ วาติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาเทเสสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขูนํ ปกาสนียกมฺมนฺติ ฯ

(๑๓๖) ก็สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายให้นิสสัยแก่อลัชชีภิกษุผู้ถูกตำหนิ (ภิกษุที่ประพฤติไม่สมควรแก่สมณะ) ฯ ภิกษุผู้ถูกตำหนิทั้งหลายกราบทูลความข้อนี้แด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุผู้ถูกตำหนิทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรให้นิสสัยแก่อลัชชีภิกษุผู้ถูกตำหนิเลย ภิกษุใดให้ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ สมัยนั้น ภิกษุผู้ถูกตำหนิทั้งหลายเข้าอาศัย (คบหาเป็นนิสสัย) ซึ่งอลัชชีภิกษุผู้ถูกตำหนิ ฯ มิได้ยับยั้งเพียงเท่านั้น ภิกษุผู้ถูกตำหนิเหล่านั้นก็ได้เป็นอลัชชีภิกษุผู้ถูกตำหนิเสียเอง ฯ ภิกษุผู้ถูกตำหนิทั้งหลายกราบทูลความข้อนี้แด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุผู้ถูกตำหนิทั้งหลาย ภิกษุไม่ควรเข้าอาศัยซึ่งอลัชชีภิกษุผู้ถูกตำหนิเลย ภิกษุใดเข้าอาศัย ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ ลำดับนั้นแล ภิกษุผู้ถูกตำหนิทั้งหลายมีความดำริอย่างนี้ว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสแล้วว่า ภิกษุไม่ควรให้นิสสัยแก่อลัชชีภิกษุผู้ถูกตำหนิ ไม่ควรเข้าอาศัยซึ่งอลัชชีภิกษุผู้ถูกตำหนิเหล่านี้ ก็เราทั้งหลายจะรู้จักอลัชชีภิกษุผู้ถูกตำหนิอย่างนี้ได้อย่างไรหนอ ฯ ภิกษุผู้ถูกตำหนิทั้งหลายกราบทูลความข้อนี้แด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุสงฆ์พึงทำกรรมแก่ภิกษุนั้นโดยธรรม โดยวินัย โดยสัตถุศาสน์ ด้วยญัตติจตุตถกรรม ๔ ครั้ง ๘ ฐาน ๙ ฐาน ไม่กำเริบ ฯ

[๑๓๗] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺกิ โกสลเรสุ วนปเทสุ อจฺฉานมตฺตปฏิปทฺโท โหติ ฯ อถ โข ตสฺส กิกฺกิโน เอตทโหสิ กตฺวา ปญฺญตฺตึ น อนิสฺสิเตน วฏฺฏติ อหญฺหิ นิสฺสยการณา อจฺฉานมตฺตปฏิปทฺโท กถญฺหิ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ กตฺวาเตา เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺกิ อจฺฉานมตฺตปฏิปทฺเทน กิกฺกินา นิสฺสยํ อลภมาเนน อนิสฺสิเตน วฏฺฏนฺติ ฯ

[๑๓๘] เตน โข ปน สมเยน เทฺว กิกฺกิ โกสลเรสุ วนปเทสุ อจฺฉานมตฺตปฏิปทฺทา โหนฺติ ฯ เต อญฺญตรํ อาวาสํ อุปคจฺฉึสุ ฯ ตตฺถ เอโก กิกฺกี กิลาสโก โหติ ฯ อถ โข ตสฺส กิลาสสฺส กิกฺกิโน เอตทโหสิ กตฺวา ปญฺญตฺตึ น อนิสฺสิเตน วฏฺฏติ อหญฺหิ นิสฺสยการณา กิลาสโก กถญฺหิ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ กตฺวาเตา เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺกิ กิลาเสน กิกฺกินา นิสฺสยํ อลภ-

(๑๓๗) ครั้งสมัยนั้นแล ภิกษุหมู่หนึ่งเดินทางไกลในชนบทแคว้นโกศล ฯ ภิกษุนั้นมีความรังเกียจอย่างนี้ว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้วมิใช่หรือว่า ภิกษุมิควรอยู่โดยไม่มีนิสัย แต่เราเป็นผู้อยู่โดยมีนิสัย (ควรถือนิสัย) แล้วเป็นมนุษย์เดินทางไกล เราควรประพฤติอย่างไรหนอ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลความข้อนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระองค์ทรงอนุญาตว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุผู้เดินทางไกลซึ่งไม่มีนิสัย อยู่โดยไม่มีนิสัยได้ ฯ

(๑๓๘) สมัยนั้นแล ภิกษุรูปหนึ่งเดินทางไกลในชนบทแคว้นโกศล ฯ ภิกษุนั้นเข้าไปสู่บ้านแห่งหนึ่ง ฯ ครั้งนั้นแล ภิกษุนั้นมีความรังเกียจอย่างนี้ว่า พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้วมิใช่หรือว่า ภิกษุมิควรอยู่โดยไม่มีนิสัย แต่เราเป็นผู้อยู่โดยมีนิสัย และเป็นมนุษย์เดินทางไกล เราควรประพฤติอย่างไรหนอ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลความข้อนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระองค์ทรงอนุญาตว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุผู้เดินทางไกลซึ่งไม่มีนิสัย อยู่โดยไม่มีนิสัยได้

มาเณน อนิสฺสิเตน วตฺตพฺพํ ฯ อถโข ตสฺส กิลาน-
ปฏฺฐากสฺส ภิกฺขุโน ฯเตนหาวุโส ภควตา ปญฺญตฺตํ
น อนิสฺสิเตน วตฺตพฺพนฺติ อปาฬุปิ ติสฺสยการณาโย
อยญฺจ ภิกฺขุ กิลาโน ครุ โข มยา ปฏิปชฺชิ-
ตพฺพนฺติ ฯ ภควาโต ฯเตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ
ภิกฺขเว กิลานุปฏฺฐาเกน ภิกฺขุนา ติสฺสยํ อลภ-
มาเณน ยาจิยมาเณน อนิสฺสิเตน วตฺตุนฺติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อาพาธิโก โหติ ฯ ตสฺส
จ ตสฺมึ เสนาสเน ชาสุ ปโหติ ฯ อถโข ตสฺส
ภิกฺขุโน ฯเตนหาวุโส ภควตา ปญฺญตฺตํ น อนิสฺสิเตน
วตฺตพฺพนฺติ อปาฬุปิ ติสฺสยการณาโย อาพาธิ
มญฺญาย ฯเมตฺมึ เสนาสเน ชาสุ ปโหติ ครุ
โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ภควาโต ฯเตมตฺตํ อาโร-
เจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาพาธิเกน ภิกฺขุนา
ชาสุวิหารํ สลฺลกฺเขตฺวาน ติสฺสยํ อลภมาเณน
อนิสฺสิเตน วตฺตุ์ยถา ปฏิรูปาย ติสฺสยถายกา
อาคจฺฉิสฺสติ ตสฺส ติสฺสาย วสิสฺสามีติ ฯ

ปาน ฯ ครั้นภิกษุอาคันตุกะนั้นมาแล้วถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านอาพาธน้อยหรือ ทนได้หรือ ยังอัตภาพให้เป็นไปได้หรือ ทุกขเวทนากล้าแข็งกำเริบขึ้นหรือ ไม่กำเริบขึ้นหรือ ปรากฏว่าเสื่อมไปหรือ ไม่ปรากฏว่าเสื่อมไปหรือ ฯ ภิกษุนั้นตอบว่า ท่านผู้มีอายุ ผมอาพาธน้อย ทนได้ ยังอัตภาพให้เป็นไปได้ ทุกขเวทนากล้าแข็งกำเริบขึ้น ไม่ปรากฏว่าเสื่อมไป ฯ ภิกษุนั้นถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านได้ยาหรือ ฯ ตอบว่า ไม่ได้ ฯ ถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านจักได้ยาหรือ ฯ ตอบว่า ไม่จักได้ ฯ ถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านได้ภิกษาหารหรือ ฯ ตอบว่า ได้ ฯ ถามว่า ท่านผู้มีอายุ ภิกษาหารนั้นดีหรือ ฯ ตอบว่า ดี ฯ ถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านจักได้ยาหรือ ฯ ตอบว่า จักได้ ฯ ถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านได้ภิกษาหารนั้นเป็นประจำหรือ ฯ ตอบว่า ไม่เป็นประจำ ฯ ถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านจักได้ภิกษาหารนั้นเป็นประจำหรือ ฯ ตอบว่า ไม่จักได้เป็นประจำ ฯ ถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านได้ภิกษาหารนั้นเป็นประจำหรือ ฯ ตอบว่า ไม่เป็นประจำ ฯ ถามว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านจักได้ภิกษาหารนั้นเป็นประจำหรือ ฯ ตอบว่า ไม่จักได้เป็นประจำ ฯ

[๑๓๙] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา มหากสฺสปสฺส อุปสมฺปนาเปกฺขา โหติ ฯ อถ โข อายสฺมา มหากสฺสโป อายสฺมา อานนฺทสฺส สนฺติเก ทูตํ ปาเหสิ อาคจฺฉตุ อานนฺโท สพฺเพ อนฺเตวาสิเก ตีหิ ปาฬิยา ปาเปตฺวา ทุสฺสหิมิ เวเสฺส ปาเปตุ กรุ[๑] เม เวยฺยาวจฺจนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเวเฬสุ ฯ อนฺตรา ปาปิ ภิกฺขเว เอวมาหสุ อนฺเตวาสิเก ปาเปตฺวา อุปสมฺปาเทตุนฺติ ฯ

[๑๔๐] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา มหากสฺสปสฺส ทฺเว อุปสมฺปนาเปกฺขา โหนฺติ ฯ เต ภิกฺขู อหํ ปพฺพชฺชาเปมิ อหํ ปพฺพชฺชาเปมีติ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเวเฬสุ ฯ อนฺตรา ปาปิ ภิกฺขเว ทฺเว เอกาจริยกานิ

---

๑ กรุเกติ กตฺตริ เหตุเก ทิสฺสติ ฯ

(១៣៩) កាលសម័យនោះឯង មានឧបសម្បទាបេក្ខៈ(១) របស់ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ។ ទើបព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុបញ្ជូនខ្លួនទៅកាន់សំណាក់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ចូរអានន្ទមកសូត្រអនុស្សាវនា(២) ចំពោះឧបសម្បទាបេក្ខៈនេះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំកុណាមិនអាចកាន់យក(ហៅ)ឈ្មោះព្រះថេរៈទេ (ព្រោះ) ព្រះថេរៈជាគ្រូរបស់ខ្ញុំព្រះកុណា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គអនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសូត្រអនុស្សាវនាដោយគោត្តនាមក៏បាន ។

(១៤០) កាលសម័យនោះឯង មានឧបសម្បទាបេក្ខៈពីរបួបរបស់ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ។ អ្នកទាំងនោះប្រកែកគ្នាថា ខ្ញុំនឹង (បំពេញ) ឧបសម្បទាមុន ខ្ញុំនឹង (បំពេញ) ឧបសម្បទាមុន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសូត្រអនុស្សាវនាតែម្តង ចំពោះ

---

១ សម្រាប់ហៅសាមណេរដែលចូលទៅសូមឧបសម្បទាជាភិក្ខុ ។ ២ សូត្រប្រកាសសេចក្តីបញ្ជាក់ឲ្យសង្ឃដឹងថា កុលបុត្រដែលសូមឧបសម្បទានោះជាអ្នកបរិសុទ្ធជាកអន្តរាយិកធម៌ជាដើម ។

กาตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลานิ เวรานิ อุปสมฺปาเทตฺวา โหนฺติ ฯ เต ภิกฺขู อหำ ปหมิ อหำ ปหมิ อุปสมฺปาเทสฺสามิ อหำ ปหมิ อุปสมฺปาเทสฺสามีติ ฯ เวรา ภยมาหำสุ หนฺท มยำ อาวุโส สเตฺต ฯ ปจฺจาคมิสฺสามเส กาเยนาติ ฯ กถญฺหิ นาม ปพฺพชิตา อาเวเธสฺสนฺติ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว เอเต ปจฺจาคเต ปจฺจาคจฺฉนฺตุ ปจฺจาคเต กาตุ ตญฺจ โข ปน ปจฺจาคเต กาตุ น เตฺวว ตาวุปสมฺปาเทตพฺพนฺติ ฯ

(๑๔๑) เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา กุมารกสฺสโป ตติยาย อุปสมฺปนฺโน โหติ ฯ อถ โข อายสฺมโต กุมารกสฺสปสฺส เอตทโหสิ กถญฺหิ นาม ภควตา ปญฺญตฺตำ น ทฺวิสตฺตกฺขตฺตุ ปุคฺคโล อุปสมฺปาเทตพฺโพติ อหญฺเจมฺหิ ตติยาย อุปสมฺปนฺโน

อุปสมบทเถิด: ตั้งแต่นั้นมา[๑] ฯ สมัยนั้นแล มีพวกอุปสมบทเดียรถีย์ ฯ พวกอุปสมบทเดียรถีย์นั้นเข้าถึงกันว่า ขอจงได้อุปสมบทเถิด ขอจงได้อุปสมบทเถิด ฯ ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลเนื้อความนี้แด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุสงฆ์ทำอุปสมบทแก่บุคคลผู้ถือลัทธิอื่นแล้วครั้งเดียว ฯ ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลเนื้อความนี้แด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุสงฆ์ทำอุปสมบทแก่บุคคลผู้ถือลัทธิอื่นแล้วครั้งเดียวแก่บุคคลผู้ถือลัทธิอื่นแต่ละคน ๆ ก็แลครั้นอุปสมบทแล้วแก่บุคคลผู้ถือลัทธิอื่นแต่ละคน ๆ ก็ยังไม่ได้ให้สมานสังวาสกันและกันอีกเลย ฯ

[๑๔๑] สมัยนั้นแล กุมารกสัปปมีอายุมีอายุ ๒๐ ปี ได้บวชในพุทธศาสนาแล้วตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ฯ ครั้งนั้นแล กุมารกสัปปมีอายุมีความดำริดังนี้ว่า พระผู้มีพระภาคทรงทราบแล้วหนอว่า ภิกษุไม่ควรให้อุปสมบทแก่บุคคลผู้มีอายุไม่ครบ ๒๐ ปีอย่างนี้ ก็เราเป็นผู้มีอายุ ๒๐ ปี บวชตั้งแต่อยู่ในครรภ์ได้อุปสมบทแล้ว

๑-๒ (อรรถกถา) ด้วยสูตร ๑ ย่อมชื่อว่าทำให้ได้อุปสมบทแก่บุคคลผู้ถือลัทธิอื่นครั้งเดียว ด้วยสูตรที่สอง ชื่อว่าให้ได้อุปสมบทแก่บุคคลผู้ถือลัทธิอื่นแต่ละคน ๆ ก็แลครั้นอุปสมบทแล้วแก่บุคคลผู้ถือลัทธิอื่นแต่ละคน ๆ ก็ยังไม่ได้ให้สมานสังวาสกันและกันอีกเลย ชื่อว่าให้สมานสังวาสกันและกันแล้ว ฯ

ឧបសម្បន្នោ ឯ ខោ ហ្ចំ ន ឯ ខោ ឧបសម្បន្នោតិ ។ កតរោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ យំ កិញ្ចិ មាតុ-គាមស្មិំ បរមំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ បរមំ វិញ្ញាណំ ភាតុភូតំ តទុភាធាយ សា វស្ស ជាតិ អនុជានាមិ កិញ្ចិ កញ្ញិសំ ឧបសម្បាទេតុន្តិ ។

[๑๔๒] តេន ខោ បន សមយេន ឧបសម្បន្នា ឥស្សន្តិ កុដ្ឋិកាបិ កណ្ឌិកាបិ កិលាសិកាបិ សោ-សិកាបិ អបមារិកាបិ ។ កតរោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-សុំ ។ អនុជានាមិ កិញ្ចិ ឧបសម្បាទេត្តុន តោរេស អន្តកយិកេ ឧម្មេ បុច្ឆិតុំ ។ ឯវញ្ច បន កិញ្ចិ បុច្ឆិ-តព្ពោ សន្តិ តេ ឯវរូបា អាពាធា កុដ្ឋំ គណ្ឌោ កិ-លាសោ សោសោ អបមារោ មន្ទស្សាសិ បុរិសោសិ កុដិសស្សាសិ អនលោសិ ឯសិកជគតោ អន្ធញ្ចតោសិ

អាត្មាអញជាឧបសម្បន្ន (ជាភិក្ខុ) ឬមិនបានជាឧបសម្បន្នទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តជាបឋមណា កើតឡើងហើយ វិញ្ញាណជាបឋមណា កើតប្រាកដហើយក្នុងផ្ទៃនៃមាតា កំណើតរបស់សត្វនោះឯង ត្រូវរាប់អំពីបឋមចិត្តនោះឬបឋមវិញ្ញាណនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យឧបសម្បទា ដល់កុលបុត្រមានឆ្នាំ ២០ រាប់ទាំងឆ្នាំដែលនៅក្នុងផ្ទៃ ។

(១៤២) ក៏សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដែលបានឧបសម្បទា មានភេគយ្ហដ៏ខ្លះ ភេគពកខ្លះ ភេគស្រែឆ៍ខ្លះ ភេគវ៍ឆ៍វៃខ្លះ ភេគឆ្ពុតជ្រូកខ្លះក៏កើតប្រាកដឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គអនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាលឲ្យឧបសម្បទាស្មរអន្តរាយិកធម៌ ១៣ យ៉ាងសិន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឧបសម្បទាបេក្ខៈនោះ ភិក្ខុត្រូវសួរយ៉ាងនេះថា អ្នកមានអាពាធទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះឬទេ គឺភេគយ្ហដ៏ ភេគពក ភេគស្រែឆ៍ ភេគវ៍ឆ៍វៃ ភេគឆ្ពុតជ្រូក អ្នកឯងជាមនុស្សឬ ជាប្រុសឬ ជាអ្នកជាឬ ជាអ្នកមិនជំពាក់បំណុលគេឬ មិនមែនជាពាជអាមាត្យ (អ្នកធ្វើពលការ) ទេឬ

មាតាបិតូហិ បរិបុណ្ណាវីសតិវស្សាសិ បរិបុណ្ណន្តេ បត្តចីវរំ
កិរ្ហាបេសិ តោជាមោ[1] តេ ឧបជ្ឈាយោតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ត្តុំ អនុសិដ្ឋេ ឧបសម្បទា-
បេក្ខេ អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆន្តិ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខោ
វិត្ថាយន្តិ មញ្ញេ ហោន្តិ ន សក្កោន្តិ វិស្សជ្ជេតុំ ។ កតរ-
តោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខ្ត្តុំ បឋមំ
អនុសាសិតុំ បច្ឆា អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆិតុន្តិ ។
តត្ថេវ សង្ឃមជ្ឈេ អនុសាសន្តិ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខោ
តថេវ វិត្ថាយន្តិ មញ្ញេ ហោន្តិ ន សក្កោន្តិ វិស្សជ្ជេតុំ ។
កតរតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខ្ត្តុំ
ឯកមន្តំ អនុសាសិតុំ សង្ឃមជ្ឈេ អន្តរាយិកេ ធម្មេ
បុច្ឆិតុំ ។ ឯវញ្ច បន តិក្ខ្ត្តុំ អនុសាសិតព្ពោ ។ បឋមំ
ឧបជ្ឈំ តាយាបេតព្ពោ ។ ឧបជ្ឈំ តាយាបេត្វា បត្តចីវរំ

---

๑ ក្រោ ពាយាតិ អម្ហាកំ រុចិ ។

ผู้เจริญ ท่านมีบิดามารดาอนุญาตแล้วหรือ ผู้เจริญ ท่านมีอายุครบ ๒๐ ปีแล้วหรือ ผู้เจริญ ท่านมีบาตรจีวรครบถ้วนแล้วหรือ ผู้เจริญ ชื่ออะไร อุปัชฌาย์ของท่านชื่ออะไร ฯ สมัยนั้น ภิกษุทั้งหลายสวดกรรมวาจาอุปสมบทแก่ภิกษุณีทั้งหลายโดยไม่ได้ศึกษาก่อน ฯ อุปสมบทนั้นย่อมไม่สำเร็จ ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลความข้อนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุณีศึกษาก่อนแล้วจึงอุปสมบทในสงฆ์ทั้งสองฝ่ายเถิด ฯ ภิกษุทั้งหลายศึกษาก่อนแล้วจึงอุปสมบทในสงฆ์ทั้งสองฝ่ายนั่นแหละ

อาปชฺชิตพฺพนฺติ อเยเนตฺถ ปตฺตา อยนฺติ สงฺฆาทิ อยนฺติ ถุลฺลวาจาย อยนฺติ อนฺตรายิโก ธมฺโม อนฺตรายเมว กเรยฺย อนฺตรายิกตาย ปฏิปชฺเชยฺยาติ ฯ ตาย อาปตฺติยา อนุสาสนึ ทุรนุสิฏฺฐา(๑) อุปสมฺปาเทตฺวา วิพฺภายนฺติ มญฺเญ โหนฺติ ฯ สาเปกฺขนฺติ วิสฺสชฺเชตุนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเตมตฺตนฺติ อาเภเธสุนฺติ ฯ ฯ กิกฺขาย ตาลเนน อตฺเถน อนุสาสิตพฺพา ยา อนุสาเสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กิกฺขาย ตฺเถน กิกฺขนา ปฏิตาเนน อนุสาสิตุนฺติ ฯ อสมฺมตา อนุสาสนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเตมตฺตนฺติ อาเภเธสุนฺติ ฯ ฯ กิกฺขาย อสมฺมเตน อนุสาสิตพฺพา ยา อนุสาเสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กิกฺขาย สมฺมเตน อนุสาสิตุนฺติ ฯ ฯวาทา ปน กิกฺขาย สมฺมนฺติตพฺพา ฯ อตฺตนา วา อตฺตานนฺติ สมฺมนฺติตพฺพนฺติ ปเรน วา ปเร สมฺมนฺติตพฺพา ฯ กถญฺจ อตฺตนา วา อตฺตานนฺติ สมฺมนฺติตพฺพนฺติ ฯ ตฺเถน กิกฺขนา

---

๑ ม อนุสิฏฺฐา ฯ

ថា នេះជាត្រៃបិដកអ្នក នេះសង្ឃាដិ នេះឧត្តរាសង្គៈ នេះអន្តរវាសកៈ អ្នក
ចូរទៅឈរនៅកន្លែងណោះចុះ ។ ភិក្ខុគាំងឆ្ងាយល្ងង់ មិនឆ្លាស
ហើយប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខៈគាំងឆ្ងាយ ដែលភិក្ខុគាំងឆ្ងាយ
ប្រៀនប្រដៅមិនល្អ នៅតែរឹងខ្ជួនអៀនអន់ មិនអាចនឹងធ្វើយបាន ។
ភិក្ខុគាំងឆ្ងាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់មាន
ព្រះបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុគាំងឆ្ងាយ ភិក្ខុល្ងង់មិនឆ្លាស មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅ
ឧបសម្បទាបេក្ខៈទេ ភិក្ខុណាប្រៀនប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាល
ភិក្ខុគាំងឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យតែភិក្ខុដែលឆ្លាសប្រតិពល ប្រៀន-
ប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខៈបាន ។ ភិក្ខុគាំងឆ្ងាយដែលសង្ឃមិនបានសន្មត
ហើយប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខៈ ។ ភិក្ខុគាំងឆ្ងាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុគាំងឆ្ងាយ
ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានសន្មត មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខៈឡើយ
ភិក្ខុណាប្រៀនប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុគាំងឆ្ងាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យតែភិក្ខុដែលមានការសន្មតប្រៀនប្រដៅ ។ ម្នាលភិក្ខុគាំងឆ្ងាយ
ភិក្ខុត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវខ្ជួនឯងសន្មតខ្ជួនក៏បាន ភិក្ខុដទៃសន្មត
ភិក្ខុដទៃក៏បាន ។ ក៏ឯខ្ជួនឯងត្រូវសន្មតខ្ជួនដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដែលឆ្លាស

ปฏิสเยน สาเฏฺย ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม
กปฺเป สาเฏฺย ฉตฺถาเมา ฉตฺถามสฺส อายสฺมาโต
อุปสมฺปทาเปกฺโข ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ
อหํ ฉตฺถามํ อนุสาเสยฺยนฺติ ฯ ฯหิ อตฺตนา ว
อตฺตานํ สมฺปฏิเปตพฺพํ ฯ กถญฺหิ ปเรน ปโร สมฺปฏิ-
เปตพฺโพ ฯ ตฺยสฺส กิญฺจาปิ ปฏิญฺญา ปฏิสเยน สาเฏฺย ญาเป-
เตพฺพ สุณาตุ เม กปฺเป สาเฏฺย ฉตฺถาเมา ฉตฺถามสฺส
อายสฺมาโต อุปสมฺปทาเปกฺโข[๑] ยทิ สงฺฆสฺส
ปตฺตกลฺลํ ฉตฺถาเมา ฉตฺถามํ อนุสาเสยฺยาติ ฯ
ฯหิ ปเรน ปโร สมฺปฏิเปตพฺพ ฯ เตน สมฺเตน กิญฺจาปิ
อุปสมฺปทาเปกฺโข อุปสมฺปชฺชิตฺวา ฯหิมสฺส วจนี-
โย สุณาสิ ฉตฺถามา อยฺเย สงฺฆาเลา
ภูตกาเลา ยํ ชาตึ ตึ สงฺฆมชฺเฌ ปุจฺฉนฺเต สนฺ
อตฺถีติ วตฺตพฺพ อสนฺ นตฺถีติ วตฺตพฺพ มา เขา วิตฺถาสิ
มา เขา ปญฺหิ อเหาสิ ฯหิ ปุจฺฉิสฺสนฺติ สนฺ เต

---

๑ อุปสมฺปาเปเกติ ก ฌเห ฯ

ប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃយល់ថា បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលមានឈ្មោះនេះ(១) ជាឧបសម្បទាបេក្ខៈរបស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ(២) ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគួរប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខៈឈ្មោះនេះ ។ ត្រូវខ្លួនឯងដ៏សន្តខ្លួនយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុដទៃត្រូវសន្តតកិក្ខុដទៃដូចម្តេច ។ គឺកិក្ខុឆ្លាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលឈ្មោះនេះជាឧបសម្បទាបេក្ខៈ របស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរកិក្ខុមានឈ្មោះនេះប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខៈឈ្មោះនេះ ។ កិក្ខុដទៃសន្តតកិក្ខុដទៃយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវកិក្ខុដែលមានការសន្តតិនោះចូលទៅរកឧបសម្បទាបេក្ខៈហើយ និយាយយ៉ាងនេះថា នែអ្នកមានឈ្មោះនេះ អ្នកចាំស្តាប់ កាលនេះជាកាលពិតកាលមែនរបស់អ្នកហើយ ហេតុឯណាមាន កាលបើកិក្ខុសួរហេតុនោះកង៏កណ្តាលសង្ឃ (បើ) ហេតុមាន ត្រូវអ្នកនិយាយថាមាន ហេតុគ្មាន ត្រូវអ្នកនិយាយថាគ្មាន អ្នកកុំរឹងខ្ជួរឡើយ កុំអៀនខ្មាសឡើយ កិក្ខុចាំឆ្លាយ

---

๑ ๒ សម្រាប់ឲ្យបញ្ចូលឈ្មោះមែនទែនត្រង់នោះ បើឈ្មោះនាគក្តី គិស្សក្តី ពុទ្ធរក្ខិតក្តីក៏ឲ្យប្រែកត្រង់កន្លែងនោះ ។

ปาฬิยา อาคาตา กาฬุฏฺฐี กาฬเณฺหา กาฬิลาสโย สาสโย อย-
มาเยว มญฺเชฏฺฐสิ ปุริสาสิ กุฏิเชฏฺฐสิ อนณาสิ
ธสิกาสกาโย อนุญฺญาตาสิ มาตาปิตูหิ ปริปุณฺณ-
วีสติวสฺสาสิ ปริปุณฺณาย ปตฺตจีวรํ กิณฺหาเมาสิ กาย-
ทาเมา เต อุปชฺฌายาติ ฯ ปกาโต อาคจฺฉติ[1] ฯ
น ปกาโต อาคจฺฉตุ ฯ อนุสาสกาย ปมมตรํ
อาคนฺตฺวา สชฺเฌ ญาเตพฺเพ สุณาตุ เม ภนฺเต
สชฺเฌ ลนฺทาเม ลนฺทามสฺส อายสฺมาโต อุป-
สมฺปทาเปกฺโข ฯ อนุสิฏฺเฐ สา มยา ฯ ยทิ
สชฺเฌ ปตฺตกลฺลํ ลนฺทาเม อาคจฺเฉยฺยาติ ฯ
อาคจฺฉาหีติ วตฺเพฺพ ฯ ปกตฺตํ อุตฺตรสงฺฆํ การา-
เปตฺวา กิตฺตกิเมว ชานาเปตฺวา อุกฺกุฏิกาย นิสีทาเปตฺวา
อญฺชลึ ปคฺคณฺหาเปตฺวา อุปสมฺปาเทตพฺพา
สชฺเฌ ปน อุปสมฺปาเทตพฺพา อาจาเรน อุปสมฺปาเทตพฺพา
สชฺเฌ ปน อุปสมฺปาเทตพฺพา อาจาเรน อุปสมฺปาเทตพฺพา

---

๑ ฉ.สี. ฉาปิ อิมินา อนุสาวนา ปทูปาทาย วิย ทิสฺสติ ฯ

ธ์ឆ័ស្សរអ្នកយ៉ាងនេះថា អាពាធទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺឃ្លង់ ពក ក្រែស រីងរៃ ឆ្កួតជ្រូក អ្នកឯងមានឬទេ អ្នកឯងជាមនុស្សឬ ជាប្រុសឬ ជាអ្នកជាឬ ជាអ្នកមិនចំពាក់បំណុលគេឬ មិនមែនជាពួកអាមាត្យទេឬ អ្នកឯងមានមាតាបិតាបានអនុញ្ញាតហើយឬ អ្នកឯងមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយឬ អ្នកឯងមានបាត្រចីវរបរិបូណ៌ហើយឬ អ្នកឯងឈ្មោះអ្វី ឧបជ្ឈាយ៍របស់អ្នកឯងឈ្មោះអ្វី ។ មានពាក្យសួរថា ឧបសម្បទាបេក្ខៈនឹងអាចារ្យមកជាមួយគ្នា[1]ឬអ្វី ។ វិសជ្ជនាថា មិនត្រូវមកជាមួយគ្នាទេ ។ ត្រូវអាចារ្យអ្នកប្រៀនប្រដៅមកមុនហើយឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលមានឈ្មោះនេះជាឧបសម្បទាបេក្ខៈរបស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខៈនោះខ្ញុំប្រៀនប្រដៅរួចហើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ឧបសម្បទាបេក្ខៈឈ្មោះនេះគួរមក ។ ត្រូវអាចារ្យអ្នកប្រៀនប្រដៅហៅឧបសម្បទាបេក្ខៈនោះថា អ្នកចូរមកដូច្នេះ ។ ត្រូវអាចារ្យអ្នកប្រៀនប្រដៅឲ្យឧបសម្បទាបេក្ខៈនោះធ្វើឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាងហើយ ឲ្យថ្វាយបង្គំជាទីកក្តាំងឡាយហើយ ឲ្យអង្គុយច្រហោងផ្តងអញ្ជលីឡើងហើយឲ្យសូមឧបសម្បទាថា បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ បពិត្រព្រះគម្ពីរ

---

๑ ពាក្យនេះប្រហែលជាទើបនឹងច្រែកថែមមកទេដឹង ។

สเจฺฉา อานุกมฺมํ ฯเปฯ ทุติยมฺปิ กเณฺห สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจามิ อุลฺลุมฺปตุ มํ กเณฺห สเจฺฉา อนุกมฺมํ อุทฺทิสาย ฯ ตติยมฺปิ กเณฺห สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจามิ อุลฺลุมฺปตุ มํ กเณฺห สเจฺฉา อนุกมฺมํ อุทฺทิสายาติ ฯ ฌายเตฺตน ภิกฺขุนา ปฐมเลน สเจฺฉา ญาเปตเพฺพ สุณาตุ เม กเณฺห สเจฺฉา อยํ อิตฺถนฺนาโม อิตฺถนฺนามสฺส อายสฺมโต อุปสมฺปทาเปกฺโข ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ อิตฺถนฺนามํ อนฺตรายิเกหิ ธเมฺมหิ ปุเจฺฉยฺยนฺติ ฯ สุณาสิ อิตฺถนฺนาม อยเนฺต สจฺจกาลเว ภูตกาลเว ยํ ชาตํ ตํ ปุจฺฉามิ สนฺตํ อตฺถีติ วตฺตพฺพํ อสนฺตํ นตฺถีติ วตฺตพฺพํ สนฺติ เต ฯเปฯ อาพาธา กุฏฺฐํ กณฺฑู กิลาสา โสสา อปมารา มนุสฺสาสิ ปุริสาสิ กุชิสฺสาสิ อนณาสิ ฉสิ

สงฆ์ผู้เจริญ สูมสงฆ์อาศัยเสจกติอนุเคราะห์เถิยเสาจสงฆ์ขอ
ผล บัดนี้ ข้าพเจ้าขอถึงสงฆ์ผู้เจริญ ขอสงฆ์จงยกโทษให้ข้าพเจ้า
ครั้งที่สอง แม้ครั้งที่สาม ด้วยเถิด บัดนี้ ข้าพเจ้าขอถึงสงฆ์ผู้เจริญ
สูมสงฆ์อาศัยเสจกติอนุเคราะห์เถิยเสาจสงฆ์ขอผล ๆ บัดนี้ ข้าพเจ้า
ขอถึงสงฆ์ผู้เจริญ ขอสงฆ์จงยกโทษให้ข้าพเจ้าครั้งที่สอง แม้ครั้งที่
สาม ด้วยเถิด บัดนี้ ข้าพเจ้าขอถึงสงฆ์ผู้เจริญ สูมสงฆ์อาศัยเสจกติ
อนุเคราะห์เถิยเสาจสงฆ์ขอผล ๆ
ภิกษุใดจำประติญญาตรัยให้สงฆ์ทราบว่า บัดนี้ ข้าพเจ้าขอถึง
สงฆ์ผู้เจริญ สูมสงฆ์จำข้าพเจ้า บุคคลนี้ชื่อนี้ว่าอุปสัมปาเปกขะของ
พระอุปัชฌายะชื่อนี้ ๆ ถ้าการมาถึงแห่งกาลของสงฆ์ถึงแล้ว ข้าพเจ้าจัก
ขอสรณคมนกับด้วยอันตรายิกธรรมทั้งหลายกับด้วยอุปสัมปาเปกขะชื่อนี้ ๆ
ถ้าอุปสัมปาเปกขะชื่อนี้ ๆ มีอันตรายิกธรรมทั้งหลายเหล่านี้ ๆ
ถ้าอุปสัมปาเปกขะชื่อนี้ ๆ ไม่มีอันตรายิกธรรมทั้งหลายเหล่านี้ ๆ
ถ้าอุปสัมปาเปกขะชื่อนี้ ๆ ได้บาตรและจีวรตามที่กล่าวแล้วหรือ
ถ้าอุปสัมปาเปกขะชื่อนี้ ๆ ไม่ได้บาตรและจีวรตามที่กล่าวแล้ว
ถ้าอุปสัมปาเปกขะชื่อนี้ ๆ ได้บาตรและจีวรตามที่กล่าวแล้ว
ถ้าอุปสัมปาเปกขะชื่อนี้ ๆ ไม่ได้บาตรและจีวรตามที่กล่าวแล้ว
ถ้าอุปสัมปาเปกขะชื่อนี้ ๆ ได้บาตรและจีวรตามที่กล่าวแล้วหรือ

ภควาติ อนุฬารคุณตาย อารกตฺตา ปริปุณฺณสีลาทิ-
ขนฺธตาย ปริปุณฺณสีลาทิขนฺธสฺส ภควโต อาณาสีลาทโย
เตปิ ขุชฺชาเยวาติ ฯ ยาวตฺตเก ภิกฺขูนา ปฏิญฺญาเย
สงฺฆา ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยํ
ฉตฺถาเปกฺขา ฉตฺถาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ขุปสมฺปนาเปกฺขา
ปริสุทฺธา อนฺตรายิเกหิ ธมฺเมหิ ฯ ปริปุณฺณสฺส ปตฺต-
จีวรนฺ ฯ ฉตฺถาเปกฺขา สงฺฆ์ ขุปสมฺปนนฺ ยาจติ ฉตฺถาเปตุ
ขุปชฺฌายเนน ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลนฺ สงฺฆา
ฉตฺถาปกนฺ ขุปสมฺปาเทยฺย ฉตฺถาเปตุ ขุปชฺฌายเนน ฯ
เอสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อยนฺ ฉตฺถา-
เปกฺขา ฉตฺถาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ขุปสมฺปนาเปกฺขา
ปริสุทฺธา อนฺตรายิเกหิ ธมฺเมหิ ฯ ปริปุณฺณสฺส
ปตฺตจีวรนฺ ฯ ฉตฺถาเปกฺขา สงฺฆ์ ขุปสมฺปนนฺ ยาจติ ฉตฺถา-
เปตุ ขุปชฺฌายเนน ฯ สงฺฆา ฉตฺถาปกนฺ ขุปสมฺปาเทติ

ใช่มารดาของมาตุคามหรือ อุปัชฌายะของภิกษุทั้งหลายมีอยู่หรือ ภิกษุทั้งหลายรู้จักอุปัชฌายะของตนหรือ อุปัชฌายะของภิกษุทั้งหลายมีอายุครบ ๒๐ ปีแล้วหรือ อุปัชฌายะของภิกษุทั้งหลายมีบาตรและจีวรครบแล้วหรือ อุปัชฌายะของภิกษุทั้งหลายชื่ออย่างไร ชื่ออย่างไร ฯ ภิกษุนั้นจึงบอกสภาพตามเป็นจริงแก่ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุทั้งหลายจึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคจึงตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้สวดญัตติจตุตถกรรมแก่ภิกษุผู้ไม่ควรแก่การให้อุปสมบท ฯ ภิกษุผู้ไม่ควรแก่การให้อุปสมบทนั้น ภิกษุพึงทำอย่างนี้ ฯ ภิกษุผู้ฉลาด สามารถ พึงประชุมสงฆ์ ฯ ครั้นประชุมสงฆ์แล้ว พึงให้ภิกษุนั้นเข้าไปหาสงฆ์ ฯ ครั้นเข้าไปหาแล้ว พึงให้ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ฯ ครั้นให้ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่าแล้ว พึงให้ไหว้ภิกษุทั้งหลายผู้แก่กว่า ฯ ครั้นให้ไหว้ภิกษุทั้งหลายผู้แก่กว่าแล้ว พึงให้นั่งกระโหย่งประนมมือ ฯ ครั้นให้นั่งกระโหย่งประนมมือแล้ว พึงให้กล่าวคำนี้ว่า ฯ ข้าแต่พระคุณเจ้าทั้งหลาย ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ฯ ข้าแต่พระคุณเจ้าทั้งหลาย ภิกษุนี้ชื่อนี้ เป็นอุปสัมปทาเปกขะของท่านผู้มีชื่อนี้ ฯ ภิกษุนี้ชื่อนี้ บริสุทธิ์แล้วจากอันตรายิกธรรมทั้งหลาย ฯ ภิกษุนี้ชื่อนี้ มีบาตรและจีวรครบแล้ว ฯ ภิกษุนี้ชื่อนี้ ขอให้สงฆ์ให้อุปสมบทกับท่านผู้มีชื่อนี้

สตฺตาหเมว อุปฏฺฐายนฺติ ฯ ยสฺมายสฺมาติ ยมหํ สตฺตาหสฺส อุปสมฺปนฺนา สตฺตาหเมว อุปฏฺฐายนฺติ สา ตุฏฺฐาสฺส ยสฺส ธมฺมสฺส สา ภาสิตา ฯ ทุติยมฺปิ ตติยมฺปิ วตฺตพฺพํ ฯเปฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อยํ สตฺตาหา สตฺตาหสฺส อายสฺมาติ อุปสมฺปนฺนาเปกฺขา ปวาเรกฺขา อนฺตรายิกาเปกฺขา ฉฑฺฑิกา ฯ ปวาเรกฺขา ปุณฺณาสฺส ปตฺตกลฺลา ฯ สตฺตาหา สงฺโฆ อุปสมฺปทํ ยาจติ สตฺตาหเมว อุปฏฺฐายนฺติ ฯ สงฺโฆ สตฺตาหสฺส อุปสมฺปาเทติ สตฺตาหเมว อุปฏฺฐายนฺติ ฯ ยสฺมายสฺมาติ ยมหํ สตฺตาหสฺส อุปสมฺปนฺนา สตฺตาหเมว อุปฏฺฐายนฺติ สา ตุฏฺฐาสฺส ยสฺส ธมฺมสฺส สา ภาสิตา ฯ ตติยมฺปิ วตฺตพฺพํ ฯเปฯ สุณาตุ

ឈ្មោះនេះដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខៈ ឧបសម្បទាបេក្ខៈឈ្មោះនេះដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំសូមសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផង ។ បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលនេះឈ្មោះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខៈរបស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយហើយ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខៈនោះមានបាត្រនិងចីវរបរិបូណ៌ហើយ ។ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខៈឈ្មោះនេះសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ ដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យឧបសម្បទាដល់ឧបសម្បទាបេក្ខៈឈ្មោះនេះ ដោយមានព្រះថេរៈ ឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ ឧបសម្បទារបស់ឧបសម្បទាបេក្ខៈឈ្មោះនេះ ដោយមានព្រះថេរៈ ឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំសូមសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈជាគំរប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

เย ภนฺเต สาเรฺย อยํ ฯสฺส ปาราชิกาปตฺติ ฯสฺส ปาราชิกาปตฺติ อาย-
สฺมโต อุปสมฺปทาเปกฺขา ปริสุทฺธา อนฺตรายิกาปิ ตสฺมา ฯ ปริปุณฺณสฺส ปตฺตจีวรํ ฯ ฯสฺส สงฺฆา
อุปสมฺปทํ ยาจติ ฯสฺส ปาราชิกาปตฺติ อุปชฺฌายเตน ฯ สาเรฺย ฯสฺส ปาราชิกาปตฺติ ปาราชิกา-
ปตฺติ อุปชฺฌายเตน ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฯสฺส ปาราชิกาปตฺติ อุปสมฺปทา ฯสฺส ปาราชิกา-
ปตฺติ อุปชฺฌายเตน โส ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ อุปสมฺปนฺโน สาเรฺยน
ฯสฺส ปาราชิกาปตฺติ อุปชฺฌายเตน ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ

อุปสมฺปาทกมฺมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

បុគ្គលនេះឈ្មោះនេះជាឧបសម្បទាបេក្ខុៈរបស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ហើយ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខុៈនោះមានបាត្រនិង៍ចីវរបរិបូណ៌ហើយ ។ ឥទ្ធ្យវឧបសម្បទាបេក្ខុៈឈ្មោះនេះសូមឧបសម្បទានឹង៍សង្ឃដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ ឥទ្ធ្យវសង្ឃឲ្យឧបសម្បទាដល់ឧបសម្បទាបេក្ខុៈឈ្មោះនេះ ដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ។ ឧបសម្បទារបស់ឧបសម្បទាបេក្ខុៈឈ្មោះនេះ ដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាដល់ឧបសម្បទាបេក្ខុៈឈ្មោះនេះ ដោយមានព្រះថេរៈឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ហើយ ។ ការឲ្យឧបសម្បទានេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ចប់ ឧបសម្បទាកម្ម ។

(๑๔๓) ตาวเทว ฉายา เมตพฺพา อุกฺขิปฺปมาณา อาจิกฺขิตพฺพา นิวาสกาโล อาจิกฺขิตพฺโพ สงฺฆิโต อาจิกฺขิตพฺพา จตฺตาโร นิสฺสยา อาจิกฺขิตพฺพา ปิณฺฑิยาโลปโภชนํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาหา กรณียา ฯ อติเรกลาภา สงฺฆภตฺตํ อุทฺเทสภตฺตํ นิมนฺตนํ สลากภตฺตํ ปกฺขิกํ อุโปสถิกํ ปาฏิปทิกํ ฯ ปํสุกูลจีวรํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาหา กรณียา ฯ อติเรกลาภา เขามํ กปฺปาสิกํ โกเสยฺยํ กมฺพลํ สาณํ ภงฺคํ ฯ รุกฺขมูลเสนาสนํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ

{ ๑๔๓ } កន្តិ ខណៈ ទុបសម្បន្នភាវោ ហើយភ្លាម ។ នោះឯង កិក្ខុត្រូវ ភាជនីយា(๑) (ស្រមោល) ត្រូវប្រាប់វេលា(๒) ត្រូវប្រាប់ចំណែកថ្ងៃ(๓) ត្រូវប្រាប់សង្គីតិ(๔) ត្រូវប្រាប់និស្សយ ๔ ថា បព្វជ្ជា អាស្រ័យភោជនជាពំនូតដែលកិក្ខុត្រូវបានមកដោយកំឡាំងកំភួនដើង អ្នកត្រូវធ្វើសេចក្តីប្រឹងប្រែងក្នុងភោជននោះអស់មួយជីវិត ។ អតិរេកលាភ (៧ យ៉ាង) គឺកត្តដែលតាយកថ្វាយចំពោះសង្ឃទាំងអស់ ๑ កត្តដែលតាយកឲ្យដល់កិក្ខុ ๒-๓ រូប តាមសង្ឃសំដែងឲ្យ ๑ កត្តដែលតាយកនិមន្តទៅប្រគេន ๑ កត្តដែលតាយកឲ្យដល់កិក្ខុដោយស្វាក គឺសរសេរឈ្មោះកិក្ខុថ្វាយកហើយចាប់ ๑ កត្តដែលតាយកឲ្យតែមួយថ្ងៃក្នុងបក្ស ។ (ខាងខ្នើតឬរនោច) ๑ កត្តដែលតាយកឲ្យក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ๑ កត្តដែលតាយកឲ្យក្នុងថ្ងៃមួយកើត ឬមួយរោច ๑ (បព្វជិតត្រែកអរក្នុងអតិរេកលាភនោះបាន) ។ បព្វជ្ជា អាស្រ័យនូវ

---

๑ ក្នុងខណៈដែលសូត្រឲ្យត្តិបត្តកម្មវាចាឧបសម្បទាហើយត្រូវឲ្យមនុស្សទៅឈរនៅទីវាល ហើយវាស់ស្រមោលមនុស្សដែលឈរនោះដោយចាតដើងឲ្យដឹងថា ស្រមោលនោះចោលទៅប៉ុន្មានជាន់ប៉ុន្មានទប់ ឯទប់នោះគឺស្រមោលដែលនៅសល់មិនពេញមួយជាន់ ហើយគេជាន់ទទឹងដូចបំមក វិធីនេះគេធ្លាប់ធ្វើមកពីដើមតាមបែបក្នុងគម្ពីរ ឥឡូវនេះមានឧទ្ធិកាហើយ តែបួសហើយវេលាណាគេកំកត់ម៉ោងមីនុតក្នុងពេលនោះឲ្យដឹងថា បួសហើយម៉ោងប៉ុន្មាន ។ មីនុត ព្រោះការវាស់ស្រមោលកំគឹឲ្យដឹងពេលវេលាដូចគ្នានឹងនាឡិកាដែរ ការកំណត់ពេលតាមនាឡិកាតាំងឲ្យស្រួលដល់កិច្ចការសព្វវេលា គឺពេលយប់ឬពេលថ្ងៃស្រែងំរកមើលស្រមោលមិនឃើញ ។ ๒ ឲ្យដឹងថាបួសក្នុងរដូវណា ។ ๓ ឲ្យដឹងថាពេលព្រឹកឬរសៀល ។ ๔ ត្រូវអោយរៀបប្រាប់ការរួបរួមដល់កិក្ខុដែលទើបនឹងបួសហើយឲ្យចាំទុកថា ខ្លួនបួសពីថ្ងៃណា ខែណា រដូវណា ពេលម៉ោងប៉ុន្មាន ។

ทุสฺสเทยฺยา การณานิ ฯ อตฺถาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ
อนาปตฺติ ญาตเก ปวาริเต อญฺญาตเก ปวาริเต
อสฺสามิกสฺส สามิกสฺส สนฺตกสฺส ปริภุญฺชติ ฯ
ปฐมปาราชิกสมุฏฺฐานา ฯ กิริยา ฯ สญฺญาวิมุตฺตา ฯ
อกุสลจิตฺตา ฯ ทุกฺขเวทนา ฯ ทุกฺขินฺทฺริยา ฯ
ตีณิ ปาราชิกานิ ฯ

ทุติยปาราชิกสิกฺขาปทวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

๓. ตติยปาราชิกสิกฺขาปทวณฺณนา

๑๔๔. ตติเย ยา ปน ภิกฺขุนี ชานนฺตี ปาราชิกาปตฺติ
ปาราชิกาปตฺติ ปาราชิกาปตฺติ ฯ ปาราชิกาปตฺติ
นาม ปาราชิกาปตฺติ ฯ ปาราชิกาปตฺติ นาม ปาราชิกาปตฺติ
ฯ ปาราชิกาปตฺติ นาม

ចីវរបង្សុកូល (๑) អ្នកត្រូវធ្វើការខ្មៃស្បាហ៍ក្នុងសំពត់បង្សុកូលនោះអស់មួយជីវិត ។ អតិរេកលាភ (៦យ៉ាង) គឺសំពត់ធ្វើពីសំបកឈើ ๑ សំពត់ធ្វើពីកប្បាស ๑ សំពត់ធ្វើពីសូត្រ ๑ សំពត់ធ្វើពីរោមសត្វ ๑ សំពត់ធ្វើពីដែ្ឋ ๑ សំពត់កន្ត: គឺសំពត់ធ្វើពីរបស់ទាំងប្រាំលាយគ្នា ๑ (បព្វជិតត្រែកអរក្នុងអតិរេកលាភនោះបាន) ។ បព្វជ្ជាអាស្រ័យម្ចប់ឈើជាសេនាសន:អ្នកត្រូវធ្វើការខ្មៃស្បាហ៍ក្នុងសេនាសន:នោះអស់មួយជីវិត ។ អតិរេកលាភ(៥យ៉ាង) គឺវិហារ ๑ អឌ្ឍយោគ(រោងចុងមួយចំហៀង) ๑ ប្រាសាទវែង ๑ ប្រាសាទដំបូលត្រងិល ๑ គុហា ๑ (បព្វជិតត្រែកអរក្នុងអតិរេកលាភនោះបាន)។ បព្វជ្ជាអាស្រ័យភេសជ្ជ:ដែលត្រាំដោយទឹកមូត្រស្អុយ អ្នកត្រូវធ្វើការខ្មៃស្បាហ៍ក្នុងភេសជ្ជ:នោះអស់មួយជីវិត ។ អតិរេកលាភ(៥យ៉ាង) គឺទឹកដោះរាវ ๑ ទឹកដោះខាប់ ๑ ប្រៃ ๑ ទឹកឃ្មុំ ๑ ស្ករអំពៅ ๑ (បព្វជិតត្រែកអរក្នុងអតិរេកលាភនោះបាន) ។

ចប់ និស្ស័យ ๔ ។

(๑๔๔) កាលសម័យនោះឯង កិកុខាំងឡាយឲ្យខុបសម្បទាដល់កិកុខ្មុំមួយរូបហើយ ចោលឲ្យនៅម្នាក់ឯងក៏បៀសចេញទៅ ។ កិកុនោះមកតែម្នាក់ឯងតាមគ្រោយ បានជួបនឹងស្ត្រីដែលធ្លាប់ជាប្រពន្ធអំពីដើមក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។ ស្ត្រីនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះអ្នកឯងបួស

๑ សម្ពត់ដែលគេចោលលើគំនរដី ឬសំរាមហើយរើសយកមកធ្វើជាចីវរ ។

ปฏิสาสีติ ฯ อาม ปฏิสาสีติ ฯ กุลฆโร ขา ปฏิสานิ เมตฺตา ชนฺโต ปติ เมตฺตา ชมฺมี ปฏิเสวติ ฯ โส ตสฺส เมตฺตา ชมฺมี ปฏิเสวิตฺวา ปฏิ ปติรเน อคมาสิ ฯ ภิกฺขู ฬมาหาสุ กิสฺส ตฺวี อาวุโส ฬ ปิ ปิรี อคาสีติ ฯ อถขา โส ภิกฺขู ฬตมตฺถี อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขู ภควโต ฬตมตฺถี อาโรเจสุ ฯ อถขา ภควา ฬตสฺมี นิทาเน ฬตสฺมี ปกรณเ ชมฺมี กเถ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุปสมฺปาเทตฺวา ตุติยี ทาตุ จตฺตาริ จ อกรณียานิ อาจิกฺขิตุ อุปสมฺปนฺเน ภิกฺขุนา เมตฺตา ชนฺโต ชา ปฏิเสวิตพฺโพ อนฺตมโส ติรจฺฉาน-คตายปิ ฯ โย ภิกฺขู เมตฺตา ชมฺมี ปฏิเสวติ อสฺสมเณ โหติ อสกฺยปุตฺติโย ฯ เสยฺยถาปิ นาม ปุริโส สีสจฺฉินฺโน อภพฺโพ เตน สรีรพนฺธเน ชีวิตุ ฬเมว ภิกฺขู เมตฺตา ชมฺมี ปฏิเสวิตฺวา อสฺสมเณ โหติ อสกฺยปุตฺติโย ฯ ตนฺต ยาวชีวา อกรณี-ยา ฯ อุปสมฺปนฺเน ภิกฺขุนา อธิฏฺ เตยฺยสิกฺขาตุ ช

ហើយឬ ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយថា អើ អញ្ជូសហើយ ។ ស្ត្រីនោះនិយាយថា មេឃុនធម្មពួកអ្នកបួសបានដោយកម្រណាស់ (ណ្ហើយ) អ្នកចូរមកសេពមេឃុនធម្មចុះ ។ កិក្ខុនោះសេពមេឃុនធម្មនឹងស្ត្រីនោះហើយទៅយឺតយូរក្រៃពេក ។ កិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកឯងធ្វើដំណើរឲ្យយឺតយូរយ៉ាងនេះ ។ ទើបកិក្ខុនោះប្រាប់ដំណើរ + នុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ + ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះហេតុនេះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឲ្យឧបសម្បទាហើយ ឲ្យកិក្ខុជាគីគាប្រាប់កិច្ចដែលកិក្ខុមិនត្រូវធ្វើ ៤ យ៉ាងផងថា កិក្ខុឧបសម្បន្នហើយមិនត្រូវសេពមេឃុនធម្ម ដោយហោចទៅសូម្បីនឹងសត្វតិរច្ឆានញី ។ កិក្ខុណាសេពមេឃុនធម្ម កិក្ខុនោះមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ។ ធម្មតាបុរសមានក្បាលដាច់ហើយមិនគួរស៊ប់ធ្លើងបានដោយកំរិយាតភ្ជាប់សរីរៈនោះ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ កិក្ខុសេពមេឃុនធម្មហើយ មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ អ្នកមិនត្រូវធ្វើកិច្ចនោះអស់មួយជីវិត ។ កិក្ខុឧបសម្បន្នហើយ មិនត្រូវកាន់យកវត្ថុដែលគេមិនឲ្យ គឺកាន់យកដោយចេយ្យចិត្ត

អាចារតុំ អត្តមនោ តំណាសលាភំ ឧចាចាយ ។
យោ ភិក្ខុ ចាឧំ ឯ ចាចារមំ ឯ អតិវេកចាឧំ ឯ អធិដ្ឋំ
ថេយ្យសង្ខាតំ អាធិយតិ អស្សមណោ ហោតិ អសក្យ-
បុត្តិយោ ។ សេយ្យថាបិ ឆាម បណ្ឌុបលាសោ ពន្ធនា
បមុត្តោ អភព្វោ ហរិតត្តាយ ឯវមេវ ភិក្ខុ ចាឧំ ឯ
ចាចារមំ ឯ អតិវេកចាឧំ ឯ អធិដ្ឋំ ថេយ្យសង្ខាតំ
អាធិយិត្វា អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ ។
តត្ថ យាវជីវំ អករណីយំ ។ ឧបសម្បន្នេន ភិក្ខុនា
សញ្ចិច្ច ចាណោ ជីវិតា ន វោរោបេតព្ពោ អត្តមនោ
កុន្ថកិបិល្លិកំ ឧចាចាយ ។ យោ ភិក្ខុ សញ្ចិច្ច
មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា វោរោបេតិ អត្តមនោ កព្ភចាតនំ
ឧចាចាយ អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិយោ ។
សេយ្យថាបិ ឆាម បុថុសិលា ទ្វេធា កំឆ្ជា អប្បដិ-
សន្ធិកា ហោតិ ឯវមេវ ភិក្ខុ សញ្ចិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ
ជីវិតា វោរោបេត្វា អស្សមណោ ហោតិ អសក្យបុត្តិ-
យោ ។ តត្ថ យាវជីវំ អករណីយំ ។ ឧបសម្បន្នេន

ដោយហោចទៅត្រឹមតែស្មៅមួយទង ។ កិក្ខុណាមួយកាន់យកវត្ថុមានតម្លៃ ១ បាទក្តី គួរដល់ ១ បាទក្តី លើសជាង ១ បាទក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យគឺកាន់យកដោយចេយ្យចិត្ត កិក្ខុនោះមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅ ព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ។ ធម្មតាស្លឹកឈើលឿង (ខុំ) ដែលជ្រុះបុះចាកទងហើយ មិនគួរមានពណ៌ខៀវ (ស្រស់ខ្ចី) វិញបាន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ កិក្ខុកាន់យកវត្ថុមានតម្លៃ ១ បាទក្តី គួរដល់ ១ បាទក្តី លើសជាង ១ បាទក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យ គឺកាន់យកដោយចេយ្យចិត្តមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ អ្នកមិនត្រូវធ្វើកិច្ចនោះអស់មួយជីវិត ។ កិក្ខុឧបសម្បន្នហើយមិនត្រូវកែងធ្វើសត្វឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិតឡើយ ដោយហោចទៅ តាំងពីស្រមោចភ្នែនធំស្រមោចក្រហម ។ កិក្ខុកែងធ្វើរាងកាយមនុស្សឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិតរាប់តាំងពីរំលូតគភ៌ដោយហោចទៅ កិក្ខុនោះមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ។ ធម្មតាថ្នាំសាស់ចៃកជាពីរហើយជាធម្មជាតិដ៏តិចវិញមិនបានមានឧបមាយ៉ាងណាមិញ កិក្ខុកែងធ្វើនូវរាងកាយមនុស្សឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិតក៏មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ អ្នកត្រូវធ្វើកិច្ចនោះអស់មួយជីវិត ។ កិក្ខុឧបសម្បន្នហើយ

กิกฺขนา อุตฺตริมนุสฺสธมฺมา น อุลฺลปิตพฺพา อนฺตมโส สุญฺญาคารเร อภิรมามีติ ฯ โย กิกฺขุ ปาปิจฺโฉ อิจฺฉาปกโต อสนฺตํ อภูตํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลฺลปติ ฌานํ วา วิโมกฺขํ วา สมาธึ วา สมาปตฺตึ วา มคฺคํ วา ผลํ วา อสฺสมโณ โหติ อสกฺยปุตฺติโย ฯ เสยฺยถาปิ นาม ตาโล มตฺถกจฺฉินฺโน อภพฺโพ ปุน วิรุฬฺหิยา เอวเมว กิกฺขุ ปาปิจฺโฉ อิจฺฉาปกโต อสนฺตํ อภูตํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลฺลปิตฺวา อสฺสมโณ โหติ อสกฺยปุตฺติโย ฯ ตเทฺธ ยาวชีวํ อกรณีเยน ฯ

จตฺตาริ อกรณีเยานิ นิฏฺฐิตานิ ฯ

(๑๔๕) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺขุ อาทิกมฺมิโก อเนสฺสนเร อุกฺกิฏฺฐโก วิหรติ ฯ โส ปน ปฏิกจฺจ กิกฺขู อุปสมฺปนฺนํ ยาเจติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ สจฺจ ปน กิกฺขเว กิกฺขุ อาทิกมฺมิโก

មិនត្រូវនិយាយអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មដោយពាក្យថា អាត្មាត្រេកអរចំពោះកន្លែងស្ងាត់ជ្រងំនេះ ដោយហោចទៅ ។ កិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកដែលសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ហើយ និយាយអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម គឺឈានក្តី វិមោក្ខក្តី សមាធិក្តី សមាបត្តិក្តី មគ្គក្តី ផលក្តី ដែលមិនពិត កិក្ខុនោះមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ។ ធម្មតាដើមត្នោតកំបុតចុងហើយមិនគួរដុះឡើងទៀតបាន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ កិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកដែលសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ហើយ និយាយអួតឧត្តរិមនុស្សធម្មដែលមិនមានមិនពិត ក៏មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ។ អ្នកមិនត្រូវធ្វើកិច្ចនោះអស់មួយជីវិត ។

ចប់កិច្ចមិនគួរធ្វើ ៤ យ៉ាង ។

[๑๔๙] ក៏សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូបត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយក៏សឹកទៅ ។ អ្នកនោះត្រឡប់មកសូមឧបសម្បទានឹងកិក្ខុទាំងឡាយទៀត ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើមានកិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ

อเนสฺสเน ทุกฺกฏสฺส วาจมตา ฯ เสา ปุน ปฏฺาตพฺพา กิจฺจา อุปสมฺปทํ ยาจตา ฯ เสา ฆาตสฺส วธนิยา ปสฺสิสฺสสิ ตุ อาปตฺติยา ฯ สจาหา ปสฺสิสฺสามีติ ปฏิชานาติ สจาหา น ปสฺสิสฺสามีติ น ปฏิชานาติ ฯ ปฏิชานิตฺวา วตฺตพฺเพ ปสฺสิสฺสสิ ตุ อาปตฺติยา ฯ สจาหา ปสฺสิสฺสามีติ อุปสมฺปาเทตพฺเพ สจาหา น ปสฺสิสฺสามีติ น อุปสมฺปาเทตพฺเพ ฯ อุปสมฺปาเทตฺวา วตฺตพฺเพ ปสฺสิสฺสสิ ตุ อาปตฺติยา ฯ สจาหา ปสฺสิสฺสามีติ ปิสาเจ วตพฺเพ สจาหา น ปสฺสิสฺสามีติ น ปิสาเจ วตพฺเพ ฯ ปิสาเจ วตฺวา วตฺตพฺเพ ปสฺสสิ ตุ อาปตฺติยา ฯ สเจ ปสฺสติ ฯเปฺ กุสลา โหา เจ ปสฺสติ ลทฺธมานาย สามเณริยา ปุน อุกฺขิปิตพฺเพ

សឹកទៅ ។ អ្នកនោះត្រឡប់មកសូមឧបសម្បទានឹងកិក្ខុទាំងឡាយទៀត ។ ត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងអ្នកនោះយ៉ាងនេះថា អ្នកនឹងឃើញអាបត្តិនោះទេ ។ បើអ្នកនោះនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងឃើញអាបត្តិនោះ ត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយបំបួសចុះ បើនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងមិនឃើញអាបត្តិនោះទេ មិនត្រូវបំបួសទេ ។ លុះកិក្ខុទាំងឡាយបំបួសហើយ ត្រូវសួរអ្នកនោះថា លោកនឹងឃើញអាបត្តិនោះឬទេ ។ បើសាមណេរនោះនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងឃើញ ត្រូវឲ្យឧបសម្បទាចុះ បើនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងមិនឃើញទេ មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាទេ ។ លុះកិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាហើយ ត្រូវសួរកិក្ខុនោះថា លោកនឹងឃើញអាបត្តិនោះទេ ។ ម៉ើកិក្ខុនោះនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងឃើញ កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវសូត្រឧសារណាកម្មចុះ[1] បើនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងមិនឃើញទេ មិនត្រូវសូត្រឧសារណាកម្មឡើយ ។ លុះកិក្ខុទាំងឡាយសូត្រឧសារណាកម្មហើយ ត្រូវសួរកិក្ខុនោះថា ឥឡូវលោកឃើញអាបត្តិនោះឬទេ ។ បើកិក្ខុនោះឃើញ ការឃើញនេះជាការល្អ បើមិនឃើញទេ កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយបានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ត្រូវលើកវត្តកិក្ខុនោះទៀត កាលបើមិនបាន

---

១ គឺសង្ឃត្រូវសូត្រម្លាប់កម្មនោះ លើកលែងធ្វើទោសតទៅ (មានសេចក្តីពិស្តារក្នុងកម្មក្ខន្ធក:) ។

อลงฺกมานาย สามเณฺยา อนาปตฺติ สมฺโภเค สมฺ-
เส ฯ ๙๘ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ อาปตฺติยา อปฺปฏิ-
กมฺเม อุกฺขิตฺตโก วิภงฺคมตฺเต ฯ เสา ปุน ปชฺชิตพฺพา
ภิกฺขู อุปสมฺปาเทตุ ยาวตติ ฯ เสา ฌานมสฺส วตฺถุยา
ปฏิกรณสฺมึ ตเมว อาปตฺตึ ฯ สจาหำ ปฏิกรณฺปิ
ปญฺญาเปตพฺพา สจาหำ น ปฏิกรณฺปิ น ปญฺญาเป-
ตพฺพา ฯ ปญฺญาเปตฺวา วตฺตพฺพา ปฏิกรณสฺมึ ตเมว
อาปตฺตึ ฯ สจาหำ ปฏิกรณฺปิ อุปสมฺปาเทตพฺพา
สจาหำ น ปฏิกรณฺปิ น อุปสมฺปาเทตพฺพา ฯ
อุปสมฺปาเทตฺวา วตฺตพฺพา ปฏิกรณสฺมึ ตเมว อาปตฺตึ ฯ
สจาหำ ปฏิกรณฺปิ ปฺหิ สาเวตพฺพา สจาหำ
น ปฏิกรณฺปิ น ปฺหิ สาเวตพฺพา ฯ ปฺหิ สาเวตฺวา

មហាខន្ធកៈ រឿងភិក្ខុត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាដើម

សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាទេ មិនមានអាបត្តិព្រោះបរិភោគរួមនៅរួម (ដោយ
ភិក្ខុនោះឡើយ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនធ្វើតបអាបត្តិ[1] ហើយសឹកទៅ ។ អ្នកនោះ
ត្រឡប់មកសូមឧបសម្បទានឹងភិក្ខុទាំងឡាយទៀត ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ
និយាយនឹងអ្នកនោះយ៉ាងនេះថា អ្នកនឹងធ្វើតបអាបត្តិនោះឬទេ ។ បើ
អ្នកនោះនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងធ្វើតបវិញ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយបំបួសចុះ
បើនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងមិនធ្វើតបទេ មិនត្រូវបំបួសទេ ។ លុះភិក្ខុទាំង
ឡាយបំបួសហើយ ត្រូវសួរសាមណេរនោះថា អ្នកនឹងធ្វើតបអាបត្តិនោះ
ឬទេ ។ បើសាមណេរនោះនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងធ្វើតប ត្រូវភិក្ខុទាំង
ឡាយឲ្យឧបសម្បទាចុះ បើនិយាយថា ខ្ញុំកុណានឹងមិនធ្វើតបទេ មិន
ត្រូវឲ្យឧបសម្បទាឡើយ ។ លុះភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាហើយត្រូវ
សួរភិក្ខុនោះថា លោកនឹងធ្វើតបអាបត្តិនោះឬទេ ។ បើភិក្ខុនោះនិយាយថា
ខ្ញុំកុណានឹងធ្វើតបអាបត្តិនោះ ត្រូវសូត្រឧសារណាកម្មចុះ បើនិយាយថាខ្ញុំ
កុណានឹងមិនធ្វើតបទេ មិនត្រូវឲ្យឧសារណាកម្មទេ ។ លុះភិក្ខុទាំងឡាយ

---

១ ត្រូវអាបត្តិហើយសម្ងំមិនជួលបរិវាស ឬមិនសំដែង ។

วตฺตพฺโพ ปฏิกฺกเขปาโ ตํ อาปตฺติ ฯ สเจ ปฏิกฺกเขติ สเงฆสฺส กมฺมลกฺขณาโ เจว ปฏิกฺกเขติ ลทฺธิยา จ ปฏิกฺกเขติ ลทฺธิยา ปน อกฺขนฺติยา จ อรุจฺจนฺติยา จ ปฏิกฺกเขติ อลทฺธิยา ปน อกฺขนฺติยา อรุจฺจนฺติยา จ ปฏิกฺกเขติ สเงฆ ปน กมฺมลกฺขณาโ เจว ปฏิกฺกเขติ ลทฺธิยา จ อกฺขนฺติยา จ อรุจฺจนฺติยา จ ปฏิกฺกเขติ ๆ ตสฺส ปฏิกฺกเขปาโ ตสฺส ปฏิกฺกเขปาโ ตสฺส ปฏิกฺกเขปาโ

สูตรอุสาวณากรรมแล้ว ตรัสบอกอันธกรรมแก่ภิกษุนั้นว่า ท่านจงไปเถิด จงประพฤติปักขมานัตในอาบัตินั้นเถิด ฯ ภิกษุนั้นประพฤติปักขมานัต การประพฤติปักขมานัตนี้เป็นการดี ถ้าไม่ประพฤติปักขมานัตไซร้ เมื่อภิกษุสงฆ์ให้ปักขมานัตสำเร็จแล้ว ตรัสสั่งให้ประพฤติมานัตต่อไป ฯ เมื่อภิกษุสงฆ์ให้มานัตสำเร็จแล้ว ตรัสสั่งให้อัพภาน ฯ ภิกษุนั้นไม่ควรอัพภาน ฯ ภิกษุนั้นควรอัพภานเพราะเหตุ ๒๐ ประการ ฯ ภิกษุนั้นควรอัพภานเพราะเหตุ ๒๐ ประการนี้ คือ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละทิฏฐิอันชั่วช้าเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงอเวจีเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงทุคติเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงวินิบาตเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงอบายเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงนรกเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงกำเนิดดิรัจฉานเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงปิตติวิสัยเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงอสุรกายเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงอสัญญีภพเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนใบ้เสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนง่อยเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนค่อมเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้เสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกง่อยเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกค่อมเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้บอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกง่อยบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกค่อมบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้ง่อยบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้ค่อมบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกง่อยค่อมบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้ง่อยค่อมบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นควรอัพภานเพราะเหตุ ๒๐ ประการนี้แล ฯ ภิกษุนั้นไม่ควรอัพภานเพราะเหตุ ๒๐ ประการ ฯ ภิกษุนั้นไม่ควรอัพภานเพราะเหตุ ๒๐ ประการนี้ คือ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละทิฏฐิอันชั่วช้าเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงอเวจีเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงทุคติเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงวินิบาตเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงอบายเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงนรกเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงกำเนิดดิรัจฉานเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงปิตติวิสัยเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงอสุรกายเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงอสัญญีภพเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนใบ้เสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนง่อยเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนค่อมเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้เสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกง่อยเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกค่อมเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้บอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกง่อยบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกค่อมบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้ง่อยบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้ค่อมบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกง่อยค่อมบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นเป็นผู้ละอาบัติอันเป็นเหตุให้ถึงชาติคนกระจอกงอกใบ้ง่อยค่อมบอดเสีย ๑ ฯ ภิกษุนั้นไม่ควรอัพภานเพราะเหตุ ๒๐ ประการนี้แล ฯ ภิกษุนั้นควรอัพภานเพราะเหตุ ๒๐ ประการ ฯ ภิกษุนั้นไม่ควรอัพภานเพราะเหตุ ๒๐ ประการ

ឧបសម្បាទេតព្ពោ ។ ឧបសម្បាទេត្វា វត្តព្ពោ បដិនិស្សជ្ជិស្សសិ តំ ទាបិតកំ ធិដ្ឋិត្តិ ។ សចាហំ បដិនិស្សជ្ជិស្សាមីតិ ឯសាវេតព្ពោ សចាបាំ ន បដិនិស្សជ្ជិស្សាមីតិ ន ឯសាវេតព្ពោ ។ ឯសាវេត្វា វត្តព្ពោ បដិនិស្សជ្ជាហិ តំ ទាបិតកំ ធិដ្ឋិត្តិ ។ សចេ បដិនិស្សជ្ជតិ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ បដិនិស្សជ្ជតិ លព្ភមានាយ សាមក្តិយា បុន ឧក្ខិ-បិតព្ពោ អលព្ភមានាយ សាមក្តិយា អនាបត្តិ សម្ភោគេ សំវាសេតិ ។

ឧបសម្បទាទេ ។ លុះកិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាហើយត្រូវសួរថា លោកនឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះទេ ។ បើកិក្ខុនោះនិយាយថា ខ្ញុំកុណាឯងលះបង់ ត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយសូត្រនុសាវណាកម្មចុះ បើនិយាយថា ខ្ញុំកុណាឯងមិនលះបង់ទេ មិនត្រូវសូត្រនុសាវណាកម្មទេ ។ លុះកិក្ខុទាំងឡាយ សូត្រនុសាវណាកម្មហើយ ត្រូវនិយាយនឹងកិក្ខុនោះថា ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះទៅ ។ បើកិក្ខុនោះលះបង់ ការលះបង់នេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយបានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ត្រូវលើកវត្តកិក្ខុនោះទៀត បើមិនបានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាទេ មិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបរិសោតរួម ព្រោះនៅរួមទេ ។

ចប់ មហាខន្ធកៈ ទី ១ ។

(១៤៦) វិនយម្ហិ មហាវេស្សុ
បេសលានំ សុខាវហោ
និក្ខមានញ្ច(១) ចាបិច្ចេ
លជ្ជីនំ បក្ខមេសុ ច
សាសនាធារណោ ចេវ
សព្ពញ្ញូជិនគោចរេ
អនញ្ញាវិសយេ ខេមេ
សុប្បញ្ញត្តេ អសំសយេ
ខន្ធកេ វិនយេ ចេវ
បរិវារេ ច មាតិកេ
យថាត្ថការី កុសលោ
បដិបជ្ជតិ យោនិសោ ។
យោ ករំ ន វិជានាតិ
ន សោ រក្ខតិ គោតលំ

---

១ និគ្គហានត្ថំ និគ្គហការណេសូតិ វិមតិវិនោទនី ។ ២ និគ្គហេ ច ចាបិច្ចាទំ ។

(១៤៦) កាលបើព្រះវិន័យមានប្រយោជន៍ធំនាំមកនូវសេចក្តីសុខដល់ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ទាំងឡាយ ជាសភាវធម៌ទុកនូវសាសនាផង ជាទីគោចរបស់ព្រះដ៏ទ្រង់ជាសព្វញ្ញូផង មិនមែនជាវិស័យនៃបុគ្គលដទៃ ជាទីក្សេមក្សាន្តដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដោយប្រពៃ ដើម្បីសង្កត់សង្កិនទូវពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកផង ដើម្បីដម្កល់ដម្កើងនូវពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីខ្មាសផង ដោយឥតសង្ស័យអ្នកប្រាជ្ញដែលមានប្រក្រតីធ្វើនូវប្រយោជន៍ដ៏សមគួរតែងប្រតិបត្តិដោយទុច្ចាយ ក្នុងខន្ធកវិន័យផង ក្នុងបរិវារៈផងព្រមទាំងមាតិកា ។ បុគ្គលណាមិនស្គាល់គោ បុគ្គលនោះនឹងរក្សាហ្វូងគោដូចម្តេចបាន យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុណា

ฆโร สีลสฺส อฆานนฺตา
กตี สมา ราชกุเล วสิตฺวา ฯ
ปมุจฺฉิตฺวา จ สุตฺตนฺเต
อภิธมฺเม จ ตาวเท
วินเย อาวิลมฺหิ
ปุน ตีสุปิ สาสนํ ฯ
ตสฺมา สงฺฆาหนาเหตุ
ทุฏฺฐานิ อกุปุพฺพสา
ปวตฺตามิ ยถาญาณ
สุณาถ มม ภาสโต ฯ
วตฺถุ นิทานํ อาทิสฺส
ยถา เทยฺยกุลเทว จ
ทุกฺกรญฺจ อเสเสตุ
ยถา ตํ วิฆาตถาติ ฯ
โพธิ ราชายตนญฺ(๑)
อชปาลา สมาทิสฺส

๑ ฉ โพธิ จ ราชายตนํ ฯ

មិនស្គាល់សីល កិក្ខុនោះនឹងរក្សាសេចក្តីសង្រួមកាយសីលដូច
ម្តេចបាន យ៉ាងនោះដែរ ។ បើទុកជាព្រះសូត្រនឹងព្រះ
អភិធម្ម សាបសូន្យអស់ទៅហើយ តែបើព្រះវិន័យមិនទាន់
វិនាសនៅឡើយទេ ព្រះសាសនាឈ្មោះថា ឋិតថេរតៅ
ទៀតបាន ។ ព្រោះហេតុនៃការសង្គាយនានោះ ខ្ញុំនឹងពោល
ខ្លះខុទ្ទកនិកាយតាមលំដាប់ដោយសមគួរតាមប្រាជ្ញា ចូរលោកទាំង
ឡាយចាំស្តាប់ខ្ញុំជាអ្នកពោល ។ វត្ថុផង និទានផង ន័យ
នៃអាបត្តិទាំងឡាយផង បេយ្យាលៈផង វត្តុជាដើមនោះ ខ្ញុំ
លំបាកនឹងធ្វើឲ្យអស់សព្វគ្រប់ ចូរលោកទាំងឡាយ ជ្រាប
ច្បាស់ខ្លួនវត្តុជាដើមនោះ តាមន័យ (នៃខុទ្ទកនិកាយដែល
ខ្ញុំពោលដោយសង្ខេបតៅនេះចុះ) ។ រឿងព្រះសម្ពុទ្ធ
ទ្រង់គង់ក្រោមពោធិព្រឹក្ស ១ រឿងទ្រង់គង់ក្រោមអជ-
បាលនិគ្រោធព្រឹក្ស ១ រឿងទ្រង់ត្រឡប់មកកាន់អជបាលនិគ្រោធ
វិញហើយទ្រង់ពុទ្ធប្បវិត្តក្ត ១ រឿងសហម្បតិព្រហ្ម ១

ព្រហ្មទ្ធុវោ ទុទ្ធុតោ ច[๑]

អិត្ថិ ច ឧបតោ ឥសិ ។

កោណ្ឌញ្ញោ ភទ្ទិយោ វប្បោ[๒]

មហានាមោ ច អស្សជិ

យសោ ចត្តារិ បញ្ញាស[๓]

សត្ថេ បេសេសិ សោ ឥសោ

វត្ត[๔] មាវេសិ តីសា ច

ឧរុវេលទ្ធយោ ជដី[๕]

អគ្យាគារំ មហាភជា

សក្កោ ព្រហ្ម ច កោរលោ

បំសុកូលំ ទោក្ករណី

សិលា ច កកុធោ សិលា

---

๑ ឱ. ម. ព្រហ្ម អរុប្បោ ទុទ្ធោ ។ ๒ ឱ. ម. កោណ្ឌញ្ញោ វប្បោ ភទ្ទិយោ ។
๓ ឱ. យសោ ចត្តារោ បញ្ញាស ។ ๔ ឱ. ម. វត្តុំ ។ ๕ ឱ.ម. ឧរុវេលំ គយោ ជដី ។

រឿងអាឡារតាបស ១ រឿងឧទ្ទកតាបស ១ រឿងព្រះសម្ពុទ្ធ
ទ្រង់ត្រិះរិះថាគួរសំដែងធម៌ដល់បញ្ចវគ្គិយកិក្ខុ ១ រឿងទ្រង់ជួប
នឹងឧបកាជីវក ១ រឿងទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ព្រៃឥសិបតនមិគ-
ទាយវន ១ រឿងកោណ្ឌញ្ញកិក្ខុ ១ រឿងភទ្ទិយកិក្ខុ ១ រឿង
វប្បកិក្ខុ ១ រឿងមហានាមកិក្ខុ ១ រឿងអស្សជិកិក្ខុ ១ រឿងយស-
កុលបុត្រ ១ រឿងសំឡាញ់ ៤ នាក់ ១ រឿងសំឡាញ់ ៥០ នាក់ ១
រឿងព្រះបរមសាស្តានោះទ្រង់បញ្ជូនពួកព្រះអរហន្តទាំងពួង
ទៅកាន់ទិសដើម្បីប្រកាសសាសនា ១ រឿងមារ ១ រឿងកុមារ
ទាំង ៣០ នាក់ ១ រឿងជដិលឈ្មោះឧរុវេលកស្សប ១ រឿង
ជដិលឈ្មោះនទីកស្សប ១ រឿងជដិលឈ្មោះគយាកស្សប ១
រឿងពេធភ្លើង ១ រឿងមហាពជ ១ រឿងព្រះឥន្ទ ១ រឿងព្រហ្ម ១
រឿងអ្នកដែនអង្គៈមគធៈទាំងអស់ ១ រឿងសំពត់បង្សុកូល ១
រឿងស្រះជោតរណី ១ រឿងថ្នូរជោតសំពត់បង្សុកូល ១ រឿង
ដើមថ្នាន់ ១ រឿងថ្នូរហាលសំពត់បង្សុកូល ១ រឿងព្រះសម្ពុទ្ធ

ฉฬฺ อเฏฺฐว จ อามเณฺฑา[๑]

จาริตฺตญฺจ อาหาริ[๒]

ฉาลิยนฺตุ ฉฑฺฑนฺตุ

วิฆฺฆาสนฺตุ จ กสฺสป

ธมฺมฉนฺทิ มุขี เมฆโล

กยา ลฏฺฐี จ มาคโธ

ขุปตีสฺสา โกลิโต จ

อกิญฺจนา จ ปญฺจมี[๓]

ธุนฺธิวตฺตา ปณามนา

กาเสโร ลฆุโข จ พฺราหฺมโณ

อนาจารํ อาจรติ

---

๑ ฉ อามลเก ฯ ๒ ฉ. จาริตฺตญฺจ ปุปฺผ อาหาริ ฯ ๓ ฉ. ปญฺจมี ฯ

ครั้นทำยกโทษแล้ว ๑ เรื่องครั้นทำยกโทษแล้วเพราะ ๑ เรื่องครั้นทำยกโทษแล้วเพราะเหตุ[๑] ๑ เรื่องครั้นทำยกโทษแล้วเพราะเหตุนี้ ๑ เรื่องครั้นทำยกกรรมวาจาแล้วสวด ๑ เรื่องเธอทำอุโบสถกรรมแก่ภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสสว่า ผู้มีอายุ ฉันจักบอกแก่ท่าน ๑ เรื่องครั้นบอกแล้ว ๑ เรื่องครั้นบอกแล้วเพราะเหตุ ๑ เรื่องครั้นบอกแล้วเพราะเหตุนี้ ๑ เรื่องครั้นทำยกกรรมวาจาแล้วสวด ๑ เรื่องพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ ที่นั้นนั่นแล ๑ เรื่องภิกษุทั้งหลาย ๑ เรื่องพระสัมพหุลภิกษุณีสัปปทาสี ๑ เรื่องครั้นทำยกโทษแล้ว ๑ เรื่องครั้นทำยกโทษแล้วเพราะเหตุ

๒.ธนำ มาณาเวเ ตเณเก

วสฺสำ ๓าเลหิ ปกฺกนฺโต

ธเส วสฺสานิ ฉิสฺสเย

ฉ วสฺสานิ ปณาเมตุำ

๓าณา ปสฺสฺมิ ปญฺ ฉ

เยเ เสา อญฺเ ฉ ฉกฺเ ฉ

เรื่องพราหมณ์บวชเพื่อจับภิกษุเพ่งโทษ ๑ เรื่องมาณพเดินตามหลังพระเถระมาด้วยคิดว่าจักถามปัญหาในสำนักของพระเถระ ๑ เรื่องเดียรถีย์ถามปัญหาในสำนักของพระเถระ ๑ เรื่องพระเถระถามปัญหาในสำนักของเดียรถีย์

อจฺฉินฺนํ ฉวิ สาฏิโย

ปตเนสุ ปฏฺเฏ อาทาตา

ภเตฺต เตาเร จ อคฺคฬิ[๑]

ยาคุยา จ อนุญฺญาสิ

ตาวกาลิกานิ กสาวานิ

ลกฺขณา ฑยฺหนฺตีติ จ

กณฺฑุโสปิ ขุรมลฺลิ อนุชานิ

---

๑ ฉ. ม. เอเตสุ เตาเรสุ จ อคฺคฬิ ฯ ม. เอเตสุ ภตฺตาทีสุ จ อคฺคฬิ ฯ

ត្រូវឧបដ្ឋាយ៍សែ្វងរកដំឡៃចីវរឲ្យ ១ រឿងទ្រង់ត្រាស់ថាបើ
តិរ្ថិយមិនទាន់កោរសក់ ត្រូវសង្ឃអបលោកឆ្លើកណ្តុកម្នឲ្យ ១
រឿងទ្រង់ត្រាស់ថាបើជដិលជាកម្មវាចីតិរិយវាចីមិនបាច់ឲ្យនៅ
បរិវាស ១ រឿងទ្រង់ត្រាស់ថាបើជាតិសក្យៈឆ្លាប់ជាតិរិយមក
បួស មិនបាច់ឲ្យនៅបរិវាស ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យបំបួស
មនុស្សមានអាពាធ៥ យ៉ាងក្នុងដែនមគធៈ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្ត
មិនឲ្យបំបួសពាជអមាត្យ ១ រឿងកិក្ខុបំបួសអង្គុលិមាលចោរ
ក្រោយមកទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យបំបួសចោរ១ រឿងព្រះបាទមាគ-
ធពាជទ្រង់អនុញ្ញាតទោសដល់ពួកអ្នកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាស-
នា១ រឿងព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យបំបួសចោរគំលាយគុក ១
រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យបំបួសចោរដែលពាជការព្យួរទោសទុក ១
រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែលមានស្នាមរំពាត់ ១
រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែលគេបៀតបៀនឲ្យមាន
ស្លាកស្នាម ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែល
ជំពាក់បំណុលគេ ១ រឿងទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យបំបួសមនុស្សខ្ញុំ
គេ ១ រឿងកិក្ខុបំបួសទាសកោរទុកជុក ១ រឿងកិក្ខុបំបួសទាស
ឈ្មោះឧបាលិ ១ រឿងត្រកូលវិនាសដោយអហិវាតកពេគ ១

សង្ឃំ ភុំ ឧបដ្ឋាយេ

អបលាឝន្តរាយកណ្ហោ ៧

ជណ្ហោ ថេយ្យបត្តន្តោ

រឿងត្រកូលជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះអានន្ទមានសទ្ធា ១ រឿងកណ្តកសាមណេរ ១ រឿងមនុស្សពោលពាក្យសរសើរកុដិថាទិសបង្អែត ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅកន្លែងនិគ្រោធារាមទៀបក្រុងកបិលវត្ថុ ១ រឿងព្រះសារីបុត្តបំបួសទាសក ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសិក្ខាបទ ១០ ដល់សាមណេរ ១ រឿងសាមណេរនៅដោយមិនគោរពកោតក្រែងកិក្ខុ ១ រឿងកិក្ខុត្រិះរិះថាគួរធ្វើទណ្ឌកម្មដូចម្តេចដល់សាមណេរ ១ រឿងកិក្ខុធ្វើអាវរណកម្មដល់ពួកសាមណេរទ្វេទាំងអាចារបស់សង្ឃទាំងមូល ១ រឿងកិក្ខុធ្វើអាវរណកម្មដល់ពួកសាមណេរចំពោះអាហារតាមមុខទ្វារ ១ រឿងពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ ធ្វើអាវរណកម្ម ដល់ពួកសាមណេរមិនច្បាប់ឧបជ្ឈាយ៍ ១ រឿងពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុប្រលោមយកសាមណេរបស់កិក្ខុជាថេរៈ ១ រឿងកណ្ហកសាមណេរប្រទុស្តកិក្ខុនីឈ្មោះកណ្ហកី ១ រឿងព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសបណ្ឌក ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែលលួចសំវាស ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសកិក្ខុដែលរត់ទៅចូលពួកតិរ្ថិយ ១

มหาวรรค ขันธกะ ๓ ปาฐะ

อหา จ มาตรา ปิตรา

อรหาสฺมิ ภิกฺขุนิโยติ

ปุริเมน จ ปจฺฉิมา

อนุปสมฺปาเยสฺเวนฺ

ทฺวาทสหงฺเคหิ สมนฺนาคตา

อชีวนฺ ตนฺตุกยนฺ

ยาจิโตนปิ เย ตโย

រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសសត្វតិរច្ឆានដោយហេតុអហិនាគ
មកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួស
មនុស្សដែលសម្លាប់ម្តាយ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួស
មនុស្សដែលសម្លាប់ឪពុក ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួស
មនុស្សដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យ
បំបួសមនុស្សដែលប្រទុស្តភិក្ខុនី ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យ
បំបួសបុគ្គលដែលបំបែកសង្ឃ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួស
បុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិតឲ្យភ្លូតឪពុកឪ្យើង ១ រឿងទ្រង់ហាម
មិនឲ្យបំបួសមនុស្សជាខកតោព្យញ្ជនក ១ រឿងទ្រង់ហាម
មិនឲ្យ។ឧបសម្បទាដល់បុគ្គលគ្មានឧបជ្ឈាយ៍ ១ រឿងទ្រង់
ហាមមិនឲ្យយកសង្ឃជាឧបជ្ឈាយ៍ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យ
យកគណៈជាឧបជ្ឈាយ៍ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យយកបណ្ឌក
ជាឧបជ្ឈាយ៍ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យ។ឧបសម្បទាដល់
កុលបុត្រគ្មានបាត្រ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យ។ឧបសម្បទា
ដល់កុលបុត្រគ្មានចីវរ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យ។ឧបសម្បទា
ដល់កុលបុត្រគ្មានបាត្រគ្មានចីវរទាំងពីរយ៉ាងនោះ ១ រឿង
ទ្រង់ហាមមិនឲ្យ។ ឧបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលខ្ចីបាត្រគេ ១

ហត្ថា ចាធា ហត្ថចាធា

កណ្ណា ជាសា ឥន្ទ្រិយំ

អដ្ឋិ អង្គកណ្ហរំ

ឆណំ ខុជ្ជញ្ច ភមនំ

តលតណ្ហី លក្ខណា ច

កេសា លិខិតសីសនិ

រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យ។ឧបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលខ្វិចីវរគេ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យ។ឧបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលខ្វិតាំងជាត្រតាំងចីវរគេ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សកំបុតដៃ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យ បំបួសមនុស្សកំបុតដើង ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សកំបុតតាំងដៃតាំងដើង ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សកំបុតត្រចៀក ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សកំបុតច្រមុះ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សកំបុតតាំងត្រចៀកតាំងច្រមុះ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សកំបុតម្រាមដៃ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សកំបុតមេដៃឬមេដើង ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សជាប់សរសៃធំ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សមានម្រាមដៃជាប់គ្នា ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សគម ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សតឿ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សពកក ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែលគេបៀតបៀនឲ្យមានស្វាកស្នាម ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែលមានស្នាមរំពាត់ ១ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែលរាជការព្យួរគោសទុក ១ រឿងខ្ទង់ហាម មិនឲ្យបំបួសមនុស្ស

มหาวคฺเค ฉกฺกนิปาตชาตกา

ชาตปริสทูสีจ(๑)

กาณาคุณี(๒) ตเถว จ

ฉฬงฺคปาทมาตเงฺว

สงฺขิตฺตวิยาปชฺชิ

ชาตปุตฺตกติงฺสกา

อนฺธปุตฺตญฺจ ยมฺ ตมหึ

อนฺธติงฺสมฺ ยมฺ ภุตฺตึ

ปุตฺตติงฺสเมว จ

อนฺธปุตฺตติงฺสญฺจ

อลงฺกตญฺจ นิสฺสยมฺ

ภตฺตปุญฺเญ ตถาฏฺฐเมฺ(๓)

---

๑ ฉ. ชาตปริสทูสญฺจ ฯ ๒ ฉ กาณกุณี ฯ ๓ ฉ. กตปุญฺญเมฺ ฯ

ដើងសួត ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែលមានរោគអាត្រក់ ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សប្រទុស្តបរិសេស្យ ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សខើបនឹងខ្លាក់ឬខ្លាក់ម្ខាង ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សកែងកង់ដៃដើង ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សខ្លុក ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សដែលស្លាប់មួយចំហៀងខ្លួន ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សខ្វិន ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សចាស់គ្រាំគ្រា ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សខ្លាក់ពីកំណើតឬខ្លាក់ពាំងពីរខាង ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សគ ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សថ្លង់ ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យបំបួសមនុស្សពាំងខ្លាក់ពីកំណើតពាំងគ ๑ មិនឲ្យបំបួសមនុស្សពាំងខ្លាក់ពីកំណើតពាំងថ្លង់ ๑ មិនឲ្យបំបួសមនុស្សពាំងគពាំងថ្លង់ ๑ មិនឲ្យបំបួសមនុស្សពាំងខ្លាក់ពីកំណើតពាំងគពាំងថ្លង់ ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យ។ និស្ស័យដល់ពួកកិកុអលជ្ជី ๑ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យនៅអាស្រ័យនឹងពួកកិកុអលជ្ជី ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិកុអកដើរផ្លូវឆ្ងាយមិនជាប់មាននិស្ស័យបាន ๑

ยาจมาเนน เตกฺขตฺตา

อาคจฺฉตุ[๑] วิภาเนฏฺฐิ

ฆกุปเฉฺฉน ตสฺสาจา

ธิสฺสนฺติ อุปสมฺปทา

อาคาเตหิ จ ปิณฺฑิตา

อนนฺตสิทฺธา วิตฺถิฏฺฐิ

ตสฺมา อนุสาสนา

สเจฺฉปิจ อเถา ตาโล

---

๑ ฉ. อาคจฺฉตุ ฯ

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបម្រើជម្ងឺមិនទាន់បាននិស្សយនៅ
ដោយឥតនិស្សយបានព្រោះភិក្ខុឈឺអង្គ១ រឿងព្រះមហា-
កស្សបប្រើបម្រើឲ្យទៅនិមន្តព្រះអានន្ទថា ចូរមកសូត្រឲ្យ
ឧបសម្បទាបេក្ខៈ១ រឿងឧបសម្បទាពីរបួប ប្រកែកគ្នាអំពី
រឿងដណ្តើមគ្នាឧបសម្បទាមុន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
សូត្រអនុសាវនាជាមួយគ្នាដោយមានឧបជ្ឈាយ៍តែមួយរូប ១
រឿងកុមារកស្សបមានអាយុ ២០ ឆ្នាំរាប់តាំងពីឆ្នាំដែលនៅ
ក្នុងគភ៌ផង បានឧបសម្បទា ១ រឿងពួកឧបសម្បន្ន ដែល
អាពាធតាំងឡាយបៀតបៀនច្រាកដឡើង ១ រឿងពួកភិក្ខុ
សួរអន្តរាយិកធម៌នឹងពួកឧបសម្បទាបេក្ខៈ ដែលមិនទាន់
ប្រៀនប្រដៅ ឧបសម្បទាបេក្ខៈអៀនខ្មាស ១ រឿងពួក
ភិក្ខុប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខៈ កន្លងទីកណ្តាលដំនុំសង្ឃ
នោះ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យប្រៀនប្រដៅ កន្លងទីសម
គួរហើយ សឹមសួរអន្តរាយិកធម៌ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ១ រឿង
ទ្រង់ហាម មិនឲ្យភិក្ខុលួង ៗ ប្រៀនប្រដៅ ១ រឿងទ្រង់
ហាមមិនឲ្យភិក្ខុ ដែលគ្មានការសន្មតិប្រៀនប្រដៅ ១

มหาวคฺเค ขนฺธกภาฬา

อสมฺโมโห จ ฯกโต

ขุลฺลมฺปสมฺปธา

ฉิสฺสยฺยา ฯกโต ตยาติ ฯ

ตีมสฺมึ วคฺเค วตฺถุ ฯกสตฺตติ ฯ

มหาวคฺเค ขนฺธกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យអាចារ្យនឹងឧបសម្បទាបេក្ខៈចូលមកកន្លែងជំនុំសង្ឃជាមួយគ្នា ១ រឿងឧបសម្បទាបេក្ខៈសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃដោយពាក្យថា សូមឲ្យសង្ឃស្រោចស្រង់ ១ រឿងប្រាប់និស្ស័យបួន ១ រឿងកិក្ខុដែលបានឧបសម្បទាហើយដើរមកតែម្នាក់ឯង ជួបនឹងស្រីជាបុរាណទុតិយិកា ត្រង់កណ្តាលផ្លូវ ១ រឿងកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ១ រឿងកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនធ្វើតបន្ទុះអាបត្តិ ១ រឿងកិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់នូវទិដ្ឋិអាក្រក់ ១ ។

រួមរឿងក្នុងខន្ធកៈនេះ ១៧២ រឿងជោយបការដូច្នេះ ។

ចប់ ឧភ្តនក្នុងមហាខន្ធកៈ ។

ឧបោសថិកក្ខន្ធកំ

[១៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភគ្គេសុ
វិហរតិ ឝិង្សវនេ មិគទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ភាជកា ចាតុទ្ទសេ បញ្ចទសេ អដ្ឋមិយា
ច បក្ខស្ស សន្និបតិត្វា ឝម្មំ ភាសន្តិ ។ តេ មនុស្សា
ឧបសង្កមន្តិ ឝម្មស្សវនាយ ។ តេ លភន្តិ អញ្ញតិត្ថិយេសុ
បរិព្ភាជកេសុ បេមំ លភន្តិ បសាទំ លភន្តិ អញ្ញតិត្ថិ-
យា បរិព្ភាជកា បក្ខំ ។ អថខោ រញ្ញោ មាគធស្ស
សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស
ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ ឯតរហិ ខោ អញ្ញ-
តិត្ថិយា បរិព្ភាជកា ចាតុទ្ទសេ បញ្ចទសេ អដ្ឋមិយា
ច បក្ខស្ស សន្និបតិត្វា ឝម្មំ ភាសន្តិ តេ មនុស្សា
ឧបសង្កមន្តិ ឝម្មស្សវនាយ តេ លភន្តិ អញ្ញតិត្ថិយេសុ
បរិព្ភាជកេសុ បេមំ លភន្តិ បសាទំ លភន្តិ អញ្ញតិត្ថិយា
បរិព្ភាជកា បក្ខំ យន្ទូន អយ្យាបិ ចាតុទ្ទសេ បញ្ចទសេ
អដ្ឋមិយា ច បក្ខស្ស សន្និបតេយ្យុន្តិ ។ អថខោ

ឧបោសថក្ខន្ធក:

[១៤៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់លើកំពូលភ្នំគិជ្ឈកូដជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក៏សម័យនោះឯង ពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃប្រជុំគ្នានិយាយធម៌ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ នឹងទី ៨ នៃបក្ខ[1] ។ មនុស្សទាំងឡាយតែងចូលទៅរកបរិព្វាជកទាំងនោះដើម្បីស្តាប់ធម៌ ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះកើតសេចក្តីស្រឡាញ់ កើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃ ពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃក៏បានបក្ខពួកឡើង ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាឥស្សរៈក្នុងជែនមគធៈទ្រង់សម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ កើតព្រះតម្រិះនេះឡើងយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះឯង ពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃប្រជុំគ្នានិយាយធម៌ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ នឹងទី ៨ នៃបក្ខ មនុស្សទាំងឡាយតែងចូលទៅរកបរិព្វាជកទាំងនោះដើម្បីស្តាប់ធម៌ មនុស្សទាំងនោះក៏កើតសេចក្តីស្រឡាញ់ កើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃ ពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃក៏បានបក្ខពួកឡើង បើដូច្នោះគួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ នឹងទី ៨ នៃបក្ខដែរ ។ ទើបព្រះ

---

១ ពាក្យឯកន្លះខែម្តង ។ ហៅថាបក្ខមួយ ។ ។

ភជា ហាគណោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ភជា មាគណោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ៨ មយ្ហំ ភន្តេ រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ ឯតរហិ ខោ អញ្ញាតិគ្គិយា បរិព្ភាជកា ចាតុទ្ទសេ បណ្ណរសេ អដ្ឋមិយា ច បក្ខស្ស សន្និបតិត្វា ឯប្បំ ភាសន្តិ តេ មនុស្សា ឧបសង្កមន្តិ ធម្មស្សវនាយ តេ លភន្តិ អញ្ញាតិគ្គិយេសុ បរិព្ភាជកេសុ បេមំ លភន្តិ បសាទំ លភន្តិ អញ្ញាតិគ្គិយា បរិព្ភាជកា បក្ខំ យន្តិ អយ្យាបិ ចាតុទ្ទសេ បណ្ណរសេ អដ្ឋមិយា ច បក្ខស្ស សន្និបតេយ្យុន្តិ សាធុ ភន្តេ អយ្យាបិ ចាតុទ្ទសេ បណ្ណរសេ អដ្ឋមិយា ច បក្ខស្ស សន្និបតេយ្យុន្តិ ។ អថខោ ភគវា ភជានំ មាគណំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ ភជា មាគណោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ

ជាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាឥស្សរៈ ក្នុងវេឡុវនមគធៈ ទ្រង់ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះជាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាឥស្សរៈក្នុងវេឡុវនមគធៈគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ជានទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងថ្ងៃនេះខ្ញុំព្រះករុណាសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់កើតចិត្តគ្រិះរិះឡើងយ៉ាងនេះថា ក៏ឥឡូវនេះ ពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃតែងប្រជុំគ្នានិយាយធម៌ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ និង ទី ៨ នៃបក្ខ មនុស្សទាំងឡាយ តែងចូលទៅរកបរិព្វាជកទាំងនោះ ដើម្បីស្តាប់ធម៌ ពួកមនុស្សទាំងនោះ ក៏កើតសេចក្តីស្រឡាញ់ កើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃ ពួកបរិព្វាជកមានលទ្ធិដទៃ ក៏បានបក្ខពួកឡើង បើដូច្នោះ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ និងទី ៨ នៃបក្ខដែរ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទ្រង់អនុញ្ញាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ គួរតែប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ ទី ៨ នៃបក្ខ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគញុំាងព្រះជាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាឥស្សរៈក្នុងវេឡុវនមគធៈ ឲ្យឈ្លក់ក្លាស់ ឲ្យប្រតិបត្តិល្អ ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ព្រះជាទពិម្ពិសារសេនិយៈជាឥស្សរៈក្នុងវេឡុវនមគធៈដែលព្រះដ៏មាន

สมาธิปโตเต สมฺมตฺตาธิโตเต สมฺมาหิตาเต อุฏฺฐายา-
สนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกมึ ฯ
อถโข ภควา ฯเปฯ ปเรสุ ฯเปฯ ปกาเรหิ
ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ
ภิกฺขเว ชาตุทฺเทเส ปญฺญาเส อฏฺฐมิยา จ ปกฺขสฺส
สนฺนิปติตุนฺติ ฯ

(๑๔๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ภควตา
อนุญฺญาตา ชาตุทฺเทเส ปญฺญาเส อฏฺฐมิยา จ ปกฺขสฺส
สนฺนิปติตุนฺติ ฯ เต ชาตุทฺเทเส ปญฺญาเส อฏฺฐมิยา จ
ปกฺขสฺส สนฺนิปติตฺวา ตุณฺหี นิสีทนฺติ ฯ เต มนุ-
สฺสา อุปสงฺกมนฺติ ธมฺมสฺสวนาย ฯ เต อุฬฺฬายนฺติ
ขิยนฺติ วิเหเฐนฺติ กถํ หิ นาม สมณา สกฺยปุตฺติยา
ชาตุทฺเทเส ปญฺญาเส อฏฺฐมิยา จ ปกฺขสฺส สนฺนิ-
ปติตฺวา ตุณฺหี นิสีทิสฺสนฺติ เสยฺยถาปิ มูคสูกรา
นตฺถุ นาม สนฺนิปติเตหิ ชปฺปา ภาสิตพฺพนฺติ ฯ
อาเสฺสสุ โข ภิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ อุฬฺฬายนฺตานํ
ขิยนฺตานํ วิเหเฐนฺตานํ ฯ อถโข เต ภิกฺขู ภควตา

ព្រះភាគឲ្យឃល់ច្បាស់ ឲ្យប្រតិបត្តិល្អ ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ (យ៉ាងតិចបាន៣ស្តាំ) ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិមាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រជុំគ្នាកាន់ថ្ងៃទី១៤ទី១៥ និងទី ៨ នៃបក្ខ ។

(១៤៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាតឲ្យប្រជុំគ្នាកាន់ថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ និងទី ៨ នៃបក្ខហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ប្រជុំគ្នាកាន់ថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ និងទី ៨ នៃបក្ខហើយអង្គុយនៅតែស្ងៀម ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះដើម្បីស្តាប់ធម៌ ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹងមកប្រជុំគ្នាកាន់ថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ និងទី ៨ នៃបក្ខហើយអង្គុយនៅតែស្ងៀមដូចជាជ្រកធាត់(ជូរច្នេះ)សោះ គួរតែលោកទាំងឡាយប្រជុំគ្នាហើយនិយាយធម៌ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ฝតបត្តំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ ឯធានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចាតុទ្ទសេ បណ្ណរសេ អដ្ឋមិយា ច បក្ខស្ស សន្និបតិតុ ធម្មំ ភាសិតុន្តិ ។

(๑๔๙) អថខោ ភគវតោ រហោគតស្ស បដិសល្លី-នស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ យន្នូនាហំ យានិ មយា ភិក្ខូនំ បញ្ញត្តានិ សិក្ខាបទានិ តានិ នេសំ ចាតុទ្ទសេ បណ្ណរសេ អនុជានេយ្យំ សោ នេសំ ភវិស្សតិ ឧបោសថកម្មន្តិ ។ អថខោ ភគវា សាយណ្ហ-សមយំ បដិសល្លានាវុដ្ឋិតោ ឯតស្មឹ ឯធានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ឥធ មយ្ហំ ភិក្ខវេ រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិ-វិតក្កោ ឧទបាទិ យន្នូនាហំ យានិ មយា ភិក្ខូនំ បញ្ញត្តានិ សិក្ខាបទានិ តានិ នេសំ ចាតុទ្ទសេ បណ្ណរសេ អនុជានេយ្យំ សោ នេសំ ភវិស្សតិ ឧបោសថកម្មន្តិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចាតុទ្ទសំ ឧទ្ទិសិតុំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឧទ្ទិសិតព្ពំ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន

ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រជុំគ្នានិយាយធម៌ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ និងទី ៨ នៃបក្ខ ។

(១៤៩) លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្ដែងទីស្ងាត់កើតព្រះម៉ៃត្រិះរិះឡើងយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះមានតែតថាគតអនុញ្ញាតសិក្ខាបទទាំងឡាយនោះដែលតថាគតបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យជាជាតិមោក្ខខ្ទេសដល់ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ជាតិមោក្ខខ្ទេសនោះនឹងជាឧបោសថកម្មរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគចេញចាកទីសម្ងំក្នុងពេលថ្ងៃរសៀលទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលថ្ងៃនេះតថាគតសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់កើតចិត្តត្រិះរិះឡើងយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះមានតែតថាគតអនុញ្ញាតសិក្ខាបទទាំងឡាយនោះដែលតថាគតបញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យជាជាតិមោក្ខខ្ទេសដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ជាតិមោក្ខខ្ទេសនោះនឹងជាឧបោសថកម្មរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសំដែងនូវជាតិមោក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុសំដែងយ៉ាងនេះ ។ គឺភិក្ខុដែលឆ្លាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃថា

សង្ឃោ ញាយេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ[1] យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឧចោសថំ ករេយ្យ ចាតុទ្ទសោក្ខត្តុំ ឧទ្ទិសេយ្យ ។ កិំ សង្ឃស្ស បុព្ពកិច្ចំ ។ ចារិសុទ្ធិំ អាយស្មន្តោ អារោចេថ ។ ចាតុទ្ទសោក្ខត្តុំ ឧទ្ទិសិស្សាមិ ។ តំ សព្ពេ វ សន្តា សាធុកំ សុណោម មនសិករោម ។ យស្ស សិយា អាបត្តិ សោ អាវិករេយ្យ អសន្តិយា អាបត្តិយា តុណ្ហីភាវតំ ។ តុណ្ហីភាវេន ខោ បនាយស្មន្តេ បរិសុទ្ធាតិ វេទិស្សាមិ ។ យថា ខោ បន បច្ចេកបុដ្ឋស្ស វេយ្យាករណំ ហោតិ ឯវមេវំ[2] ឯវរូបាយ បរិសាយ យាវតតិយំ អនុសាវិតំ ហោតិ ។ យោ បន ភិក្ខុ យាវតតិយំ អនុសាវិយមានេ សរមានោ សន្តិំ អាបត្តិំ នាវិករេយ្យ សម្បជានមុសាវាទស្ស ហោតិ ។ សម្បជានមុសាវាទោ ខោ បនាយស្មន្តោ អន្តរាយិកោ ធម្មោ វុត្តោ ភគវតា តស្មា សរមានេន

---

១ ឥតោ បរំ សព្ពត្ថេតេសុ អដ្ឋកថាសុ បណ្ណរសោតិ ចាលិ បញ្ញាយតិ ។ សា បនេយស្មា ឥធ ទិវសោ ន ភវេ អនុញ្ញាតោ ហោតិ តថា ហិ វក្ខតិ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ ភគវោ ចាតុទ្ទសេ ឧបោសថេ អនុញ្ញាតោតិ ទេវសិកំ ចាតុទ្ទសិកង្គតិអាទិ សចេ ឥធ ទិវសំ អនុដ្ឋាយេយ្យ តេ ភិក្ខូ ទេវសិកំ ចាតុទ្ទសេ ន ឧទ្ទិសេយ្យុំ តស្មា ឥធ ន យុជ្ជតិ ទិវសស្ស បន អនុញ្ញាតកាលតោ បដ្ឋាយ វដ្ដតិ ។ ២ ម. ឯវមេវ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃ
ហើយ សង្ឃគួរធ្វើឧបោសថ គួរសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ បុព្វកិច្ច[1]
របស់សង្ឃដូចម្តេច ។ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោក
ទាំងឡាយប្រាប់សេចក្តីបរិសុទ្ធិ ។ ខ្ញុំនឹងសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ យើង
ទាំងឡាយដែលមាននៅទាំងអស់គ្នា ចូរប្រុងស្តាប់យកចិត្តទុកជាក់នូវ
ហ្ន៎លោះ ។ លោកអង្គណា មានអាបត្តិ ត្រូវលោកអង្គនោះប្រាប់ កាល
បើមិនមានអាបត្តិទេ ត្រូវនៅឲ្យស្ងៀម ។ ខ្ញុំនឹងសំគាល់លោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ ដោយភាវៈស្ងៀម ។ ដូចជាបុគ្គលដែល
ត្រូវគេសួរបញ្ហាចំពោះរូបម្នាក់ៗ តែងដោះស្រាយ យ៉ាងណាមិញ ពាក្យ
ដែលខ្ញុំប្រកាសឲ្យដឹងអស់ភាវៈជាគំរប់បីដងយ៉ាងនេះ ក្នុងបរិសទ្យមាន
ភាពយ៉ាងនេះក៏ជួបដែរ ។ ភិក្ខុណាមួយកាលដែលខ្ញុំប្រកាសឲ្យដឹងអស់
ភាវៈជាគំរប់បីដងទើបរលឹកឃើញ តែមិនប្រាប់អាបត្តិដែលមាន ភិក្ខុនោះ
ត្រូវសម្បជានមុសាវាទ ។ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ក៏ឯសម្បជា-
នមុសាវាទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថាជាធម្មិធ្លើសេចក្តីអន្តរាយមួយដែរ

---

๑ កិច្ចដែលសង្ឃត្រូវចាត់ចែងឲ្យស្រេចមុនធ្វើឧបោសថ ។

តំក្ខណ អាបន្នេន វិសុទ្ធាបេក្ខេន សន្តិ អាបត្តិ អារ-
ក្ខាតញ្ច ។ អារកតា ហិស្ស ជាសុ ហោតីតិ ។

(๑๕๐) ចាតិមោក្ខន្តិ អាទិមេតំ មុខមេតំ បមុខ-
មេតំ កុសលានំ ធម្មានំ តេន វុច្ចតិ ចាតិមោក្ខន្តិ ។
អាយស្មន្តោតិ បិយវចនមេតំ គរុវចនមេតំ សគារវសប្ប-
តិស្សាទិវចនមេតំ អាយស្មន្តោតិ ។ ឧទ្ទិសិស្សាមីតិ
អាចិក្ខិស្សាមិ ទេសេស្សាមិ បញ្ញាបេស្សាមិ បដ្ឋបេស្សា-
មិ វិវរិស្សាមិ វិភជិស្សាមិ ឧត្តានីករិស្សាមិ បកាសេស្សា-
មិ ។ តន្តិ ចាតិមោក្ខំ វុច្ចតិ ។ សព្ពេ សន្តាតិ យាវតិ-
កា តស្សា បរិសាយ ភេទកចនភចមជ្ឈិមាចឋតេ
វុច្ចន្តិ សព្ពេ សន្តាតិ ។ សាធុកំ សុណោមាតិ អដ្ឋិ-
កត្វា មនសិកត្វា សព្ពំ ចេតសា សមន្នាហរថ ។
មនសិការោមាតិ ឯកគ្គចិត្តា អវិក្ខិត្តចិត្តា អវិសាហដ

ហេតុនោះ កិកុដែលត្រូវអាបត្តិហើយរលឹកឃើញ ប្រាថ្នាសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ត្រូវប្រាប់អាបត្តិដែលមាន ។ ព្រោះថាអាបត្តិដែលកិកុប្រាប់ហើយ ជាការស្រួល ។

(១៩០) ត្រង់ពាក្យថា ជាតិមោក្ខ សេចក្តីថា ធម្មជាតនេះជាដើម ធម្មជាតនេះជាប្រធាន ធម្មជាតនេះជាមុនដម្បងនៃកុសលធម៌ទាំងពួយ ហេតុនោះតថាគតហៅថាជាតិមោក្ខ ។ ពាក្យថា លោកដ៏មានអាយុ ឯពាក្យថាលោកដ៏មានអាយុនេះ ជាពាក្យនិយាយដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ នេះជាពាក្យនិយាយដោយសេចក្តីគោរព នេះជាឈ្មោះនៃបុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីគោរពនឹងជាទីគោតវៃក្រែង ។ ពាក្យថា ខ្ញុំនឹងសំដែង គឺខ្ញុំនឹងប្រាប់នឹងបង្ហាញ នឹងឲ្យដឹងច្បាស់ នឹងផ្សព្វផ្សាយ (ផ្តើម) នឹងបើក នឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យពាក់ នឹងប្រកាសឬផ្តៀង ។ ពាក្យថា ចាលីនោះ តថាគតសំដៅយកជាតិមោក្ខ ។ ពាក្យថា យើងទាំងពួយដែលមាននៅទាំងអស់គ្នា គឺកិកុជាថេរៈក្តី កិកុខីណាស្រវាក្តី កិកុជាកណ្តាលក្តី ទាំងអម្បាលមានក្នុងបរិសទ្យនោះ តថាគតហៅកិកុទាំងពួយនុ៎ះថា យើងទាំងពួយដែលមាននៅទាំងអស់គ្នា ។ ពាក្យថា ចូរប្រុងស្តាប់ គឺយើងចូរធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ធ្វើកុកកងចិត្ត ដ្ឋិតផ្ចង់នូវជាតិមោក្ខទាំងអស់ដោយចិត្ត ។ ពាក្យថា យកចិត្តទុកជាក់ គឺយើងចូរមានចិត្តមានអារម្មណ៍តែមួយ មានចិត្តមិនរវើរវាយ

ជិណ្ណា ជិសារេយ ។ យស្ស សិយា អាបត្តីតិ ថេរស្ស ភ
ជរស្ស ភ មជ្ឈិមស្ស ភ បញ្ចន្នំ ភ អាបត្តិក្ខន្ធានំ
អញ្ញតរា អាបត្តិ សត្តន្នំ ភ អាបត្តិក្ខន្ធានំ អញ្ញតរា
អាបត្តិ។ សោ អារិកេរេយ្យាតិ សោ ឧទេសេយ្យ សោ វិវរេយ្យ
សោ ឧត្តានីករេយ្យ សោ បកាសេយ្យ សង្ឃមជ្ឈេ ភ
គណមជ្ឈេ ភ ឯកបុគ្គលេ ភ ។ អសន្តិ នាម អាបត្តិ
អនជ្ឈាបន្នោ[1] ភ ទេកតិ អាបជ្ជិត្វា ភ វុដ្ឋិតោ[2] ។
ឥមស្មិំ ភិក្ខុនិ អធិកសេតព្ពំ ន ព្យាហរិតព្ពំ[3] ។
បរិសុទ្ធាតិ វេទិស្សាមីតិ ជានិស្សាមិ ជានេស្សាមិ ។
យថា ខោ បន មច្ចេកបុដ្ឋស្ស វេយ្យាករណំ ហោតីតិ
យថា ឯកេន ឯកោ បុដ្ឋោ ព្យាករេយ្យ ឯវមេវំ តស្សា
បរិសាយ ជានិតព្ពំ មំ បុច្ឆតីតិ ។ ឯវរូបា នាម បរិសា
ភិក្ខុបរិសា វុច្ចតិ ។ យាវតតិយំ អនុស្សាវិតំ ហោតីតិ

---

១ ឧ. ម. អនជ្ឈាបន្នា ។ ២ អវុដ្ឋិតា ។ តព្ពណ្ណនាយំ បន អនជ្ឈាបន្នោ ភ ហោតិ អាបជ្ជិត្វា ភ វុដ្ឋិតោតិ ឯត្ថ យំ អាបត្តិំ ភិក្ខុ ន អជ្ឈាបន្នោ ភ ហោតិ អាបជ្ជិត្វា ភ វុដ្ឋិតោ អយំ អសន្តី នាម អាបត្តីតិ ឯវមេត្ថ វេទិតព្ពោតិ វុត្តំ ។ ៣ ឧ. ន ព្យាហាតព្ពំ ។

មានចិត្តមិនវាយមាយហើយពិចារណា (ជាតិមោក្ខនោះ) ។ ពាក្យថា លោកអង្គណាមានអាបត្តិ គឺកិកុខ្មីប្រកិកុខ្មីប្រកិកុជាកណ្តាល បណ្តាអាបត្តិ៣ ៥កង ត្រូវអាបត្តិណាមួយក្តីបណ្តាអាបត្តិ៣ ៧កង ត្រូវអាបត្តិណាមួយក្តី ។ ពាក្យថា ត្រូវលោកអង្គនោះជ្រាប គឺកិកុខ្មីនោះត្រូវសំដែង កិកុនោះត្រូវបើក កិកុខ្មីនោះត្រូវធ្វើឲ្យពក់ទ្បើង កិកុខ្មីនោះត្រូវប្រកាស កុង់កណ្តាលសង្ឃក្តី កណ្តាលគណៈក្តី បំពោះបុគ្គលមួយក្តី ។ ដែលឈ្មោះថា មិនមានអាបត្តិ គឺកិកុមិនបានត្រូវអាបត្តិណាក្តី ត្រូវអាបត្តិណាហើយចេញចាកអាបត្តិក្តី ។ ពាក្យថា ត្រូវនៅស្ងៀម គឺត្រូវអត់មិនត្រូវនិយាយ ។ ពាក្យថា ខ្ញុំនឹងសំគាល់លោកដ៏មានអាយុ ម៉ាងឡាយថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ គឺខ្ញុំនឹងដឹង ទ័ងចាំខ្លួក ។ ពាក្យថា ដូចជាបុគ្គលដែលត្រូវគេសួរបណ្តាចំពោះរូបម្នាក់ ។ តែងដោះស្រាយយ៉ាងណាមិញ សេចក្តីថា បុគ្គលម្នាក់ដែលបុគ្គលម្នាក់ទៀតសួរហើយ ត្រូវតែដោះស្រាយមានឧបមាយ៉ាងណា កិកុសួរខ្ញុំចំពោះអាបត្តិ ដែលកិកុគួរដឹងក្នុងបរិសទ្យនោះយ៉ាងនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ដែលហៅថា បរិសទ្យមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺតថាគតសំដៅយកកិកុបរិសទ្យ ។ ពាក្យថា ពាក្យដែលខ្ញុំប្រកាសឲ្យដឹងអស់វារៈជាគំរប់បីដង

สกึปิ อนุสฺสาวิตํ โหติ ทุติยมฺปิ อนุสฺสาวิตํ โหติ ตติยมฺปิ อนุสฺสาวิตํ โหติ ฯ สมาโนติ ชานมาโน สญฺชานมาโน ฯ สนฺติ ชาม อาปตฺติ อชฺฌาปชฺโช(๑) ปิ โหติ อาปชฺชิตฺวา ปิ อวุฏฺฐาโต(๒) ฯ ชาติกาเยยฺยาติ น เธเสยฺย น วิเวเยยฺย น อุตฺตานีกเรยฺย น ปกาเสยฺย สงฺฆมชฺเฌ ปิ คณมชฺเฌ ปิ ปาคปุกฺกเล ปิ ฯ สมฺปชานมุสาวาเทสฺสา โหตีติ สมฺปชานมุสาวาเทา กึ โหติ ฯ ทุกฺกฏํ โหติ ฯ อนฺตรายิโก ชมฺมา วุฏฺฐา กตมาติ กิสฺส อนฺตรายิโก ฯ ปมมสฺส ฌานสฺส อธิคมาย อนฺตรายิโก ทุติยสฺส ฌานสฺส อธิคมาย อนฺตรายิโก ตติยสฺส ฌานสฺส อธิคมาย อนฺตรายิโก จตุตฺถสฺส ฌานสฺส อธิคมาย อนฺตรายิโก ฌานานํ วิโมกฺขานํ สมาธีนํ สมาปตฺตีนํ เนกฺขมฺมานํ นิสฺสรณานํ ปวิเวกานํ กุสลานํ ธมฺมานํ อธิคมาย อนฺตรายิโก ฯ ตสฺมาติ ตํการณา ฯ สมาเนนาติ ชานมาเนน สญฺชานมาเนน ฯ วิสุทฺธาปกฺเขนาติ วุฏฺฐาตุกาเมน วิสุชฺฌิตุกาเมน ฯ

๑ ม. อาปชฺชิตฺวา ฯ ๒ อวุฏฺฐิตา ฯ

គឺពាក្យដែលខ្ញុំប្រកាសឲ្យដឹងអស់ពារៈម្តងផង ពាក្យដែលខ្ញុំប្រកាសឲ្យដឹងអស់ពារៈជាគំរប់ពីរដងផង ពាក្យដែលខ្ញុំប្រកាសឲ្យដឹងអស់ពារៈជាគំរប់បីដងផង ។ ពាក្យថា រលឹកឃើញ គឺដឹងបានចាំបាន ។ ដែលឈ្មោះថា អាបត្តិដែលមាន គឺកិកូ្ខត្រូវអាបត្តិណាក្តី ត្រូវហើយមិនចេញចាកអាបត្តិក្តី ។ ពាក្យថា មិនប្រាប់ គឺមិនសំដែង មិនបើក មិនធ្វើឲ្យងាយ មិនប្រកាសកុងកណ្តាលសង្ឃក្តី កណ្តាលគណៈក្តី ចំពោះបុគ្គលមួយក្តី ។ ពាក្យថា កិកូ្ខនោះត្រូវសម្បជានមុសាវាទ គឺសម្បជានមុសាវាទជាអាបត្តិអ្វី ។ សម្បជានមុសាវាទជាអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថាជាធម្មិធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ គឺធម្មិនោះធ្វើន្តរាសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្វី ។ ធម្មិនោះធ្វើន្តរាសេចក្តីអន្តរាយដល់ការបានបឋមជ្ឈាន ធ្វើន្តរាសេចក្តីអន្តរាយដល់ការបានទុតិយជ្ឈាន ធ្វើន្តរាសេចក្តីអន្តរាយដល់ការបានតតិយជ្ឈាន ធ្វើន្តរាសេចក្តីអន្តរាយដល់ការបានចតុត្ថជ្ឈាន ធ្វើន្តរាសេចក្តីអន្តរាយដល់ការបានន្តរាកុសលធម៌ទាំងឡាយ គឺឈាន វិមោក្ខ សមាធិ សមាបត្តិ នេក្ខម្មៈ ការលោះចេញចាកកាម សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ពាក្យថា ហេតុនោះ គឺព្រោះដំណើរនោះ ។ ពាក្យថា រលឹកឃើញ គឺដឹងបានចាំបាន ។ ពាក្យថា ប្រាប្តាសេចក្តីបរិសុទ្ធិ គឺប្រាប្តាចេញចាកអាបត្តិ ប្រាប្តាដើម្បីស្អាត ។

สนฺติ ฆาน อาปตฺติ อชฺฌาปชฺโช ก โหติ อาปชฺชิตฺวา ก
อนุฏฺฐิโต ฯ อาวิกาตพฺพาติ อาวิกาตพฺพา สงฺฆมชฺเฌ ก
คณมชฺเฌ ก ปกาปุคฺคเล ก ฯ อาวิกตา มาสฺส ชานาสุ
โหตีติ กิสฺส ชานาสุ โหติ ฯ ปมมสฺส ฌานสฺส
อธิคมาย ชานาสุ โหติ ทุติยสฺส ฌานสฺส อธิค-
มาย ชานาสุ โหติ ตติยสฺส ฌานสฺส อธิคมาย
ชานาสุ โหติ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส อธิคมาย ชานาสุ
โหติ ฌานานํ วิโมกฺขานํ สมาธีนํ สมาปตฺตีนํ
เนกฺขมฺมานํ นิสฺสรณานํ ปวิเวกานํ กุสลานํ ธมฺมานํ
อธิคมาย ชานาสุ โหตีติ ฯ

(๑๙๓) เตน โข ปน สมเยน กิกฺขู กกจาตา
ชาติโมกฺขุทฺเทสา อนุญฺญาตนฺติ เทวสิกา ชาติโมกฺขา
อุทฺทิสนฺติ ฯ กกจาตา ปตมตฺถ อาเวเทสุ ฯ น กิกฺขเว
เทวสิกา ชาติโมกฺขา อุทฺทิสิตพฺพา โย อุทฺทิเสยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว อุโปสเถ ชาติ-
โมกฺขา อุทฺทิสิตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน กิกฺขู
กกจาตา อุโปสเถ ชาติโมกฺขุทฺเทสา อนุญฺญาตนฺติ

ដែលឈ្មោះថា អាបត្តិដែលមាន គឺកិកុត្រូវអាបត្តិណាក្តី ត្រូវហើយមិនចេញចាកអាបត្តិក្តី ។ ពាក្យថា ត្រូវ ប្រាប់ គឺកិកុត្រូវប្រាប់អាបត្តិក្នុងកណ្តាលបង្ស្តីក្តី កណ្តាលគណៈក្តី បំពោះបុគ្គលម្នាក់ក្តី ។ ពាក្យថា ព្រោះអាបត្តិដែលកិកុប្រាប់ហើយជាការស្រួល គឺជាការស្រួលដើម្បីអ្វី ។ ជាការស្រួលដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ជាការស្រួលដើម្បីបានទុតិយជ្ឈាន ជាការស្រួលដើម្បីបានតតិយជ្ឈាន ជាការស្រួលដើម្បីបានចតុត្ថជ្ឈាន ជាការស្រួលដើម្បីបានកុសលធម៌ទាំងឡាយ គឺឈាន វិមោក្ខ សមាធិ សមាបត្តិ នេក្ខម្ម: ការរលាស់ចេញចាកកាម សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។

(១៥១) ក៏សម័យនោះឯង កិកុទាំងឡាយដឹងថាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសំដែងនូវបាតិមោក្ខហើយ ក៏សំដែងនូវបាតិមោក្ខពាល់ថ្ងៃ ។ កិកុទាំងឡាយខ្លះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុមិនត្រូវសំដែងនូវបាតិមោក្ខពាល់ថ្ងៃទេ កិកុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុសំដែងនូវបាតិមោក្ខតែកន្លងថ្ងៃ១ ប៉ុណ្ណោះ ។ ក៏សម័យនោះឯង កិកុទាំងឡាយដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសំដែង

ปกฺขสฺส ติกฺขตฺตุ ชาติมหากฺขึ ทุฏฺฐสิตฺถ ชาตุฏฺฐเส ปณฺหาเส อฏฺฐมิยา จ ปกฺขสฺส ฯ ภควาตา ฯตมตฺถ อาเรเจสุ ฯ ส กิกฺขเว ปกฺขสฺส ติกฺขตฺตุ ชาติมหากฺขึ ทุฏฺฐสิตฺถ ยา ทุฏฺฐสิตฺถ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว สกึ ปกฺขสฺส ชาตุฏฺฐเส จ ปณฺหาเส จ ชาติมหากฺขึ ทุฏฺฐสิตุนฺติ ฯ

(๑๕๒) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ยถาปริสาย ชาติมหากฺขึ ทุฏฺฐสนฺติ สกาย สกาย ปริสาย ฯ ภควาตา ฯตมตฺถ อาเรเจสุ ฯ ส กิกฺขเว ยถาปริสาย ชาติมหากฺขึ ทุฏฺฐสิตฺถ สกาย สกาย ปริสาย ยา ทุฏฺฐสิตฺถ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว สมคฺคานึ ฉชฺชสถกมฺมนฺติ ฯ อถโข ภิกฺขูนึ ฯตทโหสิ ภควาตา ปญฺญตฺตึ สมคฺคานึ ฉชฺชสถกมฺมนฺติ กิตฺตาวตา นุ โข สามคฺคี โหติ

ន្ទូវឆាតិមោក្ខកន្ធ ថ្ងៃឧបោសថ ក៏សំដែងន្ទូវឆាតិមោក្ខកន្ធ ១ បក្ខ ៣ ដង គឺ ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ទី ១៥ និងទី ៨ នៃបក្ខ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងន្ទូវឆាតិមោក្ខកន្ធ ១ បក្ខ ៣ ដងទេ កិក្ខុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុសំដែងន្ទូវឆាតិមោក្ខ ១ បក្ខមួង (កន្ទះខែមួង) គឺក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ក្តី ទី ១៥ ក្តី ។

(១៥២) ក៏សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងន្ទូវឆាតិមោក្ខ ដោយសមគ្គូវដល់បរិសទ្យ គឺចំពោះបរិសទ្យរបស់ខ្លួន ។ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គមានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងន្ទូវឆាតិមោក្ខដោយសមគ្គូវដល់បរិសទ្យ គឺចំពោះបរិសទ្យរបស់ខ្លួន ។ ទេ កិក្ខុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតន្ទូវឧបោសថកម្មដល់ពួកកិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា ។ ទើបកិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តឧបោសថកម្មដល់កិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា សេចក្តីព្រមព្រៀងមានកំណត់ត្រឹមណាហ្ន៎ មានកំណត់ត្រឹម

ยาวตา ฌานคามสฺมา ขุทฺทกา สพฺเพ ปหียนฺติ ฯ ภควาเตน ฌานคามสฺมึ อาเภเชสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฌานคามสฺมา สามณฺเฑ ยาวตา ฌานคามสฺมาติ ฯ

(๑๙๓) เตน ขฺวาหนฺ สมเยน อายสฺมา มหากปฺปิโน ภาคเหยฺโย วิหรติ มธุกกุณฺฑสฺมึ ภิกฺขายเย ฯ อถขฺวาหนฺ อายสฺมโต มหากปฺปิสฺส อาโรจยิตฺวา ปฏิสลฺลีนสฺส วา เจตสา จิตฺตกฺกา ขุทฺทกานิ กฺขุทฺทกานิ ฌานานิ กฺขยฺยนฺติ ฌานานิ ขุทฺทานุขุทฺทกานิ กฺขยฺยนฺติ ฌา สมาปตฺติยา ขุทฺทกานิ กฺขยฺยนฺติ อถขฺวาหนฺ วิสุทฺธาย ปารายาย วิสุทฺธิยาติ ฯ อถขฺวาหนฺ ภควา อายสฺมโต มหากปฺปิสฺส เจตสา เจตโสปริวิตกฺกมญฺญาย เสยฺยถาปิ นาม พลวา ปุริโส สมฺมิญฺเชยฺย ปสาเรยฺย ปสาริตาย วา พาหาย สมฺมิญฺเชยฺย เอวเมว เชตวเน อนฺตรหิโต มธุกกุณฺฑสฺมึ ภิกฺขายเย อายสฺมโต มหากปฺปิสฺส ปมุเข ปาตุรโหสิ ฯ นิสีทิ ภควา ปญฺญตฺเต อาสเน ฯ อายสฺมาปิ โข มหากปฺปิโน ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมนฺตํ มหากปฺปินฺ

អាវាសមួយ ប៉ុន្តែនដីទាំងអស់ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់បន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាវាសមួយមានកំណត់ត្រឹមណា តថាគតអនុញ្ញាតសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាមានកំណត់ត្រឹមនុ៎ះឯង ។

(๑๙๓) ក៏សម័យនោះឯង ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុនៅក្នុងមជ្ឈិមជនបទក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ក៏កើតសេចក្តីត្រិះរិះឡើងក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញគួរទៅគាន់ឧបោសថឬ ។ មិនគួរទៅទេ អាត្មាអញគួរទៅធ្វើសង្ឃកម្មឬ ។ មិនគួរទៅទេ ព្រោះថាអាត្មាអញបរិសុទ្ធដោយសេចក្តីបរិសុទ្ធិយ៉ាងបំផុតហើយ ។ ក្នុងកាលនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបការត្រិះរិះក្នុងចិត្តរបស់ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុ ដោយព្រះហឫទ័យហើយទ្រង់ជ្រាត់អំពីភ្នំគិជ្ឈកូដ មកជ្រាកដក្នុងទីចំពោះមុខព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុក្នុងមជ្ឈិមជនបទ (រហ័ស) ឧបមាដូចជាបុរសមានកំឡាំងលាដៃដែលបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដៃដែលលាចេញយ៉ាងនោះឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់លើអាសនៈដែលគេតែងតាំងហើយ ។ ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយគង់ក្នុងទីគួរមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះ នឹងព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុដែលគង់នៅ

กถญฺจ ปเนตเทต ญตฺวา เตน กปฺปิน มหาสตฺเตน ปฏิ-
สนฺธิคฺคหณ ปฐม เทวตาหิ อาโรจิต ตโต ทุติยทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ตติยทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จตุตฺถทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ปญฺจมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ฉฏฺฐทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต สตฺตมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต อฏฺฐมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต นวมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ทสมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกาทสมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ทฺวาทสมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เตรสมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จุทฺทสมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ปณฺณรสมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต โสฬสมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต สตฺตรสมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต อฏฺฐารสมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกูนวีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต วีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกวีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ทฺวาวีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เตวีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จตุวีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ปญฺจวีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ฉพฺพีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต สตฺตวีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต อฏฺฐวีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกูนตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ทฺวตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เตตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จตุตฺตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ปญฺจตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ฉตฺตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต สตฺตตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต อฏฺฐตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกูนจตฺตาลีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จตฺตาลีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกจตฺตาลีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ทฺวาจตฺตาลีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เตจตฺตาลีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จตุจตฺตาลีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ปญฺจจตฺตาลีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ฉจตฺตาลีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต สตฺตจตฺตาลีสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต อฏฺฐจตฺตาลีสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกูนปญฺญาสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ปญฺญาสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกปญฺญาสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ทฺวาปญฺญาสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เตปญฺญาสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จตุปญฺญาสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ปญฺจปญฺญาสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ฉปญฺญาสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต สตฺตปญฺญาสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต อฏฺฐปญฺญาสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกูนสฏฺฐิมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต สฏฺฐิมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกสฏฺฐิมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ทฺวาสฏฺฐิมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เตสฏฺฐิมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จตุสฏฺฐิมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ปญฺจสฏฺฐิมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ฉสฏฺฐิมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต สตฺตสฏฺฐิมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต อฏฺฐสฏฺฐิมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกูนสตฺตตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต สตฺตตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เอกสตฺตตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ทฺวาสตฺตตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต เตสตฺตตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต จตุสตฺตตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต ปญฺจสตฺตตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต ฉสตฺตตึสติมทิวเส
ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ
อาโรจิต ตโต สตฺตสตฺตตึสติมทิวเส ปาโตว อุฏฺฐาย ปาตราส
กตฺวา ปุน ปฏิสนฺธิคฺคหณ อาโรจิต ตโต อฏฺฐสตฺต

កង់ទីគួរមួយថា នែកប្បិន អ្នកឯងសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ហើយកើតការត្រិះរិះក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញគួរទៅកាន់ឧបោសថឬមិនគួរទៅទេ គួរទៅធ្វើសង្ឃកម្មឬមិនគួរទៅទេ ព្រោះថាអាត្មាអញបរិសុទ្ធដោយសេចក្តីបរិសុទ្ធិយ៉ាងបំផុតហើយដូច្នេះ មែនឬ ។ ព្រះមហាកប្បិនក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា អ្នកជាពួកព្រាហ្មណ៍ បើនឹងមិនធ្វើសក្ការៈ មិនគោរព មិនពប់អាន មិនបូជាឧបោសថទេ តើបាននរណានឹងធ្វើសក្ការៈ នឹងគោរព នឹងពប់អាន នឹងបូជាឧបោសថវិញ នែព្រាហ្មណ៍ ចូរអ្នកទៅកាន់ឧបោសថ កុំខាននៅឡើយ ចូរអ្នកទៅ (ធ្វើ) សង្ឃកម្ម កុំខាននៅឡើយ ។ ព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាក្រោស យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុឃើញត្រូវ គាន់យកត្រូវ អាចហាន រីករាយដោយធម្មីកថាហើយទ្រង់ថាត់ទៅអំពីមុខព្រះមហាកប្បិនដ៏មានអាយុកង់មក្នុងចម្ងៃមិគទាយវនទៅក្រោកដល់កំពូលភ្នំគិជ្ឈកូដ (រហ័ស) ឧបមាដូចជាបុរសមានកំឡាំងលាដើមដៃដែលបត់ចូល ឬបត់ចូលដើមដៃដែលលាបេញយ៉ាងនោះឯង ។

[๑๙๔] อชฺเฌตฺตํ ปถวีธาตุ ปถวีธาตุ ปจฺจตฺตา ปถวีธาตุ ปจฺจตฺตา ปถวีธาตุ ปจฺจตฺตา

(១៥៤) គ្រានោះឯង កិកុខាំង ឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តថា អាវាសមួយ មានកំណត់ត្រឹមណា សេចក្តីព្រមព្រៀងមានកំណត់ត្រឹមនុះ + ។ ចុះអាវាសមួយនោះ តើមានកំណត់ដូចម្តេច ។ កិកុខាំង ឡាយ ក្រាបទូលដំណើរនុះ + ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គអនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុខាំង ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុសន្ថតសីមា ម្នាលកិកុខាំង ឡាយ ក៏ឯសីមានោះ ត្រូវកិកុសន្ថតយ៉ាងនេះ ។ ដើមដំបូង ត្រូវកិកុកំណត់ (សំដែង) និមិត្តខាំង ឡាយ គឺកំណត់ភ្នំជានិមិត្ត[1] ថ្មជានិមិត្ត ព្រៃជានិមិត្ត ដើមឈើជានិមិត្ត ផ្លូវជានិមិត្ត ដង្ហែកជានិមិត្ត ស្នឹងជានិមិត្ត ទឹកជានិមិត្ត លុះកិកុគ្នាសប្រតិពលកំណត់និមិត្តខាំង ឡាយ

---

១ អដ្ឋកថា ថា ភ្នំមាន ៣ យ៉ាង គឺ ភ្នំថ្មសុទ្ធ ១ ភ្នំដីសុទ្ធ ១ ភ្នំថ្មលាយដី ១ កំណត់ប៉ុនដំរីឡើងទៅ ។ និមិត្តថ្មនោះ កំណត់ប៉ុនគោធំ ក្របីធំដាយ៉ាងធំ យ៉ាងតូចកំណត់ប៉ុនជុំស្គរអំពៅមានទម្ងន់ ៣២ បល (ប្រែហែលទម្ងន់គ្រាប់ស្រូវ ៥១២០០ គ្រាប់) ។ និមិត្តព្រៃនោះ គឺវៀរព្រៃឈើមានទ្វិមភាងក្រៅមានដួង ភ្លោត ស្លាដើមចេញ ក្រៅអំពីនោះគួរទាំងអស់ ។ និមិត្តដើមឈើនោះ បានដល់ដើមឈើមានទ្វិមមានដើមរាំងភ្នំជាដើម ។ និមិត្តផ្លូវនោះ សំដៅយកផ្លូវដើរដើរដង្ហែរទេះ ។ និមិត្តដង្ហែកនោះ កំណត់កំពស់ ៨ ផ្ទាប់ មានទំហំប៉ុនស្មែងគោឡើងទៅ ។ និមិត្តស្នឹងនោះ គឺសំដៅយកស្នឹងដែលមានទឹកមិនដាច់គ្រប់ ៤ ខែក្នុងរដូវភ្លៀង ភាលភ័ក្តិនស្មៅកដណ្តប់បិទបាំងបរិមណ្ឌល ៣ ចុះឆ្លងទៅល្មមទទឹកស្បង់ នេះជាកំណត់យ៉ាងអាក់បំផុត ។ និមិត្តទឹកនោះ សំដៅយកទឹកមិនហូរ ជ្រួចដាទឹកដាក់នៅក្នុងកន្លែងជ្រៃកឈ្មុះក្តី បឹងសម្រាប់ក្មេងអ្នកស្រែកលេងក្តី រណ្តៅដែលគេដឹកហើយចាក់ទឹកឲ្យពេញក្តី រហូតដល់អណ្តូងស្រះបោក្ខរណីជាដើម ។

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยาวตา สมนฺตา นิมิตฺตา กิตฺติตา ยตฺถ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา ฯเปฯ นิมิตฺเตหิ สีมํ สมฺมเนฺนยฺย สมานสังวาสํ ฯกฺขุเตาสงฺฆสฺส ฯ ฯเปฯ ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยาวตา สมนฺตา นิมิตฺตา กิตฺติตา สงฺฆา ฯเปฯ นิมิตฺเตหิ สีมํ สมฺมนฺนติ สมานสังวาสํ ฯกฺขุเตาสงฺฆสฺส ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฯเปฯ นิมิตฺเตหิ สีมาย สมฺมติ[๑] สมานสังวาสาย ฯกฺขุเตาสงฺฆาย โส ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สีมา สงฺฆเน[๒] ฯเปฯ นิมิตฺเตหิ สมานสังวาสา ฯกฺขุเตาสงฺฆา ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ฯเปฯ ธารเยมหํ ฯ

---

๑ สพฺพตฺถ สมฺมตีติ ทิสฺสติ ฯ ๒ สมฺมตา สงฺฆเน สีมาติ ปาฬิ ยุตฺตตโร ภาเวยฺย ปทตฺโถ กตฺตุ นิปฺโผ ปริปตฺตา ฯปสมฺปยุตฺโต สงฺฆเน ลิงฺคสงฺขฺยามาเนติ ป สมฺมตา สงฺฆเน ลิงฺคสงฺขฺยามาเน วิภาเวน ฉกฺโกสปาฬิยาคตฺตา ป ลิงฺคสงฺขฺยานิ ฯ

ហើយត្រូវឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ទិមិត្រ ទាំង ឡាយដែលសង្ឃកំណត់ហើយដោយដុំវិញមានកំណត់ត្រឹមណា បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតសីមាឲ្យជាទីមានសំវាសស្មើគ្នាមានឧបោសថជាមួយគ្នាដោយទិមិត្រ ទាំង ឡាយនេះ កំណត់ត្រឹមនោះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ទិមិត្រទាំងឡាយដែលសង្ឃកំណត់ហើយដោយដុំវិញមានកំណត់ត្រឹមណា ឥឡូវសង្ឃសន្មតសីមាឲ្យជាទីមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នាដោយទិមិត្រទាំងឡាយនេះ មានកំណត់ត្រឹមនោះ ។ សេចក្តីសន្មតិសីមាឲ្យជាទីមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នាដោយទិមិត្រទាំងឡាយនេះ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សីមាមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា សង្ឃបានសន្មតដោយទិមិត្រទាំងឡាយនេះហើយ ។ ការសន្មតិសីមានោះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[๑๙๕] เตน โข ปน สมเยน ฉฬภิญฺญา ภิกฺขู ภควตา สีมาสมฺมุตึ อนุญฺญาตึ อติมหตึ-ยา สีมาย สมฺมนฺนิตุ๎ จตูยොชนิกาย ปญฺจยොชนิกาย ฉยොชนิกาย ฯ ภิกฺขู อุยොสถคฺคาภิมุขา อาคจฺฉนฺติ ทิสฺวาน ตาติมොกฺขา อาคจฺฉนฺติ ทิฏฺฐมงฺคลิกา อาคจฺฉนฺติ อนฺธกวินฺทา อาคจฺฉนฺติ ฯ ภควาปิ ฯติมตฺตึ อาเวเสสิ ฯ ฉ ภิกฺขู อติมหตึ สีมา สมฺมุนิตฺวา จตูยොชนิกา ปิ ปญฺจยොชนิกา ปิ ฉยොชนิกา ปิ ยา สมฺมุนฺนยึ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ขณฺฑยොชนกมฺ สีมึ สมฺมุนิตุ๎นฺติ ฯ

[๑๙๖] เตน โข ปน สมเยน ฉฬภิญฺญา ภิกฺขู ฉนฺนิวาสึ[๑] สมฺมุนฺนนฺติ ฯ อุยොสถคฺคาภิมุขา อาคจฺฉนฺติ ภิกฺขูปิ วุยฺหนฺติ ปตฺตาปิ วุยฺหนฺติ จีวรานิปิ วุยฺหนฺติ ฯ ภควาปิ ฯติมตฺตึ อาเวเสสิ ฯ ฉ ภิกฺขเว ฉนฺนิวาสึ สีมึ

---

๑ ว. ฉทฺทึวาสึ สีมึ ฯ

(๑๕๕) ก็สมัยนั้นแล พวกเจ้าคฤหัสถ์ชาวกรุงราชคฤห์ ได้ยินว่า พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตสีมาแล้ว ก็สังฆสีมาชั้นเยี่ยมใหญ่กว้างประมาณ ๔ โยชน์บ้าง ๕ โยชน์บ้าง ๖ โยชน์บ้าง ฯ ภิกษุทั้งหลายได้ไปสู่อุโบสถ ในที่ประชุมสงฆ์ ครั้นไปถึงแล้วได้นั่งในที่ไกลเกินไป ครั้นนั่งแล้วในที่ไกลเกินไป ก็ได้ฟังปาติโมกข์ ครั้นฟังปาติโมกข์แล้ว ก็ได้ไปสู่วิหารในที่ไกลเกินไป ครั้นไปสู่วิหารในที่ไกลเกินไปแล้ว ก็ได้ทำอุโบสถกรรมในที่ไกลเกินไป ครั้นทำอุโบสถกรรมในที่ไกลเกินไปแล้ว ก็ได้ทำปวารณาในที่ไกลเกินไป ภิกษุทั้งหลายได้ทำกรรมอันไม่เป็นประโยชน์ ไม่ได้ทำกรรมอันเป็นประโยชน์ ได้ทำกรรมอันไม่ควร ไม่ได้ทำกรรมอันควร ได้ทำกรรมอันไม่ชอบ ไม่ได้ทำกรรมอันชอบ ได้ทำกรรมอันไม่ดี ไม่ได้ทำกรรมอันดี ได้ทำกรรมอันไม่ประเสริฐ ไม่ได้ทำกรรมอันประเสริฐ ได้ทำกรรมอันไม่ควรทำ ไม่ได้ทำกรรมอันควรทำ ได้ทำกรรมอันไม่ควรทำ ไม่ได้ทำกรรมอันควรทำ ได้ทำกรรมอันไม่ชอบ ไม่ได้ทำกรรมอันชอบ ได้ทำกรรมอันไม่ดี ไม่ได้ทำกรรมอันดี ได้ทำกรรมอันไม่ประเสริฐ ไม่ได้ทำกรรมอันประเสริฐ

สมฺมฺฌิตญฺหิ ยโต สมฺมฺเนยฺย อาปตฺตึ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ยตฺถสฺส ฉายาย ฉายาสตฺถุ
ปาทปริมณฺฑลมฺปิ สมฺมฺฌิตฺตุนฺติ ฯ

(๑๙๗) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อนุปริเวณิยํ ชาตึ
ปุจฺฉิตฺวา อาสนานิ ปญฺญาเปนฺติ ฯ อาคนฺตุกา ภิกฺขู น
ชานนฺติ กตฺถ ปุ(๑) อชฺช ปุจฺฉาสฺ-
ถา กตริยึ สฺวาตีติ ฯ ภควาเตา ปฏิกฺกมิตฺวา อาเวเฐสุ ฯ
น ภิกฺขเว อนุปริเวณิยา ชาตึ ปุจฺฉิตพฺพา
อาสนานิ ปญฺญาเปตพฺพานิ โย ปุจฺฉิสฺสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ปุจฺฉาสชาตานิ สมฺมฺฌิตฺวา ปุจฺฉาสมา
ปาเฏ ยถา สเชฺช อาคจฺฉนฺติ วิหารา ปิ อฑฺฒโยคา
ปิ ปาสาทา ปิ หมฺมิยา ปิ คุหา ปิ ฯ ฯเปฯ ปญฺญตฺตานิ ภิกฺขเว
สมฺมฺฌิตพฺพานิ ฯ ตฺวาเตน ภิกฺขุนา ปฏิลาเตน สเชฺช
ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สเชฺช ยทิ สงฺฆสฺส
ปตฺตกลฺลา สเชฺช สนฺถมฺภึ วิหารา ปุจฺฉาสชาตานิ
สมฺมฺเนยฺย ฯ ฯลฯ ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต

๑ อยํ สทฺโท อติเรกา วิย ทิสฺสติ ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសង្ឃឹណាមានទូកទៅមកជានិច្ច មានស្ពានតាំងនៅជានិច្ច តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតសង្ឃឹមានសភាពយ៉ាងនោះជានទីប្បាសីមាបាន ។

(๑๙๗) ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសំដែងនូវប្បាតិមោក្ខរាល់ៗបរិវេណដោយមិនបានកំណត់ទី ។ ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកៈមិនដឹងថា ថ្ងៃនេះសង្ឃនឹងធ្វើឧបោសថក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងនូវប្បាតិមោក្ខរាល់ ។ បរិវេណដោយមិនបានកំណត់ទីទេ ភិក្ខុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវការទីណាគឺវិហារក្តី អឌ្ឍយោគក្តី ប្រាសាទវែងក្តី ប្រាសាទដម្បូលត្រងិលក្តី គុហាក្តី តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសន្មតទីនោះជាកន្លែងឧបោសថហើយធ្វើឧបោសថចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាភិក្ខុត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ គឺភិក្ខុឆ្វាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតលំនៅឈ្មោះនេះជាកន្លែងឧបោសថ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន

สเงฺฆ สเงฺฆ ฯตฺตฺถาปิ วิหารํ ทเทยฺยาถาติ
สมฺมุขตฺเถ ฯ ยสฺสายสฺมาโต ขมติ ฯตฺตฺถาปิสฺส
วิหารสฺส ทานสฺส สมฺมติ โส ตุณฺหสฺส
ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมโต
สเงฺฆน ฯตฺตฺถาปิ วิหาโร ทาตพฺโพติ ฯ ขมติ
สเงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหีติ ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ

(๑๙๘) เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ
อาวาเส ทฺเว ทานานิ ปฏิกฺขิตฺตานิ โหนฺติ ฯ
ภิกฺขู ทุกยตฺถ สนฺถเวปิ ฯ ทานปิ ปฏิกฺขิปนฺติ ฯ
ภิกฺขาจริยมฺปิ ฯ ทานปิ ปฏิกฺขิปนฺติ ฯ ภควาโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ ฯ น ภิกฺเขเว เอกสฺมึ อาวาเส
ทฺเว ทานานิ ปฏิกฺขิตฺตานิ สมฺมนฺเนยฺย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺเขเว เอกํ สมฺ-
ภาคิยา เอกตฺถ ทานสฺส ปฏิกฺขิปิตุนฺติ ฯ เอวญฺหิ ปน ภิกฺเขเว
สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ ญตฺตินา ภิกฺขุนา ปฐมเตน สเงฺฆ
ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆ ยทิ สเงฺฆสฺส

សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវសង្ឃសន្មតលំនៅឈ្មោះនេះជាភេង
ទុចោសថ ។ ការសន្មតលំនៅឈ្មោះនេះជាភេងទុចោសថ គាប់ចិត្តដល់
លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគួរស្ងៀម មិនគាប់
ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយ
ទៀត ។ លំនៅឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតជាភេងទុចោសថហើយ ។
ការសន្មតនោះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំ
ទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(១៥៨) ក៏សម័យនោះឯង សង្ឃសន្មតភេងទុចោសថពីរ ក្នុង
អាវាសមួយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងភេងទុចោសថទាំងពីរដោយគិត
ថា សង្ឃធ្វើទុចោសថក្នុងភេងទុចោសថនេះ សង្ឃធ្វើទុចោសថក្នុងភេង
ទុចោសថនេះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវសន្មត
ភេងទុចោសថពីរ ក្នុងអាវាសមួយទេ កិក្ខុណាសន្មត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដកភេងទុចោសថមួយចេញ
ហើយធ្វើទុចោសថក្នុងភេងទុចោសថមួយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុត្រូវ
ដកយ៉ាងនេះ គឺកិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្តត់កម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃ

បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ឧបោសថាគារំ សម្មហនេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ឧបោសថាគារំ សម្មហតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ឧបោសថាគារស្ស សម្មុក្ការតោ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ឧក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មហិតំ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមំ ឧបោសថាគារំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(๑๙๙) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ អតិទុច្ចកំ ឧបោសថាគារំ សម្ភតំ ហោតិ ។ តទហុបោសថេ មហាភិក្ខុសង្ឃោ សន្និបតិតោ ហោតិ ។ ភិក្ខូ អសម្មតាយ ភូមិយា ឯសិដ្ឋា ចាតិមោក្ខំ អស្សោសុំ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កតរា នុ ខោ បញ្ញត្តំ ឧបោសថាគារំ សម្ភដ្ឋា ឧបោសថាគារន្តិ មយញ្ហម្ហ អសម្មតាយ ភូមិយា ឯសិដ្ឋា ចាតិមោក្ខំ អស្សុម្ហា[1] កតោ នុ ខោ អម្ហាកំ ឧបោសថោ អកតោ នុ ខោតិ ។ កតរតោ ឯតមត្ថំ

---

๑ ម. អស្សោសុម្ហ ។

ហើយ គួរសង្ឃដកពាក្យឧបោសថឈ្មោះនេះចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវសង្ឃដកពាក្យឧបោសថឈ្មោះនេះ ។ ការដកពាក្យឧបោសថឈ្មោះនេះគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគួរស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគួរនិយាយឡើង ។ ពាក្យឧបោសថឈ្មោះនេះសង្ឃបានដកហើយ ។ ការដកពាក្យឧបោសថនេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការៈស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(១៩៩) ក៏សម័យនោះឯង សង្ឃសន្មតពាក្យឧបោសថតូចពេកកន្លះអាវាសមួយ ។ ឧបោសថក្នុងថ្ងៃនោះមានភិក្ខុសង្ឃច្រើនប្រជុំគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយអង្គុយលើទីដែលសង្ឃមិនបានសន្មតហើយស្តាប់បាតិមោក្ខ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយថា ភិក្ខុត្រូវសន្មតពាក្យឧបោសថហើយសឹមធ្វើឧបោសថ ក៏យើងទាំងឡាយអង្គុយលើទីដែលសង្ឃមិនបានសន្មតហើយស្តាប់បាតិ-មោក្ខ ឧបោសថឈ្មោះថាយើងបានធ្វើឬមិនបានធ្វើទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ

อาโรเจสุ ๆ สมฺมาสมฺพุทฺโธ ปน ภิกฺขเว ภูมิยา นิสินฺโน
อสมฺมาสมฺพุทฺโธ ปน ยาโน ตาทิโมว สุณาติ กาโล
อสฺส ฆโรสโทติ เตนหิ ภิกฺขเว สเชฺ้ช ยาวมหาฉทฺทนา
ฆโรสชฺชมุขา(๑) อาคจฺฉตุ ตาวมหาฉทฺทนา ฆโรสชฺชมุขา
สมฺปฏฺฐนฺตุ ๆ ฯเปฯ ปน ภิกฺขเว สมฺปฏิจฺฉึ ๆ ปฐมํ
นิมิตฺตา กิเตฺตสฺยา นิมิตฺเต กิเตฺตสฺยา ฆฏเฺฏน ภิกฺขุนา
ปฏิพลเรน สเชฺ้ช ฆาเปตพฺเพ สุณาตุ เม ภนฺเต
สเชฺ้ช ยาวตา สมฺปา นิมิตฺตา กิตฺติตา ยทิ
สชฺฌสฺส ปตฺตกลฺลํ สเชฺ้ช ฯเปฯ นิมิเตฺตหิ ฆโร-
สชฺชมุขา สมฺปเฏยฺย ๆ ฯลฯ ฆาเปตพฺพา ๆ สุณาตุ เม
ภนฺเต สเชฺ้ช ยาวตา สมฺปา นิมิตฺตา กิตฺติตา สเชฺ้ช
ฯเปฯ นิมิเตฺตหิ ฆโรสชฺชมุขา สมฺปฏิจฺฉติ ๆ ยสฺสา-
ยสฺสาโต ขมติ ฯเปฯ นิมิเตฺตหิ ฆโรสชฺชมุขสฺส
สมฺปฏิจฺฉนา สาธุ ตุณฺหิยา อสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส

---

๑ ฉ. ม. ปมุขา ๆ

ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអង្គុយលើទីដែលសង្ឃសន្មតហើយក្តី មិនបានសន្មតក្តី ស្តាប់ចាតិមោក្ខកថាទីណា ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាបានធ្វើឧបោសថកថាទីនោះហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃត្រូវការរៀបឧបោសថ(១)ដំបាត្រឹមណា ចូរសន្មតរៀបឧបោសថដំបាត្រឹមនោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវកំណត់និមិត្តទាំងឡាយជាមុន ។ ភិក្ខុដែលធ្វើសប្បតិភាល លុះកំណត់និមិត្តទាំងឡាយហើយ ត្រូវឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ និមិត្តទាំងឡាយសង្ឃកំណត់ហើយដោយដុំវិញ្ញត្តិមណា បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតរៀបឧបោសថដោយនិមិត្តទាំងឡាយនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ និមិត្តទាំងឡាយដែលសង្ឃកំណត់ហើយដោយដុំវិញ្ញត្តិមណា ឥឡូវសង្ឃសន្មតរៀបឧបោសថដោយនិមិត្តទាំងឡាយនេះ ។ ការសន្មតរៀបឧបោសថដោយនិមិត្តទាំងឡាយនេះ គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុ

---

១ ពោងឧបោសថដែលសន្មតហើយមុននោះនៅតួច ហើយត្រូវការតម្រៀងចែមឲ្យធំទៀតបាន ។

ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สเจฺฉน ฆเรหิ ฉิมิตฺเตหิ
ภิกฺขเวหิ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ
เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ

[๑๖๐] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ
อาวาเส ตทหุโปสเถ ฉวกา ภิกฺขู ปาฬิมตฺตํ
สชฺเฌปิตฺวา ฉ ตาว เวรา อาคจฺฉนฺติ ปกฺกมึสุ ฯ
ภิกฺขู เอวมาหํสุ ฯ กิจฺฉกาโล อโหสิ ฯ กถาวตา นุ
โข ภิกฺขเวหิ ปาฬิมตฺตํ สชฺเฌปิตพฺพนฺติ ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเวหิ ตทหุโปสเถ
เวรเวหิ ภิกฺขูหิ ปาฬิมตฺตํ สชฺเฌปิตพฺพนฺติ ฯ

[๑๖๑] เตน โข ปน สมเยน ภควโต สมฺพ-
หุลา อาวาสา สมานสีมา โหนฺติ ฯ ตตฺถ ภิกฺขู
ภินฺทนฺติ อุโปสถกมฺมานิ อาวาเส ภิกฺขู เอวมาหํสุ กเรยฺยาถ อุโปสถกมฺมานิ
อาวาเส ภิกฺขู เอวมาหํสุ กเรยฺยาถ ฯ กถาวตา นุ โข
อาวาเส ภิกฺขเวหิ สมฺพหุลา อาวาสา
สมานสีมา โหนฺติ ตตฺถ ภิกฺขู ภินฺทนฺติ อุโปสถกมฺมานิ อาวาเส
ภิกฺขู เอวมาหํสุ กเรยฺยาถ อุโปสถกมฺมานิ อาวาเส ภิกฺขู เอวมาหํสุ

อัฏฐังนั้นแล ๆ สงฆ์สวดประกาศอุโบสถด้วยญัตติจตุตถกรรมนี้แล ๆ การสวดประกาศอุโบสถนั้นชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่งอยู่ ๆ ข้าพเจ้าทรงจำเรื่องนี้ไว้ด้วยอาการนิ่งอย่างนี้แล ๆ

[๑๖๐] ก็สมัยนั้นแล ภิกษุอาพาธรูปหนึ่ง ภิกษุทั้งหลายประชุมกันก่อน ในวันที่ทำอุโบสถนั้นแล้วจึงเข้าไปเยี่ยมถึงที่อยู่ ครั้นแล้วได้กล่าวกะภิกษุอาพาธนั้นดังนี้ว่า ท่านผู้มีอายุ ท่านพอจะอดทนได้หรือ ท่านพอจะให้เป็นไปได้หรือ ทุกขเวทนาของท่านไม่กำเริบหรือ ไม่เพิ่มขึ้นหรือ ภิกษุอาพาธนั้นตอบว่า ท่านผู้มีอายุ ข้าพเจ้าพอจะอดทนได้ ข้าพเจ้าพอจะให้เป็นไปได้ ทุกขเวทนาของข้าพเจ้าไม่กำเริบ ไม่เพิ่มขึ้น ข้าพเจ้าคิดว่าจักมา ข้าพเจ้าคิดว่าจักมาดังนี้ ๆ ครั้นแล้วได้ลุกขึ้นจากอาสนะหลีกไป ภิกษุทั้งหลายได้ทำอุโบสถแล้วในเวลาที่ภิกษุอาพาธนั้นมาถึง ๆ

[๑๖๑] ก็สมัยนั้นแล ในกรุงราชคฤห์มีอาวาสมากแห่งมีสีมาเสมอกัน (มีสีมาเดียว) ๆ ภิกษุทั้งหลายในอาวาสทั้งนั้นต่างก็กล่าวกันว่า ขอสงฆ์จงทำอุโบสถในอาวาสของเราเถิด ขอสงฆ์จงทำอุโบสถในอาวาสของเราเถิด ๆ ภิกษุทั้งหลายได้กราบทูลความข้อนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ๆ พระองค์ได้ตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ก็ในกรุงราชคฤห์นี้มีอาวาสมากแห่ง มีสีมาเสมอกัน ภิกษุทั้งหลายในอาวาสทั้งนั้นต่างก็กล่าวกันว่า ขอสงฆ์จงทำอุโบสถในอาวาสของเราเถิด ขอสงฆ์จงทำ

กาเรยฺยาสิ เตปาหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ สทฺธึเยว ปกฺกมิตุนฺติ สทฺธิวิหาริกา ฉนฺทาปิตาปิ น ปกฺกมนฺติ ภิกฺขู วิหารเมว ปกฺกมนฺติ สทฺธิวิหาริกา ฉนฺทาปิตาปิ น ปกฺกมนฺติ อาจริยา ฉนฺทาปิตาปิ น ปกฺกมนฺติ อาจริยา ยาว กาเรยฺยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๖๒) เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา มหากสฺสโป อนฺตรวาสกา ภณฺฑกมฺปิ อาจริยฏฺ ฐาเน นิสีทาเปตฺวา อนฺตรฆรเก นหายิตฺวา ปจฺฉา ปจฺฉาภตฺต

ឧបោសថក្នុងអាវាសយើងវិញ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ត្រូវកិកុទាំងឡាយ
ទាំងអស់នោះប្រជុំធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា តែថាកិកុជាថេរៈនៅក្នុងទីណា
ត្រូវសង្ឃប្រជុំគ្នាធ្វើឧបោសថក្នុងទីនោះ មិនត្រូវសង្ឃធ្វើឧបោសថជាពួក
ឡើយ កិកុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๖๒) សម័យនោះឯង ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុចេញពីស្រុក
ឈ្មោះអន្ធកវិន្ទមកកាន់ឧបោសថក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ឆ្ងល់ស្ទឹងពាក់កណ្តាលផ្លូវ
ត្រូវទឹកកួចទៅបន្តិច ចីវរទាំងឡាយរបស់លោកក៏ទទឹកអស់ ។ កិកុទាំង
ឡាយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុថា នែអាវុ-
សោ ហេតុអ្វីក៏ចីវររបស់អ្នកទទឹកអស់ ។ ព្រះមហាកស្សបនិយាយថា ម្នាល
អាវុសោ ខ្ញុំចេញពីស្រុកឈ្មោះអន្ធកវិន្ទមកកាន់ឧបោសថក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
នេះ ឆ្ងល់ស្ទឹងក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវ ត្រូវទឹកកួចទៅបន្តិច ហេតុនោះចីវរទាំង
ឡាយរបស់ខ្ញុំទទឹកអស់ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ សីមា
ណាមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា ដែលសង្ឃសន្មតហើយ

อภิปฺปาสํ สมฺปฏฺฐยุ ฯ ฆาฏา ปน ภิกฺขเว สมฺปฏิจฺฉนฺติ ฯ
ฆาฏาน ภิกฺขูนา ปฏิฆาเตน สเงฺฆ ภิชฺเชยฺย สุ-
ณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆ ยทิ สา สเงฺฆน สีมา
สมฺมตา สมานสํวาสา ฯเปฯ วิหารเวติ ยทิ สเงฺฆน สีมา
สมฺมตา สมานสํวาสา ฯเปฯ สเงฺฆ สีมาย ฉนฺทปาริสุทฺธึ
ทาตุ ฯเปฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆ
ยา สา สเงฺฆน สีมา สมฺมตา สมานสํวาสา
ฯเปฯ สเงฺฆ สีมาย ฉนฺทปาริสุทฺธึ เทติ ฯเปฯ อภิปฺปาสมฺมติ
สมฺปฏฺฐติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฯเปฯ สีมาย
ติจีวรเวป อภิปฺปาสสฺส[๑] สมฺมติ เสา ตุณฺหสฺส ยสฺส
นกฺขมติ เสา ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สา สีมา สเงฺฆน
ติจีวรเวป อภิปฺปาเสา[๒] ขมติ สเงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ
เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ เตน ขเณ ปน สมเยน
ภิกฺขู ภควตา ติจีวรเวป อภิปฺปาสสมฺมตึ อนุญฺญาตาติ

---

๑ สพฺพตฺถ ติจีวรเวป อภิปฺปาสายาติ ทิสฺสติ ฯ ๒ สพฺพตฺถ ติจีวรเวป อภิปฺปาสาติ ทิสฺสติ ฯ
วิกปฺปทีปนตฺถํ ๑ วิเสสนํ ตสฺส ติจีวรเวป อภิปฺปาสสฺสาติ ๒ ติจีวรเวป อภิปฺปาเสาติ ๓
ยุตฺตตรา สมฺมาเ สเงฺฆน ภตฺตคฺคาทีสุ วิหาเร ฉอสปิฏฺฐาการตฺถิ เหตุ ลิงฺคสฺสนํ ฯ

ឲ្យសង្ឃសន្មតសីមានោះឲ្យជាតិចីវរវិប្បវាសសីមាចុះ[๑] ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុដែលធ្លាស់ប្រតិពលឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សីមាណាដែលសង្ឃសន្មតហើយឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតសីមានោះឲ្យជាតិចីវរវិប្បវាសសីមា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សីមាឯណាដែលសង្ឃសន្មតឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា ឥឡូវសង្ឃសន្មតសីមានោះឲ្យជាតិចីវរវិប្បវាសសីមា ។ ការសន្មតិសីមានេះឲ្យជាតិចីវរវិប្បវាសសីមាគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ សង្ឃសន្មតសីមានោះឲ្យជាតិចីវរវិប្បវាសសីមាហើយ ការសន្មតិនោះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការៈស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងថា ការសន្មតិនូវតិចីវរវិប្បវាសសីមាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ

---

๑ ភិក្ខុនៅក្នុងខេត្តសីមាបែបនេះ ទុកដាក់នៅជ្រាសចាកត្រៃចីវរ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិព្រោះជ្រាសចាកត្រៃចីវរ ។

อนฺตรายเร จีวรานิ[๑] นิกฺขิปิตพฺพานิ ฯ ตานิ จีวรานิ ฉสฺสุ ฐาเนสุ นิกฺขิปิตพฺพานิ ฉตฺถา ทุพฺภเรนาปิ ขฬงฺเคนาปิ ฯ ภิกฺขู ทุโตฺวลา เปาหิตฺวา ลูขจีวรา ฯ ภิกฺขู ฆรามาปาสุ ภิสฺสา ตุมฺเห อาวุโสทุโตฺวลา ลูขจีวรานิ ฯ สเจ มยํ อาวุโส ภควตา ตาทิเส เร อาปตฺติสมฺมุตา อนุญฺญาตานิ อนฺตรายเร จีวรานิ นิกฺขิปิตฺวา ตานิ จีวรานิ นฏฺฐานิปิ นฏฺฐานิปิ ทุพฺภเรนาปิ ขายิตานิ เตน มยํ ทุโตฺวลา ลูขจีวรานิ ฯ ภควาเตา ฆตมตฺตํ อาเภเตสุ ฯ ยา สา ภิกฺขเว สเงฺฆน สีมา สมฺมตา สมานสังวาสา ฆกฺกุเตาสถา สเงฺฆา ตาทิเส สีมาย ตาทิเส จีวรเร อาปตฺติสมฺมุตฺยา สมฺมนฺนิตุ ปเตฺต ตามยฺหา ตามยฺหปตฺตาหยฺหา ฯ ฆรามฺหา ปน ภิกฺขเว สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ ฆรามฺหา ภิกฺขุนา ปติฆเรน สเงฺฆา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆา ยา สา สเงฺฆน สีมา สมฺมตา สมานสังวาสา ฆกฺกุเตาสถา

---

๑ ติจีวรานีติปิ ฉหิ ฯ

ក៏ទុកចីវរទាំងឡាយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ចីវរទាំងឡាយនោះវិនាសទៅខ្លះ ត្រូវកណ្តើរនេះខ្លះ ត្រូវកណ្តុរទាំងឡាយកាត់ខ្លះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយមានសម្ពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ។ កិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកទាំងឡាយមានសម្ពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះនិយាយថា នែអាវុសោ យើងទាំងឡាយដឹងថា ការសន្មតនូវតិចីវរវិប្បវាសសីមាព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាតហើយ ក៏ទុកចីវរទាំងឡាយក្នុងចន្លោះផ្ទះនេះ ចីវរទាំងឡាយនោះជាត់ទៅខ្លះ ត្រូវកណ្តើរនេះខ្លះ ត្រូវកណ្តុរទាំងឡាយកាត់ខ្លះ ហេតុនោះទើបយើងមានសម្ពត់អាក្រក់ មានចីវរសៅហ្មង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សីមាណាដែលសង្ឃសន្មត ឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា ឲ្យមានឧបោសថជាមួយគ្នា ចូរសង្ឃសន្មតសីមានោះឲ្យជាតិចីវរវិប្បវាសសីមាចុះ លើកទុកតែស្រុកនឹងឧបចារៈរបស់ស្រុកចេញ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯសីមានោះត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវកិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សីមាណាដែលសង្ឃសន្មតឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា

ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา ตสฺส สีมํ ตินฺนวเสน อาชญฺญกสฺส สมฺมชฺชเนยฺย ปเทสา คามกฺเขตฺตาทโย ฯ ฯลฯ ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยทิ สา สงฺฆสฺส สีมา สมฺมตา สมานสังวาสา ฯเปฯ สงฺฆา ตสฺส สีมสฺส ตินฺนวเสน อาชญฺญกสฺส สมฺมชฺชนตฺถาย ปเทสา คามกฺเขตฺตาทโย ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฯเปฯ ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สา สีมา สงฺฆสฺส[๑] ตินฺนวเสน อาชญฺญกสฺส ปเทสา คามกฺเขตฺตาทโย ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ

(๑๖๓) สีมํ ภิกฺขเว สมฺมนฺเนน ปฐมํ สมานสังวาสกา สีมา[๒] สมฺมนฺนิตพฺพา ปจฺฉา ตินฺนวเสน อาชญฺญกสฺส

---

๑ สมฺมตา สา สงฺฆสฺส สีมา ตินฺนวเสน อาชญฺญกสฺส ฯ ๒ สมานสังวาสกสีมาติปิ ปาโฐ ฯ ปฐมํ สีมา สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ

បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតសីមានោះឲ្យ
ជាតិចីវរាវិប្បវាសសីមា លើកទុកតែស្រុកនិងឧបចារៈរបស់ស្រុកចេញ ។
នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ។ សីមា
ណាដែលសង្ឃសន្មត ឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា
ឥឡូវសង្ឃសន្មតសីមានោះឲ្យជាតិចីវរាវិប្បវាសសីមា លើកទុកតែស្រុក
និងឧបចារៈរបស់ស្រុកចេញ ។ ការសន្មតិសីមានេះឲ្យជាតិចីវរាវិប្បវាស-
សីមា លើកទុកតែស្រុកនិងឧបចារៈរបស់ស្រុកចេញ គាប់ចិត្តដល់លោក
ដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់
លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។
សង្ឃបានសន្មតសីមានេះឲ្យជាតិចីវរាវិប្បវាសសីមា លើកទុកតែស្រុកនិង
ឧបចារៈរបស់ស្រុកចេញហើយ ។ ការសន្មតិនោះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុ
នោះ ទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀម
នៅយ៉ាងនេះ ។

(១៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលភិក្ខុនឹងសន្មតសីមា ត្រូវ
សន្មតសមានសំវាសសីមា[1]ជាមុន សឹមសន្មតតិចីវរាវិប្បវាសសីមា[2]ជា

---

១ សីមាដែលមានសំវាសស្មើគ្នា គឺសីមាដែលសង្ឃត្រូវតែធ្វើសង្ឃកម្មដោយព្រមព្រៀងគ្នា
បែកគ្នាមិនបាន ។ ២ សីមាដែលភិក្ខុនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរបាន ។

សម្មដ្ឋិតញ្ហេ ។ សីមំ កិត្តេវ សម្ភហនន្តេន បមាំ តិចីវរេន អវិប្បវាសោ សម្ភហន្តញ្ហេ បច្ចា សមានសំ-វាសា សីមា[๑] សម្ភហន្តញ្ហ ។ ឯវញ្ហេ បន កិត្តេវ តិចីវរេន អវិប្បវាសោ សម្ភហន្តញ្ហេ ។ ញ្យត្តេន កិត្តេនា បដិពលេន សង្ឃេ ញ្ញាបេតញ្ហេ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃេ យោ សោ សង្ឃេន តិចីវរេន អវិប្បវាសោ សម្មតោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃេ តំ តិចីវរេន អវិប្បវាសំ សម្ភហនេយ្យ ។ ឯសា ញ្ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃេ យោ សោ សង្ឃេន តិចីវរេន អវិប្ប-វាសោ សម្មតោ សង្ឃេ តំ តិចីវរេន អវិប្បវាសំ សម្ភ-ហនតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥតស្ស តិចីវរេន អវិប្បវាសស្ស សម្មុញ្ហាតោ សោ ភុល្លាស្ស យស្ស ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្ភហាតោ សោ សង្ឃេន តិចីវរេន អវិប្បវាសោ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា ភុល្លាី ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។ ឯវញ្ហេ បន កិត្តេវ សមានសំវាសា[๒] សីមា សម្ភហន្តញ្ហ ។ ញ្យត្តេន

---

๑ បច្ចា សីមា សម្ភហន្តញ្ហ ។ ๒ ឱ. ចោត្តកេសុ ន ទិស្សតាយំ បាឋោ ។

ខាងក្រោយ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលភិក្ខុនឹងដកសីមា ត្រូវដកតិចីវរាវិប្បវាសសីមាជាមុន សីមដកសមានសំវាសសីមាជាខាងក្រោយ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯតិចីវរាវិប្បវាសសីមា ត្រូវភិក្ខុដកយ៉ាងនេះ ฯ ភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ តិចីវរាវិប្បវាសសីមាណា ដែលសង្ឃសន្មតហើយ បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវដកតិចីវរាវិប្បវាសសីមានោះចេញ ฯ នេះជាញត្តិ ฯ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ តិចីវរាវិប្បវាសសីមាណាដែលសង្ឃសន្មតហើយ ឥឡូវសង្ឃដកតិចីវរាវិប្បវាសសីមានោះចេញ ฯ ការដកនូវតិចីវរាវិប្បវាសសីមានេះ គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ฯ តិចីវរាវិប្បវាសសីមានោះសង្ឃបានដកហើយ ฯ ការដកនូវតិចីវរាវិប្បវាសសីមានោះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ฯ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសមានសំវាសសីមាត្រូវភិក្ខុដកយ៉ាងនេះ ฯ ភិក្ខុដែលឆ្ងាស

ภิกฺขูนา ปฏิเลเขน สเงฺฆา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆา ยทิ สา สเงฺฆน สีมา สมฺมตา สมานสํวาสา เอกูโปสถา ยทิ สเงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สเงฺฆา ตํ สีมํ สมฺมเนยฺย ฯ เอสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆา ยา สา สเงฺฆน สีมา สมฺมตา สมานสํวาสา เอกูโปสถา สเงฺฆา ตํ สีมํ สมฺมนฺติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ เอตาสฺส สีมาย สมานสํวาสาย เอกูโปสถาย สมุคฺคฺยาโต โส ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สา สีมา สเงฺฆน สมานสํวาสา เอกูโปสถา ฯ ขมติ สเงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ(๑) ฯ

---

๑ สพฺเพหิเปตฺถเกสุ ลฺวาทิสาเยวายํ กมฺมวาจา อาคตา ฯ สา ปน ญตฺติ เอว อตฺถโต ทฏฺฐพฺพา ฯ ตตฺถ เหฏฺฐา สมานสํวาสา เอกูโปสถาติ ปเทหิ สเห สีมาสีมสฺส ปเทหิ วิเสสนํ สเงฺฆา ตํ สีมํ สมฺมเนยฺยาติ ปน สเงฺฆา ตํ สีมํ สมฺมเนติ ปน วิปเรตเสสนิสฺสิตตฺตา สเงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลนฺติ ปน สมฺมตา สา... เอกูโปสถาติ ปน วิปเรเกสุ อตฺถโยเกสุ สิยา ฯ วิภาเคน ตเหตพฺพํ ฯ อญฺญกมฺมวาเยสุ ปเนตฺถ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆา ยา สา สเงฺฆน สีมา สมฺมตา สมาน-

ប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សីមាណាដែលសង្ឃសន្មត ឲ្យជាសមានសំវាសសីមា ឲ្យមានឧបោសថជាមួយគ្នាហើយ បើសម្តីកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃដកសីមានោះចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សីមាណាដែលសង្ឃសន្មត ឲ្យជាសមានសំវាសសីមាឲ្យមានឧបោសថជាមួយគ្នាហើយ ឥឡូវសង្ឃដកសីមានោះចេញ ។ ការដកសីមាដែលមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នានេះ គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា គួរលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ សង្ឃដកសីមាដែលមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នានោះហើយ ។ ការដកសមានសំវាសសីមានោះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[๑๖๔] อสมฺภินฺนาย ภิกฺขเว สีมาย อสมฺภินฺนา
ยํ ตามํ วา ติตมํ วา อุปนิสฺสาย วิหรติ ยา ตสฺส
ตามสฺส วา ตามสีมา ติตมสฺส วา ติตมสีมา
อยํ ตตฺถ สมานสංวาสา ปกฺโกสถาติ ฯ อตามเกน
เจ ภิกฺขเว อรญฺเญ สมนฺตา สตฺตภนฺตรา อยํ ตตฺถ
สมานสංวาสา ปกฺโกสถาติ ฯ สพฺพา ภิกฺขเว ทิสา
อสีมา สพฺเพ สมุทฺทา อสีมา สพฺเพ ชาตสฺสเร
อสีเม ฯ ทิยา วา ภิกฺขเว สมุทฺทา วา ชาตสฺสเรน
วา ยํ มชฺฌิมสฺส ปุริสสฺส สมนฺตา อุทกุกฺเขปา
อยํ ตตฺถ สมานสංวาสา ปกฺโกสถาติ ฯ

สංวาสา ปกฺโกสถาติ ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา ตตฺถ สีมํ สมฺมเนยฺยุ ฯ ปเ
ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยา สา สงฺฆสฺส สีมา สมฺมตา สมานสංวาสา
ปกฺโกสถาติ สงฺฆา ตตฺถ สีมํ สมฺมนตติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ตติสฺสา สีมาย
สมฺมนฺนนา สา ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สา สงฺฆสฺส
สีมา ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตं ธารยามีติ ฯ

[១៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុចូលទៅអស្រ័យស្រុកណាក្តី និគមណាក្តី ហើយនៅក្នុងសីមាដែលសង្ឃមិនបានសន្មត មិនបានតាំងទុកហើយ សីមាណាដែលជាគាមសីមារបស់ស្រុកនោះក្តី សីមាណាដែលជានិគមសីមារបស់និគមនោះក្តី សីមានេះហៅថាមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា ក្នុងស្រុកឬក្នុងនិគមនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើក្នុងវាលព្រៃ មិនមែនស្រុក សីមាដែលកំណត់ ៧ អព្ភន្តរៈ[1]ដោយជុំវិញ សីមានេះហៅថា មានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា ក្នុងវាលព្រៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្នូង[2]ទាំងអស់មិនមែនជាសីមា សមុទ្ទទាំងអស់មិនមែនជាសីមា ជាតស្រះ[3]ទាំងអស់មិនមែនជាសីមា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកណាដែលបុគ្គលកំណត់ ដោយសាចទឹករបស់មជ្ឈិមបុរសដោយជុំវិញក្នុងស្នូងក្តី ក្នុងសមុទ្ទក្តី ក្នុងជាតស្រះក្តី ទឹកនេះហៅថាមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា ក្នុងទឹកមានស្នូងជាដើមនោះ ។

---

១ (អដ្ឋកថា) ១ អព្ភន្តរៈមានប្រមាណ ២៨ ហត្ថ ។ ២ ស្រះដែលកើតឯងមិនមានអ្នកណាជីក ជាទីទូងស្រោចទឹកហូរមកពេញឯង ។ ៣ ត្រង់ជាឡឺយ៉ា នទី ប្រែថាស្នូងក៏បាន ទន្លេក៏បាន ។

(๑๖๕) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สีมาย สีมํ สมฺภินฺทนฺติ ฯ มนุสฺสา ปกฺกมนฺติปิ อาคจฺฉนฺติปิ ฯ เยสํ ภิกฺขเว สีมา ปมฺมา สมฺมตา เตสํ ตํ กมฺมํ ธมฺมกมฺมं อกุปฺปं ฐานารหนฺ เยสํ ภิกฺขเว สีมา ปญฺญา สมฺมตา เตสํ ตं กมฺมํ อธมฺมกมฺมं กุปฺปं อฏฺฐานารหนฺ น ภิกฺขเว สีมาย สีมา สมฺภินฺทิตพฺพา โย สมฺภินฺเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สีมาย สีมํ อชฺโฌตฺถรนฺติ ฯ มนุสฺสา ปกฺกมนฺติปิ อาคจฺฉนฺติปิ ฯ เยสํ ภิกฺขเว สีมา ปมฺมา สมฺมตา เตสํ ตं กมฺมं

(๑๖๕) ก็สมัยนั้นแล ภิกษุคณะหนึ่งกำหนดเขตสีมาด้วยสีมา ๆ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลความข้อนี้แด่พระผู้มีพระภาค ๆ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สีมาที่ภิกษุทั้งหลายกำหนดแล้วก่อนนั่นแหละ กรรมของสีมานั้น ประกอบด้วยธรรมไม่กำเริบ ควรตั้งอยู่ได้ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สีมาที่ภิกษุทั้งหลายกำหนดภายหลังนั่นแหละ กรรมของสีมานั้น ไม่ประกอบด้วยธรรม ชื่อว่ากรรมกำเริบ ไม่ควรตั้งอยู่ได้ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุไม่พึงกำหนดสีมา[๒] ด้วยสีมา ภิกษุใดกำหนด ภิกษุนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ก็สมัยนั้นแล ภิกษุคณะหนึ่งกำหนดเขตสีมาคร่อมสีมาด้วยสีมา ๆ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลความข้อนี้แด่พระผู้มีพระภาค ๆ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สีมาที่ภิกษุทั้งหลายกำหนดแล้วก่อนนั่นแหละ กรรมของสีมานั้น

๑-๒ อรรถกถาว่า ชื่อว่าภิกษุกำหนดสีมาด้วยสีมา ได้แก่ ภิกษุทำนิมิตสีมาด้วยนิมิตเอง ๑ ชื่อว่าภิกษุกำหนดสีมาคร่อมสีมาด้วยสีมา ได้แก่ ภิกษุทำนิมิตสีมาคร่อมนิมิตสีมาด้วยนิมิตเอง ๑ ชื่อว่าภิกษุกำหนดสีมาด้วยสีมา ได้แก่ ภิกษุทำนิมิตสีมาด้วยนิมิตสีมา ๑ ชื่อว่าภิกษุกำหนดสีมาคร่อมสีมาด้วยสีมา ได้แก่ ภิกษุทำนิมิตสีมาคร่อมนิมิตสีมาด้วยนิมิตสีมา ๑ ชื่อว่าภิกษุกำหนดสีมาด้วยสีมา ได้แก่ ภิกษุทำนิมิตสีมาด้วยนิมิตสีมาบ้าง ทำนิมิตสีมาด้วยนิมิตเองบ้าง ๑ ชื่อว่าภิกษุกำหนดสีมาคร่อมสีมาด้วยสีมา ได้แก่ ภิกษุทำนิมิตสีมาคร่อมนิมิตสีมาด้วยนิมิตสีมาบ้าง ทำนิมิตสีมาคร่อมนิมิตสีมาด้วยนิมิตเองบ้าง

ฉฏฺฐกํ อกุปฺปํ ปาฏิหาริยปกฺขํ ยเมสา ภิกฺขเว ปญฺญา สีมา สมฺมตา เตสํ ตํ กมฺมํ อฉฏฺฐกํ กุปฺปํ อฏฺฐาริยปกฺขํ น ภิกฺขเว สีมาย สีมา อเปฺปตพฺพา โย อเปฺปเตยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว สีมํ สมฺมนฺเนน สีมลกฺขณานิ ปเวตฺวา สีมํ สมฺมนฺนิตุนฺติ ฯ

(๑๖๖) อถโข ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ กตา นุ โข พุทฺเธน ภควตา สีมา สมฺมตา อุทาหุ โน ติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เนฺวเม ภิกฺขเว พุทฺเธน ภควตา ปาตุนฺตสีเมา จ ปญฺญาสีเมา จ สมฺมตา โข ภิกฺขเว เนฺว พุทฺเธน ภควตา สีมา สมฺมตาติ ฯ อถโข ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ กตา นุ โข พุทฺเธน ภควตา สตฺตกมฺมนฺตาติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ จตฺตาริมานิ ภิกฺขเว พุทฺเธน ภควตา สตฺตกมฺมนฺตานิ(๑) อตฺถงฺคเต

---

๑ ฉตฺตคฺคเห ภณมานสิ จตฺตาริ กมฺมนฺตานิ ปาฬิ ภณติ ปตฺตปิ โยตฺตเก ทิสฺสติ ฯ

ប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកម្រើក គួរតាំងនៅបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីមាដែលភិក្ខុទាំងឡាយណាសន្មតជាខាងក្រោយ កម្មនោះរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកម្រើក មិនគួរតាំងនៅបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវគ្របសង្កត់សីមា[1]ដោយសីមាទេ ភិក្ខុណាគ្របសង្កត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុសន្មតសីមា ឲ្យជម្ពល់ទុកនូវសីមន្តរិក[2]ហើយសីមសន្មតសីមា ។

(១៦៦) គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឧបោសថមានប៉ុន្មានយ៉ាងហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបោសថទាំងនេះមានពីរយ៉ាងគឺ ឧបោសថមានកងតិចីតិ ១៤ មួយ ឧបោសថមានកងតិចីតិ ១៥ មួយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបោសថមានតែពីរយ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឧបោសថកម្មមានប៉ុន្មានយ៉ាងហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់មានបន្ទូលថា ឧបោសថកម្មទាំងនេះ

---

១ អដ្ឋកថា ថា ភិក្ខុគ្របសង្កត់ពទ្ធសីមាភិក្ខុដទៃដោយសីមារបស់ខ្លួន គឺបងសីមារបស់ខ្លួនយកពទ្ធសីមារបស់ភិក្ខុដទៃទាំងអស់ក្តី តែមួយកន្លែងក្តី មកទុកខាងក្នុងសីមារបស់ខ្លួន ។ ២ អដ្ឋកថាថា ទីឧបចារៈរបស់សីមា គឺត្រូវសង្ឃទុកទីទំនេរពីសីមាទៅបំនួន ១ ហត្ថក្តី ១ បំអាមក្តី ៤ ផ្នាប់ក្តី ។

ឧបោសថកម្មំ អធម្មេន សមគ្គំ ឧបោសថកម្មំ ធម្មេន វគ្គំ ឧបោសថកម្មំ ធម្មេន សមគ្គំ ឧបោសថកម្មំ ។ អ[ត្ថ កិក្ខវេ យាវតិកា អធម្មេន វគ្គំ ឧបោសថកម្មំ ន កិក្ខវេ ឯវរូបំ ឧបោសថកម្មំ កាតព្ពំ ន ច មយា ឯវរូបំ ឧបោសថកម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ អ[ត្ថ កិក្ខវេ យាវតិកា អធម្មេន ធម្មេន សមគ្គំ ឧបោសថកម្មំ ន កិក្ខវេ ឯវរូបំ ឧបោសថកម្មំ កាតព្ពំ ន ច មយា ឯវរូបំ ឧបោសថកម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ អ[ត្ថ កិក្ខវេ យាវតិកា ធម្មេន វគ្គំ ឧបោសថកម្មំ ន កិក្ខវេ ឯវរូបំ ឧបោសថកម្មំ កាតព្ពំ ន ច មយា ឯវរូបំ ឧបោសថកម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ អ[ត្ថ កិក្ខវេ យាវតិកា ធម្មេន សមគ្គំ ឧបោសថកម្មំ ឯវរូបំ កិក្ខវេ ឧបោសថកម្មំ កាតព្ពំ ឯវរូបំ

មាន๔ គឺឧបោសថកម្មជាពួក មិនត្រូវតាមធម៌๑ ឧបោសថកម្មព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនត្រូវតាមធម៌๑ ឧបោសថកម្មជាពួក តែត្រូវតាមធម៌๑ ឧបោសថកម្មព្រមព្រៀងត្រូវតាមធម៌๑ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំទុំឧបោសថកម្មទាំង๔នោះ ឯឧបោសថកម្មដែលជាពួក មិនត្រូវតាមធម៌ណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអ្នកទាំងឡាយធ្វើឧបោសថកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតមិនអនុញ្ញាតឧបោសថកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំទុំឧបោសថកម្មទាំង๔នោះ ឯឧបោ-សថកម្មដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនត្រូវតាមធម៌ណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអ្នកទាំងឡាយធ្វើឧបោសថកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតមិនអនុញ្ញាតឧបោសថកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំទុំឧបោសថកម្មទាំង๔នោះ ឯឧបោសថកម្មដែលជាពួក តែត្រូវតាមធម៌ណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអ្នកទាំងឡាយធ្វើឧបោសថកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតក៏មិនអនុញ្ញាតឧបោសថកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះឡើយ ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំទុំឧបោសថកម្មទាំង๔នោះ ឯឧបោសថកម្មដែលព្រមព្រៀងគ្នា ត្រូវតាមធម៌ណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវអ្នកទាំងឡាយធ្វើឧបោសថកម្មមាន

มยา ทุเจาสงฺฆกมฺมํ อนุญฺญาตํ ฯ ตสฺมาตีหา ภิกฺขเว ฉหวูปิ ทุเจาสงฺฆกมฺมํ กาตพฺพนฺติ ฯ ฉหวูปิ เว ภิกฺขเว สิกฺขิตพฺพนฺติ ฯ

(๑๖๗) อถโข ภิกฺขูนํ ฉตฺตทุเจาสิ กตา ฯ ทุเจาโข ชาตีมาตุกฺโขสาติ ฯ ภควาเตา ฉตฺตมตฺตุ อาเจเปสุ ฯ ปญฺจเมเ ภิกฺขเว ชาตีมาตุกฺโขสา ฉิฆาฉิ ทุฏฺฐิสิกฺขา อาเสสิ สุเตน สาเวตพฺพุ อยุ ปฐมา ชาตีมาตุกฺโขสา ฯ ฉิฆาฉิ ทุฏฺฐิสิกฺขา จตฺตาริ ชาฆฉิกาฉิ ทุฏฺฐิสิกฺขา อาเสสิ สุเตน สาเวตพฺพุ อยุ ทุติยา ชาตีมาตุกฺโขสา ฯ ฉิฆาฉิ ทุฏฺฐิสิกฺขา จตฺตาริ ชาฆฉิกาฉิ ทุฏฺฐิสิกฺขา เสสา สงฺฆาฉิเสสา ทุฏฺฐิสิกฺขา อาเสสิ สุเตน สาเวตพฺพุ อยุ ตติยา

สกาคยา"ฉ์นេះ តថាគតអនុញ្ញាតនូវោសថកម្មមានសកាគយា"ឆ៍នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះភិក្ខុកងសាសនានេះត្រូវសិក្សាថា យើងនឹងធ្វើនូវោសថកម្មដែលត្រមត្រូវគ្នា ត្រូវតាមធម៌ មានសកាគយា"ឆ៍នេះដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវអ្នកទាំងឡាយសិក្សាយា"ឆ៍នេះឯង ។

[๑๖๗] គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ជាតិមោក្ខុទ្ទេសទាំងឡាយមានប៉ុន្មានយា"ឆ៍ហ្ន៎ + ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជាតិមោក្ខុទ្ទេសទាំងនេះមាន ៥ គឺ ភិក្ខុត្រូវសំដែងនូវនិទានហើយសូត្រនូវខុទ្ទេសដ៏សេសសល់ដោយសុតបទ[1] នេះជាជាតិមោក្ខុទ្ទេសទី ๑ ។ ត្រូវភិក្ខុសំដែងនូវនិទានហើយសំដែងនូវបាឋដ៏ក ទាំង ๔ ហើយសូត្រខុទ្ទេសដែលសេសសល់ដោយសុតបទ នេះជាជាតិមោក្ខុទ្ទេសទី ๒ ។ ត្រូវភិក្ខុសំដែងនូវនិទានហើយសំដែងនូវបាឋដ៏ក ๔ សំដែងនូវសង្ឃាទិសេស ๑๓ ហើយសូត្រនូវខុទ្ទេសដែលសេសសល់ដោយ

---

๑ អដ្ឋកថា ថា កាលបើសំដែងនិទានចប់ហើយ មិនបានសូត្រសិក្ខាបទដោយពិស្តារ គឺត្រាន់តែសូត្រថា សុតា ខោ បនាយស្មន្តេហិ ចតុរោ បារាជិកា ធម្មា ។ បេ ។ អវិវទមានេហិ សព្វេហេវ សង្គាយិតព្ពន្តិ ដូច្នេះដោយដើម ប្រែថា បារាជិកធម៌ទាំង ๔ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយបានស្តាប់ហើយ ។ បេ ។ កុំវិវាទគ្នា គប្បីសិក្សាចុះ ។

ឆាតិមោក្ខុទ្ទេសោ ។ ឯត្ថាឯ ទុដ្ឋិសំឆ្ន បត្តារ ឆាឧតិ-
កាឯ ទុដ្ឋិសិត្ថា តោស សង្ឃាធិសេសេ ទុដ្ឋិសិត្ថា ទ្វេ
អនិយតេ ទុដ្ឋិសិត្ថា អវសេសំ សុតេឯ សាវេតព្ពំ អយំ
បត្តុត្ថា ឆាតិមោក្ខុទ្ទេសោ ។ ឥត្ថាវេនេវ បញ្ចមោ ។
ឥមេ ខោ តិក្ខុវេ បញ្ច ឆាតិមោក្ខុទ្ទេសាតិ ។ តេឯ
ខោ បឯ សមយេឯ តិក្ខុ ភគវតោ សន្តិកេឯ ឆាតិ-
មោក្ខុទ្ទេសោ អនុញ្ញាតោតិ សព្ពកោលំ សន្តិកេឯ ឆា-
តិមោក្ខំ ទុដ្ឋិសន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ឯ
តិក្ខុវេ សន្តិកេឯ ឆាតិមោក្ខំ ទុដ្ឋិសិតព្ពំ យោ ទុដ្ឋិសេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេឯ ខោ បឯ សមយេឯ តោ-
សលេសុ ជនបទេសុ អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ តនហុទោ-
សេ សញ្ជាតយំ(1) អហោសិ ។ តិក្ខុ ឆាសក្ខឹសុ
វិត្ថារេឯ ឆាតិមោក្ខំ ទុដ្ឋិសិតុំ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អា-
រោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខុវេ សតិ អន្តរាយេ សន្តិក្ខេ-
ឯ ឆាតិមោក្ខំ ទុដ្ឋិសិតុន្តិ ។ តេឯ ខោ បឯ សម-
យេឯ ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខុ អសតិបិ អន្តរាយេ សន្តិក្ខេឯ

---

๑ ម. សរីរាពយំ ។

សុតបទ នេះជាចាតុមោក្ខុទ្ទេសទី ៣ ។ កិក្ខុត្រូវសំដែងនូវនិទានហើយ សំដែងនូវចាតដក ៤ សំដែងនូវសង្ឃាទិសេស ១៣ សំដែងនូវអនិយត ២ ហើយសូត្រឧទ្ទេសដ៏សេសសល់ដោយសុតបទ នេះជាចាតុមោក្ខុទ្ទេសទី ៤ ។ ឧទ្ទេសដោយពិស្តារជាចាតុមោក្ខុទ្ទេសទី ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចាតុមោក្ខុទ្ទេសមាន ៥ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះឯង ។ កំសម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាតការសំដែងនូវចាតុមោក្ខដោយសង្ខេបហើយ ក៏សំដែងនូវចាតុមោក្ខដោយសង្ខេបសព្វកាល (ពល់ៗ ថ្ងៃឧបោសថ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងនូវចាតុមោក្ខដោយសង្ខេបទេ ភិក្ខុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កំសម័យនោះឯង ក្នុងអាវាសមួយក្នុងកោសលជនបទមានសញ្ជាតភ័យ[1] ក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនអាចនឹងសំដែងនូវចាតុមោក្ខដោយពិស្តារបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសំដែងនូវចាតុមោក្ខដោយសង្ខេបបាន ។ កំសម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ សូម្បីមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ

---

๑ អដ្ឋកថា ថា ភ័យកើតពីមនុស្សទៅក្នុងព្រៃ ។

ชาตีมោក្ខំ ទុទ្ទិសន្តិ ។ តេសាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិក្ខវេ អសតិ អន្ធការេ សង្ឃិត្តេន ជាតីមោក្ខំ ទុទ្ទិសិតព្ពំ យោ ទុទ្ទិសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ សតិ អន្ធការេ សង្ឃិត្តេន ជាតីមោក្ខំ ទុទ្ទិសិតុំ ។ តត្រិមេ អន្ធការា ភជន្ធការោ ជោវន្ធការោ អក្ខន្ធការោ ទុទ្ធកន្ធការោ មនុស្សន្ធការោ អមនុស្សន្ធការោ ភទ្ទន្ធការោ សំវរីសមន្ធការោ ជីវិតន្ធការោ ព្រហ្មចរិយន្ធការោ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ ឯវរូបេសុ អន្ធការេសុ សង្ឃិត្តេន ជាតីមោក្ខំ ទុទ្ទិសិតុំ អសតិ អន្ធការេ វិត្ថារេនាតិ ។

ก็สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถือเอาของที่เขาถวายแก่สงฆ์ ๆ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ๆ พระองค์ได้ตรัสถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุถือเอาของที่เขาถวายแก่สงฆ์จริงหรือ ? ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ๆ พระผู้มีพระภาคได้ตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุถือเอาของที่เขาถวายแก่สงฆ์ ไม่ควรเพื่อบริโภค ๆ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุบริโภคของที่เขาถวายแก่สงฆ์ได้ ในเมื่อมีเสนาสนะ ๆ ก็เสนาสนะในเมื่อมีเสนาสนะนั้น (มี ๑๐ อย่างคือ) เสนาสนะที่มีเตียง (คือมีเตียงอย่างใดอย่างหนึ่งมา) เสนาสนะที่มีตั่ง (คือมีตั่งมา) เสนาสนะที่มีฟูก (คือมีฟูกมา) เสนาสนะที่มีหมอน (คือมีหมอนมา) เสนาสนะที่มีเครื่องลาดดิน (คือมีเครื่องลาดดินมา) เสนาสนะที่มีเครื่องลาดหญ้า (คือมีเครื่องลาดหญ้ามา) เสนาสนะที่มีเครื่องกั้นฝา (คือมีเครื่องกั้นฝามา) เสนาสนะที่มีเครื่องกั้นประตู (คือมีเครื่องกั้นประตูมา) เสนาสนะที่มีเครื่องกั้นหน้าต่าง (คือมีเครื่องกั้นหน้าต่างมา) ๆ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อมีเสนาสนะทั้งหลายเหล่านี้ ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุบริโภคของที่เขาถวายแก่สงฆ์ได้ ในเมื่อไม่มีเสนาสนะ ภิกษุไม่ควรบริโภค ๆ

[๑๖๘] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู กิกฺกึ สงฺฆมชฺเฌ อนชฺฌิฏฺฐา ฉมฺมึ กาสึสุ ฯ ภควาเตา ฬหมตฺตึ อาโรเจสุ ฯ น กิกฺกาเย สงฺฆมชฺเฌ อนชฺฌิ-ฏฺเฐน ฉมฺมา กาสิตพฺพา โย กาเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กิกฺกาเย ฉเวน กิกฺกินา สามึ วา ฉมฺมึ กาสิตุ ปรึ วา อาชฺฌสิตุนฺติ ฯ

[๑๖๙] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู กิกฺกึ สงฺฆมชฺเฌ อสมฺมตา วินยึ ปุจฺฉนฺติ ฯ ภควาเตา ฬหมตฺตึ อาโรเจสุ ฯ น กิกฺกาเย สงฺฆมชฺเฌ อสมฺม-เตน วินยา ปุจฺฉิตพฺพา โย ปุจฺเฉยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ กิกฺกาเย สงฺฆมชฺเฌ สมฺมเตน วินยึ ปุจฺฉิตุนฺติ ฯ ฬวญฺจ ปน กิกฺกาเย สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ อตฺถกา ๙ อตฺถานิ สมฺมนฺนิตพฺพึ ปเรน วา ปเร สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ กถญฺจ อตฺถกา ๙ อตฺถานิ สมฺมนฺนิตพฺพึ ฯ ฬฺยตฺเตน กิกฺกินา ปฏิ-พลเตน สงฺฆา ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลึ อหึ ๙ตฺถญฺหิมึ วินยึ ปุจฺเฉยฺยนฺติ ฯ ฬวึ อตฺถกา ๙ อตฺถานิ สมฺมนฺนิตพฺพึ ฯ

[๑๖๘] កំ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនមានគេអាភធនា កំ។ សំដែងធម្មិកថាកណ្តាលសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលគេមិនអាភធនាមិនត្រូវសំដែងធម្មិកថាកណ្តាលសង្ឃទេ ភិក្ខុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈសំដែងធម្មិកថាខ្លួនឯង ឬអាភធនាភិក្ខុដទៃបាន ។

[๑๖๙] កំ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយមិនទាន់បានការសន្មតិកំ។ សួរវិន័យកថាកណ្តាលសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលគ្មានការសន្មតិមិនត្រូវសួរវិន័យកថាកណ្តាលសង្ឃទេ ភិក្ខុណាសួរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានការសន្មតិសួរវិន័យកថាកណ្តាលសង្ឃបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវសន្មតខ្លួនដោយខ្លួនឯងក៏បាន ត្រូវភិក្ខុដទៃសន្មតភិក្ខុដទៃក៏បាន ។ កំ។ ឯសន្មតខ្លួនដោយខ្លួនឯងនោះដូចម្តេច ។ ភិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំសូមសួរវិន័យនឹងភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុត្រូវសន្មតខ្លួនដោយខ្លួនឯងយ៉ាងនេះ ។

កេវដ្ដ បវេន បវេ សម្ពុទ្ធិតព្ភោ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ភោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ ឥត្ថន្នាមោ ឥត្ថន្នាមំ វិនយំ បុច្ឆេយ្យាតិ ។ ឯវំ បវេន បវេ សម្ពុទ្ធិតព្ភោតំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧបាលិ កិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ សម្មតោ វិនយំ បុដ្ឋុំ ។ ឆព្ពគ្គិយោ ភិក្ខុ លភន្តិ អាហារំ លភន្តិ អប្បច្ចយំ វេទេន តេជ្ជេន្តិ ។ ភគវាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ សម្មតេនបិ បរិសំ ឱលោកេត្វា បុក្កលំ ឆុលយិត្វា វិនយំ បុដ្ឋុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ អសម្មតោ វិនយំ វិស្សជ្ជេន្តិ ។ ភគវាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ អសម្មតេន វិនយោ វិស្សជ្ជេតព្ភោ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សង្ឃមជ្ឈេ សម្មតេន វិនយំ វិស្សជ្ជេតុំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ សម្ពុទ្ធិតព្ភោ ។

តំណែកក្នុងដទៃត្រូវសន្មតកិក្ខុដទៃដូចម្តេច ។ ត្រូវកិក្ខុដែលធ្វើសប្រតិពលឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ កិក្ខុឈ្មោះនេះគួរស្មើរវិន័យនឹងកិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ត្រូវកិក្ខុដទៃសន្មតកិក្ខុដទៃយ៉ាងនេះ ។ ក៏សម័យនោះឯងកិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់មានការសន្មតិហើយ ក៏ស្មើរវិន័យក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុបានសេចក្តីគំនុំ បានសេចក្តីមិនពេញចិត្ត ក៏គម្រាមដោយប្រឆាំងនឹងសម្ងាប់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលទុកជាមានការសន្មតិហើយមែនត្រូវតែរមិលមើលបរិសទ្យពិចារណាបុគ្គលហើយសិន សឹមស្មើរវិន័យក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ។ ក៏សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយគ្មានការសន្មតិ ក៏ដោះស្រាយវិន័យក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុដែលគ្មានការសម្មតិមិនត្រូវដោះស្រាយវិន័យក្នុងកណ្តាលសង្ឃទេ កិក្ខុណាដោះស្រាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលមានការសន្មតិហើយដោះស្រាយវិន័យក្នុងកណ្តាលសង្ឃបាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវឲ្លួនឯង

อตฺตนา វ อตฺตานំ สมฺมนฺติតพฺพំ បវេន ก បเก สมฺมนฺ-
តเยฺย ។ ករេញ្ច អตฺตนา វ អตฺตានំ สมฺมนฺតិតพฺพំ ។
ព្យតฺเตน ភិក្ខុนา បដิពលេន សង្ឃោ ញาเปตเยฺย
សុณาតุ មេ ភนฺเต สงฺโฆ យទิ สงฺฆสฺส បត្តกลฺ
អหំ ឥត្ថន្នាមេន វិនយំ បุจฺឆេ វิสฺสជฺเชยฺยន្តិ ។ ฝ
អตฺตนา វ អตฺตានំ สมฺมนฺติតพฺพំ ។ ករេញ្ច បវេន បเก
សมฺมนฺติតเยฺย ។ ព្យតฺเตน ភិក្ខុนา បដิពលេន សង្ឃោ
ញาเปตเยฺย សុณาតุ មេ ភนฺเต สงฺโฆ យទิ สงฺฆสฺส
បត្តกลฺ ឥត្ថន្នាមោ ឥត្ថន្នាមេន វិនយំ បุจฺឆេ
វิสฺสជฺเชยฺยាតិ ។ ฝ បវេน បเก សมฺมนฺติតเยฺยាតិ ។
តេន ហោ បน សមเยน ភេសលา ភิក្ខូ សង្ឃមជฺฌ
សมฺตา វិនយំ វิสฺสជฺเชนฺติ ។ ឆพฺพคฺคิยา ភิក្ខូ លភนฺติ
អាយាតំ លភนฺติ អปฺปฏิយំ ករេន តជฺเชนฺติ ។ ភគวาតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានามิ ភិក្ខវេ សង្ឃមជฺฌ
សมฺមតេនបិ បរិសំ ជិណោកេត្វา បុគฺគលំ តុលยิត្វา
វិនយំ វិสฺสជฺเชตุนฺติ ។

សន្មតខ្លួនក៏ជាន កិក្កដវៃសន្មតកិក្កដវៃក៏ជាន ។ ក៏ឯខ្លួនឯងសន្មតខ្លួនឯង
តើដូចម្តេច ។ ត្រូវកិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃ
ហើយ កិក្កឈ្មោះនេះសួរនិន័យនឹងខ្ញុំហើយ ខ្ញុំត្រូវតែដោះស្រាយ ។ ត្រូវ
ខ្លួនឯងសន្មតខ្លួនឯងយ៉ាងនេះ ។ ក៏ឯកិក្កដវៃសន្មតកិក្កដវៃ តើដូចម្តេច ។
ត្រូវកិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
ព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ កិក្កឈ្មោះ
នេះត្រូវដោះស្រាយនិន័យដែលកិក្កឈ្មោះនេះសួរ ។ ត្រូវកិក្កដវៃសន្មត
កិក្កដវៃយ៉ាងនេះ ។ ក៏សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទី
ស្រឡាញ់ជានការសន្មតិហើយក៏ដោះស្រាយនិន័យក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ។
ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយជានសេចក្តីគំនុំ ជានសេចក្តីមិនគាប់ចិត្ត ក៏
គ្រាមប្រឆងនឹងសម្ងាប់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលទុកជាមានការសន្មតិហើយមែនត្រូវតែរមិលមើលបរិ-
សទ្យពិនិត្យបុគ្គលហើយសិន សមដោះស្រាយនិន័យក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ។

[๑๗๐] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู อเจลกานิปิ ภิกฺขูนิ อภิวาเทนฺติ ปจฺจุฏฺฐานมฺปิ กโรนฺติ อญฺชลิกมฺมมฺปิ สามีจิกมฺมมฺปิ ปจฺจุปฏฺฐนฺติ ฯ ตถาคโต ปฏิกฺขิปติ ฯ น ภิกฺขเว อเจลกานิปิ ภิกฺขูนิ อภิวาเทตพฺพานิ ปจฺจุฏฺฐานมฺปิ กาตพฺพมฺปิ อญฺชลิกมฺมมฺปิ สามีจิกมฺมมฺปิ ปจฺจุปฏฺฐาตพฺพานิ ยานิปิ ตานิ ปาฏิหาริยปกฺขานิ ตานิปิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปิณฺฑปาตานิปิ ภิกฺขูนิ อภิวาเทตฺวา อาสเนน นิมนฺเตตุ ปจฺจุฏฺฐาตุ อญฺชลิกมฺมมฺปิ สามีจิกมฺมมฺปิ ปจฺจุปฏฺฐาตุ อปิ ปน ตานิ ปาฏิหาริยปกฺขานิ ฯ เตน โข ปน สมเยน เสลา ภิกฺขู ฉพฺพคฺคิเย ภิกฺขู ปิณฺฑปาตานิปิ ภิกฺขูนิ อภิวาเทตฺวา อาสเนน นิมนฺเตนฺติ ปจฺจุฏฺฐานมฺปิ กโรนฺติ อญฺชลิกมฺมมฺปิ สามีจิกมฺมมฺปิ ปจฺจุปฏฺฐนฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ลภนฺติ อาหารมฺปิ ลภนฺติ อปฺปฏิคฺคหิกมฺปิ ภาเชตฺวา ภุญฺชิตุมฺปิ ฯ ตถาคโต ปฏิกฺขิปติ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปิณฺฑปาตานิปิ ภิกฺขูนิ อภิวาเทตฺวา ปฏิกฺขิปิตุ สเจ ปุพฺเพ ปฏิคฺคหิตกานิ โหนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ปุราณกานิปิ เสลา ภิกฺขู ปิณฺฑปาตานิปิ ภิกฺขูนิ อภิวาเทตฺวา ปฏิกฺขิปิตฺวา นวกานิปิ ภิกฺขูนิ อภิวาเทตฺวา ปฏิกฺขิปนฺติ ยาว ปฐมกานิปิ ภิกฺขูนิ อภิวาเทตฺวา ปฏิกฺขิปนฺติ

(១៧០) ក៏សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចោទអាបត្តិចំពោះភិក្ខុ ដែលឆ្លងមិនទាន់ឃ្លានសូបទុកាស (ជាមុន) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវចោទអាបត្តិចំពោះភិក្ខុដែលឆ្លងមិនឃ្លានសូមទុកាស (ជាមុន) ទេ ភិក្ខុណាចោទ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសូមទុកាសថា សូមលោកដ៏មានអាយុបើកទុកាស (ឲ្យខ្ញុំ) ខ្ញុំចង់និយាយនឹងលោក ដូច្នេះហើយសិនសមគួរចោទអាបត្តិ ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់ឲ្យពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបើកទុកាសហើយចោទអាបត្តិ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានសេចក្តីគំនុំ បានសេចក្តីមិនត្រេកអរ ក៏គ្រាមជេរយ៉ាងថ្នាំនឹងសម្លាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុដទៃបើកទុកាសឲ្យហើយមែន តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យពិនិត្យមើលបុគ្គលហើយសិន សមគួរចោទអាបត្តិ ។ ក៏សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា ភិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់គង់តែឲ្យយើងបើកទុកាសជាមុន (មិនខាន) ហើយក៏ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិបើកទុកាសជាមុនក្នុងកាលមិនមែនជារឿង

อการาณา ชิคาสา คาหาเปตุ ฯ ภควาโต ปฏิสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ ส ภิกฺขเว สุนฺทโร ภิกฺขุ อญฺญตร-ตรุกฺขมูลคโต อตฺตโน อาจริยสฺส อการณา ชิคาสาย คาหาปิตภาวญฺจ ยาจนาย คาหาปิยมานภาวญฺจ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปุคฺคลิกมูลกานิ ตุลยิตฺวา ชิคาสา คาหาเปตุนฺติ ฯ

(๑๗๑) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สงฺฆเภทาย อธมฺมกมฺมาย วายมนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ ส ภิกฺขเว สงฺฆเภทาย อธมฺม-กมฺมาย ตายนฺโต ยาวเทว กายสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ วายนฺติยา อธมฺมกมฺมาย ฯ ภควาโต ปฏิสุตฺวา อาโรเจ-สุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อธมฺมกมฺเม ตยิรมาเน ปฏิกฺโกสิตุนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน เวสลิ-ยา ภิกฺขู ฉพฺพคฺคิเยหิ ภิกฺขูหิ อธมฺมกมฺเม ตยิรมาเน ปฏิกฺโกสนฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ลภนฺติ อาหาร-ลภนฺติ อปฺปฏิจฺฉนฺนา จีวเรน ตาเปนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิสุตฺวา

មិនមែនជាហេតុ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិបើកឧកាសកាលមិនមែនជារឿងមិនមែនជាហេតុទេ កិក្ខុណាឲ្យបើក (ឧកាស) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុពិនិត្យមើលបុគ្គលហើយសិនសមឲ្យគេបើកឧកាស ។

(๑๗๑) ក៏សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុធ្វើកម្មមិនមែនជាធម្មិកឯកណ្តាលសង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកម្មមិនមែនជាធម្មិកឯកណ្តាលសង្ឃ កិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងនោះនៅតែធ្វើកម្មមិនមែនជាធម្មិដដែល ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកិក្ខុណាមួយធ្វើកម្មមិនប្រកបដោយធម្មិ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុហាមឃាត់បាន ។ ក៏សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់ កាលបើពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុធ្វើកម្មមិនមែនជាធម្មិ ក៏ហាមឃាត់ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុបានសេចក្តីគំនុំ បានសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្ត ក៏គ្រាមដោយប្រឆ័ងសម្ងាប់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះ

อาภเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทิฏฺฐปิ อาวิกาตุนฺติ ฯ
เตสญฺเจว สทฺธิเก ทิฏฺฐึ อาวิกเรนฺติ ฯ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู
ลภนฺติ อาหาเร ลภนฺติ อปฺปฏิยา วเน ตาเฬนฺติ ฯ
ภควาเอตา ฯเปฯ อาภเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ฉพฺพคฺคิยา ปญฺหา ปฏิกฺกาสิตุนฺติ ฯเปฯ ทิฏฺฐึ อาวิ-
กาตุนฺติ ฯเปฯ อธิฏฺฐาตุนฺติ น เม ตนฺติ ฯเปฯ ตถาคตสฺสาติ ฯ

(๑๗๒) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขู สงฺฆมชฺเฌ ปาติโมกฺขึ อุทฺทิสมานา สงฺฆิเย
น สาเวนฺติ ฯ ภควาเอตา ฯเปฯ อาภเตสุ ฯ น
ภิกฺขเว ปาติโมกฺขุทฺทิสเกน สงฺฆิเย น สาเวตพฺ
โพ น สาเวยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อายสฺมา อุทายิ สงฺฆสฺส ปาติ-
โมกฺขุทฺทิสโก โหติ ภาภสฺสุโก ฯ อถ-
โข อายสฺมาเอตา อุทายิสฺส ปฏิสาโรสิ ภควา
ปญฺญตฺตึ ปาติโมกฺขุทฺทิสเกน สาเวตพฺพนฺติ อหญฺเจ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រកាសសេចក្តីយល់ឃើញក៏បាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រកាសសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងសំណាក់ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយនោះឯង ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបានសេចក្តីគំនុំ បានសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្ត ក៏តម្រាមដោយប្រឆងនឹងសម្ងាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ៤ ឬ ៥ រូបហាមឃាត់ ឲ្យភិក្ខុ ២ ឬ ៣ រូបប្រកាសសេចក្តីយល់ឃើញ ឲ្យភិក្ខុ ១ រូបអធិដ្ឋាន (តាំងចិត្ត) ថា កម្មនោះមិនគាប់ចិត្តដល់អញទេ ។

(១៧២) ក៏សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយកាលសំដែងនូវជាតិមោក្ខក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ក៏ភ្លេងធ្វើមិនឲ្យឮច្បាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអកសំដែងនូវជាតិមោក្ខ មិនត្រូវភ្លេងមិនឲ្យឮច្បាស់ទេ ភិក្ខុណាមិនឲ្យឮច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ក៏សម័យនោះឯង ទាយិដ៏មានអាយុជាអកសំដែងជាតិមោក្ខដល់សង្ឃ មានសំឡេងដូចក្អែក ។ ទើបទាយិដ៏មានអាយុមានសេចក្តីគិតដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយថា ត្រូវភិក្ខុអកសំដែងនូវជាតិមោក្ខធ្វើសំឡេងឲ្យឮ

กาเกสฺวาเกา กเต ขุ เม มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ
กถาโต ฬสมตฺถำ อาเภเตสุำ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
ปาถิโมกฺขุเทฺทสเกน ภายมิตุำ กถีติ สาเวยฺยนฺติ
ภายมนฺตสฺส อาปตฺตีติ ฯ

(๑๗๓) เตน โข ปน สมเยน เถโรฐาเน
สกมาปนฺนาย ปริสาย ปาถิโมกฺขำ อุทฺทิสติ ฯ กถา-
โต ฬสมตฺถำ อาเภเตสุำ ฯ น ภิกฺขเว สกมาปนฺนาย
ปริสาย ปาถิโมกฺขำ อุทฺทิสิตพฺพำ โย อุทฺทิเสยฺย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๗๔) เตน โข ปน สมเยน ธมฺมกถิกา
ภิกฺขู สงฺฆมชฺเฌ อนชฺฌิฏฺา ปาถิโมกฺขำ อุทฺทิสนฺติ ฯ
กถาโต ฬสมตฺถำ อาเภเตสุำ ฯ น ภิกฺขเว สงฺฆมชฺเฌ
อนชฺฌิฏฺเน ปาถิโมกฺขำ อุทฺทิสิตพฺพำ โย อุทฺทิเสยฺย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว เถรภิกำ
ปาถิโมกฺขนฺติ ฯ

อญฺญติตฺถิยภาณวารำ นิฏฺิตำ ฉกฺขตฺตุำ[๑] ฯ

๑ ฉ อญฺญติตฺถิยภาณวารำ นิฏฺิตำ ฯ

ច្បាស់ ឯអាត្មាអញមានសំឡេងដូចក្អែក គួរអញប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអកសំដែងនូវឃាតិមោក្ខចំប្រឹងគិតថា អញត្រូវធ្វើសំឡេងឲ្យឮច្បាស់ដោយបការដូចម្តេច កាលបើភិក្ខុចំប្រឹង (ដូច្នេះ) ទើបមិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๑๗๓) ក៏សម័យនោះឯង ទេវទត្តសំដែងនូវឃាតិមោក្ខកងបរិសទ្យព្រមជាមួយនឹងគ្រហស្ថ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុសំដែងនូវឃាតិមោក្ខកងបរិសទ្យជាមួយនឹងគ្រហស្ថទេ ភិក្ខុណាសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๗๔) ក៏សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមានភិក្ខុអាពធនាក៏សំដែងនូវឃាតិមោក្ខកងកណ្តាលសង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានគេអាពធនាមិនត្រូវសំដែងនូវឃាតិមោក្ខកងកណ្តាលសង្ឃទេ ភិក្ខុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឃាតិមោក្ខមានព្រះថេរៈជាធំ ។

[๑๗๕] อถ โข ภควา ภิกฺขโว ยถาภิรนฺตं วิหริตฺวา เยน โกฏิคามวตฺถุ[๑] เตน จาริกํ ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน จาริกํ จรมาโน เยน โกฏิคามวตฺถุ ตทวสริ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส สมฺพหุลา ภิกฺขู วิหรนฺติ ฯ ตตฺร เถเรปิ ภิกฺขู นวาปิ มชฺฌิมาปิ อญฺญาตาปิ ฯ โส น ชานาติ อุโปสถํ วา อุโปสถกมฺมํ วา ปาติโมกฺขํ วา ปาติโมกฺขุทฺเทสํ วา ฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ ภควตา ปญฺญตฺตํ เถรภิกฺขูนํ ปาติโมกฺขนฺติ อยญฺหิ อมฺหากํ เถเรปิ นวาปิ มชฺฌิมาปิ อญฺญาตาปิ น ชานาติ อุโปสถํ วา อุโปสถกมฺมํ วา ปาติโมกฺขํ วา ปาติโมกฺขุทฺเทสํ วา กถญฺหิ นุ โข อมฺเหหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ภควาโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ยตฺถ ถิกฺขู ญตฺตา ปฏิพลา ตสฺสาเยว ปาติโมกฺขนฺติ ฯ

[๑๗๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุโปสเถ สมฺพหุลา ภิกฺขู วิหรนฺติ นวาปิ อญฺญาตา ฯ เต น ชานนฺติ อุโปสถํ วา

---

๑ โกฏิคามวตฺถุ สาม ฉกฺขตฺตุปิ ตถา ฯ

(๑๗๕) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងក្រុងភគ្គៈតាម
សមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងសំដៅទៅកាន់ចោទនាវត្ថុ
នគរ ទ្រង់គ្រាច់ទៅដោយលំដាប់ទើបបានទៅដល់ចោទនាវត្ថុនគរនោះ។
សម័យនោះឯង កិកុខ្ចើនអង្គនៅក្នុងអាវាសមួយ ។ កិកុជាថេរៈក្នុង
អាវាសនោះល្ងង់មិនឆ្លាស ។ កិកុជាថេរៈនោះមិនដឹងនូវោសថឬនូវោស-
ថកម្មថាតិមោក្ខឬថាតិមោក្ខនូវទេ ។ ទើបកិកុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ
ដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា ថាតិមោក្ខមានព្រះថេរៈជាធំ
ក៏ព្រះថេរៈរបស់យើងនេះល្ងង់ មិនឆ្លាស មិនដឹងនូវោសថឬនូវោសថកម្ម
ថាតិមោក្ខឬថាតិមោក្ខនូវទេ ត្រូវយើងប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិកុទាំង
ឡាយក្រាបទូលដំណើរនោះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
មានបន្ទូលថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវថាតិមោក្ខ
សម្រែចលើកិកុដែលឆ្លាសប្រតិពលក្នុងអាវាសនោះ ។

(๑๗๖) ក៏សម័យនោះឯង នូវោសថថ្ងៃនោះមានកិកុខ្ចើនរូបនៅ
ក្នុងអាវាសមួយ សុទ្ធតែល្ងង់មិនឆ្លាស ។ កិកុទាំងនោះមិនដឹងនូវោសថ

อุเจาะสงฺกมฺมฺ ภ จาติเมาจฺฉ ภ จาติเมาจฺฉเฑฺสมฺ ภ ฯ
เต เถรา อเฌฺสมฺ อุทฺทิสตุ ภนฺเต เถเร จาติ-
เมาจฺฉนฺติ ฯ โส ฆามาหา ฉ เม อาวุโส วสฺสานิ ฯ
ทุติยมฺ เถรา[1] อเฌฺสมฺ อุทฺทิสตุ ภนฺเต เถเร จาติ-
เมาจฺฉนฺติ ฯ โสปิ ฆามาหา ฉ เม อาวุโส วสฺสานิ ฯ
ตติยมฺ เถรา[2] อเฌฺสมฺ อุทฺทิสตุ ภนฺเต เถเร จาติ-
เมาจฺฉนฺติ ฯ โสปิ ฆามาหา ฉ เม อาวุโส วสฺสานิ ฯ
ฆเตเนว อุเจายน ยาวสชฺชนาจาเร อเฌฺสมฺ อุทฺทิ-
สตุ อายสฺมา จาติเมาจฺฉนฺติ ฯ โสปิ ฆามาหา ฉ เม
ภนฺเต วสฺสานิ ฯ ภควาเต ฆตมตฺถมฺ อาเจเจสุมฺ ฯ ส๘ฉ
ปน ภิกฺขเว อญฺญาสฺมฺ อาภาเส ตฉปาเจาะเถ สมฺฆ-
ปาลา ภิกฺขู ปิเจาะนฺติ ภาณา อฏฺฐกถา ฯ เต ฉ ชานนฺติ
อุเจาะสมฺ ภ อุเจาะสงฺกมฺมฺ ภ จาติเมาจฺฉมฺ ภ จาติ
เมาจฺฉเฑฺสมฺ ภ ฯ เต เถรา อเฌฺสนฺติ อุทฺทิสตุ ภนฺเต

---

๑ ฉ. ม ทุติยเถรา ฯ ๒ ฉ. ตติยเถรา ฯ

ឬឧបោសថកម្ម ឬបាតិមោក្ខឬឬបាតិមោក្ខុទ្ទេស ។ ភិក្ខុទាំងនោះអាពធនាព្រះថេរៈថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ ព្រះថេរៈនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំសំដែងបាតិមោក្ខមិនកើតទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះអាពធនាព្រះថេរៈទី២ថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ ព្រះថេរៈទី ២ នោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំសំដែងមិនកើតទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះអាពធនាព្រះថេរៈទី ៣ថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ ព្រះថេរៈទី ៣ នោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំសំដែងមិនកើតទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះអាពធនាដរាបដល់ភិក្ខុប្រាំកង៏សង្ឃដោយឧបាយនេះឯងថា ចូរលោកដ៏មានអាយុសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ ភិក្ខុនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំសំដែងមិនកើតទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏កង៏សាសនានេះឧបោសថថ្ងៃនោះមានភិក្ខុប្រើនរូបជាភិក្ខុល្ងង់មិនឆ្លាសនៅកង៏អាវាសមួយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនដឹងឧបោសថឬឧបោសថកម្ម ឬបាតិមោក្ខឬឬបាតិមោក្ខុទ្ទេស ។ ភិក្ខុទាំងនោះអាពធនាព្រះថេរៈថា

ถเวเร ชาตีมหกฺขฺมิ ฯ สเจ ฆโร วเรตีติ น เม อายุสฺมา
วตฺตีติ ฯ ทุติยมฺปิ เถรํ อชฺฌเสฺสสฺสามิ ทุติยมฺปิ วตฺวา กเถ ถเวเร
ชาตีมหกฺขฺมิ ฯ สเจปิ ฆโร วเรตีติ น เม อายุสฺมา วตฺ-
ตีติ ฯ ตติยมฺปิ เถรํ อชฺฌเสฺสสฺสามิ ทุติยมฺปิ วตฺวา กเถ ถเวเร
ชาตีมหกฺขฺมิ ฯ สเจปิ ฆโร วเรตีติ น เม อายุสฺมา
วตฺตีติ ฯ ฆเตเนว อุชาเยน ยาวสชฺฌายกเถ อชฺฌ-
เสสฺสามิ ทุติยมฺปิ วตฺวา อายสฺมา ชาตีมหกฺขฺมิ ฯ สเจปิ ฆโร
วเรตีติ น เม กเถ วตฺตีติ ฯ เตหิ ภิกฺขเวหิ ภิกฺขูหิ
ฆเตา ภิกฺขู สามนฺตา อาวาสา สนฺติกา ชาเนยฺยุ
กถญฺหิ นาม สงฺฆิเตน ปา วิตฺถาเรน ปา ชาตีมหกฺขา ป-
ริยาปุณิสฺสนฺติ อาคจฺฉนฺตา ฯ อถเขา ภิกฺขู ฆตเนเหสิ
เกา[๑] นุ เขา ชาเนยฺยุนฺติ ฯ ภควาเตา ฆตมตฺตํ
อาเรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ถเวเรน ภิกฺขุนา
ยาวกา ภิกฺขู อาณาเปตุนฺติ ฯ ถเวเรน อาณาตฺตา ยา
ภิกฺขู น คจฺฉนฺติ ฯ ภควาเตา ฆตมตฺตํ อาเรเจสุ ฯ

๑ ม. เกสฺสติ ฯ

បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ ព្រះថេរៈនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំសូត្រមិនកើតទេ ។ កិក្ខុទាំងនោះអាចធនាព្រះថេរៈទី ២ ថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ ព្រះថេរៈទី ២ នោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំសំដែងមិនកើតទេ ។ កិក្ខុទាំងនោះអាចធនាព្រះថេរៈទី ៣ ថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ ព្រះថេរៈទី ៣ នោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំសូត្រមិនកើតទេ ។ កិក្ខុទាំងនោះអាចធនាដកបដល់កិក្ខុថ្មីកងសង្ឃដោយទុតិយកម្មនេះឯងថា លោកដ៏មានអាយុចូរសំដែងនូវបាតិមោក្ខ ។ កិក្ខុនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូត្រមិនកើតទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយនោះបញ្ជូនកិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់អាវាសដែលមាននៅដិតខាងកងថ្ងៃនោះឯងថា នែអាវុសោ ចូរអ្នកទៅរៀនបាតិមោក្ខដោយសង្ខេបឬដោយពិស្តារមក ។ លំដាប់នោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីគិតដូច្នេះថា យើងត្រូវបញ្ជូនលោកណាទៅហ្ន៎ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុជាថេរៈបង្គាប់កិក្ខុថ្មីបាន ។ កិក្ខុថ្មីទាំងឡាយដែលព្រះថេរៈបង្គាប់ហើយ មិនទៅ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ฉ กิกฺขเว ชเวเน อาณาเกฺขน อกิลาเสน ฉ กณฺฑุ
เยา ฉ กเณฺฑยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๗๗) อถโข ภควา โธนสาวกสฺส์ ยถากิริยฺ
วิหาริกา บุนเทว ภตฺตกมฺ ปญฺญาเปสิ ฯ เตน โข ปน
สมเยน มนุสฺสา กิกฺขุ ปิณฺฑาย จรนฺเต ปุจฺฉนฺติ กติมี
กนฺเต ปกฺขสฺสาติ ฯ กิกฺขู ฆาฬหาเมสุ ฉ โข มยิ อาวุ-
เสา ชานาหาติ ฯ มนุสฺสา ทุฏฺฐายนฺติ ทียนฺติ วิจาเรนฺติ
ปกฺขกณานมตฺตมฺปิเม สมณา สกฺยปุตฺติยา ฉ ชานนฺติ
กิมฺปนิเม อญฺญิ กิญฺจิ กลฺยาณิ ชานิสฺสนฺตีติ ฯ ภควา-
เตา ฬตมตฺถ์ อาเกเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว ปกฺขก-
ณานิ ทุกฺเขาตุนฺติ ฯ อถโข กิกฺขุ ฬตนเหาสิ เกน
นุ โข ปกฺขกณานา ทุกฺเขาตพฺพาติ ฯ ภควาเตา ฬตมตฺถ์
อาเกเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว สพฺเพหาว ปกฺขกณานิ

ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគ្មានជម្ងឺបើព្រះថេរៈបង្គាប់ហើយត្រូវតែទៅ ភិក្ខុណាមិនទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๗๗) លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងចោទនាវត្ថុនគរ តាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ត្រឡប់មកកាន់ក្រុងភគ្គវិញទៀត ។ ក៏សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយសួរពួកភិក្ខុដែលកំពុងតែចាប់ទៅបិណ្ឌបាតថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន តិថីនៃបក្ខបានប៉ុន្មានហើយ (គឺប៉ុន្មានកើត ប៉ុន្មានរោចហើយ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ យើងមិនដឹងទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈទាំងនេះតឹមតែវិជ្ជាកប់បក្ខ (ប៉ុណ្ណោះ) មិនដឹងទៅហើយ ចំណង់បើការណ៍ណាមួយដទៃទៀត ធ្វើម្តេចពួកសមណៈទាំងនេះនឹងដឹងបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរៀនរាប់បក្ខ(๑) ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ត្រូវអ្នកណារៀនរាប់បក្ខហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ

---

๑ ក្នុងខែមួយ ๒ យោង ពុទ្ធឃោ ๒ ។

ทุกฺกโฏ ตุฏฺ ฯ เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา ภิกฺขู ปิณฺฑาย จรนฺเต ปุจฺฉนฺติ ภาโรติ กา กนฺเต ภิกฺขูติ ฯ ภิกฺขู ฆาฏาหาสุ น โข มยํ อาวุโสติ ชานามาติ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ อญฺญมญฺญมฺปิ สมณา สกฺยปุตฺติยา น ชานนฺติ กิมฺปนิเม อญฺญี กิญฺจิ กลฺยาณี ชานิสฺสนฺตีติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขู กเณาตุนฺติ ฯ อถ โข ภิกฺขู ฯเปฯ กเณาตญฺญาติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตุนฺหากเมวาสเน กมฺมเตน[๑] วา กเณาตุ สลากา วา กเณาตุนฺติ[๒] ฯ

[๑๗๘] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อชานนฺตา อฏฺฐกเถสุ ทูรํ คามํ ปิณฺฑาย คจฺฉนฺติ ฯ เต ทุทฺทิสฺสมานาปิ ฆาตนฺติ มาเรนฺติ อาคจฺฉนฺติ ทุทฺทิฏฺฐมตฺตาปิ อาคจฺฉนฺติ ฯ

---

๑ ม ตณฺหมตฺเตน ฯ ม. สมตฺเตน ฯ ๒ ตาหิ ตุนฺหากเมวาสเน ฯ

ទាំងអស់គ្នារៀនភាប់បក្ខ ។ សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សស្រុកកិក្ខុទាំងឡាយ ដែលកំពុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន កិក្ខុទាំងឡាយ មានប៉ុន្មានអង្គ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ យើងមិនដឹងទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្ទោរថា ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យៈទាំងនេះ ត្រឹមតែគ្នីគ្នា មានប៉ុន្មានក៏មិនដឹង (ទៅហើយ) ធ្លើម្តេចទៀបពួកសមណៈទាំងនេះទើងដឹងការល្អតិចតួចដទៃបាន ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភាប់ពួកភិក្ខុ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងគួរភាប់កិក្ខុទាំងឡាយក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុភាប់ត្រឹមតែឈ្មោះ ឬឲ្យកាន់យកស្វាភក្ខ៩ បោសថថ្ងៃនោះ ។

(๑๗๘) ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹងថាថ្ងៃនេះជាថ្ងៃ១បោសថ ក៏នាំគ្នាដើរទៅកាន់ស្រុកឆ្ងាយដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមកដល់ក្នុងពេលដែលភិក្ខុកំពុងសំដែងនូវបាតិមោក្ខក៏មាន មកដល់ក្នុងពេលដែលភិក្ខុសំដែងនូវបាតិមោក្ខចប់ហើយក៏មាន ។

ภควาตา ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ๆ อนฺตรา ทฺวาเร ฐิโต อานนฺทตฺเถรา ภควนฺตเมตทโวจ ๆ ภนฺเต ภคว

កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើឧបោសថ ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃឧបោសថ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ត្រូវភិក្ខុណា ធ្វើឧបោសថហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈធ្វើឧបោសថ ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះថេរៈមួយអង្គក្តៅ (មិនបានធ្វើ) ឧបោសថ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើក្នុងពេលឆាន់ក៏បាន ។ ភិក្ខុក៏ក្តៅក្នុងពេលឆាន់ដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកយើញកាលណា ធ្វើកាលនោះចុះ ។

[๑๗๙] ក៏សម័យនោះឯង ពេលឧបោសថក្នុងអាវាសមួយស្មុកគ្រោក ។ ភិក្ខុជាអាគន្តុកៈទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិនធ្វើឧបោសថពេលឧបោសថសោះ ។ ភិក្ខុ

អាភេចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ឧចោសថាគារំ សម្មដ្ឋិតុន្តិ ។ អថខោ តិក្ខត្តុំ ឃតឧហោសិ តេន ន្តុ ខោ ឧចោសថាគារំ សម្មដ្ឋិតព្វន្តិ ។ តតវតោ ឃតមត្តំ អាភេចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ថេវេន តិក្ខត្តា ឆរំ តិក្ខុំ អាណាបេតុន្តិ ។ ថេវេន អាណត្តា ឆរា តិក្ខ ន សម្មជ្ជន្តិ ។ តតវតោ ឃតមត្តំ អាភេចេសុំ ។ ន តិក្ខវេ ថេវេន អាណត្តេន អតិលាឆេន ន សម្មដ្ឋិតព្វំ យោ ន សម្មជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧចោសថាគារេ អាសនំ អប្បញ្ញត្តំ ហោតិ ។ តិក្ខ ឆមាយំ និសីទន្តិ ។ តត្ថានិបិ ចីវរានិបិ បំសុកិតានិ ហោន្តិ ។ តតវតោ ឃតមត្តំ អាភេចេ-សុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ ឧចោសថាគារេ អាសនំ បញ្ញាបេតុន្តិ ។ អថខោ តិក្ខត្តុំ ឃតឧហោសិ តេន ន្តុ ខោ ឧចោសថាគារេ អាសនំ បញ្ញាបេតព្វន្តិ ។

ตាំងឡាយ ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចោសពេល ខ្ចោសថ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ត្រូវអ្នកណា ចោសពេលខ្ចោសថ ហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ជា ថេរៈ បង្អាប់ ភិក្ខុ ខ្លី ។ ពួក ភិក្ខុ ខ្លី ដែល ព្រះ ថេរៈ បង្អាប់ ហើយ ក៏ នៅ តែ មិន ចោស ។ ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ ក្រាប ទូល ដំណើរ នុ៎ះ ចំពោះ ព្រះ ដ៏ មាន ព្រះ ភាគ ។ ព្រះ អង្គ ទ្រង់ ប ញ្ញត្ត ថា ម្នាល ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ ភិក្ខុ មិន មាន ជ ម្ងឺ (បើ) ព្រះ ថេរៈ បង្អាប់ ហើយ មិន ត្រូវ មិន ចោស ទេ (ថា ត្រូវ តែ ចោស) ភិក្ខុ ណា មិន ចោស ត្រូវ អាប ត្តិ ទុក្កដ ។ ក៏ សម័យ នោះ ឯង ភិក្ខុ មិន បាន ក្រាល អាសនៈ កន ពេល ខ្ចោស ថ ។ ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ អង្គុយ ផ្ទាល់ ផែនដី កាយ ភិក្ខុ ពី រ ទាំង ឡាយ ក្តី ប្រឡាក់ ដោយ ដី ។ ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ ក្រាប ទូល ដំណើរ នុ៎ះ ចំពោះ ព្រះ ដ៏ មាន ព្រះ ភាគ ។ ព្រះ អង្គ ទ្រង់ អនុញ្ញាត ថា ម្នាល ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ តថាគត អនុញ្ញាត ឲ្យ ភិក្ខុ ក្រាល អាសនៈ កន ពេល ខ្ចោស ថ ។ ទើប ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ មាន សេចក្តី ត្រិះរិះ ដូច្នេះ ថា ត្រូវ អ្នក ណា ក្រាល អាសនៈ កន ពេល

ภควาตา ฯลฯ เอตทโวจ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว เถเรน ภิกฺขุนา ทสหงฺเคหิ สมนฺนาคตสฺส สามเณรสฺส สลากคฺคหณตฺถาย อุปสมฺปาเปตุนฺติ ฯ เถเรน อาณตฺตา ทหก ภิกฺขู สามเณรสฺส อุปสมฺปทาเปกฺขสฺส อุปสมฺปทาเปกฺขสฺสาติ ฯ เถเรน ขา ปน สมเยน ทุติยสัจจกถาย ปฐโม ทโห ฯ ภิกฺขู อนฺตรายเมว กายมฺปิ จีวรมฺปิ อาทิยนฺติ ฯ ภควาตา ฯลฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทุติยสัจจกถาย ปฐมํ ภาเณตุนฺติ ฯ อถขา ภิกฺขู ปฐมเมว ทุติยสัจจกถาย ปฐมํ ภาเณนฺติ ฯ ภควาตา ฯลฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทุติยสัจจกถาย ปฐมวิตักกสูตรนฺติ ฯ ภควาตา ฯลฯ

ឧបោសថហ្នឹ ។ កិកូតាំងឡាយគ្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា មាលកិកូតាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យកិកូជាថេរៈបង្អាប់កិកូ១ ។ ពួកកិកូ១ដែលព្រះថេរៈបង្អាប់
ហើយ ក៏នៅតែមិនគ្រាលអាសនៈ ។ កិកូតាំងឡាយគ្រាបទូលដំណើរ
នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលកិកូ
តាំងឡាយ កិកូមិនឈឺ (បើ) កិកូជាថេរៈបង្អាប់ហើយមិនត្រូវមិនគ្រាល
អាសនៈទេ កិកូណាមិនគ្រាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ក៏សម័យនោះឯង កុដ
កេងឧបោសថគ្មានប្រទីប ។ កិកូតាំងឡាយជាន់កាយគ្នាខ្លះ ជាន់ចីវរគ្នា
ខ្លះកង់ទីដងឹត ។ កិកូតាំងឡាយគ្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យកិកូអុជប្រទីបក្នុងកេងឧបោសថ ។ ទើបកិកូតាំងឡាយមាន
សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ត្រូវអ្នកណាអុជប្រទីប កុងកេងឧបោសថហ្នឹ ។
កិកូតាំងឡាយគ្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកូជា
ថេរៈបង្អាប់កិកូ១ ។ ពួកកិកូ១ដែលព្រះថេរៈបង្អាប់ហើយ ក៏នៅតែមិន
អុជប្រទីប ។ កិកូតាំងឡាយគ្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន

อาภาเตสุ ฯ น ภิกฺขเว เถเรน อาณาเปน อคิ-
ลาเนน นปฺปฏิเพลาเปฺ โย นปฺปฏิเพยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺสาติ[๑] ฯ

(๑๘๐) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา
ภิกฺขู ฌาลา อฬฺลา ธิสงฺกิติกา อาจริยุปชฺฌาเย
น อาปุจฺฉึสุ ฯ ภควาเตา ฯเตมตฺตํ อาภาเตสุ ฯ
๙๘ ปน ภิกฺขเว สมฺพหุลา ภิกฺขู ฌาลา อฬฺลา

---

๑ ตีเตา ปน ชานียปริภาชนียปฏิปนวตฺถุ ฉ. ปาตฺเตสุ ฯเวา ทิสฺสติ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส อาวาสิกา ภิกฺขู เนว ชานียํ อุปฏฺฐาเปนฺติ น ปริภาชนียํ อุปฏฺฐาเปนฺติ ฯ อาคนฺตุกา ภิกฺขู อุฏฺฐายนฺติ วิยนฺติ วิภาเปนฺติ กเถ ปิ นาม อาวาสิกา ภิกฺขู เนว ชานียํ อุปฏฺฐาเปสฺสนฺติ น ปริภาชนียํ อุปฏฺฐาเปสฺสนฺตีติ ฯ ภควาเตา ฯเตมตฺตํ อาภาเปสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ชานียํ ปริภาชนียํ อุปฏฺฐาเปตุนฺติ ฯ อถโข ภิกฺขูนํ ฯเตทโหสิ เกน นุ โข ชานียํ ปริภาชนียํ อุปฏฺฐาเปตพฺพนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเตมตฺตํ อาภาเปสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว เถเรน ภิกฺขุนา ยาวิ ภิกฺขุ อาณาเปตุนฺติ ฯ เถเรน อาณาตฺตา ยาวิ ภิกฺขู น อุปฏฺฐาเปนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเตมตฺตํ อาภาเปสุ ฯ น ภิกฺขเว เถเรน อาณาเตฺตน อคิลาเนน น อุปฏฺฐาเปตพฺโพ โย น อุปฏฺฐาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនឈឺ (បើ) ព្រះថេរៈបង្គាប់ហើយ មិនត្រូវមិនអុជប្រទីបទេ ភិក្ខុណាមិនអុជប្រទីប ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ[1] ។

(๑๘๐) ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបសុទ្ធតែល្ងង់ មិនឆ្លាស មានដំណើរទៅកាន់ទិសមិនបានលាអាចារ្យនឹងឧបជ្ឈាយ៍ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាច្រើនក្នុងសាសនានេះជាភិក្ខុល្ងង់

---

๑ រឿងដំកល់ទឹកឆាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ប្រាកដក្នុងចុល្លវគ្គបរិវារៈទាំងឡាយតពីបាលីនេះយ៉ាងនេះថា ក៏សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកនៅចាំអាវាសក្នុងអាវាសកន្លែងមួយ មិនចូលទៅដំកល់ទឹកឆាន់ មិនចូលទៅដំកល់ទឹកប្រើប្រាស់ ។ ភិក្ខុជាអាគន្តុកៈទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀលបន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយអ្នកនៅចាំអាវាសមិនសមបើនឹងមិនដំកល់ទឹកឆាន់ មិនដំកល់ទឹកប្រើប្រាស់សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដំកល់ទឹកឆាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ត្រូវអ្នកណាដំកល់ទឹកឆាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈបង្គាប់ភិក្ខុថ្មី ។ ពួកភិក្ខុថ្មីដែលព្រះថេរៈបង្គាប់ហើយក៏នៅតែមិនដំកល់ទុក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឈឺ (បើ) ព្រះថេរៈបង្គាប់ហើយមិនត្រូវមិនដំកល់ទុក (ត្រូវតែចូលទៅដំកល់ទុក) ភិក្ខុណាមិនដំកល់ទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ธิสงฺฆมิกา อาจริยุปชฺฌายេ ន អាបុច្ឆន្តិ ។ តេ[๑] កិក្ខវេ អាចរិយុបជ្ឈាយេហិ បុច្ឆិតព្ពា តេហិ តមិស្សរេ កេន សទ្ធឹ តមិស្សរោតិ ។ តេ ចេ កិក្ខវេ ๓ណា អដ្ឋា អញ្ញេ ๓ណេ អដ្ឋេ អបនិសេយ្យុំ ន កិក្ខវេ អាចរិ-យុបជ្ឈាយេហិ អនុជានិតព្ពា អនុជានេយ្យុំ ចេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេ ចេ កិក្ខវេ ๓ណា អដ្ឋា អន-ន្តរាតា អាចរិយុបជ្ឈាយេហិ គន្តុយ្យន្តេ[๒] អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឥធ បន កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹ អាវាសេ សម្ពហុលា កិក្ខូ វិហរន្តិ ๓ណា អដ្ឋា ។ តេ ន ជានន្តិ ឧចោសថំ វា ឧចោសថកម្មំ វា ចាតិមោក្ខំ វា ចាតិមោក្ខុទ្ទេសំ វា ។ តត្ថ អញ្ញោ កិក្ខុ អាគច្ឆតិ ពហុ-ស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកា-មោ ។ តេហិ កិក្ខវេ កិក្ខូហិ សោ កិក្ខុ សង្គហេ-តព្ពោ អនុគ្គហេតព្ពោ ឧបលាបេតព្ពោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ បុណ្ណេន មត្តិកាយ ន្ហត្តុកាមេន បុរោទនេកេន ណោ ចេ

---

๑ សព្ពត្ថ តេហិតំ ទិស្សតិ ។ ๒ ម. គច្ឆេយ្យុំ ។

ឧបោសថក្ខន្ធក: ពួកភិក្ខុលួងំមិនឆ្ងាសមានដំណើរទៅកាន់ទិស

មិនឆ្ងាស មានដំណើរទៅកាន់ទិសមិនលាអាចារ្យនឹងឧបជ្ឈាយ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវអាចារ្យនឹងឧបជ្ឈាយ៍ស្មរភិក្ខុទាំងនោះថា លោកទាំងឡាយនឹងទៅណា នឹងទៅជាមួយនឹងអ្នកណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះលួងំមិនឆ្ងាសនិយាយអាងពួកភិក្ខុដទៃ ដែលលួងំមិនឆ្ងាស (ដូចគ្នា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាចារ្យនឹងឧបជ្ឈាយ៍អនុញ្ញាតឲ្យទេ បើអនុញ្ញាតឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុលួងំមិនឆ្ងាសទាំងនោះ ដែលអាចារ្យនឹងឧបជ្ឈាយ៍មិនអនុញ្ញាត បើទៅតែទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ក្នុងសាសនានេះភិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើន សុទ្ធតែលួងំមិនឆ្ងាសនៅកន្លែងអាវាសមួយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនដឹងឧបោសថឬឧបោសថកម្ម ឬតិមោក្ខឬតិមោក្ខទ្វេស ។ ភិក្ខុដទៃជាពហុស្សូត្រចេះចាំព្រះវិន័យបិដកទ្វេទ្វេធំទ្វេទ្វេវិនិច្ឆយចាំមាតិកា ជាបណ្ឌិតឆ្លៀវឆ្លាសមានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស ស្រឡាញ់ការសិក្សា ក៏មកក្នុងអាវាសនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះសង្កៃរអនុគ្រោះនិយាយពាក់ព័ន្ធនឹងបម្រុងភិក្ខុជាពហុស្សូត្រនោះដោយគ្រឿងលំអិតសម្រាប់ឆូត ដោយដង្កឹត ឈើសួន ទឹកឰមាត់លុបមុខ បើភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនសង្កៃរមិនអនុគ្រោះ មិននិយាយពាក់ព័ន្ធ មិនបម្រុងដោយគ្រឿងលំអិត

សន្តស្សោយ្យុំ អនុក្កស្សោយ្យុំ ឧបលាបេយ្យុំ ឧបដ្ឋាបេយ្យុំ ចុណ្ណេន មត្តិកាយ ទន្តកដ្ឋេន មុខោទកេន អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ៩ឧ បន ភិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ តនុបាទោសវេ សម្ពហុលា ភិក្ខូ វិហរន្តិ ពាលា អព្យត្តា ។ តេ ន ជានន្តិ ឧទោសថំ វា ឧទោសថកម្មំ វា ចាតុទ្ទសិកំ វា ចាតុទ្ទសិកង្គេសំ វា ។ តេហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូហិ ឯកោ ភិក្ខុ សាមន្តា អាវាសា សង្ឃ-ករំ ចាហេតព្ពោ កច្ចាវុសោ សង្ឃំ ឆន្ទំ ទេន វិត្តាវេន វា ចាតុទ្ទសិកំ បរិយាបុណិតុ្វា អាគច្ឆាតិ ។ ឯវញ្ចេតំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ តេហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូហិ សព្ពេហេវ យត្ត ជានន្តិ ឧទោសថំ វា ឧទោសថកម្មំ វា ចាតុទ្ទសិកំ វា ចាតុទ្ទសិកង្គេសំ វា សោ អាវាសោ គន្តព្ពោ នោ ចេ គច្ឆេយ្យុំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ៩ឧ បន ភិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ សម្ពហុលា ភិក្ខូ វស្សំ វសន្តិ ពាលា អព្យត្តា ។ តេ ន ជានន្តិ ឧទោសថំ វា ឧទោសថកម្មំ វា ចាតុ-ទ្ទសិកំ វា ចាតុទ្ទសិកង្គេសំ វា ។ តេហិ ភិក្ខវេ

สម្រាប់ឆ្លូត ដោយដីស្អិត ឈើស្នូន ទឹកខ្មៅមាត់លុបមុខទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះទុបោសថថ្ងៃនោះមានពួកភិក្ខុជារាប់រូបសុទ្ធតែលូងមិនធ្លាស់នៅក្នុងអាវាសមួយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនដឹងទុបោសថឬទុបោសថកម្ម ឬបាតិមោក្ខឬបាតិមោក្ខុទ្ទេស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបញ្ជូនភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់អាវាសជិតខាងក្នុងថ្ងៃនោះថា នែអាវុសោ ចូរអ្នកទៅរៀនបាតិមោក្ខដោយសង្ខេបឬដោយពិស្តារមក ។ បើភិក្ខុ (ដែលត្រូវបញ្ជូនទៅនោះ) បានបាតិមោក្ខ+ន្ទុះដោយអាការយ៉ាងនេះ ការបាន+ន្ទុះជាការល្អ បើមិនបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ងអាវាសណាដឹងទុបោសថ ឬទុបោសថកម្ម បាតិមោក្ខ ឬបាតិមោក្ខុទ្ទេស ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះទៅកាន់អាវាសនោះទាំងអស់គ្នា បើមិនទៅទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុជារាប់ក្នុងសាសនានេះលូងមិនធ្លាស់នៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមួយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនដឹងទុបោសថ ឬទុបោសថកម្ម បាតិមោក្ខ ឬបាតិមោក្ខុទ្ទេស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុ

กิญฺหิ ปโกโร กิญฺจิ สามญฺญา อาปชฺชติ ปาจิตฺติยนฺติ
ปจฺจาหุ เจว สงฺฆเถน ปาจิตฺตเยน ปาจิตฺติยนฺติ
ปริยาปุณิตฺวา อาคจฺฉติ ฯ ปฐมปญฺหา ลเกน สทิสา
กุสลา เจว ลเกน ปโกโร กิญฺจิ สตฺตาหกา-
ลิกา ปาโตคจฺฉา ปจฺจาหุ เจว สงฺฆเถน ปาจิตฺติเยน ปาจิตฺติยนฺติ
ปริยาปุณิตฺวา อาคจฺฉติ ฯ ปฐมปญฺหา
ลเกน สทิสา กุสลา เจว ลเกน น กิญฺจิเ
เตหิ กิญฺหิ ตสฺมึ อาปตฺเต วตฺถุ วตฺถุตฺถาย วเสยฺยุ
เจว อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๘๑) อถโข ภควา กิญฺจิ อาพาธิโก สงฺฆ-
ตฺเถ กิญฺจิเ สเชฺฌ อุโปสถํ การิสฺสตีติ ฯ ฐปิ ปุพฺเพ
อญฺญตเร กิญฺจิ ภควนฺตํ ปตฺตจีวเรน อตฺถิ กเตฺถ กิญฺจิ
กิลาโส เสา อาคจฺฉตีติ ฯ อนุชานามิ กิญฺจิเ
กิลาเสน กิญฺจิา ปาตุ ฯ ปฐมฺ ปน
กิญฺจิเ ปาตพฺพา ฯ เสน กิลาเสน กิญฺจิา ปกฺก
กิญฺจิ อุปสงฺกมิตฺวา ปกฺกสฺส อุตฺตราสงฺคํ การิตฺวา อุกฺกุฏิกฺก

ទាំងនោះបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់អាវាសជិតខាងក្នុងថ្ងៃនោះថា នែអាវុសោ ចូរអ្នកទៅរៀនបាតិមោក្ខដោយសង្ខេបឬដោយពិស្តារហើយមក ។ បើភិក្ខុនោះបានបាតិមោក្ខនុ៎ះ មកយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបក្នុងវេលា ៧ ថ្ងៃថា នែអាវុសោ ចូរអ្នកទៅរៀនបាតិមោក្ខដោយសង្ខេប ឬដោយពិស្តារមក ។ បើភិក្ខុនោះបានបាតិមោក្ខនុ៎ះយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសនោះទេ បើនៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๘๑) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រជុំគ្នា សង្ឃនឹងធ្វើឧបោសថ ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានបន្ទូលយ៉ាងនេះ ភិក្ខុ ๑ រូបបានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នៅមានភិក្ខុឈឺ ភិក្ខុនោះមិនទាន់មក ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឈឺឲ្យបារិសុទ្ធិបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុឈឺនោះឲ្យបារិសុទ្ធិយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុឈឺនោះចូលទៅរកភិក្ខុ ๑ រូបហើយ ធ្វើឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាងរួច

ติสมีติ อญฺญมญฺญ ปกฺขเนน ฯเปฯ ปริยาย วจนเมตนฺติ ปริยาย วจนเมว ปริยาย เมว หาร ปริยาย เมว อาเรเปตพฺพตฺตา ฯ ตายเยน ปญฺญาเปตพฺพ ปญฺญาเปตพฺพ ตายเยน ปญฺญาเปตพฺพ ติฏฺฐา เหตุ ปริยาย ฯ ย ตายเยน ปญฺญาเปตพฺพ ย ปญฺญาเปตพฺพ ย ตาย-เยน ปญฺญาเปตพฺพ ย ติฏฺฐา เหตุ ปริยาย ฯ ฬาฬฺหตฺถ ลเกฯ สุขุมตฺถ กุสลตฺถ เจว ฯเปฯ ลเกฯ สา ติกฺขาย ติลาเจว ติกฺขา มญฺเจน ปิ ปีเยน ปิ สงฺคหมาปชฺช อาเนตฺวา ฯเปฯ ตาตญฺเจ ฯ สเจ ติกฺขาย ติลาจุปชฺฌาตาย ติกฺขาย ฬาฬฺห เหตุ สเจ เขา มยิ ติลาย ปาเณ ปาตุ ปาเยสฺสาม อาตาเจ ปิ อติ-ปฺปสฺสติ ตาลตาลิยา ปิ ปาสฺสติตุ ย ติกฺขาย ติลาเจว ปาเณ ปาตุ ปาเยตฺวา ฯเปฯ ตาตญฺเจ ฯ ย ญาย ปาเณน สงฺคหณ ฯเปฯ ตาตญฺเจ ฯ ตาเยย เจ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปริยาย-ภาเรตา เจ ติกฺขาย ติฏฺฐาย ปริยาย ติยา ตาย

អង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឲ្យជាវិសុទ្ធិ លោកចូរនាំជាវិសុទ្ធិរបស់ខ្ញុំទៅ លោកចូរធ្វើជាវិសុទ្ធិរបស់ខ្ញុំ ។ កិក្ខុណីនោះបញ្ជាក់ដោយកាយ (ក្តី) បញ្ជាក់ដោយវាចា (ក្តី) បញ្ជាក់ដោយកាយវាចា (ក្តី) ឈ្មោះថា ឲ្យជាវិសុទ្ធិហើយ កិក្ខុនោះមិនបញ្ជាក់ដោយកាយ មិនបញ្ជាក់ដោយវាចា មិនបញ្ជាក់ដោយកាយវាចាទេ មិនឈ្មោះថា ឲ្យជាវិសុទ្ធិទេ ។ បើកិក្ខុនោះបានជាវិសុទ្ធិន៎ុះយ៉ាងនេះ ការបានជាវិសុទ្ធិន៎ុះជាការស្អួត បើមិនបានទេ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវកិក្ខុនាំកិក្ខុណីដោយវេគៈប្តូតាំងមកក្នុងកណ្តាលសង្ឃហើយធ្វើឧបោសថ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើគំនិតយ៉ាងនេះមានដល់កិក្ខុអ្នកបម្រើកិក្ខុណីថា បើយើងទាំងឡាយឲ្យកិក្ខុណីឃ្លាតចាកទី អាពាធនឹងតែតែចំរើនឬនឹងស្លាប់ដូច្នេះ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវឲ្យកិក្ខុណីឃ្លាតចាកទីទេ ត្រូវសង្ឃទៅធ្វើឧបោសថក្នុងទីនោះ ។ មិនត្រូវសង្ឃធ្វើឧបោសថដោយពួកឡើយ បើធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលកិក្ខុណីឲ្យជាវិសុទ្ធិហើយ បើកិក្ខុអ្នកនាំជាវិសុទ្ធិចៀសចេញចាកទីនោះទៅ ត្រូវឲ្យជាវិសុទ្ធិ

ปกฺกมตี อญฺญสฺส ฆาตฺวา ปาริสุทฺธิ ฯ ปาริสุทฺธิหาร
เกา เจ ภิกฺขาย ธิฏฺฐาย ปาริสุทฺธิยา ตสฺเส วิพฺภมติ
กาลํ กเรติ สามเณเร ปฏิฆาตติ สิกฺขํ ปจฺ-
กฺขาตเกา ปฏิฆาตติ อฏฺฐิมาสุ อฌฺฌาปนฺนเกา ปฏิ-
ฆาตติ ขุมฺภตเกา ปฏิฆาตติ ขิตฺตจิตฺเต ปฏิฆาตติ
เวทนาฏฺเฏ ปฏิฆาตติ อาปตฺติยา อทสฺสเน ขนฺติตฺตเกา
ปฏิฆาตติ อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม ขนฺติตฺตเกา ปฏิ-
ฆาตติ ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค ขนฺติตฺตเกา
ปฏิฆาตติ ปณฺฑเกา ปฏิฆาตติ เถยฺยสวฺหาสเกา
ปฏิฆาตติ ติตฺถิยปกฺกนฺตเกา ปฏิฆาตติ ติรจฺฉานคเตา
ปฏิฆาตติ มาตุฆาตเกา ปฏิฆาตติ ปิตุฆาตเกา
ปฏิฆาตติ อรหนฺตฆาตเกา ปฏิฆาตติ ภิกฺขุนี-
สเกา ปฏิฆาตติ สงฺฆเภทเกา ปฏิฆาตติ โล-
หิตุปฺปาทเกา ปฏิฆาตติ ขุภเตาฆฺญนเกา ปฏิ-
ฆาตติ อญฺญสฺส ฆาตฺวา ปาริสุทฺธิ ฯ ปาริสุทฺธิหารเกา
เจ ภิกฺขาย ธิฏฺฐาย ปาริสุทฺธิยา อนฺตรมเส ปกฺกมติ ฯ
อนาปาฆ โหติ ปาริสุทฺธิ ฯ ปาริสุทฺธิหารเกา เจ

ដល់តិក្ខុដទៃ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ កាលតិក្ខុឈឺឲ្យបារិសុទ្ធិហើយ បើតិក្ខុអ្នកនាំបារិសុទ្ធិទៅសិក្ខមានាទីនោះឯង (ក្តី) ស្លាប់ទៅ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកលាសិក្ខា (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្កួត (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកមានចិត្តរំរើរវាយ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកមានវេទនាគ្របសង្កត់ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សខ្ទើយ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាថេយ្យសំវាសកៈ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកទៅចូលពួកតិរ្ថិយ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាតិរច្ឆាន (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់មាតា (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់បិតា (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្ត (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកទ្រុស្តតិក្ខុនី (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកបំបែកសង្ឃ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកញាំងព្រះលោហិតឲ្យព្រុពងឡើង (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាឧភតោព្យញ្ជនក (មានភេទពីរក្តី) ត្រូវឲ្យបារិសុទ្ធិទៅតិក្ខុដទៃ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ កាលតិក្ខុឈឺឲ្យបារិសុទ្ធិហើយ បើតិក្ខុអ្នកនាំបារិសុទ្ធិចៀសចេញទៅកន្លងពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ មិនឈ្មោះថាតិក្ខុនោះបាននាំបារិសុទ្ធិមកដល់ឡើយ ។ ម្នាលតិក្ខុទាំងឡាយ កាលតិក្ខុឈឺ

กตฺวา ติฏฺฐาย จาริตฺตสิกฺขาย อนฺตรามคฺเค วิภมติ กาลํ กเรยฺย ฯเปฯ อุภโตสงฺฆสฺสาปิ ปน ปฏิชานาติ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ติฏฺฐาย จาริตฺตสิกฺขาย สงฺฆมชฺเฌ ปกฺกมติ อาปตฺติ ภิกฺขเว ติฏฺฐาย จาริตฺตสิกฺขาย สงฺฆมชฺเฌ วิภมติ กาลํ กเรยฺย ฯเปฯ อุภโตสงฺฆสฺสาปิ ปน ปฏิชานาติ อาปตฺติ ภิกฺขเว ติฏฺฐาย จาริตฺตสิกฺขาย สงฺฆมชฺเฌ สุตฺวา น อาโรเจติ ปมตฺโต น อาโรเจติ สมาปชฺโช น อาโรเจติ อาปตฺติ ภิกฺขเว จาริตฺตสิกฺขาย อนาปตฺติ ฯ จาริตฺตสิกฺขาย อนาปตฺติ ฯ จาริตฺตสิกฺขาย ติฏฺฐาย จาริตฺตสิกฺขาย สงฺฆมชฺเฌ สญฺจิจฺจ น อาโรเจติ อาปตฺติ ภิกฺขเว จาริตฺตสิกฺขาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ឲ្យជាវិសុទ្ធិហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំជាវិសុទ្ធិសឹក(ក្តី)ស្ងាប់(ក្តី) ។បេ។ ប្តេជ្ញា
ខ្លួនជាទុតគោព្យញ្ជនក(ក្តី) ក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវ ជាវិសុទ្ធិក៏មិនឈ្មោះ
ថា ភិក្ខុនោះបាននាំមកដល់ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
ឈឺឲ្យជាវិសុទ្ធិហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំជាវិសុទ្ធិដល់ទៅសង្ឃហើយទើបចៀស
ចេញទៅ ជាវិសុទ្ធិក៏ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបាននាំមកដល់ហើយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យជាវិសុទ្ធិហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំជាវិសុទ្ធិ
ដល់ទៅសង្ឃហើយទើបសឹក(ក្តី) ស្ងាប់(ក្តី) ។បេ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាទុតគោ-
ព្យញ្ជនក(ក្តី)ជាវិសុទ្ធិក៏ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបាននាំមកដល់ហើយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យជាវិសុទ្ធិហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំជាវិសុទ្ធិ
ដល់ទៅសង្ឃហើយដេកលក់មិនបានធ្លាប់ប្តូរភ្លាំងភ្លេចមិនបានធ្លាប់ ប្តូរចួល
ឈានហើយមិនបានធ្លាប់ ជាវិសុទ្ធិក៏ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបាននាំមកដល់
ហើយ ។ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកនាំជាវិសុទ្ធិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលភិក្ខុឈឺឲ្យជាវិសុទ្ធិហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំជាវិសុទ្ធិទៅដល់សង្ឃហើយ
ភ្លែងមិនធ្លាប់ ជាវិសុទ្ធិឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបាននាំមកដល់ហើយ តែភិក្ខុ
អ្នកនាំជាវិសុទ្ធិត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๘๒) អថខោ ភគវា តិក្ខ្ត្តុំ អាមន្តេសិ សន្តិបតថ តិក្ខ្ត្តុវេ សង្ឃោ កម្មំ ករិស្សតីតិ ។ ឯវំវុត្តេ អញ្ញតរោ តិក្ខ្ត្តុ ភគវន្តំ ឯតទវោច អត្តិ ភន្តេ តិក្ខ្ត្តុ តិលាធោ សោ អធាគតោតិ ។ អទ្ធជាធាមិ តិក្ខ្ត្តុវេ តិលាធេន តិក្ខ្ត្តុធា ធន្តុំ ធាតុំ ។ ឯវញ្ហ បន តិក្ខ្ត្តុវេ ធាតព្ធោ ។ តេន តិលាធេន តិក្ខ្ត្តុធា ឯកំ តិក្ខ្ត្តុំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ ធន្តុំ ទន្ថិ ធន្តុំ មេ ហរ ធន្តុំ មេ អាហរេហីតិ ។ តាយេន វិញ្ញាបេតិ ឯថាយ វិញ្ញាបេតិ តាយេន ឯថាយ វិញ្ញាបេតិ និន្នោ ហោតិ ធន្តោ ។ ន តាយេន វិញ្ញាបេតិ ន ឯថាយ វិញ្ញាបេតិ ន តាយេន ឯថាយ វិញ្ញាបេតិ ន និន្នោ ហោតិ ធន្តោ ។ ឯវញ្ហេតំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ សោ តិក្ខ្ត្តុវេ តិលាធោ តិក្ខ្ត្តុ មញ្ហេន ឯ បីឋេន ឯ សង្ឃមជ្ឈេ អានេត្វា កម្មំ តាតព្ធំ សចេ តិក្ខ្ត្តុវេ តិលាធុបជ្ឈាតាធំ តិក្ខ្ត្តុធំ ឯវំ

(๑๘๒) លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រជុំគ្នា សង្ឃនឹងធ្វើកម្ម ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគមានបន្ទូលយ៉ាងនេះ ភិក្ខុ១រូបបានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មានភិក្ខុឈឺ ភិក្ខុនោះមិនមានមក ។ ព្រះអង្គមានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឈឺឲ្យធន្ធៈបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯធន្ធៈនោះត្រូវភិក្ខុឈឺនោះឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុឈឺនោះចូលទៅរកភិក្ខុ ១ រូបហើយធ្វើឧត្តរាសង្គៈធ្វើឯស្មាម្ខាង អង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឲ្យធន្ធៈ លោកចូរនាំធន្ធៈរបស់ខ្ញុំទៅចុះ ចូរច្រាំធន្ធៈរបស់ខ្ញុំ (ផង) ។ ភិក្ខុឈឺនោះបញ្ជាក់ដោយកាយ (ក៏បាន) បញ្ជាក់ដោយវាចា (ក៏បាន) បញ្ជាក់ដោយកាយវាចា (ក៏បាន) ធន្ធៈឈ្មោះថាភិក្ខុឈឺនោះបានឲ្យហើយ ។ ភិក្ខុឈឺមិនបានបញ្ជាក់ដោយកាយ (ក្តី) មិនបានបញ្ជាក់ដោយវាចា (ក្តី) មិនបានបញ្ជាក់ដោយកាយវាចា (ក្តី) មិនឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបានឲ្យធន្ធៈទេ ។ បើបានធន្ធៈនោះយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវនាំភិក្ខុឈឺនោះមកកន្លែងសង្ឃដោយខ្លួនឯង ឬតាំងមកហើយត្រូវធ្វើសង្ឃកម្មចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុអកប្បិយមិនដឹងមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

โหนฺติ สเจ เภา มยํ ตาทิสานํ ปาปกานํ อาจาร-
ทิฏฺฐีนญฺจ อภิวฑฺฒิสฺสาม กาลกิริยาย จ ภวิสฺสาม ตาสญฺจ
ปาปกานํ ทิฏฺฐีนญฺจ ปหานาย จาเตฺวาหนฺโต สเชฺชน ตสฺส ภณฺฑ-
กมฺปิ กาตพฺพ ฯ ตสฺส ภาเรน สเชฺชน กมฺปิ กาตพฺพ กา-
เยยฺย เจ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ ฉนฺนมฺปาหเก เจ ภิกฺขเว
ภิกฺขุ ฉนฺนฺ ตสฺส ปกฺกมติ อญฺญสฺมึ ฐาเนฺ ฉนฺโท ฯ
ฉนฺนมฺปาหเก เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฉนฺนฺ ตสฺส วิพฺภมติ กาลกิ-
ริเยติ สามเณเร ปฏิชานาติ สิกฺขกึ ปจฺจกฺขาตเก
ปฏิชานาติ อนฺติมวตฺถุ อชฺฌาปนฺนเก ปฏิชานาติ อุมฺมตฺ-
เก ปฏิชานาติ ขิตฺตจิตฺเต ปฏิชานาติ เวทนฏฺเฏ ปฏิ-
ชานาติ อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิตฺตเก ปฏิชานาติ
อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิตฺตเก ปฏิชานาติ ปาปิ-
กาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺขิตฺตเก ปฏิชานาติ
ปณฺฑเก ปฏิชานาติ เถยฺยสวาสเก ปฏิชานาติ
ติตฺถิยปกฺกนฺตเก ปฏิชานาติ ติรจฺฉานคเต ปฏิชานาติ
มาตุฆาตเก ปฏิชานาติ ปิตุฆาตเก ปฏิชานาติ

បើយើងនឹងឲ្យកិកុឈឺឃ្លាតចាកទី អាពាធនឹងតែតែចំរើនឡើងឬនឹងស្ងាប់ដូចេះ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ មិនត្រូវកិកុឲ្យកិកុឈឺឃ្លាតចាកទីទេ ត្រូវសង្ឃទៅធ្វើកម្មកងទីនោះ មិនត្រូវសង្ឃធ្វើកម្មជាពួកឡើយ បើធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កាលកិកុឈឺឲ្យឆន្ទៈហើយ បើកិកុអ្នកនាំឆន្ទៈគេបញ្ជូសចេញអំពីទីនោះ ត្រូវឲ្យឆន្ទៈដល់កិកុដែរ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កាលកិកុឈឺឲ្យឆន្ទៈហើយ បើកិកុអ្នកនាំឆន្ទៈសឹកកងទីនោះឯង (ក្តី) ស្ងាប់ទៅ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកពោលលាសិក្ខា (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុ (ជាពជិកក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្កួត (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកមានចិត្តរំរើយ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកមានវេទនាគ្របសង្កត់ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្តុព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្តុព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្តុព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សខ្ទើយ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាថេយ្យសំវាសកៈ (អ្នកលួចសំវាស (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកចូលពួកតិរ្ថិយ (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាសត្វតិរច្ឆាន (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់មាតា (ក្តី) បួជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់បិតា (ក្តី)

អរហន្តឃាតកោ បដិជានាតិ តិក្ខិន្ទ្រិយសោ បដិជានាតិ សង្ឃភេទកោ បដិជានាតិ លោហិតុប្បាទកោ បដិជានាតិ ឧភតោព្យញ្ជនកោ បដិជានាតិ អញ្ញស្ស ធាតរ្យា ឆន្នោ ។ ឆន្ទហារកោ ចេ តិក្ខេ ធិន្ទេ ឆន្ទេ អន្តរាមក្កេ បក្កមតិ អនាហារោ ហោតិ ឆន្នោ ។ ឆន្ទហារកោ ចេ តិក្ខេ ធិន្ទេ ឆន្ទេ អន្តរាមក្កេ វិព្ភមតិ កាលំ ករោតិ ។ បេ ។ ឧភតោព្យញ្ជនកោ បដិជានាតិ អនាហារោ ហោតិ ឆន្នោ ។ ឆន្ទហារកោ ចេ តិក្ខេ ធិន្ទេ ឆន្ទេ សង្ឃប្បត្តេ បក្កមតិ អាហារោ ហោតិ ឆន្នោ ។ ឆន្ទហារកោ ចេ តិក្ខេ ធិន្ទេ ឆន្ទេ សង្ឃប្បត្តេ វិព្ភមតិ កាលំ ករោតិ ។ បេ ។ ឧភតោព្យញ្ជនកោ បដិជានាតិ អាហារោ ហោតិ ឆន្នោ ។ ឆន្ទហារកោ ចេ តិក្ខេ ធិន្ទេ ឆន្ទេ សង្ឃប្បត្តេ សុត្តេ ន អារោចេតិ បមត្តេ ន អារោចេតិ សមាបន្នេ ន អារោចេតិ អាហារោ ហោតិ ឆន្នោ ។ ឆន្ទហារកស្ស អនាបត្តិ ។ ឆន្ទហារកោ ចេ តិក្ខេ ធិន្ទេ ឆន្ទេ

ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្ងាប់ព្រះអរហន្ត (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកធ្វើសុក្កវិកូនី (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកបំបែកសង្ឃ (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិតឲ្យព្រួយពង (ស្ទើរ) (ក្តី) ប្តេជ្ញាខ្លួនជាខុកគោព្យញ្ជនក (ក្តី) ត្រូវឲ្យនន្ទៈដល់កិក្ខុដទៃ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលកិក្ខុឈឺឲ្យនន្ទៈហើយ បើកិក្ខុអ្នកនាំនន្ទៈគេចចៀសទៅកន្លងពាក់កណ្តាលផ្លូវ កិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនបាននាំនន្ទៈមកដល់ទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលកិក្ខុឈឺឲ្យនន្ទៈហើយ បើកិក្ខុអ្នកនាំនន្ទៈសឹកទៅ (ក្តី) ស្វាប់ទៅ (ក្តី) កន្លងពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ បេ ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាខុកគោព្យញ្ជនក (ក្តី) កិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនបាននាំនន្ទៈមកទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលកិក្ខុឈឺឲ្យនន្ទៈហើយ បើកិក្ខុអ្នកនាំនន្ទៈទៅដល់សង្ឃហើយទើបចៀសចេញទៅ នន្ទៈឈ្មោះថានាំមកដល់ហើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលកិក្ខុឈឺឲ្យនន្ទៈហើយ បើកិក្ខុអ្នកនាំនន្ទៈដល់ទៅសង្ឃហើយសឹកទៅ (ក្តី) ស្វាប់ទៅ (ក្តី) ។ បេ ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាខុកគោព្យញ្ជនក (ក្តី) កិក្ខុនោះឈ្មោះថាបាននាំនន្ទៈមកហើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលកិក្ខុឈឺឲ្យនន្ទៈហើយ បើកិក្ខុអ្នកនាំនន្ទៈដល់ទៅសង្ឃហើយដេកលក់មិនបានជ្រាប់ (ក្តី) ភ្លេចមិនបានជ្រាប់ (ក្តី) ចូលសមាបត្តិមិនបានជ្រាប់ (ក្តី) កិក្ខុនោះឈ្មោះថាបាននាំនន្ទៈមកដល់ហើយ ។ កិក្ខុអ្នកនាំនន្ទៈមិនត្រូវអាបត្តិ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលកិក្ខុឈឺឲ្យនន្ទៈហើយ

សង្ឃប្បត្តោ សញ្ចិច្ច ន អាភេថតំ អាបជ្ជោ ហោតំ ឆន្នោ ។ ឆន្ទហារកស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តនហុចោសេថ ចារិសុទ្ធិំ ទេន្តេន ឆន្ទំបិ នាតុំ សន្តិំ សង្ឃស្ស ការណីយន្តិ ។

[๑๘๓] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ តនហុចោសេថ ញាតកោ កណ្ហាំសុ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុំ តនហុចោសេថ ញាតកោ កណ្ហាន្តិ ។ តេ ញាតកា ភិក្ខូហិ ឯវមស្សុ វចនីយា ឥង្ឃ តុម្ហេ អាយស្មន្តេ ឥមំ ភិក្ខុំ មុហុត្តំ មុញ្ចថ យាវាយំ ភិក្ខុ ឧចោសថំ ករោតីតិ ។ ឯវញ្ចេតំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ តេ ញាតកា ភិក្ខូហិ ឯវមស្សុ វចនីយា ឥង្ឃ តុម្ហេ អាយស្មន្តេ មុហុត្តំ ឯកមន្តំ ហោថ យាវាយំ ភិក្ខុ ចារិសុទ្ធិំ ទេតីតិ ។ ឯវញ្ចេតំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ តេ ញាតកា ភិក្ខូហិ ឯវមស្សុ វចនីយា ឥង្ឃ តុម្ហេ អាយស្មន្តេ ឥមំ ភិក្ខុំ មុហុត្តំ

បើកិក្ខុអ្នកនាំឆន្ទៈដល់ទៅសង្ឃហើយក្តៅងមិនជ្រាប់ កិក្ខុនោះឈ្មោះថានាំឆន្ទៈមកដល់ហើយ ។ កិក្ខុអ្នកនាំឆន្ទៈត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានកិច្ចត្រូវធ្វើ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលឲ្យបារិសុទ្ធិក្នុងបាសថ្ងៃនោះឲ្យឆន្ទៈទៀតបាន ។

(๑๘๓) ក៏សម័យនោះឯង ពួកជនជាញាតិចាប់កិក្ខុ១រូបក្នុងបាសថ្ងៃនោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គមានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ពួកជនជាញាតិចាប់កិក្ខុក្នុងបាសថ្ងៃនោះ ។ ត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយនិយាយទំនងពួកជនជាញាតិអស់នោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏មានអាយុ ណ្ហើយចុះ អ្នកទាំងឡាយលែងកិក្ខុនេះមួយរំពេចសិន ទុំពាំកិក្ខុនេះធ្វើបាសថ្ងៃវិញ ។ បើកិក្ខុបានការលែងនុ៎ះយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយនិយាយទំនងពួកជនជាញាតិអស់នោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏មានអាយុ ណ្ហើយចុះ អ្នកទាំងឡាយនៅចាំក្នុងទីដ៏សមគួរមួយរំពេចសិន ទុំពាំកិក្ខុនេះឲ្យបារិសុទ្ធិវិញ ។ បើកិក្ខុបានការឈប់បង្អង់នុ៎ះយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយនិយាយទំនងពួកជនជាញាតិអស់នោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏មានអាយុ ណ្ហើយចុះ អ្នកទាំងឡាយចូរនាំកិក្ខុនេះទៅ

ឯស្សាមំ ឆេ យាវ សង្ឃោ ឧបោសថំ ករោតីតិ ។ ឃវញ្ចេតំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ ឆ ត្វេ វក្ខេន សង្ឃេន ឧបោសថោ ការេតព្ពោ ករេយ្យ ចេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុំ តថឧម្មាទោសថេ ភជាតោ កល្លាឆិ ។ បេ ។ ថោភ កល្លាឆិ... ឆុត្តា កល្លាឆិ... ភិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា កល្លាឆិ ។ តេ ភិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា ភិក្ខូហិ ឃវមស្សុ វចនីយា ឥជ្ឈ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ឥមំ ភិក្ខុំ មុហុត្តំ មុញ្ចថ យាវាយំ ភិក្ខុ ឧបោសថំ ករោតីតិ ។ ឃវញ្ចេតំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ តេ ភិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា ភិក្ខូហិ ឃវមស្សុ វចនីយា ឥជ្ឈ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ មុហុត្តំ ឯកមន្តំ ហោថ យាវាយំ ភិក្ខុ ចារិសុទ្ធិំ ទេតីតិ ។ ឃវញ្ចេតំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ តេ ភិក្ខុប្បច្ចត្ថិកា ភិក្ខូហិ ឃវមស្សុ វចនីយា ឥជ្ឈ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ឥមំ ភិក្ខុំ មុហុត្តំ ឯស្សាមំ ឆេ យាវ សង្ឃោ ឧបោសថំ ករោតីតិ ។ ឃវញ្ចេតំ លភេថ

កាន់ទីក្រៃសីមាមួយរំពេចសិន ទំាសង្ឃធ្វើឧបោសថរួច ។ បើភិក្ខុបាន
ការនាំទៅនុ៎ះយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ មិនត្រូវ
សង្ឃធ្វើឧបោសថជាពួកឡើយ បើធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះស្តេចទាំងឡាយចាប់ភិក្ខុកន្ដឧបោសថថ្ងៃ
នោះ ។បេ។ ពួកចោរចាប់... ពួកអ្នកលេងចាប់... ពួកជនជាសត្រូវ
នៃភិក្ខុចាប់ ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងពួកជនជាសត្រូវនៃភិក្ខុ
អស់នោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏មានអាយុ ណ្ហើយចុះ អ្នក
ទាំងឡាយចូរលែងភិក្ខុនេះមួយរំពេចសិន ទំាភិក្ខុនេះធ្វើឧបោសថរួច ។
បើភិក្ខុបានការលែងនុ៎ះយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវ
ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងជនជាសត្រូវនៃភិក្ខុទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាល
អ្នកទាំងឡាយដ៏មានអាយុ ណ្ហើយចុះ អ្នកទាំងឡាយចូរឈប់ចង្អុងនៅ
កន្លែងដ៏សមគួរមួយរំពេចសិន ទំាភិក្ខុនេះឲ្យបានសុទ្ធរួច ។ បើភិក្ខុបាន
ការឈប់ចង្អុងនុ៎ះយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិយាយនឹងជនជាសត្រូវនៃភិក្ខុទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នក
ទាំងឡាយដ៏មានអាយុ ណ្ហើយចុះ អ្នកទាំងឡាយចូរនាំភិក្ខុនេះទៅកាន់ទី
ក្រៃសីមាមួយរំពេចសិន ទំាសង្ឃធ្វើឧបោសថរួច ។ បើភិក្ខុបានការ

ฯเปฯ กุสลํ นาม เจ ลเภถ น ตฺวา ภิกฺขุ สเจ ปเรสุ อาโรเจติ ตาตฺวา กเรยฺย เจ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๘๔) อถาปิ ภควา ภิกฺขู อาปตฺติสมุฏฺฐาปนตฺถ ภิกฺขาย อตฺถิ สมฺมุขตาทิกรณียนฺติ ฯ ฆรํ ปวิฏฺเฐ อญฺญตเร ภิกฺขู ภควนฺตเมว อตฺถ กตฺวา ปุจฺฉนฺเต ตาทิสา ภิกฺขู ทุมฺมงฺกุตาย สาเมว อาปตฺติ ชานาติ ฯ เตเนว ภิกฺขาย ทุมฺมงฺกุตาย สาเมว อาปตฺติ สาเมว อาปตฺติยา ปฏิกมฺมนฺติ ฯ ตสฺมา ภิกฺขาย ยาย อาปตฺติยา ทุมฺมงฺกุตาย สาเมว อาปตฺติ สาเมว อาปตฺติยา ปฏิกมฺมนฺติ ตาย อาปตฺติยา ทุมฺมงฺกุตาย สาเมว อาปตฺติ สาเมว อาปตฺติยา ปฏิกมฺมนฺติ ฯ

ទាំងទៅនុ៎ះយ៉ាងនេះ ការបានន៎ុះជាការល្អ បើមិនបានទេ មិនត្រូវសង្ឃធ្វើ
នូវបោសថដោយពួកឡើយ បើធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๘๔] លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុ៣ឆ្ងាយថា ម្នាលភិក្ខុ៣ឆ្ងាយ ចូរអ្នក៣ឆ្ងាយប្រជុំគ្នា (ព្រោះ)
សង្ឃមានកិច្ចត្រូវធ្វើ ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានបន្ទូលយ៉ាង
នេះហើយ ភិក្ខុ ๑ រូបបានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នៅមានភិក្ខុឈ្មោះគគ្គ:ឆត ភិក្ខុនោះមិនមានមក
ដល់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុ៣ឆ្ងាយ ភិក្ខុឆត៣ឆ្ងាយ
នេះមានពីរយ៉ាង គឺមានភិក្ខុឆត ๑ យ៉ាង រលឹកខុបោសថបានខ្លះ រលឹកមិន
បានខ្លះ រលឹកសង្ឃកម្មបានខ្លះ រលឹកមិនបានខ្លះ រលឹកមិនបានសោះក៏មាន
ភិក្ខុឆត ๑ យ៉ាង មកកាន់ខុបោសថបានខ្លះ មកមិនបានខ្លះ មកកាន់សង្ឃកម្ម
បានខ្លះ មកមិនបានខ្លះ មកមិនបានសោះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុ៣ឆ្ងាយ
បណ្តាភិក្ខុឆត៣យ៉ាងនោះ ភិក្ខុឆតណា រលឹកខុបោសថបានខ្លះ
រលឹកមិនបានខ្លះ រលឹកសង្ឃកម្មបានខ្លះ រលឹកមិនបានខ្លះ មកកាន់ខុ-
បោសថបានខ្លះ មកមិនបានខ្លះ មកកាន់សង្ឃកម្មបានខ្លះ មកមិនបានខ្លះ ។

อนุปาทาปิ ภิกฺขเว ฝาสวสฺส ธมฺมสฺส ธมฺมสม-
สมฺมตี ชาตุ ฯ ฝาสฺวา ปน ภิกฺขเว ชาตฺวา ฯ ฌาเนน
ภิกฺขา ปฏิลเภน สเชฺฌา ญาเยตฺวา สุณาตุ
เม ภนฺเต สเชฺฌา ภกฺโข ภิกฺขู ธมฺมกาโม สาติปิ
ขเวสฺสติ ปิ สาติ สาติปิ สชฺฌายมฺปิ ปิ สาติ
อาคจฺฉติปิ ขเวสฺสติ ปิ อาคจฺฉติ อาคจฺฉติปิ สชฺฌ-
ายมฺปิ ปิ อาคจฺฉติ ฯ ยทิ สชฺฌสฺส ปตฺตกลฺ
สเชฺฌา ภกฺขสฺส ภิกฺขาโว ธมฺมสฺส ธมฺมสมฺมตี
ธเนยฺย สเวยฺย ปิ ภกฺโข ภิกฺขู ขเวสฺสติ ปิ ปิ
สเวยฺย สเวยฺย ปิ สชฺฌายมฺปิ ปิ ปิ สเวยฺย อา-
คเจยฺย ปิ ขเวสฺสติ ปิ ปิ อาคเจยฺย อาคเจยฺย ปิ
สชฺฌายมฺปิ ปิ ปิ อาคเจยฺย สเชฺฌา สห ปิ ภกฺเข
วินา ปิ ภกฺเข ขเวสฺสติ ภเวยฺย สชฺฌายมฺปิ ภเวยฺย ฯ
ฝสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเชฺฌา ภกฺโข ภิกฺขู
ธมฺมกาโม สาติปิ ขเวสฺสติ ปิ สาติ สาติปิ สชฺฌ-
ายมฺปิ ปิ สาติ อาคจฺฉติปิ ขเวสฺสติ ปิ อาคจฺฉติ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យឧម្មត្តកសម្មតិ[1]ដល់ភិក្ខុឆ្កួតបែបនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯឧម្មត្តកសម្មតិ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុដែលធ្វើសប្រតិពលឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈជាមនុស្សឆ្កួត រលឹកឧបោសថបានខ្លះ រលឹកមិនបានខ្លះ រលឹកសង្ឃកម្មបានខ្លះ រលឹកមិនបានខ្លះ មកកាន់ឧបោសថបានខ្លះ មកមិនបានខ្លះ មកកាន់សង្ឃកម្មបានខ្លះ មកមិនបានខ្លះ ។ បើសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃឲ្យឧម្មត្តកសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈជាភិក្ខុឆ្កួត ភិក្ខុឈ្មោះគគ្គ គប្បីរលឹកឧបោសថបានក្តី រលឹកមិនបានក្តី រលឹកសង្ឃកម្មបានក្តី រលឹកមិនបានក្តី មកកាន់ឧបោសថបានក្តី មកមិនបានក្តី មកកាន់សង្ឃកម្មបានក្តី មកមិនបានក្តី សង្ឃគប្បីធ្វើឧបោសថ គប្បីធ្វើសង្ឃកម្មជាមួយភិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈក៏បាន វៀរចាកភិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈក៏បាន ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈជាភិក្ខុឆ្កួតរលឹកឧបោសថបានខ្លះ រលឹកមិនបានខ្លះ រលឹកសង្ឃកម្មបានខ្លះ រលឹកមិនបានខ្លះ មកកាន់ឧបោសថបានខ្លះ មកមិនបានខ្លះ

---

๑ សេចក្តីសន្មតិថាជាមនុស្សឆ្កួត ។

อาคจฺฉตีติปิ สงฺฆกมฺมํ ฉนฺนปิ อาคจฺฉติ ฯ สเงฺฆ
กตฺตพฺพสฺส กิจฺจการโก ธมฺมวาทิกสฺส ธมฺมวาทิกสมฺมตี เอวรูป
สวเนยฺยสฺส ปาฏิ กตฺตา กิจฺจสฺส ฉนฺทาสนฺนี น ปาฏิ สวเนยฺย
สวเนยฺยสฺส ปาฏิ สงฺฆกมฺมสฺส น ปาฏิ สวเนยฺย อาคจฺเฉยฺย ปาฏิ
ฉนฺทาสนฺนี น ปาฏิ อาคจฺเฉยฺย อาคจฺเฉยฺย ปาฏิ สงฺฆกมฺมสฺส
น ปาฏิ อาคจฺเฉยฺย สเงฺฆ สหปาฏิ กตฺตพฺพสฺส กิจฺจสฺส ปาฏิ
กตฺตพฺพสฺส ฉนฺทาสนฺนี การิสฺสติ สงฺฆกมฺมํ การิสฺสติ ฯ
ยสฺสายสฺมาโต ขมติ กตฺตพฺพสฺส กิจฺจการโก ธมฺมวาทิกสฺส
ธมฺมวาทิกสมฺมติยา ทานํ สวเนยฺยสฺส ปาฏิ กตฺตา กิจฺจสฺส
ฉนฺทาสนฺนี น ปาฏิ สวเนยฺย สวเนยฺยสฺส ปาฏิ สงฺฆกมฺมสฺส
น ปาฏิ สวเนยฺย อาคจฺเฉยฺย ปาฏิ ฉนฺทาสนฺนี น ปาฏิ อา-
คจฺเฉยฺย อาคจฺเฉยฺย ปาฏิ สงฺฆกมฺมสฺส น ปาฏิ อาคจฺเฉยฺย
สเงฺฆ สหปาฏิ กตฺตพฺพสฺส กิจฺจสฺส ปาฏิ กตฺตพฺพสฺส ฉนฺทาสนฺนี
การิสฺสติ สงฺฆกมฺมํ การิสฺสติ สาธุ ตุณฺหสฺส ยสฺส
นกฺขมติ สา ภาเสยฺย ฯ ทุติยมฺปิ สเงฺฆน กตฺตพฺพสฺส
กิจฺจการโก ธมฺมวาทิกสฺส ธมฺมวาทิกสมฺมติ สวเนยฺยสฺส ปาฏิ กตฺตา

មកកាន់សង្ឃកម្មបានខ្លះ បកមិនបានខ្លះ ។ ឥទ្ធរសង្ឃឲ្យឧម្មត្តកសម្មតិ ដល់កិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈជាកិក្ខុឆតថា កិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈគប្បីរលឹកឧបោសថបានក្តី រលឹកមិនបានក្តី រលឹកសង្ឃកម្មបានក្តី រលឹកមិនបានក្តី មកកាន់ឧបោសថបានក្តី មកមិនបានក្តី មកកាន់សង្ឃកម្មបានក្តី មកមិនបានក្តី សង្ឃទើបធ្វើឧបោសថទើបធ្វើសង្ឃកម្មជាមួយទើបកិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈក៏បាន រៀវចាកកិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈក៏បាន ។ ក៏ឲ្យឧម្មត្តកសម្មតិដល់កិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈជាកិក្ខុឆតថា កិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈ រលឹកឧបោសថបានក្តី រលឹកមិនបានក្តី រលឹកសង្ឃកម្មបានក្តី រលឹកមិនបានក្តី មកកាន់ឧបោសថបានក្តី មកមិនបានក្តី មកកាន់សង្ឃកម្មបានក្តី មកមិនបានក្តី សង្ឃទើបធ្វើឧបោសថទើបធ្វើសង្ឃកម្ម-ជាមួយទើបកិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈក៏បាន រៀវចាកកិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈក៏បានដូច្នេះ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា គួរលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា គួរលោកម្ចាស់អង្គនោះនិយាយឡើង ។ សង្ឃឲ្យឧម្មត្តកសម្មតិដល់កិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈជាកិក្ខុឆតហើយថា កិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈរលឹក

តំ ក្ខុ ឧចោសថំ ន ឯ សវេយ្យ សវេយ្យ ឯ សង្ឃ-
កម្មំ ន ឯ សវេយ្យ អាគច្ឆេយ្យ ឯ ឧចោសថំ ន ឯ
អាគច្ឆេយ្យ អាគច្ឆេយ្យ ឯ សង្ឃកម្មំ ន ឯ អាគច្ឆេយ្យ
សង្ឃោ សហ ឯ តក្កេន វិនា ឯ តក្កេន ឧចោសថំ
ការិស្សតិ សង្ឃកម្មំ ការិស្សតិ ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស
តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(๑๘๕) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្មឹ
អាវាសេ តទហុចោសថេ ចត្តារោ តំក្ខូ វិហរន្តិ ។ អថ-
ខោ តេសំ តំក្ខូនំ ឯតទហោសិ កតរាតា បញ្ចន្នំ
ឧចោសថោ កាតព្ពោតិ មយញ្ហេ ចត្តារោ ជនា តេ ច
ន្នុ ខោ អម្ហេហិ ឧចោសថោ កាតព្ពោតិ ។ តតរាតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តំក្ខូវេ ចតុន្នំ
ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរស្មឹ អាវាសេ តទហុចោសថេ តយោ តំក្ខូ
វិហរន្តិ ។ អថខោ តេសំ តំក្ខូនំ ឯតទហោសិ តត-
រាតា អនុញ្ញាតំ ចតុន្នំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតុំ មយញ្ហេ

ឧបោសថបានក្តី រលឹកមិនបានក្តី រលឹកសង្ឃកម្មបានក្តី រលឹកមិនបានក្តី មកកាន់ឧបោសថបានក្តី មកមិនបានក្តី មកកាន់សង្ឃកម្មបានក្តី មកមិនបានក្តី សង្ឃនឹងធ្វើឧបោសថនឹងធ្វើសង្ឃកម្មជាមួយនឹងកិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈក៏បាន វៀរចាកកិក្ខុឈ្មោះគគ្គៈក៏បាន ។ ការឲ្យឧម្មត្តកសម្មតិនោះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(១៨៩) ក៏សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ៤អង្គគង់ក្នុងអាវាសក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ទើបកិក្ខុទាំងឡាយនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយថា ត្រូវកិក្ខុធ្វើឧបោសថ កំយើងទាំងឡាយជាជន៤រូប ត្រូវយើងទាំងឡាយធ្វើឧបោសថដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុ៤រូបសំដែងនូវបាតិមោក្ខបាន ។ ក៏សម័យនោះឯង មានកិក្ខុបីរូបនៅក្នុងអាវាសមួយកន្លែងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ទើបកិក្ខុទាំងឡាយនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុបួនរូបសំដែងនូវបាតិមោក្ខ តើឯយើង

ตายา ๘ฆา กตฺวา ฆาตาเปนฺโต ปาเตนฺโต ฆาตาเปตาปิ ฆา-
ตาเปนฺโต ฯ ภควาตา ปฐมตฺถํ อาปตฺติเยสุ ฯ อนฺตมาสมฺปิ
กิกฺกาเย ติณฺณนฺนํ มญฺจมญฺจา ปาริสุทฺธิอุโปสถํ ฆาตุ ฯ
ปาฬิยา ปน กิกฺกาเย ฆาตาเปนฺโต ฯ ฮฺยตฺถาน กิกฺกา ปฏิ-
ลาเภ ปน กิกฺกา ภิกฺขเวติฮฺยา สุณาตุ เม อายสฺมนฺตา
อชฺโชสถา ปณฺณรสา ยทายสฺมนฺตานํ ปตฺตกลฺลํ
มยํ อญฺญมญฺญา ปาริสุทฺธิอุโปสถํ ฆาเรยฺยาม ฯ
เถเรน กิกฺกา ปกาสิ ฆตฺตาสนฺนิ ฆาตา ฆฏฺฏิกา
นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เต กิกฺขู ปาเมสฺสาเถนิยา
ปาริสุทฺธา อหิ อาวุโส ปาริสุทฺธาติ มิ ฆาเถ ปาริ-
สุทฺธา อหิ อาวุโส ปาริสุทฺธาติ มิ ฆาเถ ปาริสุทฺธา
อหิ อาวุโส ปาริสุทฺธาติ มิ ฆาเถาติ ฯ ฆาเถน
กิกฺกา ปกาสิ ฆตฺตาสนฺนิ ฆาตา ฆฏฺฏิกา นิสีทิตฺวา
อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เต กิกฺขู ปาเมสฺสา เถนิยา
ปาริสุทฺธา อหิ กเณ ปาริสุทฺธาติ มิ ฆาเถ ปาริสุทฺธา
อหิ กเณ ปาริสุทฺธาติ มิ ฆาเถ ปาริสุทฺธา อหิ

ចាំងឡាយជាជនច្រើប ត្រូវយើងធ្វើឧបោសថដូចម្តេចទៅ ។ កិក្ខុ
ចាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុច្រើប ធ្វើ
ឧបោសថដល់គ្នានឹងគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ កំឯឧបោសថ
នោះត្រូវភិក្ខុធ្វើយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុដែលធ្លាស់ប្រតិពលឲ្យភិក្ខុ
ចាំងឡាយនោះដឹងថា ចូរលោកដ៏មានអាយុចាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ ថ្ងៃទី១៥
នេះជាថ្ងៃឧបោសថ បើកម្មមានកាលគួរដល់លោកដ៏មានអាយុចាំងឡាយ
ហើយ យើងចាំងឡាយគួរធ្វើឧបោសថដល់គ្នានឹងគ្នា ។ ត្រូវ
ភិក្ខុជាថេរៈធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលី
ឡើងរួចនិយាយនឹងភិក្ខុចាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំជា
បុគ្គលបរិសុទ្ធ សូមលោកចាំងឡាយចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ
នែអាវុសោ ខ្ញុំជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ សូមលោកចាំងឡាយចាំទុកនូវខ្ញុំថាជា
បុគ្គលបរិសុទ្ធ នែអាវុសោ ខ្ញុំជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ សូមលោកចាំងឡាយចាំ
ទុកនូវខ្ញុំថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ ។ ត្រូវភិក្ខុទីពីរក្រាធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង
ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងរួចនិយាយនឹងភិក្ខុចាំងឡាយនោះ
យ៉ាងនេះថា ទានប្រាស ខ្ញុំជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ សូមលោកចាំងឡាយចាំទុក
នូវខ្ញុំថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ ទានប្រាស ខ្ញុំជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ សូមលោក

ភន្តេ បរិសុទ្ធោតិ មំ ជានេថាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្មឹ អាវាសេ តទហុបោសថេ ទ្វេ ភិក្ខូ វិហរន្តិ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ភគវតា អនុញ្ញាតំ ចតុទ្ទសិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតុំ តិណ្ណន្នំ អញ្ញមញ្ញំ ចារិសុទ្ធិឧបោសថំ ភាតុំ មយញ្ហ ទ្វេ ជនា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស្សាម ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ទ្វីហំ ចារិសុទ្ធិឧបោសថំ ភាតុំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ភាតព្ពោ ។ ថេរេន ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ បរិសុទ្ធោ អហំ អាវុសោ បរិសុទ្ធោតិ មំ ជានេថា បរិសុទ្ធោ អហំ អាវុសោ បរិសុទ្ធោតិ មំ ជានេថា បរិសុទ្ធោ អហំ អាវុសោ បរិសុទ្ធោតិ មំ ជានេថាតិ ។ នវកេន ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ថេរេ ភិក្ខុ ឯវមស្ស វចនីយោ បរិសុទ្ធោ អហំ ភន្តេ បរិសុទ្ធោតិ

ចាំង ឮ្យ ចាំ ទុក នូវ ខ្ញុំ ថា ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ ។ តាន ប្រែ ថា ខ្ញុំ ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ
សូម លោក ចាំ ទុក នូវ ខ្ញុំ ថា ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ ។ ក៏ សម័យ នោះ ឯង កិកុ ពីរ រូប
នៅ កង អាវាស មួយ កង ឧបោសថ ថ្ងៃ នោះ ។ ទើប កិកុ ចាំង ឮ្យ នោះ មាន
គំនិត យ៉ាង នេះ ថា ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ទ្រង់ អនុញ្ញាត ឲ្យ កិកុ បួន រូប សំដែង
នូវ បាតិមោក្ខ ឲ្យ កិកុ បី រូប ធ្វើ បាវិសុទ្ធិ ឧបោសថ ដល់ គ្នា ទំង គ្នា បាន ក៏ យើង
ចាំង ឮ្យ ជា ជន ពីរ រូប ត្រូវ យើង ចាំង ឮ្យ ធ្វើ ឧបោសថ ដូច ម្តេច ទៅ ។
កិកុ ចាំង ឮ្យ ក្រាប ទូល ដំណើរ នុ៎ះ ចំពោះ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រះ អង្គ
ទ្រង់ អនុញ្ញាត ថា ម្នាល កិកុ ចាំង ឮ្យ តថាគត អនុញ្ញាត ឲ្យ កិកុ ពីរ រូប ធ្វើ
បាវិសុទ្ធិ ឧបោសថ បាន ។ ម្នាល កិកុ ចាំង ឮ្យ ក៏ ឯ បាវិសុទ្ធិ ឧបោសថ នោះ
ត្រូវ កិកុ ចាំង ឮ្យ ធ្វើ យ៉ាង នេះ ។ ត្រូវ កិកុ ជា ថេរៈ ធ្វើ ឧត្តរាសង្គ ឆៀង ស្មា
ម្ខាង អង្គុយ ច្រហោង ផ្គង អញ្ជលី ឡើង ហើយ ពោល នឹង កិកុ ទី ១ យ៉ាង នេះ ថា
នែ អាវុសោ ខ្ញុំ ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ សូម លោក ចាំ ទុក នូវ ខ្ញុំ ថា ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ
នែ អាវុសោ ខ្ញុំ ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ សូម លោក ចាំ ទុក នូវ ខ្ញុំ ថា ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ
នែ អាវុសោ ខ្ញុំ ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ សូម លោក ចាំ ទុក នូវ ខ្ញុំ ថា ជា បុគ្គល បរិសុទ្ធ ។
ត្រូវ កិកុ ទី ២ ទី ៣ ធ្វើ ឧត្តរាសង្គ ឆៀង ស្មា ម្ខាង អង្គុយ ច្រហោង ផ្គង អញ្ជលី
ឡើង ហើយ ពោល នឹង កិកុ ជា ថេរៈ យ៉ាង នេះ ថា តាន ប្រែ ថា ខ្ញុំ ជា បុគ្គល

มํ ฌาเยถ ปริสุทฺธา อหนฺ ภเณฺ ปริสุทฺธาติ มํ ฌาเยถ ปริสุทฺธา อหนฺ ภเณฺ ปริสุทฺธาติ มํ ฌาเยถาติ ฯ เตน ขฺวาหนฺ ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตติยกมฺมารหา ปกตา ภิกฺขู วิหรนฺติ ฯ อถขฺวาหนฺ เตสญฺเญว ภิกฺขูนญฺเจว ปตฺตจีวรมาทาย เยน อญฺญตรา อิตฺถี เตนุปสงฺกมึ อุปสงฺกมิตฺวา ตญฺจ อิตฺถึ เอตทโวจึ เอหิ ตฺวนฺติ อุปสงฺกมิตฺวา ตติยกมฺมารหานญฺเจว ภิกฺขูนํ ปตฺตจีวรมาทาย ปุรโต ปุรโต คจฺฉามิ ปจฺฉโต ปจฺฉโต อนุพนฺธามิ ตติยกมฺมารหานญฺเจว ภิกฺขูนํ ปตฺตจีวรมาทาย ปุรโต ปุรโต คจฺฉนฺตี ปจฺฉโต ปจฺฉโต อนุพนฺธนฺตี

បរិសុទ្ធ សូមលោកចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ ខានឬទ្បាស ខ្ញុំជាបុគ្គល
បរិសុទ្ធ សូមលោកចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ ខានឬទ្បាស ខ្ញុំជាបុគ្គល
បរិសុទ្ធ សូមលោកចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ ។ ក៏សម័យនោះឯង
កិកុ្ខតែមួយរូបនៅកង់អាវាសមួយកង់ឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ទើបកិកុ្ខនោះ
ប្បានគិតដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិកុ្ខបួនរូបសំដែង
នូវបាតិមោក្ខ ឲ្យកិកុ្ខបីរូបធ្វើបាវិសុទ្ធិឧបោសថដល់គ្នានឹងគ្នា ឲ្យកិកុ្ខពីរ
រូបធ្វើបាវិសុទ្ធិឧបោសថ ក៏អាត្មាអញនៅតែម្នាក់ឯង ត្រូវអញធ្វើឧបោ-
សថដូចម្តេចទៅ ។ កិកុ្ខទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុ្ខទាំងឡាយ ក៏កង់សាសនានេះ
កិកុ្ខតែមួយរូបនៅកង់អាវាសមួយកង់ឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ម្នាលកិកុ្ខទាំង
ឡាយ ពួកកិកុ្ខតែងត្រឡប់មកនៅកង់ប្រទេសណា គឺកង់ឧបដ្ឋានសាលា
ក្តី មណ្ឌបក្តី គល់ឈើក្តី ត្រូវតិកុ្ខនោះបោសប្រទេសនោះហើយ ចូលទៅ
ដំកល់ទឹកឆាន់ ទឹកប្រើប្បាស់ ត្រាលអាសនៈ ឧដ្ឋបៃបហើយ ត្រូវ
អង្គុយចាំ ។ បើកិកុ្ខទាំងឡាយដទៃមក ត្រូវកិកុ្ខនោះធ្វើឧបោសថជាមួយ
នឹងកិកុ្ខទាំងឡាយនោះ បើកិកុ្ខទាំងឡាយដទៃមិនមកទេ ត្រូវកិកុ្ខនោះ

ឧចោសថោតិ អដ្ឋាតញ្ញោ នោ ចេ អដ្ឋហោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តត្រ កិក្ខវេ យត្ត ចត្តារោ កិក្ខូ វិហរន្តិ ន ឯកស្ស ចារិសុទ្ធិ អាហារត្ថា តីហិ ចាតិមោក្ខេហិ ឧទ្ទិសិតព្ពំ ឧទ្ទិសេយ្យុញ្ច អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តត្រ កិក្ខវេ យត្ត តយោ កិក្ខូ វិហរន្តិ ន ឯកស្ស ចារិសុទ្ធិ អាហារត្ថា ទ្វីហិ ចារិសុទ្ធិឧចោសថោ កាតញ្ច កាតេយ្យុញ្ច អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តត្រ កិក្ខវេ យត្ត ទ្វេ កិក្ខូ វិហរន្តិ ន ឯកស្ស ចារិសុទ្ធិ អាហារត្ថា ឯកេន អដ្ឋាតញ្ញោ អដ្ឋហោយ្យ ចេ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(១៨៦) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ តនុហាចោសថេ អាបត្តិំ អាបន្នោ ហោតិ ។ អថខោ តស្ស កិក្ខុនោ ឯតនហោសិ កតវតា បញ្ចត្តំ ន សាបត្តិកេន ឧចោសថោ កាតញ្ចាតិ អហញ្ចម្ហិ អាបត្តិំ អាបន្នោ កថំ នុ ខោ មយា បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាចេចេសុំ ។ ឥធ បន កិក្ខវេ កិក្ខុ តនុហាចោសថេ អាបត្តិំ អាបន្នោ ហោតិ ។ តេន កិក្ខវេ កិក្ខុនា ឯកំ កិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ

អធិដ្ឋានឧបោសថថា ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃឧបោសថរបស់អញ បើមិនអធិដ្ឋានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបួនរូបនៅក្នុងអាវាសណា មិនត្រូវភិក្ខុបីរូបនាំបារិសុទ្ធិរបស់ភិក្ខុមួយរូបមកហើយសំដែងនូវបាតិមោក្ខក្នុងអាវាសនោះទេ បើភិក្ខុទាំងឡាយនោះសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបីរូបនៅក្នុងអាវាសណា មិនត្រូវភិក្ខុពីររូបនាំបារិសុទ្ធិរបស់ភិក្ខុមួយរូបមកហើយធ្វើបារិសុទ្ធិឧបោសថក្នុងអាវាសនោះទេ បើភិក្ខុទាំងនោះធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពីររូបនៅក្នុងអាវាសណា មិនត្រូវភិក្ខុមួយរូបនាំបារិសុទ្ធិរបស់ភិក្ខុមួយរូបមកហើយអធិដ្ឋានឧបោសថក្នុងអាវាសនោះទេ បើអធិដ្ឋាន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៨៦) ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូបត្រូវអាបត្តិក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយថា មិនត្រូវភិក្ខុប្រកបដោយអាបត្តិធ្វើឧបោសថទេ ក៏អាត្មាអញត្រូវអាបត្តិហើយ ត្រូវអញប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះដ៏មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះមានភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុនោះចូលទៅរកភិក្ខុ១រូប

ឧត្តរាសង្ឃំ ករិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេ-
ត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ អាវុសោ ឥត្ថន្នាមំ អាបត្តឹ
អាបន្នោ តំ បដិទេសេមីតិ ។ តេន វត្តព្ពោ បស្សសីតិ ។
អាម បស្សាមីតិ ។ អាយតឹ សំវរេយ្យាសីតិ ។ ឥធ បន
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ តថារូបោ ទិដ្ឋិគតោ អាបត្តិយា វេមតិកោ
ហោតិ ។ តេន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្វា
ឯកំសំ ឧត្តរាសង្ឃំ ករិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលឹ
បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ អាវុសោ ឥត្ថន្នាមាយ
អាបត្តិយា វេមតិកោ យតោ ខោ មេ តិកោ ករិស្សាមិ តថា
តំ អាបត្តឹ បដិករិស្សាមីតិ វត្វា ឧទ្ទិសាបេតព្ពោ
ទាតុមោក្កំ សោតព្ពំ ន ត្វេវ តប្បច្ចយា ឧទ្ទេសោ បរិយាបុណិតព្ពោ
អន្តរាយោ កាតព្ពោតិ ។

(១៨៧) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិ-
យា ភិក្ខូ សភាគំ អាបត្តឹ ទេសេន្តិ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ សភាគា អាបត្តិ
ទេសេតព្ពា យោ ទេសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

ហើយឆ្លើយតបសង្ឃដ៏ច្រើនស្មាមួងអង្គុយច្រហោងផ្ងងអញ្ជលីហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិមានឈ្មោះនេះ ខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះ ។ កិកុមិនត្រូវអាបត្តិនោះគប្បីសួរកិកុត្រូវអាបត្តិនោះថា លោកឃើញអាបត្តិនោះឬ ។ កិកុត្រូវអាបត្តិគប្បីប្រាប់ថា អើ ខ្ញុំឃើញ ។ កិកុមិនត្រូវអាបត្តិគប្បីប្រាប់ថា លោកគប្បីសង្រួមតទៅ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ក៏កងសាសនានេះមានកិកុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអាបត្តិក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ត្រូវកិកុនោះចូលទៅរកកិកុ១រូបឆ្លើឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាមួងអង្គុយច្រហោងផ្ងងអញ្ជលីឆ្ពើងហើយត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអាបត្តិមានឈ្មោះនេះ កាលណាខ្ញុំអស់សង្ស័យ ខ្ញុំនឹងសំដែងអាបត្តិនោះក្នុងកាលនោះ លុះនិយាយហើយត្រូវឆ្លើឧបោសថត្រូវស្តាប់ជាតិមោក្ខ មិនត្រូវឆ្លើសេចក្តីអន្តរាយដល់ឧបោសថព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះឡើយ ។

(១៨៧) ក៏សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុសំដែងអាបត្តិស្មើភាគគ្នា (គឺអាបត្តិដូចគ្នា) ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុមិនត្រូវសំដែងអាបត្តិស្មើភាគគ្នាទេ កិកុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู กิกฺขุ สกาเส อาปตฺตึ ปฏิกฺกณฺหนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเตมตฺตา อาเรเจสุ ฯ น กิกฺขเว สกาเส อาปตฺติ ปฏิกฺกาตพฺพา ยาเย ปฏิกฺกณฺหาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๑๘๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเร กิกฺขุ ชาติเมาเกฺข ทุฏฺฐิสฺสมาเน อาปตฺตึ สรติ ฯ อถโข ตสฺส กิกฺขุโน ฯเตนเหาสิ ภควาตา ปญฺญตฺตึ น สาปตฺติเกน อุเจาสเถา กาตพฺเพาติ อหาญฺหิ อาปตฺตึ อาปเนา กเถ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเตมตฺตา อาเรเจสุ ฯ ส๘ น เตน กิกฺขเว กิกฺขุ ชาติเมาเกฺข ทุฏฺฐิสฺสมาเน อาปตฺตึ สรติ ฯ เตน กิกฺขเว กิกฺขุ สามเนา[๑] กิกฺขุ ฯวมสฺส วจนีเยา อหเ อาวุเสา ส๙ฺตฺตาเม อาปตฺตึ อาปเนา ส๙เตา วุฏฺฐหิสฺสา เต อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสามีติ วตฺตา อุเจาสเถา กาตพฺเพา ชาติเมาเกฺข เสาตพฺเพ น เตฺเว ตปฺปจฺจยา อุเจาสเถสฺส อนฺตราเยา กาตพฺเพา ฯ ส๘ น เตน กิกฺขเว กิกฺขุ ชาติเมาเกฺข ทุฏฺฐิสฺสมาเน อาปตฺติยา

๑ ฉ. สามเณา ฯ

កំសម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួលអាបត្តិស្មើភាគគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូល
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុទទួលអាបត្តិស្មើភាគគ្នាទេ ភិក្ខុណា
ទទួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៨៨) កំសម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូបរលឹកឃើញអាបត្តិក្នុងពេល
ដែលសង្ឃកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយថា មិនត្រូវភិក្ខុប្រកបដោយ
អាបត្តិធ្វើឧបោសថទេ ក៏អាត្មាអញត្រូវអាបត្តិហើយ អញគប្បីប្រតិបត្តិដូច
ម្តេចទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កង្ខាសានានេះមានភិក្ខុ
រលឹកឃើញនូវអាបត្តិក្នុងពេលដែលសង្ឃកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីនិយាយនឹងភិក្ខុ (អង្គុយ) ជិតខាងយ៉ាងនេះថា
នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះ ខ្ញុំចេញពីទីនេះហើយនឹងសំដែងអាបត្តិ
នោះ លុះនិយាយហើយត្រូវធ្វើឧបោសថត្រូវស្តាប់បាតិមោក្ខ មិនត្រូវធ្វើ
សេចក្តីអន្តរាយដល់ឧបោសថព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះទេឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ មានភិក្ខុកង្ខាសានានេះ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងនូវបាតិមោក្ខ

เวมตินาคา เหเรนฺติ ฯ เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา สามญฺเญ ภิกฺขุ ฌาเมสฺสฺย ปชนิเยน อหนฺ อาวุโส สตฺถุสามายิ อาปตฺติยา เวมตินาคา ยนฺนา นิเวมตินาคา ภาริสฺสามีติ นนฺนา นนฺ อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสามีติ วตฺวา อุเปกฺขิตเพฺพ กาตเพฺพ ปาติโมกฺขนฺ สเมตพฺพนฺ น ตฺเวว ตปฺปจฺจยา อุเปกฺขิตสฺส อนฺตรายิโก กาตเพฺพติ ฯ

(๑๘๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตินฺนนฺ ภิกฺขูนนฺ สงฺโฆ สงฺฆเภทาย ปกฺกนฺโต อาปตฺติ อาปตฺติยา โหติ ฯ อถ โข เตสนฺ ภิกฺขูนนฺ เอตทโหสิ กตฺถ นุ โข มยนฺ อิมาย อาปตฺติยา ปฏิกฺกเรยฺยาม กตฺถ นุ โข มยนฺ อาปตฺตึ เทเสยฺยาม กตฺถ นุ โข มยนฺ อาปตฺตึ ปฏิกฺกเรยฺยาม อยญฺหิ สงฺโฆ สงฺฆเภทาย ปกฺกนฺโต อาปตฺติ อาปตฺติยา โหติ เอกจฺเจ ปน ภิกฺขู เอวมาหนฺสุ ฯ ตตฺถ ตตฺถ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตินฺนนฺ ภิกฺขูนนฺ สงฺโฆ สงฺฆเภทาย ปกฺกนฺโต อาปตฺติ อาปตฺติยา โหติ ฯ เตหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ เอเก ภิกฺขู สามนฺตา อาวาสา สงฺฆนฺ จาเปตเพฺพ

(កំ)មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអាបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុនោះនិយាយនឹងភិក្ខុ (អង្គុយ) ដ៏តទាងយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអាបត្តិឈ្មោះនេះ កាលណាខ្ញុំអស់សង្ស័យ ខ្ញុំនឹងសំដែងអាបត្តិនោះកាលនោះ លុះនិយាយហើយត្រូវធ្វើឧបោសថ ត្រូវស្តាប់ប្បាតិមោក្ខ មិនត្រូវធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់ឧបោសថ ព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះឡើយ ។

[๑๘๙] ក៏សម័យនោះឯង សង្ឃទាំងអស់ក្នុងអាវាសមួយ ត្រូវអាបត្តិស្មើគ្នា ក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយថា ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងអាបត្តិស្មើគ្នាទេ មិនត្រូវទទួលអាបត្តិស្មើគ្នាទេ ក៏សង្ឃទាំងអស់នេះត្រូវអាបត្តិស្មើគ្នា ត្រូវយើងទាំងឡាយប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានសង្ឃទាំងអស់ក្នុងអាវាសមួយ ត្រូវអាបត្តិស្មើគ្នា ក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបញ្ជូនភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់អាវាសដ៏តទាងក្នុងថ្ងៃនោះថា នែអាវុសោ ចូរលោកទៅសំដែង

តជ្ជាវុសោ តំ អាបត្តឹ បដិករិត្វា អាគច្ឆ មយន្តេ សន្តិកេ អាបត្តឹ បដិករិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ចេតំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ ព្យន្តេន កិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ សព្ពោ សង្ឃោ សកាតំ អាបត្តឹ អាបន្នោ យទា អញ្ញំ កិក្ខុំ សុទ្ធំ អនាបត្តិកំ បស្សិស្សតិ តទា តស្ស សន្តិកេ តំ អាបត្តឹ បដិករិស្សតីតិ វត្វា ឧបោសថោ កាតព្ពោ ចាតុទ្ទសិកត្ថំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ ន ត្វេវ តប្បច្ចយា ឧបោសថស្ស អន្តរាយោ កាតព្ពោ ។ ឥទ បន កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹ អាវាសេ តទហុបោសថេ សង្ឃោ សង្ឃស្ស សកាសាយ អាបត្តិយា វេមតិកោ ហោតិ ។ ព្យន្តេន កិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ សព្ពោ សង្ឃោ សកាសាយ អាបត្តិយា វេមតិកោ យទា ឯវមេតំ ហោតិ តទា តំ អាបត្តឹ បដិករិស្សតីតិ វត្វា ឧបោសថោ កាតព្ពោ ចាតុទ្ទសិកត្ថំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ ន ត្វេវ តប្បច្ចយា ឧបោសថស្ស អន្តរាយោ កាតព្ពោ ។ ឥទ បន កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹ អាវាសេ ទ្វេ្យបកតោ សង្ឃោ

អាបត្តិហើយមក យើងទាំងឡាយនឹងសំដែងអាបត្តិកងសំណាក់លោក ។ បើសង្ឃបានការសំដែងអាបត្តិនុ៎ះដោយអាការយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើសង្ឃមិនបានទេ ត្រូវកិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃទាំងអស់នេះត្រូវអាបត្តិស្មើគាគ្នា កាលណាសង្ឃនឹងឃើញកិក្ខុដទៃបរិសុទ្ធមិនត្រូវអាបត្តិ សង្ឃនឹងសំដែងអាបត្តិនោះកងសំណាក់កិក្ខុនោះកងកាលនោះ លុះនិយាយហើយ ត្រូវសង្ឃធ្វើខុបោសថ ត្រូវសំដែងនូវបាតិមោក្ខ មិនត្រូវសង្ឃធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់ខុបោសថព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះមានសង្ឃទាំងអស់ក្នុងអាវាសមួយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអាបត្តិស្មើគាគ្នា ក្នុងខុបោសថថ្ងៃនោះ ។ ត្រូវកិក្ខុធ្វាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃជ្រាបថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃទាំងអស់នេះមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអាបត្តិស្មើគាគ្នា កាលណាសង្ឃអស់សេចក្តីសង្ស័យ សង្ឃនឹងសំដែងអាបត្តិនោះកងកាលនោះ លុះនិយាយហើយត្រូវសង្ឃធ្វើខុបោសថ ត្រូវសំដែងនូវបាតិមោក្ខ មិនត្រូវសង្ឃធ្វើការអន្តរាយដល់ខុបោសថព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះមានសង្ឃនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមួយត្រូវអាបត្តិ

สกาสกํ อาปตฺตึ อาปชฺชา ปโหติ ฯ เตปาหํ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ฯเปฯ สามญฺญา อาปสา สญฺจิจฺจ ปาปโหตฺเยว กปฺปาวุโส ตุมฺเห อาปตฺตึ ปฏิกริตฺวา อาคจฺฉ มยฺหนฺเต สนฺติเก ตุมฺเห อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสามาติ ฯ ฯฯเปฯ ลเภยฺย ฯเปฯ กุสลนฺเต ปเต ลเภ ฯเปฯ ภิกฺขู สตฺตาหกาลิกา ปาปโหตฺเยว กปฺปาวุโส ตุมฺเห อาปตฺตึ ปฏิกริตฺวา อาคจฺฉ มยฺหนฺเต สนฺติเก ตุมฺเห อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสามาติ ฯ

(๑๙๐) เตน ขฺวาหํ ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส สงฺฆ สงฺฆตฺเถรา สกาสกํ อาปตฺตึ อาปชฺชา เทเสนฺติ ฯ โส น ชานาติ ตสฺสา อาปตฺติยา นามนฺ น เทเสตพฺพนฺ ฯ ตตฺถญฺเญ ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุสฺสุโต อาคตาคโม ธมฺมธโร วินยธโร มาติกาธโร ปณฺฑิโต พฺยตฺโต เมธาวี ลชฺชี กุกฺกุจฺจโก สิกฺขากาโม ฯ ตเมนํ อญฺญตโร ภิกฺขู เยน สงฺฆ ภิกฺขู เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตุ ภิกฺขู เอตทโวจ เยหิ ขฺวาหนฺ อาวุโส เอวรูปญฺจ กาเยน กมฺม สงฺฆ อาปตฺตึ อาปชฺชินฺติ ฯ สงฺฆ เอวมาห เยหิ ขฺวาหนฺ อาวุโส เอวรูปญฺจ กาเยน

ស្មើភាគគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រែភិក្ខុទាំងឡាយនោះបញ្ជូនភិក្ខុ ១ រូប ទៅកាន់អាវាសដ៏តខាងក្នុងថ្ងៃនោះថា នែអាវុសោ ចូរលោកទៅសំដែងអាបត្តិនោះហើយមក យើងទាំងឡាយនឹងសំដែងអាបត្តិនោះក្នុងសំណាក់លោក ។ បើសង្ឃបានការសំដែងអាបត្តិនុ៎ះដោយអាការយ៉ាងនេះ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រែសង្ឃបញ្ជូនភិក្ខុ ១ រូបទៅកន្លងរាត្រី ៧ ថ្ងៃថា នែអាវុសោ ចូរលោកទៅសំដែងអាបត្តិនោះហើយមក យើងទាំងឡាយនឹងសំដែងអាបត្តិនោះក្នុងសំណាក់លោក ។

(១៩០) សម័យនោះឯង . មានសង្ឃទាំងអស់កន្លងអាវាសមួយ ត្រែវអាបត្តិស្មើភាគគ្នា ។ សង្ឃនោះមិនដឹងឈ្មោះមិនដឹងគោត្រនៃអាបត្តិនោះ ។ ភិក្ខុដទៃជាពហុសូតចេះស្ទាត់នូវព្រះវិន័យបិដក ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យចេះចាំមាតិកា ជាបណ្ឌិតឆ្លាសមានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរអែង ស្រឡាញ់ការសិក្សា មកក្នុងអាវាសនោះ ។ ភិក្ខុ ១ អង្គចូលទៅរកភិក្ខុជាបណ្ឌិតនោះកន្លងទីដែលភិក្ខុនោះបិតនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា នែអាវុសោ ភិក្ខុណាធ្វើយ៉ាងនេះផង ។ ភិក្ខុនោះត្រែវអាបត្តិឈ្មោះអ្វី ។ ភិក្ខុជាបណ្ឌិតនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ភិក្ខុណាធ្វើយ៉ាងនេះផង ។ ភិក្ខុនោះ

ส์มึ ตาม สาว อาปตฺตึ อาปชฺชติ ส์มึ ตาม ตุวึ อาวุโส อาปตฺตึ อาปชฺเช ปฏิกเรหิ ตำ อาปตฺติ์นฺติ ฯ สาว ฆาหาหา ณ เอา อหำ อาวุโส ฆโกา ส์มึ อาปตฺตึ อาปชฺเช อยำ สงฺฆา สงฺเฆา ส์มึ อาปตฺตึ อาปชฺเช-ตำ ฯ สาว ฆาหาหา กาเณ อาวุโส กาสฺสติ ปเร อาปชฺเช วา อนาปชฺเช วา ส์ฆึ ตุวึ อาวุโส สกาย อาปตฺติยา วุฏฺฐหาติ ฯ อถเอา สาว ภิกฺขุ ตสฺส ภิกฺขุโน วจเนน ตำ อาปตฺตึ ปฏิกริตฺวา เยณ เต ภิกฺขู เตนุปสงฺกมึ อุปสงฺกมิตฺวา เต ภิกฺขู ฆาตเหเช เย กาโร อาวุโส ฆาเหวึ กเหติ ส์มึ ตาม สาว อาปตฺตึ อาปชฺชติ ส์มึ ตาม ตุเมฺห อาวุโส อาปตฺตึ อาปชฺเช ปฏิกเรช ตำ อาปตฺติ์นฺติ ฯ อถเอา เต ภิกฺขู ณ ส์ฆึสุ ตสฺส ภิกฺขุโน วจเนน ตำ อาปตฺตึ ปฏิ-กาตุำ ฯ กตวาโน ฆาตมตฺตำ อาเหเจสุำ ฯ ส์ณ ปณ ภิกฺขเว อญฺญาตรสฺมึ อาวาเส สงฺเฆา สงฺเฆา สภาคำ อาปตฺตึ อาปชฺเช เหาติ ฯ สาว ณ ชานาติ ตสฺส อาปตฺติยา ตาม์ ณ เตาตุำ ฯ ตตฺถญฺเญา ภิกฺขู อาคจฺฉติ

ត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះ នែអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ កិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ មិនមែនខ្ញុំតែម្នាក់ឯងត្រូវអាបត្តិនេះទេ្លយ សង្ឃទាំងអស់នេះក៏ត្រូវអាបត្តិនេះដែរ ។ កិក្ខុជាបណ្ឌិតនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ អ្នកជំទែត្រូវ (អាបត្តិ) ក្តី មិនត្រូវក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នែអាវុសោ ណ្ហើយចូរលោកចេញចាកអាបត្តិរបស់ខ្លួនទៅ ។ ទើបកិក្ខុនោះសំដែងអាបត្តិនោះតាមពាក្យកិក្ខុនោះហើយ ក៏ចូលទៅរកកិក្ខុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុទាំងឡាយនោះថា នែអាវុសោ ឮថាកិក្ខុណាធ្វើយ៉ាងនេះផង ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះ នែអាវុសោ លោកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ ចូរសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ កំឯកិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនប្រាថ្នាដើម្បីសំដែងអាបត្តិនោះតាមពាក្យកិក្ខុនោះឡើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានសង្ឃទាំងអស់ក្នុងអាវាសមួយត្រូវអាបត្តិស្មើភាគគ្នា ។ សង្ឃនោះមិនដឹងនាមមិនដឹងគោត្ររបស់អាបត្តិនោះទេ ។ កិក្ខុជំទែ

ឥហាវុសោ អាគតាគតោ ជម្មជកេ វិនយជកេ មាតិកា-
ជកេ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេធាវី លជ្ជី កុក្កុជ្ចកោ
សិក្ខាកាមោ ។ តមេនំ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន សោ
ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯវំ វទេតិ
យោ ន្វ ខោ អាវុសោ ឥវញ្ចិវញ្ច កោតេតិ កឹ ជាម
សោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតីតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ យោ ខោ
អាវុសោ ឥវញ្ចិវញ្ច កោតេតិ ឥមំ ជាម សោ អាបត្តឹ
អាបជ្ជតិ ឥមំ ជាម តុំ អាវុសោ អាបត្តឹ អាបន្នោ
បដិករោហិ តំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ ន ខោ
អហំ អាវុសោ ឯកោ វ ឥមំ អាបត្តឹ អាបន្នោ អយំ
សង្ឃោ សន្និប្ផា ឥមំ អាបត្តឹ អាបន្នោតិ ។ សោ ឯវំ
វទេតិ កិន្តេ អាវុសោ ការិស្សតិ បរោ អាបន្នោ វា
អនាបន្នោ វា ឥច្ឆ តុំ អាវុសោ សកាយ អាបត្តិយា
វុដ្ឋហាតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ
វចនេន តំ អាបត្តឹ បដិករិត្វា យេន តេ ភិក្ខូ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខូ ឯវំ វទេតិ

ជាពហុស្សុតស្ទាត់កង[1]ព្រះត្រៃបិដក ទ្រទ្រង់ធម៌ទ្រទ្រង់វិន័យចេះចាំមាតិកា ជាបណ្ឌិតឆ្លាសមានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីខ្មាសសេចក្តីរអែង ស្រឡាញ់ការសិក្សាមកកង[2]អាវាសនោះ ។ កិកុ១អង្គចូលទៅរកកិកុជាបណ្ឌិតនោះកង[3]ទី ដែលកិកុនោះឋិតនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងកិកុនោះថា នែអាវុសោ កិកុណាឆ្កួយ៉ាងនេះផង ។ កិកុនោះត្រូវអាបត្តិឈ្មោះអ្វីដែរឬ ។ កិកុជាបណ្ឌិតនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ កិកុណាមួយឆ្កួយ៉ាងនេះផង ។ កិកុនោះត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះ នែអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ កិកុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ មិនមែនតែខ្ញុំម្ចាស់ឯងត្រូវអាបត្តិនេះទេ សង្ឃទាំងអស់នេះក៏ត្រូវអាបត្តិនេះដែរ ។ កិកុជាបណ្ឌិតនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ អ្នកដទៃត្រូវ(អាបត្តិ)ក្តី មិនត្រូវក្តី នឹងឆ្កួអ្វីដល់លោកបាន នែអាវុសោ ល្អើយចូរលោកចេញចាកអាបត្តិរបស់ខ្លួនទៅ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើកិកុនោះសំដែងអាបត្តិនោះតាមពាក្យកិកុនោះហើយចូលទៅរកកិកុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយនិយាយយ៉ាង

ยา กิร อายุสฺมา ปวาเรนฺเตน ปวาเรตพฺพา ตาย อาปตฺติยา อาปชฺชติ ปวาเรนฺเตน ตุมฺเห อายุสฺมา อาปตฺติยา อาปชฺชถ ปฏิกเรยฺยาถ ตํ อาปตฺตินฺติ ฯ เตน เจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ตสฺส ภิกฺขุโน วจเนน ตํ อาปตฺตึ ปฏิกเรยฺย สาธุ ตเถว กุสลํ โน เจ ปฏิกเรยฺย น เตน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เตน ภิกฺขุนา อการา วจนียาติ ฯ

ฉอาปตฺติภาณวารา ตติยา ฯ

[๑๙๑] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตโยปาจริยา ปญฺจปาจริยา สตฺตปาจริยา ภิกฺขู สนฺติเก ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสนฺติ จตฺตาโร ปิ อนิยเต- สุ อตฺถญฺเญ[1] อาปตฺติกา ภิกฺขู อนาคตาติ ฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วตฺถา สมคฺคสญฺญิโน อุโปสถํ อกํสุ ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสึสุ ฯ เตรสิ อุทฺทิฏฺฐมาเตฺร ปาติโมกฺเข อถญฺเญ[2] อาปตฺติกา ภิกฺขู อาคจฺฉึสุ พหุตรา ฯ ภควาโต ปฐมตฺตา อาเวเทสุ ฯ

๑ อตฺถิ อญฺเญติ ปาฐนฺตเร ฯ ๒ อถ อญฺเญติ ปาฐนฺตเร ฯ

នេះនឹងកិក្ខុទាំងឡាយនោះថា នែអាវុសោ ឮថាកិក្ខុណាធ្វើយ៉ាងនេះមួយ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះ នែអាវុសោ លោកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ ចូរលោកទាំងឡាយសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុទាំងឡាយនោះសំដែងអាបត្តិនោះតាមពាក្យកិក្ខុនោះ ការសំដែង+នុ៎ះជាការល្អ បើមិនសំដែងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវកិក្ខុនោះស្តីថាឲ្យកិក្ខុទាំងនោះឡើយ ព្រោះខ្លួនគ្មានអំណាច(ស្តីថាឲ្យគេទេ) ។

ចប់ ទោទនាវត្ថុភាណវារៈ ។

(១៩១) សម័យនោះឯង កុដ្ឋីអារាម ១ មានពួកអាវសិកកិក្ខុ[1] ជាច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាកុដ្ឋ១ធ្វើទោសថ្ងៃនោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថា ពួកអាវសិកកិក្ខុឯទៀតមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏សំគាល់ថាជាធម្ម សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើទោសថ្ងៃ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កាលកិក្ខុទាំងនោះកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ (ស្រាប់តែមាន) ពួកអាវសិកកិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់កុដ្ឋវេលានោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តី+នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់

---

១ កិក្ខុដែលនៅជាប់ជានិច្ចក្នុងអាវាសណាមួយ គឺមិនមែនជាអាគន្តុកភិក្ខុ ។

ឥធ បន ភិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹំ អាវាសេ តនហុទោសេ
សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខូ សន្និបតន្តិ ចត្តារោ ឯ
អតិរេកា ឯ តេ ន ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ
អនាគតាតំ ។ តេ ធម្មសញ្ញិនោ វិនយសញ្ញិនោ វុឌ្ឍា
សមុឌ្ឍសញ្ញិនោ ឧទោសថំ ករេយ្យុំ ចាតុទ្ទសិកំ ឧបុ-
សថំ ។ តេបិ ឧទ្ទិស្សមានេ ចាតុទ្ទសេ អដ្ឋញ្ញេ
អាវាសិកា ភិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ពហុតរា ។ តេបិ ភិក្ខវេ
ភិក្ខូ បុន ចាតុទ្ទសិកំ ឧបុសថំ ។ ឧទ្ទេសកោ
អនាបត្តិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹំ អាវាសេ
តនហុទោសេ សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខូ សន្និបតន្តិ
ចត្តារោ ឯ អតិរេកា ឯ ។ តេ ន ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាវា-
សិកា ភិក្ខូ អនាគតាតំ ។ តេ ធម្មសញ្ញិនោ វិនយ-
សញ្ញិនោ វុឌ្ឍា សមុឌ្ឍសញ្ញិនោ ឧទោសថំ ករេយ្យុំ
ចាតុទ្ទសិកំ ឧបុសថំ ។ តេបិ ឧទ្ទិស្សមានេ ចាតុ
ទ្ទសេ អដ្ឋញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ សម-
សមា ។ ឧទ្ទិដ្ឋំ សុឧទ្ទិដ្ឋំ អវសេសំ សោតព្ពំ ។

ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើកឋីអាវាស ១ មានអាវាសិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថា មានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះសំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កាលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ស្រាប់តែមានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខឡើងម្តងទៀតចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀតក្នុងសាសនានេះ បើកឋីអាវាស ១ មានអាវាសិកភិក្ខុជាច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថា មានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏សំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កាលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ស្រាប់តែមានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃចំនួនស្មើៗគ្នាមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ ឧទ្ទេសដែលភិក្ខុសំដែងរួចហើយ ក៏ឈ្មោះថាសំដែងហើយដោយប្រពៃ ត្រូវតែស្តាប់ឧទ្ទេសដ៏សេសសល់អំពីនោះចុះ ។

ขุทฺทสกานํ อนาปตฺติ ฯ ๙๓ ปน ภิกฺขุโต อญฺญสฺมึ
อาปสาเ ตทหุโปสเถ สมฺปหุเล อาปสิกา ภิกฺขุ
สงฺฆปตฺตึ ฐเปติ ปาจิ อติเรกา ปา ฯ เต ฉ ชานนฺติ
อตฺเถ อาปสิกา ภิกฺขุ อนาคตาติ ฯ เต ฉมฺ-
สญฺเจ วินยสญฺเจ ปตฺเต สมคฺคสญฺเจ ขุโป-
สถํ กเรยฺยุ ปาติโมกฺขํ ขุทฺทสนฺติ ฯ เตหิ ขุทฺทสฺส-
มาเ ปาติโมกฺเข อยญฺเ อาปสิกา ภิกฺขุ อาคจฺฉติ
โปเกตพฺพ ฯ ขุทฺทิฏฺ สุขุทฺทิฏฺ อาเสสึ สาเตพฺพ ฯ
ขุทฺทสกานํ อนาปตฺติ ฯ ๙๓ ปน ภิกฺขุโต อญฺญสฺมึ
อาปสาเ ตทหุโปสเถ สมฺปหุเล อาปสิกา ภิกฺขุ
สงฺฆปตฺตึ ฐเปติ ปาจิ อติเรกา ปา ฯ เต ฉ ชานนฺติ
อตฺเถ อาปสิกา ภิกฺขุ อนาคตาติ ฯ เต ฉมฺ-
สญฺเจ วินยสญฺเจ ปตฺเต สมคฺคสญฺเจ ขุโป-
สถํ กเรยฺยุ ปาติโมกฺขํ ขุทฺทสนฺติ ฯ เตหิ ขุทฺทิฏฺ-
มตฺเถ ปาติโมกฺเข อยญฺเ อาปสิกา ภิกฺขุ อาคจฺฉติ

ពួកភិក្ខុអ្នកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួ៉ាង ទៀតក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកអាវាសិកភិក្ខុជាច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបទៅទៀត ប្រជុំគ្នាក្នុងទីអាវាស ១ ក្នុងឧបោសថថ្ងៃ នោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថា មានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់ មកដល់ទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏សំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថា ជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែង បាតិមោក្ខទៀត ។ កាលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ ក៏មាន ពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃតិចជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ ឧទ្ទេសដែលភិក្ខុ បានសំដែងហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងហើយដោយប្រពៃ ត្រូវតែស្តាប់ ឧទ្ទេសសេសសល់អំពីនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិ ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងទីអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុជាច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបទៅទៀត ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថា មានពួក អាវាសិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះសំគាល់ ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើ ឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខទៀត ។ កាលភិក្ខុទាំងនោះទើបតែនឹងសំដែង បាតិមោក្ខរួចទៅហើយ ស្រាប់តែមានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃច្រើនជាងមក

ពហុតរា ។ តេហិ កិក្ខវេ កិក្ខូហិ បុន ចាតុទ្ទសេ
ឧបោសថំ ។ ឧទ្ទេសកោ អនាបត្តិ ។ ឥធ បន
កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ តទហុបោសថេ សម្ពហុ-
លា អាគន្តុកា កិក្ខូ សន្ថតសន្ថំ ចរិត្វាបេ ន អនុវត្តន្តិ
ន ។ តេ ន ជានន្តិ អត្ថញ្ញេ អាគន្តុកា កិក្ខូ អាគ-
ន្តុំ ។ តេ ធម្មសញ្ញិនោ វិនយសញ្ញិនោ វត្តា ស-
មក្ខសញ្ញិនោ ឧបោសថំ ករោន្តិ ចាតុទ្ទសេ ឧបោសថំ ។
តេហិ ឧបោសថេ ចាតុទ្ទសេ អថញ្ញេ អាគន្តុកា
កិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ សមសមា ។ ឧបោសថំ សុឧបោសថំ តេសំ
សន្តិកេ ចារិត្តំ អាវេទេតព្ពា ។ ឧទ្ទេសកោ អ-
នាបត្តិ ។ ឥធ បន កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ តទ-
ហុបោសថេ សម្ពហុលា អាគន្តុកា កិក្ខូ សន្ថតសន្ថំ
ចរិត្វាបេ ន អនុវត្តន្តិ ន ។ តេ ន ជានន្តិ អត្ថញ្ញេ
អាគន្តុកា កិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ។ តេ ធម្មសញ្ញិនោ
វិនយសញ្ញិនោ វត្តា សមក្ខសញ្ញិនោ ឧបោសថំ ករោន្តិ

ដល់កឋិនពេលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងថាតិ-
មោក្ខមុខងារទៀត ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កឋិនសាសនានេះ បើកឋិនដីអាវស ១ មានពួកអាវសិកភិក្ខុច្រើន
រូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាកឋិនក្នុងថ្ងៃ
នោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថា មានពួកអាវសិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់
មកដល់ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះសំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជា
វិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងថាតិ-
មោក្ខឡើង ។ កាលភិក្ខុទាំងនោះទើបតែសំដែងថាតិមោក្ខរួចទៅហើយ
ស្រាប់តែមានពួកអាវសិកភិក្ខុដទៃចំនួនស្មើៗគ្នាមកដល់កឋិនពេលនោះ ។
ថាតិមោក្ខដែលភិក្ខុបានសំដែងរួចហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អ
ហើយ ។ ពួកអាវសិកភិក្ខុដទៃត្រូវប្រាប់ថាវិសុទ្ធិកឋិនសំណាក់ភិក្ខុទាំង
ឡាយដែលធ្វើឧបោសថហើយនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កឋិនសាសនានេះ បើកឋិនដីអាវស ១ មាន
ពួកអាវសិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នា
កឋិនឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថា មានពួកអាវសិកភិក្ខុ
ដទៃមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះសំគាល់ថាជាធម៌
សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ

ชาតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។ តេហិ ឧទ្ទិដ្ឋមត្តេ ជាតិ-
មោក្ខេ អថញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ថោក-
តរា ។ ឧទ្ទិដ្ឋំ សុឧទ្ទិដ្ឋំ តេសំ សន្តិកេ ចារិសុទ្ធិ
អារោចេតព្ពា ។ ឧទ្ទេសការំ អលាបេត្វា ។ ឥធ
បន ភិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹ អាវាសេ តនុហុទោសេ
សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខូ សន្ទិដ្ឋបតិ្ត ចត្តារោ ឯ
អតិរេកា ឯ ។ តេ ន ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ
អាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញិនោ វិនយសញ្ញិនោ វត្តា
សមក្ខសញ្ញិនោ ឧទ្ទេសំ ការេន្តិ ជាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិ-
សន្តិ ។ តេហិ ឧទ្ទិដ្ឋមត្តេ ជាតិមោក្ខេ អវុដ្ឋិតាយ បរិ-
សាយ អថញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ពហុតរា ។
តេហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូហិ បុន ជាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ ។
ឧទ្ទេសការំ អលាបេត្វា ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹ
អាវាសេ តនុហុទោសេ សម្ពហុលា អាវាសិកា
ភិក្ខូ សន្ទិដ្ឋបតិ្ត ចត្តារោ ឯ អតិរេកា ឯ ។ តេ ន
ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ អាគតាតិ ។ តេ

សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កាលកិក្ខុទាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចហើយ (ស្រាប់តែ)មានអាវាសិកកិក្ខុដទៃតិចជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ បាតិមោក្ខដែលកិក្ខុបានសំដែងរួចហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ អាវាសិកកិក្ខុដទៃត្រូវ(ប្រាប់ប្រាសុំខ្ចីក្នុងសំណាក់កិក្ខុទាំងឡាយនោះចុះ ។ ពួកកិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើកងទីអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកកិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ (ប្រជុំគ្នាកងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថាមានពួកអាវាសិកកិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កាលកិក្ខុទាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចហើយ កិក្ខុបរិសេស្សក៏មិនទាន់ក្រោកចេញទៅឡើយ (ស្រាប់តែ)មានពួកអាវាសិកកិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខម្តងទៀត ។ ពួកកិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើកងអាវាស ១ មានអាវាសិកកិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ (ប្រជុំគ្នាកងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថាមានពួកអាវាសិកកិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះ

ฉฬงฺคสญฺโญ วิจยสญฺโญ วกฺกา สมตฺตสญฺโญ จ.
เจตสิกํ ภเวยฺย ตาทิเมหิ ทุติยสฺมึ ฯ เตหิ ทุติย.
มตฺเต ตาทิเมหิ อปฺปิตาย ปริสาย อชฺฌา อาห.
สีลกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมา ฯ เป ฯ เอวเมว ฯ
ทุติยํ สุทฺธนฺติ เจสา สญฺโญ ตาทิโก ตาทิสฺมึ อาเปเย.
ตพฺโพ ฯ ทุเตฺวสกานิ อนาปตฺติ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว
อญฺญาสฺมึ อาวาเส ตถาเจตสาเย สมฺมนฺนา อาห.
สีลกา ภิกฺขู สงฺฆปตฺตึ ทตฺวาเน ก อคิเลกา ก ฯ
เต น ฉนฺทา อคฺคเญฺญ อาหสีลกา ภิกฺขู อตาทิเกหิ ฯ
เต ฉฬงฺคสญฺโญ วิจยสญฺโญ วกฺกา สมตฺตสญฺโญ
จเจตสิกํ ภเวยฺย ตาทิเมหิ ทุติยสฺมึ ฯ เตหิ
ทุติยมตฺเต ตาทิเมหิ ฉกฺกมฺมาย ปุคฺคลาย ปริสาย
อชฺฌา อาหสีลกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ ตถาเจตสาเย ฯ เตหิ
ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ปุน ตาทิเมหิ ทุติยสีลกฺขู ฯ ทุเต-
สกานิ อนาปตฺติ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว อญฺญาสฺมึ
อาวาเส ตถาเจตสาเย สมฺมนฺนา อาหสีลกา ภิกฺขู

សំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កិក្ខុទាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចហើយ ពួកភិក្ខុបរិសទ្យមិនទាន់ត្រេកចេញទៅឡើយ ស្រាប់តែមានពួកអាបត្តិកភិក្ខុដទៃស្មើៗគ្នាមកដល់កន្លែងនោះ ។បេ។ តិចជាង ។ បាតិមោក្ខដែលភិក្ខុបានសំដែងរួចទៅហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ អាបត្តិកភិក្ខុដទៃត្រូវប្រាប់ថាវិស្សជ្ជិកង្គសំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើកន្លងខែអាវាស ១ មានពួកអាបត្តិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាកន្លងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថាមានពួកអាបត្តិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កាលភិក្ខុទាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចហើយ កិក្ខុបរិសទ្យខ្លះក៏បានត្រេកចេញទៅហើយ ស្រាប់តែពួកអាបត្តិកភិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់កន្លែងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខម្តងទៀតចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើកន្លងខែអាវាស ១ មានពួកអាបត្តិកភិក្ខុច្រើនរូប

សង្ឃបត្តិំ ចត្តារោ ឯ អតិរេកា ឯ ។ តេ ន ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាឯសិកា កិក្ខូ អជានតានំ ។ តេ ធម្មសញ្ញិនោ វិនយសញ្ញិនោ វត្តា សមក្ខសញ្ញិនោ ឧភោសឋំ ករោន្តិ ចាតុមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។ តេហិ ឧទ្ទិដ្ឋមត្តេ ចាតុមោក្ខេ ឯកច្ចាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ អឋញ្ញេ អាឯសិកា កិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ សមសមា ។ បេ ។ ឱោកតភ ។ ឧទ្ទិដ្ឋំ សុឧទ្ទិដ្ឋំ តេសំ សន្តិកេ ចារិំសុន្តិ អារោចេតព្ពា ។ ឧទ្ទេសការំ អជាបត្តិំ ។ ឥធ បន កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាឯសេ តថរូបោ ឱោសថេ សង្ឃហុលា អាឯសិកា កិក្ខូ សង្ឃបត្តិំ ចត្តារោ ឯ អតិរេកា ឯ ។ តេ ន ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាឯសិកា កិក្ខូ អជានតានំ ។ តេ ធម្មសញ្ញិនោ វិនយសញ្ញិនោ វត្តា សមក្ខសញ្ញិនោ ឧភោសឋំ ករោន្តិ ចាតុមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។ តេហិ ឧទ្ទិដ្ឋមត្តេ ចាតុមោក្ខេ សព្ពាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ អឋញ្ញេ អាឯសិកា កិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ពហុតរា ។ តេហិ កិក្ខវេ កិក្ខូហិ បុរេ

គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាកន្លងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ កិច្ចតាំងនោះមិនបានដឹងថា មានពួកអាវាសិកកិច្ចដទៃមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ កិច្ចតាំងនោះសំគាល់ថាជាធម្ម សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កិច្ចតាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចហើយ ពួកកិច្ចបរិសទ្យខ្លះក៏ក្រោកចេញទៅ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកកិច្ចដទៃស្មើ ។ គ្រាមកដល់កន្លងពេលនោះ ។បេ។ តិចជាង ។ បាតិមោក្ខដែលកិច្ចបានសំដែងរួចហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងហើយ អាវាសិកកិច្ចដទៃត្រូវប្រាប់បារិសុទ្ធិកន្លងសំណាក់កិច្ចតាំងនោះចុះ ។ ពួកកិច្ចអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កន្លងសាសនានេះ បើកន្លងទីអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកកិច្ចច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាកន្លងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ កិច្ចតាំងនោះមិនដឹងថាមានពួកអាវាសិកកិច្ចដទៃមិនទាន់មកដល់ឡើយ ។ កិច្ចតាំងនោះសំគាល់ថាជាធម្ម សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កិច្ចតាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចទៅហើយ កិច្ចបរិសទ្យតាំងអស់ក៏បានក្រោកចេញទៅ ស្រាប់តែមានពួកអាវាសិកកិច្ចដទៃច្រើនជាងមកដល់កន្លងពេលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងនោះត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខ

ชาติโมกฺขํ ทุกฺขสฺสนฺตกิริยาย ฯ ทุกฺขสมุทยคามินิปฏิปทาย ฯ
๔๘ ยถ กถ ปน ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตณฺหุปฺปาทเชน
สมุทยฏฺเน อาคนฺตุกา ภิกฺขู สนฺทิสฺสนฺติ ปฏิปชฺชนฺติ จ ภิกฺขเว ภิกฺขู
อภิวาทนา ภิกฺขู ฯ เต จ ชานนฺติ อญฺญตฺร อาคนฺตุกา ภิกฺขู
ภิกฺขู อนาคตาติ ฯ เต ฉนฺนสญฺชาโน วิเนยฺยสญฺชาโน
ปวตฺตา สมฺมกฺขสญฺชาโน ทุกฺขสฺสนฺตกิริยาย อาสนฺโน
โมกฺขาย ทุกฺขสฺสนฺโต ฯ เตหิ ทุกฺขสมุทยสฺส ชาติโมกฺขสฺส
สมฺภวาย ปฏิลาภาย ปริโยสาย อญฺญตฺร อาคนฺตุกา
ภิกฺขู อาคนฺตุนา สมสมา ฯ เอว ฯ ชาตกถา ฯ ทุกฺขสมุทย
ปุพฺพภาคปฏิปทา เตสุ สนฺโตโส ชาปิสุนฺติ อาเวเทมฺหา ฯ
ทุกฺขสฺสนฺตกิริยาย อนาคตปฺปจฺจยา ฯ

อาคตฺวิปญฺหาสก นิฏฺฐิตา ฯ

(๑๙๒) ๔๘ ยถ กถ ปน ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อาวาเส
ตณฺหุปฺปาทเชน สมุทยฏฺเน อาคนฺตุกา ภิกฺขู สนฺทิสฺสนฺติ
ปฏิปชฺชนฺติ จ ภิกฺขเว ภิกฺขู อภิวาทนา ภิกฺขู ฯ เต ฉนฺนสญฺชาโน
อญฺญตฺร อาคนฺตุกา ภิกฺขู อาคนฺตุกา ภิกฺขู อนาคตาติ ฯ เต ฉนฺนสญฺชาโน
วิเนยฺยสญฺชาโน ปวตฺตา สมฺมกฺขสญฺชาโน ทุกฺขสฺสนฺตกิริยาย

ម្ពដ៏ទៀតចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើកឋីអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុ
ច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាកន្លងនូវបោសថ
ថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានដឹងថា មានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់
មកដល់ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ
ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើនូវបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខ ។
ភិក្ខុទាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចហើយ ភិក្ខុបរិសទ្យទាំងអស់បាន
ត្រាកចេញទៅហើយ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃស្ទើ ។ គ្នាមកដល់
ក្នុងពេលនោះ ។បេ។ តំចជាង ។ បាតិមោក្ខដែលភិក្ខុបានសំដែងរួចហើយ
ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ អាវាសិកភិក្ខុដទៃត្រូវប្រាប់បារិសុទ្ធិកន្លង
សំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

ចប់វិធីដែលភិក្ខុធ្វើនូវបោសថមិនត្រូវអាបត្តិមាន ១៥ យ៉ាង ។

(១៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀតក្នុងសាសនានេះ បើកឋី
ឧអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូប
ឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាកន្លងនូវបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដឹងថា មានពួក
អាវាសិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌
សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើនូវបោសថ

ชาตินิทานกถา ๑๕ ๒.ปัจจุปปันนวัตถุ ๑๕ ๓.อดีตวัตถุ ๑๕ ๔.สมโธ-
ธานกถา ๑๕ ๕.ทูเรนิทานกถา ๑๕ ๖.อวิทูเรนิทานกถา ๑๕ ๗.สันติเก-
นิทานกถา ๑๕ ๘.สัทธาธิกานิทานกถา ๑๕ ๙.ปัญญาธิกานิทานกถา ๑๕
๑๐.สังขิตตนิทานกถา ๑๕ ๑๑.วิตถารนิทานกถา ๑๕ ๑๒.อันตรนิทาน-
กถา ๑๕ ๑๓.สันติกนิทานกถา ๑๕ ๑๔.ปกิณณกนิทานกถา ๑๕ ๑๕.นิคม-
นกถา ๑๕ ๑.ปัจจุปปันนวัตถุกถา ๑๕ ๒.อดีตวัตถุกถา ๑๕ ๓.สมโธ-
ธานกถา ๑๕ ๔.ทูเรนิทานกถา ๑๕ ๕.อวิทูเรนิทานกถา ๑๕ ๖.สันติเก-
นิทานกถา ๑๕ ๗.สัทธาธิกานิทานกถา ๑๕ ๘.ปัญญาธิกานิทานกถา ๑๕
๙.สังขิตตนิทานกถา ๑๕ ๑๐.วิตถารนิทานกถา ๑๕ ๑๑.อันตรนิทาน-
กถา ๑๕ ๑๒.สันติกนิทานกถา ๑๕ ๑๓.ปกิณณกนิทานกถา ๑๕ ๑๔

សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កាលកិក្ខុទាំងនោះកំពុងសំដែងបាតិមោក្ខ
ស្រាប់តែពួកអាបត្តិកិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ ម្នាល
កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខម្តងទៀតចុះ ។ ពួកកិក្ខុ
អ្នកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ ស្រាប់តែពួកអាបត្តិកិក្ខុដទៃស្មើ ។
គ្នាមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ឧទ្ទេសដែលកិក្ខុបាន
សំដែងរួចទៅហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ កិក្ខុទាំងនោះត្រូវ
ស្តាប់នូវឧទ្ទេសដ៏សេសសល់ចុះ ។ ពួកកិក្ខុអ្នកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងទីអាវាស ១ មានពួកអាបត្តិ
កិក្ខុច្រើនរូប គឺបំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុង ចោ
ថ្ងៃនោះ ។ កិក្ខុទាំងនោះដឹងថា មានពួកអាបត្តិកិក្ខុដទៃមិនទាន់មក
ដល់ដែរ ។ កិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួក
សំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ កិក្ខុ
ទាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចហើយ ស្រាប់តែមានពួកអាបត្តិកិក្ខុ
ដទៃច្រើនជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះ
ត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខម្តងទៀត ។ ពួកកិក្ខុអ្នកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។
ស្រាប់តែពួកអាបត្តិកិក្ខុដទៃស្មើ ។ គ្នាមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ បេ ។
តិចជាង ។ បាតិមោក្ខដែលកិក្ខុបានសំដែងរួចទៅហើយ ក៏ឈ្មោះថា

សន្តិកេ ចារិត្តំ អារោចេតព្ពា ។ ទុតិយកាឧ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ
តនហុចោសថេ សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខូ សន្និប-
តន្តិ ចត្តារោ ឯ អតិរេកា ឯ ។ តេ ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាវា-
សិកា ភិក្ខូ អាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញិនោ វិនយ-
សញ្ញិនោ វត្តា សមក្ខសញ្ញិនោ ទុចោសថំ ករេន្តិ
ចាតិមោក្ខំ ទុទ្ទិសន្តិ ។ តេហិ ទុទ្ទិដ្ឋមត្តេ ចាតិមោក្ខេ
អវុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ។ បេ ។ ឯកច្ចាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសា-
យ ។ បេ ។ សព្ពាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ អថញ្ញេ
អាវាសិកា ភិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ពហុតរា ។ តេហិ ភិក្ខវេ
ភិក្ខូហិ បុន ចាតិមោក្ខំ ទុទ្ទិសិតព្ពំ ។ ទុតិយកាឧ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អថញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ
អាគច្ឆន្តិ សមសមា ។ បេ ។ ថោកតរា ។ ទុទ្ទិដ្ឋំ
សុទ្ទិដ្ឋំ តេសំ សន្តិកេ ចារិត្តំ អារោចេតព្ពា ។
ទុតិយកាឧ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

វគ្គសមគ្គសញ្ញិនោ បណ្ណរសកំ និដ្ឋិតំ ។

បានសំដែងល្អហើយ ពួកអាវាសិកកិក្ខុដទៃត្រូវធ្វើបាចិត្តិយ៍ដល់ភិក្ខុទាំងសំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កឋិនសាសនានេះ បើកឋិនដីអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាកឋិនទោសថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដឹងថាមានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកសំគាល់ថា ព្រមព្រៀងគ្នាក៏ធ្វើទុកោសថ សំដែងបាតិមោក្ខឡើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទើបតែសំដែងបាតិមោក្ខរួចហើយ កាលភិក្ខុបរិសទ្យមិនទាន់ក្រោកចេញនៅឡើយ ។ បេ ។ កាលភិក្ខុបរិសទ្យខ្លះក្រោកចេញទៅហើយ ។ បេ ។ កាលភិក្ខុបរិសទ្យទាំងអស់បានក្រោកចេញទៅហើយ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់កឋិនពេលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខម្តងទៀតចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃសើ ។ គ្មានមកដល់កឋិនពេលនោះ ។ បេ ។ តិចជាង ។ បាតិមោក្ខដែលភិក្ខុបានសំដែងរួចទៅហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ អាវាសិកភិក្ខុដទៃត្រូវធ្វើបាចិត្តិយ៍ដល់ភិក្ខុទាំងសំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ចប់រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដ៏ជាបក្ខពួកថាព្រមព្រៀងគ្នាហើយធ្វើ

ឧបោសថមាន ១៥ យ៉ាង ។

(๑๙๓) ๙ឧ បន កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹ អាវាសេ តេនហុចោសថេ សម្ពហុលា អាវាសិកា កិក្ខូ សន្និបតន្តិ ចត្តារោ វា អតិរេកា វា ។ តេ ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាវាសិកា កិក្ខូ អជ្ឈាគតាតិ ។ តេ កប្បតិ ន្តុ ខោ អម្ហាកំ ឧចោសថោ ការេតុំ ន ន្តុ ខោ កប្បតីតិ ភេមតិកា ឧចោសថំ ការេន្តិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។ តេហិ ឧទ្ទិដ្ឋេមានេ ចាតិមោក្ខេ អជ្ឈេ អាវាសិកា កិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ពហុតរា ។ តេហិ កិក្ខវេ កិក្ខូហិ បុន ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ ។ ឧទ្ទេសការកំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។បេ។ អជ្ឈេ អាវាសិកា កិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ សមសមា ។បេ។ ថោកតរា ។ ឧទ្ទិដ្ឋំ សុឧទ្ទិដ្ឋំ អវសេសំ សោតព្ពំ ។ ឧទ្ទេសការកំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ๙ឧ បន កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មឹ អាវាសេ តេនហុចោសថេ សម្ពហុលា អាវាសិកា កិក្ខូ សន្និបតន្តិ ចត្តារោ វា អតិរេកា វា ។ តេ ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាវាសិកា កិក្ខូ អជ្ឈាគតាតិ ។ តេ កប្បតិ ន្តុ ខោ អម្ហាកំ ឧចោសថោ ការេតុំ ន ន្តុ ខោ កប្បតីតិ

ฉอสถกฺขนฺธก: การทำอุโบสถประกอบด้วยเรื่องสงสัยมาก ๑๕ อย่าง

(๑๙๓) ภนฺเต กิกฺขุ สงฺฆ มยฺหิ เอกสฺมิ สาสนา เอก อาปตฺติ อาปชฺชิ ยา ปกติตฺตสฺส ภิกฺขุโน สทิสา ปาจิตฺติย ปฏิเทสนีย ทุกฺกฏ ทุพฺภาสิต ฯ ตาหิ ปาจิตฺติย ปฏิเทสนีย ทุกฺกฏ ทุพฺภาสิเตหิ อหุ โข เม ตสฺมิ สมเย ปาติโมกฺข อุทฺทิสิยมาเน ฯ ตาหิ ปาจิตฺติย ปฏิเทสนีย ทุกฺกฏ ทุพฺภาสิเตหิ อหุ โข เม ตสฺมิ สมเย ปาติโมกฺข อุทฺทิฏฺ

វេមតិកា ឧចោសឋំ កវោន្តិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។ តេហិ ឧទ្ទិដ្ឋមត្តេ ចាតិមោក្ខេ ។បេ។ អវុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ។បេ។ ឯកច្ចាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ។បេ។ សព្ពាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ អថញ្ញេ អាភសិកា កិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ពហុតវ ។ តេហិ កិក្ខវេ កិក្ខូហិ បុន ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ ។ ឧទ្ទេសកានំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។បេ។ អថញ្ញេ អាភសិកា កិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ សមសមា ។បេ។ ថោកតវ ។ ឧទ្ទិដ្ឋំ សុឧទ្ទិដ្ឋំ តេសំ សន្តិកេ ចារិសុទ្ធិ អាវេចេតព្ពា ។ ឧទ្ទេសកានំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

វេមតិកមណ្ឌវសកំ និដ្ឋិតំ ។

(១៧៤) ៨ឆ បន កិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាភសេ តនហុចោសថេ សម្ពហុលា អាភសិកា កិក្ខូ សន្និបតន្តិ ចត្តារោ ឯ អតិរេកា ឯ ។ តេ ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាភសិកា កិក្ខូ អនាគតាតិ ។ តេ កប្បតេវ អម្ហាកំ

ចេះតែធ្វើឧបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះទើបនឹងសំដែងបាតិមោក្ខរួច ។ បេ ។ កាលភិក្ខុបរិសទ្យមិនទាន់បានគ្រាកចេញនៅឡើយ ។ បេ ។ កាលភិក្ខុបរិសទ្យពួកខ្លះបានគ្រាកចេញទៅហើយ ។ បេ ។ កាលភិក្ខុបរិសទ្យទាំងអស់បានគ្រាកចេញទៅហើយ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខម្តងទៀតចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃស្មើ ។ គ្នាមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ បេ ។ តិចជាង ។ បាតិមោក្ខដែលភិក្ខុបានសំដែងរួចទៅហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ អាវាសិកភិក្ខុដទៃត្រូវប្រាប់បារិសុទ្ធិកង្គសំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ចប់រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យហើយធ្វើឧបោសថមាន ១៥ យ៉ាង ។

(១៩៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតក្នុងសាសនានេះ បើកន្លែងមួយអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាធ្វើឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដឹងថា មានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃមកមិនទាន់ដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីរង្កៀសថា

ឧទោសថោ កាតុំ ន អម្ហាកំ ន កប្បតីតិ កុក្កុច្ច-
បកតា ឧទោសថំ កត្វេន្តិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។
តេបិ ឧទ្ទិស្សមានេ ចាតិមោក្ខេ អជញ្ញេ អាវាសិកា
ភិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ ពហូតរា ។ តេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ
បុន ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ ។ ឧទ្ទេសកានំ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។បេ។ អជញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ អាគច្ឆន្តិ
សមសមា ។បេ។ ឱកតភ ។ ឧទ្ទិដ្ឋំ សុឧទ្ទិដ្ឋំ
អវសេសំ សោតព្ពំ ។ ឧទ្ទេសកានំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឥធ បន ភិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ តទហុឧទោសថេ
សង្ឃហុលា អាវាសិកា ភិក្ខូ សង្ខិបន្តិ ចត្តារោ ឯ
អតិរេកា ឯ ។ តេ ជានន្តិ អត្តញ្ញេ អាវាសិកា ភិក្ខូ
អនាគតានិ ។ តេ កប្បតេវ អម្ហាកំ ឧទោសថោ
កាតុំ ន អម្ហាកំ ន កប្បតីតិ កុក្កុច្ចបកតា
ឧទោសថំ កត្វេន្តិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសន្តិ ។ តេបិ
ឧទ្ទិដ្ឋមត្តេ ចាតិមោក្ខេ ។បេ។ អវុដ្ឋិតាយ បរិ-
សាយ ។បេ។ ឯកច្ចាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ។បេ។
សព្ពាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ អជញ្ញេ អាវាសិកា

យើងគួរតែធ្វើឧបោសថ មិនមែនថាយើងមិនគួរធ្វើទេ ហើយក៏ធ្វើឧបោសថសំដែងចុះតាមោក្ខទៅ ។ កាលភិក្ខុពាន់នោះកំពុងសំដែងចុះតាមោក្ខ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពាន់នោះត្រូវសំដែងចុះតាមោក្ខមួងទៀតចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃស្ទើៗគ្នាមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ឧទ្ទេសដែលភិក្ខុបានសំដែងហើយក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវស្តាប់ឧទ្ទេសដ៏សេសសល់ចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងទីអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺ ចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូបទៀតទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដឹងថា មានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃមកមិនទាន់ដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីរង្កៀសថា យើងពាល់គ្នាគួរតែធ្វើឧបោសថ មិនមែនថាយើងមិនគួរធ្វើទេ ហើយក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងចុះតាមោក្ខទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះទើបតែសំដែងចុះតាមោក្ខរួចហើយ ។ បេ ។ កាលភិក្ខុបរិសទ្យមិនទាន់គ្រាកចេញនៅឡើយ ។ បេ ។ កាលភិក្ខុបរិសទ្យពួកខ្លះគ្រាកចេញទៅហើយ ។ បេ ។ កាលភិក្ខុបរិសទ្យទាំងអស់គ្រាកចេញទៅហើយ

ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตรา ฯ เตหิ ภิกฺขเวฯ ภิกฺขูหิ
ปุน ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสิตพฺพํ ฯ อุทฺเทสกาลํ อาคเมนฺติ
อุกฺกณฺฐนฺติ ฯ เป ฯ อญฺเญ อาคนฺตุกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ
สมสมา ฯ เป ฯ ผาสุกตรา ฯ อุทฺทิฏฺเฐ สุอุทฺทิฏฺเฐ
เตสํ สนฺติเก ปาริสุทฺธิ อาโรเจตพฺพา ฯ อุทฺเทส-
กาลํ อาคเมนฺติ อุกฺกณฺฐนฺติ ฯ

กุกฺกุจฺจปฺปกตปญฺหาวิสชฺชนา นิฏฺฐิตา ฯ

[๑๙๕] ๕๓ ยตฺถ ปน ภิกฺขเวฯ อญฺญตรสฺมึ อาคนฺตุกา
ตถาวาทิโก สมฺพหุลา อาคนฺตุกา ภิกฺขู สงฺฆ-
ปตฺตึ ปตฺตาเปนฺติ ปาติโมกฺขมฺปิ อตฺถาเปนฺติ ฯ เต ปาฏิปทิกาย อญฺเญ
อาคนฺตุกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ ฯ เต ธมฺมฺเญวสฺส[1]
ปาฏิปทิกาเต เจว ตาย อาปตฺติยา อาปตฺติสามนฺเต จ ปุจ-
ฉิตพฺพา กิตฺตกาย ปาฏิปทิกาเต ตาย อาปตฺติยา อาปตฺติสามนฺเต จ
อาเจ ปาติโมกฺขสฺส อญฺเญ อาคนฺตุกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ
พหุตรา ฯ เตหิ ภิกฺขเวฯ ภิกฺขูหิ ปุน ปาติโมกฺขํ

๑ ธมฺมฺเญวสฺส ปาฏิปทิเก ปาฐนฺตเรปิ ฯ

ទើបមានពួកអាវាសិកកិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់កុងពេលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងឋានៈមោក្ខម្ពង់ទៀតចុះ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេ ។ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកកិក្ខុដទៃទៀត ។ គ្នាមកដល់កុងពេលនោះ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ឋានៈមោក្ខដែលភិក្ខុបានសំដែងរួចហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ អាវាសិកកិក្ខុដទៃត្រូវប្រាប់ឋានៈនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ចប់រឿងភិក្ខុធ្វើឧបោសថដោយមានសេចក្តីរង្កៀសមាន ១៥ យ៉ាង ។

(១៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុមិនអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកកិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូបឬច្រើនជាង ៤ រូប ទៅរឿងទៀ ប្រជុំគ្នាក្នុងទីឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដឹងថាមានពួកអាវាសិកកិក្ខុដទៃមកមិនទាន់ដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានបំណងនឹងបំបែកថាពួកភិក្ខុនុ៎ះចូរប្រាត់បង់ទៅ ពួកភិក្ខុនុ៎ះចូរវិនាសទៅ ប្រយោជន៍អ្វីដោយភិក្ខុទាំងនោះ ហើយក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងឋានៈមោក្ខទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងសំដែងឋានៈមោក្ខ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកកិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់កុងពេលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែង

ពុទ្ធំ សិតន្តិ ។ ពុទ្ធេ សតោ អាបត្តិំ ឋបេត្វា ឧបោសថំ សុ ។ បេ ។ អជ្ជេ អាកាសំ តិក្ខ អាកង្ខតិ សមសមា ។ បេ ។ ឋបេតព្ពា ។ ពុទ្ធំ សុពុទ្ធំ អវិសេសំ សោតព្ពំ ។ ពុទ្ធេ-សតោ អាបត្តិំ ឋបេត្វា ឧបោសថំ សុ ។ ឥធ បន តិក្ខវេ អញ្ញតរស្មិំ អាវាសេ តទហុបោសថេ សង្ឃហុលា អាកាសំ តិក្ខ សង្ឃមតិ ចត្តារោ វា អតិរេកា វា ។ តេ ជានន្តិ អត្តេ អាកាសំ តិក្ខ អនាគតាតិ ។ តេ ឧបស្សន្តេតេ វិនស្សន្តេតេ តោ តេហិ អត្តោតិ ភេទបុរេក្ខារា ឧបោស-ថំ ករេន្តិ ចាតិមោក្ខំ ពុទ្ធិសន្តិ ។ តេហិ ពុទ្ធិជ្ឈមត្តេ ចាតិមោក្ខេ ។ បេ ។ អវុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ។ បេ ។ ឯកច្ចាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ។ បេ ។ សព្ពាយ វុដ្ឋិ-តាយ បរិសាយ អជ្ជេ អាកាសំ តិក្ខ អាកង្ខតិ ឋបេតព្ពា ។ តេហិ តិក្ខវេ តិក្ខហិ ឋុន ចាតិមោក្ខំ

ជាតិរមាក្ខណ៍ទៀត ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃស្មើ ។ គ្នាមកដល់ក្នុងពេលនោះ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ឧទ្ទេសដែលភិក្ខុបានសំដែងរួចហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងហើយ ភិក្ខុពាំងនោះត្រូវស្តាប់ឧទ្ទេសដ៏សេសសល់ចុះ ។ ពួកភិក្ខុអកសំដែងត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងទីអាវាស ១ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ៤ រូប ឬច្រើនជាង ៤ រូបទៀតទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ភិក្ខុពាំងនោះដឹងថា មានពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃមកមិនទាន់ដល់ ។ ភិក្ខុពាំងនោះមានបំណងនឹងបំបែកថា ភិក្ខុពាំងនុ៎ះចូរឃាត់បង់ទៅចុះ ភិក្ខុពាំងនុ៎ះចូរវិនាសទៅចុះ ប្រយោជន៍អ្វីដោយភិក្ខុពាំងនោះ ហើយក៏ធ្វើឧបោសថ សំដែងជាតិរមាក្ខទៀត ។ កាលដែលភិក្ខុពាំងនោះទើបតែសំដែងជាតិរមាក្ខរួចហើយ ។ បេ ។ កាលដែលភិក្ខុបរិសទ្យមិនទាន់បានគ្រែកចេញទៅទៀយ ។ បេ ។ កាលដែលភិក្ខុបរិសទ្យពួកខ្លះបានគ្រែកចេញទៅហើយ ។ បេ ។ កាលដែលភិក្ខុបរិសទ្យពាំងអស់បានគ្រែកចេញទៅហើយ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃច្រើនជាងមកដល់ក្នុងពេលនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុពាំងនោះត្រូវសំដែងជាតិរមាក្ខ

ขุทฺทิสิตพฺพํ ฯ ขุทฺทสกานิ อาปตฺติ ปุลฺลปฺปฺยสฺส ฯเปฯ อชฺเฌ อาปสิกา ภิกฺขุ อาคจฺฉติ สมสมา ฯเปฯ ปโรกตาย ฯ ขุทฺทิฏฺฐิ สุขุทฺทิฏฺฐิ เตสิ สนฺติเก ปาวิสุทฺธิ อาโรเจตพฺพา ฯ ขุทฺทสกานิ อาปตฺติ ปุลฺลปฺปฺยสฺส ฯ

ภควโปฺปาฬฺหวณฺณนาสกิ นิฏฺฐิตา ฯ

ปญฺจสีลกถาทิกา นิฏฺฐิตา ฯ

[๑๙๖] ๕๘ ยถ ปน ภิกฺขเว อญฺญตรสฺมึ อาปสเ ตถาคเต สมฺมาปโยคสเ สมฺมาปุลา อาปสิกา ภิกฺขุ สนฺติปตฺติ ปฏิคฺคณาติ ปฏิคฺคณาติ ปฏิคฺคณาติ ฯ เตน[๑] ปนฺติ อญฺญ อาปสิกา ภิกฺขุ อญฺญ อาปสิกา ภิกฺขุ อญฺญ อาปสิกา ภิกฺขุ

ម្ពងទៀត ។ តែពួកភិក្ខុអកសំដែង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។បេ។ ស្រាប់តែពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃស្ទើ ។ គ្មានភ័យកើតឡើងនោះ ។បេ។ តិចជាង ។ ជាតិមោឃៈដែលភិក្ខុបានសំដែងរួចហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានសំដែងល្អហើយ អាវាសិកភិក្ខុដទៃត្រូវប្រាប់ជាវិសុទ្ធិកសំណាក់ពួកភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ឯពួកភិក្ខុអកសំដែង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។

ចប់រឿងភិក្ខុធ្វើឧបោសថដោយមានបំណងនឹងបំបែកសង្ឃមាន ១៥ យ៉ាង ។

ចប់ភាគ ២៥ ។

(๑๙๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងទីអាវាស ๑ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុច្រើនរូប គឺចំនួន ๔ រូបឬច្រើនជាង ๔ រូប ទៀងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនដឹងថា ពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃដើរចូលមកខាងក្នុងសីមាទៀយ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនដឹងថា ពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃបានដើរចូលមកខាងក្នុងសីមាហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនឃើញពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃកំពុងដើរចូលមកខាងក្នុងសីមាទៀយ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនឃើញពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃបានដើរចូលមកខាងក្នុងសីមា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនឮថា ពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃដើរចូលមកខាងក្នុងសីមា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនឮថា ពួកអាវាសិកភិក្ខុដទៃបានដើរចូលមកខាងក្នុងសីមា ។បេ។ អាវាសិក-

ปิณฺฑปาตนฺติ ฯ เป ฯ อาภสฺสเรน อาภสฺสราติ ฯลฯ
สตปญฺญสตฺตสีสเรนยเถว อาภสฺสเรน อาภุปฺปา
อาภุปฺปเรน อาภสฺสรา อาภุปฺปเรน อาภุปฺปาสิ
เยยฺยาลเมตฺถ สตฺตสีสเรสนฺติ เวทิตพฺพา ฯ

(๑๙๗) ๙๓ ยถา ปเนเต อาภสฺสราทโย ปณีตา
จาตุทฺทสา เหนฺติ อาภุปฺปเรหิ ปณีตตรา ฯ สเจ
อาภสฺสรา พหุตรา เหนฺติ อาภุปฺปเรหิ อาภ-
สฺสรานิ อนุวตฺตนฺติ ฯ สเจ สมสมา เหนฺติ
อาภุปฺปเรหิ อาภสฺสรานิ อนุวตฺตนฺติ ฯ สเจ
อาภุปฺปรา พหุตรา เหนฺติ อาภสฺสเรหิ อาภุปฺปรานิ
อนุวตฺตนฺติ ฯ ๙๓ ยถา ปเนเต อาภสฺสราทโย ปณีตา
ปณีตตรา เหนฺติ อาภุปฺปเรหิ ปณีตตรา จาตุทฺทสา ฯ สเจ
อาภสฺสรา พหุตรา เหนฺติ อาภุปฺปเรหิ อาภสฺสรานิ
อนุวตฺตนฺติ ฯ สเจ สมสมา เหนฺติ อาภุปฺปเรหิ
อาภสฺสรานิ อนุวตฺตนฺติ ฯ สเจ อาภุปฺปรา พหุตรา
เหนฺติ อาภสฺสเรหิ อาภุปฺปรานิ อนุวตฺตนฺติ ฯ

កិច្ចទឹងអាវាសិកកិច្ចមានចំនួន ១៧៥តិកន័យ អាគន្តុកកិច្ចទឹងអាវាសិកកិច្ច ក៏មានចំនួន ១៧៥ តិកន័យដែរ អាវាសិកកិច្ចទឹងអាគន្តុកកិច្ចក៏មានចំនួន ១៧៥ តិកន័យដែរ អាគន្តុកកិច្ចទឹងអាគន្តុកកិច្ចផងគ្នាក៏មានចំនួន ១៧៥ តិកន័យដែរ បូករួមទាំងអស់ត្រូវជា ៧០០ តិកន័យ ដោយវេយ្យាឡមុខ ។

(១៩៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះ បើថ្ងៃទី ១៤ ជាថ្ងៃរបស់ពួកអាវាសិកកិច្ច ថ្ងៃទី ១៥ ជាថ្ងៃរបស់ពួកអាគន្តុកកិច្ច ។ បើពួកអាវាសិកច្រើនជាង ត្រូវពួកអាគន្តុកកិច្ចប្រព្រឹត្តតាមពួកអាវាសិកកិច្ចវិញចុះ(១) ។ បើទុកជាស្មើ ។ គាក៏ត្រូវតែពួកអាគន្តុកកិច្ចប្រព្រឹត្តតាមពួកអាវាសិកកិច្ចដែរ ។ បើពួកអាគន្តុកកិច្ចច្រើនជាង ត្រូវពួកអាវាសិកកិច្ចប្រព្រឹត្តតាមពួកអាគន្តុកកិច្ចវិញចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើថ្ងៃទី ១៥ ជាថ្ងៃរបស់ពួកអាវាសិកកិច្ច ថ្ងៃទី ១៤ ជាថ្ងៃរបស់ពួកអាគន្តុកកិច្ច ។ បើពួកអាវាសិកកិច្ចច្រើនជាង ត្រូវពួកអាគន្តុកកិច្ចប្រព្រឹត្តតាមពួកអាវាសិកកិច្ចចុះ ។ បើចំនួនស្មើ គាត្រូវពួកអាគន្តុកកិច្ចប្រព្រឹត្តតាម ពួកអាវាសិកកិច្ចវិញ ។ បើពួកអាគន្តុកកិច្ចច្រើនជាង ត្រូវពួកអាវាសិកកិច្ចប្រព្រឹត្តតាមពួកអាគន្តុកកិច្ចវិញចុះ ។

---

១ អដ្ឋកថា ពួកភិក្ខុនៅក្នុងអាវាសថាថ្ងៃចាតុទ្ទសីឧបោសថ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុដែលមកពីដែនខាងក្រៅថាថ្ងៃបណ្ណរសឧបោសថ បើពួកភិក្ខុនៅក្នុងអាវាស (ច្រើនជាង) ជាឧធ្វើបុព្វកិច្ចថា អដ្ឋុបោសថោចាតុទ្ទសោតិ្ថនេះហើយ ត្រូវតែពួកអាគន្តុកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាម កុំរឹងទទឹងឡើយ ។

๙๓ ปี ถ้าจุลศักราช หากสังกัดด้วย ถ้าจันทรคติ
เหลือ หากอยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สองเดือน หากสังกัด
ด้วยอธิกมาส เพิ่มขึ้น หากอยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ
สามเดือน หากอยู่ข้างแรม ปักษ์สาม ๆ สองเดือน
ถ้าสมสมา เหลือ หากอยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สาม
เดือน หากอยู่ข้างแรม ปักษ์สาม ๆ สองเดือน ถ้าอยู่
ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สองเดือน หากอยู่ข้างแรม ปักษ์
สาม ๆ สองเดือน ๙๓ ปี ถ้าจุลศักราช หักด้วย ปัญจศก
เหลือ หากอยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สองเดือน ถ้าอยู่
ข้างแรม ปักษ์สาม ๆ สองเดือน ถ้าสมสมา เหลือ หาก
อยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สองเดือน หากอยู่ข้างแรม
ปักษ์สาม ๆ สองเดือน ถ้าจันทรคติ เหลือ หากอยู่
ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สองเดือน หากอยู่ข้างแรม ปักษ์
สาม ๆ สองเดือน ถ้าสมสมา เหลือ หากอยู่ข้างขึ้น
ปักษ์สาม ๆ สองเดือน หากอยู่ข้างแรม ปักษ์สาม ๆ
สองเดือน ถ้าอยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สองเดือน หาก
อยู่ข้างแรม ปักษ์สาม ๆ สองเดือน ถ้าจันทรคติ เหลือ
หากอยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สองเดือน หากอยู่ข้าง
แรม ปักษ์สาม ๆ สองเดือน ถ้าสมสมา เหลือ หาก
อยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ สองเดือน หากอยู่ข้างแรม
ปักษ์สาม ๆ สองเดือน ถ้าอยู่ข้างขึ้น ปักษ์สาม ๆ
สองเดือน หากอยู่ข้างแรม ปักษ์สาม ๆ สองเดือน

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើថ្ងៃ ๑ កើត ឬ ๑ ភោចរបស់ពួកអាវាសិកភិក្ខុ ថ្ងៃ ๑๕ របស់ពួកអាគន្តុកភិក្ខុ ។ បើពួកអាវាសិកភិក្ខុច្រើនជាង ពួកអាវាសិកភិក្ខុមិនប្រាថ្នា (នឹងឲ្យ) មិនត្រូវឲ្យសេចក្តីព្រមព្រៀងដល់ពួកអាគន្តុកភិក្ខុឡើយ ត្រូវពួកអាគន្តុកភិក្ខុចេញទៅក្រៅសីមាហើយធ្វើឧបោសថ ។ បើជាស្មើៗគ្នាវិញ ពួកអាវាសិកភិក្ខុមិនចង់ឲ្យ ក៏មិនត្រូវឲ្យសាមគ្គីដល់ពួកអាគន្តុកភិក្ខុដែរ ត្រូវតែពួកអាគន្តុកភិក្ខុចេញទៅក្រៅសីមាហើយធ្វើឧបោសថចុះ ។ បើពួកអាគន្តុកភិក្ខុច្រើនជាង ត្រូវពួកអាវាសិកភិក្ខុឲ្យសាមគ្គីដល់ពួកអាគន្តុកភិក្ខុឬត្រូវចេញទៅក្រៅសីមា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើថ្ងៃ ๑๕ ជាថ្ងៃរបស់ពួកអាវាសិកភិក្ខុ ថ្ងៃ ๑ កើត ឬ ๑ ភោចជាថ្ងៃរបស់ពួកអាគន្តុកភិក្ខុ ។ បើពួកអាវាសិកភិក្ខុច្រើនជាង ត្រូវពួកអាគន្តុកភិក្ខុឲ្យសាមគ្គីដល់ពួកអាគន្តុកភិក្ខុឬត្រូវចេញទៅខាងក្រៅសីមា ។ បើជាស្មើៗគ្នាវិញ ត្រូវពួកអាគន្តុកភិក្ខុឲ្យសាមគ្គីដល់ពួកអាវាសិកភិក្ខុឬត្រូវចេញទៅខាងក្រៅសីមា ។ បើអាវាសិកភិក្ខុច្រើនជាង អាគន្តុកភិក្ខុមិនប្រាថ្នា (នឹងឲ្យ) ក៏មិនត្រូវឲ្យសាមគ្គីដល់អាវាសិកភិក្ខុឡើយ ត្រូវពួកអាវាសិកភិក្ខុ ចេញទៅធ្វើឧបោសថខាងក្រៅសីមា ។

(๑๙๘) ๙๓ ปน กิกฺขเว อาคนฺตุกา กิกฺขู ปสฺสนฺติ อาวาสิกานํ กิกฺขูนํ อาวาสิกาการํ อาวาสิกลิงฺคํ อาวาสิกนิมิตฺตํ อาวาสิกุทฺเทสํ สุปฺปฏิปนฺนภาวูปคมนียตฺตานิยเมน ปริโภชนียตฺตานิยเมน สุปฺปฏิปตฺตึ[๑] ปริเวณาทีสุ สุสมฺมฏฺฐภาวูปคมนียตฺตานิยเมน ปน อาวาสิกา กิกฺขู นตฺถิ นุ โขติ ฯ เต เภทกา น วิจินนฺติ อวิจินิตฺวา ฉอาสเน กเรนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เต เภทกา วิจินนฺติ วิจินิตฺวา น ปสฺสนฺติ อปสฺสิตฺวา ฉอาสเน กเรนฺติ อาปตฺติ ฯ เต เภทกา วิจินนฺติ วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ ปสฺสิตฺวา ฉกเต ฉอาสเน กเรนฺติ อาปตฺติ ฯ เต เภทกา วิจินนฺติ วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ ปสฺสิตฺวา จาเรกฺขึ ฉอาสเน กเรนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เต เภทกา วิจินนฺติ วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ ปสฺสิตฺวา นสฺสนฺเตเต วินสฺสนฺเตเต

๑ ฉ. สุปฏิปตฺตึ ฯ

(១៩៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាគន្តុកភិក្ខុឃើញអាការរបស់អាវាសិកភិក្ខុ ឃើញភេទរបស់អាវាសិកភិក្ខុ ឃើញនិមិត្តរបស់អាវាសិកភិក្ខុ ឃើញឧទ្ទេសរបស់អាវាសិកភិក្ខុ ឃើញវត្តៃ តាំង ពួក ខ្នើយដែលគេរៀបចំទុកល្អ ទឹកសម្រាប់ផាន់នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដែលគេដំកល់ទុកល្អ ឃើញទីបរិវេណរលីងល្អ របស់អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយ លុះបានឃើញហើយក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា មានពួកអាវាសិកភិក្ខុឬគ្មានទេ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនបានគន់មើលឡើយ លុះមិនបានគន់មើលហើយក៏ធ្វើឧបោសថទៅ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏ខំគន់មើល លុះគន់មើលទៅហើយក៏មិនឃើញ លុះមិនឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថទៅ ឥតត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏ខំគន់មើល លុះគន់មើលទៅហើយក៏បានឃើញ លុះឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា ឥតត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏ខំគន់មើល លុះគន់មើលហើយក៏បានឃើញ លុះឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយខំគន់មើល លុះគន់មើលហើយក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏មានបំណងនឹងបំបែកថា ភិក្ខុទាំងនុះចូរប្រាស់បង់ទៅចុះ

តោ តេហិ អត្តានំ តេជេនុបេក្ខាក ឧបោសថំ ករេយ្យំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឥធ បន តិក្ខវេ អាគន្តុកា តិក្ខ្វ សុណាតិ អាវាសិកានំ តិក្ខ្វំ អាវាសិកាតាតំ អាវាសិកាតាតារំ អាវាសិកលិង្គំ អាវាសិកនិមិត្តំ អាវាសិកុទ្ទេសំ ចត្តុ-មត្តានំ បធសនំ សជ្ឈាយសនំ ទុក្កាសិតសនំ ទិបិត-សនំ សុត្វា វេមតិកា ហោតិ អត្តំ នុ ខោ អាវាសិកា តិក្ខ្វ ជត្តំ នុ ខោតំ ។ តេ វេមតិកា ឯ វិបិនន្តិ អវិបិនិត្វា ឧបោសថំ ករេយ្យំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេ វេមតិកា វិបិនន្តិ វិបិនិត្វា ឯ បស្សន្តិ អបស្សិត្វា ឧបោសថំ ករេយ្យំ អនាបត្តិ ។ តេ វេមតិកា វិបិនន្តិ វិបិនិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា ឯកតោ ឧបោសថំ ករេយ្យំ អនាបត្តិ ។ តេ វេមតិកា វិបិនន្តិ វិបិនិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា ចាដេក្កុំ ឧបោសថំ ករេយ្យំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេ វេមតិកា វិបិនន្តិ វិបិនិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា

កិក្ខុ+ ទាំងនុ៎ះចូរវិនាសទៅចុះ ប្រយោជន៍អ្វីដោយពួកកិក្ខុទាំងនោះ ហើយក៏ធ្វើទុក្ខសថទៅ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាគន្តុកភិក្ខុឮដំណឹងអាការរបស់អាវសិកភិក្ខុ គេទរបស់អាវសិកភិក្ខុ និមិត្តរបស់អាវសិកភិក្ខុ ឧទ្ទេសរបស់អាវសិកភិក្ខុ ឮសូរដើងរបស់អាវសិកភិក្ខុកំពុងចង្រ្កម ឮសំឡេងសូធ្យាយ ឮសំឡេងក្អក ឮសំឡេងកណ្តាសរបស់អាវសិកភិក្ខុទាំងឡាយ លុះឮហើយមានសេចក្តីសង្ស័យថា មានពួកអាវសិកភិក្ខុឬមិនមានទេ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនបានគន់មើល លុះមិនបានគន់មើលហើយក៏ធ្វើទុក្ខសថទៅ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ បានគន់មើល លុះគន់មើលទៅហើយក៏មិនឃើញ លុះមិនឃើញហើយក៏ធ្វើទុក្ខសថទៅ ឥតត្រូវអាបត្តិទ្បើយ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ បានគន់មើល លុះគន់មើលទៅហើយក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏ធ្វើទុក្ខសថជាមួយគ្នា ឥតត្រូវអាបត្តិទ្បើយ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ បានគន់មើល លុះគន់មើលទៅហើយក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏ធ្វើទុក្ខសថផ្សេងគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ បានគន់មើល លុះគន់មើលទៅហើយក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏មានបំណងនឹងបំបែកថា កិក្ខុ+ ទាំងនុ៎ះ

ឧស្សន្នតេ វិឧស្សន្នតេ តោ តេហិ អត្តានំ ភេទ-
បុព្វកិច្ចាភ ឧបោសថំ ភវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
៥ បន ភិក្ខវេ អាគន្តុកេន ភិក្ខុ បុច្ឆិតព្ពោ អាគន្តុ-
កោសិ កិត្តកានំ អាគន្តុកានំ អាគន្តុកលិង្គំ អាគន្តុក-
ឱបម្មំ អាគន្តុកុទ្ទេសំ អញ្ញាតកំ បវត្តំ អញ្ញាតកំ
ច័ក្កំ អញ្ញាតកំ ឱសីធនំ ចាមរំ ជោតំ ឧទកឱស្សុ-
កំ បស្សិត្វា វេមតិកោ ហោតិ អត្តនិ ទុ ខោ អាគន្តុកោ
ភិក្ខុ ឧត្តរិ ទុ ខោតិ ។ តេ វេមតិកោ ឧ វិចិនិតិ អវិ-
ចិនិត្វា ឧបោសថំ ភវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេ
វេមតិកោ វិចិនិតិ វិចិនិត្វា ឧ បស្សតិ អបស្សិត្វា
ឧបោសថំ ភវេយ្យ អនាបត្តិ ។ តេ វេមតិកោ វិចិនិតិ
វិចិនិត្វា បស្សតិ បស្សិត្វា ឯកតោ ឧបោសថំ ភវេយ្យ
អនាបត្តិ ។ តេ វេមតិកោ វិចិនិតិ វិចិនិត្វា បស្សតិ
បស្សិត្វា ចាដេក្កុំ ឧបោសថំ ភវេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ តេ វេមតិកោ វិចិនិតិ វិចិនិត្វា បស្សតិ

ប្បវុត្ថបង់ទៅចុះ កិច្ចទាំងនុ៎ះប្បរិនាសទៅចុះ ប្រយោជន៍អ្វីដោយពួកភិក្ខុទាំងនោះ ហើយក៏ធ្វើឧបោសថ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាវាសិកភិក្ខុឃើញអាការរបស់អាគន្តុកភិក្ខុ ឃើញភេទរបស់អាគន្តុកភិក្ខុ ឃើញនិមិត្តរបស់អាគន្តុកភិក្ខុ ឃើញខ្នើរបស់អាគន្តុកភិក្ខុ ឃើញជាត្រដែលខ្លួនមិនស្គាល់ ឃើញចីវរដែលខ្លួនមិនស្គាល់ ឃើញសំពត់និសីទនៈដែលខ្លួនមិនស្គាល់ ឃើញទឹកសម្រាប់លាងដើមទឹកសម្រាប់ស្រោចដើមរបស់អាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយ លុះឃើញហើយក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា មានពួកអាគន្តុកភិក្ខុឬគ្មានទេ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនបានគន់មើល លុះមិនបានគន់មើលហើយក៏ធ្វើឧបោសថទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏គន់មើល លុះគន់មើលហើយក៏មិនបានឃើញ លុះមិនឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថទៅ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏ខំគន់មើល លុះគន់មើលទៅហើយក៏ឃើញ លុះបានឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏ខំគន់មើល លុះគន់មើលទៅហើយក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏ខំគន់មើល លុះគន់មើលទៅ

បសវិត្វា ឧស្សន្នេតេ វិឧស្សន្នេតេ តោ តេហិ អត្តោតំ
កេឧបុរេក្ខារ ឧចោសបំ តកវេត្តិ អាបត្តិ ជុល្លច្ចយស្ស ។
៩ បន កិក្ខវេ អាកាសិតា កិក្ខូ សុណាត្តិ អាកត្ត-
តាតំ កិក្ខុនំ អាកត្តុតាតារំ អាកត្តុតលិដ្ឋំ អាកត្ត-
តាឧមិត្តំ អាកត្តុតុន្តេសំ អាកច្ចត្តានំ បឧសទ្ធុ ឧចា-
ហាជាបប្បោបឧសទ្ធុ ឧក្កាសិតសទ្ធុ ខិបិតសទ្ធុ សុត្វា
វេមតិតា ហោត្តិ អត្តិ នុ ខោ អាកត្តុតា កិក្ខូ ឧត្តិ
នុ ខោតិ ។ តេ វេមតិតា ឧ វិចិនត្តិ អវិចិនិត្វា
ឧចោសបំ តកវេត្តិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេ វេមតិតា
វិចិនត្តិ វិចិនិត្វា ឧ បសវិត្តិ អបសវិត្វា ឧចោសបំ
តកវេត្តិ អនាបត្តិ ។ តេ វេមតិតា វិចិនត្តិ វិចិនិត្វា
បសវិត្តិ បសវិត្វា ឯតកតោ ឧចោសបំ តកវេត្តិ អនា-
បត្តិ ។ តេ វេមតិតា វិចិនត្តិ វិចិនិត្វា បសវិត្តិ បសវិត្វា
ឆារេត្តុំ ឧចោសបំ តកវេត្តិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ហើយក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏មានបំណងនឹងចំបែកថា ពួកភិក្ខុទាំងនុ៎ះ
ចូរបាត់បង់ទៅចុះ ពួកភិក្ខុទាំងនុ៎ះចូរវិនាសទៅចុះ ត្រូវការអ្វីដោយភិក្ខុ
ទាំងនោះហើយក៏ធ្វើឧបោសថទៅ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាវាសិកភិក្ខុឮអាការរបស់អាគន្តុក-
ភិក្ខុ គោចរបស់អាគន្តុកភិក្ខុ និមិត្តរបស់អាគន្តុកភិក្ខុ ឧទ្ទេសរបស់អា-
គន្តុកភិក្ខុ ពាក្យសួរដើមរបស់អាគន្តុកភិក្ខុកំពុងដើរមក ពាក្យសួរផ្តាច់ស្បែកដើម
ពាក្យសំឡែងក្អួត សំឡែងកណ្តាស់របស់អាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយ លុះឮហើយ
ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា មានពួកអាគន្តុកភិក្ខុឬគ្មានទេ ។ អាវាសិកភិក្ខុ
ទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនបានគន់មើល លុះមិនបានគន់មើល
ហើយក៏ធ្វើឧបោសថទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏គន់មើល លុះគន់មើលហើយក៏មិនឃើញ លុះមិន
ឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថទៅ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំង
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏គន់មើល លុះគន់មើលហើយក៏ឃើញ លុះ
ឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា ឥតត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ អា-
វាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏គន់មើល លុះគន់មើលហើយ
ក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏ធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា នោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

តេ វេមតិកា វិចិនន្តិ វិចិនន្តិ បស្សន្តិ បស្សន្តិ ន ស្ស-
ន្តេតេ វិនស្សន្តេតេ កោ តេហិ អត្ថោតិ ភេទបុរេក្ខារា
ឧបោសថំ ករេន្តិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ។

[๑๙๙] ๙ ឆ បន ភិក្ខវេ អាគន្តុកា ភិក្ខូ បស្សន្តិ អាវា-
សិកេ ភិក្ខូ ជានាសំវាសកេ តេ សមានសំវាសក-
ន្តិញ្ញេ បដិលភន្តិ សមានសំវាសកន្តិញ្ញេ បដិលភិត្វា ន
បុច្ឆន្តិ អបុច្ឆិត្វា ឯកតោ ឧបោសថំ ករេន្តិ អជានន្តិ ។
តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្វា ជានិវិសន្តិ អនជានិវិសភិត្វា ឯកតោ ឧបោ-
សថំ ករេន្តិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្វា
ជានិវិសន្តិ អនជានិវិសភិត្វា ចាវេក្កំ ឧបោសថំ ករេន្តិ
អជានន្តិ ។ ๙ ឆ បន ភិក្ខវេ អាគន្តុកា ភិក្ខូ បស្សន្តិ

អាវាសិកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏គន់មើល លុះគន់មើលហើយ ក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏មានបំណងនឹងបំបែកថា កិក្ខុទាំងនុ៎ះចូរជាត់បង់ទៅចុះ កិក្ខុទាំងនុ៎ះចូរវិនាសទៅចុះ ត្រូវការអ្វីដោយពួកកិក្ខុទាំងនោះ ហើយក៏ធ្វើឧបោសថទៅ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្চ័យ ។

[๑๙๙] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួ៉ាងទៀតក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាគន្តុកភិក្ខុឃើញពួកអាវាសិកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេង ៗ គ្នា ពួកអាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះក៏ត្រឡប់ជាយល់ឃើញថាជាអ្នកមានសំវាសស្មើគ្នាទៅវិញ លុះត្រឡប់ជាយល់ឃើញថាជាអ្នកមានសំវាសស្មើគ្នាហើយក៏មិនបានសួរ លុះមិនបានសួរហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះបានសួរលទ្ធិរបស់កិក្ខុទាំងនោះ លុះសួរហើយក៏មិនអាចគ្រប់សង្កត់បាន[1] លុះគ្រប់សង្កត់មិនបានហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះបានសួរលទ្ធិរបស់កិក្ខុទាំងនោះ លុះសួរហើយក៏មិនអាចគ្រប់សង្កត់បាន លុះគ្រប់សង្កត់មិនបានហើយក៏ធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា ឥតត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាគន្តុកភិក្ខុឃើញពួកអាវាសិក-

---

๑ អាគន្តុកភិក្ខុទាំងនោះ មិនអាចធ្វើភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នាឲ្យមកជាអ្នកមានសំវាសរួមគ្នាវិញបាន គឺថាឲ្យគេលះបង់ទិដ្ឋិរបស់គេមិនបាន ។

អាកាសំ តេ កិត្តេ សមាធសំកាសកេ តេ ជាជាសំកា-

សកាធិដ្ឋេ បដិលភន្តេ ជាជាសំកាសកាធិដ្ឋេ បដិលភិត្វា ឯ

បុច្ឆន្តេ អបុច្ឆិត្វា ឯកតោ ឧភោសុ តំ កាវេន្តេ អាបត្តិ ទុក្កដ-

ស្ស ។ តេ បុច្ឆន្តេ បុច្ឆិត្វា អភិវិតរន្តេ អភិវិតរិត្វា ថាវេ ក្កំ

ឧភោសុ តំ កាវេន្តេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តេ បុច្ឆន្តេ

បុច្ឆិត្វា អភិវិតរន្តេ អភិវិតរិត្វា ឯកតោ ឧភោសុ តំ កាវេន្តេ

អជាបត្តិ ។ ឥធ បន តិក្ខត្តុ អាកាសិតា តិត្តេ បស្សន្តេ

អាកន្តុកេ តិត្តេ ជាជាសំកាសកេ តេ សមាធសំកាស-

កាធិដ្ឋេ បដិលភន្តេ សមាធសំកាសកាធិដ្ឋេ បដិលភិត្វា

ឯ បុច្ឆន្តេ អបុច្ឆិត្វា ឯកតោ ឧភោសុ តំ កាវេន្តេ

អជាបត្តិ ។ តេ បុច្ឆន្តេ បុច្ឆិត្វា ជាភិវិតរន្តេ អជភិវិតរិត្វា

ឯកតោ ឧភោសុ តំ កាវេន្តេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

កិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា តែអាគន្តុកកិក្ខុទាំងនោះត្រឡប់យល់ឃើញថាជាអ្នកមានសំវាសផ្សេងគ្នាទៅវិញ លុះត្រឡប់យល់ឃើញថាជាអ្នកមានសំវាសផ្សេងគ្នាទៅវិញហើយ ក៏មិនបានសួរលទ្ធិរបស់កិក្ខុទាំងនោះ លុះមិនបានសួរហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាគន្តុកកិក្ខុទាំងនោះបានសួរលទ្ធិរបស់កិក្ខុទាំងនោះ លុះសួរហើយក៏អាចគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់បានហើយក៏ធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាគន្តុកកិក្ខុទាំងនោះបានសួរលទ្ធិរបស់កិក្ខុទាំងនោះ លុះសួរហើយក៏អាចគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់បានហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា ឥតត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាវាសិកកិក្ខុឃើញពួកអាគន្តុកកិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នា តែអាវាសិកកិក្ខុទាំងនោះត្រឡប់បានន្ធូវសេចក្តីយល់ឃើញថាជាអ្នកមានសំវាសស្មើគ្នាវិញ លុះត្រឡប់បានន្ធូវសេចក្តីយល់ឃើញថាជាអ្នកមានសំវាសស្មើគ្នាហើយ ក៏មិនបានសួរលទ្ធិរបស់កិក្ខុទាំងនោះ លុះមិនបានសួរហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ អាវាសិកកិក្ខុទាំងនោះបានសួរលទ្ធិរបស់កិក្ខុទាំងនោះ លុះសួរហើយមិនអាចនឹងគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់មិនបានហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា-

เต ปุคฺคลา ปุถุชฺชนา จ กิเลสวนฺโต อนาคามิสกทาคามิโน จ เนว ตาว ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ โหนฺติ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา ปน ขีณาสวา ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ โหนฺติ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ. เต ปุคฺคลา ปุถุชฺชนา จ กิเลสวนฺโต จ ตาวเทว ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ โหนฺติ ขีณาสวา ปน ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ น โหนฺติ. เต ปุคฺคลา ปุถุชฺชนา จ กิเลสวนฺโต จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ โหนฺติ อนาคามิสกทาคามิโน ปน ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ น โหนฺติ. เต ปุคฺคลา ปุถุชฺชนา จ อนาคามิสกทาคามิโน จ ตาวเทว ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ โหนฺติ ขีณาสวา ปน ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ น โหนฺติ. เต ปุคฺคลา ปุถุชฺชนา จ ขีณาสวา จ ตาวเทว ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ โหนฺติ อนาคามิสกทาคามิโน ปน ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ น โหนฺติ. เต ปุคฺคลา ปุถุชฺชนา จ อนาคามิสกทาคามิโน จ ตาวเทว ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ โหนฺติ ขีณาสวา ปน ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ น โหนฺติ. เต ปุคฺคลา ปุถุชฺชนา จ ขีณาสวา จ อนาคามิสกทาคามิโน จ ตาวเทว ตติยมหาโจรูปมาย อาคตสมาธิสทิสา จ ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลสทิสา จ โหนฺติ.

(๒๐๐) ๘ ตติยมหาโจรูปมาย สตฺตกฺขตฺตุปรมา อาคตา อนาคามิสกทาคามิโน อาคตา ขีณาสวา อาคตา ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลา ปน นตฺถิ ๆ ๘ ตติยมหาโจรูปมาย สตฺตกฺขตฺตุปรมา อาคตา อนาคามิสกทาคามิโน อาคตา ขีณาสวา อาคตา ตติยมหาโจรูปมาย อาคตปุคฺคลา ปน นตฺถิ ๆ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះបានសួរលទ្ធិរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ លុះសួរហើយមិនអាចនឹងគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់មិនបានហើយក៏ធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា ឥតត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មើពួកអាវាសិកភិក្ខុឃើញពួកអាគន្តុកភិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា តែអាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះត្រឡប់បានទូរវេចក្តីយល់ឃើញថាជាអ្នកមានសំវាសផ្សេងគ្នាទៅវិញ លុះត្រឡប់បានទូរវេចក្តីយល់ឃើញថាជាអ្នកមានសំវាសផ្សេងគ្នាហើយ ក៏មិនបានសួរលទ្ធិរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ លុះមិនបានសួរហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នាត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះបានសួរលទ្ធិរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ លុះសួរហើយក៏អាចគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់បានហើយក៏ធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះបានសួរលទ្ធិរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ លុះសួរហើយក៏អាចគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់បានហើយក៏ធ្វើឧបោសថជាមួយគ្នា មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๐๐) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ភិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុហើយទៅកាន់អាវាសដែលគ្មានភិក្ខុឡើយ លើកលែងតែ(មានភិក្ខុលួមគ្រប់គណៈ)សង្ឃ លើកលែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ភិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាស

อญฺญตฺร สเวฬฺเหน อญฺญตฺร อนฺธกายา ฯ น กิญฺจาวุ
ตฺตนยมฺปิ สกิญฺจกา อาปสา อกิญฺจกาปิ อาปสา ปิ อกาปสา ปิ กนฺทนฺตา อญฺญตฺร สเวฬฺเหน อญฺญตฺร อนฺธกายา ฯ น กิญฺจาวุตฺตนยมฺปิ สกิญฺจกา อกาปสา อกิญฺจกาปิ อาปสา... อกิญฺจกาปิ อกาปสา...อกิญฺจกาปิ อาปสา ปิ อกาปสา ปิ กนฺทนฺตา อญฺญตฺร สเวฬฺเหน อญฺญตฺร อนฺธกายา ฯ น กิญฺจาวุตฺตนยมฺปิ สกิญฺจกา อาปสา ปิ อกาปสา ปิ อกิญฺจกาปิ อาปสา... อกิญฺจกาปิ อกาปสา... อกิญฺจกาปิ อาปสา ปิ อกาปสา ปิ กนฺทนฺตา อญฺญตฺร สเวฬฺเหน อญฺญตฺร อนฺธกายา ฯ น กิญฺจาวุตฺตนยมฺปิ สกิญฺจกา อาปสา สกิญฺจกาปิ อาปสา กนฺทนฺตา ยตฺถสฺส กิญฺจิ ชาตสมีปสกา อญฺญตฺร สเวฬฺเหน อญฺญตฺร อนฺธกายา ฯ น กิญฺจาวุตฺตนยมฺปิ สกิญฺจกา อาปสา สกิญฺจกาปิ อกาปสา กนฺทนฺตา ยตฺถสฺส กิญฺจิ ชาตสมีปสกา อญฺญตฺร

ដែលមានកិក្ខុទៅកាន់អនាវាស (ទីដែលមិនមែនជាអាវាស) ដែលគ្មានកិក្ខុ
ទៀយ វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កឋិនុទ្ធោសថ្ងៃនោះ កិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុ
ទៅកាន់អាវាសឬអនាវាសដែលគ្មានភិក្ខុទៀយ វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរ
លែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កឋិនុទ្ធោសថ្ងៃនោ.
កិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអនាវាសដែលមានកិក្ខុទៅកាន់អាវាសដែលគ្មានភិក្ខុ...
ទៅកាន់អនាវាសដែលគ្មានភិក្ខុ... ទៅកាន់អាវាសឬអនាវាសដែលគ្មានភិក្ខុ
ទៀយ វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ កឋិនុទ្ធោសថ្ងៃនោះ កិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាសឬអនាវាសដែល
មានកិក្ខុទៅកាន់អាវាសដែលគ្មានភិក្ខុ... ទៅកាន់អនាវាសដែលគ្មានភិក្ខុ...
ទៅកាន់អាវាសឬអនាវាសដែលគ្មានភិក្ខុទៀយ វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរ
លែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កឋិនុទ្ធោសថ្ងៃនោះ
កិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុទៅកាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុ
គឺកឋិនអាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នាទៀយ វៀរលែង
តែសង្ឃ វៀរលែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កឋិនុទ្ធោ-
សថ្ងៃនោះ កិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុទៅកាន់អនាវាសដែល
មានភិក្ខុ គឺកឋិនអាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នាទៀយ

សង្ខ្យេន អញ្ញត្រ អគ្គភយា ។ ន កិក្ខវេ តទហុបោ-
សថេ សកិក្ខុកា អារាមា សកិក្ខុកោ អារាមោ ឯ
អនារាមោ ឯ គន្តព្ពោ យត្ថស្សុ កិក្ខូ ឆាឆាសំឯសកា
អញ្ញត្រ សង្ខ្យេន អញ្ញត្រ អគ្គភយា ។ ន កិក្ខវេ តទ-
បុបោសថេ សកិក្ខុកា អនារាមា សកិក្ខុកោ អា-
រាមោ... សកិក្ខុកោ អនារាមោ... សកិក្ខុកោ
អារាមោ ឯ អនារាមោ ឯ គន្តព្ពោ យត្ថស្សុ កិក្ខូ
ឆាឆាសំឯសកា អញ្ញត្រ សង្ខ្យេន អញ្ញត្រ អគ្គភយា ។
ន កិក្ខវេ តទហុបោសថេ សកិក្ខុកា អារាមា ឯ
អនារាមា ឯ សកិក្ខុកោ អារាមោ... សកិក្ខុកោ
អនារាមោ... សកិក្ខុកោ អារាមោ ឯ អនារាមោ ឯ
គន្តព្ពោ យត្ថស្សុ កិក្ខូ ឆាឆាសំឯសកា អញ្ញត្រ
សង្ខ្យេន អញ្ញត្រ អគ្គភយា ។ គន្តព្ពោ កិក្ខវេ តទ-
បុបោសថេ សកិក្ខុកា អារាមា សកិក្ខុកោ អារា-
មោ យត្ថស្សុ កិក្ខូ សមានសំឯសកា យំ ឥញ្ញ
សង្ឃោ អជ្ជ កត្តព្ពំ ។ គន្តព្ពោ កិក្ខវេ តទហុបោ-

វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទោសចំថ្ងៃនោះ ភិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុទៅកាន់អាវាស ឬអនាវាស ដែលមានភិក្ខុ គឺអាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នាឡើយ វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទោសចំថ្ងៃនោះ ភិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអនាវាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុ... ទៅកាន់អនាវាសដែលមានភិក្ខុ... ទៅកាន់អាវាស ឬអនាវាសដែលមានភិក្ខុ គឺក្នុងអាវាស ឬអនាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នាឡើយ វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទោសចំថ្ងៃនោះ ភិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាសឬអនាវាសដែលមានភិក្ខុទៅកាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុ... ទៅកាន់អនាវាសដែលមានភិក្ខុ... ទៅកាន់អាវាសឬអនាវាសដែលមានភិក្ខុ គឺក្នុងអាវាសឬអនាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នាឡើយ វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទោសចំថ្ងៃនោះ ភិក្ខុគប្បីចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុ (នោះបាន) គឺក្នុងអាវាសណាមានពួកភិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា ហើយថែមទាំងដឹងថាអាវាសណាដែលខ្លួនអាចទៅបានក្នុងថ្ងៃនេះបានជាប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

สเจ สกิญฺจิกาโม อาปตฺติ สกิญฺจิกาโม อนาปตฺติ... สกิญฺจิกาโม อาปตฺติ จ อนาปตฺติ จ ยตฺถสฺส กิญฺจิ สมานสีมายา ยตฺถ ฐญฺเ สงฺฆกมฺมานิ อญฺญตฺร กตฺติกปวารณาย ฯ กตฺติกปวารณาย ปน มหาปวารณาย สกิญฺจิกาโม อนาปตฺติ สกิญฺจิกาโม อาปตฺติ... สกิญฺจิกาโม อนาปตฺติ... สกิญฺจิกาโม อาปตฺติ จ อนาปตฺติ จ ยตฺถสฺส กิญฺจิ สมานสีมายา ยตฺถ ฐญฺเ สงฺฆกมฺมานิ อญฺญตฺร กตฺติกปวารณาย ฯ กตฺติกปวารณาย ปน มหาปวารณาย สกิญฺจิกาโม อาปตฺติ จ อนาปตฺติ จ สกิญฺจิกาโม อาปตฺติ... สกิญฺจิกาโม อนาปตฺติ... สกิญฺจิกาโม อาปตฺติ จ อนาปตฺติ จ ยตฺถสฺส กิญฺจิ สมานสีมายา ยตฺถ ฐญฺเ สงฺฆกมฺมานิ อญฺญตฺร กตฺติกปวารณาย ฯ

(๒๐๑) น กิญฺจิกาโม กิญฺจิกิจฺจา ติสฺสิตฺถปริสาย ชาตสฺมึ ทุติยสิตฺถึ เย ทุติยสฺมึ อาปตฺติ

ក្នុង๑ បោសថថ្ងៃនោះ កិក្ខុគប្បីចេញពីអាវាសដែលមានកិក្ខុ៧ពាន់អនាវាសដែលមានកិក្ខុបាន... ៧ពាន់អាវាសឬអនាវាសដែលមានកិក្ខុ គឺអាវាសឬអនាវាសណាដែលមានពួកកិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា ហើយតាំងដឹងថា អាវាសណាដែលខ្លួនអាច៧ពាន់ក្នុងថ្ងៃនេះបាន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង๑បោសថថ្ងៃនោះ កិក្ខុគប្បីចេញពីអនាវាសដែលមានកិក្ខុ ៧ពាន់អាវាសដែលមានកិក្ខុ ... ៧ពាន់អនាវាសដែលមានកិក្ខុ ... ៧ពាន់អាវាសឬអនាវាសដែលមានកិក្ខុ គឺក្នុងអាវាសឬអនាវាសណាដែលមានពួកកិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នាបាន ហើយថែមទាំងដឹងថា អាវាសណាដែលខ្លួនអាច៧ពាន់ក្នុងថ្ងៃនេះបានជាច្រើនដង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង๑បោសថថ្ងៃនោះ កិក្ខុគប្បីចេញពីអាវាសឬអនាវាសដែលមានកិក្ខុហើយ៧ពាន់អាវាសដែលមានកិក្ខុ ... ៧ពាន់អនាវាសដែលមានកិក្ខុ ... ៧ពាន់អាវាសឬអនាវាសដែលមានកិក្ខុ គឺក្នុងអាវាសឬអនាវាសណាដែលមានពួកកិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នាបាន ហើយថែមទាំងដឹងថា អាវាសណាដែលខ្លួនអាច៧ពាន់ក្នុងថ្ងៃនេះបានជាច្រើនដង ។

(๒๐๑) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខដល់កិក្ខុនីបរិសទ្យដែលអង្គុយ (ជាប់ហត្ថបាស) ឡើយ កិក្ខុណាសំដែង

ឧក្កដ្ឋស្ស ។ ឧ ភិក្ខុវេ សង្ឃមាជាយ... ឧ សាមណេ-
រស្ស... ឧ សាមណេរិយា[1]... ឧ សិក្ខំ បច្ចក្ខាត-
កស្ស... ឧ អន្តិមវត្ថុំ អជ្ឈាបន្នកស្ស និសីទនបរិសាយ
ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ យោ ឧទ្ទិសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ក-
ដស្ស ។ ឧ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិត្តកស្ស និ-
សីទនបរិសាយ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ យោ ឧទ្ទិសេយ្យ
យថាធម្មោ កាវេតព្ពោ ។ ឧ អាបត្តិយា អប្បដិក្កម្មេ
ឧក្ខិត្តកស្ស និសីទនបរិសាយ... ឧ ចាបិកាយ និដ្ឋិយា
អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខិត្តកស្ស និសីទនបរិសាយ ចាតិ-
មោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពំ យោ ឧទ្ទិសេយ្យ យថាធម្មោ កាវេ-
តព្ពោ ។ ឧ បណ្ឌកស្ស និសីទនបរិសាយ ចាតិមោក្ខំ
ឧទ្ទិសិតព្ពំ យោ ឧទ្ទិសេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឧ
ថេយ្យសំវាសកស្ស... ឧ តិត្ថិយបក្កន្តកស្ស... ឧ
តិរច្ឆានកតស្ស... ឧ មាតុឃាតកស្ស... ឧ បិតុឃាត-

---

๑ ម. សាមណេរាយាតិ ជាហេ ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងជាតិមោក្ខដល់សិក្ខមានា... ដល់សាមណេរ... ដល់សាមណេរី.. ដល់ភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខា... ដល់ភិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុ (គឺត្រូវអាបត្តិជាពាជិកណាមួយ) ដែលជាបរិសទ្យអង្គុយនៅ (ជាប់ហត្ថបាស) ឡើយ ភិក្ខុណាសំដែងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងជាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ដែលជាបរិសទ្យអង្គុយជាប់ហត្ថបាសឡើយ ភិក្ខុណាសំដែង ភិក្ខុនោះត្រូវវិន័យធរកាត់ទោសឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងជាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនបានសំដែងអាបត្តិ ដែលជាបរិសទ្យអង្គុយនៅជាប់ហត្ថបាសឡើយ... មិនត្រូវសំដែងជាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលជាបរិសទ្យអង្គុយនៅជាប់ហត្ថបាសឡើយ ភិក្ខុណាសំដែង ភិក្ខុនោះត្រូវវិន័យធរកាត់ទោសឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងជាតិមោក្ខដលមនុស្សខ្ទើយដែលជាបរិសទ្យអង្គុយនៅជាប់ហត្ថបាសឡើយ ភិក្ខុណាសំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងជាតិមោក្ខដល់បុគ្គលលួចសំវាស... ដល់ភិក្ខុដែលរត់ចូលទៅកាន់ពួកតិរ្ថិយ... ដល់សត្វតិរច្ឆាន... ដល់មាតុឃាតកបុគ្គលគឺបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា... ដល់បិតុ-

กาสฺส... ฉ อารมฺมณปจฺจยตาสฺส.. ฉ กิจฺจาธิปตฺยสฺส ... ฉ สมฺปยุตฺตกสฺส... ฉ สหชาตกสฺส... ฉ อญฺญมญฺญกสฺส... ฉ นิสฺสยกสฺส ฉ อุปนิสฺสยกสฺส ฉ ปุเรชาตสฺส ฉ ปจฺฉาชาตสฺส ฉ อาเสวนกสฺส ฉ กมฺมสฺส ฉ วิปากกสฺส ฉ อาหารกสฺส ฉ อินฺทฺริยกสฺส ฉ ฌานกสฺส ฉ มคฺคกสฺส ฉ สมฺปยุตฺตกสฺส ฉ วิปฺปยุตฺตกสฺส ฉ อตฺถิกสฺส ฉ นตฺถิกสฺส ฉ วิคตกสฺส ฉ อวิคตกสฺส ฉ กตตฺตา จ รูปานนฺติ ฉ ปญฺหา ฯ

[๒๐๒] ฉ กิจฺจาธิปตฺยสฺส ปจฺจยาธิปตฺยสฺส ปจฺจยาธิปตฺยสฺส กิจฺจาธิปตฺยสฺส ฉ ปญฺหา ฯ

[๒๐๓] ฉ ฉ กิจฺจาธิปตฺยสฺส อนนฺตรสฺส ฉ ปญฺหา ฯ

ฉ ปญฺหา ฯ

ฉ ปญฺหา ฯ

ឃាតកបុគ្គលគឺបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា. ដល់អរហន្តឃាតកបុគ្គលគឺបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត. . ដល់បុគ្គលដែលទុស្សកិក្ខុនី... ដល់បុគ្គលដែលបំបែកសង្ឃ... ដល់បុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិតព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ឲ្យព្រួពង់ឡើង ដល់បុគ្គលដែលមានភេទពីរដែលជាបរិសទ្យអង្គុយនៅជាប់ហត្ថ. ចាសឡើយ កិក្ខុណា សំដែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២០២) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើឧបោសថដោយការឲ្យចាវិសុទ្ធិ ហៅថា ចាវិវាសិកៈ (មានបរិសទ្យត្រាកចេញទៅហើយ) វៀរលែងតែបរិសទ្យមិនទាន់ត្រាកចេញ ។

(២០៣) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើឧបោសថក្នុងថ្ងៃដែលមិនមែនជាថ្ងៃឧបោសថឡើយ វៀរលែងសង្ឃសាមគ្គីឧបោសថចេញ ។

ចប់ ឧបោសថក្ខន្ធកៈ ។

ចប់ ភាណវារៈទី ៣ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មានរឿង ៨៦ ។

តស្សុទ្ទានំ

(๒๐๔) តិត្តិយា ពិម្ពិសារោ ច
សន្និបតិតុ តុឡ្ហិកា
ឆម្មុ រញ្ញោ ចាតិមោក្ខំ
ឧទ្ទាលិកំ តថា សកឹ
យថាបរិសាយ សមក្ខំ
សាមក្ខឹ មទ្ទកុច្ឆិ ច
សីមា មហាតឹ ឧទិយោ
អនុ ទ្វេ ពុទ្ធគារិ ច
ឆភ្ញ រាជកហោ ចេវ
សីមា អារិដ្ឋកសនា

ឧទ្ទាននៃឧបោសថក្ខន្ធកៈនោះគឺ

(๒๐๔) រឿងពួកតិរ្ថិយ ១ រឿងព្រះបាទពិម្ពិសារ ១ រឿងភិក្ខុប្រជុំគ្នាអង្គុយស្ងៀម ១ រឿងសំដែងធម៌ ១ រឿងព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សម្លឹងទៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសំដែងបាតិមោក្ខ ១ រឿងភិក្ខុសំដែងបាតិមោក្ខពាល់ថ្ងៃ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសំដែងបាតិមោក្ខក្នុងមួយបក្ខមួង ១ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងបាតិមោក្ខចំពោះបរិសទ្យរបស់ខ្លួន ។ ទើបព្រះអង្គអនុញ្ញាតឧបោសថកម្មដល់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតដែនសីមាគ្នី ១ រឿងព្រះមហាកប្បិនទៅក្នុងមហាសមុទ្រចិមិតិង្គាយវនៈ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសម្មតិសីមា ១ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុសន្មតសីមាធំពេក ១ រឿងនទីបារសីមា ១ រឿងភិក្ខុសំដែងបាតិមោក្ខពាល់ ។ បរិវេណ ១ រឿងអាវាសតែមួយភិក្ខុសន្មតឲ្យមានពេលឧបោសថពីរ ១ រឿងភិក្ខុសន្មតពេលឧបោសថតូចពេក ១ រឿងភិក្ខុទីវិស្សាប្រជុំគ្នាធ្វើឧបោសថមុនភិក្ខុចាស់វិស្សា ១ រឿងក្រុមភគ្គីមានអាវាសច្រើនតែមានសីមាជាមួយគ្នា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតអវិប្បវាសសីមា នឹងសម្មតិសមានសំវាសសីមា

សម្មន្នេ បឋមំ សីមំ

បច្ឆា សីមំ សម្ភហនេ

អសម្មតា តាមសីមា

ឧទិយោ សមុទ្ទេ សវេ

ឧទកុក្ខេបោ តិដ្ឋតិ

តថេវជ្ឈោត្ថរន្តេ ច

កតិ កម្មានិ ឧទ្ទេសោ

សញ្ញក(១) អសតីបិ ច

ឆម្មំ វិនយំ តជ្ជេតិ

បុន វិនយតជ្ជនា

ចោទនា កតេ ចិតោសេ

អធម្មវគ្គដិក្កោសនា

ចតុបញ្ច បកាសិ

---

១ សវោ ។

មុន រួចសម្មតិអវិប្បវាសសីមាក្រោយ ១ រឿងសូត្រកម្មវាចា
ដកសីមា ១ រឿងគាមសីមាដែលសង្ឃមិនបានសន្មត ១
រឿងនទីសីមា-សមុទ្ទសីមា-ជាតស្សសីមា និងឧទកុក្ខេបសី-
មា ១ រឿងធម្មគ្គិយកិក្ខុទំលាយសីមាដោយសីមា ១ រឿង
ធម្មគ្គិយកិក្ខុគ្រប់សីមាគេដោយសីមារបស់ខ្លួន ១ រឿងកិក្ខុ
សង្ឃ័យថាឧបោសថមានប៉ុន្មាន និងកិក្ខុសង្ឃ័យថាឧបោសថ
កម្មមានប៉ុន្មាន ១ រឿងកិក្ខុសង្ឃ័យថាបាតិមោក្ខុទ្ទេសមាន
ប៉ុន្មាន ១ រឿងកិក្ខុមានភ័យអំពីមនុស្សនៅកងដងព្រៃ ១
រឿងសំដែងបាតិមោក្ខសង្ខេបដោយឥតមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
រឿងកិក្ខុសំដែងធម៌ដោយឥតមានគេអាភធនា ១ រឿង
កិក្ខុសូវិន័យដោយឥតមានសម្មតិ ១ រឿងពួកធម្មគ្គិយកិក្ខុ
គ្រមពួកកិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ រឿងពួកធម្មគ្គិយ
កិក្ខុគ្រមបំណាងនឹងធ្វើឲ្យវិនាសដល់ពួកកិក្ខុមានសីលជា-
ទីស្រឡាញ់ម្តងទៀត ១ រឿងព្រះអង្គអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុសូមទ្វ-
ការហើយសឹមចេញ ១ រឿងព្រះអង្គអនុញ្ញាតឲ្យហាមឃាត់
អធម្មកម្ម ១ រឿងព្រះអង្គអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុ ៤ រូបឬ ៥ រូបហាម
ឃាត់បាន បើ ២ រូប ៣ រូបឲ្យប្រកាសសេចក្តីយល់ឃើញ ១

สญฺโชชนานิ[๑] ภยเมว

สกมาชา อนญฺญาชา

เอวนฺตฺถิ น ชานนฺตา

สมฺพหุลา น ชานนฺติ

สญฺโชกา น จ กญฺเจ

กตีมี กาวตีกา ทูเร

อาเรเจตุญฺ น สฺสุโร

อุกฺขิปิ อาสนา ธีโร

ทิสา อญฺโญ พหุสฺสุโต

---

๑ ฉ. สญฺโชเชนิ ฯ

រឿងពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងបាតិមោក្ខក្នែងធ្វើសំឡេងមិនឲ្យឮច្បាស់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលសំដែងបាតិមោក្ខខំប្រឹងប្រែងធ្វើសំឡេងឲ្យឮច្បាស់ ១ រឿងទេវទត្តសំដែងបាតិមោក្ខដល់បរិសទ្យមានទាំងគហស្ថ ១ រឿងពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុឥតមានគេអាពាធនាហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ១ រឿងកិក្ខុនៅកន្លែងចោទនាវត្ថុមិនស្គាល់ថ្ងៃទុកចោសថជាដើម ១ រឿងកិក្ខុច្រើនរូបមិនស្គាល់ថ្ងៃទុកចោសថជាដើម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបញ្ជូនកិក្ខុមួយរូបទៅរៀនបាតិមោក្ខកន្លះអាវាសជិតខាងកន្លែងថ្ងៃនោះ ១ រឿងកិក្ខុខ្វីទទួលបង្គាប់កិក្ខុចាស់ហើយមិនបានទៅ ១ រឿងមនុស្សស្សរកិក្ខុថាប៉ុន្មានកើត ប៉ុន្មានពេច ១ រឿងមនុស្សស្សរថាចំនួនកិក្ខុមានប៉ុន្មានអង្គ ១ រឿងកិក្ខុមិនដឹងជាថ្ងៃទុកចោសថហើយទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកឆ្ងាយ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុប្រាប់ថ្ងៃទុកចោសថដល់កិក្ខុផងគ្នា ១ រឿងព្រះថេរៈក្លែងទុកចោសថកាល ១ រឿងអាវាសមួយមានពេលទុកចោសថស្មុកស្រែកគ្រែក ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យគ្រាលអាសនៈកន្លះពេលទុកចោសថ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យទុកជបទីបកន្លះពេលទុកចោសថ ១ រឿងកិក្ខុដើរទៅកាន់ទិសមិនលាអាចារ្យទុកបជ្ឈាយ៍ ១

សង្ឃកំ វស្សូបោសថោ

សុទ្ធិកម្មញ្ច ញាតកា

កត្តោ ចតុតយោ ខ្វេកោ

អាបត្តិ សភាគា សវិ

សញ្ញោ សង្ឃោ វេមតិកោ

ឆ ជាឧន្តិ ពហុស្សុតោ

ពហ្វ សមសមា ថោកា

បរិសាវុដ្ឋិតាយ ច

ឯកច្ចា វុដ្ឋិតា សញ្ញ

ជាឧន្ត ច វិមតិកោ

រឿងកិក្ខុដទៃជាពហូសូត ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបញ្ចូនកិក្ខុមួយរូបទៅរៀនឫតិមោក្ខក្នុងអាវាសជិតខាងក្នុងថ្ងៃនោះ ១ រឿងកិក្ខុច្រើនរូបមិនធ្លាសនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមួយ ១ រឿងទ្រង់ឲ្យសង្ឃប្រជុំធ្វើឧបោសថ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឈឺឲ្យឫវិសុទ្ធិ ១ រឿងទ្រង់ឲ្យសង្ឃប្រជុំធ្វើកម្ម ១ រឿងពួកញាតិមកចាប់កិក្ខុមួយអង្គក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ១ រឿងគគ្គកិក្ខុ ១ រឿងកិក្ខុឫនរូបនៅក្នុងអាវាសមួយ ១ រឿងកិក្ខុបីរូបនៅក្នុងអាវាសមួយ ១ រឿងកិក្ខុពីររូបនៅក្នុងអាវាសមួយ ១ រឿងកិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងអាវាសមួយ ១ រឿងកិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ រឿងឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងសភាគាបត្តិ ១ រឿងកិក្ខុលើកយើញនូវអាបត្តិក្នុងពេលដែលសំដែងឫតិមោក្ខ ១ រឿងសង្ឃឫធាំងអស់ត្រូវសភាគាបត្តិហើយមានសេចក្តីសង្ស័យ ១ រឿងសង្ឃមិនស្គាល់នាមទំនងគោត្រវបស់អាបត្តិ ១ រឿងកិក្ខុជាពហូសូត ១ រឿងអាវាសិកកិក្ខុច្រើនរូប ១ រឿងអាវាសិកកិក្ខុដទៃស្មើៗគ្នា ១ រឿងអាវាសិកកិក្ខុដទៃតិចជាង ១ រឿងបរិសទ្យមិនចាន់ក្រែកចេញ ១ រឿងបរិសទ្យខ្លះក្រែកចេញទៅហើយ ១ រឿងបរិសទ្យឫធាំងអស់ក្រែកចេញទៅហើយ ១ រឿងអាវាសិកកិក្ខុឫនដឹងថាអាវាសិកកិក្ខុ

กปฺปาเต ภาติ กุกฺกุฎา
ชาลิ ปสฺสึ สุณาฬิ
อาภาสิเกน อาคนฺตฺวา
ชาตุปณฺณาสเว ปุน
ชาฏิปเต ปณฺณาสเว
ลิงฺคสีหสกา ขเค
ชาวิกาสาฬเหสเต
อญฺญาสิ สงฺฆสมกฺขิยา
ฆเต วิกตฺวา ขุชฺชาชา
วตฺถุวิภูตคาถาติ ฯ

ជវៃមកមិនទាន់ដល់ ๑ រឿងកិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ๑ រឿងកិកុមានសេចក្តីរង្កៀសថា យើងគួរធ្វើឧបោសថ ឬមិនគួរធ្វើ ๑ រឿងកិកុដឹងថាមានអាវាសិកកិកុជវៃមកមិនទាន់ដល់ ๑ រឿងកិកុឃើញអាការជាដើមរបស់អាវាសិកកិកុ ๑ រឿងកិកុឮអាការជាដើមរបស់អាវាសិកកិកុ ๑ រឿងអាគន្តុកកិកុនឹងអាវាសិកកិកុ ๑ រឿងអាវាសិកកិកុថាថ្ងៃចាតុទ្ទសី តែអាគន្តុកកិកុថាថ្ងៃបណ្ណរសី ๑ រឿងថ្ងៃមួយរោច ឬមួយកើតរបស់អាវាសិកកិកុ តែអាគន្តុកកិកុថាជាថ្ងៃបណ្ណរសី ๑ រឿងអាវាសិកកិកុនឹងអាគន្តុកកិកុតាំងពីរពួកមានកេទនឹងសំវាសផ្សេងគ្នាឬស្មើគ្នា ๑ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យកិកុធ្វើឧបោសថ ដោយការឲ្យចាវិសុទ្ធិឈ្មោះចាវិវាសិក: ๑ រឿងខ្ទង់ហាមមិនឲ្យធ្វើឧបោសថខុសថ្ងៃឧបោសថ រឿងលែងតែសង្ឃសាមគ្គីឧបោសថចេញ ๑ ប្ញាន តាំងនេះជាហេតុធ្វើរឿងឲ្យជាក់ច្បាស់ឡើងយើងបានចំណែកចែកទុកហើយ ฯ

សន្ធិកថង្កុលទ្រាប់មាតិកា

ភាគទី ១

មហាវគ្គៈ

	លេខទំព័រ
ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ចាន់ត្រាស់ដឹងជាជម្បូង ទ្រង់វិពីងបដិច្ចសមុប្បាទធម៌	១
ពោធិកថា ពុទ្ធទាន់ថា	៣
អដ្ឋាលនិគ្រោធកថា	៧
មុចលិន្ទកថា	៩
ភដ្ដាយតនកថា រឿងពាណិជឈ្មោះតបុស្សនឹងភល្លិក	១១
ពុទ្ធបវិវិតក្កកថា	១៣
ព្រហ្មយាចនកថា	១៥
ព្រហ្មយាចនកថា ពាក្យឧបមាដោយវត្ថុមានផ្កាឧប្បលជាដើម	១៧
ពុទ្ធបវិវិតក្កកថា	១៩
រឿងឧបកាជីវក	២៣
រឿងបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុ	២៥
ធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ	២៩
ធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ ញាណមានបីប្រការ	៣១
ពុទ្ធទាន ធម្មចក្ខុរបស់ពួកព្រះបោរះមានកោណ្ឌញ្ញជាដើម	៣៥
អនត្តលក្ខណសូត្រ អនត្តកថា	៤១
អនត្តលក្ខណសូត្រ អនិច្ចកថា	៤៣
អនត្តលក្ខណសូត្រ ការដឹងនឹងការឃើញដោយគួរដល់ពិត	៤៥
រឿងយសកុលបុត្រ	៤៧
រឿងមាតាបិតារបស់យសកុលបុត្រ	៥១
ធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គរបស់បិតានៃយសកុលបុត្រ	៥៣
ការសម្រែចនូវព្រះអរហត្តផលនៃព្រះយស	៥៥

លេខទំព័រ

ធម្មបទ្ធគីសោតាបត្តិមគ្គរបស់មាតានឹងស្រីបុរាណទុតិយិកានៃព្រះយស ៥៧
និយាយអំពីផ្ទះរបស់គ្រហស្ថ ៤ នាក់ជាសំឡាញ់នៃព្រះយស ៦១
រឿងគ្រហស្ថប្រមាណ ៥០ នាក់ជាសំឡាញ់នៃព្រះយស ៦៣
និយាយអំពីព្រះអរហន្ត ៦១ ព្រះអង្គ ៦៥
អារកថា ៦៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតបព្វជ្ជានឹងឧបសម្បទា ៦៩
ពាក្យពោលអំពីការរួចចាកអន្ទាក់មារទាំងឡាយ ៧១
រឿងភទ្ទវគ្គិយកុមារជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ៧៣
ធម្មបទ្ធគីសោតាបត្តិមគ្គនៃភទ្ទវគ្គិយកុមារជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ៧៥
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា បឋមប្បាដិហារ្យ ៧៧
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា ជាដិហារ្យជាគំរប់ ៣ . . . . . ៨៣
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា ជាដិហារ្យជាគំរប់ ៤ . . . . . ៨៤
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា ជាដិហារ្យជាគំរប់ ៥ . . . . . ៨៧
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា និយាយអំពីបីវរបង្សកូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៨៩
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា ជាដិហារ្យមានទ្រង់នាមកន្លងផ្លៃព្រឹងជាដើម ៩១
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា ជាដិហារ្យមានទ្រង់បំបែកឧសជាដើម ៩៥
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា ជាដិហារ្យទ្រង់និម្មិតចង្ក្រាន ៩៧
រឿងជដិលជាបងប្អូននឹងគ្នា បព្វជ្ជានឹងឧបសម្បទានៃជដិលទាំងឡាយនោះ ៩៩
ជាដិហារ្យចំនួនបីពាន់ក្រាយ ១០៣
អាទិត្តបរិយាយសូត្រ ១០៥
ពុទ្ធគុណកថា ការដួបជុំរបស់ព្រះជាទពិម្ពិសារ ១០៧
ការដួបជុំរបស់ព្រះជាទពិម្ពិសារ ពាក្យពោលអំពីការលះបង់នូវគ្រឿងយញ្ញ ១០៩
ការដួបជុំរបស់ព្រះជាទពិម្ពិសារ អនុបុព្វិកថា ១១១
ការដួបជុំរបស់ព្រះជាទពិម្ពិសារ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលក្រុងរាជគ្រឹះ ១១៣

លេខទំព័រ

គាថាជាឯកម្រៀងរបស់ព្រះឥន្ទ ១១៥
រឿងព្រះឥន្ទ ១១៧
ព្រះតម្រិះរបស់ព្រះជាទាយកិច្ចសារ ការប្រទាំងទទួលនូវអភាព ១១៩
បព្វជ្ជារបស់ចរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តនិងមោគ្គល្លាន រឿងអស្សជិត្ថេរ ១២១
បព្វជ្ជារបស់ចរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តនិងមោគ្គល្លាន ពាក្យចរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្ត . ១២៥
បព្វជ្ជារបស់ចរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តនិងមោគ្គល្លាន ធម្មចក្ខុរបស់មោគ្គល្លាន . . . ១២៧
បព្វជ្ជារបស់ចរិព្វាជកឈ្មោះសារីបុត្តនិងមោគ្គល្លាន រឿងបរិវារបស់លោកនោះ . . . ១២៩
បព្វជ្ជារបស់ព្រះសារីបុត្តនិងព្រះមោគ្គល្លាន ១៣១
ពាក្យចោទដោយគាថា ១៣៣
និទានខែនចបដ្ឋាយវត្ត ១៣៥
វត្តដែលក្លួនសិស្សត្រូវធ្វើដល់ចបដ្ឋាយ៍ ១៣៩
ចបដ្ឋាយវត្ត ១៤១
សទ្ធិវិហារិកវត្ត ១៥១
បណាមកថា ១៦១
ការសូមឲ្យចបដ្ឋាយ៍អត់ទោស ១៦៣
សទ្ធិវិហារិកប្រែកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាងគួរឲ្យចបដ្ឋាយ៍បណ្តេញចេញ ១៦៥
រឿងព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ១៦៧
ចបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ១៦៩
រឿងភិក្ខុ ១ រូប ១៧១
រឿងព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ១៧៣
ការប្រាប់និស្ស័យ ៤ ជាដើម ១៧៥
ចបដ្ឋាយសទ្ធិវិហារិកកថា ១៧៧
អាចរិយន្តេវាសិកកថា ១៨៣
អាចរិយវត្ត ១៨៥

លេខទំព័រ

អន្តេវាសិកវត្ត ១៩៧
បណាមកថា ២០៧
អន្តេវាសិកប្រែកចដោយអង្គ ៥ យ៉ាងគួរឲ្យអាចារ្យបន្តេញចេញ ២០៩
អាចរិយន្តេវាសិកកថា ២១១
ការអម្ងាប់ឥស្សរិយថាកខបដ្ឋាយ៍នឹងអាចារ្យ ២១៣
ឧបសម្បាទេតព្វបញ្ហ ១៦ ដង ២១៥
ឧបសម្បាទេតព្វធម្ម ១៦ ដង ២២៣
តិត្ថិយបរិវាសកថា ២៣១
ពាក្យពោលអំពីបុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយជាទៃមិនញ៉ាំងសង្ឃឲ្យត្រេកអរ ២៣៥
ពាក្យពោលអំពីបុគ្គលដែលធ្លាប់ជាតិរ្ថិយជាទៃញ៉ាំងសង្ឃឲ្យត្រេកអរ ២៣៧
អន្តរាយិកធម្មកថា អាពាធ ៥ យ៉ាង ២៣៩
អន្តរាយិកធម្មកថា បព្វជ្ជានៃរាជអាមាត្យ ២៤៥
ចោរប្រាកដជ្ជិចទង់ជ័យ ចោរទំលាយគុក ២៤៧
ចោរវាងការកត់ឈ្មោះទុកក្នុងបញ្ជី ២៤៩
អភយូវរភាណវារ ពួកមនុស្សដែលគេបៀតបៀន ឲ្យមានស្លាកស្នាមជាដើម ២៥១
អភយូវរភាណវារ ភណ្ឌកម្ម ២៥៣
អភយូវរភាណវារ រឿងចារកមានពួក ១៧ . . . . . ២៥៥
រឿងត្រកូលធ្វើមរណកាលដោយអហិវាតរោគ ២៥៩
ភិក្ខុ ១ រូបមិនត្រូវឲ្យសាមណេរ ២ រូបបម្រើ ២៦១
ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរចៀសចេញទៅកាន់ទក្ខិណាគិរិជនបទ ២៦៣
អភយូវរភាណវារអង្គ (៥) នៃពួកភិក្ខុដែលគួរនៅជានមិនបាច់មានឥស្សរិយ ២៦៥
ភណ្ឌុលសាមណេរប្បព្វជ្ជា ២៧១
ព្រះបាទសុទ្ធោទនសក្យរាជ និយាយអំពីបុគ្គលដែលមាតាបិតាមិនអនុញ្ញាត ២៧៣
សិក្ខាបទ ១០ របស់ពួកសាមណេរ ២៧៧

លេខទំព័រ

រឿងទណ្ឌកម្មពួកសាមណេរ ២៧៩
ឧទ្ទេសនិង្គ ១០ របស់ពួកសាមណេរ ២៨១
មនុស្សខ្វើយ ២៨៣
មនុស្សលួចសំវាស មនុស្សប្លន់ពួកតិរ្ថិយ ២៨៥
រឿងឧទាន ២៨៧
មនុស្សដែលសម្លាប់មាតាមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ២៨៩
មនុស្សដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្តសង្ឃមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ២៩១
មនុស្សឧភតោព្យញ្ជនក (មនុស្សមានភេទពីរ) សង្ឃមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ២៩៣
ពួកសាមណេរដែលគ្មានឧបដ្ឋាយ៍ដាដើមសង្ឃមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ២៩៥
មនុស្សគ្មានបាត្រចីវរសង្ឃមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ២៩៧
ពួកមនុស្សមានដាច់ដៃដាដើមកំពុងមិនត្រូវឲ្យបព្វជ្ជា ២៩៩
និស្សយវិធិ ៣០១
កុមារកស្សបមានអាយុ ២០ ឆ្នាំ ដោយរាប់យកឆ្នាំនៅក្នុងគភ៌ផងឱ្យឧបសម្បទា . . . ៣០៥
ការសម្មតិឲ្យភិក្ខុអ្នកប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខ ៣០៧
ឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្ថកម្ម ៣១១
និស្សយ (បច្ច័យដាគ្រឿងអាស្រ័យរបស់បព្វជិត) ៤ យ៉ាង ៣១៥
អករណីយកិច្ច (កិច្ចដែលបព្វជិតមិនត្រូវធ្វើ) ៤ យ៉ាង ៣១៧
រឿងភិក្ខុត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិដាដើម ៣១៩
ឧទ្ទានគាថា ៣២៤

ឧបោសថក្ខន្ធក

ការស្តាប់ធម៌ ៣៣៧
ការសំដែងចាតិមោក្ខ ៣៣៩
និទានុទ្ទេសវិភង្គ ៣៤១

សន្ទីកបង្គុលគ្រាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
ការសំដែងជាតិមោឃបុគ្គលក្នុងថ្ងៃឧបោសថ	៣៤៥
រឿងមហោសធ	៣៤៧
ការសន្មតិសីមា	៣៤៩
ទុតិយការសីមា ការសន្មតិនូវភោគៈឧបោសថ	៣៥១
ភោគៈឧបោសថក្នុងពេក	៣៥៣
អភិសារជ្រើនមានសីមាស្មើគ្នា តិមានសីមាតែមួយ	៣៥៥
រឿងព្រះមហាកស្សបត្ថេរ ការសន្មតិនូវអវិប្បវាសសីមា	៣៥៧
តិថីវារៈវិប្បវាសសីមា	៣៥៩
ការសូត្រនិយកតិថីវារៈវិប្បវាសសីមា	៣៦១
ការទុំណាយសីមា ដាយសីមានឹងសីមន្តរិក (ទី១បថារនៃសីមា)	៣៦៣
ឧបោសថមាន៤ពីរ (ចាតុទ្ទសីឧបោសថ ១ បណ្ណរសីឧបោសថ ១)	៣៦៥
ការសំដែងជាតិមោឃ មាន៤យ៉ាង	៣៦៧
ការសន្មតិទ្វន ការសន្មតិភិក្ខុនីវៃ	៣៦៩
ការធ្វើនូវកម្មមិនមែនជាធម្មិជាដើម	៣៧៣
ជាតិមោឃមានព្រះថេរៈជាធំ	៣៧៥
ភិក្ខុជ្រើនរូបល្ងង់មិនឆ្លាស	៣៧៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរៀនរាប់បក្ខ	៣៧៩
ត្រូវភិក្ខុចោសភោគៈឧបោសថ	៣៨១
ការឧដ្ឋាបនកម្មក្នុងភោគៈឧបោសថ	៣៨៣
ពួកភិក្ខុល្ងង់មិនឆ្លាសមានដំណើរទៅកាន់ទិស	៣៨៥
ការនាំមកនូវបាវិសុទ្ធិនៃភិក្ខុឈឺ	៣៨៧
ការនាំមកនូវឆន្ទៈនៃភិក្ខុឈឺ	៣៩១
និយាយអំពីពួកជនមានញាតិជាដើមចាប់ភិក្ខុ	៣៩៥
ភិក្ខុឆ្កួតមាន៤យ៉ាង ការសន្មតិនូវភិក្ខុឆ្កួត	៣៩៧

លេខទំព័រ

ការសំដែងគួរបាតិមោក្ខ បាវិសុទ្ធិនោសថ. ៣៩៩

អធិដ្ឋានឧបោសថ ការសំដែងអាបត្តិ. ៤០៣

ភិក្ខុអ្នកវលក់ឃើញអាបត្តិ ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអាបត្តិ. ៤០៥

សង្ឃត្រូវសភាគាបត្តិ. ៤០៩

ការធ្វើឧបោសថមិនត្រូវអាបត្តិមាន ១៥ យ៉ាង. ៤១១

ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដាបក្ខពួកថាត្រួមត្រៀងគ្នាមាន ១៥ យ៉ាង. ៤១៩

ការធ្វើឧបោសថប្រកបដោយសេចក្តីសង្ស័យមាន ១៥ យ៉ាង. ៤២១

ការធ្វើឧបោសថដោយមានសេចក្តីរង្កៀសមាន ១៥ យ៉ាង. ៤២៣

ការធ្វើឧបោសថដោយមានបំណងនឹងបំបែកសង្ឃមាន ១៥ យ៉ាង. ៤២៥

ការធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា (ដោយអំណាច) នៃថ្ងៃឧបោសថ. ៤២៧

ការធ្វើឧបោសថដោយបំណងនឹងបំបែកសង្ឃ. ៤២៩

ភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នា នឹងភិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា. ៤៣៣

ក្នុងឧបោសថថ្ងៃនោះ ភិក្ខុមិនត្រូវចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុ. ៤៣៥

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខជាលំភិក្ខុនីបរិសទ្យដែលអង្គុយ (ជាប់ហត្ថបាស). . . . ៤៣៩

ឧទ្ទានគាថា. ៤៤១

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were met through the gift of

This volume is republished through the gift of The Rev. Shinjou Itoh with the wish of "May the wheel of the Dharma forever turn".
Religious Institute SHINNNYO-EN
The Rev. Shinsou Itoh
1-2-13 Shibazakicho, Tachikawa-shi, Tokyo 190 Japan

この巻は、伊藤真乗真如教主の
常転法輪のねがいを承け復刻されました。

宗教法人 真如苑 苑主 伊藤真聰
東京都立川市柴崎町１丁目２番13号

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "
ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ
ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ
បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤
សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 6 (of 110 volumes total)
"VINAYA PITAKA"
Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh
Reproduced with the kind cooperation of the
TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE
First edition December 8, 1994
Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・第6巻ヴィナヤピタカ（律部）

発　　行：プノンペン仏教研究所
復刻救援：カンボジア版トリピタカ(南伝大蔵経)復刻救援委員会
発　　行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社
製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

INSTITUT BOUDDHIQUE